

Digitized by the Library and Information
Centre of the Hungarian Academy of
Sciences

Perzsa Qu. 1.

261.

الله

جاء الخبر في عطية

111

دخل في تحت يدك الهبة الشرعية

حبس السيد

س

MAGYAR AKADEMIA
BONAPARTAI

از بلیت

درین در که اگر که اند که اند که
منسوا این که هستی ز قهر و طغی او را که

۶
سورخی که دهد و این افعال درست
زود باشد که از آن غصه گریبان بدرد

۶
آدا هفت ریا چاک فاشنها
فان کحل عاصقه سکون

۶
ز یاد اصل کسی مدارید امید
که ز نسی نشین نمود و سفید

۶
خدا می خورد مثل اصفین هر که کند
لطیفه ایست که در آن از آن خبر بود

يا حافظ يا كافي

نعت رسول عهده الصلوة والسلام

الحمد لله الذي سلطانه نعت الازل
رب تعالي شانه عم الوري احيانه
يا من لطيف لم ينزل لطفه نيا في ازل
يا من برى ما في الصدور لنا خير الامور
ضمت عمري في الهوي حال الشبا واليف
الواحد الفرد الذي غفرانه نحو الدليل
لا ينبغي رضوانه الا باخلاص العمل
انت القوي بختنا عن قهرك يوم الحلل
وسع لنا حتى القبور ارحمنا يوم الاجل
ابن الذين والبكا يا من اطول الامال

صلو على نور الوري صلوا على شمس الهدى

اعني الجيب المصطفى يدعوا الي خير الملل

تملكه الفقيه مصطفى بن
الحاج علي انفا حجة اول
وسرك وجهه في
عنه نعت
بن علي

الحل

ارحمنا يوم الاجل

ابن الذين والبكا

توسعي
من كرمهم دروس
مخطوطي وكافي
عمره

قد شكك در درجيس عزيز
من والدان دكافي
عفي عن اباباري

حسب السیر

المهدی الذي جعل النبيين لسان صدق علياً . وبعث في الاميين رسولا ناديا مهديا . صلى عليه وآله
عدوا ووشيتنا . وسلم عليه عليهم سلافاً تقيا زكيا **و بعد** نموده مي شود که این صحفات نوایه از خطبه
تأیید است از کتاب حسیب السیر مشتمل بر بیان مناقب و مناقب ائمه اثنی عشر سلام الله
علیهم الی یوم المحشر . و ذکر وقایع زمان حکام نبی امیه . و بنی عباس . و پادشاهانی که معاصر ایشان
بوده اند . و در اطراف جهان حکومت نموده اند . و درین مجلد نیز چهار جزو وسطه خواهد شد
جزو اول در ذکر مناقب و مناقب ائمه اثنی عشر سلام الله علیهم باطلاع الشمس والقمر
چون گلک سخن گوید با آید داد . و گلشن اخبار زبان باز کند . بر طبق حدیث کل امر ذمی بالک
از حمد الهی سخن آغازند **تر** آغاز سخن که آری مجد و شایسته حضرت ملک باری شیوه ستوده را و آن
اخبار اخبار است . و بنیاد غیر سیرای سپاس و ستایش آن که دکاری شیمه رضیه لبیب کلین احوال
ابرار **نظم** طوطیان چین را ز کهن . نوحه سخنان و اساس سخن . چون نوبی ز نو آغاز کنند
برده از راز کهن باز کنند . اول از خدای گویند . شکر خردنای گویند . لا حرم غایب بکره نهاد
دگر حمد خدا باز کند . **تر** آن خداوندی که و صاف زبان صحیح هر چند در اوصاف حیات
عزیز جو امر الفاظ گزیده در رشته بیان کشد عاقبت بحر معروف کشته بکله لا اصب
تا . عیلت کلمه نماید . و کشف بیان صحیح چه که در شرح اوصاف غایت قدرش
فراید عبارات سنجیده برضه ظهور آورد با لآخره بقصه تصف بوده زبان بکشد
انت کما اثبت علی تصک بکشاید **رباعی** ای لطف تو سراپا اصف کردم . بنده کز علم بر ارم
از نوح تو عاجزست مدراج زبان . و ز وصف تو فاضلت . و صاف قلم **تر** معبودی که است
و اخی غیبت **ایه** و رفعا . مکان علیا . جز از علوشان ساکنان طریق عبودیت است

وکلام محراب نظام **و** بطیون الطعام علی حب مسکین و نیما و ایتر اشهر بود احسان بندگان درگاه
 اولویت او **نظم** کرمی که فضلش نمایان بود، نوازنده بی نوابان بود، بغفران دهد عیسا را نوید
 با جسان عطا بخش نر نماید، ز درگاه او نیت کس را کزیر، ز بنام او پروسیغی و حقیر
 خدایی که از محض لطف و کرم، رسولان فرستاد سوی امم، که کردند ظاهر بر پیش
 نمودند راه صلاح و سود آید، میرسد دوران جنبه صفات، فرزند کآن چسب رخ بخت
 ولایت و ولایات صدق و صفا، کشد کارشان ختم بر مصطفی، نبی فرستی غایب است
 بنا عجم پادشاه عرب، فرزند راهب سوسی، فرزند شش سیمبر می
 برارنده خلعت اصطفی، نوازنده اهل محضر و وفا، تهر نبی ای دانا که کلمه بیغیغ
 انامد نیر العلم و علی ما هیما توضیح او آن فضایل خدای و راهب نبی است حج، در رسول اشعی نو انکه
 کز بد نصیحه مارغ البصر و ما یظنی تصیح، دلایل محاسن خدای در برابر نیت در کمال توحیح **عرب**
 ای داده بشارت بقدم توحیح، از زاری تو اشکال ظل را توحیح، در وصف تو با ناله کلا توحیح
 در شان تو لولاک هدیتی است حج، صلوات علیک و سلام، و آله المنتبین الیه **نظم**
 سلاهی چون کل سوری مظهر، بسان مشک از فروج پرور، در و دی فیض بخش است اندوز
 منور همچو صبح عالم افزوز، نثار روضه خیر البرایا، فدای ای ال و احوالش تجابا،
 خصوصاً مقتدای اهل تحقیق، امیر المؤمنین بو بکر صدیق، در کفار و قحطم ان اسما
 که عالم یافت از عدلش نظایمی، در کوان جامع آیت قرآن، امیر المؤمنین عثمان عفان
 در کوان نیز اوج ولایت، هدایت بخش اصحاب خویش، علی مرتضی شاه مکرّم
 ملا ذولیا در هر دو عالم، در کوان قره العین نبوت، در محسرم کمان فوت
 حسن که فرط لطف و خلق حسان، جهاز جسم پاکش بود چون جان، در کهر سپهر وحی است
 در چشم خرد چون نور عین است، در کسجد و باقر با صادق، کبر اعدای دین بودند فانی
 در کوسبی که با دئی امم بود، بکنظم ششم در عالم علم بود، در کانش محراب است

رضا خلیل اصحاب گزشت • ذکر آن هفتصدی اهل تقوی • سستی فایب اوج طب •
 ذکر پادشاهی که نام علی بود • دلش خسته فیض علی بود • ذکر دربی برج فضل و احسان
 حسن ان بنو آبی اهل عرفان • ذکر همدی امام شریع پرور • که آمد حاجی دین پیسر •
نشر الهی آبی بحرت این کواکب افتخ امت که مبارزان میدان فصاحت را در توصیف
 جمال حال ایشان مجال جبارت تنگ است • و عارفان فضایی معرفت را در صحت ترفیع
 کمال جلالت ایشان پای شارت گشت • که رقوم این اجزاء بریشان را بر شرف قبول توفیق
 شناسان سپهر خنوری مقرون سازد • و خوش این اوراق بی سامان از لروح اعتبار
 شمسوار آن میدان فضل پروری دو میداند • رنات بنان بیان را با نامل احسان
 نحو مجای • و معونات خاند مسو لکس از با قلام انعام می گوین اصلح فرمای **میت**
 چون ز لطف نست یاری سخن • که خطا گویم صلحش گوین **نشر** خداوند اید است که دل
 شکسته بر آید • و از دست فرو بسته بگشاید • فضل و کرم تو باید تا آنچه مرقوم شود
 مستحسن نماید **رباعیه** یارب چو شد مژده بانسا سخن • پیوسته سخن کرم مرقومی و کس
 مرچند نباشد سخنم را سروین • از چاشنی قبول بی بهره مکن • **نشر** جلیع این روایت
 پراننده • و راقم حکایات گذشته و آینده • بنده فقیر و ذره حقیر خواند امیر رب بر علیه
 کل عیسر • معروض خاطر خطیر و مرفوح ضمیر افقاب تاثیر عارفان غث و سمین • و واقفان اجزاء
 نو و کس • بیکر داند که چون مواد مجله کتیبین از کتاب جیب لیسر با تمام رسیده • و کلک سخنة
 در رتب اجزا و تحریر اوراق آن لوازم اهتمام ظاهر گردانیده • غایت اطمینان و حسن نیت
 و کمال اعتقاد و صفاء طویبت مقتضی آن بود که بی توقف • و تخییر در تالیف مجله بنایند
 که مصدر است بزرگ اید محضوسین شروع نماید • و صفحتایین اجزاء را شرح فضیلت و آثار
 و ذکر مناقب و مفاخر نهاد آرایه یقین بیاراید اما بواسطه فقدان جمعیت اسباب
 و وجود آن اسباب تفرقه از تراباب روزی چند فارسی علم از پشت جواد امانل دور

سخن

دعوی

و طوطی ناطقه مهر کت برب نهاده زبان سخن گذار نی گشت و شاطره ذهن سحر آواز از آرشین
 رخسار ابکار افکار دست باز گشید و مدار آفتاب کرد در این اوراق از زیور خط خال
 عاری گردید **تطعم** بود عطر نازد یک خسر و مند که گشتاید که از دست بسته
 سگسته دست داند کار کردن ، بنیاد کار لیک از دل گشته **نثر** اما چون مر محبتی را
 میخوبی بر اثر است ، و مرغی را نغمی در برابر ، مرغی را به آری در عقب ، و مهر لیلی را
 بهاری مغفب ، در طلال احتمال احوال ریح امایی و امال از مهب جاه و جلال در نثر نثر
 آمده غنچه دل مانند دل غنچه از سیم سیم به آری بسم آغاز نهاد ، و انوار لطف و اخلاص ناطع
 دولت و اقبال لایع گشته نرگس دیده را مانند دیده نرگس از خواب باز گشت
 شجره امید شجره سعادت جاوید بار و کردید ، و بهیر امنیت فرود حصول امنیت بکوش
 جان رسانید **بیت** دید صبح سعادت ز مشرق امال ، رسید فرود دولت ز اقبال
نثر یعنی بعضی بومبیت از و متعال ایامی کفضل و کمال منظور گیمیا اثر روشن صیر می
 گشتند که هر سینه سینه بر مر صبح اقیاس نور از مصباح رای جهان ار اش سیماید ، و
 فصل بلند پرواز بر او از طارم سقم مر شام جهت بسبانی قصر کار آیش او آب افکار
 بر روی خود میکشاید ، نیز در شرح کمال او را در متن صحایف روز کار مرفوم میکردانند
 و زمره حینا کسر و دجاه و جلال او را بمسلسل صدر نشینان جامع اقبال میرسانند
 بر جیس سعادت طلیس دعا ، دو آم و دلش و در زبان آورد ، و بهرام شدید الانقام
 خود را در سکت خدام عالی محاش می شمار و **شعری** باقیالش بود خنک تلک رام ،
 یکی از چاکران اوست بهرام ، گیزی گشته زمره در پیش ، بود کسر قرطین را پیش
 عطار و فطنت آمد مجو ادیس ، سعادت ممدش مانند جیس ، **نثر** حسین هفتم به پیش
 ملاذ اهل انش سانش ، **نثر** از لغات آفتاب اقیانوش کوکب طالع اصحاب ضلال
 در مغرب و بال محبتی ، و ارفیضان غام انضاش شعله اعتاف ارباب طلا م بر وجه کمال

در سپهر

منطقی **قائم** قائم آتشش مصور بر آرزو که محجیف خیال موسی بی سر مایه نقش بندد و
 و اهل کور انباشش مفاجع ابواب سر مراد که بر لوح اندیشه نقلش خلاص شیبه تصور کرد
مشوبه بود فاشش قائم در فشان **کفش** داده از انباشش **دش** منسج و فضل و کمال
 قدش سر و کلک رجاه **جلال** تر ناظم امور طایف **کم** کفیل مصلح جمهور بنی آدم افتاب
 بی زوال پسر نامه آری **نمال** خسته طلال ریاض کاکماری **مجد** در اسم الفضل بلا شباه
 کریم الدوله والدین **حاجه** حبیب الله **آدم** الله تعالی علو مناصبه و سمو مناقبه
 و را **م** حروف نیز بظیف **ان** خلیل **لم** یطو عن غایت **الحضرت** شده **میکیل** و **تیمم**
 این اجزا مامور کردید **و** خانه **شکین** شمامه بار آغاز سخن گذاری کرده بعد از آنکه محمد
 اول از کتاب **حبیب** البیت بیان برود **سواد** جمله تانی را حکم نظر بلند اثر کرد **اند** امید کند
 همین سمت بلند نمت **ان** مهر **پسر** مکرمت **این** جمله نیز **عقوب** برطن **د** طواه **صوت**
 اتمام **یابد** و **تجدید** انوار عوالم **بر** درجات احوال موفور **آنگه** کمال مولف **نابد**
مشوبه معانی پناها سرور **ان** **جمله** نواز **اهتر** برور **ان** **یونی** پرو **بسان** **جاء** **جلال**
 ثم **تحش** اصحاب فضل و کمال **ضمیر** تو واقف **ز** فن **خبر** **دل** نمت **عارف** **ب** علم **سیر**
 من **بیل** بوستان سخن **کر**فته **بکل** از لطف **وطن** **در**ین **باغ** چون **سرفرازی** **کنم**
باقبال **تو** نغمه ساز **کنم** **ز** توفیق **دا** **دار** مرد **دورا** **خرا** من **کلمه** **نمود** **مرا** **دی** **مرا**
 که **این** **نامه** **کرد** **د** **بنامت** **تمام** **مانند** **تثابت** **در** **مستدام** **و** **یا** **انما** **شرعت** **فی** **ام** **الموجود**
بعنايت الملك المعجود **ذکر** **تمه** **از** **فضایل** **و** **مکارم** **بی** **هاشم** **در** **صحیح** **مسلم** **روایت**
 و **ان** **بن** **الاسقع** **مرویت** **که** **ان** **الله** **اصطفی** **کنانه** **من** **ولد** **اسمعیل** **و** **اصطفی** **و** **ریت**
من کنانه **و** **اصطفی** **من** **فرش** **بی** **هاشم** **و** **اصطفی** **من** **بی** **هاشم** **یعنی** **بدرستی** **که** **از** **د** **سجاده**
و **تعالی** **بر** **گردد** **از** **اولاد** **اسمعیل** **علیه** **السلام** **قبیل** **کنانه** **را** **و** **بر** **گردد** **از** **کنانه** **قوم** **فرش** **را** **و** **گردد**
از **فرش** **بی** **هاشم** **را** **و** **بر** **گردد** **مرا** **از** **بی** **هاشم** **و** **ان** **مضمون** **این** **حدیث** **شریف** **صحیح**

سمت توضیح می باید که همچنانکه سید کایانات و خلاصه موجودات بجز افضل الصلوات
 و اکمل العجیات از جمیع اولاد و اجداد با شرف صفت اصطفای امتیاز و استناد در سایر
 اکابر و اصاغر آن قبیل برزیده ترین اقوام قریش اند و مجلس اقبال عرب را از وی
 شرف و نسبت با آن ساکنان ساکنان فضل و ادب دعوی تفوق بکوه مساوات
 مجوز نیست و لهذا همچنانچه بفرمان ایزد تعالی صدق بر حاتم الایب علیه الصلوٰه اثرها
 حرام بود بر اشراف آن قبیل شریف نیز حرام است کما قال البیهقی علیه وسلم لا تحل
 الصدقه لال محمد انما هی و ساخ الناس و صحبت پوسته که مراد از آل درین حدیث
 شریف اشراف اولاد عبد المطلب بن هاشم اند و اسم آل علی و آل جعفر و آل عقیل
 و آل عباس زیرا که صدقه بر سایر صحابه حلال بود و این معنی بر وفور اکرام و کمال
 احترام با سیدمان و ولایت در غایت وضوح و بر مابینت در نهایت ظهور نظم
 بسان محمد علیه السلام زکوات بر آل هاشم حرام است بدان قوم از ایشان که با کینه چون یحیی
 شریف در کشف الغم منظور است که روی السبق فی کتاب دلائل النبوة با سناد عن
 ابن عباس رضی قال قال رسول الله صلعم ان الله خلق الخلائق تسبعا و تسبعا
 تسما و ذلك قوله تعالی و اصحاب الیمین و اصحاب الشمال و انما من غیر اصحاب
 الیمین ثم جعل القسمین اثنا عشر فثلاث فی غیر ثلاث فذلك قوله تعالی و اصحاب الیمین
 ما اصحاب الیمین و اصحاب المشاة ما اصحاب المشاة و السابغون السابغون فانما من
 السابغین و انما من غیر السابغین ثم جعل الاثلاث قبایل فثلاث فی غیر ثلاث و ذلك
 قوله تعالی جعلتکم شعوبا و قبایل فانما اتقی ولد آدم و اکرم علی الله و لا فقرتم جعل القبایل
 بوجوه فثلاث فی غیر ثلاث و ذلك قوله عزوجل انما یرید الله لیکذب عنکم الذمیر اهل
 البیت و یظهرکم تطهیرا فانما اهل بیتی مطهرون من الذنوب و از حدیث شریف نیز
 بوضوح می یوندد که قوم حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلمه یعنی بنی هاشم بهترین اقوام

مضمون بن

عرب اند و فاضلترین اهل حب و نب و از امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه روایت
 که روزی بر منبر فرمود که سخن اهل بیت لا یفاس بنا احد یعنی ما اسل بتیم که هیچ احد را
 با فاسی توان کرد و بی الواقع بگویند کسی را بجای نسبت توان نمود که خواهد گویند مصطفی
 و امام ثقلین علی مرتضی و سیدتنا فاطمه زهرا و سبطین مکرمین و حمزه و عباس و دو کاتب
 از ایشانند و انصار یاری کنندگان ایشان و مهاجرین جماعتی که از وطن خود گریخته
 بجانب ایشان **شترچی** تعالی اند زهی قوم سرافراز ما مقیمان محمدیم لطف و اغزان
 از ایشان خاندین کشته بر نور ما و از ایشان ملک عرفان کشته معجزه ملک روشن نواری ایشان
 ملک پوشیده خاک پای ایشان ما بود خیر سل این قوم مکرم ما و صبی سرور اولاد آدم
 علی مرتضی کر رقت قدر ما سپهر شرع راشد چون مبرها در آن گویشیم اهل پیش
 حسن فخر سپهر افرویش ما در از جمله ایشان خشن است که همش نومن از افرویش
 در آن سینه اهل شهادت ما که هم مصطفی بود اسعاد ما در کعبه که از غایات اغزان
 نماید در بهشت عدن پروان ما در عباس کو علم عینی بود ما از باب حواجم جنبی بود
 در اولاد این قوم کرام ما که ملک شریع را بودند صالح ما علو قدر این قوم شرفناک ما
 بود برتر ز وصف عقل و ادل ما سلاح عطر سا چون نایه چین ما در ودی چون نسیم ضعیف کلان
 نثار تربت بر نور ایشان ما قرین روضه معور ایشان ذکر انحصار ائمه در حدیث
 ای شیخ بحسب احادیث خیر البشر فاویل علماد انشور صلی الله علی النبی و علی اله
ایلی یوم الحشر در صحیحین از یابربن سمره رضی الله عنه روایت که گفت سمعت النبی صلی الله علیه
 وسلم یقول یون بعدی اما حشر امیر افعال کلمه لم اسمعما فقال ای ان قال کلام من حشر
 یعنی شنیدم از رسول الله صلی الله علیه وسلم که میگفت که خواهید بود بعد از من دو گروه
 امیر کس کلمه که من شنیدم از او پدر من گفت که رسول فرمود که آن دو ازده امیر همة
 ایشان از قریش خواهند بود و در کشف الغم از عامر الشیبی یابربن سمره روایت که گفت

رفتم بسوی رسول صلعم و با من بود پدر من پس شنیدم از رسول صلی الله علیه و سلم
 که میگفت لا يزال هذا الدين عسزرا مني قال النبي عشر خليفة فقال صلي الله عليه وسلم كلمة اسمها
 فقلت لاسي ما قال قال قال كاتم من دريش وعن ابي جعفر محمد بن علي عليهما السلام عن جبر بن
 عبدالله الانصاري قال دخلت على فاطمة بنت رسول الله صلي الله عليه وسلم وبين يديها لوح
 فيه اسماء الائمة و الائمة من ولد فاطمة بنت ابي عبد الله اسمها اترهم القايم من ولد
 فاطمة بنته منهم محمد و ثلثة منهم علي و در ارشاد شيخ مفيد الحسن بن عباس از ابي جعفر ثابتي
 محمد بن علي از ابا بزرگوار او را و علي بن ابي طالب و علي بن ابي طالب و علي بن ابي طالب گفت
 که رسول الله صلي الله عليه وسلم اصحاب خود را گفت که امنو بليد القدر فانه ينزل فيها
 ارواحنا وان لذلك الامر من بعد علي بن ابي طالب و احد عشر من ولده و همين اسناد
 ابن عباس از امير المؤمنين علي رضي الله عنهم روايت کرده که گفت بد رستي که شب قدر در
 رسايي مي باشد و بد رستي که فرود مي آيد درين شب کار آن سال و مران کار را و البته
 بعد از رسول صلي الله عليه وسلم پس ابن عباس رضي الله عنه پرسيد که کيان اند آن و البته
 قال نا و احد عشر من صلي الله عليه و آله و سلم در کشف الغم از اعلام الوري منقولست که سید
 العابدین علی بن الحسین از ابا بزرگوار خود روايت نموده است که رسول الله صلي الله عليه
 و سلم امير المؤمنين علي را گفت که انا عشر من اسل بيته اعطاهم الله علي و فمي و لهم انت
 يا علي و اخرهم القايم النبي يفتح الله تعالى علي هديه مشارق الارض و مغاربها و عن
 عن ابيه عن جده عليهم السلام قال قال رسول الله صلي الله عليه وسلم الائمة من بعدني اسعتر
 اولهم علي بن ابي طالب و اخرهم القايم هم خلفاي و اوسيان و اوليائي و اوليائي
 و حج الله علي ابي القريم موسى و المنكر لهم كافر و ايضا در كشف الغم از سنن احمد بن حنبل
 منقولست که گفت که بوديم با ابا عبد الله بن مسعود رضي الله عنه نشسته در مسجد پس روئي
 نزد او آمد و گفت اي امير مسعود ايا گفته است شمار ائمتي شما که چندين خليفه خواهند

سرون

بود بعد از او بعد از رسول و گفت آری عهد و تقیای نبی اسرائیل و بحسب نص کلام محمد صلی الله علیه و آله
 عهد و تقیای نبی اسرائیل منحصر در دو آرزو است پس باید که خلفا در سوال صدیقی از علی علیه السلام و در آرزو
 نفر باشند و نزد مورخان دانشور نظام است که عهد خلفا را ششین رسول الله علیه السلام جمعین
 از پنج تبار و زتنموده و مدت خلافت ایشان بر طبق حدیث شریف الطحاوی بعد از ششون سنه سی سال
 بوده و بعد از حکام نبی امیه که دعوی خلافت کردند چهارده رسیده و عهد و عهد عباسان
 بیست و هفت و این مقدمه بوضوح می یونند و که فرآورد از خلفای دین و ایمه و احواسی در
 احادیث مذکور امیر المومنین علی و سایر ائمه معصومین اند بر تری که مذکور خواهد شد
 آنست که آنده تبار اماکنی که بعضی از علما کبار در باب انحصار ائمه بزرگوار علیه السلام
 اکتفا بر درکت خویش ابراد کرده اند بسیار است از آنجه بر شش قول که صاحب
 کشف الاستار کمال الدین محمد ازین نقل نموده اختصار کرده می شود **اول** آنکه بنا بر دین اسلام
 بود و کلمه طیبه لا اله الا الله محمد رسول الله است و در یک ازین کلمات که اصل
 ایمان معتقد باست مرکب از دو آرزو حضرت پس باید که امر است که از جمله
 فروع ایمان منتسب بدو آرزو امام باشد **دوم** آنکه بر طبق آیت کریمه و لقد اخذنا الله
 میثاق نبی اسرائیل و عسانا منهم اثنتی عشر نقیبا نساء قوم موسی و آرزو نفر بوده اند و رسول
 صلی الله علیه و آله سلم در اید عقبه از انصار دو آرزو کس را بنقابت تعیین فرمود فضا و لکن
 طریقاً متبعاً و عدداً مطلقاً لاجرم عدد و ائمه نیز منحصر شد در همان عدد **سیم**
 آنکه اسباط یعنی اولاد یعقوب علیه السلام مقتضای آیت وافی مدیت و من قوم موسی
 اند بعد از بلطی و بر بعد از آن و قطعاً هم اثنتی عشره اسباطاً و آرزو بوده اند پس
 لایق جان می نماید که عدو ائمه سید اربعه از حضرت طاهر صطفویه موافق ایشان باشند
چهارم آنکه نظام بعضی از مصالح عالم محتاج بر ناست و زمان عبارت از ساعات
 بیست و روز و مرکب از سیل و هزار در حال اعتدال دو آرزو ساعت است

عل

و برین فیس مصلح اهل عالم متعلق بوجود امام عادل است بنا علی ذلک عدو ایشان
 نیز منحصر در دوازده بود **بچشم** اگر چنانچه اثنو ماه واقیاب راهنمایی بصار طایبیت
 در سلوک طرق محسوس انوار است نیز فادنی قلوب و عقول است بسلوک سبیل سید
 و طریق تقوی و همچنین که نور سوس و سوس بروج اشاعت موضع ظهور نور است نیز از این
 دوازده نفر است **ششم** اگر حضرت رسول صلی علیه و سلم امر است را در قبله
 قریش حصر کرده فرمود که الایة من قریش و قال صلوة انظیله و سلامه قدموا قریشاً
 و لا تقعدوا ما و نزل علی سلم انساب بجهت پیوسته که میان رسول آخر الزمان و نفر که
 قریش عبارت از دست دوازده نفر واسطه بوده اند پس مرگاه که حضرت رسالت
 پناه صلی علیه و سلم مرکز نباشد متصاعد شود در درجه آباتا نفر و متعذر کرد در مرتبه
 انبیا تا صاحب الزمان و در مرتب از در حین دوازده قریش مذکور شد
 پیوسته که خطوط خارج از مرکز برابر یکدیگرند فانظر بعین الاعتبار الی انوار الالقدر
 کیف جوت باطهار هذه الالستار من حجب الالستار بانوار شکوة الالفاک و بی
 هذه المقدار غیته و بلاغ لدوی الالستار صلی الله علیه و سلم سید الالار
 و الة الالخيار الالطهار کتفاد در بیان بعضی از فضایل و کمالات امام نخستین
یعنی امیر المؤمنین و امام المتقین علی ابن ابی طالب کرم الله و محمد
و رضی الله تعالی عنه ضمیر نیز انبیا تا بر طالبان مطالب اخبار عترت نبویه و خاطر
 عالم مشتری تو بر ساکنان مساکت انما بعثت مصطفی علیه و سلم افضل الصلوة و الحجة
 محقق و محجت فاند که بعضی از فضایل قابل استونی همایشیم در ضمن حکایات خود سیم
 از مجلد اول که شملت بر سیر خیر البشر است که یافته و در جزو چهارم بر انوار زمین بزرگ
 و تابع و حالات اوقات خلافت آن مهربان ولایت یافته و ایضا در ضمن حکایات
 گذشته زمان ولادت و شهادت آنحضرت مذکور گشته و چون اضرار بر بکر استحق

شوی محرم بود کعبه جانزا محرم او کشته سر زدازا کاتب نقش خانه تزیل
 خازن کج خانه تاویل هم نبی را وحی وهم داد جان سخر از جان بشاد فضل صد مهر بویوت
 ز آنچه توان نوشت افزونست **نشر** اما حکم مالا بدک کل لایزک کل بر بزرگم خید اقتصار
 می نماید و آینه میدارد که مقبول طباع اهل ادراک کرد و **ومن الله الاعانة والمدد والتوفیق**
ذکر بعضی از احادیث و اخبار که در آنست **دوازده مرتبه در سبقت سوره من حیدر**
 در بسیاری از کتب معتبره بروایات صحیح اثر محرر کشته که خیر البشر صلی الله علیه وسلم روز روزه
 بسعوت شد و **امیر المؤمنین علی** کرم الله وجهه روز دیگر که شبته **کویصدیق** نبوت
 انحرث نمود و در رکعت الفمه از ابو رافع مرویست که **صلى النبي صلى الله عليه وآله** اول
 یوم الاثین وصلتی خدیجه آخر یوم الاثین وصلتی علی یوم الثالث من العذ وصلتی
 مستحیفا قبل ان یصلی مع النبی صلی الله علیه وسلم احد سب سنین و اشهر الیوم الموعود
 خوارزمی گوید که این حدیث شریف بوقت پیوند باویش است که پیش از ساجان اسلام
 این معنی واقع بوده باشد زیرا که میان **امیر المؤمنین علی** و جمعی صحابه عظام مثل
ابوبکر صدیق عثمان ذی النورین و سعد بن ابی وقاص و طلحه و زبیر امتداد
 زمان سفت سال بود و در کتاب و اوقت که مؤلف **ابی عمر الزاهد** است
 از **عبد الله بن عباس رضی الله عنه** منقولست که گفت **علی** رضی الله عنه را **جمعا** حاصلست
 که هیچ یک از مردم را ان خصال **بیر** نیست اول آنکه **امیر المؤمنین علی** رضی الله عنه
 نخستین کسی است از عرب و حج که با حضرت **حاتم** نبوت صلی الله علیه وسلم نماز گزارد
 دیگر آنکه در فانی عمر غزوات علم سید کائنات بردست او بود دیگر آنکه در روز و هر دو
 قدم بر جاده شکیبایی ثبت داشته قرار فرمود و **یوم المهراس** روز جنگ خنین
 گویند دیگر آنکه **سید** را صلی الله علیه وسلم غسل داد و بقر وی در آمد و از غنیمت گندی
پسر عثم اشفت است مرویست که گفت پیش از ظهور اسلام نبوتی جهت **موت**

این حدیث از بعضی که اول آنست
 در کتاب جامع
 نام آنرا در فقه آنکه

بیت لله اطرام بکله رفعه و در آن اوقات روزی در نماز عباس رخصت بودم که
 ناگاه مردی از نمازخانه که در آن نزدیکی بود بیرون آمد و در آفتاب نظر کرد چون دید
 او وسط السعایل غوده در نماز ایستاد بعد از آن عورتی هم از آن خانه بیرون آمدند
 بدو کرد انگاه کوهی که نزدیک بلوغ بود از نمازخانه بیرون آمد او نیز مقتدی شد پس
 من از عباس پرسیدم که این کیست و عرضش ازین کار صیبت جواب داد که این مرد محمد
 بن عبد الله بن عبد المطلب است برادر زاده من و این ضعیف منکوره است خدیجه
 بنت خویله و این میر علی ابن لبی طالب است ابن عم محمد و محمد صلی الله علیه و سلم کجاں میرد که
 بشفقت نبوت مشرف گشته و کنوز کسری و قصر بر وفق خواهد شد و این نماز است که یکبار
 و تا غایت غیر ازین دو کس احدی متابعت او نکرده است گویند ضعیف بعد از آنکه بعد از
 اسلام رسید پوسته این حکایت را نقل نموده میگفت که اگر من در روز نماز ایمان
 می آوردم در سبقت اسلام ناسی فی ائمه المؤمنین علی رض عنده می بودم و ایضا در کتب
 الفوائد کتب حضاویس بروایت ابوذر العقاری و سلمان الفارسی رضی الله
 عنهما منقولست که نوبتی رسول الله علیه الصلوة و السلام دست امیر المؤمنین علی را گرفته
 گفت این اول کسی است که بمن ایمان آورده است و این فاروق بن امت
 و یعسوب مؤمنان است و اول کسی است که در روز قیامت با من مصاحبه
 کند و صدیق البر او است قطعه ثانی الله تعجب عالی کانت که آفتاب صحن از نقابت
 تشدید چون بصد صفه قریب مقام قدسیان صف نعال است جناح کوبت بر کشته
 های سدر آتش در زیر با است نثر و در کتاب مترشد از سلمان رض روایت
 که رسول الله صلعم فرمود که خیر همة الامة بعدی او ایسا است عالم علی ابن ابی
 طالب و در سنند هه این جنبل مذکورست که روزی عرضی کردم که وجه گفت
 که انا بعد الله و اخو رسوله و لقد صلیت قبل الکنس سبع سنین و خواج محمد

باصفا مدرسره الغزير در فصل الخطاب آورده که قال الامام تاج الاسلام الحداد بس
 البخاري رحمه الله عليه بنى الحسين في الحديث الرابع في ذكر علي رضي الله عنه والصحاح اسم
 قبل البلوغ وروي عنه البيت عن علي كرم الله وجهه **شتر سبتمكم الى الاسلام طمرا** اما
 علا ما يلفت اوان صلى الله عليه وآله النبي اخي وصهرى **ما حسره سيد الشهداء عني**
 وجعفر الذي رضي وعيسى **تطرمع الملايكة ابن ابي** وبنيت محمد سبكي وعرب
 منوطا لهما بدني ويطمي **وسبوا احد السكندر بن ابي** ولد ابي منافقن لكم كسهم كسهمي
 واجب لي ولايته عليكم **رسول الله يوم غد رحمني** **ذكر بعض اباء كلامه في كنه نازك**
در شان حضرت وحيث بناهي در كشف الغم از ابن عباس رضي الله عنهما وبيت كه گفت
 از رسول الله صلى الله عليه وسلم معني اين آيت را پرسيدم كه **لا اله الا الله** والسابقون السابقون
 اولئك المقربون في جنات النعيم فقال قال لي جبرئيل ذلك علي وشيعته والقبائل
 الي الجنة المقربون من الله بكرامته لهم **وايضا از ابن عباس رضي الله عنهما منقولست**
 بعد از نزول كلام محمد نظام **قل لا انا لكم عليه احب الا المودة في القربا** ارفا تم ايا
 عليه من الصلوة افضلها سوال كردند كه **كيستند اين جماعت كه محبت ايشان بر ما واجبست**
 انحضرت سه نوبت فرمود كه **علي وفاطمة وود بر ايشان عليهم الجنة والغفران** واز آن
 رضي الله عنهما روايتست كه گفت روزي رسول الله صلى الله عليه وسلم در ميان ما نشسته بود
 ماكانه فاطمه عليها السلام باطرافه كه در انجا عصبه بود در آمد فقال النبي صلى الله عليه وسلم
ابن علي وابناه قالت في البيت قال اديهم فينا قيل علي والحسين بن بيته وفاطمة
 امام و چون رسول علم ايشان را ديد كه بي خبري را كه وقت خواب مي پوشيد بر خود و علي
 وحسن حسين وفاطمة پوشيد بعد از ان گفت كه **اللهم ان مولاهم** اهل بيتي واجب
 الخلق الي فاديب عنهم ارحس و طهرتم تطهيرا فانزل الله تعالى **انما يريد الله ليجعل
 ارحس اهل البيت ويطهركم تطهيرا** و بروايتي بعد از انكه ام سلمه رضي الله عنها ان وقت

سبوا احد السكندر بن ابي
 من كلامه كسهم كسهمي
 مکتبہ

گفت یا رسول الله من از اهل بیت تو قسم آنحضرت فرمود انکس علی خیرا و ابی خیر
و چنانچه در بسیاری کتب سیر و تواریخ مسطور است کلمه کریمه و من انکس من شترى سنة
اتباع، مرصعات الله در شان شاه مردان علیه التجه و العسفران نزول نمود و سبب نزول
آن بود که در شبی که رسول صلعم از مکه هجرت فرمود امیر المؤمنین سیحری رضوان الله علیه
در جای خواب آنحضرت بکه فرمود و این حکایت در ذکر هجرت سید را در مرقوم کلک بیان
گشته است صحیح بکار نیست و مگر آنکه جمعی شتر از اهل تفسیر آورده اند که تومی بیان
شاه مردان علی کرم الله وجهه و ولید بن عقبه بسبب نزاع واقع شد و ولید آنحضرت
گفت که خاموش کن که تو سنوز و آنصل صبیانی و زبان من افصح است از نسان تو و نیزه
من تیز تر است از نسان تو شاه مردان جواب داد که اسکت فانک فاسق و ولید
تعالی جت تصدیق امیر المؤمنین علی رضی الله عنه این است فرستاد که یا امیر المؤمنین
کمن کان فاشقا لاینون فالؤمن سیحری رضی الله و العاق الولید و بطریق که در ضمن فایح
زمان خلافت امیر المؤمنین عثمان رضی الله تعالی عنه مرقوم کلک بیان گشت و ولید در وقت
ایالت کوفه در صیابی که بواسطه شرب شراب انورست و بی شعور بود امانت
کرد و نسق و باطن و جوی ظهور نمود و بقول مجامد کلمه صالح المؤمنین در کلام محمد ز این
فان الله هو مولاه و جبریل و صالح المؤمنین کنایت از امام المسلمین است کرم الله
وجهه و بر این غایب روایت کرده که تومی سوال الله علیه و سلم امیر المؤمنین
علی را رضی الله عنه گفت که یا علی قل اللهم اجعل لی عندک عمدا و اجعل لی
عندک ودا و اجعل لی فی صدور المؤمنین مودة فترت آیه ان الذین انکوا
و علوا الصالحات یجعل لهم الرحمن ودا و بطریق تعدیه بنیوت پیوسته که چون آیت
امانت منذر و کلکل قوم ناد نزول نمود رسول صلی الله علیه و سلم بر زبان مایولانند که
امانت منذر و اشارت بر سینه نبی کینه خویش کرد انکاه گفت که و کلکل قوم و بسوی

مع
الطاهر

مرقوم کلک

امیرالمؤمنین علی کرم الله وجهه اشارت نموده گفت بک بهمدی المهدون بعدی و در کشف
 الغم مذکورست که عن زر بن حبیش عن عبد الله قال لکننا نقرأ علی عهد رسول الله صلی علیه
 وسلم یا ایها الرسول بلغ ما أنزل الیک من ربک ان علی بن ابی طالب و ان لم یفعل فما
 بلغت رسالته و الله یحبک من الکنس و در روایتی که در آن آمده است که علی مرتضی
 رضی الله عنه در وقتی که از آن حضرت دویچه چهار درم داشت آن در آنم را از آنجا
 ضروریه خویش را باز گرفت در جیبی در شب و در جیبی در روز و در جیبی در کسره و در جیبی
 بر علیه ای نفقه کرد و آیت کریمه الذین یتقیون اموالهم باللیل والنهار ستر و علیاً
 در آن باب نزول نمود و حضرت رسالت باه جناب ولایت آیات را گفت ای علی
 تر آبرین تصدق چه چیز باعث شد آنجناب جواب داد که طریق اعطاء صدقه را منحصر
 درین چهار وجه دیدم و تمنای آنکه یکی ازین وجوه مقبول در گناه احدیت افتد الزام
 طریق اربعه نمودم سید عالم صلی الله علیه وسلم فرمود که ای پسر ابوطالب اینچه مطلوب
 تو بود یا فقی اما قصه نزول آیات بنیات سوره مائده لانی سبب میام شاه اولیا و سیده
 النساء و اطعام ایشان سه شب متعاقب مسکین و یتیم و اسیر را از غایت آنها
 احتیاج شرح ندارد و همچنین حدیث فرود آمدن آیت انا و لکنم الله و الذین آمنوا الذین
 یتقون الصلوة و یؤتون الزکوة و هم رکعون بحمت انعام امیرالمؤمنین علی کرم الله
 وجهه خاتم خود را بسایل در وقت رکوع بغایت مشهورست و کیفیت آن بر السنه و افواه
 مردم آگاه مذکورست بنابراین در قصص آن شریع نمود و ازین عیاش رضی الله
 عنه مرویست که گفت نیت از قرآن آیتی مگر آنکه سید علی کرم الله وجهه راس و قیادت
 و سر او و منزلت که گفت نازل شده است در شان سپح احدی اگر کتاب خدا آنچه
 در شان علی رضی الله عنه نازل شده است و ایضا از روایت شد است که گفت
 نازل شده است در قرآن یا ایها الذین آمنوا لکنم الله علی رضی الله عنه امیر ایشان و مرتضی

انزل

ایشان است و از حدیقه رضی نقلت که گفت فرود نیامده است سوره اسرور قرآن عظیم
الاکان لعلی لبها ولبابها وارجا هدیوت پیوسته که گفت مفدا و آیت در شان شاه
مرد آن کرم الله وجهه نازل شده است و حافظ ابو بکر احمد بن موسی بن مردویه روایت
کرده است بسند خود از امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه که گفت قرآن عظیم نازل شده است
چهار ربع ربی در شان ما و ربی در شان دشمنان و ربی در ذکر سیر و امثال و ربی
در باب فرایض و احکام و ما راست گزیم کلام مجید نظام ملک علام اللهم علی بن
محمد خیر الانام و الله الاضیاء العظام و حجه الاتقیاء الکرام الی قیام المساعده و ساعده القیام
ذکر بعضی از احادیث و اخبار که در تکریم و تکریم و تکریم تحت شاه و آیت
و منقبت و بیان کثرت علم و شجاعت و سخاوت و جهادت ان افاضه
هدایت و سعادت در کشف القدر مناقب ابوالموید خوارزمی مرویت که جابر بن عبد
ابناری رضی الله عنه گفت که قال رسول الله صلی الله علیه وسلم جاءنی جبرئیل من عند الله
و جل بورق اسخضره مکتوب فیها بیاض فی افقرت حیره سلع بن ابی طالب علی خلقه
فبلغتم ذلک عینی یعنی گفت رسول صلعم که آمد جبرئیل از نزد سجانه و تعالای با برکتی سزاوار
که در آن نوشته بود بسفیدی که بدستی که من فرض کردم دوستی علی بن ابی طالب
برضی خود پس برسان بدیشان این حدیث را از من و ایضا در مناقب از اس
رضی مرویت که رسول صلعم فرمود دوستی علی بن ابی طالب حسنه است که با وجود
آن ضرر می رسد بسینه و دشمنی او سید است که با وجود او نفع می رسد حسنه
و ایضا در مناقب از ابن عباس رضی نقلت که رسول الله صلی الله علیه وسلم
گفت که اگر مردم بر محبت علی بن ابی طالب مجتمع می شدند مثل نمک در خدای تعالی
آتش دو نوزخ را بر حیرا ذکیا پوشیده نخواهد بود که این حدیث شریف را بعضی از
افاضل علمای یحیی تاویل کرده اند که دوستی بر المؤمنین علی رضی الله عنه فرع محبت

حضرت رسالت پناه است و صدیق اینچنان حضرت آورده اند خداوند و مودت
مصطفوی فرج معرفت و هدایت الهی است و علی با او انوایی او و مفرست که اگر
جمع او را در پیش برین نظرت مخلوق میکشد حج سجا و نهار آتش و خرا
ظن نمیکرد و در سن زیدی مذکورست که سلمان را کفشد چو بسیار دوست میدار
علی را سلمان رضی الله عنه گفت من از رسول الثقای صلی الله علیه وسلم شنیدم که میگفت
من احب علیا فقد احببتنی و من ابغض علیا فقد ابغضنی یعنی هر که علی را دوست دارد
بس بدوستی که مرادوست دارد و هر که دشمن دارد علیه این بدوستی که مرادش
دشمن باشد **مثنوی** دوستی علی بحسب هذا دست کیر در زاهد و سراسر
دشمنی وی کند در جاه مهم بر بان عا و من عا داه **سحر** و حافظ ابو غنیم در طیب
روایت نموده که امام عالم مقام حسن بن علی المرتضی رضی الله عنهما گفت که رسول الله
علیه السلام مرا گفت که بخوان مرا سید عرب یعنی علی را پس گفت عایشه رض
که آیا تو سیدی سید عرب فقال صلعم اما سید العرب و سید و لا آدم و سید
سید العرب و چون امیر المؤمنین علی رضی الله علیه عنه حاضر شد حضرت رسول الله صلعم
کس فرستاد تا انصار را جمع و احضار کرد و در آن شب گفت که ای گروه انصار
ایادالت کنم شمار آبان جزیری که اگر تمسک شود بان که اذکر دید بعد از آن هرگز
گفتند بلی یا رسول الله پس گفت رسول که این علی بن ابی طالب است و دوست دارد
او را اینجا که مرادوست میدارید و اگر ارام کنید او را اینجا که مرا ارام میکنند پس
بدوستی که جز سید علی السلام امر کرده است مرا بدیگه کضم شمار از زوایر سجا و تقابل
و این خاورد از ابو سعید خدری رضی الله عنه روایت کرده که رسول صلعم گفت هر علی را که
دوستی تو ایمان است و دشمنی تو ففاق و اول کسی که بهشت در آید دوست است
خستین کسی که بدو رخ در آید دشمن تو و بدوستی که گردانیده است ترا از تقابل

عزت

نزار و این خطیب بس تو از منی و من از تو ام . و نیست پیغمبری بعد از من و عبدالدین عبدلرزق
 بن رزق الله الحث الجلی الموصی در مولف خویش آورده که روایت کرده است آنچه
 ازید رخود محمد بن علی و او ازید رخود علی بن عبد الله بن عباس که گفت عبدالله که من باید خود
 عیاش نشسته بودم نزد رسول الله صلی الله علیه و سلم که نگاه در آمد علی بن ابی طالب رضی الله
 و سلام کرد پس پیغمبر صلیم سلام ابراز کرد و با او خوش وقت شده برخواست
 و با وی معانقه فرمود و میان هر دو چشمش را بوسید و او ابر جانب آست خود نشانید
 پس عباس گفت که ای رسول خدا دوست میداری من را رسول گفت ای عم رسول خدا
 و الله که شدت محبت ایی نسبت باو بیشترت از آنچه من اورا دوست میدارم بدیستی
 که خدا بی تعالی زین پیغمبری را در صلب او آفرید است و کردانیده است ذریه را
 در صلب علی و هم این عباس رضی الله عنه روایت که گفت نگاه کرد رسول الله
 علیه الصلوة و السلام سوی علی بن ابی طالب پس گفت انت سید فی الدنیا و سید
 فی الآخرة من اجک فقد اجبتی و حبیبی و حبیب الله و من ابغضک فقد ابغضنی و بغضی
 و بغض الله تعالی فالویل لمن ابغضک بعدی و در ترجمه مستقصی از صحیح مسلم نقلست که
 قال علی بعد انبی صلعم انه لا یحک الامؤمن ولا یبغضک الا منافق **باب**
 شاه ترشی که مصیفتی زمانست . و ز بر تو باشن جهان نوزینت . خشن سبب رحمت حمایت
 بغضش از عذاب جاوید نیست . بخت پوسته که در وقتی که معلم درسه و علمت
 مالم کن تعلم صلی الله علیه و سلم امیر المؤمنین علیه السلام را کرم الله وجهه همین می فرستاد
 گفت یا رسول الله مرا بمیان اهل کتاب میفرستی و من جوانم و علم قضا را نمیدانم
 و رسول صلی الله علیه و سلم دست مبارک بر سینه می کشید حضرت رذیه فرمود که
 اللهم اهد قلبه و ثبت لسانه از امیر المؤمنین علی رضی الله عنه نقلست که فرمود فوالله
 فلقن الحجة ما لم یکن یفقه فی قضاء بین اثنين و در صحیح اخبار وارد است که

حضرت سید ابرار صلعم نوبتی در مخاطبه صحابه کبار فرمود که افضا کم علیا یعنی علم شما بجز علم
 قضای علی و تفسیری است و در شواهد النبوة از شرح نون منقولست که جناب رضوی
 سخنانست که پیش از وی کسی بدان سکلم نگشته و بعد از وی بر احدی مثل آن بر زبان
 نیاورده تا آنکه روزی بر زبیر بنر فرمود که سلکونی عمادون الحوشن پرسید از من از
 ما و رایه غوش مر جی پرسید بد رستی که در میان دو پهلوی علوم بسیار است ای جناب
 حضرت رسالت مآب است در زبان من و این آن چیز نیست که چنانچه است
 ما رسول الله صلی الله علیه و آله می که جان من در قبضه قدرت اوست که اگر فرمان
 رسد تورات و انجیل را سخن گویند هر آینه من و ساد و وضع کنم و بر آن نشسته جنر
 دم بد انجدر آن هر دو کتابت و آن دو کتاب مراد در باب تصدیق نمایند
 و چنانچه که در کشف الغمه مسطورست فرمود که هر آینه حکم کنم در میان اهل تورات
 بنوریت ایشان و در میان اسل انجیل یا انجیل ایشان و در میان اهل زبور
 باز نور ایشان و در میان اهل فرقان بفرقان ایشان نیست آبی که نازل شده باشد
 در بر و بحر و سیل و جبل و لیل و نهار مگر آنکه من دانام که در شان که نازل گشته است
 و بر هر تقدیر درین سخن اشارتست بلکه آنحضرت را بر وجه کمال علم بوده است بمعانی
 و احکام کتاب کریم متعالی نظم و دلش بجزیت پراز کوه علم کلاش غیرت عقد لالست
 زبانش نظم اسرار دینست بیانش مظهر سحر حلالست چنان بروی حقایق مشکشف گشته
 که و اما بر جناب رسالت نثر و در فضل الخطاب در انشایی ذکر فضایل حضرت ولایت
 مآب مسطورست که قال ابن عباس رض اعطی علی رض تسعة اعشار العلم و و الله
 لقد سار کفی فی العشر البلیغ و چنانچه در کشف الغمه مذکورست سند جمیع ساکال
 علوم از کلام و تفسیر و فقه و معانی و بیان و نحو و صرف و غیر آن بناه مردان درست
 می شود و در شواهد النبوة از جنید بغدادی حدیث از العزیز مرویست که گفت اگر

من

اگر خجیب رضوی از خرابت محافل باز برداختی مهر آینه از وی بمانقل کردندی ازین
 علم یعنی علم حقایق و تصوف آنچه در لها طاق آن نیارودی و در روضه الشهداء
 از حضرت ولایت آنها منقولست که فرمود که خاتم الانبیا فرارباب از علم درمن
 آموخت که از هر مایه فرارباب دیگر بر من منکشف شد **نظم** غیبی در گوش او یک کلمه در **دا**
 و زمان اندر دش صد علم بگشاد چو شهر علم در سحر آمد در آن شهر بیشک حمد **آ**
 اما کمال شجاعت شاه ولایت پناه بغایت مشهورست و از ضمنی مغزوات
 و محاربات که در آخر آید سابقه مسطور گشته در نهایت ظهور و فوزت **مشهور**
 ز ضرب ذوالفقاریش و بیجا فرزان سر بر سوا یالت اگرستم کشم شیخ خلایق
 بیدان غزاکمز زالت چو جای بود دستان شیر فلک بدست او بر فتر از غزالت
 اما سخاوت آنحضرت بر تبه بود که اگر سالها بنیان بیان بخانه دوزبان مستعدی بصل
 آن کردد از هر یکی و از بسیار اندکی بپایان زند **شعر** ولایت دستکها با دستان
 گفت برو دلت در دستان شود گزاف پر کوه فوزر بچشم کمتر از سنگ و سفت
 زند چون موج دریای عطایت جهانی غرق انعام و لوت اما زادت آن مهر سپهر
 سعادت و عدم رعبت او بدینا و یا جزها و کثرت توجرتیب اسباب صعود
 بدرجات فردوس اعلی درجه رضوی داشت چنانچه جابر بن عبدالله انصاری
 رضی الله عنه میگفت که ندیدم در دنیا زاهد تر از علی رضی الله عنه که پوسته و بدت
 از امتعه دنیوی فروخته بود و بر مرصد ریاضت مترصد شهود عراب او نشسته
بیت جو بودش ملک ملک جاودانی بودی طالب دنیای فانی
 در ترجمه مستقصی مذکورست که چون عایشه و طلحه و زبیر رضی الله عنهم بر صبر
 استیلا یافتند طلحه رم به بیت المال در آمد و نفوذ نامعد و ده دید این **بیت**
 بر خواند که **آیه** و عدم الله معانم کثیره فعلی کم هده و بعد از آنکه امیرالمؤمنین علی رضی

سید بن طاووس در شرح
و کجوه تا ما این را در حدیث

برایشان نظر یافت و همان خانه در آمد چشمش بر دو باینز و در آهیم سرخ و سفید افتاد
 فرمود که ای زائر مرا معذور مساز و ای کسی سفید بغیر من بر و از قال رسول
 صلی الله علیه و سلم کن فی الدنیا کما کنک عین ع بین تفاوت ره از یکجا است تا یکجا
رہایع مستوفی در چون کند جلوه کربی در وی سکت نظر کرده در
 در در فنا که از نشانت بری مانند غیب پیش باره که زنی نثر و در بعضی اجناس
 آمده است که حیدر گوهر هرگز نه روز متعاقب از نان جو سیر نخوردی و در بسیاری
 از اوقات با نان جو پیش میل کردی از عدی بن ثابت ثبوت پیوسته که گفت
 طبقی بالوده نرد امیر المؤمنین علی رح بر دم رحمت نغمه فرمود و فرمود که دوست
 منیدارم که چیزی تناول نمایم که رسول الله صلعم از آن نخورده باشد و در کشف الغم
 مسطور است که روزی امیر المؤمنین علی رضی الله عنہ دو جابه سطر خرد و قمر عظام
 خود را میخ ساخت که هر که ام را خواهی پوشش و قبر یکی از آن اثواب را اختیار
 کرده دیگری را جدر کرار پوشید و آستین از آن زویده آنچه از مرصع همان پیش
 زیاده بود قطع فرمود در روضه الشهداء مذکور است که در آن صبح که امیر المؤمنین
 علی رضی الله عنہ این مجلس زخم زود فرمود که حراری کجانب مشرق بداری چون
 بموجب فرموده عمل نمودند گفت که ای صبح بدان خدایی که بفرمان او بر آمدی
 و حکم او نفس زدی که در روز قیامت از تو کو اهی خواهم طلبید و چون تو صدای
 باید که بر استی او ای شهماوت غایبی که از آن روز باز که بار رسول خدای در اول
 ایام شبای نماز گزارده ام تا امروز هرگز تو مرا خفته نیافته و من بر آما آمده ایم
 انگاه سجده کرد و گفت بار خدا یا در روز جزا که صد و بیست و چهار مرتبه
 حاضر باشند و ملائکه و صدیقان و شهیدان خوش اعظم ناظر کو اهی دبی که از آن
 ساعت که بدست جیب نوایمان آورده ام هر چه فرموده بجان قبول کرده ام و هرگز

در حدیث

مباشره منيات نوگشته ام و طواف فرموده پسر تو نه بنديشيد و بخاطر كند زايده طهص
 سخن آنكه حقيقت زهد و عبادت اطاعت او امر و نواهي الهيات و متابعت من
 سينه حضرت رسالت نيابتي امير المؤمنين علي رضي الله تعالى عنه در نمازي ضابط
 طاعات بمرتبه اجتهاد و اهتمام ميفرمود كه فوق آن درجه مستور نتوان كرد و زايده آن
 دقيقه بخانه حال در نتوان آورد و ذلك فضل الله يؤتية من يشاء و الله ذو الفضل العظيم
ذكر بعضي ديگر از شايگان اهل بيت علي بن ابي طالب و شجره خوارق عادات آن نامم
 امام عالم قيام ابو الحسن علي بن موسي رضا از ابا بزرگوار عليهم السلام نقل نموده كه
 خيال نام صلي الله عليه الي يوم القيام فرمود كه خيرا كس در روز خراسوار نخواهد
 بود و با چار نقيم بس مردي از انصار بركاسته گفت فداك انبي و ابني ارسول الله
 غيرتو كه سوار خواهد بود فقال صلعم ابا علي الران و افي صاع علي نامة الله التي عقرت و عبي
 حره علي نامة الغضباء و استخ علي نامة من نوق الخبيده لوار الحمد بين سيب
 المؤمن بقول لا اله الا الله محمد رسول الله و ابو المونيد خوارزمي از جابر انصاري
 رضي الله عنه روايت كرده است كه رسول الله صلعم گفت كه چون صانع چون آسمان و زمين را
 خلق و نمود بوقت من و ولايت علي را بر آسمان عرض كرده و آسمان و زمين بوقول
 آن نمودند و اردوين با تقويضات بس صاحب كسي است كه بوسيله مسعد كرد
 و شقي كسي است كه بسبب عدم متابعت ما شقاوت رسد و ما حلال كنيم
 حلال خدا را و حرام كنند كائين حرام خدا را و در صحيح اخبار وارد است كه روزي
 زيني بيان زيني آخر الزمان صلوة الرحمن عليه آوردند آنحضرت گفت بار خدا يا ديگران
 خلق خود را زدن من فرست تا اين روز ابا من بخود بس علي كرم الله وجهه در رسول صلعم
 آمد و آنحضرت آن مرغ را باوي تناول فرمود و در كشف العوارض خداوند شمس تسقوت
 كه زيبدين از گفت كه بعضي از اصحاب حضرت رسالت از منزل خود ابواب شاميه در مسجد باز كرده بودند

سادت

و روزی رسول صلی الله علیه و سلم فرمود که این دروب را مسدود کرد اندک بکباب علی بن
 ابیطالب را پس بعضی از مردم درین باب سخنان گفتند و این معنی سبع اشرف نبوی سید
 بر خاست و بعد از ادای حمد و ثناء ایزد تعالی گفت بدرستی که من تا مو کشتم سیدین ابوی
 غیر باب علی فقال فیہ تا بلکم والله ما سدت شینا ولا فحشہ و کنتی آخرت بشی فابته **بیت**
 در پس اینه طوی صقم مبدارند ۶ هر چه استاد از لفت گویم **بیت** و از عبداللہ بن عمر رضی
 که گفت بودیم ما که سبکتم بهترین مردم ابو بکر صدیق است بعد از ان امیر المؤمنین عمر و بدرستی
 که ابن ابی طالب را رضعت سیرگشت که یکی از آنها اگر مراد بودی دوستی بودی پس از ان
 سخن موی یکی که رسول صلعم دختر خود را نومی داد و او را از ان دختر اولاد تو که نمودند
 دیگر که رسول صلی الله علیه و سلم باب او را مسجد مسدود و در ساخت بکلاف سایر
 ابواب سیم کرد روزی خیر علم را باو عطا فرمود و امام باطن جعفر الصادق از ابای عاقلان
 خود علیهم السلام روایت کرده است که امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه روزی بر منزله
 گفت که ایها الکسح ما از رسول صلعم ده عطیہ است که دوست تراست آن خصال
 نزد من از آنچه آفتاب بر آن طالع می شود گفت ما رسول الله صلم که تو در دنیا و آخرت برادر
 منی و گفت که تو نزد بکر بن حلائی بنی من روز قیامت بموقف بسیدی الجبار و گفت که
 منزل تو در بهشت در برابر من منزل من خواهد بود و چنانچه منازل برادران در مقابل یکدیگر می
 و گفت که تو وارث منی و گفت که تو وصی منی بعد از من در اهل بیت و خواص من و
 که تو گناه دارنده اهل بیت من و وقت عیدت من و گفت که تو امامی مراست و گفت
 که تو قائم بعدی در میان رحمت من و گفت که تو ولی منی و ولی من ولی قدرت و گفت که
 دشمن تو دشمن منست و دشمن دشمن منست **بیت** باطن مر که با علی نه گویم
 مر که کو باش من ندارم دوست ترا ز نایب غلام ابوذر الغفاری بیوت پیوسته که گفت من در
 و در حرب جمل ملازم امیر المؤمنین علی علیه السلام بودم و چون ام المؤمنین عائشہ رضی الله عنہا را در ان

در آن موکه بدیدم مشکلی در دل من پیدا شد و بعد از زوال آفتاب آن دغدغه از خاطر من مرتفع
گشته آغاز خال کردم و پس از آن واقع بخیرت ام سلمه رضی الله عنهما رفته چون از حال من تقی
نمود آنچه در آن موکه از من واقع شده بود با وی گفتم ام سلمه رحم گفت نیکو کردی من از بوی
صلح شنیدم که میگفت علی با قرانت توان با او مت و این مرد و از هم جدا نشوند تا بگویند
خوض گویند من رسند و در کشف القمه مسطور است که مسروق گفت در آمدم بر عایشه رضی
گفت مرا که خوارج را که گشت کفتم علی بن عایشه رضی فاموش گشت و من گفتم تا ام المؤمنین سکند
میدهم ترا بخدا و مصطفی که اگر درین باب از حضرت رسالت باب چیزی شنیده مرا خبر ده
بن عایشه گفت که از رسول الله صلی الله علیه و سلم شنیدم که میگفت هم شر اخلق و الخلیفه بقید هم
خیر الطلق و الخلیفه و اعظمهم یوم القیمه وسیله و در کتب بعضی از عوامان فضایل نفسیاتی
که تعبیه سلمانی گفت که من در حین توجه شاه مرد آن بجانب شهر و آن همراه بودم و چون
آنحضرت نزدیک بدان منزل رسید در وقتی که نماز میکرد شخصی خبر آورد که خوارج
از آب گذشته و امیر المؤمنین بعد از آنکه از او ادا صلوة فرغت یافت فرمود که این خبر
غیر واقع است ایشان از آب گذشته اند و کشتگان ایشان در بجانب رود دست
و باز جمعی از لشکریان که پیشتر رفته بودند مراجعت نمود بعضی رسانیدند محافل آن را
نمودند آنحضرت فرمود که والله که ایشان این طرف است و چون از آن منزل کوچ واقع
بوضوح پیوست که فارجهان از آب گذشته اند و آن مردم در وضع میگفتند و در
العه این حکایت باندک زیادتی از جناب بن عبد الله الازدی مرویست که علی رضی
در بعضی از سفار بکربلا رسید و بجانب اربست و چپ گزینست بکربست و فرمود که
والله که اینست محل خوابانیدن شتران ایشان و موضع مردن ایشان اصحاب پرسیدند
که یا امیر المؤمنین این چه منزلتست جواب داد که این کربلاست اینجا قومی را
بکشند که بے حساب بهشت در آیند و بعد از وقوع شهادت حضرت تا ام

در وضع گفته اند و نقل نقل ایشان صحیح
از آنکه شخصی از کوفه آمد که گفت که در کربلا
روغ گفته اند و نقل نقل ایشان صحیح

در کربلا از آن کتاب مصطلح است

حسین رضه حقیقت آن سخن ظهور بوست و ایضا رویت که شاه ولایت بر آرزوی
 گفت که فرزند من حسین را بکشند و تو زنده باشی و او را باری ندی و بس از واقعه
 که بلا بر آرمیکفت که امیر المؤمنین علی است گفت حسین را شنید کردند و من او را نفرست
 نکردم و همواره اظهار ندانم می نمود و از جمله کلمات امیر المؤمنین حیدر دیکوی است که
 افریننده سپهر مدورد و بار جنت آنحضرت رد آفتاب کرد چنانچه از غروب بجانب مشرق
 باز کردیدست اول در زمان حیوة حضرت سید کاینات و وقت ثانی بعد از وفات آنحضرت
 اما کیفیت مراجعت آفتاب در عهد حضرت رسالت پناه در ضمن وقایع حال منقلم آنحضرت
 مرقوم کلک بیان گشته حاجت بگزار نیست و آنچنین از غروب آفتاب سپهر صفا میوه
 عقبی روی نمود است که در زمان آنکه آنرا اوج ولایت متوجه کوفه بود چون خواست
 که از فرات عبور فرماید وقت نماز دیگر در رسید آنحضرت با طایفه از اصحاب اداء
 صلوة عصر قیام نمودند و سایر سگریان بگذراندند چهار پیمان خود مشغول بوده نماز دیگر
 از ایشان فوت شد و در آن باب سخنان بر زبان آورده چون شاه مرد آن تمام آیت
 متابعان استماع نمود از قادر مختار مسألت فرمود که آفتاب را باز گردانم
 نماز را بوقت بگذرانند و این مسألت عزا حاجت یافته خورشید بجای نماز دیگر آمد
 تا سایر صحابه کرام حضرت ولایت ماب او آید نماز کند آنگاه غروب کرد در شواهد سنووه
 مسطور است که در آن محل از وی و از مولانک مسیح می شد چنانچه خوف بر مردم غالب
 گشته زبان بسبب و تهلل تک جلیل گردان ساختند و نظایر کرامت در نسبت آن بجز
 امامت گفته شده که نظم ولی والی و الا ولایت که در ملک قضا نماند است
 ر فرمائش اگر واقف شود چرخ ز روی مهر کارش امثالست دیکو آنکه چون امیر المؤمنین حیدر
 بکوفه تیرغ بر دیکو از خوانان شیعه زنی بجای که نکاح در آورد و صاحبی علی رضی رضه بود
 نماز با دعا شخصی را فرمود که بطلان موضع رو آنجا مسجد است و در بلوی مسجد خانه و در آن خانه

زنی و مردی با هم زنا می کردند هر دو در پیش من حاضر سازان شخص بموجب فرموده عمل نمود
 و امیرالمؤمنین ایشانرا مخاطب ساخته فرمود که امشب گفت و شنید شما بد و در آن
 کشیدم از روی تنفری حاصل شد اگر قدرت میداشتم همان عتت او را از خانه بیرون
 میکردم لاجرم با من آغاز جنگ و جدل کرد تا آن زمانکه در آن رسید بس شاه مردان دیگر
 بجا حاضران آورده گفت که بسیاری از سخنان ازین قبیل است که کسی که بان مخاطب میشود بخواند
 که دیگری بشنود مردم متفرق شدند و آن مرد وزن بماند تا آنکه شاه ولایت نازد و یکی آن زن
 کرد و گفت این مرد را می شناسی گفت بی فرمود که من ترا بجال او شناسا کردم بشرط آنکه
 مسکرتوشی گفت قبول نمودم که انکار ننمایم پس امیررضی عنه گفت تو فلان زنی گفت هستم گفت
 پس عرضی که بشنید که هر دو یکدیگر را دوست میداشتند گفت آری باز فرمود که پدر تو زنا بر
 بوی نداد و او را پیش خود بیرون کرد و توشی بقضا حاجت از خانه بیرون رفتی و او ترا
 گرفته میان شما جماعت واقع شد و تو از او حامل شدی و آن قضیه را با ما در گفتی و از پدر
 پنهان داشتی و چون وقت وضع حمل در رسیدت بود مادرت ترا از خانه بیرون برد و
 پسری تولد گشته ویرا در حقه بچندی و در بیرون جاری که موضع قضاء حاجت است
 انداختی بگی آمد و در ابوی میکرد سنگی بوی آن سنگ انداختی بر سر آن طفل خود زد و
 بشکست و مادر تو باره از ازار خود بدرید و بر سر وی هست پس ویرا که اشتد و بر
 و دیگر حال او را ندانستند که چه شد آن ضعیفه جواب داد که چنین بود با امیرالمؤمنین
 و این را زنا غیر از من و مادر من کسی نمیدانست پس آنحضرت فرمود که چون آن شب
 پایان رسید مردم فلان تبیل آن کودک را بر گرفتند و تربیت کردند تا بزرگ شد
 و همراه ایشان بگفته آمد و ترا زن کرد آنگاه آن جوان را گفت که سر خود را برهنه کرد و از
 سنگی که بر روی خود بود بر روی ظاهر گشته امیرالمؤمنین رضای آن زن را گفت که این
 پسر است و دختری بجای او را از این حرام بود بر روی نگاه داشت بر غیر و عمر او بر خود بهر شب

در آوردم چون نزدیک او رسیدیم
 جوان گفت امیرالمؤمنین من این زنی را بقتل خود

روم

فان بود

خواهی بروی دیگر گفته روزی امیرالمومنین علیه السلام حضور مجلس خود را سوگند داد که هر کس که از رسول الله
صلی الله علیه و سلم شنیده است که فرموده من گفتم مولاه یعنی مولا ه او را بشهادت نماید فرموده
تن از انصار برخاسته گواهی دادند و یکی از صحابه که آن حدیث را از خاتم الانبیا شنیده بود
گفت آن شهادت نمود و شاه ولایت اورامعاب گردانیده گفت ای فلان تو حیرا گواهی دادی
جواب داد که بسبب سن نسیان بر من غالب گشته است علی رضی رو می قبل دعا آورده
گفت ای ای اگر این شخص بروی میگوید بفرموده می ظاهر گردان بر موصی که عامه از ایشان
را وی گوید که والله که آن شخص را دیدم که بیاضی بر میان و چشم وی بیدار بود و از نزدیک
از قرصه روایت که گفت من در همان مجلس با محفلی مانند آن حاضر بودم و من نیز آن حدیث را از
حضرت مصطفی شنیده بودم اما گواهی ندادم بنا بر آن ایزد سبحانه و تعالی روشنائی دیده مرا ای
گردانید و پوسته زید از آن حالت اظهار نیت کرده از غریبی تعلق امرش منجاست و چهره نیز
و آفتاب اخبار را در نقاب استتار نخواهد بود که آنچه از فضایل و کمالات و خوار عزاد
امیرالمومنین علیه السلام درین اوزق رقوم ملک بیان گشت لمعت از نور بیابان و شمع استار بحر ملک
و تعداد جمیع اوصاف کمال آن برگزیده ایزد متعالی تقد و ربلاء سخن دانست و بسو قضا عت
نشان بی لایسرم بر همین تقد که خاند بدیع آثار اظهار نمود اختصار افتاد و طبع سخن گزار عیان بیان
بصوب اخبار مناقب سایر ائمه معصومین العظام و ادبیت هر چه کفیم در اوصاف کالات است
همچنان بی هیچ کفیم که صد خیر است **نزل اللهم صل علی المصطفی و علی آل مرتضی و سایر الائمة الهدی و سلم تسلیم**
کثیرا و یا محمد بحجلی از حال امام زانی حسن بن علی مرتضی از وقت ولادت تا زمان انتقال
بعده و من علی سیلا و با السعادات ان امام سام عالی نژاد بر ویت امجد در شصت ماه مبارک
رمضان سال سیم از هجرت در مدینه اتفاق افتاد و زمان حمل آنحضرت بعصیده اکثر ارباب
جزت نرماه تمام بود اما در کشف التمه از این خشاب متعوت که ولد علیه السلام استه
و لم یولد استه اشهر مولود فاعش لا الحن و عیسی بن مریم علیهم السلام و الصحیح خلاف ذلک

در شهادت البتة قبل کشته که بعد از تولد امام حسن رجم جزئی استم نفسش را بهد پیش رسول الله
 صلی الله علیه وسلم آورد و بر قطعه از خرد بهشت نوشته و بقول بسیاری از اصحاب اخبار
 حسن مراد فشرست و بشر نام پسر سرون پنجم بوده و کنیت امام حسن ابو محمد است
 و لقبش ثقی و سید و بروایتی که صاحب کشف الغم از ابن طلحة نقل نموده طیب و زکی و سبط
 و ولی نزار جمله القاب آن امام عالی جناب است و ایضا ابن طلحة گوید که چون حسن علیه السلام
 متولد شد خیرالانام صلی الله علیه وسلم بر سید که چه نام نهادید او را جواب دادند که
 خوب آنحضرت گفت که او را حسن نام نهادی و از برای او کنشی عقیقه فرمود و بقیود
 امام حسن اول بجزه موسوم گشت و حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ان نام را بخش غیر نمود و هم
 در آن کتاب مکتوب شده که سیده النساء سلام الله علیهما در روز مضمق از ولادت
 آن قره العین سیادت را در خمرقه از خرد بهشت که جزئی علیه السلام آورده بود بچیده
 نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم برد و با اتفاق از باب اخبار در آن روز رسید ابرار اشارت
 کردند تا آن سرور را تر کشیدند و بوزن مویهای او نقره تصدق نمودند و در
 روضه الشهد از اسمانبت عیس مرویست که گفت من قابل فاطمه علیها السلام
 بودم بحسن حسین رضی الله عنهما و چون اختراننده برج ولایت از افق ولادت طلوع
 نمود و خبر باقیات پسر رسالت علیه السلام و نتیجه رسید فی الحال بجانه سید النساء
 آمد و گفت ای ساسا بیار فرزند مرا و من آن مولود عاقبت محمود را در خرقه زرد بچیدم
 بیار و دم و در کنار سید الابرار نهادم آنحضرت ان خرقه را دور افکند و فرمود که
 باشما عهد کرده ام که اولاد مرا در خرقه زرد بچید من رنتم خمرقه سفید آوردم
 و حسن را برداشته در ان خرقه بچیدم و در کنار سید عالم صلواتم نهادم پس آنحضرت بانگ نماز
 گوش است وی گفت و قامت در گوش چپ وی را رقم حروف گوید که رویت این حدیث
 از اسمانبت عیس صحیح نماید زیرا که با اتفاق مورخان در وقت ولادت سبطین

عليها السلام اسما با شومر خود جعفر طيار رضي الله عنه در حبشه بود و در روز فتح خيبر از ان
ولایت بمکه کجرا بشر صلعم رسيد بنا علی هذا صاحب کشف الغم در ذکر تزویج شاه اولیا
وسیده السامه فرمود کلک صحت آنها گردانیده که نقل احادیثی که در باب تزویج علی رضی الله
نه از اسلام الله علیها از اسمانبت عیسی روایت کرده اند صحیح نیست زیرا که در ان اوقات
اسما با جعفر رض در حبشه بوده و ظاهر روایت کننده ان احادیث ثریه سلمی بنت
عیسی بوده زوجه حمزه رضي الله عنه و چون اسما از خواهر خود استهار بیشتر دارد و روا
بر سبیل سوغوش سلمی بنت عیسی اسمانبت عیسی نوشته اند و انبیا اعلم بحقیقه الاحوال
بصحت پیوسته که امام حسن رضي الله تعالی عنه در وقت وفات خیر البریه علی صلوات من
و اهب العقیقه موقت ساله و چند ماه بود در وقت انتقال امیر المومنین علی کرم الله
و از دار قبا بخت اعلی بی و موقت ساله و بر و ابی که صاحب کشف الغم افضل بن حسن الطبری
نقل نموده حسن علیه السلام مدت شش ماه و سه روز در امر خلافت دخل فرمود بعد از ان
بنابر اختلاف ارای متابعان بلکه بعضی اقتضای قضای مالک الملک مستعان دست
از ان مهم باز داشت و با معاویه صلح کرده در سنه اهدی و اربعین مضیب ایالت با
با و باز گذاشت انگاه با اهل بیت خویش مهدیه شش ماهه قریب ده سال در ان بده
طیبه سیر برد و در اوایل سنه ثمانین از بخت سید المرسلین سبب تمی قابل المکاس
که زوجه آنحضرت جده بنت اشعث بن قیس بنابر احوال معاویه و مروان بدان سید خوا
جان داد و پهلوی بر سر ناتوانی نهاد و حمل و زمر رضی بوده در بیت و هشتم سفر سنه مذکور
بهشت عدن فرامید و قوی دیگر انکه ان واقعه و حادثه عظیمی در اوایل ربیع الاول سنه
مذکور بود وقوع انجامید و بعقیده محمد الله ستونی وفات ان امام در صفر سنه فتح و اربعین
داد و امام با فعی گوید که بیک روایت ان واقعه کبری در ربیع الاول سنه ۴۹ اتفاق افتادست
عمر عزیزش بنا بر قول اولی که مختار اکثر ارباب اخبار است ۴۶ سال و چند ماه باشد و زمان

در حبشه

اینست بحقیقت قریب از سال و نیم مدفن بمانوش مقبره بیق است قریب برقد فاطمه زینب
 اسد بن باشم از آل محققان مضافاً بانوار العفران والمراحم **کفار در کربان خلوت و اما**
ان همی سیر کج است با اتفاق علماء ائم و اجتهاد و فضلا بی ادم امر است و سروری و منصب
 خلافت و وین بر وی بعد از فوت امیر المؤمنین علی متعلق با جحس علیهما السلام بود پس
 از اهل ویش و پیش مسالک آن مسالک او پیش درین باب طریق خلاف و عناد نیز بوده
یاجعی شامی که و **جوب** عکاش بی سخن است **۶** در بخت فضل سحر و در عدل است **۶**
 و کز شش سبب راحت اهل سخن است **۶** شایسته منند اما است حسن است **نیز** نبوت پیوسته که
 در صباح شبی که حضرت مرتضوی بای علی درجات اخروی نازید اما حسن رحم بر سر بر آید
 از او اید و شاد ایزد تعالی و ارسال در و در بخت مصطفی فرمود که ایها الناس انشأ ربنا انما
 مددی برون رفاه است که متقدیم مثل او ندیده اند و متخسرن مانند وی نخواهند دید
 بود که چون زوال صلعم او را بجهاد میفرستاد جبرئیل از جانب پین و میکمال طرف بسا سخن
 اختیار میکرد و با بصورت فتح و نصرت روی نمی نمودم لاجبت میفرمود و در شبی مودت
 احدیت گشت که موسی بن عمران و بقولی یوشع بن نون علیهما السلام در آن شب فوت یافت
 و عیسی بن مصلح علیهما در آن شب بر آسمان صعود کرد و همچنین یک یک از فضلاء و کلمه را
 که در آن لیل و قیوم یافته بوده تقرر فرمودیم قال اما ابن البیرونی انما ابن الای الی
 باذن اما ابن سراج المبرر اما من اهل البیت اذ نب اعینهم و طهرهم تطهر اما من اهل بیت
 انقضی لظلماتهم فی کلمه فقال انبیه قل لا اسئلكم علیه اجم الا الموده فی القربا و من غیرت
 حسنه زوله منها حیثی فاحسنه تمودنا اهل البیت انگاه ان امام کرامت بنا نیست و عدل
 بن العباس و بر و ابی عبد بن عباس رحم بر خاسته گفت یا معاشر الکس هذا ابن بیکم
 و وصی امامکم فابعوه لا یسرهم حضار مجلس با بر مباحثت مبادرت نمودند و در آن گزشت مسطور
 که اول و ولیمندی که سعادت بیعت امام علی علیه السلام استسعا یافت پس بن سید

عباده بودرم و تیس در آن وقت گفت که بیعت میکنیم با تو بکتاب رب الارباب و سنت
 حضرت رسالت مآب و جهاد با اهل بی و فساد امام عالی نژاد فرمود که جهاد با مخالفان اهل
 آن داخل کتاب خدا و سنت مصطفی است اینجا بیفرج نبود و بعضی عقل ازین سخن استدلال
 نمودند که قره العین در امام معاویه میل بخاربه ندارد و چون خبر حوث امیر المومنین حیدریت
 امام حسن رضی بسع معاویه بن ابی سفیان رسید با شصت هزار کس متوجه عراق عجم
 گشت و امام حسن با چهل هزار نفر که بمبايعت آنحضرت مساوت نموده بودند از کوفه فرود
 رزم معاویه توجه فرمود و چون دید عبدالرحمن زین مقدم نفسش غیرت افزاید و رخسار
 فیس بن سعد بن عباده را مقدمه لشکر گردانید و نفسش نیز از آن منزل کوچ کرده در
 سباباط مدین روزی چند ساکن شد و در آن منزل صباغی اجتماع مردم فرمان داد جهت
 امتحان خلائق و امتیاز موافق از منافق بعد از ادا سپاس و ستایش الهی و در دو حرکت
 رسالت نباهی فرمود که لها الکس ثمانین بدان شرط بیعت نموده آید که با هر کس هر یکم خویند
 و با هر کس که صلح نماید صلح نمائید بخدا سوگند که کتبی بیعت نمویی در دل من جای نبرد و من بدخواه
 بچکس نسیم و نزد من الفت و جمعیت و امن و سلامت و صلاح ذات البین دوست است
 از تفرقه و بریشانی و بغض و عداوت و اسلام مردم از استماع این کلمات چنان گمان بردند
 امام حسن با معاویه مصالحه نموده خلافت را با او خواهند گذاشت بنابراین در مطاعین آمدند
 و بعضی از خوارج با هم گفتند که والله که شخص مانند پدر خود کافر شد و عناد قنیه و استوب بمرتبه در
 همچنان آمد که جمعی از اشتر اردست بیعارت جهات آن امام تحبیهات بر او کردند و در آن
 بدان مشابه مبالغه نمودند که مصلی و اثواب انجذاب را بر بودند و در آرزوی مبارکش گشتند
 و امام عالی مقام سوار شده آواز بر او زد که قوم بجهیه و حمدان بخانید و سبحان آن دو قبله حفظ و
 حمایت شرف و در آن ولایت پرداخته ترا صحاب غولت را کفایت کردند و بقوی حساب
 ترجمه مستقیب سب خروج لشکر بر امام حسن رضی آن بود که بد بخشی در معرکه منادی کرد که قبس سب

بن

عبادت کشتن القصد حسن علیہ السلام از انجا بجاست مدین روان شده در اثناء راه شخصی از
 خواجه که او را جراح بن قبیله اسدی میگفتند آنها ز فرصت نمود و زخمی گران بر سر آن شد
 بخوانان چنان زد و چنانجا از خرم بستانخوان رسید و عبد الله بن خطیب با بقاق عبد الله بن خطیب
 جراح را گرفته بقل رسانیدند و امام حسن رضی رنجور و مجروح بدین ترفیع برده فخر بین از فری
 وجود عزت انواری سپهر نظر گردانید و در آن منزل محمد بن سعید و الشقی که عامل حیدر کرار و عم محمد
 بود بخدمت بیادرت نموده جراحان آورد و با معالجه زخمی که جراح بر آن آنحضرت زد و بود
 شغولی کردند و در خلال این احوال بعضی از رؤسا قیال که سالک مسالک ضلال بودند
 بر سبیل فقیه مکاتیب زد و معاویه فرستاده اظهار اطاعت نمودند و او را بر سر عیسای
 بجایت تحسیرین کرده صامن تسلیم امام حسن رضی شدند و چون کمال شقاق اهل عراق نزد آن حضرت
 افاق نظر بویست بمصالحه مایل گشت و رقیه معاویه نوشته شرط چند در قلم آورد که اگر معاویه
 آن شرط را قبول نماید تمام امور خلافت را بوی دهد چون آن مکتوب بمطالع معاویه
 رسید سبب و مسرور شده بر جناح استیصال بجایت بدین در حرکت آمد و کاعذی مضید
 مهر کرده مصحوب عبد الله بن عاصم نزد آن امام ستوده ما تر فرستاد و پیغام داد که
 هر شرطی که امام حسن خواهد برین بجهت نویسد و عبد الله بن عاصم از وصول بدین ان کاغذ
 بموقف عرض رسانید آنحضرت صلوات بر منوال هر قوم کلمات فصاحت مال گردانند که
 بسم الله الرحمن الرحیم هذا ما صالح علیه الحسن بن علی بن ابی طالب معاویه بن ابی سفیان صلوات
 علی ان بسم الله ولایة ائمة المسلمین علی ان جعل فیهم کتبات الله تعالی و ستم رسول علیه السلام
 و سیره الخلفاء الصالحین و لیس معاویه بن ابی سفیان ان تعبد الی حدیث عبده عبد الله بن عاصم
 الا من بعده شورایی بیل المسلمین و علی ان اکتسب امون حیش کان من رضی انده ما هم
 و عرافهم و حجازهم و یمنهم و علی ان اصحاب علی و شیعة امون علی انفسهم و اموالهم و نسائهم
 و اولادهم و بلاء معاویه بن ابی سفیان بدکلت عهدت و میثاقه و ما اقر الله علی حدیث صلوات

مدین
 کتبات
 حسن

با لونا ما اعطی نرفسه و علی ان لایق الحسن بن علی و لا نجیب الحسین و لا لاجه من اهل بیت
 رسول الله صلعم غایله سرا و لا جهمرا و لا نجیفا صد انهم فی اقیمن الافاق شمد علیک بک و کونی اسیه
 فلان فلان و السلام و در بعضی از تواریخ مسطور است که یکی از شرایط صلح آن بود که پنج هزار
 هزار درم که در بیت المال کوفه موجود بود معاویه از امام حسن طلب نداد تا از آن پنج
 دیون خود را ادا نماید و خراج فد و دار الحد فارس را هر ساله بمدینه فرستد تا در مصارف
 اهل بیت مصروف گردد و و کذا رد که دیگر امیر المومنین علی را رضی الله عنه سب نمایند و معاویه
 جمیع شروط را قبول نمود مگر سب امیر المومنین علی را رد و گفت در هر مجلس که حسن حاضر شد
 مرتضی علی را سب نکنند القصه چون امر مصالحه تمسخت پذیرفت و خبر بمصعب قرین بن سعد رفتی
 رسید بابتیخ خویش در باب جنگ و صلح مشورت نموده اکثر مردم را ایامی بمصلحه یافت
 لاجرم عمارت معطف داشته بکوفه شافت و مقرر آن حال معاویه نزد
 بله رسید و نامی اهل عراق با وی بعیت نمودند مگر قرین بن سعد بن عباده که قولی بمشای
 کاره بود و با آنچه قرین با ریضت امام حسن علیه السلام و التخی مجلس معاویه رفته با وی بعیت نمود
 و در آن مجلس معاویه قرین را گفت که من میخواهم که این کار بکنم یعنی کرد و تو نرنده باستی قرین هم جواب داد
 من هم میخواهم که در قید حیات باشم و تو بر سر خلافت نشینی و چون زمام مهام اهل اسلام بقبضه
 اقتدار حکم شام در آمد روزی عمرو بن العاص معاویه را گفت من سب آنست که حسن را بگوئی خطبه
 خواند و مردم را از استغفار خویش و خلافت تو آگاه گرداند و چنان نمود که حسن رضه از داد
 خطبه عجزت نخواهد آمد و حقایق را معلوم خواهد شد که او را قابلیت این امر نموده و معاویه نیز
 از قبول این سخن ایام نموده با آنسره بنا بر الحاح عمر و آن امر را از امام حسن رضی الله عنه التمس نمود
 و آن حضرت تمسک در آن بند و دل آشته در محیی که همواره اعیان عراق و شام حاضر بودند بر سر
 صعود فرمود و فرمود که ایها الناس بهترین زیر کما تقوی است و بدترین حق خور است و بدست
 که اگر شما طلب نماید از جا بلقا تا جا بلسا مردی که جدا و رسول الله صلی الله علیه و سلم بشد یا حیا بن

و برادر من و شما میدانید که خدای تعالی شما را هدایت داد و مجید من و بخت بخشید از غلوت و شما را
 عزیز کرد و آید بعد از آن وقت و بسیار ساخت بعد از وقت و بدستی که معاویه با من نزاع کرد
 در امری که حق من بود پس من از برای قطع فتنه و صلاح امت این هم را بویجا گذاشتم و ترک
 محاربه گفتم و حق من اهل اسلام روانداشتم و هر آینه شما ملات میکنید مرا که این امر را
 بغیر اهل آن دادم و این حق را در غیر موضعش نهادم اما قصد فرود من نکرد اصلاح بود و آن ادبی
 لعنه فتنه لکم و متاع الی این چون سخن بدیجا رسید معاویه بیطاعت شد و گفت من است
 ای ابو محمد فرود ای و ازین خطبه کمال طلاقت کسان و قضاحت بیان امام من رخصه نزد
 بوضوح پیوسته عمر و عاص خلیفت گشت و معاویه را از ان الکاتب است روی نمود و گفته
 عرو در دل گرفت انگاه امام من رخصه بیاب مدینه تشریف برد و معاویه بطرف دمشق
 مراجعت کرد و ازین مصاحبه سر حدیث الخلاء بعد بی ثنوی سسته و بر کمان ظهور نمود زیرا که
 از زمان فوت رسول معلوم تا وقوع صلوات که رسیده است گذشته بود **ذکر شمه از مناقب و فضایل امام**
حسن و ایراد بعضی از اخبار در المدبر علوشان آن مقدسای مؤمن در نسخ معتبر روایت
 علماء و انشور معین گشته و متفرکه که امام حسن رخصه از فرق سر استینه شبیه حضرت خیر البشر بوده
 و از آن رخصه شویت پیوسته که گفت نمود احدی شبیه تر بر رسول صلی الله علیه و سلم آن رخصه
 و ایضا این حدیث بصحت آواز دارد که روزی رسول الله صلی الله علیه و سلم بمینبر را بده حسن ابرهیلوی خویش
 نشاند و کاهیی سوی اهل مجلس نظر میفرمود و کاهیی بجانب وی و میگفت این پسر من است
 و رود باشد که ایزد تعالی صلاح کند بواسطه او میان دو گروه از مسلمانان و در شرف
 از این عیبها رخصه منقولست که گفت ما نزد رسول معلوم بودیم که فاطمه علیها السلام در آمد و میگفت
 آنحضرت گفت چه چیز در کرده آورد است ترا جواب داد که حسن حسین از حجره بیرون تیره
 و علی بن ابی طالب و من نمیدانم که کی بید رسول فرمود که که بر کن ای فاطمه که خدای که ایشانرا ازین
 مهربان ایشان است انگاه روی عیله دعا آورده بر زبان الهام بیان رانده که خدا یا اگر در

بنامک

از زمان من

چنین روایتند

و در صحرا اندیش از آنجا، دارو اگر در دریا اند سالم کینار آرزو همان لحظه جبرئیل نازل شد، گفت با احمد
 بیخ غم بخاطر شرف راه ده که ایشان فاضلانند در دنیا و آخرت و پدر ایشان بهترین است از ایشان
 و حالا در خطبه نبی بخار در خواب اند و از دعای دو فرشته بریشان مویکل ساخته تا آنجا که بانی ایشان
 میکند این عباس رضی که بیدار آن رسول صلعم برخواست و با او برخواستیم و بخاطر نبی بخار
 رفتیم حسن حسین را و دیدیم دست در کردن یکدیگر کرده و فرشته یک جناح خود را برایشان
 ایشان ساخته و پیکار دیگر ایشان را پوشیده پس رسول صلعم ایشان را برداشت و او ابوب
 انصاری بر رخ پیش زد که یا رسول الله کی این مرد در امن بردارم تا تو سبکی شوی بخیرت گفت بگذار
 که ایشان فاضلانند در دنیا و آخرت و پدر ایشان بهترین است از ایشان و هر آنکه او شرف
 سازم ایشان را بان شریفی که خدای در باره ایشان از زانی داشته پس خطبه خوانده گفت
 ایها الناس خردم شمار بهترین مردم از جهت جد و جدّه گفتند علی یا رسول الله فرمود که حسن
 و حسین اند که جد ایشان مصطفی است و جدّه ایشان خدیجه کبری است گفت که خردم شمار بهترین
 مردم از جهت پدر و مادر گفتند علی فرمود که حسن حسین اند که پدر ایشان علی رضی است
 و مادر ایشان فاطمه زهرا ای مردمان خردم شمار بهترین مردم جهت خال و خاله گفتند
 یا رسول الله فرمود که حسن حسین اند که خال ایشان کاسم بن محمد است و خاله ایشان زینب
 بنت رسول است دیگر فرمود این خردم شمار بهترین مردمان از جهت عم و عمه گفتند
 ای رسول الله فرمود که حسن حسین اند که عم ایشان جعفر بن ابی طالب است و عمه ایشان
 آمنه زینب ابی طالب الا ان ابائهما فی الجنة و امهاتهما فی الجنة و جدّهما فی الجنة
 و خالهما و خالتهما فی الجنة و عمهما و عمتهما فی الجنة و هاتین فی الجنة و من احبهما فی الجنة و من احب
 لهما فی الجنة مع آفریده را بنود این چنین شرف **تر** و در صحیفه از بر این عارف مرویست که
 گفت که دیدم حضرت معتمدش نبوی را صلعم که حسن بن علی در پیش او بود میفرمود که
 اللهم انی ارجو فاجبه و در سنن ترمذی از ابن عباس رضی الله عنهما نقلست که

رسول صلعم حسن را بردوشش خود نشاند و بوشخصی گفت نیکو مرگست که موارشده ای سپر
رسول فرمود که او نیز نیکو سوار است و حافظ ابو نعیم از ابی بکر رم نقل نموده که در وقت
که رسول صلی الله علیه وسلم نماز میکرد و در سجده بود حسن علیه السلام آمده بر پشت مارکول
آنحضرت برآمد و رسول صلعم او را بر فوق برداشت و چون از او آواز فرغ گفت
گفتند یا رسول الله کاری کردی با این کودک که با هیچ احدی آن کار نکرد بودی فقال
صلی الله علیه وسلم ان هذا ریحانی و ان ابی هدا سید و عسی ان یصلح الله به بین قریبین
من المسلمین و از ابو هریره رم روایتست که گفت هرگز حسن بن علی را در نزد من ندیدم الا که
از شادی لغای و آب آغوش من میریخت جهت آنکه روزی بازار را میبازارن از راهی
دیدند در طرازت حضرت رسالت صلعم در آنوم و در وقت بازگشتن بدر خانه
فاطمه علیها السلام رسیدیم و رسول خدا کرد که با کتف یعنی ای صغیر حسن بیرون نیاورد
کان بودند که سیده الشاهجت جام پوشانیدن او را باز داشته است و حضرت
رسالت باب و اصحاب در گذشتند اما ابو بکر رضی باستان و چون حسن بیرون
آمد او را برداشته در عقب رسول صلعم می آورد و هر کس میطلبد با او نمیدارد
بایشین پیرو صلوات علیه و سلام رسانند و آنحضرت او را در کنار گرفته نوبت گفت
خداوند امن او را دوست میدارم و هر که او را دوست میدارد او را نیز دوست
میدارم و در سنه هجرت پنجم در مجلد اول مسطور است که عن علی بن الحسین عن جدّه
ان رسول الله صلعم اخذ بید حسن حمیدین و قال من احببني و احببت اهلها و ابائهم و امهاتهم
معي فی ذی حبی یوم القیمة یعنی رسول الله صلعم دست سبطین را گرفته گفت هر کس مرا
دوست دارد و این دو کس را دوست میدارد و پدر ایشان و مادر ایشان را
دوست میدارد و باشد با من در درجه من روز قیامت و محشر **میت**
دو سببی اهل بیت مصطفی موجب نعت شود در درجه اول اما خود و منی و آن سپهر

کرامت بغایت موفورست و برالسنه و افواه طایف انسان مذکورست **بیت**
 بحد و سخاوت چنان شمره گشت **ما** که گشتش بخرج برین در گزشت **نیز** در کشف الغم **الرحمن**
 مرویت که روزی حسن علیه السلام شنید که مردی در آتش مناجات از قاضی الحاجات ده هزار درم
 مسالت مینماید بمنزل کشریف خویش بازگشته آن مبلغ را زود آن شخص فرستاد و از این سیرین انگشت
 که نوبتی امام حسن بن عسکری بقصد خود را آورد صد کنگره که هر یک را ایشان هزار درم بودند
 آن مکتوب روانه کرد و در فضل الخطاب مسطورست که حسن در زمان مجاور مردی بروی آن
 و گفت مراد هزار درم و امام است حسن روم فرمود که ده هزار درم بوی دادند و گفت که بیایان
 بخور و آن شخص مقتضی الحرام بیرون رفته بعضی را حاضران گفتند یا این رسول الله ده هزار درم بمان مرو
 بخشیدی و او را مردی نان نمردی جواب داد که با آن خدای که بدر اصلم بر استیجوت گردانید
 که من تا امر و زندانمتم که کسی را بیاید گفت که بیایان بخور اما از زبانت و عبادت آن تفره
 العین سیاده مبرته بود که فوق آن درجه بصورت توان نمود چنانچه روایت کرده اند که **بیت**
و هیچ حج پیاده که از او جنبایش کشیدند در شواهد السنوه مسطورست که در بعضی از مر اسم حج که
امام حسن روم پیاده بگرفت پامی مبارکش و روم کرد و یکی از خدام بعرض رسانید که کاشیکی بنی
سوار شوی که و روم اقدام تو تسکین یابد امام حسن قبول نمود و فرمود که چون بمثل رومی ترا
سیاه پیشی خواهد آمد که مقداری روغن با او باشد از او بجز در بر بنامضایه مکن آن خادم
گفت پدر و مادر من ندای تو با در هیچ منزل کی ندیدم که این نوع دو داشته باشد درین منزل از
کیا پیدا خواهد شد جواب داد که درین مرحله همچنان کیسه خواهد بود و چون بمثل رسیدیم
سیاهی ظاهر شد امام حسن گفت ایک آنکس که میفکرم بر و روغن از وی بخور و من بوی ده و بعد
از آنکه آن مویلی نزدیک سیاه زخم روغن طلبید که گفت ای غلام این را از برای که میخواهی
جواب داد که جهت حسن بن علی علیهما السلام گفت مرا بگوشش رسان که من غلام و یم و چون او را
بخدمت شاه امانت رسانیدم عرض داشت که من مویلی تو ام و من روغن بگیرم لیکن زوجه مرا

در وضع محل گرفتارست دعاکن تا بخشند به بی منت مرا بری تمام اندام دهد اما حسن گفت باز
کرد که خدای تعالی بجهان بری که میخواهی تواد و او را شیفه نخواهد بود و چون آن شباه نجابت
خود رسید بچنانکه امام حسن رم و نموده بوستایند نمود و از جل خوارق عادت آن فلک اهل
سعادت دیگری اگر در سفری که یکی از اولاد بر برض همراه آنحضرت بود در نخستان شکست
فرود آمدند و جهت آن امام عالمقام در سایه نخله در نشاندند و برای بریدر سایه
نخله دیگر بر گرفت کاش برین نخله خرمای تر بودی تا بخوردی اما حسن فرمود که خرمای تر
میخواهی بر بری گفت آری ایگناه جناب امامت پناه دعا کرده در زیر لب کلمه گفت که کس
ندانست و بی الحالی کف نخله شکست و برک بر آورد و خرمای تر بار آورد ساربانانی که از
جمله همان بود در زبان آورد که والله که این سحرست امام حسن رم فرمود که این سحر نیست
لیکن دعائست مستجاب که از فرزندان پیغمبری واقع شده است بس بیالایان و در جهت
برآمدند و آنقدر خرمایا بین آوردند که همه را کفایت کرد اما آنچه در باب و فو و علم و کثرت
مکارم اخلاق و محاسن اداب ان امام عالیجناب در کشف العیبه و کتب لطف و خلعت
سمت تفصیل یافته پیش از آنست که استقصا توان نمود و زیاده از آنست که باید او تلم
و مداد بخیر توان فرمود **نظم** هر چند که حاتم را مجال سخن نیست با چند آنکه دوات را سخن در دستان
در لغت حسن اگر حکایت گویند **حقا** که نزد اهل دانش حسرت **تر** لیکن چون ذکر آن امور را
بجملی بی عیاضه می باید خواند تلم پیش ازین طریق الطباب نمی نماید **در کتب کفایت انتقال اما حسن میگوید**
مخفی که **مذموم** و **لغز** متون کتب تواریخ و اخبار جهان اخبار می نماید که چون معاویه بی ایب
سفیان خاطر بر آن قرار داد که ولد علیه خود زید را و بی عهد گرداند و میدانست که با وجود
امام حسن رم این امر شست نمی پذیرد زیرا که یکی از شروط صلح آن بود که معاویه در وقت
وفات امر خلافت را بشوری که از او بهیکی تمت مرتجع بدم قصر حیات آن صد رشین یوان
امامت گشت و مردان بن حکم را که طریقه سید عالم صلعم بود بحدینه ارسال نمود و میدانست

زهرالود مصحوب او گردانیده گفت باید که هر تدبیر توانی جعده بنت اشعث بن قیس را که جزو
 حسن است زین و دیبا بعد از بنا شرت و وجود حسن را با این منزل پاک سازد و از قتل این بوی
 متقبل شو که چون این مهم را بنقدیم رساند و حسن بعالم آخرت انتقال نماید بجاه مراد در دم بدو
 وهم و او را در سلک از دواج نزدیکش و مروان بن مروان معاویه بن ابی سفیان بجدینه
 شتاقه با انواع خدیعت جعده را که اسم لقب داشت بران آورد که بوجب مدعا
 معاویه عمل نمود و زهر در اندام حسن علیه السلام سرات کرده بدار السلام بقتل فرمود و در
 کشف العیبه از شیخ مفید بقولت که معاویه صد هزار درم نزد جعده فرستاد و وضای شد که
 او را بجا بدهد بخراج بزند در آورد و جعده بدان مال و امید وصال سرد فر اهل صلوات فرقیته شد
 آن سه و در اصحاب امامت و اقبال را زهر داد و بدان واسطه آنحضرت جهل روز عرض
 بوده روی بنواد پس بیان نهاد و در روضه الشهداء از تاریخ حافظ ابرو مر ویست که امام
 حسن رضه شش بار زهر داد و پنج بار با زهر کز و کرت ششم کار کرد و از روضه الشهداء
 مستفاد میکند و که چون جعده مکر را امام حسن را زهر داد و چندان تاثیر می نمود مقدر است
 المکس بوده بر آب بر آئینت و چون آنجناب از آن آب بیاشامیدی بر روی غالب کرد
 و جگر آن سرور پاره پاره بر می آمد تا هفتاد قطعه و بقوی صد و هفتاد قطعه بیرون افتاد
 بنا برین روایت جناب بلاغت آباب مولانا محمد حاتم گوید که میفرماید که **قطعه**
 که ریخت نوش المکس ریزه در خوش **۱۰۰** که زهر گشت از آن آب خوشگوار حسن **۱۰۰**
 در اندرون صد و هفتاد پاره شد **۱۰۰** همه ز راه کلور ریخت در کنار حسن **۱۰۰**
 برکت کوزه المکس شد ز مرد فام **۱۰۰** مضر ح لب یا قوت ابدار حسن **۱۰۰**
 جگر سوخت شمع جولا در آتش دل **۱۰۰** زحمت بگوشه کفایت لبش که مایه تریاک بود شد زهر **۱۰۰**
 فغان زین می شد شکر نار حسن **۱۰۰** ستاره خون بچکاند چشم آرنید **۱۰۰** جرات جگر چشم المکس حسن **۱۰۰**
نزار غیر بن استخرا روایت کرده اند که گفت من و رفیق عبادت حسن رفیقیم و چون نزد او

الصفحا

بشتم شنیدیم که با شخصی میگفت که پرس از حال من و کس جواب داد که خدای تعالی ترا بخت
دهند از تو برسم بار دیگر با من مرد گفت که پرس از حال من پیش از آنکه تحمل سوال نماید و آن شخص
همان جواب گفت بعد از آن حسن گفت قطعا از بکرمین برون افتاده است و چند نوبت
مرا نزد او اند و این کرات نوعی دیگر است و روز دیگر که بخدمت آن سرور رسیدم حسین را راضی
بر سر مالین برادرشتم دیدم که میگفت ای برادر این فعل نسبت تو از که صادر شده است
و کمان تو کیفیت حسن رضی الله عنه گفت اگر با تو گویم بر قتل و اقدام غایبی جواب داد که
آری ای امام حسن فرمود که اگر طریقی من نسبت با کس مطابق واقع است شدت نکال و کمال او
از حدش خواهد بود و اگر موافق واقع نباشد حیف است که بیگناهی گشته شود بیست
پیوسته که امام حسن ر. در آن ایام امام حسین را راضی و صیتهما کرده امر امت را بر نظر
تفویض فرمود و فرمود که مرا بعد از صلوات اجل زرد رسول صلعم دفن کن اگر خوف خون ریختن
باشد و الا در بیع عرقه خون گردان و چون طایر روح مهندس امام حسن راضی بجانب
ریاض دار السلام بروا نمود امام حسین علیه السلام بعد از غسل و تکفین جنازه رحمت
اندازه اش برداشته بجانب روضه مقدسه روان شد تا برادر بزرگوار خود ز نزدیک
جده عالمقدارش دفن نماید اما سعد بن العاص که وای مدینه بود بافاق جمعی از عتبه بقدم
مخالفت پیش آمدند و بر و ابی عایشه رضی الله عنه سوار گشته بمسج مشغول شدند بعضی
از شیعه آغاز غوغا کرده گفتند ای عایشه روزی برشته می نشسته محاربت کنی و روزی
بر استری سوار شده بر سر جنازه نیزه پیچ میزعت غایبی و نگذاری که او را نزد جدش
دفن کنند و مردم متفرق بد و فرقه شده جمیع جانب صدیقه گرفتند و نزدیک بدان
رسید که قاتل بوقوع بودند و آنگاه امام حسین راضی بنا بر وصیت مذکور رجعت مظهر برادر
عابدی که مورخ خویش را نزد حده خود فاطمه زینب استبدین باشم و دفن فرمود و دستقصی مذکور است
که در وقت وفات امام حسن هم و ابی مدینه مروان بود و او کذاشت که آنحضرت را

در روضه مقدسه دفن کنند و ابو مرزبه رضه او را گفت که چگونه از دفن حسن رضه را مانع می
 و حال آنکه من از رسول الله صلعم شنیده ام که الحسن والحسين سيدنا ابنا اهل الجنة في الجنة مروا کون
 که بگذارد ما را می برداری که اگر تو و ابوسعید خدری عادیث رسول را صلعم با و نمیکشید
 اخبار آنحضرت انقطاع می یافت نو در وقت فتح خیبر ایمان آوردی و بسیار کس از تو بیشتر
 مسلمان شده اند و بصحبت رسول الله صلعم مشرف گشته ابو مرزبه رضه گفت من بعد از آنکه
 ایمان آوردم ترک ملازمت سده سینه نبوت کردم تا دانستم که رسول الله صلی الله علیه و سلم
 کراوست میدارد و کراوشن میداند و کرا میزند و کرا میخواند و ابو تمیمه دینوری نیز قصیده
 منع دفن امام حسن را بر خوان نسبت نموده نه بعایشه و مسجد و العلم عندنا محمد المجید
 در کشف الغم مسطور است که چون خبر وفات امام حسن رضوان الله علیه بمجاویه رسید
 مایلی که وعده کرده نزد جده فرستاد اما نریدان ملعونه را بعد کتاج خود در دنیا و در کتاج
 از اولاد طلحه و او در جنازه کتاج کشیده از وی اولاد پیدا شدند و هرگاه میان ایشان و قرآن
 گفت و شنیدی واقع می گشت بزبان طعن ایشان ترا میکشند یا سینه الازواج و در روضه
 الشهد اندکوست که بعد از واقعه مایله امام حسن رضه مروان اسما را بدشقت فرستاد
 و مجاویه نوشت که زنها کیفیت فوت امام حسن را پنهان دارند و نوحی سازید که این
 زن بکشتن آن سر برتر دارد و لافتنه خفته پیدا کرد و چون قاصدان مروان جده و
 نام را بمجاویه رسانید بجزب ظاهر بر لباس تنم نشسته سه روز بر اسم تعزیت قیام نمود
 و در خلوتی از اسما حقیقت آن حال فرمود و فرمود که آن ملعونه را بجزیره از جزایر بزد
 در دریا اندازند و فرمان بر آن بموجب فرموده عمل نمودند چون بیک فرسخی آن جزیره
 رسیدند طوفانی بیدید آمد و گرد و غباری عظیم ظاهر شده جده را در بر بود و در آن
 جزیره افکنده دیگر کسی از وی نشان نداده و آن کس را این عقوبت میخان نسبت
 نزد بعض اخبار را و اینست که در آن او آن که خبر فوت امام حسن علیه التحیه و التعزیران بدشقت

معلوم

رسید این عباس رضی در آن خطه بود و روزی مجلس معاویه رفتند این سند زبان شت
گفت با ابا العباس شنیدی که حسن بن علی بهک بر ملک اختیار کرده است و روی عالم
اوست آورده عبدالله بعد از تکلم بکلمه استرجاع گفت ای معاویه حفره که در آن همان
از برای تو مقرر شده بمرک حسن مسدود نخواهد گشت و تو در عالم فایده یافتن بر
کامرانی باقی خواهی بود و ما که اهل بیت مصطفی ایم بمصیبتی ازین عظیم تر گرفتار شده
ایزد تقایم ازین نواب فرجی روزی کند و انگاه این عباس برخاسته بیرون رفت
و معاویه از نعت جواب او بروفق صواب نجب نموده گفت من عمر خوش حاضر
جواب تر و عاقل تر از عبدالله این عباس کسی ندیده ام **ذکر اولاد اجداد ان امام علی علیه السلام**
اولاد ذکر حضرت امام حسن رضی بر و ابان اکثر مورخان پانزده نفر بوده اند و اسامی
شرفیه ایشان اینست حسن زینب عمر و حسین عبدالله ابوبکر عبدالرحمن عبدالله
اصغر اسمعیل محمد یعقوب جعفر طلحه حمزه ابوبکر قاسم و آنحضرت بقول
طایفه از علمای و خرد داشته که نهش فاطمه بوده و بر و اینی بنات مکررات ان نام
حجسه صفات پنج نفر بوده اند و اسامی ایشان اینست امام حسن فاطمه که والده امام
محمد باقرست علیه السلام زینب ام عبدالله ام المیزان سلمه و ابن خنثاب اولاد ذکر
آنحضرت را پانزده نفر گفته است و حافظ عبدالعزیز جناب بی دوازده نفر و شیخ
مفید رحمه الله چنان افاده کرده است که اولاد ذکر و اسامی امام ثانی علیه السلام
پانزده نفر بوده اند زید بن الحسن و ام الحسن و ام الحسین که مادر ایشان ام شیر
بنت ابی مسعود و عقیقه ابن عمر و آنحضرت بود و حسن بن الحسن که از خولت بنت منظر انظر
تولد نمود و عمرو و قاسم و عبدالله که مادر ایشان ام ولد بود و عبدالله رحمن که از
از ام ولد بود و حسین الازم و طلحه و فاطمه که از ام اسحق بنت طلحه بن عبدالله
رضی الله عنه در وجود آمده بود و ام عبدالله و فاطمه و ام سلمه و رقیه که از ام ابی

متعدد و متولد شده بودند و بدین روایت پسران امام عالیجناب شست بوده باشند و دختران
 هفت نفره و باقی علم انساب از زید بن حسن و حسن بن حسن نسل نامده و بسیار اولاد
 اجماد انحضرت عقب ند آرد **اما زید بن الحسن علیه السلام** بسیار جلیل القدر و کرم الطبع
 و کثیر الخیر بود و شعرا عرب در مدح و ثناء فزنده صفات اینجانب اشعار بلاغت شاعر
 دارند و زید رضی الله عنه مدنی و اهل صدقات رسول الله صلی الله علیه و سلم بود و سلیمان بن عبد
 الملك در زمان ایالت خود اینجانب را از ان مهم عزل نمود اما چون عمر بن عبد العزيز رحمه
 زمام مهمات اهل اسلام را بقبضه اختیار در آورد بار دیگر آن منصب را بر زید رضی الله
 کرد مدت عمر خویش بود سال بود و از زید یک پسر نامه حسن نام و اول کسی است
 که شاعر عباسان اختیار کرده سپاه پوشید حسن بود **اما حسن بن الحسن علیه السلام**
 بوفور جاه و جاهل و از زیاده فضل و کمال از اقران و امثال اشیا ز نام داشت و مدتی چند
 منصفی نولیت صدقات امیر المؤمنین علیه السلام بود و سن طبعش سی و پنج سال
 رسید در حقه المملکه مسطورست که عبد الرحمن بن محمد بن اشعث در وقتیکه بر حجاج فرج
 کرد مردم را بخلاف حسن بن حسن رضی الله عنه دعوت می نمود بنابر آن ولید بن عبد الملك بن مروان
 اینجانب را زهد داد و در شکوه المصاحیح از بخاری می فرمودست که گفت منکوح حسن بن حسن
 رضی الله عنه بعد از انتقال او بفر و حسن اعلی بنه بر سر قبر آورده مدت یکسال اینجانب را داشت
 انداخت آنگاه برفع آن قبه امر فرموده شنود که باقی نیکیست لاهل و جد و اما نقد فاجایه تحمل
 بیسوا فانهلبو **اما عمرو و قاسم و عبد الله بنی اشعث** در کربلا شربت شهادت چشیدند
و عبد الرحمن بن حسن رضی الله عنه در وقتیکه با عم زکوار خویش امام حسین علیه السلام
 احرام حج بسته بود در منزل ابوالجوارح وقت از دستعالی انتقال نمود و بنا بر روایت اول
ابو بکر بن حسن رضی الله عنه نیز در کربلا شهید شده بجهت این نقل فرمود پوشید نامه که
 از احوال سایر اولاد صلبی امام ثانی علیه السلام از کسی که در وقت تحریک این محقر در نظر بود

رخت
سوی

زیاده از آنچه نوشته شد چیزی بوضوح نبودست لاجرم عنان بیان بصوب ذکر حالت
 امام سیم علیه السلام انعطاف یافت و من آنکه ان عاتق و الوقوق **ذکر امام تالحنین**
بن علی المرتضی علیه السلام اکثر مورخان عالیشان با قلام بلاغت نشان بر لوح
 بیان نگاشته اند که بعد از ولادت امام حسن علیه السلام بی پنجاه روز سیده الشاهد
 زهر اسلام است علیها با امام حسین حامل شد و تولد آنجانب در چهارم یا پنجم ماه شعبان سال چهارم
 از هجرت و وقوع یافت و بر وایت جمعی از ارباب اخبار مثل مصنف مستفیض مؤلف بربع
 البار و غیرها از فضلا که ر مدت حمل آن امام بزرگوار شش ماه بوده و غیر از حسین بن
 علی المرتضی و یکی بن زکریا علیهم السلام هیچ فرزندی شش ماه متولد نشده که زیسته باشد و چون
 غنچه جن ولایت در گلشن عنایت و اهب العطا یا نسیم **فتمثل لها بشرا سويا بشکفت**
 و شایم این بشارت بشام خیر الانام علیه الصلوة والسلام رسید مستیج و مسرور و رخا ناطقه
 زهر اسلام است علیها الشرف بر دو ان قره العین نبوت را در حجر عطف خویش جامی داده
 با کف نماز در گوش راست و قامت در گوش چپ وی گفت و او را حسین نام نهاد
 و حسین مراد ف پیرت و پیر نام پسر دوم برون و زید و بقول اکثر اهل خبر رسول غایت
 جنت امام حسین یک کیش عقیقه فرمود و بعضی از متأخرین دو کیش گفته اند و در زویرم
 رسول صلی الله علیه و سلم اشارت نمود تا سر آن سرور را تراشیدند و بوزن موی شبکوش
 نقره نقدق کردند و امام حسین علیه السلام ابو عبد الله کنیت داشت و رشید و سید
 و طیب و دینی و زکی و سبط از جمله القاب آنجانب است و آن امام عالمیقام در
 وقت وفات خبر الانام صل الله علیه و سلم شش ساله و چند ماهه بودند و در زمان شهادت
 امیر المؤمنین علی علیه السلام سی و شش ساله و در حسین انتقال امام حسن علیه السلام چهل
 و شش ساله و پس از فوت بر آرد علی کومر خویش ده سال و یکموی در آرد دنیا آقا
 داشت و در روز جمعه با شنبه دهم محرم سنه اهدی و ستین از هجرت سید اکبر لیلان

آن

علی بن ابی طالب
علی بن ابی طالب
علی بن ابی طالب

در کربلا رایت عزیمت بجابت فرودس اعلی برافراشت و در آن روز بقول امام باقر فرمودند
 و دوم در اربعه و اهل بیت در نظران امام علی که بر سبغ ظلم کوفیان بدختر شهید شدند
 اما روایت مشهور است که عدد پنجعت از هفتاد و زیاده نبوده و از آنجمله عقیده حسنیه
 در محمد علیه شانزده نفر از اولاد و اخوان و برادرزادگان و بنی عام امام حسین علیه السلام
 بودند و بیسج یک از نشان در روی زمین شمشیر و قرین گذاشتند و بعضی از مویجان
 عدد ایشان را سیزده گفته اند و صاحب کشف الغم ساجی جمعی از اهل بیت را که در آن واقعه
 شده اند بر نموجب تفصیل نموده که امام حسین عباس محمد عبدالله جعفر ابان علی المرتضی زین
 عنده ابوبکر قاسم عبدالله اولاد حسن بن علی علیهما السلام محمد عون بران عبدالله بن جعفر
 طیار یعنی الله عنهم مسلم عبدالله عبدالرحمن جعفر بن عقیل رضی الله عنهم اما اتفاق سایر بر
 اخبار عمر بن علی علیه السلام در کربلا باشد نبوده و غالباً ذکر عمر درین روایت از جمله
 سهو کتابت است و مسلم بن عقیل در کوفه شربت شهادت چشیده نه در کربلا چنانچه مذکور
 خواهد شد انشاء الله تعالی مدت امانت امام حسین علیه السلام قریب بانزده سال
 بود و اوقات چارش هجده و شش سال و چند روز و الله تعالی اعلم بالصواب و الله
 والمأب **ذکر بعضی از احادیث و اخبار که در آنست دارد بر علوشان این امام نور کرد**
 باتفاق راویان آثار ائمه بزرگوار امام حسین علیه السلام از شیشه تا قدم شیشه سید عالم علیه
 علیه وسلم بود و در شواهد النبوه مسطور است که آنجناب مجالی داشت که چون در خانه
 تاریک میشد زبایض غدار و برق رخسار فایض الانوارش بوی راه برودندی **رایعی**
 ای که شسته کلک سوز از راه چشیدن افاده کلک چوساید و پانچمین **شده رنگ** فرغاض زبایض
 طوبی بخجل از قامت رعنا جی حسین **تر و در سن** تریدی از یعلی بن مره مرویست که گفت
 شنیدم از رسول الله صلعم که فرمود که حسین ازینست و من ازینم خدای دوست
 دارد و اکس را که حسین را دوست دارد و حسین سبطی است از اسباط **ربیع**

ج

ای گشته عیان نزد تو اقبال حسین **داشته** ز قول نبوی حال حسین **خواهی** که خداوند ترا در دوست
ناوردان محبت آل حسین **نزد** در ترجمه مستقصی مسطور است که در روزی خواجگه کوئین حسین را
بر ران راست خود نشاندند بود و پسر خود ابراهیم را بر ران چپ و در آن جین حیرت نابل گشت
گفت ایزد و تعالی این مرد و را برای تو جمع خواهد کرد و یکی را از تو باز خواهد ستاندند هر کلام
خواهی اخبار فرماید احمد مختار صلی الله علیه و سلم و اله الاخبار گفت اگر حسین وفات یافت
از نزارت او هم جان من بسوزد و هم جان عیلا و فاطمه و اگر ابراهیم فوت شود اگر کفر کنم
من میشد بنا بر آن انتقال ابراهیم را اختیار می نمایم و بعد از انقضای روز و ازین قضیه برهم
وفات یافت و مرگه حسین علیه السلام نزد خیر الامام صلی الله علیه و سلم الی یوم القیام آمدی **نزد**
قره العین و لایب را بسید کفقی اهل و مرجا من فدیه با بنی ابراهیم و در کشف الغم
مسطور است که عبدالله بن النشاب از ابی عوانه نقل نموده که رسول الله صلی الله علیه و سلم فرمود که
حسن و حسین دو کوشواره عرشند و در آن وقت که بخشند **در** منت جنت را
بیا فرید با وی خطاب کرد که تو مسکن فقر و مساکین خواهی بود بهشت گفت یا رب
چرا مرا مسکن مساکین گردانیدی خدا رسید که ایام تو را ضعی خواهی بود یعنی که اگر کار
ترازینت دهم **حسین** و حسین بهشت از شنیدن این بشارت متبجح و مباهلی گشت
نظم حسین است که فرود آید رضوان **ز** شمع عارضش کردد فرودان **بهشت** از نور روی تو
بد و باشد شهید از انفس **نزد** از سلمان فارسی رضی الله عنه مرویست که حضرت
مفسس نبوی صلوات الله و لاله علیه گفت که حسن و حسین دو پسر من اندم که
انشاز دوست دارد در دوست داشته باشد و مرگه مراد دوست داشته
باشد خدا او را دوست دارد و مرگه اخذ دوست دارد او را بهشت
در آورد و مرگه حسن حسین را دشمن دارد در دشمن داشته باشد و مرگه اگر آن
بگردد خدا او را دشمن دارد و بد و زخ در **در** ای بوده مدام در تمنای حسین

انقب

این فرزند شهنشور جد و الای حسین ، فردوس بود جای اجناس حسین ، و در رخ باشد مقام عبدالحی حسین ،
 و از جابر بن عبد الله رض منقولست که رسول الله صلی الله علیه وسلم گفت که ائمه و ابائش
 فاذا غابت الشمس فائتند و ابالقر فاذا غابت القمر فائتند و ابالزمره فاذا غابت الزمره فائتند
 بالقر قین گفتند یا رسول الله انقب کدام است و ماه کیست و زمره چیست و فرمود
 کیانند جواب داد که منم و ماه عیال بن ابی طالب است و زمره فاطمه الزهراست و قو قین
 حسن حسین اند و ما آسمان قبل شوی نیارم که ارم من نتوان ، شانی نرا وار شهنرا دکان
 دو سبط رسولند و دو قطب دین ، که باشد بر ایشان مد قین ، دو نوزده همچون سه و انقب
 گزایشان چهارم از فرغت و شب ، چو جان نوزند و سم نوز عین ، دو سلطان ملت حسن حسین
 تر سلام الله علیه نبینا و علیهما و علی سایر الائمة الباقین و از قضا شفاعت هم یوم الدین **ذکری**
مصطفی صلی الله علیه و آله از واقعه **هاله کربله** جمعی از فضلا و مورخین در موفات بلاغت بن فرعم
 خانه فصاحت قرین گردانیده اند که ام الفضل بنت حارث گفت که روزی تو در رسول الله
 صلی الله علیه وسلم رفقه گفتم که یا رسول الله خوابی هولناک دیده ام و از فمات ان سید
 فرمود که چه دیده گفتم دیدم که پاره از جسد تو بر زمین و در کنار من نهادند فرمود که نیک
 دیدی فاطمه سیری ارد و در کنار تو باشد بعد از ان حسین علیه السلام متولد شد و در کنار
 امه و روزی او را برده در کنار رسول الله علیه السلام نهادم ناگاه اشک از چشم حضرت
 روان شد گفتم پدر و مادر من فدای تو باد یا رسول الله چه چیز ترا بگریه او رد جواب داد
 که چه میل آمد و مرا جز داد که زد و باشد که امت من این پسر را بکشند و خاکی بر رخ از تربت
 او او رد و از ام سلمه رضی الله عنهما رویت که گفت حضرت محمد صبی شبی از رحمة
 من بیرون رفتم بعد از زمانه و بر باز آمد بریشان حال و کرد آود و چیزی در دست گرفته
 گفتم یا رسول الله این چه حالتست فرمود که مرا امشب بموضعی بردند از عراق که از اکر بلا
 خوانند و مکان قتل حسین و جاعیتی از اولاد و اهل بیت مرا بمن نمودند و من خونهای

عین

ام

ایشان را بر گزافتم و اینک در دست منست بس دست مبارک بشود و گفت این را
 بستان و نگاه دار و مرگاه که مبدل بخون تازه کرد و بد آنکه حسین را گشته اند و من آنچه
 حضرت مصطفی در دست داشت ستانده چون در آن نظر کردم خبری دیدم همچان خاک
 سرخ و انرا در قاروره کرده سرش را مستحکم حستم و چون حسین بطرف کوفت
 روز و شب در آن قاروره نظر میکردم و در صبح روز دهم محرم سینه اش را
 در آن قاروره نگاه کردم خاک همچنان بر حال خود بود و در آخر روز نظر بر آن قاروره
 افکند دیدم که ابجد در آن بود و بخون تازه تبدیل یافته لایسرم آغاز نامه و زاری کردم و
 دشمنان خاندان اطلاع نیابند و شهادت نکنند خاموش گشتم و بعد از آنکه فرصتی آن خیر
 محنت اثر ندیده رسید در روضه الصفا از شرجیل بن عون رویت که فرشته که مکل است
 بر جگر دریا بد ریای اعظم آمده و با الهای خود را گشوده با یکی صحبت کرد و گفت ای اهل
 دنیا جا اندوه و ماتم بپوشید جهت فرزند مصطفی که او را ستم خواهند کرد پس
 و آن در میان دو حاتم الانبیا آمده گفت ای حبیب خدا دو قوم بر روی زمین بلکه
 جنگ خواهند کرد از امت تو یکی از آن دو گروه فاسق و ظالم خواهند بود و در
 تر از زمین نقل خواهند رسانید و این خاک از تربت فرزندت آنجا یکقبضه خاک
 از زمین کربلا بحضرت مصطفی داد و حضرت آن خاک را بپوشید و کفایت و کبریت و بر
 قاتل حسین علیه السلام نفرین کرد و آن خاک را با تم سلمه رضی الله عنهما تسلیم نموده او را
 از کیفیت شهادت حسین خبر داد و فرمود که این قبضه خاک را نگاه دار و هر وقت
 درین نظر میکنی و چون بینی که بخون تازه تبدیل یافته بدانکه واقعه فرزند من حسین نزدیک
 رسیده است و در بعضی اخبار آمده است که چون یکسال از عمر حسین بگذشت
 دوازده فرشته بصورت مختلف نزد رسول صلعم آمده گفتند ای محمد فرزند تو همان سینه
 که به پایل رسید با و آنقدر ثواب دهند که به پایل داده اند و قاتل او را آن قدر

کربلا

گناه باشد که کشنده با بل را و از عبادت نه بر عبادت رض و اوست که گفت من دیدم خلیل را
 با قوی از ملائکه که سینه از غایت اذوه با لها کشاده بودند و میکشیدند و نزد رسول صلعم
 رفتند خلیل قبضه خاک از تربت حسین بسید نقلین داده بوی مشک از آن خاک بمشام
 بر رسید و با حضرت گفت که ای حبیب خدای من خاک فرزند تو حسین بن فاطمه است
 جمعی از ملائکه در زمین گرفتار او را شنیدند خواهند که در رسول صلعم فرمود که ای خلیل قوی
 فرزند مرا و فرزند دختر مرا بکشند فلاح یابند روح الامین جواب داد که نجات و فلاح یابند
 و خدای تعالی میان دلها و زانها ابشار اختلاف بدیدارد و بصحت پوسته که چکس
 از قاتلان حسین رض فاند که پیش از حرکت فضیحت نشد و مبتلا گشت بقتل لابی دیگر
 از آن بدتر **رباعی** ای بوده فلک مدام شیدای حسین، بوسیده ملک خاک کف با حسین
 از روی نیت در دو جهان سوا گشت، هر کس که نمود قصد برای حسین، کف او در ذکر گشت
و خلافت ان مظهر لطف و رافت و بیان اسباب سلوک برین در روادی
عصیان و مخالفت بانفاق علماء امت امر دین پروری و امانت بعد از وفات امام
 حسن متعلق با امام حسین بود و در نظر اهل بصیرت فرمان برداری و اطاعت آنحضرت
 واجب و لازم می نمود و حال آنکه معاویه باستظهار جمعی از اصحاب ظلم و ظلام پس از انتقال
 امام حسن بدار السلام کمر سعی و اتهام بر میان بست که یزید پلید را ولی عهد گرداند و از
 اشراف و اعیان بیعت بنام آن لعین بی دین بستاند و چون سکان شام و سکان
 عراق بیعت آن سرخیل ارباب شقاق را قبول کردند معاویه در سینه است و همچنین
 از نجات سید المرسلین متوجه حجاز گشت و محنت بمدینه طیبه رفت تا می متوطن آن
 بلده طوعا و کرها بیعت یزید و را مدند مگر امام حسین و عبدالله بن عمر و عبدالله بن زبیر در
 که بران معنی انگار نمودند و بر و ابی عبد الرحمن بن ابی بکر صدیق نیز ایشان اتفاق فرمود
 و بقوی عبد الرحمن پیش از آن تاریخ وفات یافته بود القصد چون امام حسین با اجتماعت

از بیعت یزید اقرار فرمود معاویه با ایشان انمقدار در شتی کرد که از مدینه روی توجّه
 بجایب مکه آوردند و معاویه نیز متعاقب بدان بلده رفته که بعد از خری صلوات
 و عطا باز داد امام حسین و رفتن فرستاد و گاهی لطیف و احسانا بجنف ایشان را بیعت
 یزید ترغیب نمود و امام حسین اصلا رتم قبول بر انعام معاویه نکشید یزید اجتناب
 واجب دید و عبد الله بن عمر و عبد الله بن زبیر نیز با یزید بیعت نمودند اما عطا یا معاویه
 رد نکردند و معاویه از سایر کیمیا بیعت ستانده بجانب شام بازگشت و چون
 حاکم شام بعالم اخوت شتافت و یزید در دمشق برسد حکومت تمکن کرد و یزید
 بولید بن عتبّه بن ابی سفیان که در آن زمان و الخ مدینه بود نوشت مضمون آنکه
 بیعت من از حسین بن علی و عبد الله بن عمر و عبد الله بن زبیرستان و اگر بقدم قبول
 پیش نیاید سر مای ایشان را بشام فرست و چون این نامه بولید رسید و مضمونش
 بوضوح انجاسید گفت انا لله وانا الیه راجعون مرا با برفاطله چه کار انگاه مروان
 طلبیده و او را بر کیفیت احوال مطلع گردانیده بساط مشورت محمد ساحت
 مروان گفت فی الحال ای بیعت را طلب نمایی و بر بیعت یزید تکلیف فرمایی که
 بقدم اطاعت پیش آیند منها و الا لله را نقل رسان تخمین حسین بن علی و این نیز
 ولید همان لطمه عبد الله بن عمر و بن عثمان را بحضور امام حسین و عبد الله بن زبیر مقرر
 گردانید و عبد الله ایشان را در مسجد یافته گفت ای بر شما را میخواند اجابت کنید
 ایشان گفتند تو برو که ما متعاقب خواهیم آمد و چون فرستاده ولید بازگشت
 عبد الله بن زبیر امام حسین را گفت که آیا ولید با ما چه هم دارد انجباب جواب
 داد که ظار معاویه مروانست زیرا که دوشش من بجواب دیدم که بر سرش
 کونسا رگشته و آتش در سزای او افتاد و ولید ما را جهت بیعت یزید می طلبید
 این زبیر گفت اگر حال بر نمیخوال بشد چه خواهی کرد امام حسین رض فرمود که من

مرکز بازید بیعت تمامیم و هنوز ایشان درین سخن بودند که فرستاده باز آمد که امیر
 انظار شما میکند امام حسین باکت زد که این همه مجمل چیست اگر چه بگس نماید اینک من
 می آیم و فاصدان سخن را بولید رسانیده مروان گفت حسین عذر خواهد کرد و حاضر
 نخواهد شد و لید گفت خاموش باش ای مروان که حسین عذر نیست و هر وعده که
 کند یو فرساند و امام حسین رص از مسجد مدینه تخت بجانه رفت و کسی از موالی
 خویش مجمل مسلح گردانید و گفت همراه من بدار الاماره ایید و برد در سر آهشید
 و اگر او از ما بلند شنوید بدان خانه در ایید اما ما بر شما طمر کردد که کسی قصد من از
 متعرض هیچکس مشوید نگاه آنحضرت نزد ولید رفت و ولید مروان لو آرم تعظیم
 بتقدیم رسانیده سبب طلب را معروض داشتند امام حسین گفت منب نیست که
 چون کسی خفیه با مر بیعت اقدام نمایم فردا که این خبر را باعانه اهل در میان نرسید
 هر چه صلاح باشد عمل نموده شود و ولید گفت یا اباعبدالله سنجید گفتی سعادت جز آن
 فرمای امام مروان ولید را گفت ای امیر دست از حسین باز مدار تا بیعت کند لالا
 سرش را از تن بردار که دیگر بروی قدرت نخواهی یافت امام حسین در چشم رفته گفت
 ای پسر ز قاکر ابار باشد که نسبت بمن ایمنی بخاطر گزاند هر که این قصد بمن نماید روی
 زمین را از خون او زگیل گردانم پس ولید آورده گفت تو نمیدانی که ما اسل نبوت
 و معدن رسالت و خانه ما محل آمدش دشمنکاست اکنون بایزد که انواع مخوراز روی
 صد و بری باید چگونه بیعت کنیم فردا که مجلس منعقد گردد ای کفنی باشد بگویم و بیتم
 که سزاوار خلافت کیست و چون او از آن امام سراج از بلند مروی که بر در سزا
 بودند خواهستند که بقصد دست بردارستی در دار الاماره نهند و امام حسین
 نفس این معنی کرده بیرون شتافت و ایستاد از اسکیب داده بمبر لثیب ترغیب
 برد و مروان زبان علامت ولید گشاده او را بر کذاشتن امام زین نوح نموده

روی

ولید جواب داد که ویکت ای مروان تو را بقتل حسین امر نمایی و آنکه اگر شترن و غنم علم را
 بمن دهند برگرد خون حسین سعی کنم زیرا که از تو تعالی در روز جزا بنظر رحمت درگشده
 آنحضرت بخاهد گزینت و مروان خاموش گشته ولید کس طلب این زبر فرستاد و او در
 آمدن فعلی نموده شب شد سوجه که گشت و در آن امام نوبت دیگر از نزد زید پدید دریا
 قتل آن امام سعید تهدید نامه بولید رسیده بر وایتی بنهایی آنحضرت را برین حال مطلق
 گردانید و پیغام نمود که مصلحت نیست که درین بگده توقف نیالی بجز جانب خواهی توجه بر
 که مرابا تو همی نیست و بقوی بی از آنکه ولید این معنی را اعلام نماید اما حمین رم عزمت
 بیت آنه اطرام کرده بعد از وواعروضه طیبه خیرا امام علیه الصلوة والسلام شب جمعه چهارم
 ماه شعبان سنه شصتین از مدینه بیرون فرامید و در صخان عاقبت و سلامت بمقصد رسید
 و روزی چند آن مقام واجب الاتحرام را محل نزول همایون گردانید **نظم**
 مبارک منزلی کان خانه ز اماهی چنان باشد **همایون** کشور بی کان عرصه راناشی چنان باشد
ذکر امر اسله کوفیان امام حسین علیه السلام و شهید شدن مسلم بن عقیل بتبع اصحاب
ظلم و ظلمه چون امام علیه السلام حسین بن علی علیهما السلام فضایی که گزیده را بمن مقدم شریف
 غیرت نژای طارم فیروزه نام ساخت اما بایه بیت آنه اطرام نقد و م همایونش مسیح و مسرور
 گشته و شام بلار مت میرسیدند و از برکت حجت کیمیا صاحبش بخط او فرغ مخطوط و بهره
 میکردند و عبد الله بن الزبیر نیز روایت اصح هر روز بخیزت سده امانت می شست
 و ارطالقات و مقالات سید جوانان بهشت فایده تمام و نصیبی لا کلام می یافت
 اما حقیقه این بریر رض برودن امام زین در که را منی بود زیرا که داعیه خسروچ و طلب
 خلاف داشت و میدانست که نا آنحضرت در جرم حرم باشد کسی تا بهش نخواهد نمود و ولید
 یکی از اهل تاریخ مرقوم کلکت بیان گردانیده که و کان الحسن انقل خلق آنه علی عبدالله بن الزبیر لانه
 کان مطع ان یابغیه اهل کتة فلما قدم الحسین اختلفوا الیه و کانوا یصلون معه ومع ذلك

ولید

صبح

کان بخانه

كان عبد الله بن الرزق يخلف اليكبة وعشيتا وچون خیر شریف بردن امام حسین بیت الله
 الحرام وعدم قبول حیت یزید لغتہ لعلیہ ما دامت اللیلہ والایام بسبح کوفیان رسید
 اعیان آن بلده در خانه سلیمان بن مرداخراسانی مجتمع گشتند و بر موافقت آنحضرت و مخالفت
 ارباب بدعت اتفاق نموده مکتوبی بامام حسین در قلم آوردند مضمون آنکه سلیمان بن مردور و زعم
 بن شداد و مسیب بن مجشم و حبیب بن مظاہر و محمد بن کثیر و ورقان بن عازب و محمد بن اشعث
 و فلان و فلان بخت و سلام عرض میدارند و بجز اسم شکر و سپاس سلیعہ فیام نحو و اقدام نمیندیکه
 دشمن تو دشمن پدر ترا که بیکر و ضدیت زمام امور حکومت بدست آورده بود و بهتر است
 میکشند و بدترین طوایف را زنده میکشاند هلاک ساخت و حالاً بر لعلین او بنچو آمد کبی
 مشورت اهل بیت متصدی ریاست کرد و وما که دوستان و شیعیان بدین تویم بابالت و ارضی
 نیستیم و رایعہ داریم که در رکاب هدایت انساب تو با اعدا مقاتله نجایم و انفس و اموال خود را
 وقایه ذات مقدس و نفس نفیس تو کرد اینم مأمول چنانست که بزودی شرف ارز بسینه
 داری که بچشمه از نغان بن شیر امیری نذاریم و مرگاہ که سعادت طارنت تو استعدا
 یایم او را از کوفه بیرون خواهیم کرد و امید داریم که همین اقدام خدام تو نظایم در امور ملک
 و ملت و جہام دین و دولت بدید آید فاقبل النیاء و فامسور و اسرار کا حدیث ایشید امیر
 مطاعا اماما خلیفہ محمدیا و این مکتوب را مصوب جمیع ائمه بن سلع اهدی و عبد الله بن مسیح
 نزد ان مہر سپهر امانت و سروری فرستادند و امام حسین رضی اللہ عنہ با آن دو شخص از لا
 و نعم سیب کففت و جواب مکتوب نیز نوشت و اشرف کوفه متعاقبان دو کس بشیر
 بن مسهر الصید اوی و عبد الرحمن بن عبد اللہ بن ابی ایچاہ و یک نامہ که مضامین انها کم خوابی
 مکتوب اول داشت نزد آنحضرت ارسال نمودند و همچنین یابی بن ثانی السبئی و سعید بن عبد
 الطغر بن ابی ایچاہ نوشته دیگر فرستادند و آنعقب ابن دو کس شیب بن ربیع و جاز بن المحر
 ویزید بن الحارث و عروہ بن مسعود بن الحجاج و محمد بن عمیر بن عطار دک در کوفه اعتبار

احضور شرف

بسیار داشته نام دیگر همراه سعید بن جبیر است التقی بکرم رسول گردانیدند و چون این طایفه
 متعاقب یکدیگر بتقیل بساط امانت مناسط را فرار گشته و بقدر امکان در باب توجه حضرت
 میباید نمودند خاطر مبارکش بدان قرار یافت که نخست مسلم بن عقیل را رضی بکوفه ارسال فریاد
 نماید ز کوفیان بیعت بستاند انگاه بنفسش متوجه کرد و لا جرم در جواب مکاتیب
 رؤساء آن بلده طبعی فرمود که این نامه است از حسین بن علی ابن ابی طالب بگویی از
 اهل ایمان اما بعد مکتوبات شمار رسید و بر مضمون آن نوشتهها اطلاع حاصل گردید بدین
 که من در حصول معصود شما تفرح و خیر جایز نمی داشتم و حال برادر و بر عیسی بن مسلم بن
 عقیل را بان صوب دانستادم تا حقیقت حال و صدق مقال شمار معلوم کند اگر
 بر سر سخن خود بایشید با وصیت نمایند و چون او را از مسابغه شما اعلام دهد بدینجا
 بشایم باید که مسلم را یاری دهید و جانب او را فرود نگذارید که آماجی که بکتاب خدی تعالی
 عمل نماید و عادل و عالم باشد با عالمی که ظلم و فسق از وی صادر شود مساوی نبود و السلام
 و مسلم بن عقیل رضی بکوفه فرموده اما حمزه بن رضی آن مکتوب گرفته مصحوب عجمی از
 کوفیان روی بدان صوب آورد و در آن غرضت کم کردن راه مشقت بی اندازه
 کشید اما در ضمان سلامت بکوفه رسید و در تفری که مشهور برادر بخاری ابن عبید بود
 نزول نموده شیعه امیر المؤمنین علیه رضوان الله بدینجا باغاز آمدند و کوفه و اطفا
 انقیاد و اطاعت نموده جمعی کثیر متقلد طایفه بیعت گشته و چون عثمان بن بشر که از قبیل
 یزید علیه اللغه امیر کوفه بود ازین امر و قوف یافت مردم را در مسجد جامع مجتمع نمائست
 بر منبر رفت و زبان به تهدید و وعید گشاده و مطابق را از مخالفت یزید تیرسانید فریاد
 ازین متروحن متوطنان آن بلده گردید که نابرابان مسلم بن عبید انحضری و عمار بن عبید
 بن ابی معیط که از نهضت یزید بودند نامه بان بلید نوشته او را از آمدن مسلم و سیل
 مردم بر بیعت امام حسین علیه السلام اعلام نمودند و در آن کتب مندرج گردانیدند

عبید

الکوفی

اگر ترا بگونه حاجت مردی که بصنعت مهابت و سیاست موصوف باشد و کاینچنین
 تیغند او امر و نواهی تواند کرد بدینجانب ارسال فرماید و چون بزرگمضمون آن نوشته مطلع
 گردید باستصواب سرحد روی که وزیرش بود نامه بعید الله بن زیاد که در آن زمان
 بگلمت بصره اشتغال داشت نوشت مضمون آنکه چون این مثال بتو رسد کسی بجای
 خود بایالت بصره بصف کرده فی الحال بگونه توجیه نماید که ما زمام صل و عقدان دیار را نیز
 در قبضه اقتدار تو نهادیم و باید که پس از وصول بدان بلده مسلم بن عقیل را که از قبل حسین
 بن علی بجا آمده بقتل رسانی و سرش بدمشق روان گردانی و چون این کتابت بعید
 بن زیاد رسید فزناک شده بهیبه اسباب سفر مشغول گردید در آن آشناسید که سلمان
 نایب را غلامان امام حسین رض بصره آید و جهت دعوت اشراف آن بلده بگویی ورده
 و آن شیخ شخصی آن حال و تقدان امر اشتغال نموده سلمان را بید کرد و از روی بوعید
 و تهدید اقرار کشید که بگویی بنام کدام طایفه آورده بودند آنجا او را در حضور بصره
 ارمیان و ونیم زد و برادر خود عثمان بن زیاد را در بصره حاکم ساخت از اعیان خیر
 مندر بن جارود و شریک بن اعور الهدایه و مسلم بن عمرو الباهلی را همراه خود گردانید
 و روی در کوفه نهاد در نارنج احمد بن اعثم کوفه مسطورست که چون بزرگوار نزدیک
 بکوفه رسید توقف نمود تا وقت دو ساعت از شب بگذشت پس عماره سیاه
 بر سر بسته طلیسانی بر روی قو که گذشت و شمیری چایل کرده گان در بارز او آمدند
 استری نشسته با قدم و ششم از راه بیابان بکوفه درآمد و حال آنکه مردم کوفه شنوده
 بودند که امام حسین رض از شب طرام متوجه آنجا بگشته و انتظار مقدمش نشسته
 و چون در آن شب از دور گوید بعید الله را دیدند گان بودند که امام حسین است
 که بیاید لاجرم فوج فوج پیش می آمدند و مر اسم بخت و تسلیم بتقدیم رسانید میکنند
 و حاجتک یا این رسول الله قدمت خرم مقدم و بعید الله بن زیاد جواب سلام داد

بود

ند

و یک سخن نیک گفت و چون بار الاماره رسید نغان بن شبر در راه رفته بیام برآمد و همان
نصرت گفت با این رسول الله باز کرد و فتنه میگیرد که زید این بکره را تو نگذازد و او شبر و عیوب
دیگر نزول فرمایند از ما بینیم که هم یکی میرسد و مردم کوفه زبان بدشنام نغان کشاد گفتند
در بازگش که این فرزند پیغمبر صلوات الله علیه و او در باب فتح باب تامل می نمود بالاخره مسلم ع و
ابا هیل باوازلند گفت این امیر عبید الله بن زیاد است نخستین بنی طایفه لاجرم کوفیان شتر کشته
نغان در قصر کشته و ناعید الله نزول نمود و آن شب از غایت خشم که بر باطن ان ناپاک استیلا
یافته بود با یکس سخن گفت و روز دیگر مردم را بمسجد جامع طلبیده و منشور اباب
خود برایشان خواند. خلق را بعد از آنکه آمد و ساخت و روز دوم بار جمعی بهم رسانید
تهدید مردم بر داحت و چون مسلم بن عقیل رضی الله عنده و خطبه او اطلاع
یافت متوهم گشته از سر ای غمناکانه نانی بن عروه مدحی که در ملک اشرف کوفه و اعیان
شیعه منظم بود رفت و بی دستوری بدان سر ای در آمد و نانی از قدم انجا بجز خرافه
از مردم بیرون شتافت و از کیفیت حال استفسار نموده مسلم گفت پناه نیاورده ام
ماجرای شتر اعدا صیانت نانی و بلوارم صیانت و محافظت من اقدام فرمای نانی گفت
مرا در ورطه غنا و تکلیف مدحی و اگر برای من در نمی آمدی ترا با من میگردانیدم اما حال آنکه
ترا بر دقت خود واجب میدانم انگاه در مردم سر ای خوش بجزه غالی کرده مسلم را انجا
برد و چون شیعه خرافه که مسلم بجاست فتح فوج بکارتش رفته بیعت نمودند مسلم
ایشانرا سوگند میداد که بعد خویش و مانموده از غدر بر نیز غایب تا بقولی زیاد برست
فرار کس و بروایتی هزده فرار کس بر این موجب با وی بیعت کردند درین اثنا شریک
بن اعور بصری که از کبیر شیعه حیدر کار بود در خانه نانی نزول نموده بیمار شد و
بن زیاد بر مرض شریک و قوف یافته بیغام و ستاد که فردا بیعت تو خواهم آمد
و شریک با مسلم گفت که چون ابن زیاد بدینجا آید در وقت نگاه داشته بفرم تیغ تیر

پیکران بد اختر را از بر سر ساز تا امارت کوفه بر تو قرار یابد و من متعهد می شوم که اگر **رحمت**
 یایم بصره را نیز مسخر گردانم و روزی که عبید الله بن زیاد بدیدن شریک رفته شریک او را
 تندی سخن نگاه داشت و انتظار یکیشید که مسلم از آنها نماند بیرون آمده او را کشد و مسلم
 تیغ تیز کشیده میخواست که بر عبید الله رود اما مانع او را سوگند داد که این حرکت کن
 که مرا درین سرای اطهالت و عوارت بسیارند و از قتل این لعین بیم است که بگو
 ایشان خون گردد و مسلم در خشم شده شمشیر از دست بندخت و چون عبید الله از
 خانه برفت شریک مسلم را طلبیده او را بجهت قتل آن شریک اصل ضلال کرده بود
 ملاقات نمود مسلم خواب داد که مراد و جز این کار مانع آمدی که ایت مانع دوم از کتاب
 غدر که شیوه سالکان مسالک استمانیست شریک گفت و الله که اگر این طعون
 میکشتی کار تو استقامت و امارت تو در جبهه علی می پذیرفت و شریک بعد از سه
 روز ازین قتل و قال بخوار از دستعال انتقال نمود و عبید الله بروی نماز گزارد القصة
 چون این زیاد بر سر بر حکومت کوفه متمکن گشت بحسب و جوی مسلم که سعی تمام
 بر میان بست و علی می معقل نام راه مراد در دم داد تا نزدیکی از شیبه برده اطهالت
 اهل بیت و الکهنس ملاقات مسلم نماید و چون آن شیعی او را پیش مسلم بردان وجه را
 بمسلم وهد با بروی اعما وگند نگاه خبر بدان بد اختر رساند و معقل بموجب فرموده
 عبید الله قیام نموده بدین جملہ مسلم رض ملاقات کرد و با عبید الله گفت که او در خانه
 مانعین عروه است و در آن روز محمد بن شعث و اسام بن خارج مجلس این زیاد فی
 ان لعین از نشان برسید که مانعین عروه بجاست که او را نمی نیم جواب دادند که
 بیمار است این زیاد گفت که می شنوم که بهتر شده است و بر در سرای خود می نشینم
 نشیند ایما که جهت اسلام مانعی بد ایشان گفته شد شرط تقیتش کجای آورده امیر را
 خبر دهم و از در الاماره بیرون رفته با مانع ملاقات شدند و اینچنین زیاد گفته بود

احمال که در

در عهد کردم

چشم

با وی در میان نهادند و او را سوار ساخته نزد عبید الله بردند و چون ابن زیاد بر پایه افتاد
 گفت از مدحیاه و تزیید قلی پایه گفت ایها الامیر چه واقع شده عبید الله گفت این بدتر
 چه تواند بود که مسلم بن عقیل را بوقاق خود راه داده و خلق بسیار در حواله آن منزل جمع
 آورده پایه گفت این سخن غیر واقع است و آن حال افضل معقل را حاضر ساخته چون پایه
 او را دید دانست که حال چیست لاجرم بر زبان آورد که ایها الامیر من مسلم را بجای خود طلب
 نداشتم اما نیشب بی دستور بی منزل من در آمد و مرا اجامه بخشید از آنکه او را عذر
 خواهم و اکنون قبول نمودم که بعد از آنکه از خدمت امیر مراجعت نمایم او را از وثاق
 خود اراجاع کنم عبید الله گفت سهبات تو از پیش من بیرون زوی تا مسلم را حاضر رسی
 پایه گفت من مرکز این کار کنم و کسی را که زینهار داده باشم بدست خصم نیارم درین
 باب میان ابن زیاد و پایه گفت و شنید بسیار واقع شده آخر الامر بعلت طغوش
 انجامید و عبید الله چونی پایه زد چنانچه بنی او شکست و خون بر روی وی فرود دید
 و پایه دست بقایم همیشگی از سر شکان ابن زیاد برده ان سر شکست او را گرفت
 و باشارت عبید الله در یکی از خانههای کوشک مجوس گردانید و بر وایتی آن پیر عمر بر را
 که ششاد و نه سال از عمرش گذشته بود و بترش صحبت حضرت رسالت مشرف گشته
 تعذیب بسیار گرداناسلم را بد و بسیار و پایه اصلا ان غیبی را قبول نفرمود و ابن زیاد
 اشارت کرد تا او را بیا رار برده کردن زدند و چون ابن خنیس منکر سبیم سلم رسید
 عن عصیت او در حرکت آمده و نمود تا در اسواق کوفه ندان کردند که اهل سعیت امام
 حسین رضی جمع کردند و قریب بیست هزار کس جمع شده در رکاب مسلم بن عقیل
 روی بقصر امارت نهادند و عبید الله در ان کوشک متحصن گشته بین الجابین قال
 وجدال بوقع پوست و نزدیک بدان رسید که متابعان مسلم بران قصر رفت
 یابند لاجرم ابن زیاد متوهم شده کثیرن شهاب و محمد بن اشعث و شیت

ابن زیاد

بن رجبی و عقیبی دیگر را شفیعی که با او بودند گفت که برآیم قهر برآید که کوفی از ابر ساینده
 و انجماعت موجب فرموده عمل نموده گفتند ای کوفیان بر جان خود بخنجا سید و خوشترین
 در ورطه هلاک میندازید که اینک سپاه شام بمدد امیر عسکریانده میرسد و او عسکر گروهبان
 که اگر ترک فضولی بکیند چون بر ششاقا در کردنی گناه را بجای مجرم و حاضر را عوض غایب
 عقوبت کند و کوفیان از شنیدن امثال این کلمات خایف و اندیشناک شده بنابر
 شیوه ماستوده خویش طریق یوفانی سلوک داشتند و فوج فوج آغاز فرار کرده دفتر عهد
 و پیمان را بر طاق سنیان نهادند چنانچه اراکان همه مردم در آخر روز زیاده از نیمی بسایه
 احدی در طراقت مسلم رضماند و مسلم جهت اداء صلوٰه عصر بمسجدی درآمده چون
 بیرون آمد انجماعت را نیز ندید قوی آنکه بعد ازین قضیه بنابه محمد بن کثیر برود و محمد او را
 در خانه خود پنهان کرده مانند ما درین بفرموده این زیاد کشته شد و مسلم را بنجایز
 بیرون آمده و نوبتی دیگر او را با سپاه ابن زیاد محاربات دست داده بالآخره نماز
 شامی در محل کنده بدر برآی رسید که عورتی انجا ایستاده بود و از آن عورت ابطلبیده
 ضعیفه او را آب داد و مسلم بعد از آشامیدن آب بر در همان سرانگشت عورت
 گفت شهرت پراشوب و شب بیکاه است چرا بنجانه نمیزوی مسلم جواب داد که بزرگ
 غریبم از خانه آن عورت شرف و منزل ندارم اگر در خانه خویش مرا جای دینی امیدست
 که خجایی آن در دنیا و عقیبی توبرسد و آن ضعیفه از نام و نسب مسلم پرسیده چون حقیقت
 حال بروی ظاهر گشت گفت اهلا و مرحبا بریز و قدم رنج فوای و روایتی که مسلم هم در
 همان روز که قصر بن زیاد را حاده کرده بود بنجانه آن عورت که طوعه نام داشت رسید
 و طوعه بطوع و رغبت او را بنجانه در آورده و در موضع مناسب بنشاند و همان لحظه
 پسران ضعیفه بر و قش رسیده بر کیفیت واقعه مطلع گردید و روز دیگر در وقتی که ابن
 زیاد با حصین بن نمیر مکلفت که کرد محلات کوفه برو و منادی کن که هر کس خبر مسلم بن
 ی

بیاورد و فرار در دم بد و دهم خبر کوشش عبد الرحمن بن محمد بن اشعث برده گفت مسلم در
خانه ماست و عبد الرحمن اسلحی را بیدر خود گفته محمد عبید الله را گفت صلح الله الامیر
البشارة العظیمی این زیاد گفت آن چیست که دایم از لفظ تو بشارت می شنوم جواب
داد که مسلم عقیل در خانه یکی از متعلقان ماست طوعه نام و این زیاد سیصد کس
بمحمد بن اشعث داد و او را بر مسلم فرستاد و چون مسلم او را زخم ستودان شنید
اسلح پوشید و مانند شیری خشنک ازان منزل بیرون آمده بر این اشعث حمله نمود و چند
کس را بفریب تیغ و سنان بر خاک هلاک افکند و بعد از طاقت و توان شتر دشمنان
را سر خود باز کرده بالاخره در آنها گران یافت و پشت بر دیواری نهاد و بایستاد
در آن جین یعنی که او را بکین حرمان میگفتند شمشیری انداخته لب زیرین انجابت را
برید و مسلم در همان کرمی نیک ضرب شمشیران ملعون را بد و زخ فرستاد و باریست
بر دیوار نهاد و میگفت خدا یا مرا یک شربت آب ارزوست و کوفیان این مناسبت
می شنودند و زمره نداشتند که آب بدانجانب دهند بالاخره پیرزنی فدحی آری کینه
بر آب کرده بستش داد و چون مسلم قرح بر لب نهاد بر خون شد و آب آوردن آن
نیک زن و بر خون شدن قرح تکرار یافته در نوبت اخروند انهای مسلم در قرح افتاد
لاجم قرح را از دست بنداخت و یکی از اعوان محمد بن اشعث نیزه بر پشتش زد و چنانچه
بر وی در افتاد نگاه او را گرفته نزد این زیاد بردند آن لعین بقبل مسلم اشارت کرد
انجابت عمر بن سعد را زد و یک خود طلبید و دوسه وصیت کرد اقول که درین شهر
معتقد درم قرض کرده ام اسلح مرا فروخته با و ان قیام نمایی دیگر اگر کینه خیزه او در
محل مناسب دفن فرمایی دیگر که نامه بخسین بن علی ابن ابی طالب رضی الله عنه بنویس که مرا
بر سل و رسایل کوفیان مغرور مشو و بجایت عراق توجه کن و عمر این و صابارا با این
زیاد گفته عبید الله گفت ای بر عقیل سیچکس مانع ادا دین تو نخواهد اما اختیار جسد تو

بعد از آن

در قبضه اقتدار است بهر چه اراده داشته باشیم در آن باب بجای خواهیم آورد
 اما حسین بن علی اگر قصد کند ما نیز متعزض او نشویم و اگر طالب خلافت گردد خاموش باشیم
 بعد از آن میان مسلم بن عقیل و ان ملعون تعال قویس بطیعل انجامیده با لاجزه مسلم گفت
 فاقض ما انت قاض یا عدو الله ففحن اهل بیت موکل بنا البلاء و این زیاد لعنه الله فرمود
 تا مسلم بن عقیل را رخ برام قصر برده کردن زنده و شایمی که از رحمت الهی بی نصیب بود
 حرکت شنیده اقدام نموده مانند مدسوشان از نام با بیان اند عجد الله از وی پرسید که
 چه می شود که تغییر تمام بحال تو راه برده است جواب داد که چون مسلم را کشتن مرد می دیدم
 که در برابر من آمد در غایت سواد لون و کراهت منظر و انگشت خود را بدندان می کند
 و بقویاب خویش را بدندان گرفته بود و من از آن شخص چنان رستیدم که در مدینه عمر خود را
 هیچ چیز همچنان نرسیده بودم این زیاد متبسم شده گفت چون کاری بکفایت عادت خود
 کرده دیشتی بر تو استیلا با قریب پنج باک نیست و در روضه الشهداء اسطر است که
 روایت صحیح آنکه بمر کبرین جوان مسلم را شهید کرده مرش را پیش این زیاد بردنش را
 از نام قصر بزرگ انداخت و ایضا در کتاب مذکور فرمودست که دو بر صغر مسلم بن عقیل را
 که قتل و ابراهیم نام داشتند در کوفه نجانه شرح قایمی مخفی بودند و بعد از واقعه مسلم ایشان
 نیز بر دست یعنی از نوکران این زیاد که موسوم بحارث بن عروه بود تعقل رسیدند و
 و در مزارات ریاض جناب بوصول بدر بزرگوار خود و اصل گردیدند **ما نطق**
 در بیخ و در دو که آن مرد و نو جوان قتل بعد ملائمت حضرت زین العابدین چون غدیب نزد کربیم ناله و
 کنون که بیمن و کل زبوسان رفته غم غمی و غربت بودشان در خور **بجانب** بد خویشین روان
ذکر حضرت امام حسین علیه السلام از هر روز سجدانه و تعالی و سیدان
بصحرای عمر فرمایند که بیثوت پیوسته که در آن او آن که مرده فرار نظر از کوفیان
 با مسلم بن عقیل رض بیعت نمودند و نسبت بعترت طاهره بنویه اطهار آردت و اطهار

و نمودند مسلم با امام حسین رضی الله عنه نوشت که از ایدلاک کذب اهل و قد با یعنی من اهل کوفه نماینده
عشره العرف را حمل فاقدم فان الناس حکم ولا رای لهم فی الی بی سفیان یعنی بدست کسی که کسی
که مسافران اورا بخت اختیار منزل میفرستند با اهل خود دروغ نمیکوید و حال آنکه سعید
گرددند با من از اهل کوفه مرده فرار مرد پس شریف قدم ارزانی فرماید که مردم با تو
محت دارند و سبیل الی بی سفیان نمی نمایند و چون این مکتوب با امام حسین رضی الله عنه رسید
انگس سفر عراق فرمود و مرشد عبدالله بن عمرو بن عباس رضی الله عنهم انحضرت را
این حرکت منع نموده بر اقامت حرم حرم تخلص کردند و بر احوال را با خوشی
دلال معقوله بر زبان آوردند بجایی برسید و امام حسین ابن عباس را گفت که با این عم
کمال اشفاق زار درباره خود معلوم دارم اما عنایت من یکبار کوفه تصمیم نمیشد
و هیچ نوع فسق آن تیسرید بر نیت و درین سفر نیت که بظهور خواهد آمد
وضع تقدیر بتدبیر نشاید کردن، انگاه ابن عباس رضی الله عنهم انحضرت را وداع کرد و در چشم کرمان
و دل بریان رویی یکبار مدینه آورد و امام حسین رضی الله عنه در سیم ذی القعدة که بر روی
روز قتل مسلم عقیل بود با اهل بیت و موالی و ششیده خویش متوجه کوفه گشت و چون
قرین فوز و نجاح منزل صفاح رسید فرزدق شاعر که از طرف عراق بی عقیل
دکاب هابوش مشرف گردید و امام حسین از فرزدق پرسید که اصل عراق را
چگونه که اشبتهی خواب داد که کوفه فانی ابد انسان که انشتم که دلهای ایشان با تو
بود و شمشیرهای ایشان بر تو و فرزدق انحضرت را وداع کرده بگشتافت و امام حسین
همچنان یکبار کوفه طلی سافت نموده چون بیطن الدمه رسید مکتوبی منبئی از وصول
نامه مسلم بن عقیل و منبئی بر توبه خویش در قلم آورده مصحوب قیس بن مسهب کوفه و
گردانید و قیس در قافوسیه بخصی بن نمیر که از قبل ابن زیاد بجانظفت شوارع قیام
می نمود باز خورد و حصین او را گرفته نزد عبید الله فرستاد و آن ملعون فرمود

فیس را از بالای فیصل بخندن افکندند و چون امام حسین رم از بطن ارمه کوچ کرده برزود
 رسید بر یک جانب خفته بود و پرسید که صاحب این خیمه کیت خواب و او ندک زهر
 بن العین و قره العین سید الثقلین زهر را طلبیده زهر سخت اندک تعلیل نمود و بالآخره
 بخندت سده امامت شتافته امام حسین رم او را بسلوک طریق رشاد و جهاد با اهل
 ظلم و عناد دعوت فرمود و زهر سخن کفرت را قبول مطلق کرده باز گوی فرخنده از خیمه امام حسین
 رضی الله عنه بیرون آمد و گفت تا خیمه او را از اینجا برکنند نزدیک بنجام قدام امام واجب
 الاحرام زودند و زوجه خود را طلاق کرده رخصت داد که همراه برادر خویش کوفه رود
 و بعد از آنکه امام حسین از زر و دینار روان گشت شخصی از طرف کوفه رسید و خبر شهادت
 مسلم بن عقیل و یای بن عروه را معروض گردانید و جلگه کوشه بنوال ارشیدان ان واقعه
 معلول شده بعضی از اصحاب گفته یا این رسول الله ترا نجد اسوئله میدهم که بر خود و مستعلما
 تر حتم نماید و هم این منزل مراجعت فرمائی که مادر کوفه کسی که بفرست تو قیام نماید
 میدانم اما بنوعی کفتم که ما را بعد از مسلم زندگانی بکار نیست و بار دیگر دیم تا همه کشته شویم
 امام حسین رم فرمود لا یر فی العیش بعد هولاء و از اینجا نیز حرکت فرموده چون بمنزل ناله
 رسید فاصد عمر بن سعد بن ای و قاصد شرف خدمت اختصاص یافته مکتوب را رسانید
 و قصه شهادت مسلم و یای رض و واقعه فیس بن سهر تحقیق انجامید باران جمعی از مردم
 از جوانب و اطراف بمویک همایون آنحضرت پیوسته بودند متفرق شدند و غیر از اهل
 بیت و اصحاب در طارت رکاب امامت انستاب کسی نماند و چون قصر بنی مقاتل بمنزل آن
 امام خجسته تمثال گشت سر بر برده بنظر آنحضرت درآمد که اسبی نزدیک بان بر او خورسته
 بودند و بعد از تحقیقش بوضوح پیوست که عبید الله بن که از جمله اعیان و سخنان کوفه بود
 اینجا می باشد و امام حسین رم بخیمه عبید الله تشریف برده او را بمعادت و مطارت خویش
 ترغیب فرمود عبید الله خواب داد که یقین میدانم که مرگم که دست درو امن متابعت

و انقیاد و تودرند از مشروبات اخروی خفگی کامل باید اما حالا کوفیان با بن زیاد و بیسته با بود
مقام خلوت اند و طارنان رکاب هدایت انتساب تو در رعایت قلت بناران ظاهر
مغلوب خواهی شد و بان هدایی که در املات تو موافقانه ساخته که درین محل نفس در دست
تاس مساحت بنیما بدلا جرم توقع میدارم که مرا از نمراسی خود معاف داری و این
ماد با بر آنکه تلخه نام دارد و این شمشیر را برسم هدیه از من قبول فرمای تا نام حسین رض
و نمود که من بطح اسب و شمشیر کیمی تو نیاید ام و رقم قبول بران هدیه نکشید و از کیمه
عجیبه آید بیرون آمده روی بر آن نهاد کونید که بعد از استماع واقعه کربلا عید آمد بران
تقصیرات شما خورد و مده العز در مقام تداست می بود که چرا با آنحضرت همراهی کردم
و خود را بسعادت شهادت رسانیدم از باب اخبار آورده اند که چون عید آمدین
ریا در توجه امام حسین رم بجانب کوفه خبر یافت حصین بن یزید را با جمعی کثیر معادیه رساند
با ضبط شوارع قیام نماید و خبر حصین رساند و چون آنحضرت بمحل عقیق رسید شخصی ازین
عکس پیش آمده و قره العین خبر العباد را گفت این زیاد لکسر تا بطلب تو فرستاده است
و ایشان از قافوسیه ناعذیب نشسته اند و انتظار تو میکشند و بخدا سوگند که تو غیر زوی
الایسر است و سیوف مصیبت است که مراجعت نیایی و بر اقوال کوفیان و وفا اعتماد
نفرمای و چون اراده ازین بشهادت اصل بیت حضرت رسالت متعلق گشته بود امام
حسین رم با آن سخنان التفات نکرد و آن سخن را دعای خیر گفته روی بر او و با منزل
ستاره زول نمود و شب بخوابیده صبح روان شد و پس از آنکه آفتاب بوسط السماء رسید
خوبین یزید با آن مراد سوار بدیدار گشت که در آن صوا فرود آمده و در سایه اسبان خود
نشسته بودند و بعد از گفتش معلوم شد که حردایعه دارد که از آن فدوه احوار منظر
اختیار کند تا وقتی که او را بکوفه رساند و امام حسین رم در برابران لکسر فرود آمده
نزول نمود و چون وقت صلوة ظهر در رسید بجز پیام فرستاد که تو با اصحاب خود

علیحدّه نماز میکرد اری یا اقتدا بر ما میکنی حرّ جواب داد که چون مانند تو معتقدی باشی چرا علیحدّه
 نماز کنی ما هم بیت بحراب ابروین گردونبارم • کجا در بند برد خدا اطاعت من ترا نگاه حضرت
 امامت پناه با داء نماز پیشین قیام نمود و شکر او اقتدا بدحضرت کردند و امام حسین
 رض پس از اداء نماز بر پیشتر خود کیم با داء حمد و ثناء الّهی و درود جناب رسالت پناهی مبارک
 فرموده و کیفیت توجه خویش را بحجاب کوفه بنا بر مکاتبات کوفیان بر زبان آورد و فرمود که
 اگر حال بر جاده عبود و موافق خود رسوخ و ارید تجدید بیعت بردارند و الا بلکه ارید ما جرات
 نموده بحجاب جرم حرم باگردم و مخالفان این سخنان شنوده اصلا جواب ندادند و چون
 نماز دیگر شد بدستور پیشین فرض عصر را ادا کرده امام حسین رض همان سخنان را عاده فرمود
 حرّ جواب داد که ما از آن مردم بیستیم که ترا بکوفه طلبیده اند و متابعت تو نتوانیم نموده و
 ما موریم بلکه ترا بکوفه رسانیم و امام حسین رضی الله عنه کوچ فرموده روی بر آه حجاز نهاد و در
 با اتباع خویش میان آنحضرت و مقصد جابل گشته بن الجلبین گفت و کوی بسیار واقع شد
 بالآخره هم بر آن قرار یافت که فریقین بموافقت یکدیگر سالک طریق گردند که نه حصول
 بجزاز باشد و نه بکوفه و آغاز طلی سافت کرده منازل سی می بودند تا موضعی رسیدند که موسوم
 بکربلا و ارنجا گشته میل کردند در آن آشناتر سواری رسیده کنونی ارجانب این زیاد
 بحرین زید رسانید مضمون آنکه چون این نوشته بتو رسد به منزل که رسیده باشی حسین را
 فرودار و او را در موضعی موقوف دار که ارباب و کیا و دور باشد و حصر آن کنوب شوم
 با امام حسین رض نموده گفت از امثال این مثال چاره نیست در همین منزل فرود باید آمد
 و مر چند آنحضرت از خوالهتس فرمود که بخیز نماید که وری یکی از دو فریق که قریب بکربلا بود
 نزول نمایند بجایی رسید لاجرم هم در آن موضع که محیط آثار کرب و بلبا بود منزل کردند
 و بروایتی که در روفته آلهند اسطورت که چون آن شمسوار فضایی امامت بکربلا رسید
 اسب آنحضرت از رفتار باز ایستاد و امام حسین رض پرسید که این زمین چه نام دارد

است

شخصی گفت ماریه فرمود که شاید نام دیگر داشته باشد گفتند از بی این موضع را که بلانیز
میگویند امام حسین رضی الله عنه گفت این زمین کرب و بلاست و مکان رنجین خونناست و مهم نجای
فرود آمد و فرمود تا خاتم بر او باشند و دل بر قضا آورد تعالی نهاد بارکشت و ند که اینجا
خون ما خواهند ریخت **ع** اب روی بانجا که بر ما خواهند ریخت **ذکر توجع عمر بن سعد بحرب**
امام حسین و بیان کیفیت شهادت قره العین سید الطالین عقیبا بن قضه جانشین حضرت
که قلم و زبان شرح انرا در فرقیست که در مسکات این حکایت تحت اند و زینبیه است که
زبان نکته و ان تفصیل انرا در خبر تقریر میشود او را در و طبع بلغا، داستان سر حال
اطباء در ان باب دارد و افکار قضی فضیلت انما تبیین آن حال را حال بی پیدا در
شوقی چه گویم که از نوال بن داستان بلوز زمین قبر سردان، غم این مصیبت چنان فرستاد
که کلمه زنجیران فاضلت **ت** عرض حال رسایل آجال که در خلال احوال گذشته عبید است
زیاد و رام ابالت ملک ری را در قبضه اختیار عمر بن سعد این وقاص نهاد و در ان
باب شامی زدا و فرستاد و قبل از انکه عمر بدان ولایت رود خبر وصول امام حسین رضی
بکر بلا در کوفه شیوع یافته و ان زیاد او را گفت سخت معاند حسین بن علی است
نهاده همت ساز انگاه بری رفت با هم حکومت پرداز و عمر اول در قبول ان مهم اندک
اجابی نمود چون دانست که اگر کتاب حرب امام حسین نماید این زیاد او را از
امارت ری عزل میکند با چهار هزار یا پنج هزار سوار و پیاده بکر بلا شتافت و در برابر
بیره خبر البشر و پسر امیر المؤمنین حیدر زول نموده از عذاب روز محشر نیندیشید و همان
لطف قره بن سیفان بن حنظلی را نزد سبط حاتم الانبیا فرستاد و تفیثش نماید که بجهت
بدان ولایت تشریف از رای داشته و چون فرسوده سینه امانت رسید و اداریت
نمود امام حسین رضی الله عنه سبب توجع خود را تقریر فرمود و گفت عمر بن سعد را بگوئی که سبب
است که تراست فریب که میان ما و دستم ملاحظه نماید و مرا از رفتن بجایت حجاز منع

نیایی و قره انچه از قره العین ولایت شنیده بود با هم گفت این سعادت اطهره که حسین را
 مراجعت دارد و امید دارم که میان من و او جنگ نشود آنکه نامه بجیبیده نامه زیاده نوشته
 از الکساند امام حسین اورا بجز داد و این زیاد لغه الله در جواب فلی کرد که بیعت بزی را بر
 حسین و اتباع او عرض کن و چون با بیعت بایزید قیام نمایند مرا اعلام نمایی و منظر قرآن
 من باش و چون این مکتوب بعمر بن سعد رسید نزد امام حسین رضی و فرستاد و حضرت جواب
 داد که من مرکز بیعت بایزید نیام و متابعت این زیاد کنم و این سخن را ان ملعون شنوده در
 غضب شد و سوار و پیاده بسیار بحد و عمر بن سعد فرستاد و پیغام داد که اب فرات را
 محفوظ ساز تا حسین و موافقان او از آن آب نمانند اشامید و عمر بن سعد لغه الله عرض
 حجاج را با بانه سوار جهت ضبط اب فرات حسین کرد و این صورت فعلی استها و تا امام مظلوم
 رضی علیه سب روز روی نمود و چون عطش بر اهل بیت سانی کوشتر غالب گشت امام من
 رضی برادر خود عباس بن امیر المؤمنین علی را یلیم السلام با سی سوار و بیست پیاده ماورد
 آب ماورد کرد و ایند و میان عباس رضی و عمر و حجاج واقف شده عباس غالب آمد و کلمات
 پر اب کرده بمعک امام عالی کهر رسانید و در ان ایام که عمر بن سعد در برابر ان امام تعظیم
 نشسته بود حسین رضی مکر را بواسطه و در وسط ان لعین را منقطع و نصیحت نمود
 و از وفات عاقبت محاربت تخویف و تحذیر فرمود و از خصومت خاتم الانبیا در روز
 جزا برسانید و از عقوبت ایزد سجاده و تعالی بوم لا تنفع مال و لابنون او را خبر داد کردید
 و چون ان شیئی بقصور حکومت مملکت ری خبر ور کردیده بود و پرده شقاوت
 بصبر بصیرت او را پوشیده اصل از ان امر شنیع متقاعد نشد و در ان اوقات بتی چند
 گفت که زجره ان اینست **نظم** مرا بخوانید عبدالله از زبان عرب رسید بر دم از خواندنش **نبت**
 مرا امارت ری داد و گفت حسین بقول کن که از و کجا است **نبت** مملکت ری ان نالمیت و سیرم
 که بیکه کتیم با پادشاه مملکت عرب چه کونین کتیم در رخ کسب کورت، سباعت و لب و علم و کرم فضل و ادب

جناو

سزا قابل او در خست و میلانم که انجمن عمل آرد خوار بغضب و بی چوسیکرم در ربری و کوفت آن
می و در ذم خوف نازک لب **ت** و چون خبر طاقات امام حسین رض با عمر سعد سبح ابن زیاد رسید
نامه بوی نوشت مصنون انکه من ترا بجنگ حسین و ستاده ام نه انکه با وی مصاحبت نماید باید که
من بعد طریق مدارا و مواساسه سلوک نداری و اگر حکم من را مصلی شود او را با اتباع کوفه و شیعیان
همه را کشتی و شکر کبزی و پشت و سینه حسین را در زیر سم اسبان مفضل گردانید و اگر ترا از کجاست
این امر کرده می آید امارت را بنهرن ذبی الحوشن بازگوار و این نوشته را مصحوب شمر
نزد عمر و فرستاد و عمر و بد اختر در همان نازدیکه که نهم ماه محرم بود سوار گشته متوجه قافل آن
سرور ابرار شد و در آن زمان امام حسین علیه السلام و العقران سر را بونهاده بخواب رفته
بود و خواهر محترمت زینب او را مخالفان شنیده برادر بزرگوار خود را ایدار کرد امام
حسین رض گفت که همین ساعت حضرت رسالت را صلی الله علیه و سلم بخواب دیدم که فرمود
تو بجای ما خواهی آمد و زینب طیار بخور خساره خود زده امام حسین رض در سکن او کوفه
و چون دید که جمعی از مخالفان نزدیک آمده اند عباس را با بیت سوار بستقال آن وقت
ضلال دستا در معلوم نماید که سب حرکت ایستادگیست و عباس از جمعی که نزدیکتر اند
بودند استفسار احوال نمود و گفتند عمر بن سعد است که متوجه جنگ حسین گشته است
عباس گفت امشب ما را حملت و مهید تا فردا مقاتله نماییم و عمر درین باب با اصحاب
شقاوت افتاب مشاورت نموده عمر و بن حجاج الزبیدی گفت که اگر کفار و دینم این
الهیات کنند باید که با جابت قرآن باید کتیف که این جماعت اصل بیت حضرت رسالتند نیز با حق
عمر باز گشته مقرر شد که روز دیگر با جموع قیام نماید بعد از آن امام حسین رض مولی او را بیت
نمودر اجمع آورده فرمود که الحمد لله علی السراء و الفراء اما بعد بد ایند که من سبکس از اهل کجاست
با وفات و از اهل بیت خود نیگو کردار نزدیکم پس خدا شما را ازین غم خرد داد اکنون من فیض
شمارا از بقیه بیعت خویش برون آوردم باید که امشب هر یک از اصحاب من دست یکی از اهل

بیت را گرفته در اطراف افاق متفرق گردید تا ازین شدت فرج یابند و مخالفان چون مرا حاضر
 بنیند و بکبر انفاق نمایند کما عت متفق اللفظ والمعنی جواب دادند که امکان ندارد که تا جان
 در تن و ریشی در بدن داشته باشیم از توجده انوشوم و خود را درین صحرائی بگرد و با با اعاده وین
 و دشمنان عزت سید المرسلین مقابل خواهیم کرد تا بسعادت نهایت رسیم **مصرع**
 یایم و خاک گویت تا جان ز تن براید ز چون امام حسین رضی و انت که شیعہ و اهل بیت او در طریق مبارک
 سلوک نخواهند کرد و فرمود که خیم را بیکدیگر نزدیکتر نصب نموده در عقب معسک خندقی کشند و از آن
 از خوب و غیره بر ساخته تا بسکام التهاب نایره قال انش در آن زند و دشمنان را از آن مرصوف
 برایشان میسر نکرد و در تمامی آن شب امام حسین و اهل بیت و شیعه آنحضرت بطاعت و عبادت
 گذرانید و در وقت صبح خواب بر دیده قرة العین خیر الشریع علیه کرد و چون بیدار شد فرمود که در قومه
 چنان دیدم که یکی چند بر روی آن بکشت میکردند و فوجی هستند که حرا بندان بگیرند و در میان آن کلاب
 سگی بودند که جرات زیاده میکرد و من نزدیکتر میاید و غالب طعن من است که مرا خواهد کشت ابرص
 خواهد بود و در شان آن عالم خود محمد رسول الله را صیقلی و کلم دیدم که میگفت ای پسر شهید آل محمد
 تو یه متوطنان بخرج برین و لاکه علی بن حله در استقبال روح پاک تو آمد باید که امشب روزه نزدن
 کتبی به عجل کن و ناخوش دل باش که باری بجان تو معایه فرشته را از آسمان فرستاده تا خون ترا کشته
 در شیشه بنز نگاه دارد ای برادران و یاران هلاک من نزدیک رسیده و مرا از بند کانی بهیچ امید نمانده
 شنیدن این سخن غمگند در میان آل و اصحاب و اقربا و اصحاب آن امام العجیب افتاده آغاز خوان کردند **شعر**
 چون کشت عیان دلن مخر خواج حسین خون نخت پرشم جمله ای حسین که و دل بدیدیر عیب و آخر کربت
 از راه و فغان ل و اصحاب حسین نتر و چون افتاب عالمیاب از نیش آن لوقه لرزان شده بایم **مصرع**
 بنیام منزل گزید و دست تقدیر از بوی حبیب افق را در ماتم شمه کربلا چاک کرد اندید عمر سعد لعنه
 بتجسب شقاوت و دستگاه پرواضه تخریب الحجاج را در میمنه باز داشته و شمر بن ذی الجوشن را بریز
 کاشت و عروه بنیسن را در شمشل سواران و شیش بن ربیع را در دار پیاوگان کرد و در علم انفعال خود

المسکله

واضطراب

زید یاد پرسیده روی مجسمه که فقال در دو عدد لشکران بدانتر از آن صده هزار تا یکی گفته اند و اکثر
 اهل خبر را بنده که عدوان کربان بیت و در فرار بوده و چون امام حسین رض مشاهده فرمود
 که اهل طلام حوق حوق میدان قال سیح اندی بجایی اندک مردی که در رکاب اما شتاب
 بودند اشتغال نموده زیرین القین را بمیمنه میمنت امین فرستاد و میسر را بوجود حبیب
 بن مظهر ترین داد و علم را برادر خویش عباس رض تفویض فرمود و در آن روز بقول مشهور
 سی و دو سوار و جمل سپاه در ملازمت شاهزاده بودند و چون صفوف مرد و سپاه راست
 شد امام حسین رض از اسب فرود آمده بر شتر می نشست و میان مرد و وصف شاکه گفت
 ای کوفیان مر چند میدانم که سخن من در شما تاثیر نخواهد کرد اما جهت الزام تحت کلمه خند القا
 خواهم نمود باید که گوش بجای من دارید و خند است اهل بیت این کلام محنت انجام استماع فرموده
 نوحه و زاری آغاز کردند چنانچه او را ایشان بسج هایون امام حسین رسید و تارگشته فرمود
 لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم و برادر و بر خود عباس و علی که را گفت که روید و با اعجاب
 بگویند که فردا شمار بسیار باید گرفت حالا خاموش باشید و این پیغام بدیشان رسید
 دم درگشیدند انگاه حضرت امامت پناه بر سر سخن رفته نخست نمه علونیب و شرف حسب خویش
 تقریر نمود پس گفت مرا سله کوفیان و سب اهل خود را بفرق برج فرمود و اصحاب سلاله
 لعنهم الله ان سخا ترا شنوده لب خواب کشودند امام حسین رض گفت الحمد لله که تحت من بر شما
 تمام شد پس یکی از رؤساء کوفه را نام برده بر زبان مبارک راند که شما نامها من نوشته مرا طلب
 کردید و حال ناقص عهد نموده قصد خون من دارید کوفیان گفتند که ما از آنچه میگویند و قوف نزاریم و
 هیچ کتوبه نبودن فرستادیم امام حسین رض اشارت کرد تا یکی خدام جزین مکاتب آن گروه بی دین را نظر
 ایشان در آورد و ان طابعین انکار نموده گفتند این نامها به قوف ما نقلی شده و امضون ان بیزایم
 امام حسین خون انکار اهل دیار را مشاهده فرمود از شتر فرود آمده بر اسب نشست و بصف خویش بوست
 کرد و اول ان نورجست اندوز حسین رض فرمود ما خدی که از عیب خیارم کنده بودند و بر میگردانید

انش زنده و ملعون بی موسوم با ملک بن عمروه اسپاه عمر بن سعید بیرون آمد و فیاد بر او رد که
 یکس از ایشان را نام نبر که او را خواب داد که خدای برین و اصحاب من جیم است و رسول مرا
 ششبار زده ایما آورد انش کشن و چون مالک بگشت با بی پیش در کوی فرورشته ازین زمین
 متبال شد و با بی شوش در رکاب مانده است بهر سو میدوید تا او را بحدق انش رسانید و بعضی
 دعوه المظلوم حجاب معلوم کردید **رابع** ای محشر اینها سواد آرسین **ه**
 وی زمره اصفیاء دکا حسین در انش چشم بر ذی سوزنه گشت **م** کس که نمود مقصد از حسین
ن زار و ده اند که چون عرب زیند الریاحی رحمة الله دید که بحر سعد و لشکر کوفه مستعد حرب امام حسین
 رض شدند و قتل آنحضرت مبادرت خواهند نمود تا زیانه بر آب زده بموگب **ه** ایاقون بیوست
 و معروض داشت که ابی قره العین رسول الله و الله که اگر من گمان میبردم که این قوم دست را
 برسینه ملتفت خواهند نهاد مگر از خانه خویش بیرون نمی آمدم اکنون که کمال انحصار ایشان توضع
 انجامید تا بیک نجیست آدم ایاقون بس مقبول خواهد بود یا نه امام حسین رض فرمود که آیت
 تو در وجه قبول دارد انکاه حجاجت طلبیده و روی بخالغان نماده زبان طامت کشند
 قولی که گوئی آن او را تیر باران کردند و روایتی که آن خوانند با اعدا چندان نبرد کرد که جمل سوار
 و پیاده را بر خاک هلاک انداخت و عاقبت زنجی کران یافته انبای در آمد و هنوز رمقی از حیات
 باقی داشت که او را از حسین رض آوردند و آن سرور دست مبارک بر روی او فرود آورد
 فرمود که تو حرمی چنانچه ترا در تو نام نماده و انت کوفی الدنيا والاسرة و بروایتی که در روضه
 الشهد اسطورت بعد از خرابی مصعب و پسرش علی و غلامش عمروه که ایشان نیز در آن
 روز از اهل شقاوت جدا شده بموگب هدیت انتاب طلی گشته بودند متعاقب یکدیگر آمدند
 رقت و در مرگ جمعی از دشمنان از تیغ میدرخ کز اندیده بالآخه شهید شدند و ایضا از سبانی
 کتاب مذکور جنان بنظهور می پیوندند که در آن روز اول کسی که از لشکر عمر لغه آمد بمیدان رفته
 مبارزه خواست ساحر از ذی بود و اسباب حضرت ایت نباه زهر بن حسان اسدی مجاہد ساحر

ساهم شاقه نيزه بودش زد که از بس ترش هرون ادا نگاه زمير و در بر ارفل لنگر گرفته
 و نام و نيت خود ظاهر کرده مبارز طلبيد و نيت و هفت کس را از اشتيا که متعاقب کوه کرد
 با او قال نمود و بغير همت روان گردانيد و بالآخره شربت شهادت چشيد اما در وقت شفا
 مسطورت که نخستين کسي که بعد از حرم زير متوجه حرم اعدا کرد و بر برين حضرت احمد ان بود
 و از ان لشکر جلال زيرين محفل با بره مقابل شده بر يزي بي برفن ان اعين زد که بد عيش رسيد نگاه
 بحر ان اويس الصبي بکک بر ي مبادرت نموده او را بد بره شند آرسايد و برين فائيس در ان روز
 محنت اسير کي کيس از حجابان فايدان رسالت بيدان بر نقتد و جمعي از دشمنان را بايش دروغ شتر
 بالآخره بر ايش بشت موشاقه تا کار بجاي رسيد که در ملازمت رکاب امامت ابا بغير از اولاد
 و آخوان و برادران و کان و بيران جعفر طيار و بنو عقیل ضيا بن عمير سپهر ناز و صحراي کرکلا از
 خون شده اشغف کون شده چشم زمانه ارشاده عال را ز عترت سيد ابرار اشک خون افش
ربيع در واک کون شد علم ال حسين شد غرقه بخون کسوت قال حسين خود خفا از دیده فروخت سپهر
 چون و بد بشت کرکلا حال حسين تر و اول کيس که از اوقايه نور ویده مرتضی که قدم در ميدان
 کرکلا نهاد و با ان اشتيا قال کرد عبد الله بن مسلم عقیل بود و او رضي الله عنه زيب ميت
 کس از لشکر سخن عمر و سعد بقتل سايند و اخوان هم بر شمس نيزه نوقل بن ذراجم حميري با عروص صبح
 صيدا و بي شهيد گردید **بيت** بروسي فدا بروي نيزين و ريغ از باغ ناز رفت نيزوي چشيد نيز ريغ
 و بعد از شهادت عبد الله انکاش جعفر و عبد الرحمن ابناء عقیل ميدان شاقه رفعت هلاک فاد
 او قتي که طار روح مقدس کاتب راين بشت بر و از نمود و چون عوف بن عبد الله برادر
 نیک اختر خود را در میان خاک و خون افاده و بد بجمع فراميده و قاتل او را بقوم جنم رسايد بخت
 بکود ما و نيز شربت شهادت چشيد و بس از آنکه اين دو فرامزاده آزاد و امام حسين رض
 بدار السلام شاقه نوبت برادر زادگان با علقام و مکان رسيد و تحت جسد الله حسين
 که بود حسن و جمال و کثرت فضل و کمال از اقران و اشراف استناد داشت آغاز قال کرد

در وقت شفا
 مسطورت که نخستين
 کسي که بعد از حرم
 زير متوجه حرم
 اعدا کرد و بر برين
 حضرت احمد ان بود
 و از ان لشکر جلال
 زيرين محفل با بره
 مقابل شده بر يزي
 بي برفن ان اعين
 زد که بد عيش
 رسيد نگاه
 بحر ان اويس
 الصبي بکک بر ي
 مبادرت نموده
 او را بد بره شند
 آرسايد و برين
 فائيس در ان روز
 محنت اسير کي
 کيس از حجابان
 فايدان رسالت
 بيدان بر نقتد
 و جمعي از دشمنان
 را بايش دروغ
 شتر بالآخره
 بر ايش بشت
 موشاقه تا کار
 بجاي رسيد که
 در ملازمت رکاب
 امامت ابا بغير
 از اولاد و آخوان
 و برادران و کان
 و بيران جعفر
 طيار و بنو عقیل
 ضيا بن عمير
 سپهر ناز و صحراي
 کرکلا از خون
 شده اشغف کون
 شده چشم زمانه
 ارشاده عال را
 ز عترت سيد
 ابرار اشک خون
 افش

رسالت صلعم به

و برسد کبر از اهل صلاه انجذاب و کمال گرفتار گردانید و ان ظالمان از خدا بی ترسیدند و توانستند
 حیات را شربت شهادت چشایند **نظم** با چنین مشکلیها که از ان قوم آمد از اسنان شکست با بیدارستی
 اینچنین واقعه حادث و انگاه هنوز **ع** جرح گردان و ملک روشن و خوشتر از نور انگاه برادر عبد الله قاسم
 بن حسین که بحسب صورت و سیرت سبیه حضرت بود از عمر بزرگوار خویش حضرت طلید که بمیدان آورد
 و حسین رضی الله عنه تحت استماع نموده با لاله سده مبارک کمال مبالغه و الطاح اورا اجازت داد
 و قاسم روی بقتال طلید کوفه نهاد و جری خواند که بیت دشمنیت **بیت** آن بگردنی فاما فرج الحسن
 مسبط البنی المصطفی **و** المومنین **و** با وجود صفر سن ان خلف صدق حسن سلام الله علیهما جاریه نمود که دوست
 و دشمن او را بحسب باوج علیین رسانیدند و بر روایت ابوالموید خوارزمی می و پنج کس خیزم پنج سال
 ان جوان عالیشان قتل رسیدند و با مال خیره عمر و بن سعید اردی لعنه الله واسط عدم سعادت
 از بی شمیری بر فرق ان قرة العین **و** قضی علی زد چنانچه بروی در افتاد و قاسم فریاد بر آورد که یا
 عماء و در کبی حضرت امامت پناه چون برادر زاده خود را بد حال دید مانند شری چشمه ناک
 که بصید بختبر شتاب بر کباب عمر و شافت و یک ضربت شمشیر دست ان بد بخت را قلم کرد و زبان
 بنورین طلیدی وین گشاد برادر زاده نازنین را بمیان سایر شهیدان اهل بیت رساند کس برادر
 امام حسین متعاقب یکدیگر با جفا قال اجال نموده و هر یک جمعی از اصحاب صلال را کشتند بعد ان
 شهید شدند و چون بن علی علیهما السلام بدار السلام خوانید امام حسین رم گفت لان المکر طبری
 و قلت جلیتی یعنی بن زمان پشت من شکست و اندک شد چاره **من بیت**
 برقت ان یار و من بچاره کشم **و** کوی خوشدلی او را که کشتم **و** بعد از غیب بن علی علی ابن حسین
 رضی الله عنه که جوانمردی بود در کمال حسن و جمال و دهنزده سال از عمر خویش در گذشته روی
 بچنگ ان طایعین آورد و بر روایت ابوالموید خوارزمی تقدار کوشش کرد که صد بیست
 کس را لشکر عمر و خیزم تنبیه بر خویش بنا بر سر بوسند و چون طایر کرم زغمای کران پشت
 نزد والد بزرگوار خویش شتافته گفت ای بد فرزندشکی مرا میکشند هیچ شری اب داری که بمن فری

عیس

نامار دیگر با این گروه خاکسار کارزار کنیم و آن امام عالمقدار زمانی زن العین خود را میکشد
 و خاتم خود را نیز بوی داد تا بکشد و اندکی تشنگی او تسکین یافته با غنای حرب کرد و درین بونت
 نیز جمعی از دشمنان را کشته احوالا در منفذ بن مره العبدی علیه لعنة الله سنی بر فرق مبارکش زدند
 از پای در آمد حسین سلام الله علیه ثمرة القواد خود را بر آن منوال دیده بی طاقت گردید و گفت
 از دیده هما پوشش روان شد محمد آرت سر برود و عصمت از شدت آن مصیبت آغاز نامه و فغان
 کردند و ملائکه آسمان و موطنان را بیض رضوانا بگریه و جوش در آوردند. **نظم**
 ای کشته عیان نزد تو طواجر حسین • دلطف و کرم شنیده تا حسین • در خیزش ز دیده خونیز در ام
 یاد از ز دیده گمرا حسین • ز چون علیا که بجز مغفرت از دی پیوسته از حوض و کوه ترس آب
 شد با امام عاجز با نجس حال بکس نماند که امام زین العابدین که پہلو پرسترا توانی داشت کوی
 بر او خود سانش غم نام و نبره نیز خواره امام حسن سلام الله علیه و اما حسین رم بعد از وقوع مصیبت
 علیا که بر رخیمه جلله نشینان تن گرامت رفته فرمود که بر او ز زده خود را بیاورید تا واقع کنیم
 و آن شکوه کلزار رضوی را پیش آورده در آتش انکه امام حسین رم بوسه بر رخسارش میزد
 تیری بر لب آن طفل آمد و برواتی که در کشت الغنه و بعضی دیگر از کت معتبر مسطرت جدا شد
 بن احسین سلام الله علیهما بر بنیوال ستمادت یافت و آرزو ضة الشهداءی ستفا و میگرد که
 در وقتی که میچکس با امام حسین نامه از حضرت طفل نیز خواره خود را که علیا صفر نام داشت
 و از تشنگی اضطراب می نمود در پیش زین کوفته بمیان نیندازد و او از را آورد که ای قوم
 اگر من بر جسم شما که کارم این طفل کنی نه داردا و را یک جرعه آب دهید کنی از آن طاعین بی
 دین تیری شصت را با کرده ان نیز خلق شاهرا و مظلوم رسید و از جانب دیگر بیرون رفت
 و آنحضرت عجز نورسته باغ ولایت را با درش رسانیده فرمود که کیم فرزند خود را که از
 حوض کوه ترس آب گردید و فوجی دیگر اطفال و شیون از خاندان امام زمان بلند شده در
 زان ان شکوه را بیض نبوت زبان حال مرگ از خد رآت استرا کرامت مبلغون این تعال کو یا

کنند

کشت که **رباعی** رفتی و سپردید به رخ تو دیده هنوز کوش یک نکته ز نهایی تو نشیند هنوز
 چید دست اجل آنچه بگردد ز راه کلی از شخ اهل دست تو ناجیده هنوز **ترتیب** در تاریخ ابوالمؤید
 خوارزمی و بعضی دیگر از همان عزت نبوی مذکورست که چون امام حسین در صحابی گرفتار آنها
 ماند مانند کسی که دل از حیات برگرفته باشد روی مخالفان آورده مبارز خوات و چندین کس
 از ابطال رجال واحد بعد واحد بقتال انحضرت مبارت نموده کشته گشتند و عاقبت
 شمر بن ذی الجوشن با جمعی کثیر بمیدان کارزار شتافتند بعد از کوشش بسیار میان آن امام برزگوار
 و خیمها جان شدند و بعضی از ملائین خواستند که بنجام در راه غارت کنند امام حسین رحم گفت
 ای مال بوسیغان اگر شما را دین نیست از غارت نمی اندیشید که متوض حرم من شود شمر پرسید که ای
 حسین مقصود تو چیست فرمود که اگر عرض شتافتنست اینک من ایستاده ام و با شما می ایستایم
 باید که کاری که کسی بحرم من دراید شمر گفت ای پسر فاطمه بن ملتمس مبارز است آنگاه با نعت را
 از توجیح بجا نیاخت مانع شد و آن قوم بنا کار بیات اجتماعی روی آن قروه اخبار آوردند
 العاقب و النوبلی حملات میکردند و انحضرت در مدافعه میکوشید و چون تشنگی بروی غالب
 می شد بجا نیاخت و آن مخازن حال گشته نمیکند گشته که کنار آب رسد و در آن اثنا
 یعنی که کشتن ابولفحوق بود تیری بر پیشانی تورانی امام حسین زد و انحضرت تیر را بر او کشید
 خون بر روی هایلوش فرود دید و امام حسین رض زبان بنفرین آن ملائین گشاده اعداست
 تیر و کمان و سیف و سنان بردند و چون هفتاد و دو زخم تیر و نیزه بدن مبارکش رسیدند
 صغف بروی غلبه کرده بایستاد و سبکی بر پیشانی انحضرت آمده بشکست و میخواست
 که خون را پاک سازد که ماکاه تیری دیگر رسید و امام حسین آن تیر را بر او کشید خون
 از سر زخم بسان اب از مزاب در سیلان آمد و آن سر در دست بر خون بر سر روی
 هایلون مایده فرمود که باین بیات با جد خود محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم ملاقات خوانم
 کرد **رباعی** انستوس زفات هایلون جن صد حیف از ان عاض کلون حسین در در آنکه خود دشمن خون

ایست بجاک که بلا خون حسین **نزد** دوران **چین** که ضعف بان **آمام** کرامت فرین راه یافت بود
 یلیک و دو و او ارجش عد و پیش آمده از قبالت آنحضرت باز میگشتند و بعضی مکره میداشتند
 که روز قیامت بخون آن مهر سپهر امانت مواخذ گردند با لاسند بنا بر مبالغه شتر لفته تشبیه
 جمعی از اهل عین روی بقتل قره العین سید المرسلین آوردند و زر عبد بن شریک شمشیرت
 چپ مبارک آنحضرت رسانیده کف شرفش را جدا ساخت و سنان بن انس تری بر سینه فرزند **اش**
 زد و صلابت نابی طالع فرجام نزه بهی کاه حضرت **آمانت** پناه رسانیده آنحضرت بر زرخاک
 افتاد و عمر سعد لعنة الله در آن محل پیش آمده زینب بنت علی ابن ابی طالب علیها السلام گفت
 ای عمر شرم نپذیر که درین زمان چشم بروی ابو عبد الله می کشی و عمر جلالتش **آب**
 از دیده شومش روان شده بطرف دیگر رفت آنگاه تجویض شعر لعین زر عبد بن شریک
 و سنان بن انس مهم آنحضرت را با تمام رسانیدند و طایفه گفته اند که آن کوشش را نوحی
 بن زید بوقوع انجامید و عقیده زهره آنکه نظرش خسته که مبروص بود امام حسین را راض
 بینداخت و دست در جاسن مبارکش زده آنحضرت گفت نوبی آن ابرص که ترا خواب
 دیده بودم و مرا خوابی گشت و فرقه گفته اند که شمر بن ذی الجوشن که او نیز علت رضایت
 بدان حرکت شکر اقدام نمود و امام حسین رض او را گفت توان سلی که خواب دیدم که قصد
 من میکردی گفت ای پسر فاطمه تو مرا کجای تشبیه میکنی آنگاه سر مبارکش را از بدن قطع نمود
 و عمر سعد لعنة الله سوار را گفت ما اسب بر زبرجد مطهرش را ندانند **شعوبی**
 ندانم چرا الزمان کربلا نشد بر عد و پر تیغ بلا **جرا خون** بنا بر دید چشم سپهر
 چرا گشت روشن در کوه و مهر **چرا شک** ایام درم نشد **چرا ماه** و سال جهان کم نشد
 درختان بسان بفضیل بهار **چرا میوه** غنم نیاورد **چرا** صبور با خن چرا روخت
 چون غنچه دلش بر تن خون بنبت **چرا گل** زبیداد قوم مسود **چون** شید همچون غنچه کبود
 چرا سوسن از غصه محزون نشد **چون** له چرا غرقه در خون **چرا** کس لرغم بنا بر خون

نشد جام رزین او سزگون **نزد** تاریخ احمد بن اعثم کوفی سطورست که مقارن شهادت
 آن بزرگوار سیاحت بخبار کسرخ بریده آمده جهان تاریک شد چنانچه مردم یکدیگر اندیدند
 و گمان بردند که مقدمه **غدا** ایلی است و بعد از خط بخبار ارتفاع یافت و آب اما **حمین** در
 ریمده بر جانب دویدن گرفت و پس از ساعتی بار آمده موی پیشانی خود را چون **انحرث**
 اغشته ساخت **ابوالموید** حواری گوید که آن سبب چندان سر بر زمین زد که نقشش منقطع
 شد و چون اهل بیت حضرت رسالت اسب آن ستموار عرصه کرامت را بی جداوند
 دیدند فریاد و زاری و شیون و بیقراری با وج فلک ز کفاری رسانیدند **رباعی**
 سرگردون زین مصیبت جانان پاک زده خضر و نجم کلاه هر دوی خاک زد قامت گردون دژ و شه
 برین این انش کربینه فطاک زد **نزد** و شتر دبی الجوشن با جمعی از آن قوم بر کمر و فرس علیهم السلام
 بنجام امام حسین در آمده آنچه یافتند عارت و ناراج کردند و شتر لاین قصدت امام زین العابدین
 نمود اما حمید بن مسلم با عمر سعد او را از آن حرکت مانع آمد و آن دو زخیان بروایت
 بعضی از مورخان انش در جنهمای اهل بیت خاتم الانبیا زدند و دو دزد و دو مان و کلاب
 بر آوردند نقلست که اسحق خضر بن بر این امام شهید را از تن مبارکش بیرون کشید
 و علت برض مبتلا گردید و بروایت احمد بن اعثم کوفی یعنی که آن بر این پوشید
 برضی غطیم گرفتار شد که موی سر و روی وی فرو ریخت و شخصی که سر او را آن حضرت را
 در پای گردنی الحال زین شده تا اخر عمر نتوانست که از جای برخیزد و بقولی دستهای افند
 سر او را **امام حسین** که بجزین کعب نام داشت در تابستان مانند خوب خشک می شد و در
 رنستان ریم و خون از آن سیلان می نمود و ملعونی که دستار آن سرور ابرار را بر
 بست بر نخت جدام مبتلا آمد و بد بختی که زده او را در بر کرد و بانه شد و نیت
 که چکند وجه گوید و قیس بن اشعث بن قیس قطیفه حضرت گرفته بقیس قطیفه مشهور گشت
 و بر شترین و جوی از عالم در گذشت **در** روضه الصفا سطورست که مضاف و دو

از اهل بیت و قربانان و شیعیان امام حسین رضی الله عنه در کربلا بدرجه بلند شهادت رسیدند
و از نوایلی حضرت در آن روز دو کس بجای یافتند یکی فرخ بن سمانه اسیدی و دیگر علام ام کینه
که روجه امام مظلوم بود و همان طوطی که آن واقعه باطله روی نمود و عمر سعد سر مبارک امام
حسین را زدن زیاد ارسال کرد و خود آن شب در کربلا توقف کرد و روز دیگر علم
عنایت بجایب کوفه بر او داشت و بعد از آن حضرت عمر اهل قریه حاضر به اجساد شهیدان را هم
در آن سرزمین که مطاف ساکنان بهر برین است و فتن کردند در کشف النعمه مسطور است
که چون دستاورد عمر بن سعد که بشرین مالک نام داشت آن سرگرم برایش عبید الله زیاد
نهاد این خبر خواند که **نظم** املار کابی فضته و ذهبها فقد قلت الملک المحجبا
و من صیالی القلیتین فی الصبا قلت غیر الکس اما و ابان و غیرهم او بد کردن النساء
تر و عبید الله ارشیدن این سخن در غضب شده گفت چون میدانستی که حسین همچنان
کسی است او را بجاگشتی و الله که از من خبری تو رسد و مرا آینه ترا باو مکنی که دائم آنگاه
بضرب غنغ او فرمان داد و مضمون آیت و آنکه لک نولی بعضی الظالمین بعضا باکالوا لیکسبون
بوضوح پیوست و ایضا در همان کتاب و بعضی دیگر از نسخ معتبر مسطور است که در روایت
که سر مبارک امام حسین زرد این زیاد لعنه الله بود چون که در دست داشت بر کتب
و دندان میایون آن سرور می نهاد و زید بن ارقم که یکی از خضار مجلس بود گفت این
چوب را ارشاد با حسین و در دار که بار نادیده ام که رسول صلعم بوسه بر آن موضع
می زد و با او ز بلند بگریست و طایفه با وی موافقت نموده این زیاد زید را گفت
اگر ترا بگریس و خرافت در نمی یافت کردنت میزدیم زید بن ارقم گفت ای میوشتر
خدای تعالی از شما نشود مباد که پسر فاطمه را کشتید و این مرجانه را یعنی عبید الله زیاد را
بر خود امیر گردانیدید و صحت پیوسته که عموم تعزیت امام حسین عمرتیه بود که چنان
در آن مصیبت نوحه و زاری و گریه و بیقراری می نمودند چنانچه یکی از رفقات گوید که

با ردی از قبیلگی گفتم که با رسید است که شما نوحه جنان را بر امام حسین رزم شنیده اید گفت
 آری هیچ از او نبوده را ازین قبیل نبرسی بلکه ترا ازین معنی خبر دهد گفتم من دوست میدارم
 که از تو بشنوم آنچه خود از ایشان شنوده جواب داد که من از ایشان شنیدم که میگفتند
 شمر مسیح الرسول حبیبینه فله برین فی المذود **۱** ابواه من علی قریش و جدّه خیر الطیبه و ده
 و مشهورست که چون این خبر محنت از بمیدینه رسید و حاکم انجا عمر بن سعید بن العاص **۲**
 خوانده اظهار ریشاش کرد شب مردم مدینه او از کسی شنیدند که این ابیات میخواند
 و صاحب از اندیدند شعر ایها القاتلون جهلنا ما ابشرنا ابانک و ابانک و ابانک و ابانک
 کل اهل السماء یدعوا علیکم **۳** من نبی و ملائک و قبیل **۴** قد لعنتم علی بن ابی طالب و او
 و عیسی صاحب الایمان **۵** ذکر مراجعت عمر بن سعد و سایر جهل از بیابان کربلا در دن
 ایشان اهل بیت را پیش این زیاد و فرستادن ان ملعون عترت طاهره را نزد
 سردر قراصبات حق و ضا و مجان خاندان نبوی و مخلصان دودمان مرتضوی با دلی زودت
 غم شکسته و دستپا بر سر المذوبه قلم اشکبار در دوات سوکوار فرورده بر
 صفحات روزگار مرفوم گردانیده اند که واقعه با اهل بیت سید عالم صلی الله علیه و سلم
 در روز جمعه با شنبه دهم محرم روی نمود و صبح روز دیگر که خورشید انور بر لباس نام
 نشسته کسین کوه کردون در بر انداخت و تیغ تقدیر بر روس کواکب را از بدن
 جدا گردانیده کیسوی شب را معطوف ساخت **۶** شعر کایان که زد چسب کواکب
 ز زرین کوس کوس جلتش **۷** کواکب نیز محفل شکستند **۸** بهر اهی شب محفل بستند **۹** تر
 عمر سعد طبل جیل کوفه روس شنید را بر قبایل نشت نمود و امام زین العابدین و نساء
 اهل بیت را بجم السلام بیشتران نشانده متوجه کوفه گردید و چون نزدیک ان بلده
 رسید این زیاد ملعون فرمود که سر امام حسین را با استقبال لشکر برید و با بر فای دیگر برسد
 یزید کرده بشهر در آورید و فرمان بران بدجنت برین عمل نموده سر فای شنید را بشهر

در او روز نازیدین ارم منقوست که گفت در وقتی که سر مکرم اما حسین را بعلیه السلام در کوی
میکرد ایندند من بر غنّه نشسته بودم و چون سردر بر این رسید شنیدم که این آیت میخواند که
ام حبیب ان اصحاب الکفیف والرفیق کافوا من ایما سعجاء و ارنیب موی بر اندام من بزحمت
نداکردم که والله که این سزت با این رسول الله و امر تو عجب ترست و چون سران بر
باز نزد این زیاد بودند برداشته در روی و موی مشکبوی و کوی کزیت ناکاه لرزه بر
دستهای شومش افتاد و ان سر مکرم را بر روی ران خود نهاد و قطره خون ران یکبار
و از جامهای آن ملعون در گذشت و رانش را سوراخ ساخت پنجاه ماصو کشته شدن
و مر چند جراحان سعی نمودند معالجه ان علت نوانستند که دلاجرم این زیاد پوسته شک
با خود نگاه میداشت تا بوی بد طاهر نشود از باب اخبار آورده اند که چون امام زین العابدین
و محبت اهل بیت را مجلس این زیاد در او روزند آغاز نمائت کرد میان این زیاد و زین
بنت علی المرتضی و علی بن الحسین علی نبیا و علیهم السلام مناظرات واقع شده ان لعین قضیصل
امام زین العابدین نمود و بنا بر اضطراب زین رضی الله عنه ما ابرئان فعل مکرو در گذشت
و جمعی از نوکران خود را گفت که مرا از ابرام انجاعت بجات دهید و ایشان را از قصر
برون برده در طران برای فرود آورید و ان اعونه بموجب فرموده ان ملعون بتقدیم نمایند
در بسیاری از کتب معتبره با قلام محبت از مرقوم گفته که بعد از وصول عمر بد آخر کوفه عبید
بن زیاد مردم را بمسجد جامع کوفه حاضر ساخت بمنبر برآمد و گفت الحمد لله الذی اظهر الحق
واهل و نصر المومنین یزید و حزبه و قتل الکذاب بن الکذاب و شبعه و چون سخن از
بنی خاند رسید بری از کبر اصحاب جیدر کردار که او را عبید بن عصفیه از دی بگفتند
و یک پیشش در جنگ جمل و دیگری در جرب صفین نابینا شده بود بر پای جانت گفت
ای ولد جانه کذاب و بر کذآب تویی و پدر تو و انکس که ترا امارت داده و بر مسلمانان
سلطت گردانیده ای دشمن هدای و لاد انبیا را میکشی و ورشان ایشان بر منابر مومنان

این نوع سخنان میکوبی و غضب بر این زیاد غالب شده پرسید که این کیست و عبدالله
 رحمه الله خود در مقام جواب امده گفت اما یا عدو الله انقتل الذریة الظاهرة و غشم کن
 عیادین الکلام خوشم آن لعین ریا و شهده باخذ عبدالله و بان داد و طایفه ابرو انان در
 مسلمان او بخت سادات قبیل از هجوم نمودند و او را از جنگ ایشان خلاص کرده بمنزل خود
 بردند و ایاتی انکه چون این زیاد مسجد خانه رفت محمد بن اشعث را با فوجی ارسا که کوفه باخذ
 عبدالله فرستاد و میان شان و شجاعت قبیل از وقتا تله روی نمود نوکران این زیاد غالب
 آمدند و عبدالله را گرفته زود بردند تا قبل رسیدند و فوجی انکه ان لعین در روز صبر کرد و چون
 شب شد جمعی را خواستند که ان بر عجز از خانه بیرون آورده کردن زود بعد از ان این
 زیاد و زحر بن قیس و حصین بن غلبه و قری الحوش را فرمود تا امام زین العابدین و محمد رت
 اهل بیت سید المرسلین را با روس شهادت پیش بزند برند و این سه ملعون بوجوب فرمود
 ان ملعون دیگر متوجه شام گشتند و بروایتی که در روضه الشهدا سطور است دل راه
 ایشان را حالات غریبه که ولادت و از بد و فخر گرفت امام حسین رم میکوشید و
 از انکه بد مشق رسیدند و روس شهید او امام زین العابدین و محمد رت اهل بیت را تر و زید
 پدید بردند ان لعین امر کرد تا سر حیرت الابرار را در طیشی زین نهادند و کیفیت حال
 از فرستادگان این زیاد سوال کرده شمر ملعونی در کوفتضیل واقعه را تقریر نمود و زید چوید
 که در دست داشت بر لب و دندان سید جوانان بهشت زده میگفت حسین را هم
 لب و دندان نیکو بود و بعضی از خصایر مجلس او را از زین بی ادبی منع کردند و بروایت
 ابوالموید خوارزمی سمره بن جندب ان بدیخت بی اوب را گفت قطع الله یدک با زید چوید
 بر جای میزنی که من بسیار دیده ام که رسول الله صلی الله علیه و سلم از ان قبل فرمود و زید گفت
 انک صحبت تو با رسول الله صلعم مانع شدی گردنت را بر دوشم سمره گفت طرانه حالتست که
 مصاحبت من با ان حضرت میکنی و جانب فرزند او را مخرجی میکند از بی و ارشدن این سخن

مردم در کربه افتاده نزدیک بان رسید که قه حادثه کرد و اگر کشف العزیمیان مستفاد می شود
 که در آن وقت که سر مبارک امام حسین رضی الله عنهما در پیش آن خنجر اهل طلام بود بدین دو بیت که منظم
 ابن زبیری نقل می کند که شعر بیت اشیاخی بیدر شهید او **واقعه الطرینج من وقع الکاسل**
 لاهلوا واسهلوا فرحا **واسخر القتل فی عهد لکال** **ترد بقول احمد بن اعثم کونی از تاریخ**
 طبع شوم خود این دو بیت دیگر در آن افزود **سفر** **لست من عبته ان لم اتسقم**
 من نبی احمد ما کان **فصل** **لعبت باشم ما بلکت فلا** **خبر جابر و لا وجی نزل** **وامام**
 زین العابدین و بعضی از محدثات سر بریده طهارت دراز و زیارید مناظرات فرمودند
 و سخنان رشت او را جوابی در رشت گفتند و چون زید شنید که مردم بقله امام
 حسین نفرین میکنند با شرم و همایان او بجنب ظاهر خشونت کرد و گفت **والله لیمن**
ارطاعت شما بدون قتل حسین رضی الله عنهما بودم لعنت بر پسر عابه ماد که بر چنین امر شایع اقدام
نمود **الحاکه اسباب سفر امام زین العابدین رضی الله عنهما و سایر اهل بیت را تهیه کرده سر مبارک شهید را**
بدیشان سپرد و نعمان بن شیراز نضاری را ماسی سوار بهمراهی آن طایفه واجب التعظیم مأمور
کرد اند و امام چهارم با خواهران و عتات و سایر اقربا مستوجه مدینه طیبه شسته در بیستم شهر
صفر سر امام حسین و سایر شهیدان کربلا را رضی الله عنهم باید آن ایشان منظم ساخت و از
انجا بر ترتیب مقدس جد بزرگوار خود شاقه رحل اقامت انداخت اصح روایات که مختار
بعضی از علمای اخبار و جمهور شیعه جد بزرگوار است در باب مدفن سر مکرم آن فدوه ابرار
همین است ثبت فاذا ما طایفه از مورخان خلاف این گفته اند چنانکه امام باقری در حراته
البحان ارفاظ ابو العلاء الهمدانی روایت کرده که زید سر امام شهید را بمدینه فرستاد و حکم
ان بلده عمر و بن سجدان سر مکرم را در کفن بجیده بکوستان بقیع نزدیک روضه مقدسه
ماطمه زمر اسلام علیه السلام مدفن کرد و العلم عند الله تعالی و بر برای سخنرانی و ضمیر مستعان
اخبار در نقاب احفا و محجاب استتار نخواهد بود که علماء متقدمین و فضلا بی تاریخین

در باب مقتل امام حسین و معارضات زینب بنت امیرالمؤمنین و محاورات امام زین العابدین
 با زیدلعین رساله هاخته اند و مولفات برداشته و خانه سوگوار درین اوراق مجمل از آن قطع
 بر لوح بیان گماشت و زبان سخن که از آن تقریر تفصیل آن احوال خبر لازم داشت **بزرگ**
 تفصیل افعال اهل بیت و ما که لعنت بر آن قوم بدخل بود. فلما است گشت و زبان راست عاز
 خود را بجز نطن ایشان چه کار **ذکر اولاد و ازواج امام حسین سلام الله علی نبینا و علیم فی الکر**
 بروایت ابو الکرام عبد السلام صاحب تصحیح و شیخ مفید امام حسین رحمش فرزند داشت
 علی بن حسین الاصفه که مادرش **شاه** زبان بت زرد جو درین شهر یار بود و علی بن حسین الماکبر
 که از زینب بنت ابی مره عروه بن مسعود الثقیفه تولد نمود و در کربلا سعادت شهادت رسید
 و جعفر بن حسین که مادر او قضایه بود و در زمان حیات پدر با جلال طبع از عالم انتقال نمود
 و عبد الله بن حسین که در حالت طولیت بزخم تریکی از طلا عین کربلا شهید گشت و سکه نینت
 احسین که والده او ریاب بنت امر و القیس الکاهنه است و مادر عبد الله بن حسین نیز ریاب
 بود و فاطمه بنت الحسین که از امام اسحق بنت طلح بن عبد الله در وجود او **دورین** باب
 روایت دیگر نیز واردست از جمله آنکه بعضی زینب خان اولاد ذکوره حضرت را پنج نفر شمرده
 گفته اند که یکی از ایشان **عمرام** داشت و عمر در واقعه کربلا چهار ساله بود و بعد از آن باید
 زمانی از عالم رحلت نمود و با اتفاق جمیع مورخان نسب سایر ائمه عصومیین و جمیع سادات
 حسین بنی اعلی الحسین که لقب بزین العابدین است لمیح می نمود و از ذکر اولاد امام حسین علیه
 السلام عقب مانده و ذکر امام زین العابدین رحم عنقریب رقم زده کلک بیان خواهد
 گشت **انشاء الله تعالی** اما فاطمه بنت الحسین علیها و علیها السلام که بغایت زاهده و فاضله
 بود بازه و اوج ابوالدین حاج عبد القیس بن عمرو بن امیرالمؤمنین عثمان بن عفان رضی الله عنه
 رضا داد و همش نزار نزار در دم بود و در سنه **عشر** ثمانیه که منصب حکومت نطن بمشام
 بن عبد الملک بن مروان داشت از عالم انتقال نمود اما سکه نینت الحسین بروایت

سماه بآئینه بود و بقول آئینه نام داشت و سکنه لقب اوست و آنجناب بحال ظاهری
و کمال باطنی حسن و خلق و وجودش طبع موصوف بود بنابراین او را عقیده قریش
میگفتند و سخت مصعب بن زبیر سکنه را بحاله خویش در آورد و چون مصعب عالم برادر
کرد عبدالله بن امیر المؤمنین عثمان بن عفان رضی الله عنه او را بخوانست و پس از فوت عبدالله زید
بن عمرو بن عثمان رضی الله علیه عنه بمصعبت ان سیده عابد هتوف گشت اما بعد از خیزگاه
بنابر اشارت عبدالله الملک بن مروان او را طلاق داد و فات سکنه رضی در زمان ابان
مشم بن عبدالله الملک بی نسیب سبع عشر و مایه در مدینه یا که اتفاق افتاد اللهم صل علی نبینا خیر الامم
و آله العظام سید الایمه البرره الکرام صلوة لاتنقضی مجرد الشهور و الاثوام و لاتقطع کبر و الاثام
و الایام **ذکر امام چهارم علی بن حسین بن علی المرتضی علی نبینا و علیهم السلام رضی الله تعالی**
در حره البنان و فصل الخطاب از کتاب ربیع الابرار که مؤلف ابوالقاسم نخعی است
نقل کرده اند که در زمان حسن بن الخطاب رضی الله علیه عنه که بسیار فارس بمدینه
رسیده سه دختر زودجردین شهریار در آن میان بود و امیر المؤمنین عمر رضی فرمود که این دخترها
مانند سیارایسرا بموضع بیع در آورند امیر المؤمنین عیال گفت که بابات ملوک آن معاظمه بیو
کرد که با دیگران فاروق اعظم پرسید که طریقیع و شری ایشان چگونه است
امیر المؤمنین عیال جواب داد که قیمت این دختر را مقدر می باید ساخت تا مردم شن
ایشان را معلوم نمود که کس خواهد بادی آن قیام نماید و امیر المؤمنین عمر رضی فرمود
فرمان فرموده امیر المؤمنین عیال سه دختر را بخرید و یکی را امام حسین رضی
و دیگری را محمد بن ابی بکر و سیم را عبدالله بن عمر رضی الله عنهم بخشید و امام حسین را
از آن حمزه و عیال بن العابدین و محمد از آن مسوره هاشم و عبدالله را از آن
عقیقه سالم تولد نمود پس علی بن الحسین و هاشم بن محمد و سالم بن عبدالله سران
خاله یکدیگر باشند و مادر امام چهارم برادیت مشهور شهر بانو نام داشت و قیل

شهربان و قبل شاه زمان و قبل سلاطین و قبل عزاله و در کشف الغم از ابن خشاب مرویت که ولده
امام چهارم خود بود بنت یزدجرد ملک فارس و بی ایلی سماها امیر المؤمنین شاه زمان و تولدان
امام عالی مقام بروایت اصح و اکثر در راه شعبان سنه ثمان و ثلثین از حجت سید الکملین
در مدینه اتفاق افتاد و قبل سیصد و ثلثین و قبل سنه ثمان و ثلثین و قبل سنه ثمان و ثلثین و اسم
همایون امام چهارم سی علی بود و کنیت زین العابدین ابو محمد و ابو الحسن و ابو القاسم بود نیز
گفته اند و قبل ابو کر و القاب انجذاب زین العابدین و سجاده و ذوالصفات است
و ابن خشاب مرقوم کلک بیان گردانیده که زکی و امین نیز از جمله القاب امام زین العابدین
است و انجذاب بروایت اول که مختار اکثر ارباب اخبار است در زمان شهادت
امیر المؤمنین علی رضی الله عنه دو ساله بود و در وقت امام حسن رضه دوازده ساله
و در واقعه کربلا بیست و سه ساله و بعد از آن حادثه سی و چهار سال دیگر عیاشی در مدینه فی
محرم الحرام سنه خمس و تسعین بهشت برین فرامید و در کورستان بقع بهکوی
عسم خویش حسن پیکار رضی الله عنه مدفون گردید مدت عمر خویش هجده روایت
پنجاه و هفت سال باشد و اوقات امامت سی و چهار سال و بقول امام بیس فی
و بعضی دیگر از مورخین انتقال آن امام ستوده خصال از دار ملال در سنه اربع
و تسعین روی نمود محمد استوفی گوید که با اعتقاد عملا شیعیه و یسید بن عبد الملک
بن مروان انجذاب دار فرادین بران روی بفرودس ای علی نهاد و العلم عند الله
کفایت در پیشین بعضی رنابق امام زین العابدین سلام الله علیه
و علی سایر الائمة الهادین علماء آئم و فضلائنا آدم اتفاق دارند که امام
همام سی علی بن الحسین رضی بچاسن ذات و مکارم صفات و وفور دانش
و بزرگواری و کثرت طاعت و برهنه کاری از کافه سادات عالم و عالم
متسببان خاندان حضرت خاتم امتیاز تمام داشت و همواره همت عالی نسبت

وفات صح

ص

بر تشدید قواعد شریع شریف و عمید مبایعت حقیقت و اشاعت وجود و سخاوت و افق
 لطف و مرحمت بی گمان است آمارات فضل و سیادت و علایم علم و سعادت
 از ناصیه هایلوش سلطه و انوار امامت و سروری و انار کرامت و دین
 پروری از جنین مبدیش لامع پسینه مصطفویه از حرکات و سکناش ظاهر
 و سیر حقیقه مرتضویه از افعال و افولش از حسن اخلاق حسن از احسان فراوانش بر
 و لطف کفایت حین از الفاظ فصاحت نشانش هویدا مشوی سر و کلزار دین امام علی
 باطنش بر زفیض لم بزلی کو کسی بود بر سپهر شرف مطالعش دودمان شایخ
 قره العین مرتضی و تنول ذات او نظرفضات موله شاه و جان حسن احسانش
 بود همچون حسین غوغاش ترا اما جلوس آن مهر سهر کرامت بر شنید امامت
 بموجب وصیت ابا بزرگوارش مقرر بود و از جمله غرایب است که حجره لاسود
 نیز در آن قضیه ادای شهسوارت نمود میان این سخن است که نوبتی در مکمل مبارکه
 میان امام زین العابدین و محمد بن حنفیه علیهما السلام و الحقه در باب امامت
 گفت و شنید واقع شد محمد حنفیه گفت من امامت سزاوارترم زیرا که فرزند
 صلبی علی بن ابی طالبم لایق آنکه سلاح رسول الله صلی الله علیه و سلم برایش باشد
 امام زین العابدین رضی الله عنه گفت ای عجم از فدای برتس و طلب امری که حق
 تو نباشد مکن و محمد حنفیه برسخی خود اصرار نموده عینی بحسین گفت منب است که
 نزدیک حجره لاسود رویم و از او پرسیم که امام زمان کیست تا کیصیت حال بموضوع
 اینجا بد و محمد حنفیه برینموجب راضی شده با اتفاق نزدیک حجره لاسود رفتند و محمد
 حنفیه باشارت امام زین العابدین رم در سوال تقدیم نموده از او در متعال حلت علی الشیبه
 و امثال استدر عاگرد که حجره لاسود بر امامت او اوستادت نماید اما جوابی
 نشنید آنجا جناب امامت پناه فرمود که ای حجره لاسود کجی آن خدای که موافق

بیت

اینها و اوصیاء را در تو و دیت نهاد است که ما را خبری دهی بزبان عربی فصیح که وصی
 و امام بعد از حسین بن علی کیست و چون این سخن بر زبان آن امام عالمیام گذشت حجر
 در حرکت آمد بشناخ که نزدیک بود که از موضع خویش بیرون افتد و بفت عربی روشن گفت
 که ای خدای من برای پرستش تحقیق که وصایت و امامت بعد از حسین بن علی بطین حسین سید
 است و امام زمان اوست محمد بن حنفیه که مشاهده این امر بدید نمود با امامت
 زین العابدین قابل گشته محبتش در دل جاری داد و در بعضی از نسخ معبره سطور است که
 شبی علی بن حسین علیهما السلام با او نماز نوحه قیام می نمود و شیطان بصورت ازوی
 متمثل شد تا آنجا که را از عبادت خود مشغول سازد و امام بدو التفات نکرد پس
 شیطان انگشت پای مبارکش را گرفت ایضا ملقت شد پس چنان بغیتر و که
 تا لم گشت با وجود این حال امام بوی نیرداخت آنجا بعنایت الهی بر چنان آفت
 پناهی مگشت شد که آن شیطانست لاجرم زبان بشتم ابلس گشاده طراحت
 بر وزد و گفت دور شو ای ملعون و چون شیطان غایب شد و امام بر صحت
 که ورد خود را با امام رساند تا یعنی سه نوبت او را داد که آنست زین العابدین
 یا برین ان امام هدایت ترین زین العابدین ملقت شد او رده اند که چون
 امام زین العابدین وضو ساختی رنگ و روی هایش برزد گشتی بر آن حال را
 از وی سوال کردند جواب داد که هیچ میدانم که روی نجیب عزت و عملا
 و عظمت و کبر مای که می آورم و توجه و عنایت بدرگاه که دارم در شواهد النبوة
 مذکور است که شبی در مدینه سیال میگفت که این از اهدون فی الدنیا الراجعون
 فی الاخرة آنجا که کورستان بقیع او را باقی شنیدند که میگفت ان علی بن حسین است
 در ترجمه مستغنی از ابو علی زاید بن ستم مرویست که گفت در مجلس جعفر صادق رضی الله عنه
 حاضر بودم که امیر المؤمنین علیه السلام مذکور شد امام جعفر فرمود که مجلس را از آنست

طاقت عمل رسول صلعم نبشته مگر علی بن ابی طالب را و اگر چه آن عمل دردی کند که روی او در میان
 بهشت و دوزخ بود یعنی توبه این امید وار و از عذاب آن غایب باشد پس فرمود که این
 المؤمنین عیال را فرزند از نال خود آرد و کرد که بگردن و عرق جبین در سخت تصرف داشت
 و لباس آنحضرت بغیر کربس نبود و از راستین جاه اش اگر چیزی از نزد دست حاصل بودی هر
 طلبیدی و زیادتی را بر میدی و تجلس از فرزند آن و اهل بیت آنحضرت با او آن قدر شباهت نشد
 در لباس و علم و تقوی که سی علی بن حسین زین العابدین رضی الله تعالی عنه داشت **طسم**
 اما بی که از آن فضلش جلی بود **علی بن حسین بن علی بود** **ما جالست اقات عالم افزو**
دلش از نور طاعت صیقلی بود **شماش بود بر تر ز آنچه گویم** **غنم دل از کلاش منجلی بود**
بفضل و علم و علم و زنده بود **شبیہ مصطفیٰ شد ولی بکفایت** از زمری مرویت که گفت
 در مدینه شنیدم که علی بن حسین را ایوان عبد الملک بن مروان عمل بر کردن و بنده برای بناده
 در خیمه حبس کرده اند و موکلان میخواهند که او را از آن بنده بیرون برند پس نزد آنحضرت رفتند
 دستوری خواستیم که با آنجناب ملاقات نموده شرط و داع بجای آورم و چون حضرت
 یافتیم نزد یک آتش افروخته کبریتیم و کفتم کاشکی من بجای تو می بودم فرمود که ای زمری
 تو می بینی که من ازین خود در قتی دارم بد آنکه مرا که من خواهم اینها از من دور شودی
 اگر تو و امثال تو اندوخی رسد از عذاب آبی و دینی با انسان کرد و بعد از آن خود را اغزل و بندید
 داد و کفتم ای زمری من زیاده از دوزنزل با اینجاست بخوانم زقت و من امام را وداع
 کرد چون چهار روز ازین کفتم و شنیدم قضی کردید موکلان او و شهر را گزشتند و در طلبش
 طریق سعی و اتهام نمودند و چون کیفیت حال را از ایشان پرسیدند گفتند که ما در زمریه
 فرود آمده بودیم و شب همیش علی بن حسین را محافظت نمودیم لکن صباح او را زیم
 و بندایش را در محل بستیم زمری گوید که بعد از آن چند گاه بی نزد عبد الملک بن مروان فتم
 و او چون مرادید احوال علی بن حسین رم پرسید و من آنچه از آن باب معلوم داشتم بدو گفتم

عبدالمکک گفت در میان او ان که کاشکان من اورالم کرده بودند زمین آمد و فرمود
 که میان من و تو چه واقع شده است اورا کفتم پیش من امانت نمانی گفت بمخوام پس
 بیرون رفت و و الله که من از خوف و سبیت او بر برآمد بودم **حکایت**
 در شواهد البوه مسطورست که روزی امام زین العابدین با اصحاب خویش در صحرائی
 نشسته بودند ناگاه اهو بی آمد و در برابر انجناب ایستاده دست خود بر زمین میزد
 و باکت میکرد و حاضران گفتند یا ابن رسول الله این اهو چه میگوید فرمود که میگوید که فلان
 قریشی دی روزی مرا گرفته است و مرا از دی بیخبر نشد که ان رضیع را شیر دهم اس
 سخن را بعضی آنحضرت در دل انکار کردند و امام زین العابدین کس فرستاده ان قریشی را
 طلبید و فرمود که این اهو از تو شکایت مینماید که دی روزی مرا گرفته و از ان وقت
 باران اهو یک شیر بخورده و از من درخواست میکند که از تو انشایم بگیرم که بچه او را حاضر
 کردای تا شیر دهد و باز بگفت نو که از ان قریشی سب المطال اهو یک را نظر امام آورد
 و اهو او را شیر داد و انگاه جناب امانت پناه از ان قریشی درخواست فرمود که ان اهو
 بچه را بوی بخشد و قریشی این ملتزم ایستاد و داشته امام زین العابدین و بر اجدادش
 مسلم داشت و ان اهو یکس خویش روان شده با کلمی نگی و پرسیدند که با ابن رسول الله چه
 میگوید فرمود که شمار داد عا میکند و میگوید که جزالم الله شراً **حکایت** از نهال ابن عمر روایت
 که گفت در وقتی که از کوفه جت که از حج اسلام بکله شریفه رفته بودم بر یکس نجیب
 در ادم از من پرسید که حال خریدین کامل الکسیدی چیست گفت که ویرا در کوفه رنده
 که انشم دست بدعا بر او رو و گفت اللهم اذقته حلاله اللهم اذقته حلاله حلاله
 بکوفه باز گشتم بختر بن ابی عبید بن جرح کرده بود و بنا بر ان سابقه که با وی داشتم عجا
 شایسته چون بدور رسیدم سوار شد و من با هم راهی نمودم در ان راه در وضعی ایستاد و انتظار
 میکشید ناگاه خیزه را آوردند گفت الحمد لله که خطای پادشاه بر تو دست داد و حلاله طلبیده فرمود

تارست و پاهایی و برابرید آنگاه با فروختن اش اشارت کرد و خرواری بی حاضر خانه خمیر را
 در میان آن نهادند و بسوختند و من این حال را مشاهده نمودم کفتم سبحان الله می پرسید که چرا
 تعب کردی قصه دعای سب علی بن الحسین را شرح کردم مرا سوگند داد که تو خود این دعا را روزی
 شنیدی کفتم بل ایس محاذ فرود آمد و دو رکعت نماز گذارد و بعد از آن در کتب نمود ساعی و سحر
 نهاد بدینی در سجده بود پس سر برداشت و روان شد و من با او موافقت کردم که شش بر در زمان آن
 و بر اعانت میناف نمودم کفتم ای مهنا! چرا خرد آدی که خدی تعالی دعای علی بن الحسین را اجابت
 فرمود پس بگوئی که یا چیزی خوریم امروز روز روست که بشکراهه این توفیق که باقم روزه دارم
ع شکر توفیق کار احوال است **حکایت** در چند کتاب معتبر نظیر آن ذره احمق در آمده که ششام بن
 عبد الملک بن مروان در ایام ایلالت پدر خویش را در او ان حکومت برادر خود ولید که در آن حج
 اسلام بنیام مینمود و در وقت طواف خانه مسجدی کرد بواسطه از دعای طایف نام استلام
 حج را و میسر شد و بر سبیری شسته نظاره حقایق مشغول گشت و در آن مقام جمعی را ایشان ام
 در ملائمت بودند در آن اشاء امام زین العابدین رفته **نظم** در کتب بعضی و جمله نوره
 بر حرم حسرت فکند عبور **م** مر طرف میکند شست بجه طوفان **د** در صف خلق می فدا شکایت
 زود تم بهر استلا حمید **ک** کشت خایه ز خلق را بکند **ن** نترکی از اهل شام که امام رضا را پیش
 از شام پرسید که این کیست که خلائق او را این مقدار اغزاز و احترام می نمایند شام از خوف
 آنکه بساوا اهل شام بخیزت آن عالم تمام سبلی فرماید تا حاصل کرده گفت مرا حال این شخص خوب است
 ابو اس که مستورات بفرودن شاعر در آن محل حاضر بود **د** کفتم من می شناسمش **ن**
 زوجه برسی بسوی من کن **ر** و نتروشای روی بجا ب فرودن ابو فراس قصیده غزالی در وقت
 امام زین العابدین رفته در کتاب نظم انظام داد که دو بیت اول آن قصیده اینست **شعر**
 هذا الذي عرف البطيء وطائفة **و** والبیت الحلال والحرم **ه** هذا ابن خير عباد الله كلهم **م**
 هذا القتي البقي الظالم العسلم **و** حاصل القوافي ابیات از قصیده و قصه است از اشعار

میگرد که فرموده اند **شوی** **المجلس** است این که مکه و بجا **زغرم** و بوقیس و حیف و بنا
 حرم و حل و دیت و **عظیم** **ما** فودان و مقام **ابراهیم** **مروه** **سبع** **صفا** **حجر** **عرفات**
طیبه و کوفه **کربلا** و **فرات** **مرکب** **ابو** **بقر** **او** **عارف** **بر** **علو** **تعام** **او** **واقف**
قره **العین** **سید** **الشهدا** **زهره** **شاخ** **دو** **و** **زهره** **سب** **میوه** **باغ** **احمد** **مختار**
لاله **زراغ** **حیدر** **کرار** **چون** **گند** **جای** **دیبا** **کجا** **رود** **از** **خز** **ر** **زبان** **قریش**
که **بدین** **سر** **و** **رسود** **سیم** **بنیاد** **رسید** **فضل** **و** **کرم** **درو** **و** **غزلت** **نزل** **او**
حامل **دولت** **محل** **او** **از** **چنین** **عز** **و** **دولت** **ظاهر** **هم** **عرب** **هم** **عجم** **بود**
جد **او** **را** **بمسند** **علیک** **خاتم** **الانبیاست** **نقش** **کین** **لاج** **از** **روی** **او** **فروع** **سید**
فایح **از** **خوی** **او** **شسیم** **و** **فا** **طلعتن** **افاق** **زور** **و** **رو** **شنا** **ی** **فرای** **ظلمت** **سوز**
جد **او** **مصدر** **هدایت** **حق** **از** **چنان** **مصدر** **ی** **شده** **مشق** **از** **چنان** **ایش** **سند** **مده**
که **کشاید** **بر** **وی** **س** **دیده** **خلق** **از** **و** **نیز** **دیده** **خواهند** **که** **نهایت** **نکاه** **نموانند**
نیست **بر** **سبقت** **تسم** **و** **خلق** **را** **طاق** **سکلم** **او** **در** **عرب** **در** **عجم** **بود** **مشهور**
کو **نداش** **منفصل** **مغزور** **همه** **عالم** **گرفت** **پر** **تو** **خور** **که** **ضرری** **ندید** **از** **وجه** **ضرر**
شد **بنده** **افاق** **بر** **انلاک** **بوم** **اکرز** **و** **نیافت** **بر** **چو** **ب** **بزرگو** **سیران** **و** **بد** **کاران**
دست **او** **بر** **موت** **بال** **میض** **ان** **ابر** **بر** **همه** **عالم** **که** **بریزد** **دینی** **مگرد** **کم**
هست **از** **ان** **عشر** **نیز** **این** **که** **که** **شستند** **را** **وج** **علین** **جت** **ایشان** **و** **لیل** **صدق** **و** **ق**
بعض **ایشان** **نشان** **گرفت** **نزد** **چون** **هشام** **این** **قصیده** **بلاغت** **نظام** **را** **از** **فردن** **استماع**
نمود **در** **عقب** **ز** **تبع** **بیس** **و** **فرمان** **فرمود** **بیت** **ساخت** **در** **حشیم** **شامیان** **خوارش**
عیس **فرمود** **بهران** **کارش** **نثر** **و** **اشعار** **را** **به** **ان** **قصیده** **و** **قصیده** **حسن** **آن** **شاعر** **بر** **کند** **بمع**
شریف **اما** **م** **زین** **العابدین** **رض** **رسید** **بلغ** **و** **از** **ده** **مزار** **در** **م** **نزد** **ابو** **فراس** **فرستاد**
فرزوق **رقم** **قبول** **بران** **انعام** **کنشد** **و** **بر** **زبان** **گذرانید** **که** **من** **آن** **ابیات** **را** **از** **برای** **کب**

مشوات اخروی در سلک نظم آورده ام نه از جهت اخذ فرخات دنیوی امام زین العابدین
 فرمود که انا اهل البيت اذا ونبشاشنا لا نستعده فقبله الفرون . گفت که اهل بیت ما هستیم
 مرید و ادیم با شماستیم . ابر جویدیم بر شیب و قران فطره را با کبر و دبار . افغانیم بر سر عسلا
 نغده عکس ما و کسوی ما چون فرزند بمان و فاکرم . کشتن بنا قبول کرد درم **شتر و مصل**
 الخطاب از شیخ الطرمین ابی عبد الله الطریقی مرویست که گفت بر تقدیری که فرزند را بر درگاه
 حوی غیر این عمل باشد همیشه در خواهد آمد **شوی** صادق در مشایخ حرمین
 چون شنید این شنید و در ازین . گفت بنیل مراضی حوی را . بس بود این عمل فرزند را
 که جزایش زود فرخست . بر نیاید ثواب بافت نجات . مستعد شد رضای رحمن را
 مسخعی شد ریاض رضوانا . زاکمه نزدیک حاکم جابر . کرد حوی را بر ای حوی ظاهر
 بود قصد فرزند الطوح حوی . میگفت من اهم از فرزند دق . رشخواران مجال لطف و قول
 که رسیدش از آن خجسته مقال . از آن سر بریم اگر رسد حوی . بندم از دولت ابر طریقی
دکرا و اولاد امام زین العابدین رضوان الله علیهم اجمعین ارباب اخبار در عدد اولاد امام چهارم
 اختلاف بسیار کرده اند بعضی را عقیده اکثر اخبار را پانزده فرزند بود است مشیر
 و هفت و خرد و کمال الدین محمد بن طلحه و عبد الله بن خطاب پیمان اعتقاد کرده اند که امام
 زین العابدین را رضی اصلا و خمر نوزده و در تاریخ گزیده مسطور است که بر او بی آن امام
 غایب که مایزده بیرونه و خرد داشته و از اسامی بی او اولاد ذکر اخبار است اسم
 مستفوح اکثر اهل جزئیست برینوجب که مذکور میگردد محمد باقر که اندام عبد الله فاطمه بنت
 الحسن تولد نموده بود زید که در کوفه بسعادت شهادت رسید عمر عبد الله عبد الله
 حسن بن علی که بقول صاحب گزیده اطفال لعقب داشت و ما در آن این هفت امام
 زاده اممات اولاد بودند و از اسامی بنات کرمات ان امام خجسته صفات ایچنه
 در کشف الغم از شیخ مفید نقل کرده شده است که نوشته میشود خدیجه فاطمه علیه ام کلثوم

و از تاریخ گذشته چنان استغفار میکرد که **امام موسی و احسن** و اینکه نیز از جمله اسامی نبی است **امام**
زین العابدین است سلام الله علیه **خیر الانام** و **علیم الیوم القیام** و **العلم عند الله الملك العلام**
و که امام نجیب محمد بن علی بن الحسین علیهم السلام امام پنجم نامش است از دو نامش بود **مخوده است**
 و علویت از دو علوی در وجود آمده زیرا که پدر بزرگوارش **زین العابدین بن حسین**
 و مادر نامدارش **فاطمه بنت امام حسن ولادت** با سعادت ایجاب در مدینه در سیم روز
 جمعه صفر سنه سبع و **حسین** از **هجرت سید المرسلین** اتفاق افتاد و بعضی از مورخان در عرجه ماه
 رجب سنه مذکوره گفته اند و **اسم شریف آن امام عالمقام محمدت** و لقبش **آق و لقب بک**
لبنقره ای نوشته فی العلم و بقول کمال الدین بن طلحه که **و ما دمی نیز از جمله القاب ایجابت و امام**
محمد باقر فرزند کبیری **با جعفر بود** و ابو جعفر در وقت سنادت **جد خویش امام حسن** رخ سه ساله بود
 و در زمان وفات خود **امام زین العابدین** سی و شش ساله و در سنه اربع و **عشر و مائیه** فوت
 شد و بدین روایت که **اصح** اوقات مدت عمر عیش **نجاه** و هفت سال باشد و زمان آن
 نوزده سال در تاریخ گذشته مسطورست که روایت **علمای شیعه** شام بن **عبد الملک** آن امام عالمقام
 زمره او مدفن **جهاوش** با اتفاق علمائت کورستان **تقع است** نزدیک **بقره** است این امام
زین العابدین سلام الله علیهما ای **یوم الدین** **کفاره در میان شمه ارضاف** و **نصرت امام عالمقام**
محمد بن علی باقر علوشان این امام ستوده ما شرنه در آن مرتبه است که **علم زبان** شرح از آن تو تواند کرد
 و **سمو مکان** این قدوه **اول** و **اخر** در آن **منازعت** که **زبان** قلم **تفصیل** از **تجزیه** تر تواند
 آورد و **توفیق** و **کمالش** در **متون** و **فنا** **مسطورست** و **غزوات** **مجد** و **جلائق** در **بطون** **صحیف**
 مذکور **حقیقت** آنش **بوجوب** **نصل** **یا** **عالمش** **معین** و **کثرت** **کرامتش** و **در** **نجات** **مجان** **خدا** **شن**
سبب **علم** **سپهر** **عز** **و** **جلالت** **قره** **که** **بود** **نور** **ایات** **طلیعت** **ظاهر** **بسم** **و** **رسم** **موفق** **با** **قره**
بمال و **نسل** **مادل** **طبیب** و **طاهر** **که** **بود** **و** **علم** **سنان** **حسن** **عیدم** **المشله** **بفضل** **و** **علم** **جو** **مید** **ر** **مهد** **خود** **ز**
غبار **مقدم** **اکل** **و** **دید** **خورشید** **فرغ** **عارض** **و** **تک** **زمره** **زمره** **رساده** **زبان** **بنا** **از** **عاز**

پدرم

سلام مصطفوی را بخترش **ترسمون** تو احوال کذا از امام جعفر الصادق و او از بنده بود
 خویش محمد ابان فرکه گفت روزی پیش عمار بن عبد الله الانصاری رض بودم در جایی که مگوف
 البصر بود و سلام کردم بچوای مبادرت نمود پرسید که تو کیستی گفتم محمد بن علی بن محمد بن کعب
 نزدیک ای پیشتر او رفتم دست مرا بوسید و مقصد که در تبقیل با بی بی من فرقیام نماید و در
 شدم بر گفت رسول الله صلی الله علیه و سلم ترا سلام میرساند گفتم و عمار رسول الله السلام
 و رفته الله و بر کاتبه با جابری تقریب **حبیب** حضرت عزت مرا یاد نموده و در باره من اظف
 و محبت و مودود **بت** گفتی که حسروان مست این چه دولت **یار** بنم که میکند نرم بزبان تو
تر جابری گفت روزی در خدمت رسول الله صلی الله علیه و سلم بودم فرمود که ای جابری که تو غانی تان و
 که ملاقات کنی با یکی از فرزندان من که ویرا محمد بن علی بن الحسین گویند خدا بی تعالی و بر او
 و حکومت خواهد داد او را از من سلام رسان و در روایت دیگر از جابری هم چنین است
 که گفت قال لی رسول الله صلی الله علیه و سلم ان تتبعنی تلقی ولدا لی من الحسین یقال له محمد یقر علم الدین
 بقرا فاذا القیته فاقرأه **ه** **الحی** **سلام** **حکایت** ابو بصیر که بصروی از نو رسیان عاقل بود روایت
 نموده که روزی محمد بن علی را گفت که شما در بیت حضرت رسالت اید فرمود که آری رسیدیم
 که رسول صلعم وارث علوم جمیع انبیا بود خواب داد که آری قسمم که شما تا می علم نوال
 میراث یافته اید فرمود که بیانات حضرت آل بیت میراث پدر خویش آید که گفتم
 برین تقدیر شمار ادرست آن باشد که مرده بد عای شمارنده شود و آنکه و ارض شفا
 یابند و مرده مردم بخزند و ذخیره نهند از آن خبر دهید گفت آری باذن ایزد تعالی بعد از
 با تو بمن گفت که ای ابو بصیر شتر آبی چون نزدیک آورتم دست مبارک چشم من نماد
 و گفت یا کافری و بروی من فرود آورد و در فی الحال چشم من بینا شد چنانکه گو و صحرا و ارض
 دیدم بار دست بروی من بماند چشم من نابینا شد آنگاه بر زبان آورد که آری ابو بصیر اگر
 نخواهی دین الی ترا بینا سازم چو دیدی و حساب تو بر خدی بنمایند و اگر خواهی چشم تو

ناپیدا بود و حساب بهشت در این کفرتم آن پنجاهم که چند روز ناپیدا باشتم و پیمان بهشت
 در این حکایت نقلت که جناب والیه روزی بلازمت با قررضی الله عنه رسید فرمود که چرا
 پیش ما در می آیی جناب گفت بر سر من سفیدی پدید آمده است که خاطر مرا مشغول
 میدارد با قررضی الله عنه فرمود که آنرا بمن غای و جناب بوجوب فرموده عمل نمود با قرست
 مبارک بان فرود آورد در حال سیاه شد پس فرمود که آینه بلوی دیدم و چون آینه بود
 دادند دید که موی وی سیاه گشته است **حکایت** از ابو بصیر روایت که گفت در آن ایام
 که علی بن الحسین رضی الله عنه وفات یافته بود در مسجد رسول صلعم در خدمت باقر بود هم نگاه دادند
 بن ستمان و ابو جعفر منصور روایتی در آمدند او و نزد باقر رضی الله عنه و ابو جعفر در موضعی دیگر
 باقر فرمود که منصور چون پیش ما نیامد و او و عذری گفته امام فرمود که چندان بر نیاید که در وقت
 والی امر خلق شود و مالک شرف و غرب کرد و عمر دراز یابد چندان که نوزج کند که پیش از او
 کسی نکرده باشد او و درخواست وان سخن را با ابو جعفر در میان نهاد و منصور در خدمت امام
 آید عرض کرد که امر هیچ چیز از آمدن بلازمت تو باز نداشت مگر تعظیم و اجلال تو پس
 پرسید که آن چه سخن است که او از تو نقل نمود جواب داد که راست است و چندان
 خواهد شد باز سوال کرد که ملک ما پیش از ملک شما خواهد بود فرمود که آری با و دیگر بجز
 بعد از من هیچ یک از اولاد من سلطنت خواهد رسید فرمود که آری و دیگر سوال
 کرد که مدت ملک ما بیشتر باشد یا زمان حکومت بنی امیه فرمود که مدت ملک شما
 و هر آینه بگیرند ملک را که در میان شما و بان بازی کنند چنانکه ما گوی لعب نمایند و
 ابن معنی از پدر مرا معلوم شده است و چون خلافت با ابو جعفر و ابی ترسیب از آن
 سخنان باقر رضی الله عنه مینمود **حکایت** در کشف الغائب مؤلف مؤید الدین ابوطالب محمد
 العلقمی الوزیری نقلت که یکی از سلف روایت کرده که در میان مکه و مدینه بودم که ناگاه
 سبایی از دور نمود و کاشی ظاهر می شد و کاشی مخفی چون نزدیک رسید دیدم که کوهی

نیشا

صفت سالار برین سلام کرده جواب دادم بعد از آن کفتم من این کفتم من این کفتم و
این قال لی اللہ کس کفتم که زاد تو چیست فرمود که بر سر کاری کفتم که تو کس می گفت
اما رجل عربی نفقت ابن لی قال اما رجل قرشی نفقت ابن لی قال اما رجل ما شتی نفقت
ابن لی قال اما رجل علوی ثم انشد شعر لحن علی الحوض زادوده با ترود و نشعد و راده
فما فزین فاز الابنا و ما خاب من جثا زاوه بعد از آن گفت که منم محمد بن حسین بن
علی بن ابی طالب چون باز فکر کردم و بر اندادم نداستم که با آسمان بالا رفت ما زمین
نزول نمود و گویند نفس خاتم امام باقر این بود که کفتم با الله حسن و با بنی المؤمن و با بنو
ذی المنن و با الحسن و الحسن ذکر اولاد اجداد امام واجب الاحرام ابو
جعفر محمد بن علی رضی الله عنه فرزند آن امام محمد باقر بر وایت کمال الدین محمد بن طلحه و عبد الله
بن الحجاب چهار نفر بوده اند سه پسر و یک دختر و اسامی ایشان اینست **جعفر**
عبد الله ابراهیم ام سلمه اما شیخ مفید و بعضی دیگر از فضلا صاحب تأیید آورده اند
انحباب را هفت فرزند بوده شش پسر و یک دختر **جعفر** و عبد الله که مادر ایشان
ام فروه بنت قاسم بن محمد بن ابی بکر بوده ابراهیم عبد الله چرا که از امام حکیم بنت
اسد بن المغیره الصفیه تولد نموده بودند علی زینب که والده ایشان ام ولد بود و
والعلم عبد الله الودود ذکر امام ششم **جعفر بن محمد الصادق علی بنی و علیه سلام الله الخ**
ولادت با سعادت آن مهر سپهر سیادت بر وایت بسیاری از علماء امت
در سنه ثمانین از هجرت بعد از طایفه اتفاق افتاده و قبل سنه ثلث و ثمانین
فی یوم لاثنین ثلث عشره لیله لقیتم من شهر ربیع الاول واسم شریفش **جعفر** است
و کینش ابو عبد الله و قبل ابو اسمعیل و انجباب را القاب بسیار است انبساط و اق
و منها الصابرو الغاضل و الطاهر و والده امام جعفر با اتفاق علماء اعلام ام فروه بود
قاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیق و ما در ام فروه اسماست بنت عبد الرحمن بن ابی بکر

و لذلك قال الصادق لقد ولدني ابو بكر مرتين و بروایت اول امام جعفر در وقت
 وفات جده خود علی بن الحسین رضی الله عنه بانزده سال بود و بروایت ثانی
 دوازده ساله و در زمان انتقال پدر خویش امام محمد باقر بقول نخستین سی و چهار
 ساله و بقول دوم سی و یک ساله فوت امام جعفر در سنه ثمان و اربعین و ماه ادر
 روز و شنبه بانزدهم رجب رومی نمودند اما متنی می چهار سال بود و اوقات
 حیاتش بروایت اول نشت و هشت سال و بروایت ثانی نشت و پنج سال
 مدفن سما یونش کورستان بقیع است نزد یک بقبر بر نو ربابا بزرگواران امام علی
 مقداد و تاریخ گردیده مسطور است که بعقیده علماء شیعه پنجاب را ابو جعفر منصور و و اینی نیز
 و ادو العلم عند الله الخ لای للعباد کفار در بیان بعضی از آثار و مفاخر امام جعفر الصادق
 بن محمد الباقی در صفت مکارم ذات و محاسن صفات امام جعفر مانند بر تو اقباب
 از فلک اخضر سمت انتشار گرفته و و نور کرامات و خوارق عادات آن همه سهرامت
 بسان فیض سبحان در بسط اغبر صفت اشتهار پذیر فیضیه مطهرش منظر اسرار علوم و تدبیر
 و خاطر منورش مهبط انوار معارف یقینیه حقایق آیات بنات کلام الهی از تحریر
 و لذیزش مفرود قاین کلام معجز نظام حضرت رسالت بناسی از تقریری نظیرش
 مظهر حقیقت امامتش نزد کافه علماء اعم مسلم و وجود فایض الجودش پیش عالم اول
 آدم مکرم قطعه محیط حکمالات جعفر ابن محمد که بجز کسب فضایل نمود سلب علایق
 لوامی مرحمت او پناه اهل سعادت غلال مکرمت او ملاذ جود علایق کلام او حدیث رسول
 محجبه زبان او ز کلام هدای کفته حقایق در کشف الغم مسطور است که و قد قبل ان کتبت
 الجفر الدقی بنوار شهنو عبد المومن مومن کلامه علمه و ان فی هذا النقیبه سنیه و در جبهه
 فی مقام الفضایل علیه و کتبات جفر بنایت مشهور است و استعمال دارد در علوم و اسرار
 ای بزرگوار و ذکر آن در کلام معجز نظام امام علی بن موسی آل رضای الله عنه صریح است

مکمل جعفر

آنجا که گفت در وقتی که مأمون او را ولی عهد میکرد اندک آنکه الجعفر و الجامعة بدان علی خلاف
 ذلک و بصحت پوسته که امام جعفر روزی میفرمود که علما غابرو مرو برو نکند نه
 القلوب و نقرنی السماع وان عندنا الجعفر الاحمر و الجعفر الابيض و مصحف فاطمه علیها السلام
 وان عندنا الجامعة فیها جمیع ما یحتاج الناس الیه جمعی از نفس این کلام سوال کردند جواب
 داد که غابرو علم است با بد آنچه واقع خواهد شد و مرو بر علم است بقضایای گذشته منوع
 از نکند در قلوب الهام است و مقصود از نقر در سماع کلام ملائکه است که
 سخن ایشان را می شنویم و ذوات ایشان را نمی بینیم تا جعفر آخر حضرت نیست که سلاح
 رسول صلی الله علیه و سلم در آن موضوع است و از آنجا بیرون نخواهد آمد و وقتی که قایم ال
 محمد طهری غایب تا جعفر ابیض نظر نیست که توبت موسی و انجیل عیسی و زبور داود و سایر
 کتب الهی در آنجا است تا ما مصحف فاطمه هر چه که از قوت بفعل آید و نام هر مکی در آنجا
 که تا قیامت بیدار شود در آن است و جامع کما هست که طول آن مصفا ذکر است
 که رسول صلی الله علیه و سلم آنرا اهل فرموده و امیر المؤمنین علی کخط خود نوشته بود هر چه محتاج
 الیه خلق است تا روز قیامت در آنجا مسطور است حتی آن فی ارض الخرش و الجاهده
 و نصف الجده و از امام جعفر رض روایت است که میفرمود حدیثی حدیث ابی و حدیث
 ابی حدیث جدی و حدیث جدی حدیث علی ابن ابی طالب امیر المؤمنین و حدیث
 علی حدیث رسول الله صلی الله علیه و آله و حدیث رسول الله قول عز وجل حکایت ابن جبر
 در کتاب صفة الصفوة با سنا و خود از لیب بن سعد روایت کرده است که گفت
 در موسم حج در زمین حرم نماز دیگر گزاردم و بگوه ابو قیس بالا رفتن مردی دیدم که نشسته
 و روی بغل دعا آورده میگفت یا رب یا رب چند انکه نفس وی منقطع شد پس گفت
 یا رب یا رب یا چند انکه نفسش منقطع شد پس گفت رب رب چند انکه نفس او منقطع
 گشت پس گفت یا الله یا الله چند انکه نفس وی انقطاع یافت پس گفت یا حی یا قیوم

در کتاب صفة الصفوة با سنا و خود از لیب بن سعد روایت کرده است که گفت

تا نفس او انقطع پذیرفت پس گفت یا رحیم یا رحیم یا نفسش منقطع شد پس گفت
یا ارحم الراحمین تا نفس وی منقطع گشت با چنین کرد انگاه گفت اللهم انی استغفر
من هذا العيب فاطمئنه اللهم وان برؤی قد اخلعنا و هموز این دعا را با تمام نرسند
بود که دیدم سینه پراگمور و دو بر دوش او پیداشت و حال آنکه در آن
زمان انکو رنبود پس اراده کرد که از ان انکو رنجور و درین بدو کفتم که شریک تو ام
فرمود که بچسب کفتم زیرا که تو دعا میکردی و من آمین میگفتم و فرمود که پیش آی و هیچ
ذخیره مکن پس نزدیک رفتم و با او آغاز انکو رخورون کردم و آن انکو روانه نهاد
و چون سیر خوروم مشاهده نمودم که هیچ از ان سله کم نشده و بعد از ان گفت هر کدام ازین
دو برد که میخواهی بستانم کفتم آن حاجت ندارم فرمود که نهان شو تا من آنرا ببینم
پنهان شدم یکی را از آن ساخت و دیگری بر او ان دو برد که نهان را که در برداشت
بدست گرفت و روان شد من نیز بر اثر رؤی رفتم چون بمسعی رسیدم روی ویرا پیش
آمد و گفت ای کسک الله یا ابن رسول الله ان بردگانه را بوی داد و من در عقب ان
شخص رفتم پرسیدم که این کیست گفت جعفر بن محمد است بعد از ان هر چند او را طلبیدم
سماع حدیث کنم نیافتم صاحب کشف الغم گوید که این حکایت را جماعتی از روایت نقله
حدیث روایت کرده اند و نوبت اول من این قصه را در کتاب مستغنیین کتاب الف
ابوالقاسم خلف بن عبدالملک بن مسعود است و دیدم و آن کتاب را قرائت کردم نزد
شیخ رشید الدین ابی عبداللہ محمد بن ابی قاسم بن عمر بن ابی القاسم و شیخ رشید الدین
قزوات کرده بود نزد شیخ عالم محی الدین ابی محمد یوسف بن الشیخ الفرج بن جودی و موسوی
عن مؤلفه و کان قرائتی فی شعبان من سنة ست و ثمانین و ستائیمه میداری المطله
علی و جمله ببخدا و عماره الله تعالی اغرض آنکه این حدیث از جمله صحاح اخبار است
و در کتب سلف منقول از علما بزرگوار و العلم عند الله الغفار حکایت

در کشف الغم از مفضل بن عمر مرویت که گفت روزی با صادق در مکه برای منبر
ناگاه بسر وقت زنی رسیدیم که در پیش وی کاوی افتاده مرد بود و آن زن بآهی
از کوه دکان میکرست صادق از وی پرسید که حال چیست بچواب داد که من با فرزندان
خود بشیر این کاو معاش میکند زاندم و حال این کاو برود و ما در کار خود حیران شده
نیدانم که چگونه صادق گفت میخوانی که حضرت امی این کاو را زنده کرد اند ضعیفه گفت با من
تحریت میکنی امام فرمود که تحریت نمیکند بعد از آن دعا کرد و سر بای بر کاو زد و او از کاو
فی الحال برخاست تن درست و صادق رضه بیان مردم در آمد و آن زن ندانست
وی که بود **حکایت** از علی بن حمزه مرویت که گفت با صادق رضه بزار در حج اسلام رفتیم
اتفاقا در بای غلی خشک فرو آمدیم و صادق رضه ب می جنبانید و من نمیدانستم که او چه
میگوید ناگاه روی بان خرمابن آورد و گفت مرا اطعام کن از این زنی در تو و دعوت
نهاده است از زنی بندگان خود و من دیدم که خرمابن بسوی او میل کرد و از وی
خوشنما آنچه بود بر خرمای ترجمه گفت پیش آی و بسم الله بگوی و بخوابد و بعد از آن
هر که خرمایی از آن شیرین تر خوبتر بخورد بود و هم اعرابی آنجا حاضر بود گفت مرا چنین سخن
که امروز دیدم نموده بودم صادق رضی الله عنه فرمود که ما و از آن بختیار اینهم در میان ما ساجد
کامین نبی باشد اما علیکم و خدا بی تعالی اجابت مینماید اگر خواهمی دعا کنم تا حق سبحانه و تعالی
ترا مسخ گرداند و سکی سازد اعرابی از جهل که داشت گفت دعا کن و امام رضه دعا کرد و ما
فی الحال آن عرب سکی شد و روی بخانه خود نهاد و صادق رضه فرمود که در عقب و
برو بر نغمه بخانه خود در آمد و پیش او ولد خود دم می جنبانید چو بی برداشته و او را بر انداخته من
گشتم و آنچه دیده بودم بعضی ساندم آن سگ نیز باز آمد و در پیش امام رضی الله عنه
در خاک می غلطید و آب زبانشان وی میرفت صادق رضه بروی ترجمه فرموده دعا کرد
تا بصورت خود دعوی نمود و ناگاه گفت ای اعرابی آنچه گفته بودم ایمان آورد و بی جواب

واد که آری هزار بار و هزار **حکایت** از یونس بن طیبیان روایت کرده اند که گفت
 با جماعتی در ملازمت صادق علیه السلام و العجیب بودیم برسیدیم که چون خدای تعالی
 ابراهیم را علیه السلام گفت که خذ اربعة من الطیر فصرهن الیک آن مرغان از یک جنس
 بودند با اجناس مختلفه فرمود که بخواهید که شمارا مانند آن بنامیم گفتیم که آری فرمود که ای
 طایوس در حال طایوسی حاضر شد پس گفت که ای غراب غرابی نیز پیدا آمد باز گفت که ای
 باز بازی نیز نمودار گشت پس فرمود که ای کبوتر کبوتری نیز حاضر شد پس گفت که همه را بکشند
 و ریزه ریزه کردند و با یکدیگر برایشند و سرهای ایشانرا نگاه داشتند بعد از آن سر طایوس را
 بر گرفت و فرمود که ای طایوس دیدم که گوشت استخوان و پربهای وی را زد دیگر مرغان جدا اند
 و بسرو می پسید و جسد طایوس دیدیم که راست گشت و حیات یافت و آن سه
 مرغ دیگر نیز همین طریقه زنده گشتند **حکایت** در بسیاری از کتب معتبره
 مسطور است که ابو جعفر منصور وی دو انبیای روزی ریح حاجب را با حصار ارباب
 عبدالله جعفر الصادق رضی الله عنهما مامور کرد انبیا و چون امام حاضر شد گفت قتلنی الله
 ان لم تفکک تا یکی خواستی که فتنه انگیزی و خون سمانان کریمی صادق رضه کف و الله
 که من هیچ نکرده ام و داعیه ندارم و اگر بنویسند دست از زبان کنایه بوده و اگر
 عیاذ الله آنچه لفظی کرده باشم بر بوسه علیه السلام ظلم کردند عفو نمود و ابوب علیه السلام
 چون بیجا استدلاند دست در و امن شکستی نزد و سلیمانرا عطا دادند زبان با و از کشتن
 این جماعت بفرمانند و لب تو بدیشان می بوند و منصور گفت صدقت و انجذاب بر بوسه
 خود نشانید پس گفت که فلان بن فلان این سخنان از تو بمن رسانیده است تا کجا فرمود
 تا آن شخص را بجلوس آوردند و از وی پرسید که آنچه بمن گفتی تو خود از جعفر شنیدی جواب
 داد که آری گفت سوگند می توانی خود را کف بلی بس آغاز سوگند کرد که ما الله الذی لا اله الا هو
 عالم الغیب و الشهادة صادق رضه گفت با امیر المؤمنین من اورا سوگند میدهم که

همچنین کنانگاه امام رضی الله عنه بان شخص گفت که بوی بر بست من حول الله و توتنه
 و الخبثات الی حولی و توتنی لقد فعل کذا و کذا جعفر و آن لعین اندک استماع نموده با آنچه
 سو کند خود در موسم در مجلس فساده برده منصور گفت تا بای ویرا کشیده بیرون افکنند
 از بیج مرویست که گفت چون صادق بر منصور در آمد لب خود می جنبانید و بر چند
 لبش میجند غضب منصور فرو می نشست تا آنجانب را نزدیک خود نشاند و خوشنود
 شد و در وقتی که امام از قصر خلافت بیرون میرفت گفتیم که این مرد بغایت خشمناک
 بود بر تو چه میخواندی که دم بدم غضب وی فرو می نشست گفت دعای جد خود
 حسین بن علی را رضی الله عنه میخواندم که یا عدلی عند شدتی و یا غوثی عند کدری یا احرقا
 بیچنگ البی لا ینام و الکفی بر کک الذی لا یرام و ریح کوبد که این دعا را یاد کر فتم
 و هرگاه مرشدتی پیش می آمد میخواندم و فرج می یافتم و ایضا ریح گفت که
 از صادق رضی الله عنه پرسیدم که چرا کذا میاشی که آن شخص سو کند خود را تمام کند و او را
 نوع دیگر سو کند او می فرمود که چون بنده ایزد تعالی را بیگانه کنی و بزرگواری یاد کند
 حق عزرا ستم با وی حسم و رز و در عقوبت او تاخیر نماید و بر او سو کند او هم با آنچه
 شنیدی تا زود معاف شد از آن حرف کوبد که امثال این حکایات اعجاز آیات
 از ان امام نجف صفات بسیار منقولست و ذکر مجموع موجب الطمان و تطویل
 و الله یقول الحق و سوهیدی الی سوا السبیل ذکر اولاد اجداد امام جعفر علی
 پینا و علیهم سلام الله الاکبر شیخ کمال الدین محمد بن طلحه و عبد الله بن خنساء و زکریا
 امام ابو عبد الله جعفر الصادق را شش پسر و یک دختر بود و مو حافظ عبد الغزیز بن
 الاخضر الخنبا بدی کوبد که آنجانب را صفت پسر و چهار دختر توله نمود و او شیخ مفید
 فساده کرده است که اولاد ذکور و اناث صادق رضی الله عنه ده نفر بودند برین
 اسمعیل و عبد الله و ام فروه که نام در ایشان قاطبه بنت حسین بن حسن بن علی بن ابی

نه از خط
 شیخ کمال الدین محمد بن طلحه

طالب

البی طالب بود رضه و موسی کاظم و اسحق و محمد که از حمیده بر بریه تولد نمودند و عباس و علی و سما
 و فاطمه که از امتهات اولاد اسحق و در وجود آمده بودند اما اسمعیل بحسب کلام نثرین برادران
 خود بود و امام جعفر رضه او را بغایت دوست میداشت و در باره وی مرحمت و عنایت بسیار
 میکرد و چنانچه جمعی از شیعیان گمان بردند که قایم مقام پدر او خواهد بود و اسمعیل رضه در زمان حیات
 امام جعفر در منزل عریض وفات یافت و آنجناب از وقوع آن مصیبت بر تبت متاسف شدند که
 شرح آن تپه بزرگ نیست و در وقتی که جنازه اسمعیل را بقیع جمعی بردند چنانچه نوبت رسید
 جنازه را بر زمین نهادند و رویش باز کردند تا نزد جماعتی که مظنه داشتند که اسمعیل ولی عهد پدر
 خواهد بود و فوت آنجناب محقق شود و مع ذلک طایفه جان اعتقاد نمودند که امامت از
 امام جعفر با اسمعیل نقل کرده بوده و از وی به پسرش محمد بن اسمعیل رسیده و از مرده گمان بردند
 اسمعیل نموده است و امام زمان اوست و این مرد و طبهر امور خان اسمعیلی خوانند
 اما عبد الله بن جعفر رضه بعد از اسمعیل اسن اخوان خود بود و چون پدرش فوت یافت
 دعوی امامت نمود و فرقه متنابعش گردید لیکن بالاخره اکثر انجاعت از او برگشته و امام
 موسی کاظم قایل شد و جمعی را که بر آن اعتقاد راسخ بودند از فطحه خوانند بسبب آنکه در
 ایشان عبد الله بن الا فطح نام داشت و تولی آنکه عبد الله بن جعفر افضح الرحلین بود بنا بر
 اتباعش از فطحه خواندند اما اسحاق بن جعفر رضی الله عنهما فاضل و مجتهد و پیر هنر کار
 و پاکیزه روزگار بود و جمعی کثیر از علماء رکیب از آنجناب احادیث و اخبار نقل نمودند و اسحق
 ملازمت برادر بزرگوار خویش موسی کاظم می نمود و با ملتش قایل بود امام محمد بن جعفر
 بصفت سخاوت و شجاعت انصاف داشت و او روزی بصوم کرد از نیدی و روزی نظر فرمود
 و هر روز کلبی جهت ضیافت صرف نمودی و اعتقادش بر و این موافق نیدید بود و در آن
 معنی که باید که امام خروج کند و بضر بتمشیر از مخالفان اشراک ملک نماید بنا بر آن در سنه
 تسع و سبعین و ما بر ما مومن خروج کرد و قول آنکه حسین بن حسن افضح علوی در وقت آن

برا که آنجناب را بکوه برسند خلافت نشان داد و بر سر تقدیر اسحق بن موسی القاسمی با عیسی
 جلوه دی از قبل ما ملو اقبال محمد اقبال نمود و آنجناب را گرفت و پیش مأمون برد و مأمون محمد را
 و در اسان معزز و مکرم نگاه داشت و در وقتی که متوجه بغداد کردید آنجناب همراه خود کرد و انید
 چون بجز جان رسید محمد بن جعفر وفات یافت و مأمون خود بقبرش در آید جسد مطهرش را بحال سپرد
 کنیت محمد ابو جعفر بود و لقبش **ساج امام عباس بن جعفر و علی بن جعفر نجابت فاضل و عظیم القدر**
و علی بن فضل و تقوی از بنا زمان امتیاز تمام داشت و بپوسته تمت بر ملازمت برادر خود موسی
 رضی کفایت مأموسی بن جعفر کاظم رضی از روی قدر و منزلت بزرگترین عالم بود و امر است
 بعد از پدر بموجب نص آنحضرت با و انتقال نمود که **امام هفتم موسی بن جعفر کاظم** خصی الله
تعالی بنزله الالطاف و المرحام و لادت شریفا امام هفتم در ابو که منزلت است در میان کلمه
 مدینه فی صفر سنه ثمان و عشرين و ماهه اتفاق افتاد و قبل فی سنه تسع و عشرين و ماهه آنجناب
 ام ولد بود و ماهه جمیده بر بریده اسم شریفش موسی است و کنیتش ابو الحسن و ابو ابراهیم و ابو عبد
 نیز گفته اند و گفته اند که ابو اسمعیل و ابو علی نیز از جمله کنیتهای امام موسی بوده و آن امام عالی مقام
 بواسطه و نور علم و کرم چشم کاظم پیچیدند و صاحب و صاحب و امین نیز داخل القاب آنجناب است
 و امام موسی در وقت فوت امام جعفر رضی پست سال بود و بر وایت صحیح و اکثر ماهه جب و سنه
 ثلث و ثمانین و ماهه در بغداد از عالم نقل فرمود و بدین روایت مدت امامتش سی و پنج سال
 سال باشد و زمان حیاتش بیجا پنج سال و بقول اکثر ارباب اخبار کاظم را فرموده هر روز
 از شنیدندی بن شاہک با یحیی بن خالد بر یکی زهر داد و بدان واسطه آنجناب رو بفرود
 اعلیٰ نهاد و در تاریخ کزیده مسطور است که بعقیده بعضی از شیعه شرب در صلح قوم آن امام
 معصوم ریختند و بدست بی شرمی رشته عمر عزیزش را بکسی ریختند پس بر نور کاظم رضی در خطب
 مشهور است و مطاف طواف جمهور خلافت نزدیک و دور راه آنه العوا الغفور گرفتار
 در بیان مناقب و مکارم امام ابو ابراهیم موسی بن جعفر کاظم ششم مکارم اخلاق این امام

عالمین

عالمشان اطراف جهان و مشام جهانیا را معطر گردانیده بود و استخوانهای او آب آن
 مقدسای بلند مکان شام طلعت اند و طوایف انسانها را بصبح عالم فروز رسانیده و نور زهد و
 عبادتش افزون از قوت طاقت معشر بشود و کمال علم و فضیلتش بیرون از احاطه استقامت
 علماء و دانشو عجاب که اما تشنه نخبه از معجزات رسول و غرایب خوارق عاداتش
 مجرب طبع و عقول امامت است بوجود فایز الجوارش مخصوص و تقویت ملت بر
 عالم ارایش مخصوص **مشهوری** امام اهل دین موسی ابن جعفر جهان از کلمات حلقش معطر
 ز روی علم با وی ام بود و بقرط علم در عالم علم بود و ز خویش فایز آنرا سعاد و زرویش لایح انوار
 علوقه را و برتر از فلک و ز علمش شسته حیران عقل در است امامت را و جودش در دلا و زان معنی خبر میداد
 در کشف الغم از بزرگواران علی بن موسی الرضا رضه منقول است که گفت روزی اسحق بن عمار
 در آمد نزد موسی بن جعفر و بنشینست و در آن حین شخصی از مردم خراسان نیز از آن دو
 و دخل طلبید و مجلس شریف رسید با آنجناب یعنی تکلم نمود که بکلام طیب و مشابست
 داشت و مثل آن سموع نشده بود و کلام همایان زبان او را جواب داده اسحق آنجناب
 گفت مرکز مانند این کلامی نشنیده بودم امام فرمود که این کلام اهل جن است و
 قاضی کلام اهل جن آنجناب بس گفت ای اسحق تعجب نمودی ازین سخن اسحق گفت
 محل تعجب است فرمود که ترا خبر دهم از اینجا زین عجب باشد بدستی که امام میداند منطق طریقه
 و منطق مرزی روحی را که از دنیای او را خلق کرده است و مخفی منصب بر امام خبر است
 و از مفضل بن عمر مرویست که چون صادق وفات یافت و عبد الله بن جعفر بخلاف
 وصیت پدر آغاز دعوی امامت کرد و کائنات رضی الله عنه میزیم بسیار در راحت سرگشته
 خویش جمع ساخته عبد الله را طلب داشت و فرمود تا آتش در آن میزها زد و تا میخیزد
 سوخته آگشت گشت آنگاه موسی بر خاسته با الواب خویش در میان آن آتش
 نشست و بجانب حاضران متوجه شده آغاز مکالمه فرمود و بعد از ساعتی از اینجا بیرون

آمد جان خود را به غشاند و مجلس رجوع کرده عبد الله را گفت اگر کمان میبری که امامت
بعد از پدرت بر تو رسیده بنشین در میان آتش چنانکه من نشستم راوی گوید که رنگ
عبد الله از شنیدن این سخن متغیر گشته برخاست و روان خود را بر زمین می کشید تا
از سرای گلگرض بیرون رفت **حکایت** بسیاری از علما صاحب توفیق بزبان تحقیق
از شقیق بن علی رحمه الله روایت کرده اند که گفت فی سنة تسع و اربعین و ما در سفر حجاز بقاوتیه
رسیدم جوانی زیدم خوب روی و کندم کون که بر بالای جامهای خود بشیمند پوشیده بود
و شمله بر کتف انداخته و خلعین در پا کرده و تنها در کوفه نشسته باخو دگفتم که این جوان از صوفیه
میخاید همانا که میخواهد که درین راه مار خود را بر بسامان اندازد بروم و او را سرزنش
کنم تا زین امر باز ایستد چون نزدیکش رسیدم فرمود که یا شقیق اجتنو کن از این سخن
ان بعض الظن انم بس مرا بگذاشت و بر رفت باخو دگفتم کاری عظیم واقع شد
که نام مرا و آنچه در ضمیر داشتم اظهار کرد و این شخص نسبت مکر بنده صالح بوی رسم و بی طلب
غایب هر چند در رفتار سرعت نمودم بوی نرسیدم و در منزل دیدم که او را دیدم که در غار ایستاده
و لرزه بر اعضایش افتاده و اشک از چشمش روان شده صبر کردم تا ز نماز باز رجعت
و قصد کردم که نزدیک او روم و بجای خواهم چون مراد بدگفت ای شقیق این است بخوان
و ای لغفار لمن تاب و عمل صالحا ثم اتمدی بس مرا بگذاشت و بر رفت باخو دگفتم
این جوان مرا کینه از جمله ابدال است که دو بار مرا از سر من خبر داد و در منزل رسید
او را بر سر جایی یافتیم که ایستاده رکوع در دست و میخواهد که آب بر کبر و ناگاه آن
رکوع در جا افتاد پس بجانب آسمان نگرست و مناجات کرده گفت اللهم سید
مالی غیرک فلا تعد بیننا والله که دیدم که آب چاه بالا آمد و دست دراز کرده رکوع بر آب
بر گرفت و وضو ساخت و چهار رکعت نماز کرد از بعد از آن بجانب توده از یک
میل کرد و بدست خود در یک می گرفت و در رکوع میرنجت و میخاند و می شناسید پیش رفتیم

درین

و بروی سلام کردم جواب داد و گفتم مرا اطعام کن از زیادتى آنچه خداى تعالى توانم فرمود
است گفت ای یقین همواره نعم الهی بحسب ظاهر و باطن نماید سزای خود را با واسطه عطایا
نیکو کردن انگاهد که در این دایه شایدم سوپق و شکر بود و الله که مرکز ازان خوشتر و
لذیذتر چیزی نیاشا سیده بودم و سیر شدیم و سیراب گشتم چنانکه چند روز مرا اطعام و شراب
میل نشد پس ازان ویراندم تا مکه و در حرم نبوی او را دیدم که در نماز ایستاده بخضوع و
خشوع قام و کمر بر وزاری میکرد چون صبح طالع شد فرضیه با دعا در راه و طواف خانه فرمود
و بیرون رفت از عقبش بشناختم مشاهده نمودم که بخلاف آنکه در راه دیده بودم جمعی از
خدم و منوالی در ملائمتش سر میبردند و مردمان بگردوی در می آمدند و بروی سلام میکنند
از شخصی پرسیدم که این کیست گفت بذا موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی
ابى طالب رضی الله عنهم گفتم این عجایب و غرائب که دیدم از مثل این سیدی عجیب و غریب
نبت حکایت در کشف الغای اصبح بن موسی مرویت که گفت یکی از اصحاب صد دنیا
بین داد که پیش کاظم رض بر دم و مرا نیز خبری بود که میخواستم بوی دهم چون بدیدم رسیدم
عسلی بجای آورده بضاعت خود را و زآن شخص اسر بشستم و مشک سوره بر آنجا کشیدم
و وجد آن عزیز را شمرده نمودند و دنیا را فتم و دیگر بار بشمر دم همان بود یکدیگر از خاصه خود شستم
و آن منضم ساختم و همچنانکه بود که در صوره کردم و شب نزد کاظم رفتم گفتم جان من فدای
تو باد اندک بضاعتی دارم که بان تقرب بچویم یا بنده تعالی گفت پار دنیا نیز خود را
پیش وی بردم پس عرض کردم که مولای تو فدایم کنس چیزی با من همراه کرده است
گفت پار صوره را پیش بردم فرمود که بر زمین ریخته بخیم بدست خود آریا بر ایشان سخت
و دنیا را مراد کرده فرمود که وی وزن را اعتبار کرده است نه عدد را حکایت از ابی خالد
الزبانی نقلست که گفت در کرت اول که مهدی عباسی کاظم را بعد از طلبد امام را خبرین
بعضی از ضروریات سفر ما مورد گردانید و در آن اثنا بر من نظر افکندند از حزن و ملال

در چهره ام مشاهده فرمود و فرمود که ای ابو خالد چیست که ترا غمناک می بینم گفت چون محزون شدم
که پیش ازین طاعنی میروی و مال حال معلوم نیست فرمود که هیچ باک مدار در فلان ماه در فلان
روز باز خواهم آمد و در اول شب منتظر من باش ابو خالد گوید که بعد از رفتن امام روزی شش روزم
تا موعده ملاقات رسید و در آن روز بر سر راه رفته انتظار میکشیدم و تا نزدیک غروب هیچ
ندیدم بنا بر آن شیطان و سوسه در دل من گذاشت تا رسیدم که شکلی در دل من راه یابد و اصغر
عظیم در من پدید آمدند ما گاه دیدم که از جانب عراق سباهی بدید آمد و کاظم رضی و پیش آن سباهی بود
بر بغله سوار و او از راه آورد که با ابا خالد گفت لبیک یا بن رسول الله فرمود که شکلی در دل تو افتد گفتم
چنین بود پس گفت الحمد لله که ازین طاعنی بسلامت نجات یافتی فرمود که ای ابا خالد بار دیگر مرا خوا
بردی که خلاص نیایم در ظلم که از عیال سیان بکاظم رضی رسید و میان مسموم شدن آنجناب **بنا**
خلاف ترون الرشید علی صاحب بایدمر قوم کلک بیان کرد اندیشه اندک چون محمد بن اب
جعفر منصور که ممد لقب داشت از عظم شان کاظم رضی و میل طوایف امام بدار است
آن امام عالی مقام خبر یافت از زوال ملک خویش اندر شبید باجناب از مدینه
ببغداد طلبید و مجوس کرد اندید و بعد از چند گاه شبی حضرت ولایت بنا شد
الغالب امیر المؤمنین علی بن ابی طالب را در خواب دید که فرمود یا محمد قبل قسم
ان تو لیتم ان تفسد و فی الارض و تقطعوا ارحاکم و چون پدید آمد در بیع صاحب
طلب نمود و ما ز بیع منقولست که گفت چون بیس همدی رسیدم این است
با و از خوش سخن اند و مرا گفت که فی الحال موسی بن جعفر را بیا و بیو جب فرمود
عمل نمودم و همدی با کاظم معانقه کرده او را نزد یک خود بنشاند و خوابی را که دیده بود
بر زبان راند و گفت هیچ توانی که مرا امین گردانی از آنکه بر من و اولاد من خروج کنی
جواب داد که و الله که هرگز امین داعیه نکرده ام و از نشان من نیست که این کار کنم
گفت صدقت پس مرا گفت که ده هزار دینار بوی ده و ساساختگی کن تا بعدت باز رود

برنج گوید که من در همان شب مایحتاج کاظم را بهم رسانیدم و او را روان گردانیدم
 از خوف آنکه سبدا مانعی پیدا شود و او امام رضی الله عنه تا ایام ابالت سرون در دیدن
 مکرمه بفرغت گذرانید و دیگر مهدی مزاحم اوقات شریفش نگردد و چون فوت
 دولت برشید رسید بهی از اهل حسد نزدیک او زبان بغیبت موسی رضی الله عنه کشاد
 و هرون در سالی که حج رفت بود بدین ششمافته آنجناب را مقید بجزه فرستاد
 بن جعفر بن منصور که در آن وقت حکومت آن ولایت تعلق بدو میداشت بافرمان
 کاظم را مدت یکسال مجبوس گردانید و هرون با آخوه او را بقتل آنجناب مامور ساخت
 عیسی از ارتکاب آن امر شجاع استغفانو و برشید امام را بجزا و برده بفضل بن ریح
 سپرده و موسی رضی در حبس فضل مدتی اوقات شریف گذرانید چون فضل نیز از یخچون
 کاظم رضی احترام کرده هرون فضل بن یحیی برمکی را بجای فطفت آن نظیر فضل و کمال مامور ساخت
 و فضل بن یحیی آنجناب او را خانه تنگ باز داشت بعد از آنکه صیام ایام و قیام لیالی و کثرت طاعت
 و عبادت آن مهر سپهر سیادت را مشاهده نمود و با کرام و احترامش اقدام فرمود و این خبر در
 برشید رسید نامه عتاب کبیر بفضل فرستاد و او را برقتل کاظم رضی تحریر کرد و فضل
 از آن فعل محترم زبوده هرون در غضب شده و سرور خادم را طلبیده مکتوبی سر مهر بوی
 و گفت همین زمان بجزا و شتاب و هم از راه نجیب موسی بن جعفر روگردان او را آسایش
 و رفاهت بینی ناین کتابت را بعباس بن محمد رسان و بگوئی که بمضمون آن عمل نماید آنگاه
 دیگر بوی داده گفت این نوشته را بسندی بن شاپک تسلیم نمائی و او را باطاعت عباس
 مامور سازد و سرور متوجه بجزا و شده همچس ندانست که او را بچه کار فرستاده اند و چون
 بدان بلد رسید فی الحال بر موسی بن جعفر در آمد و آنجناب را بچندان دید که نزد برشید کفتم بود
 بنا بر آن علی الفور باعباس بن محمد و بسندی بن شاپک ملاقات کرده آن دو مکتوب را بدیشان
 و هماندم قاصدی بطلب فضل بن یحیی رفت و او را پیش عباس و بسندی آورد و عباس سیاطرا

طلبه اشارت کرد و ما فضل را بچو بانی و سندی صدما زبان بر فضل زود و فضل بغایت مستغنیو
مثلا از آن خانه بیرون شد تا همه مسرور کیفیت حال را برشید نوشت و سرور و فضل خبر رساند
که موسی را تسلیم سندی نماید آنگاه در مجلس خاص سرون روی مردم آورد و گفت فضل بن
نسبت بمن در مقام عصیان آمده اطاعت بفرمان نمی نماید بروخت کنید و مردم زبان ببعین فضل
گشاده چون بر تو شعور یحیی بن خالد برین قضیه افتاد و نیز برشید فتمه آسمند از جریه بر سر خدرا حسی نو
گفت من بکفایت نمی که فضل در سر انجام آن تمام و زبیده قیام نماید و هر کس منتهج و سرور گشته
حاضر از آن گفت که فضل بن یحیی را بنا بعیانی که از و صدور یافته بود لعن کرده بودم اکنون باز در مقام
اطاعت آمده فرمان برداری میکند لاجرم من نیز نسبت با و طریقه محبت و عنایت مرع خویش
داشت باید که شما نیز او را دوست دارید بعد از آن یحیی بن خالد بجد ایشان نامه بجان ظاهر رساند
که خلیفه مراجعت تعمیر سواد و تخصص تمهات عمال بجناب ارسال داشته است و چند روز زبان عمال
اشغال نموده آنگاه سندی بن شایک را در خلوتی طلبیده و مانی الضمیر خود را با او در میان نهاد
فرمود که طعام مسوم بآن امام محصوم دادند تا در گذشت و بروایی که در شما آه انبوه مسطور است
زهر در طب تخمیه کرده نزد آنجناب فرستاد و چون امام مظلوم آنرا تناول نمود بر ستمش مطلع شد
فرمود که امروز مرا زهر دادند و فرود آمدن من زرد خواهد گشت پس نصی سرخ خواهد پخت و پس
فرود از تک تن من سواد پیدا خواهد کرد آنگاه روی بعالم آخرت خواهم آورد و چون آنچه بر زبان
حماویس گذشت بود بوقوع انجامید و در کشف التوسطور است که چون کماظم رض نقل فرمود سندی بن
شایک بیستم بن عدی و بعضی دیگر از علما و فقها بعد از اطلبیده گفت نظر کنید در موسی
تا شما را معلوم شود که با جمل طبیعی در گذشت و اثر جرات و خن بر اعضا اونیست و آنجا
نظر بر جسد مطهر امام عالی کوه سرانده اختلاط لعش حماویس را بر داشته بر جسد جلد برنده چون
مطنه شده بود که امام قایم منتظر موسی بن جعفر است و رض و عیبت آنجناب کین است از دست
جس و دست یحیی بن خالد اشارت نمود تا منادی کردند که هذا موسی بن جعفر الذی فرغ امره

آنکه لایموت فانظروا الیه بس مردم در آن امام عالیشان نکریشند و او را مرده دیدند
 انگاه تابوت مخوف بر تحت تنی لایموت را برداشته در مقبره بنی ماثم دفن نمودند و حالا
 آن هزار بزرگوار مطاف صفار و کبار بلاد و امصار است سلام الله علی بنی ماثمنا و علیهم و علی سائر
 الائمة العظمی الی قیام الساعه و ساعه القیام **و کنرا اولاد امام موسی علیه السلام**
 بقول اشتر علیا کرام و فضلا و عظام کاظم رضی الله عنه پیوست و نه زده دختر داشت و اسما
 اولاد کورا پنجاب اینست علی الرضا زید ابراهیم عقیل مروان حسن حسین
 عبدالله اسمعیل عبدالله عمر احمد جعفر یحیی اسحق عباس حمزه عبدالله حسن
 قائم جعفر الاخر و بعضی عوف عمر محمد نوشته اند و نامهای بنات مکرانشان این **فایده**
 ام زهرا اسماء علیله فاطمه فاطمه ام کلثوم ام کلثوم آمنه زینب ام عبدالله زینب الصغری
 ام القاسم سلیم اسماء الصغری حموده امامه میمون و محمد آه توفی در تاریخ کزیده آورده
 است که کاظم سی و یک سیر و پست و شش دختر داشت و اسامی پست و پنج سیر و زده
 دختر اقصی نموده و در کشف الغم از شیخ مفید منقولست که کاظم را سی و هفت فرزند بوده از که
 و دختر علی الرضا و ابراهیم و العباس و القاسم لامهات اولادش و اسمعیل و جمع و مهر
 و احسن نام ولد و احمد و محمد و حمزه نام ولد و عبدالله و اسحق و عبدالله و زید و الحسین
 و الفضل و یحیی لامهات الاولاد و فاطمه اکبری و فاطمه الصغری و زینب و حکیمه و ام بهما و
 زینب الصغری و کلثوم و جعفر و لبابه و زینب و فدیجه و علیله و آمنه و حسن و برزینب و عایشه
 و اتم سلمه و میمون و ام کلثوم و افضل اولاد امام موسی بلکه اشرف جمیع برابا علی بن موسی الرضا
 بود اما زید بن موسی در آیام خروج ابواسبرایا بر اهواز و الی شد و بصره را در تحریک شمشیر
 آتش در خانها و باغات بنی العباس از دنیا بران زید النار لقب یافت و حسن بن علی زید
 پیکار کرده او را بدست آورد و بمرو نزد مأمون فرستاد و مأمون پنجاب را پیش برادر
 بزرگوارش علی الرضا علیه السلام ارسال داشت امام باطلاق او حکم فرمود اما نه الخیر و باو سخن

نكفت و آخر الامر مأمون یزید النار را بزهر پلاکت ساخت علی اس بر کونید که از وی
 عقب مانده و العلم خدا نه **اما محمد بن موسی** بصفت کرم جلالت قدر و بنا مت شان
 انصاف داشت و کاظم بغایت عزیز و محترم بود و تمول انجذاب بر مرتبه رسید که فرار برده
 آزاد اما محترم موسی در قیام لیل و تجذید وضو و گزاردن نماز با لقمه تمام می نمود و پیوسته
 اداء وظایف طاعات و عبادات اجتهاد می فرمود **اما ابراهیم بن موسی** بصفت کرم و عفت
 موصوف بود در زمان مأمون مدتی از قبل محمد بن زبیر بن زین العابدین رضی الله عنهم بایالت
 ولایت یمن قیام نمود و نسل ابراهیم از دو پسرش موسی و جعفر باقی ماند و همچنین سایر
 اولاد اجداد کاظم علیه السلام سمات حمیده و صفات پسندیده انصاف داشتند
 و مادام الحیوة نخ هدايت و ارشاد در زمین قلوب سالکان مسلك اسلام می شایسته
ذکر امام هشتم علی بن موسی الرضا سلام الله علیه کا میلاد کثیر الاسعادان امام عالی تراد بر تو
 اکثر علما تفصیلت نهاد در یازدهم ذی الحجه ثلث و خمین و مایه بدرینه اتفاق افتاد و
 بقول حضی از ارباب اخبار ان صورت در یازدهم ربیع الآخر سنه مذکوره در دست
 داد و زمره از مورخان بران فرشته اند که علی الرضا علیه السلام در سنه ثمان و اربعین و
 تولد نمود و با اتفاق اهل تاریخ و والده انجذاب ام ولد بود اما نام آن محدثه مختلفه
 است در شواهد النبوه هر قوم گشت که ولها اسمها منها اروی و بجزه و سمانه و المثنیان
 و استقر اسمها علی کتفم و در کشف الغمه از حافظ عبدالعزیز جناب بدی متقولست که آن مستوره
 مسماة بسکینه زویه بوده و حضی نامش را خیزران مرسیه گفته اند و گفته اند لقبش
 شمر است و قیل غیر ذلک قال الشاعری فی مدحه علیه السلام **شعر**
 الا ان خیزران سرف و والداه و وطأ و اجداد علی المعظم استناب للعلم و علم و علم
 اما یودی بجهت الله تکتم و این نظم دلالت بران میکند که اسم شریف مادران
 عالی کومر تکتم است و آیه العلم و نام و کنیتش با اسد الله الغالب ابو الحسن علی بن ابی طالب

موافق بود و القاب الجناح بسیارست و رضا و مرتضی و صابر و رضی دو بیت
از جمله است قال فی فضل الخطاب قبل الابی جعفر محمد بن علی الرضا علیهما السلام ازل یا
سماه المأمون الرضا و رضیه لولایه عده فقال بل الله سبحانه سماه الرضا لان كان رضا
عز وجل فی سماء و رضا رسول الله صلی الله علیه و سلم فی ارضه و خص من بین ابائیه الماضین
بذلك لانه رضی به المخلعون كما رضی به الموافقون و كان ابو موسی الكاظم یقول
ادعونی ولد الرضا و اذا خاطبه قال یا ابا الحسن **قطع** پناه بجم مقتدای عرب امام علی نام عالی
از بود رضی جان آفرین از ان روز رضا گشت اور القاب و ابو الحسن علی الرضا رضی الله عنه
بروایت اول در زمان فوت جد خود صادق علیه السلام پنج ساله بود و در وقت وفات
کاظم سی ساله و در سنه امدی و مائتین سن شریف آن امام عالی شان بجبل موش
رسید ماثون انجذاب را بولایت محمد خود تعیین نمود و بروایت اکثر علی الرضا علیه السلام
قصه ماثون در ماه رمضان سنه ثلث و مائتین در ترقیب سنا با و از اعمال طوس روی برضو
رضوان آورد و در سنه ثانی مائتین مدت جانش بقول صحیح قرب بجاه سال بود و زان
امانتش پست سال مرقد مایوشن برای جمیدن قطب طابین است در تبه که مژن مهر و ان
بود و حال آن فرار بزرگوار و روضه فایض الانوار مطاف طواف اعیان و اشرف
روزگارست و قبله آمل و کعبه اقبال اصاغ و اعظم اقطار بلاد و اعمار بیت
سلام علی آل طه و یس سلام علی آل خیر البیتین سلام علی روضه منیها امام بیایه الملک الین
و صلی الله علیه و سلم خلع محمدتیدا امیر سلیمان و آله الطیبین الطاهرین سیمایه الایمه المعصومین الهادیین کفایت
بیان بعضی از فضایل و کمالات ان امام علی نام عالی مقام علیه السلام اقارب و اجا
ان مشرق نامونب بر و فور عکوشان و مومکان از امام موفور الاقرام اتفاق دا
و دارند و اقامی و ادانی بلکه جمیع افراد انواع انسانی مناتب و مفاخر آن حمیده ماثرا بر ارجح
ضایر شکاشته اند و بی نگارند که امتش از هر جهت تصور توان کرد پشتر بود و ان مشایخ نصیب

ابا بزرگوارش مومق مقرر شرح

ندیده دیده کس چون علی موسی و جعفر از آن زمان که ننگ شد بنور ز نور، پسر و جلالیت و جلالیت و فضل
امام شریف و قرب ملاذ آل پیمبر، حریم تربت او جده کاخه سر و تخم، بخار مقدم او تیس، زیده خضر،
و نور علم و علو مکان او مست بحدی، که شرح آن توان نمود هکلیکن سخن، قلم اگر همه که خوف ذات او بود
حدیث او بشود روزگار سال مکرر، در کشف الغم از شام بن احمد که در سلک خواص کاظم علیه السلام
انظمام داشت مرویست که گفت روزی کاظم برین خطاب کرده فرمود که هیچ دانسته
که از آنجا مغرب کسی آمده است گفتند آهسته آهسته که آمده است بس ماوی
سوار شدیم و فرسیدیم تا بناجر مغربی رسیدیم و او را گفتیم هرگز نمی که آورده بر ما عرض کن
هفت کینزک بمانود و کاظم علیه السلام بچکله ام را قبول نظر نمود و گفت که دیگر عرض کن
جواب داد که دیگر مانده است مگر جاریه چهار کاظم گفت چه شود که آنرا نیز بمانای باو این
التماس را اجابت نمود و کاظم باز گشته روز دیگر مرا گفت برو و غایت
شمن کینزک چهار را از ناچر بر سیده بهر چه بگوید او را مع غای و کن پیش مغربی رفتم
و از بهاء آن جاریه سوال کرد جواب داد که او را از مبلغ کذا کم میفروشتم گفت بعد آن
مبلغ که هم بردی ویرا خریدم گفت من بجهت تو فروختم اما بگوی که آن مرد که دی روز باو بی
بودی کیست گفت مردیست از بنی تاشی گفت از کدام قبیله تا شتم گفت پیش ازین بنی غمیدانم گفت
ترا خبری دهم من این کینزک را در اقصی مغرب خریدم و زنی از اهل کتاب با من گفت که این کینزک
از کیست گفت که او را برای خود خریدم گفت این کینزک تو محفوظ تواند بود باید که او در بهترین
اهل زمین باشد و از وی باندک زمانی فرزندی در وجود آید که از شرق تا غرب مانند وی کسی نبود
راوی گوید که چون آن جاریه را بکاظم علیه السلام رسانیدم بعد از انقضاء آنک وقتی رضا علیه السلام
از وی تولد نمود و روایتی آنکه و آندله امام رضا بنحو در احوال کینزک جمیده بود که مادر کاظم
و جمیده شبی محمد رسول الله را صلی الله علیه و سلم خواب دید که فرمود آنچه را برین مرد می شناسی که
زود باشد که از وی فرزندی تولد کرد که بهترین اهل زمین باشد و آن جمیده غایت جلتها شاکات است

عمل نموده اما تم ششم از بنجه تولد فرمود انگاه جمیده او را طاهره نام نهاد از طاهره
 مرویست که گفت در آن ایام که بعلی بن موسی الرضا رضی الله عنهما حاضر بود م اصلا
 مثل جل احساس نمیکردم و در اوقات نوم از شکم خود آواز تسبیح و تهلل و تفسیر و
 تجید می شنودم و هول و هیت بر من استوی شده چون پیداری ششم بیج صوتی کوش
 من نمی رسید و در آن ایام که رضا در وجود آمد دیدم که دستها بر زمین نهاده بود و سر
 بجانب آسمان برداشته و لبهای او می جنبید چنانکه کسی سخن گوید و مناجات کند در شواهد
 البتة سطورت که عن موسی الکامل رضی الله عنه ان قال رایت رسول الله صلی الله علیه و سلم
 فی المنام و امیر المؤمنین علی رضی الله عنه فقال رسول الله صلی الله علیه و سلم **انک نیر**
بنور الله عز وجل و یطرح بحلکة یصیب ولا یحیی و یعلم و لا یجمل تدلی کما و علیا
 در کشف الغم از مؤلف را وندی مقولست که ابو اسمعیل سندی گفت شنیدم در سند که
 خدای تعالی را اجنبی است در میان عرب و ارسند بخدم طلب پر فر آمده مرا بعلی الرضا علیه
 السلام دلالت کردند پس بملازمتش نشسته بزبان سندی بروی سلام کردم زیرا که عربی
 نمیدانستم و امام بهمان زبان سلام مرا جواب گفته هر چه بلغت سندی بوی گفتیم **همان**
سندی بوی گفتیم همان اجنبی جواب شنیدم در آن اثنا عرض کردم که من در سند استماع نمودم
 که حضرت ایزدی را اجنبی است در عرب و بطلب او از وطن بیرون آمده ام فرمود که رسیدی
 بمطلوب و منم آنکس هر چه بخواهی پس آنچه اراده داشت از وی سوال کردم و در وقت برضا
 گشتم که من بلغت عرب دانایستم سخن احم که دعا کنی که خدای تعالی مرا بدان زبان ملامت گرداند
 تا با احوال عربی سخن توانم کرد پس دست خود را بر هر دو لب نهاد و از آن وقت تا بلغت
 عربی گفتیم شدم و از ابوالصلت مروی مرویست که گفت علی الرضا رضی الله عنه با مردم سخن میکرد
 ایشان و و الله که رضا فصیح ترین مردم و داناترین ایشان بود بهر زبانی و لغتی و نیز و زوی او را
 گفتیم که یا ابن رسول الله من یحب یکم از معرفت تو بلغات مختلفه برکفت یا ابا الصلت **انا حجة الله**

علی خلقه

المؤمن

فمی تواند بود که ایزد تعالی کسی را بر خلق خود حجت سازد که عارف بلغات نباشد آیه توبه سوره است
 علی رضی الله عنه کنت **أوتينا فضل الخطاب** و **جعل فضل الخطاب الآسرة** **اللغات**
حکایات فضلا فصاحت شعار در مولفات بلاغت آثار باین معنی اشعار کرده اند که در آن و آن کس
 الرضا علیه السلام بموجب استعداده مأمون در مر و مقیم بود و بحین بن علی طراعی که از جمله شعراء
 عرب بنزیر فضل و ادب امینا ز داشت در مدح آل اقبال مال رسول صلی الله علیه و سلم قصیده
 خرا در سبک نظم کشیده و پنج بیت اول آن اشعار اینست که **شعر**
 ذکرت محل الرابع من عرفات . واسکت ذم العین بالوعاء . و هل عی صبری و زادت صابی ،
 رسوم دیا را قوت و حرات . مدارس ابیات فلتت من تلاوة . و من ارجی مقف العصابت ،
 لال رسول الله لطیف من منی . و بالبيت الوعريف والجزات . دیا رعلی و الحسین جعفر ،
 و حمزة و السجاد ذی النعفات . و ایرت قصیده در بعضی از روایات از پنجاه بیت زیاد است و مشاهیر
 و تورا اهل بیت در آن ابیات مذکور است از بحین روایت کرده اند که گفت چون این قصیده را
 پیش رضا خواندم استحسان فرمود و گفت این ابیات را هم شکر دیگر خوان مگر با جارت من بخیر
 انظر مأمون رسیده مر اطلب داشت و گفت قصیده مدارس ابیات را بخوان من تحمل کردم
 فرمود که رضار حاضر کردند و گفت یا ابا الحسن در بحین را از قصیده مدارس ابیات پرسیدم بخواند
 آنجا بمر گفت ای بحین بخوان آن ابیات را بموجب فرموده عمل نمودم مأمون تحسین کرد و پنجاه
 هزار درم عطا داد و رضای نیز در یک باین انعام فرمود من کنتم با سیدی بخوامم که مر از جامها حج
 بر منی بخنی تا کفن من باشد پر منی که پوشیده بود و مشفق لطیف به معنیات کرد و فرمود که انها را
 نگاه دار که بان از آفات محفوظ خواهی شد بعد از آن از خراسان بجانب عراق متوجه شدم
 در راه بعضی از کردان خود را بر قافله ما زدند و هر چه یافتند غارت کردند چنانکه مر المیزانی
 کند مانند سب و بیج چنان قدر کثرت فرمودم که بران پر من مشفق شریفه و در آن سخن ضارضا
 که بان نگاه داشته خواهی شد از آفتها متفکر بودم نگاه دیدم یکی از کردان بر اسب سوار شده

و علی ابی طالب

و جائه بارانی مراهبشیده آمد و نزد دیک من بایستاد تا نظر جمعیت اصحاب خود و این بیت را خواندن گرفت که مدار این بیت خلت من تلاوه و بگرسیت با خود گفتیم بحسبت که درزی از کرد آن لاف محبت اهل بیت میزند بس در طلع افشادم که شاید بر این من مشفق مذکوره بیت آید و کرد را گفتیم بایستیدی این قصیده را که گفته است گفت ترا با این چه کار گفتیم در بخاسری مست که خواهم گفت گفت در جمل بن علی شاعر آل محمد صلی الله علیه و سلم ای سیدی و الله که در جمل بن علی قصیده را آن گفته ام استبعاد بسیار نمود و اهل قافله را طلبید و پرسید که این بیت هم گواهی دادند که در جمل است کرد هر چه از قافله گرفت بود هر را بنا بر بسند او و ما را بدتر فرشته از محل خطر کند را ایند بسند و قافله بگرفت آن بر سر من مشفق از این بیخجالت یافتیم طریقی در اعلام الوری ابن ابی الصلت الهروی روایت کرده است که گفت در وقتی که در جمل قصیده مدار این آیات را بر امانم میخواند چون بدین بیت رسید که **بیت** و قبر بعد از انقضی کنی .
تغنیها الرحمن فی انقضی .
رضافه و کرم ای در جمل این موضع در وقت دیگر ای کفیم تا قصیده تو تمام شود گفت بی این رسول انبیا ام جفا رضی الله عنه فرمود که **شعر** و قبر بطوسین با هم از من حصیبت .
الحق علی الاضواء بالزفرات .
الی الشرح حتی یسعت الله قایما .
یفرج عننا الهمم و الکرهات .
و جمل بر رسید که آن قبر خواهد بود این رسول الله جواب داد که قبر من و زود باشد که طوس محل آمدند دوستان اهل بیت شود هر که مرگ از یاد کند درین غیبت با من باشد در در جمن روز قیامت آمرزیده و از ابوالصلت روایت است که گفت از در جمل شنیدم که گفت جوی بن دویت را بر امانم رضای الله عنه خوانم که **شعر** خروج امانم لایحی الخاراج .
بقول علی اسم الله و الکرهات .
بیزفینا کل حق و باطل .
و یجزی علی النعمان و النعمان .
بگرسیت که پستی سخت بعد از آن سر بالا کرده گفت یا فری نطق روح القدس علی لسانک میزند اللتین اما میدانی که گیسب یانام و کی بیرون خواهد آمد گفتیم نمیدانم مگر آنکه شنیده ام که اما فی ظهور خواهد نمود از شما که زمین را از خدای بر کند بس گفت ای در جمل امانم بعد از من محمدت پسر من و بس از محمد پسر اوست علی و بعد از علی و لدا اوست حسن و بعد حسن نه ایچنه ایچام

رف

المنتظر فی خبیثه المطاع فی ظهوره لویلیق من الدنيا الا یوم واحد لطلو الله ذلك اليوم حتی یخرج
 فیعلم الارض عدلاً كما ملیت جوراً وکشف الغمه من کوریت که مردی از خراسان امام رضا را
 علیه الخیرة والغفران گفت یا ابن رسول الله دیدم رسول خدا صلی الله علیه وسلم در خواب
 که یوما هم میگوید که کیف انتم اذا دفن فی ارضکم بعضکم واستحفظکم وبعثت وخب فی ارضکم
 یعنی سس رضای آینه او را گفت منم که مدفون خواهم شد در زمین شما و منم بعضی از پیغمبر
 شما و منم آن و بدعت و طم بس آنکس که مر از زیارت کند در حالی که بدانند آنچه واجب کرده است
 است خدا تعالی از حق من و طاعت من پس من و بدران من شفیعیان و خواهم بود روز
 قیامت و آنکس که با شیخ با شفیعیان و نجات می ماند و اگر چه باشد بروم بعد از کنه البحر و انس
 و لقد حدثنی ابی عن جدی عن ابیة ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال من رانی فی منامه فقد رانی
 فان الشیطان لا یتمثل فی صورته ولا فی صورته احد من اولاد من اولاد من اولاد من اولاد من
 و ان الرؤیا الصادقة تجر من سبعین جزءاً من النبوة پوشیده ماند که امثال این مقال
 از امام مجتهد مآل بسیار شوقست اما راقم حرفه از اطنا ب و املا اندیشیده درین
 گفتار بر همین مقدار اختصار نمود و هو الخفور الالود و ذکر سعادت مأمون با امام رضا **رضان**
الله تعالی و ایراد کیفیت وفات آنحضرت و حکایاتی که مناسب است بدان باب.
 علماً افادت طاب و فضلاً فصاحت ایاب آورده اند که دران او ان که مامون در محاکمت
 عالم نافع فرمان بود و زمام ایالت و ولایت عراق عرب را در قبضه اختیار حسین سهل نهاد
 خود در بلده مرو اقامت نمود در اطراف ممالک بجاز وین بجا رفتند و آشوب ارتفاع یافت
 بعضی از سادات اهل بیت بطح خلافت را یت خلاف افراشتند و چون مرد در حلق
 بگفت حسین بن سهل را ضعیف بودند جمعی کثیر بیابعت و متابعت علویان بردانته خلافت
 مأمون را سهل و آسان پنداشتند و این اخبار در بر و بسمع مأمون رسید
 بافضل بن سهل ذوالریاستیان که تفریق ترین ارکان دولت او بود قریحه مشورت

در میان انداخت که آیا استقامت امور ملک و ملت کبد ام تبرک سپهر نبرد و بنا بر آن
 فضل خاطر بران قرار داد که علی بن موسی الرضا را ولایت عهد خویش تعیین نماید تا سایر
 سادات بقدم اطاعت برش آیند و دیگر دطلب خلافت سعی نغز نمایند انگاه حال خود
 رجاء بن ابی الضحاک را بهمراهی دیگری از مخصوصان بمیدینه فرستاد که بمبالغه تمام و
 احترام کلام آن امام عالی مقام را بر و رسانند ند بعد از آن بواسطه یکی از خواص بانجانب
 گفت مکنون خیر من آنست که دست از سر انجام مهم فرمان فرمائی کوتاه کرده مسند
 خلافت را بوجود همایون تو فریزن سازم امام رضا علیه السلام برین سخن انکاری عظیم فرموده
 بقدم قبول شنید و قاصد عدم رضا امام رضا را بتخلل آن مهم بامون کفنه خلیفه
 او را باز کردند و گفت یا او بگوی که اگر بالفعل کرت دیگر از اجابت متمسک مائون ابا
 فرموده چون بمبالغه از حد اعتدال تجاوز کردید و کار تخلف و تهدید انجامید امام علیهم
 السلام سر رضا جنبانید و مائون بتهنجه مهرور شده مجلس در غایت عظمت ترتیب داد و دود
 بزرگ نهاده بانجانب را برانجا نشاند و اکابر و اشراف و امراء اطراف را باز داده و
 تا بان مهر سپهر امامت بیعت کردند و بر وایت شیخ مفید اول کسی که شرط مبايعت بجای آورد
 بجای تنزل مائون بود انگاه از علویان و بجای تنسیان و امر او را حیان هر که حاضر بود
 بیعت نمود و خطبها و شعرا برخواستند در تعریف مائون و توصیف امام ریح کون خطب
 خوا و اشعار فصاحت آنها انشا و انشا کردند و بصلوات کرانند محفوظ و بهرند
 شدند و وجوه ذنانیر و رؤس شایر با هم ولقب آن صاحب شایسته و غایب
 مزیّن و شرف کشته صیدت این بشارت بشرق و غرب عالم رسید و اعلام
 و انواب نمود که شعرا بجای تنسیان بود بر ایات و البتّه خضر امبدال کردید **بیست**
 انگاه که اقبال می خواست رو اشده **سه** و آن کلام که آیام می خواست بر آمد **شعر** **شعر** **شعر** **شعر**
 که جواز امام رضا علیه السلام ولایت عهد مائون را قبول فرمود در آن باب فصلی نوشت

و در آخران حقیقه ثبت کرد که الحرف و الجماعه بدان علی ضد ذلک وما ادری ایفل
 بی و لا بکلمان الحکم الا الله یفقی الحق وهو خیر الفاضلین لکنی امتثلت امر امیر المؤمنین
 و اوث رضاه و الله بعضی و آیه در مولفات ارباب اخبار مر قوم اقدم بیعت
 انار کشته که چون خبر ولایت عدا امام ابوالحسن علی الرضا رضی الله عنه در اقطا بلدان
 و امصار اشتها یافت صفهار و کبار بقدم متابعت و مباحث پیش آمدند و اخبار را بستان
 نمودند مگر جمعی از نجاستیان و غلامه شیعه ایشان که بر بغداد استیلا داشتند و اینجا
 از کمال شقاوت سعادت بیعت امام را علیه السلام در نیافتند و بر مأمون لعنت
 کرده گفتند که آواز صلب مروان که رشید نیست چه اگر فرزند مروان بودی خلافت را
 ازین فغان برون بزدی و با عجم مأمون ابراهیم را بر تخت مارت نشاندند بر سر و چو خلافت
 و دران ایام چند کثرت میان ابراهیم بن مهدی بیعت کرده او را بر بسند ایالت نشاندند
 و ازین واقعه متمم مسموع مأمون کشته افضل بن سهل حقیقت حال را استفسار نمود
 فضل عرض کرد که مردم ابراهیم را بر تخت مارت نشاندند بر سر بر خلافت و دران
 ایام چند کثرت میان ابراهیم بن مهدی و براد فضل حسن بن سهل که والی عراق بود و محاربت
 روی نمود بریشانی تمام با جوال بلاد و حباد راه یافت و آن اخبار متعاقب و متواتر بخراسان
 میرسید اما فضل بنا بر مصلحت برادر خود در کتمان آن کوشیده با مأمون نمیکفت دران
 اشارت روی علی بن موسی الرضا علیه السلام با مأمون خلوت کرده اینجا ز بدایت مارت حسن بن
 اخبار را از تو پنهان داشته و فی الحقیقه خیانت کرده **مصرع** سخن اینست که من میگویم **مصرع**
 آنگاه مأمون متوجه بغداد شده چون بر حسن سید بر سپیل خفیه چهار کس را فرمود
 تا فضل بن سهل را در حمام تقبل رسانند و بر بلا کس تعزیرت نشاندند اینجا بیعت
 را قصاص کرد و از اینجا طبل جیل گرفت بعد از وصول بطوس امام رضا را
 علیه السلام زهر داد تا روی بفرودس اعلی نهاد و سبب صدر این حرکت

شیخ از مأمون بروایت بعضی از مورخان قصه خلافت ابراهیم بن مهدی و مخالفت
 عبا سبانی بود و بقول طایفه موجب تعجیر مزاج مأمون نسبت با مام ریح کونان شد که
 انجذاب یوسته بمقتضای **قل الحق وان کان مرگا** در نصیحت مأمون مرا اسم با لغجایی ^{ورد}
 و اصلا در کشتن سخن حق معا همنه نمیکرد و ازا نا بخت بخبار طلال و فشار بر هاشمیه خیمه مأمون می
 نشست و بعد از تراکم آن بخبار مأمون خاک ادا بر برفق خود با شیده مگر کبابی امر
 قبیح کردید و از حقوبت روز جزا و خصومت فاقم الا پنا نیندیشید و فرقه از
 اهل خبر گفته اند که علی بن موسی الرضا رضی با جل طبعی در کدشتت زیرا که ارادت مأمون
 بد انجذاب نصاب کمال داشت و محال مینماید که با وجود و نور حق که او را بخاندان نبوت
 و ولایت بود بر ان کار اقدام نموده باشد و لهذا صاحب کشف الغم قوم قلم خسته
 شیخ کرده اند که بلغنی بمن اتفق بر ان سید رضی التین علی بن طاووس رحمه الله کان لایق
 علی ان المأمون سقی علیا رضی الله عنه و لایعقده و کان رحمه الله کثیرا المطالع و العقیب
 و التقدیش علی مثل ذلک در بعضی از کتب معتبره مسطور است که در ان او ان که مأمون قصد
 ام رضای الله عنه داشت روزی کتیب اتفاق با یکدیگر طعام خوردند و امام چهار شد
 مأمون نیز اظهار مرض نمود و عبدالبنی شبر را فرمود که دست از ناخن چیدن باز دارد تا دراز
 شود
 عبدالله گوید که چون اظهار من طولی پیدا کرد مأمون چیزی مانند فرمندی بمن داد و گفت این را
 بهر دو دست خود خیز کن و بمال و من بموجب فرموده عمل نموده مأمون مرا بتوقف در میان
 مکان مأمور کرد ایند و خود پیش رضا رفته از فاشن رسید جواب داد که امیدوارم
 بهتر شوم مأمون گفت الحمد لله که من امر و زهرتم و اکنون کسی تو خواهد آمد که بمعامله قیام
 نماید اما من گفت من باین کسی احتیاج ندارم و مأمون در ششم شده گفت امر و زاناب انار
 باید اشامید انگاه مرا طلبیده گفت چند اناری با چون انار آورم گفت که دانهای انار
 بهر دو دست بنفشار جنبی دم انگاه مأمون بیت خوشتر کن انار را با هم داد تا یا شامید و بعد از دو

وفات یافت و از ابوالصلت مروی نقل است که گفت روزی در خدمت رضا رضی الله عنه ایستاده بودم باین گفتی که بمغز هرون الرشید رو و از چهار جانب آن خاک ببار و چون بستانم در دم راستانده و بوسیده بنداخت و فرمود که زود باشد که درین موضع برای من قبر حفر کنند و سنگی ظاهر شود که اگر هم کلنگی که در خراسان است بسیارند آنرا قلع نموانند کرد باز گفت برو و از طغان موضع خاک ببار و بس از آنکه آوردم فرمود که جهت من درین موضع قبر خواهند کند باید که بگوی که هفت درجه فرور بند و در میان قبر شق کنند و اگر مانع شوند بگوی تا لحده کنند و باید که دوازده و شش باشد که آنرا واسع ذوالرحمة و وسیع کردن آن قدر که خواهد بود آنکه در زمان حفر قبر از جانب سرین رطوبتی ظاهر خواهد شد بگفتم ای که ترا تعلیم میکنم تکلم کن که آب زیاده شود و حمد پر کرد و در آن آب ما همین که کوهکست بینی این ناز که بتو میدم ریزه ریزه کن و در آن آب انداز تا ما همین بخورند آنگاه ما ای بزرگت پیدا شود و آن ما همین خورد را بر چند جناح هیچ یک از آنها مانند بس ما ای بزرگت نیز غایب کرد و چون آنرا بینی بگفتم ای که ترا تعلیم کردم تکلم کن که تا بی آب انعام باید و آنچه گفتم نمی تگر خصم ما چون سخن بدینجا رسیده باز امام فرمود که یا ابوالصلت فردا پیش از صبح من خواهم رفت اگر از پیش پیروانیم چیزی بر سر خود نبوشیده باشم باین سخن گوی که با تو سخن نخواهم کرد و اگر چیزی بر سر خود انداخته باشم باین تکلم کن ابوالصلت گوید که روز دیگر علی بن موسی الرضا رضوان الله علیهما بعد از ادا نوبتیه با دعا جام پوشیده منتظر نشست تا غلامی از پیش ما مأمون بطلب او آمد و امام متوجه شده منزل عجب روان گشتم و اینجا مجلس مأمون درآمد در وقتی که در پیش او طبقای میوه نماده بودند و در دست خویش خوشه انگور داشت و چون مأمون را دید بر جت و شرط ما نفع بجای آورده میان مردم و پیشش را بوسید و آن خوشه عجب را بر بست امام خج و حجب داده گفت یا ابن رسول الله ازین خوشه انگور دیده امام رضی الله عنه فرمود که انگور نیکو در بهشت باشد بس مأمون گفت ازین انگور و از بی امام رضا با نخوده گفت مرا از خوردن

معاف دار و مأمون مبالغه کرده گفت مکر ما را متمدنیداری و آن خوشه را ستاینده و چند
خورده باز برست رضا رضه داد و با بختاب دوسه انگور خورده باقی را پنداخت و بر خفا
مأمون پرسید که بکجا بروی جواب گفت که با بجا که در ستادی و چیزی بر سر مبارک پوشیده
برون شافت و من با وی سخن گفتیم تا بمنزل مقدس خود رسید و فرمود که در سر ارا بشد
و بر فراش خویش کشید کرد و من در میان سر اخرون و نمناک با ایستادم تا گاه جوانی دیدم که در
پیداشد جو نروی و شکبوی بنایت کشید بر ضارضا تعجیل او را استقبال نموده گفت از کجا در آمدی
که در بسته بودی گفت آنکس مرا در آورده که از مینه یکساعت با اینجا رسانید باز پرسیدم که تو کسستی
جواب داد که من حجه الله محمد بن علی ام الکناه پیش بر در آمد و من نیز با شارت او موافقت نمودم
و جوانی نام رصه قره العین خود را دید بر خاست و معانقه کرده او را بسینه خویش کشیده آن دری
برج قنوت روی بر روی بر نهاد و با وی در سر سخنها گفت که من ندانم آنکه بر دولت
مبارک نام کنی دیدم سفید ترا ز بر ف که محمد بن علی علیها السلام آنرا می پسید و در آن ایام
بسر عالی قدر دست در میان جامه و سینه بدر شمشج الصدر برده چیزی مانند حضور بر وی آورد
فرمود و رضا علیه السلام بجا مغفرت ملک علم پوست و امام محمد گفت که ای ابوالصلت
از خزانه آب و تحته مبارک گفتیم اینجا نه است و تحته فرمود که هر چه ترا کویم جهان کن و من بخزانه توست
و آب تحته یافته بحضورش بر دم و مستعد آن شدم که در پیشانم رسد مظهر امام رضا و ولد ایشان او
مدد غایم فرمود که یا ابوالصلت با من دیگری هست که امداد منماید و چون امام محمد تقی از غسل فرج
فرمود که در خزینه جامه دانی است که در آن کفن و حنوط است بیرون آن روز بخزانه نشانی بجا جامه
دیدم که هرگز نندیده بودم و آن را پیش تقی رض بر دم تا پدر خود را تکفین کرده نما کرد و بعد
گفت تا بوی نایتم که هرگز نندیده بودم و چون پیش امام محمد آوردم رضا رضوان الله علیهما
در تابوت نهاد و دو رکعت نماز آغاز کرد و هنوز سلام باز نداده بود که تابوت در حشر آمده
میل علونود و در مصف خانه شکافی افتاده تابوت از اینجا بیرون رفت گفتیم با این رسول الله

حاضر آنوقت بخار را بگویم تا سرب
ما در گفت در خزانه روز پنجم ص

همین خطب باید و رضار اطلب دارد مادر جواب هر گوئیم و کتبیم فرمود که خاموش باش که تا بتو
زود باز خواهد گشت انگاه گفت ای ابوالصلت هیچ پیغمبری نیست در مشرق مرده باشد
و وصی او در مغرب بیزد مگر که باری بختی طولی میان اجساد و ارواح ایشان جمع کند و پیش از
تمام شدن این سخن باز سقف خانه شوق گشته تا بوقت فرود آمدن و محمد بن الرضار خبر فرستاده
بدر خود را از انجا برون آورد و بر فراش خوابانید چنانچه کوی بغل و تکفین او بزد آخرت اند
بعد از آن مرا گفت که بر خیز و در باز کن چون بموجب فرموده عمل نمودم مأمون و خدایم او را
بر در سر ایستاده دیدم مخزون و گریان و جامه دران و مأمون میگفت یا سیداه فحمت بک
بعد از آن تجزیه و تکفین امام هدایت تفریق تمام نمودند و قبر در جانب هر دو قبله بجز موقوفه
مشغولی کرده من در آن موضع حاضر شدم و مأمون برابر وصیت امام رضی الله عنه اطلاع دادم
گفت هر چه رضای فرموده بجای آر و چون قبر را کندید آنچه بر زبان همایون انجانب جویان یافته
بود از ظهور آب و ماهیان و غیر آن بوقوع انجا مید و مأمون آن امور غریبه را معاینه دیده
گفت ابوالحسن چنانچه در زمان جناب بجایب و غرائب با ما نمود بعد از وفات نیز ظاهر می
سازد یکی از نزدیکان مأمون بوی گفت که هیچ میدانی که اینها بر چه چیز دلالت میکنند گفت بیغم
پس آن کن گفت اشارت بانست که ملک و دولت شما ای نبی العباس با وجود کثرت
شما مانند این ماهیانست که چون وقت آجال شما در رسد ایزد تعالی مردی از ما
بر شما مسلط گرداند تا همه را بسجده عزم رساند مأمون گفت صدقت ابوالصلت
گوید که چون مأمون از مرگم تغزیت رضا علیه السلام کوختیه باز برداخت گفت
یا ابا الصلت آن کلام که رضا ترا تسلیم کرده بود با من بگوی بزبان راستی قسم
یا و کردم که آن سخن همان زمان از حیثی خاطر محو شد و مأمون در غضب
رفت بحبس من فسلطان داد و من مدت یکسال در حبس مانده روزی از
خایست دلگشای گفتم خدا یا حاج محمد و آل محمد که مرا ازین شدت فرجی روزی کن

هنوز این دعا با تمام نه پیوسته بود که محمد بن علی بن موسی الرضا را دیدم که در آمد
و گفت و لشک شدی یا ابا الصلت گفتیم آری و الله فرمود که بزخیرم و بر من
رو و برقیودی که داشتم دست زد تا بکشت او دست مرا گرفته از زندان بیرون
برد و حارسان مرا میدیدند اما نتوانستند که با من سخن بگویند و نقلی رضی الله عنه
گفت برود رضمان خدای تعالی و در حیت او که دیگر تو بمانون نرسی و او بتو نرسد
ابوالصلت در زمان نقل این حکایت گفت تا این زمان دیگر میان من و مانون ملاقات
بوقوع نپوسته پوشیده ماند که کرامات و خوارق عادات امام رضا بسیار است
و برکات مشهور و فیوضات هر قدر معطی آنجناب بشما افضل آن امور مقدور غما
شکسته زبان نبود لاجرم در طریق اختصار سلوک نمود **ذکر اولاد امام ابوالمحسن علی**
بن موسی الرضا سلام الله تعالی علیها بقول اکثر ارباب خبیر آن امام
عالی گویند پنج پسر داشته و یکدختر و اسامی ایشان اینست محمد تقی حسن جعفر
ابراهیم حسین عایشه و بعضی از متوفیان جنان عقیده دارند که امام هشتم را
غیر از امام محمد تقی علیها السلام ولد نبوده و بزعم محدثه ستوفی از جمله اولاد اجداد
انجناب حسین رضی الله عنه در قرظون مد فوسست **ذکر امام نهم محمد بن علی الرضا**
علیها تحف الحایا با تفاق اکثر فضلا ولادت شریف امام نهم در هفدهم ماه مبارک
رضان سنه خمس و عین و ماه در مدینه مکرمه اتفاق افتاد و بعضی در دهم ربیع
سنه مذکوره گفته اند و مادر نیک اختر آل ام عالی نژاد ام ولد بود سماء خیر آن
وقیل بیکانه و قیل سبیکه نوبه مرسیه و سبک کینه و امام نهم در کینت و نام با امام محمد
ابا قس موافق بود بنابراین انجناب را ابو جعفر ثانی گویند و لقبش تقی و جواد و قاضی و سر
و نجیب نیز گفته اند و ابو جعفر ثانی در زمان وفات بدر بسندیده صفات خود بر او آیت
اصح هفت ساله و چند ماهه بود و در ذی حجه عشرین و یائتین در بغداد بغیر دوس بن خراسانی

و در معتبره بی ششم نزدیک بمقدور جد خود ابوالمحسین موسی الکاظم مدفون شد و بعضی از علما
 و شیعه بر آن گفته اند که معتصم خلیفه آن امام عاقلیم را زهر داد و طایفه گفته اند که سبب
 وصول اجل طبعی روی بکینت اعلی نهاد اوقات حیاشین است و پنج سالست و زمان
 امامتش مفده سال و اعم عند الله اکبیر المتعال کفشار در بیان بعضی از فضایل آن امام
بخش ششم در اوایل ایام صبی و مبادی او ان نشو و نما شایع امامت و سروری از صادر
 افعال آن بختی کلین نبوت در میدان بود و نسایح کرامت و دین پروری از ورود احوال
 آن نهال گلشن قنوت در زمین رخسار فانیض الانوار شمس سپهر علم و دانش را آفتابی بود
 از افق دو در مان مصطفوی طالع گردیده و قامت موفور استقامت کفرا مجید و معالی اشجره
 بود بر جو بار خاندان فرضوی بالا کشیده دلایل امامتش بوجوب فصل ابانها مارش درخت طبع
 و امارت جلالتش کتب تقدیرین و متأخرین باقلم اتمام مسطور ششوی امامت بی غیوه و طغیان نهاد
 نژاد زصلب شریف علی الرضا ز اولاد دین پرور تشریف کل موری پستان رسول نهال گلشن
 باغ توبه بفضل و کرم انجمن شهرت که صلیت ز اوج فلک در کشت زهد بود بیرون کرامات
 ز حضرت افزون مقامات او در کشف لغو مذکورست که ابو جعفر ثانی محمد تقی رض بعد از فوت پدر دین
 یازده سالگی روزی در یکی از کوههای هنداد با جمعی صبیان ایستاده بودند ناگهان مأمون که قصد شکار داشت
 بر آنجا رسید و کودکان از سر راه پیک طرف یک نشسته جواد بر جای خود توقف فرمود و مأمون آنجا رسید
 ای کودک تو چرا با کودکان دیگر از سر راه نرفتی جواب داد که ای امیر المؤمنین راه منک نیست که رفتن خود
 بنوشاده گردنم نیز جرمی ندادم که از وجه بگریزم بظن من تیرا نیست بی جرمی آزار کسی نرسانم مأمون
 صورت سیرت و تکلم و فصاحت آن مخلوق گلشن سلامت بمقتول افتاده سوال کرد که نام تو
 جواب داد که محمد گفت که بگریستی فرمود که ولد علی الرضا مأمون بر رضای رض تحم و مرضی خود در
 کشت که گفته مرا جنت نمود و بان کوهم رسیده بار دیگر کودکان از سر راه دور شدند و امام
 جواد رضی الله عنه بر ستور اول بجای خود ایستاد و مأمون گفت ای محمد چه جبرست در دست من فرمود

چون از دیوان است شهر فرست
 زنی را بنده جواد رضی طایفه ای است
 و آن زنتی مدعی از نظر غایب چون
 باز آمد در صفای روحی و در کفر حق الرضا
 باقی داشت بود و مأمون از شدت حال
 بیایست بختی که در آن ای را است ۴

ان الله تعالى خلق بشيئة في بجد رتة سماك صغار الصدا بانزاة الملوك والخلفاء تجبرون بها سلاته اهل
 السبيوة چون مامون ابن سخن شنيد تعجب بسيار نمود و دروي نگريسته گفت انت ابن الرضا حقا
 واحسانى كه نسبت با مام جو ارضى الله عنك ميگره مضاعف ساخت از ارشاد شيخ مفيد منقولست اما
 محمد تقى منوز در صومسن بود كه در علم مجال بر نه بر تقي بنود كه در ان زمان با او ميچسكن بر ابرايي نشونست
 كه ولا جرم مامون شيعه ان كل نوك كفته كشته خاطر بر ان قرار داد كه دختر خود ام الفضل را بجا از كاخ
 انجاب در آورده و تزويج با سبان اين قضيه بوضوح بويستة نمايه حقه و حسد در بوطن ايشان اشتغال
 يافت و ترسيدند كه مبادا مامون ولادت عمد خود را بجو ارض عنه و بوي ملك از عباسيان انتقال
 نمايه بنا بر ان نزد مامون رفت مامون في الضمير خويش باوي در ميان نهاد و گفت من در صلحت تو مال
 البى طالب موجب زوال ملكت است و خلاف راى خلعى صاحب فطنت و تو مي دانستى
 ميان عباسيان و علويان عداوت و دشمني در جرم مرتبه است مامون جواب داد كه آنچنين
 شما و اولاد امير المؤمنين على رض عنه از كه و رست و زراغ واقع شده از جانب شما بود و نه از طرف
 ايشان و اگر انصاف در ميان آيد آل مرتضوي بملك امر امامت از ما سزاوارترند و تمسيد
 بساط عداوت كه از خلفا رسا بقا نسبت بدیشان وقوع بافته موجب قطع صلح رحم است
 و پناه ميگيرم من بخداوند عمنه و علما از اين كار و ابو جعفر محمد بن على با وجود خرابى در علم
 فضيلت بر جمع فضلا عالم فابن است لاجرم خاطر بر ان قرار داده ام كه دختر خود را باوي در ملك
 از دواج كشم عباسيان گفتند كه تو غلط كرده او كو و كي است كه من منوز از فقره و معرفت
 جزى نيا موخه كرا البتة او را داده خواهى ساخت چند گاهى صبر كن تا تحصيل نمايد نگاه بقتضاي صواب
 و بدخو و عمل فرماي مامون گفت من بجال اين جوان دانامترم از شما بدستى كه او از اهل بيتى است
 كه علم ايشان بنمايد الهى و الهام جناب جلال با و شامى است و گريه ميگويد كه اين معنى بر شما ظاهر شود او
 در حضور شما امتحان غايم و عباسيان را اين معنى معقول افتاده گفتند مجلسي ترتيب كن تا ما يكبار از فقها
 پياوريم كه از محمد بن على مسئلة از علم شريعت سوال نمايد اگر بر طبق صواب جواب كود بدو دانش

و امام نام با اهل بیت خدام مشوجه وطن کشته چون کجوفه رسید نزد یک غازی شام در مسجدی که در
 صحن آن درخت سدر بود نزول فرمود و ظرفی آب طلبد در پای آن درخت وضو ساخت
 و غازی شام بگذر و قصد کرد که از مسجد بیرون رود چون نزدیک آن درخت رسید دید که میوه تازه
 بی دانه شیرین بار آورده مردی که همراه بودند آن غازی را بگری باز کرده بخورد و بعد بحال آنکه آن درخت
 تا آن غایت میوه بار تبار آورده بود نقلست که ام الفضل از مدینه بیرون رفت که جو او بر تن
 سریت گرفته و زن خود استقامتون در جواب فکمی کرد که من ترا بد آنجهت با و نذر او ام که
 حلال خدای ابروی حرام کرد انم نیز بنهار که دیگر مثل این مکتوبات را سال نخبای و امام
 محمد تقی رضی الله عنه در مدینه بفرغت عبادت میفرمود تا او ایل سنه عیضین و ماتین که محترم طایفه است
 بر بعد از طلب نمود و در او از همان سال آن بر گزیده ای از امتحان از در امل ای بر ایض رضوان الله
 فرموده و در پیرو و دختر یکا که داشت علی القی الامام و موسی فاطمه و امام علیه و علیهم السلام و آنچه که امام
دسم علی بن محمد بن الرضا علی بنیت و عیدهم من التلیات اوله
 امام دسم بروایت الصح و اکثر در او اسطوره رجب سنه اربع و عیض و ماتین بعد از اتفاق افسا و قبل
 سنه اثنی عشر و ماتین و مادر نیک اختر شرح ام ولد بود و سماه بسماه و یقال ان اتمه الفضل
 بنت المؤمن و آنجناب در اسم و کنیت با علی المرتضی و علی الرضا علیهما السلام موافق
 بود بنا علی هذا و ابو الحسن ثالث گویند و القاب شریفش نفعی است و هادی و عسکری
 و ناصح و متوکل و فلاح و مرتضی و در اعلام الوری مسطور است که عالم و فقیه و امین و طیب
 نیز از جمله القاب آنجناب است و امام ابو الحسن علی الهادی در وقت وفات پدر بزرگوار خود
 شش ساله بود و متوکل خلیفه در زمان ایالت خویش یحیی بن مرثد بن عیین را بعد از فرستاد
 تا آنجناب را بر سرین آری که حال با سره هشتمار یافته آورد و هادی رض بعد از آنکه مدت سال
 و چند ماه آنجا مقیم بود در ماه جمادی الاخری با رجب سنه اربع و عیضین و ماتین بر ایض قدس انقل
 فرموده و در سرایی که با سره داشت مدفون شد و بروایت علی شیهه معتز خلیفه آنجناب را

آن حال حیرت بر من غلبه کرده امام فرمود که ای ابن سعید ما سر جا که هستیم این منزل با ما است
و ما در خان الصفا یک نیت **حکایت** در کشف الغم مسطور است که جمعی از اهل اصفهان که ابو العباس
احمد بن نصر از جمله ایشان است روایت کرده اند که شخصی از موطان بلده مذکوره که عبد الرحمن نام
داشت شیعی مذنب بود از او پرسیدند که سبب چیست که تو با ما است علی الساموی اعتقاد
کرده و نسبت بدگیری از سادات این عقیده نداری جواب داد که من از جو سیرتی مشابه
نمودم که دلالت بر امامتش میکرد و گفتند چه چیز دیده از او گفت من مردی فقیر بودم ما بصف
جرات و طلاق لسان اقصاف داشتیم تو در یکی از سنوات مردم اصفهان مرا با جمعی
جست و ادعوی بودی که هرگاه منوکل خلیفه فرستادند و روزی بر دروازه ای ایستاده بودم که
ناگاه حکم شد که علی بن محمد را حاضر سازند پس من از بعضی نزدیکان پرسیدم که کیست
این شخص که خلیفه با حضار او فرمان فرموده که گفتند مردیست علوی که رخصه او را امام می پندارند
و بر زبان آورده اند که ظاهر منوکل او را بقتل خواهد رسانید من با خود گفتم از اینجا هیچ طرف
نمیروم تا به پشم که این شخص چگونه مردیست ناگاه جناب امامت پناه براسی سوار پد اشده
و فلان بر زمین و بسا طریق ایستاد و روی می نگریستند و چون چشم من بروی افتاد صحبتش را در
دل جای داده و در نفس خود دعا کردم که ایزد تعالی شرم توکل را از من دفع ساز و با روی بسن آنکه
نزدیک رسید بجانب من اقبال فرموده گفت استجاب الله دعاک و طول عمرک و کثر مالک است
و لکن و بعد از نظمو این سخن از امام لرزه بر من افتاد چنانچه بعضی از حضار بر تغییر حال من قوی یافتند
پرسیدند که ترا چه می شود گفت خیر است و چون باصفهان باگشتم و اسب بی صفت ابواب رفت
بر من گشاده کثرت مال من بر تیر رسید که حالا آنچه در خانه دارم قیمت آن هزار هزار درم است
سوی اسباب و املاک و جهانی که در خارج سرای من است و خدای تعالی ده فرزند بلندین را از
داشت و اکنون هفتاد و چند سال از عمر من گذشته است و اما اقوال با ما نه نذر الهی علم غیبی و ا
دعا را ملی **حکایت** از ابو العباس فضل بن احمد بن اسرائیل الکاتب منقولست که گفت در آن

الله

او ان که پدرم کاتب متصرف عباسی بود روزی با وی مجلس متصرفاندم دیدم که متوکل بر سر پشته
وزبان بلاغت متصرفش ده بس بدرم بایستاد و من نیز در عقب او ایستادم مدتی مدید و حال
انکه متوکل بیوسته پدرم را در مجلس خود بگوش امر میکرد اما در آن روز بجهت خشمی که بر او سبب
یافته بود او را انگفت که بنشین و من میدیدم که ساعده فضا عترت نک او متغیری شد و فتح بن خاقان را
میکهفت این انگس است که تو میکوبی در شان او آنچه میکوبی و فتح در سکین او کوشیده میگفت این
دروغ است که با شما گفته اند عاقبت اشتعال ناپه غضب متوکل سم از او یاد گرفته گفت و الله که
میکشم این امرائی نزدیک را و او انگس است که بدروغ دعوی امامت مینماید و در دولت من
طنع میکند بعد از آن چهار کس از اهل ارف از اک طلیعه مر یک را شنیدی و او گفت که گاه
محمد بن علی بر من در آید او را بکشید و گفت و الله که او را خواهم سوخت بعد از قتل و چون ابوالحسن
رضه بدان مجلس درآمد بهای مبارکش می جنبید و آثار کرب و حجاج در برش همایونش مری نمیکردید
و متوکل امام را دیده بر جنت و از سر بر یا این آمده بغفل دست و میان دو چشمش قیام نمود
با سیدی یا ابن رسول الله با خیر خلق الله یا ابن عمی یا مولای یا ابا الحسن و یاد می رفت بعد
با امیر المؤمنین با سید بس متوکل از انجناب پرسید که درین وقت بچه جهت تشریف آورده جواب
داد که قاصد تو مرا طلب کرد متوکل گفت و دروغ گفت است این فاعله باز کرد ای سید من
انگاه فتح بن خاقان و عیبه الله بن خاقان و متصرف را بمشایعه با وی مامور ساخت و بعد از
مر اجعت امام علیه السلام آن چهار ترک را طلبید پرسید که چرا با آنچه شمار امر کرده بودم قیام
جواب دادند که شدت بیست ابوالحسن را از آن کار مانع آمد و حال انکه در حوالی او بیشتر از صد
و بیستم انگاه متوکل منبم شده فتح بن خاقان را گفت به ا صاحبک و قال الحمد لله الذی نبض وجهه
و آثار حجته حکایت در کتب معتبره مزبور است که نوبتی متوکل مبارکش خراجی بیرون آورده
اطباء از معالجه آن عاجز گشتند و مادر خلیفه نذر کرد که اگر بسراوشنایا بد مال بسیار نوزاد
رضه فرستد در آن اثنا روزی فتح بن خاقان که در سلک مقرران خلیفه النظام داشت با وی

گفت کسی پیش علی بن محمد النقی می باید فرستاد و استعلاج کرد شاید بوی نافع اشاره میکند
 و متوکل برینو جب عمل نموده بادی فرمود که فلان جزیر را بجا نهد که نفع خواهد رسانید باذن الله
 تعالی چون آن سخن بر عرض متوکل رسید بعضی از حاضران زبان با سینه کشاده بخندیدند فتح بن قان
 گفت و بجز این دو از زبان متصور نیست نگاه آنچه بادی رضی الله فرموده بود برخارج نهادن فی الحال
 انجبار یافته مرض بصحت مبدل شد و ما در متوکل هزار دینار در صُره کرده و مهر خود بر آن نهاده
 بهمادی رضی الله فرستاد پس از روزی چند ازین قضیه یکی از سعاة با متوکل گفت در خانه ما در
 مال بسیار و سلاح پیشتر است متوکل سعید حاجب را فرمود که نمیشب بجا نهد بادی در آید و آنچه
 از اموال و اسلحه باقی باوی چهار سعید مرویت کرد گفت نمیشب زردانی بر بام سرای علی بن محمد
 النقی رفته نهاده بالا رفتم و در جبهه از سرای وی فرو آوردم و چون تاریک بود نداستم که بچی روم نگاه
 او از ما بادی را شنیدم که میگفت ای سعید بجای خود باش تا شمع بیاید و زنده و همان زمان شمع آورد
 و پیش آنجانب رفتم دیدم که جامه ایشمین در بر و کلاه ایشمین بر سر سجاده از حصیر در زیر پای
 انداخته و متوجه قبله نشسته گفت خانه ما در پیش تست در آید و آنچه باقی بر دار آوردم از آنچه گفته
 بودند صبح یافتیم مگر آن صُره که ما در متوکل بوی فرستاد بود و همچنان پنهان بود و کسی که بگریز
 و آن نیز مقرر داشت بعد از آن بادی رضی الله گفت که این مصلی نیز پیش تست بین آنرا برداشتم
 در زیر آن شمشیری یافتیم در خلاف همه را بر گرفتیم و نزد متوکل بردم و خلیفه صُره را بفرمود خود
 دیده از کیفیت آن استفسار نمود گفتند که این را ما در شما در وقت مرض تو نذر او کرده بود متوکل
 فرمود که یک صُره دیگر با من منضم ساخته و با کیم و شمشیر پیش بادی رضی الله بردند سعید حاجب
 کوید که آن اشیا را با نام رسانیدم شرمنده و گفته با سیدی بر من بسیار دشوار بود که بی این
 بسرای تو آوردم و لیکن ما موم بودم فرمود که وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ اما اول
 امام الحسن علی النقی پنج نفر بودند حسن بن محمد جعفر عایشه و بعضی از مومران بجای عایشه
 عالیله نوشته اند و العلم عند الله تعالی ذکر امام یازدهم حسن بن علی العجری رضی الله عنه

ولادت صحابون ابن امام با احترام در مدینه مکرمه فی سنه احدی و ثلثین و مائتین دست وارد بعضی از
مورخان در ششم ربیع الآخر سنه اثنین و ثلثین و مائتین گفته اند و ما در آنجا بام ولد بود و
بحدیث یاسوسن و قبل عثمان و قبل حسنه و امام یازدهم در نام و کسبیت با امام حسن بن علی المرتضی
رضوان الله علیهما موافق بود و قبلش زکی است و عسکری و خالص و سراج نیز گفته اند و زکی و زمان فوت
پدر خویش مادی پست و سه ساله با پست بود و در ربیع الآخر سنه تین و مائتین در امام دو
معهده خلیفه بجزار مغزنت خالق البریه پست طبری گوید که و ذهب کثیر من الصحابا الی ابن علی مضمی سمو ما و لند
ابوه وجهه و جمیع الایمه علیه و الله اعلم بحقیقه ذلك مدت عمر امام ابو محمد الحسن رضوان الله علیه بر او است
اولی پست و نه سال بود و بقول ثانی پست و هشت سال و زمان امامت هفت سال با پیش
سال مدفن هابویش در سمرن رآی نزدیک بر قدمنور پیدر عالی که مر اوست سلام الله علیه سید المرسلین
و علیهما و علی سایر الایمه الهی الی یوم الدین کفایت در بیان بعضی از مستزنیه و ما تر مر صیه
آن مهر سپهر سوری یعنی امام محمد حسن زکی العسکری رضی الله عنهما صحیف لیل و نهار تو
مجانس لطوار و مفاخر آنها و آن امام عالیقدره مشعراست و لطایف کفایت و فضیله از کواکب کرام
افعال و احسان اعمال آن مقدس است و در خصال مخبر باطن فحشه میا منسج بهیض انوار اصفا
علوم ربانی بود و ظاهر فرخنده آثارش مظهر انواع کرامات اعجاز آیات الهی نمود و پسند اما
بوجود فایض الجودش از مرتبه و حقایق اسرار کلام الهی از لفظ کوه بر بارش مبین **مشهد**
حسینی نیز او که است نشان امام حسن خلق عالمگان کل کاشش قائم الانبیا چراغ شبستان آن
دری بود از بجز احسان جو **دانه** منور همی بر سپهر وجود **دانه** رخش قناب سپهر جلال **دانه** قدش و کله افضال و کما
انجمن بن علی بن ابراهیم بن موسی بن جعفر الصادق رضی الله عنهما روایتست که گفت و رویتی که بعضی
معشیت گرفتار بودیم پدرم گفت بیانا نزد این مرد یعنی ابو محمد زکی علیه السلام برویم که بصفت جو و
سخاوت موصوفت و بسبت بذل و سماحت معروف کفر تو ویرانی شناسی گفت فی میان سخن
نیست آنکه قدم در راه نهادیم در اثناء طریق پدر من گفت که بس ما حتی جسم ما بلکه ما را با نصد در هم ده

از این

تا دوست درم را جامه سازیم و دو دست درم را آرد خرمی و صد درم در سایر اخراجات صرف
 نمایم و من با خود گفتم چه باشد که مرا سیصد درم دهد که صد درم را جامه سازم و صد درم
 نفقه کنم و صد درم را بهار و راز کوشی و هم و بجانب کوهستان روم چون بر خانه حسن عسکری
 علیه السلام رسیدم پیش از آنکه با کسی سخن گفتم غلام وی بیرون آمد و گفت علی بن ابراهیم و بیرون
 محمد درون آید چون در آمدیم و سلام کردیم فرمود که ای علی ترا از ما چه چیز باز داشت که این قوت
 نیامدی پدرم گفت ای سیدی شرم میداشتم که این حال پیش تو آیم و پس از آنکه مرخص
 نمودیم غلام امام در عقب ما آمد و وصرت به پدر من داد و گفت در اینجا پانصد درم است
 دو دست درم برای کسوت و دو دست درم برای آرد و صد درم برای سایر اخراجات
 و صد دیگر بمن داد و گفت این سیصد درم است صد درم برای لباس و صد درم برای نفقه
 و صد درم برای راز کوشی اما باید که کوهستان نزوی و بفران موضع توجه نمایند پس خوب
 اشارت زکی علیه السلام بدانجا شناسانده ستوره بجباله کج در آورد و در همان روز مبلغ دو
 دینار بمن رسید در کشف الغم از ابویانم الجعفری مرویست که گفت یکی از زوای امام حسن علیه
 رضی الله عنه رقعۀ باجانب نوشته التماس نمود که دعای بر تو تسلیم نماید امام این دعا نقل فرمود که
يا اسمع السامعين و يا ابصر المبصرين و يا عن الناظرين و يا اسرع الحاسبين و يا ارحم
الراحمين و يا احكم الحاكمين صلى الله على محمد و اوسع لي في رزقي و مد لي في عمري و امن
علي برحمتك و اجعلني ممن ينصرف به لدينك و لا فتبدل لي عمري ابو باسم گوید چون این دعا
خواندم با خود گفتم اللهم اجعل لي في حزبي و في رزقك بس امام عليه السلام بجانب من توجه فرمود
گفت انت في حزب و في رزقك زيرا که تو بخدا ایمان داری و رسول او را تصدیق مینمایی و اولیای
او را می شناسی و متابعت میکنی قاتل رزم آتش و از حسن بن طریف نقلست که
گفت دو مسئله در خاطر من خلیان میکرد و میخواستم که آن دو مسئله را با خود برون
ان الله علیه نویسم یکی آنکه هر گاه قائم آل محمد ظهور نماید بچه چیز حکم خواهد کرد و چگونه خواهد

طریقه حکم او در میان مردم دیگر آنکه برسم از علاج تب ربع بس در محل کتابت از کجی
 ربع غافل شدم و رفته رفته فرستادم در جواب نوشت که سوال کرده بودی از قیام بلکه
 هرگاه او ظهور نماید حکم خود اینگونه در میان مردم بعلم خود کفایت داد و دلایل البتة
 و بودی تو که میخواستی سوال کنی از تب ربع و فراموش کردی بنویس بر ورق این است را که
 یا مازکونی برده او سکا ما علی ابراهیم و آن ورق را بر مجموع بند ما شفا یا بد بموجب فرموده
 او عمل نمودم و آن بیماری صحت یافت نبوت پیوسته که امام حسن عسکری را غیر از ابو القاسم محمد
 المهدی فرزندی نبوده و با اعتقاد جمهور علما اثناعشریه قیام آل محمد و صاحب الزمان عبارت
 از **نبت** کبوتری که ملک ملت را **نفاخت** بنا مش جبهای القابست
ذکر امام مؤمن ابو القاسم محمد بن الحسن تولد همایون آن در برج و مائتین در سال
 هجرت بقول اکثر روایت در نصف شعبان سنه خمس و ستین و مائتین در سال
 اتفاق افتاد و قبیل فی الثالث والعشرون من شهر رمضان سنه ثمان و مائتین
 و مادر آن عالی کوراهم ولد بود مسماه بصیقل یا سوسن و قبیل زینب و قیل کلید و آن امام زو جرت
 در کیفیت و نام با حضرت خیر الانام علیه و آله تحف الصلوة والسلام موافقت دارد و محمدی و
 و الخلف الصالح و صاحب الزمان و حجت و قیام از جملة القاب آنجا بست و صاحب الزمان
 در وقت وفات پدر بزرگوار خود بنا بر روایت اول که بصحت او نبوت پنج سال بود و بقول
 ثانی دو ساله و حضرت و امب العطاء یا آن شکوفه گلزار نبوت زانند یکی بن که با سلام الله علیهما
 در حالت طفولیت حکمت گرامت فرمود و او را در صغر سن امام کرد اندی چنانچه عیسی اصلوات الله علیه
 در وقت صبی بمرتب بلند رسالت رسانید و صاحب الزمان علیه سلام الله انان در زمان محمد
 خلیفه فی سنه خمس و ستین و مائتین یا سنه ست و ستین و مائتین علی اختلاف القولین در روایه
 نهمین رابعی از نظر برابری غایب شد و بنا بر مذاب اثناعشریه تا غایت مخفی است و هرگاه اراده
 ازلی ظهور او تعلق گیرد نقاب اختفا از چهره آفتاب آسایر خواهد داشت و همت عالی نعت بر تو

انجمن

شریعت غزاة و دفع طعمه و اشفایا خواهر کاشت بر خاطر مهر توبر نفضا روشن ضمیر خاطر خواهر بود که بنا صحیح
 اخبار که حضرت سید ابرار و بسند اخباری و صلی الله علیه و آله الاطهاره نزهت علی بن کواثر و فضا ابرار عالی
 مقداره ثبوت پیوسته جمیع فرق امت نبوی و غامی طوایف امت مصطفوی اتفاق دارند که ظهور
 مهدی بوقوع خواهد انجامید و بواسطه حسن اتمام و تمین اجتهاد آن امام با احترام اطراف امصار
 و بلاد از غفلت و دادرخواهر کزید آقا این مسئله مختلف فیه است که مهدی موعود امام محمد بن حسین ع
 خواهد بود یا دیگری از بنی فاطمه عقیده اهل سنت و جماعت آنست که قائم آل رسول مصلح
 خواهد بود از اولاد بتول که در آخر الزمان تولد نماید و مذهب امامیه آنکه مهدی عبارت
 از محمد بن حسن عسکری است که در سر دله نرسن رای تحقیق کشته و مشیت حضرت احدیت
 بخرج واقع کیر ظهور خواهد نمود و زمره بر آن رفته اند که مهدی آخر الزمان عیسی بن مریم است علیهما
 السلام و این روایت جایب ضعیف است زیرا که احادیث صحیح و روایف که مهدی از بنی فاطمه خواهد بود
 و عیسی علیه السلام با و اقتدار کرده غایب خواهد کرد و اهل سنت جماعت اگر چه بدان قایل نیستند که صاحب
 الزمان محمد بن حسن عسکری است ربه اما بظن شان و ستمو مکان مقدس طوایف انسان اعتراف دارند
 و او را از محمد کبار و یاسی شمارند دلیل بر صدق این سخن آنکه در سواد النبوه مسطور است که قال
 الشیخ علامه الدوله احمد بن محمد السنائی قدس سره فی ذکر الابدال و اقطابهم و قد وصل الی الرتبة القطبیه
 محمد بن الحسن العسکری رضی الله تعالی عنه و عن ابائیه الکرام اید اهل بیت الطهاره و مواز اخقی و خل فی ذل
 الابدال و ترقی مند را طبقه طایفه ان ان صار سید الافذ و کان القطب علی بن الحسن البغدادی
 فلما جاب سفوف و دفن و دفن فی شونیزه صلی علیه محمد بن الحسن العسکری رضی و مجلس مجلب و توفی فی
 الرتبة القطبیه تسع عشره سنه ثم توفاه الله تعالی الیه بروح و ریحان و اقام مقام عثمان بن یعقوب
 الجونی الخراسانی و صلی هو و جمیع الصحابه علیه و دفنوه فی مدینه الرسول صلی الله علیه و سلم اما مذهب فرقه آقا
 آنست که مهدی آخر الزمان غیر محمد بن حسن رضی الله عنهما کسی نیست و انجانب را و غیبت ثابت است
 غیبت قصری یعنی کوتاه تر و آن از وقت ولادت آنجانب است تا زمان القطع سعادت دوم طو

یعنی درازتر و آن از زمان انقطاع سفارتت تا وقتی که خدای تعالی فلان را تقدیر کرده
 و در غیبت قصری صاحب الزمان را علیه السلام سفیر آن بوده اند که یکی بعد از دیگری بدان
 امر قیام می نموده اند و وجایات خلق را بوی رسانیده جواب می آورده اند و آن سفیر
 بر شخصی علی بن محمد نام اختتام یافته و علی بن محمد در سنه ست و عشرين و ثلثمائة و مائة و مائة
 و بعد از وی دیگر هیچ سفیری امام را ندیده و حدیث شنیده و در کشف الغم از ابی نصر نقلت
 که گفت ابو عبد الله جعفر الصادق رضی الله فرمود که لا يخرج القائم عليه السلام الا في شهر رمضان
سنه احدى او ثلث او خمس او سبع او تسع و ايضا ازان حال مقام مرویست
 گفت ينا دینی باسم القائم عليه السلام في ليلة ثلث و عشرين من شهر رمضان و بقوم
 في يوم عاشوراء و هو اليوم الذي قيل فيه الحسين عليه السلام و حافظ ابو نعیم همدان
 عبد الله رحمه الله جعل حديثه و رباب ممدی رضوان الله عليه استخراج نموده و از حدیث
 که از عبد الله بن عمر رضی الله عنه روایت کرده جهان معلوم می شود که خروج آنجناب
 در قریه خواهد بود که آنرا گره گویند و در اعلام الوری از امام جعفر رضی الله عنه نقلت که چون قیام صوا
 علیه ظاهر شود پشت مبارک بر دیوار خانه کعبه نهد و سبصد و سیزده مرد بر وجه کرد و اول
 کلامی که امام رضی الله عنه بان ناطق کرد و این آیه باشد که بقیة الله خير لکم ان كنتم
 مؤمنين بعد از آن بگوید که من بقیة الله و خلیفه او و حجت او بر شما بس سلام نکند بر شما
 مگر برینوجب که السلام عليك يا بقیة الله في الارض و از بعضی بن عمر الحنفی روایت
 کرده اند که گفت شنیدم از ابی عبد الله جعفر الصادق رضوان الله علیه که میگفت اذا اذن الله جل
اسمه للقائم في الظهور صعد المنبر فقرأ الناس الى نفسه و انشدتم الله و دعائم الى حقرون
يسير فيهم سنة رسول الله عليه وسلم و جعل فيهم بعلة بس خدای تعالی بر انکیز و جبرئیل
مانند او رود و فرود آید جبرئیل در حطیم و بگوید قایم را که بجز چیزی بخوانی بس قایم را
الله خبر کند او را و بگوید جبرئیل من اول کسی ام که با تو بیعت میکنم بکفایتی دست خود را برین

بس دست مبارک امام مسیح نماید بعد از آن سیصد و نوزده مرد شرط با بیعت بجای آورند تا قیام رضی الله
در مکه اقامت فرماید تا وقتی که عدد اصحاب او برده هزار رسد آنگاه از اینجا بگذرند و در حجر
بر دست راست و میکاویل بر دست چپ او باشند تا پنج هزار فرشته و در آن منزل
شریف روز جمعه بر منبر بر آمده بزبان با و از خطبه بکشاید و از استماع او از امام تقدیر
کریه بر فرق انام غلبه کند که ندانند که چه میگویند و در جمعه انانیم بار دیگر خطبه خوانده ما مردم
ماز جو بگزار ده آنگاه بر پشت مرقد معطر امام حسین رضی الله عنه نهدی حق کرده آب تنجف آورد
و بروایتی در پشت کوفه مسجدی بنا نماید که منبتی باشد بر هزار باب و الله اعلم بالصواب و نوزده
اکثر علماء ارضیه نبوت پیوسته که منتظر علیہ السلام مانند او و پیغمبر تعلم خود در میان محضرش کفوف
از مدعی بد طلب نزار ما در مدت خلافتش اختلاف واقع است عبد الکریم اطنبعی از امام
جعفر الصادق رضی الله عنه روایت کند که صاحب الزمان هفت سال سالک طریق خلافت
و اقبال خواهد بود و یکصد و یکصد سال از آن سنوات برابرده سال از سنوات مغایره
امتد او خواهد داشت و روایت بود او در اثنام آنست که قایم رضنه سال تمشیت امور ملک
ملت قیام خواهد نمود و قوی آنکه زمان ظهور آنجانب نوزده سال خواهد بود و اما ایام ظهور آن
اعوام چنانچه نوشته شد تطویل خواهد یافت بعد از آن بریاض قدس انتقال خواهد فرمود و العلم عند الله و
ذکر بعضی از احوال و اختصار که دلالت دارد بر ظهور و نسب آن امام عالمی بقدر
از ابو سعید خدری رضی الله عنه روایتست که رسول صلی الله علیه و سلم فرمود که کیون فی امتی المهدي
ان قصه فرسج لیسین و الا ففان و الا ففان و الا ففان منیع امتی فی زمانه تعیالم یبعوا امته قط البر و الفاجر سل
السماء علیهم درارا و لا تخر الا ارض شیبا من بناها لها خلاصه معنی این حدیث آنست که خواهد بود در میان
امت من ممدی اگر گویا باشد عمر او یعنی زمان خلافت او هفت سال خواهد بود و الا
سال و اگر نه سال و بر فاجیت و نتم خواهد بود و اامت من در زمان او بمنابه که مثل آن منعی
مرکز هیچ نیکو کاری و بگرداری را میسر نشده باشد و ببارد بر ایشان آسمان باران و ذخیره نکند

زمین خبری از نبوت خود را و ابو جعفر منصور روایتی از ابان خود از عبد الله بن عباس رضی الله عنهما
 روایت کرده است که رسول الله صلی الله علیه و سلم گفت که کن تهنگ آفر تا منی اول ما و سر حجت
 بن مریم فی ارجاء و المهدی فی وسطها یعنی هلاک نشود امتی که من در اول ایشان باشم و عیسی علیه السلام
 در آخر ایشان و مهدی در میان ایشان و او بود آود و ترمذی در صحیحین خود باسناد خود از عبد الله
 بن مسعود روایت کرده اند که رسول صلعم گفت که لولم یبق من الدنیا الا یوم واحد طول
 ذلک الیوم حتی یبعث الله رجلا منی او من اهل بیتی یا اهل بیته اسمی و اسم ابته اسم ابی علیه
 الارض قیضا و عدلا کما کملت طیما و جورا یعنی اگر باقی نماند از دنیا مگر یک روز و آن روز در آن روز
 ایستد تعالی آن روز را تا بر آنکیز خدا مردی را از من یا از اهل بیت من که موافق باشد نام او با
 بانام من و نام پدر او بانام پدر من پس از زمین را از عدل و انصاف همچی نگردد از ظلم و جور
 و ایضا ابو داود و سنند خود روایت نموده است که امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام گفت که
 رسول صلعم فرمود لولم یبق من الدنیا الا یوم بعث الله رجلا من اهل بیتی یا اهل بیته اسم ابی علیه
 داود و در حدیث نقل نموده است که ام سلمه رضی الله عنهما گفت که از رسول صلی الله علیه و سلم شنیدم
 می گفت المهدی من غیرتی من و کذا فاطمه و زهری از امام زین العابدین و آنجناب زید خود روایت
 بن علی رضی الله عنهما روایت نموده است که رسول صلعم سیده النساء را سلام الله علیهما گفت که
 از اولاد تو خواهد بود و از حدیث بن ایمان رضی الله عنهما نقل است که گفت خطبه خواند از برای رسول خدا و ذکر
 کرد آنچه واقع خواهد شد بعد از آن گفت که اگر باقی نماند از دنیا مگر یک روز و آن روز در آن روز خدا تعالی
 آن روز را تا بر آنکیز خدا مردی را از اولاد من که هم نام من باشد بس سلمان رضی الله عنهما گفت با رسول الله
 من ای و کذا موافق من و کذا و دوست حسین رضی الله عنهما از سلمان رضی الله عنهما گفت که گفت در کدام
 بر رسول صلعم در حالی که حسین رضی الله عنهما بر آن مبارک آنحضرت نشسته بود و بقیه توفیق عیسی بن و در آن
 اشتغال می نمود و می گفت تو سید بن سیدی و پدر سادات و امام بن الامامی و پدر ایام و تو حجت بن حجت
 و بر دره حجتی از صلب خود که نم ایشان قائم خواهد بود و از اجاب برین بیزید الجعفی مرویست که گفت شنیدم

روایتی از ابان خود از عبد الله بن عباس رضی الله عنهما
 روایت کرده است که رسول الله صلی الله علیه و سلم گفت که کن تهنگ آفر تا منی اول ما و سر حجت بن مریم فی ارجاء و المهدی فی وسطها یعنی هلاک نشود امتی که من در اول ایشان باشم و عیسی علیه السلام در آخر ایشان و مهدی در میان ایشان و او بود آود و ترمذی در صحیحین خود باسناد خود از عبد الله بن مسعود روایت کرده اند که رسول صلعم گفت که لولم یبق من الدنیا الا یوم واحد طول ذلک الیوم حتی یبعث الله رجلا منی او من اهل بیتی یا اهل بیته اسمی و اسم ابته اسم ابی علیه الارض قیضا و عدلا کما کملت طیما و جورا یعنی اگر باقی نماند از دنیا مگر یک روز و آن روز در آن روز ایستد تعالی آن روز را تا بر آنکیز خدا مردی را از من یا از اهل بیت من که موافق باشد نام او با بانام من و نام پدر او بانام پدر من پس از زمین را از عدل و انصاف همچی نگردد از ظلم و جور و ایضا ابو داود و سنند خود روایت نموده است که امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام گفت که رسول صلعم فرمود لولم یبق من الدنیا الا یوم بعث الله رجلا من اهل بیتی یا اهل بیته اسم ابی علیه داود و در حدیث نقل نموده است که ام سلمه رضی الله عنهما گفت که از رسول صلی الله علیه و سلم شنیدم می گفت المهدی من غیرتی من و کذا فاطمه و زهری از امام زین العابدین و آنجناب زید خود روایت بن علی رضی الله عنهما روایت نموده است که رسول صلعم سیده النساء را سلام الله علیهما گفت که از اولاد تو خواهد بود و از حدیث بن ایمان رضی الله عنهما نقل است که گفت خطبه خواند از برای رسول خدا و ذکر کرد آنچه واقع خواهد شد بعد از آن گفت که اگر باقی نماند از دنیا مگر یک روز و آن روز در آن روز خدا تعالی آن روز را تا بر آنکیز خدا مردی را از اولاد من که هم نام من باشد بس سلمان رضی الله عنهما گفت با رسول الله من ای و کذا موافق من و کذا و دوست حسین رضی الله عنهما از سلمان رضی الله عنهما گفت که گفت در کدام بر رسول صلعم در حالی که حسین رضی الله عنهما بر آن مبارک آنحضرت نشسته بود و بقیه توفیق عیسی بن و در آن اشتغال می نمود و می گفت تو سید بن سیدی و پدر سادات و امام بن الامامی و پدر ایام و تو حجت بن حجت و بر دره حجتی از صلب خود که نم ایشان قائم خواهد بود و از اجاب برین بیزید الجعفی مرویست که گفت شنیدم

از جابر بن عبد الله الانصاري رضه كه ميگفت چون از خداي تعالى نازل گردانيد بر پيغمبر خود اين است
ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولوا الامر منكم لعلكم تتقون يا رسول الله مني شي اسم ما خذوا
او را بس گيستند اصحاب امر كه خداي تعالى طاعت ایشان را قزین ساخته است بطاعت تو
بس گفت رسول صلي الله عليه وسلم كه هم خلفايي من بعدى با جابروايمه العدي بعدى و ايمه على بن ابى طالب
ثم الحسن ثم الحسين ثم على بن الحسين ثم محمد بن على المعروف فى التوريه بابا ترومسد كه با جابرفا ذالقيته
فا قرأه منى السلام ثم الصادق جعفر بن محمد ثم موسى بن جعفر ثم على بن موسى ثم محمد بن على بن محمد ثم
الحسن بن على ثم سى وكنيتي حج الله فى ارضه وبقية فى عباده محمد بن الحسن بن على ذلك الذى يفتح الله عز وجل
على يديه مشرق الارض و مغاربها و ذلك الذى يقب عن شيعته و اوليائه عبيته لائمت فيها
على القول با مائة الامن سخن الله قبله لايان جابركويد كه غنم بار رسول الله آدر ايام غيبته شيعه
او از و استماع بانو فقال عليهم اى و الذى يعنى بالنبوة انهم ليست ضيئون بنوره و يتشعرون بولايتهم
فى غيبته كما تتعاق الن من بالشمس وان علاها صاحب اى جابرا بن از اسرار كنونه آي است
بس بنهان دار اين راز را مگر از كسي كه اهل آن باشد و از عبد الله بن عباس رضه روايت كرد رسول
صلى الله عليه وسلم فرمود كه خلفا و اوصيا من و حج از خداي تعالى بر خلق بعد از من و زاده خود اعز بود و اولم فنى
و آخرهم و لدى كه فتند يا رسول الله گيست برادر تو فرمود كه على بن ابى طالب كه فتند گيست بر تو قال المهدى الذى
بلا را تسطا و عدل انما ملكت جو را و ظلى و الذى يعنى بالحق بشيرة الولىم من الدنيا الاليوم و احد اطول
ذلك اليوم حتى يخرج و لدى المهدى فينزل روح الله عيسى بن مريم فضلى خليفه و تشرق الارض نوره
رهبها و يبلغ سلطانه المشرق و المغرب و در صحح بخارى و مسلم رجهما الله از ابو هريره رضه مرويت كه
رسول صلي الله عليه و آله گفت كه كيف انتم اذا نزل ابن مريم فليكم و اما لكم منكم يعنى چون باشيد شما و حقى كه فرود
آيد پسر مريم در ميان شما و حال آنكه امام شما از شما باشد و مسلم روايت كرده است كه جابربن عبد الله
رضه گفت كه شنيدم از رسول صلي الله عليه كه ميگفت لا تنزل طايفه من امتي يقا تون على الحق طايه من
الى يوم القيمة فينزل عيسى بن مريم صلعم فيقول لايام فقال صلي بنافيقول لان بعضكم على بعض امر انكم ترون من الله

لهذا الایه یعنی بسوخته طایفه از امت من مقاتله خواهند کرد و بر حق و غالب خواهند بود و تا روز
 قیامت بس فرود خواهد آمد عیسی بن مریم علیه بس کبوتر میر آن طایفه با نواز کزدار با ما یعنی
 امامت غایب بس کبوتر عیسی من امامت نیکم شما را بدستی که بعضی از شما بر بعضی امامان
 انداخته که لمعی که خدای تعالی باین امت عنایت کرده است و بر ضمایر بطالع کشندگان این
 اوراق بریشان پوشانده و پنهان نخواهد ماند که از مضمون احادیث مذکور در این باره غم نشود انشاء الله
 کاشمسن فی وسط السماء هر و معوید امیکر ده که مهدی رضی الله عنه از عترت طاهره نبویه از اولاد
 اجداد امام حسین رضی الله عنه خواهد بود بلکه بر تقدیر صحت مجموع آن احادیث ثبوت می چون در کتبات اهل زمان
 محمد بن حسن عسکریست و بعد از انقضای زمان غیبت طولی ظهور خواهد نمود و عیسی بن مریم علیهما السلام
 چون از آسمان فرود آید و رنما با نجاب افتد خواهد کرد و اولوازم اطاعت و شرایط متابعت بجای آید
 خواهد آورد و دشمنوی که لغتی پنجم ز حالش خبر آید امام زمان مهدی مستظرف آید
 نهالی است از گلشن اصفیا نیز بخش اصحاب صدق و صفا جهان رویش از نوره روی او
 شب قدر تاریکیسوی آید سرشنه باب کرامت گلشن محیط علوم لدن و دانش
 جو سازد لوی صراف بلند در آرزو سر عاصیان در کند مرایتش ثالث ماه و خور
 زعدش شود جمله آفاق بره چو کرد بحراب دین مقصد کند این مریم بدو اقتدا کف در ابراهیم
 ولادت آن مکرر سیادت و بیان شده از کرامات عجایب آیات آنحضرت و ذکر اسامی بعضی از امام که او
 دیده اند و از کلام آنحضرت مش بهره و رک کرده اند در شواهد النبوه از حکیم عمده امام حسن عسکری رضی الله عنه
 گفت روزی پیش او نمودم فرمود که ای عمه امشب ایچی باش که خدای تعالی ما را خلق عنایت خواهد کرد بگفتم
 این فرزند از که خواهد بود که در زجنس از جن فی مینم فرمود که ای عمه مثل زجنس همچون ام موسی است حکیم که محل
 وی جز در وقت ولادت بنظرو نخواهد پیوست حکیم کو بر آن شب آنجا توقف نمودم و چون شب نیمه
 رسید به تپه برخاستم و زجنس نیز تپه گزارد و در وقت سحر با خود گفتم صبح نزدیک شد و آنچه بود گفتم
 ظاهر گشت در آن آشا و از ابو جوشنید که میگفت ای عمه شب مکن آنجا متوجه خانه کشتم که زجنس

این حدیث در کتبات معتبره است و در کتابها
 آمده است که در روز قیامت عیسی بن مریم
 کبوتری خواهد بود که در میان امت
 پخش خواهد شد و هر کس را که
 در دست او باشد از او بیگانه
 خواهد بود و هر کس را که در
 دست او نباشد از او بیگانه
 نخواهد بود

در این باره

در انجا بود و با وی ملاقات کرده دیدم که لرزه بر اعضایش افتاده و را بسینه خود منضم ساخته
 و سوره اخلاص و انا انزلناه و آية الكرسي خوانده بروی دمیدم و از شکم وی آواز آمد که هر چه من بخورم
 چنین وی نیز بخوراند و بس از خطه خانه روشن گشته نظر کردم سپهر ابو محمد بر زمین آمده بود و در
 افتاده و بر او بر کفتم تا ابو محمد رض از جبهه خود آواز بر آورد که ای عمه فرزندم ابرش آواز زد و
 بر دم او را برکنار خود نشاند و زبان در دهان وی کرد و فرمود که سخن کوی ای فرزند من
 یا ذن الله تعالی طفل گفت بسم الله الرحمن الرحيم و نریدان نمون علی الذین استضعفوا
 فی الارض و جعلهم ائمة و جعلهم الوارثین و بر و اینی که صاحب گفت الفی از این خشتاب درین باب
 نقل نموده تمة این است را نیز خواندند که و نکلن لهم فی الارض و نری فرعون و یهان و جود سما کما یؤخذ
 و بر حضرت رسول صلی الله و علی المرتضی و سیدة النساء سائر ائمه هدی رض صلوات فرستاد حکیم گوید
 بعد از آن مرغان سبز اطراف و جوانب را فرو گرفتند ابو محمد رض یکی از آن مرغان را خواندند
 گفت خذ فاحفظ حتی یا ذن الله فانی الله بالبع امره از ابو محمد سوال کردم که این طایر کیست و
 دیگران یکسان فرمودند که آن جبرئیل است و دیگران رحمت الله علیه میگویند بعد از آن گفت ای عمه این را
 با درش رسان کنی تقرعینها و لا تخرن و تعلم ان وعد الله حق و لکن اکثر الناس لا یعلمون
 بموجب فرمودن عمل نمودم و ایضا از حکیم منقولست که چون محمد بن حسن رض تولد نمود ناف
 بریده بود و خسته کرده و بر ذراع این او مکتوب بود که جاء الحق و زعم الباطل ان الباطل
 کان زموقا و دیگری روایت نموده است که چون صاحب الزمان متولد گشت بد و زانو
 در آمده و سبانه خود را بجانب آسمان برداشت آنگاه عظم زد و گفت الحمد لله رب
 العالمین و صلی الله علی محمد و آل محمد و اعراض غیرت کف و لا مستکبر و در کفست الفی از من خادم
 امام حسن عسکری منقولست که گفت در آمدم بر صاحب الزمان رضی الله عنه بعد از تولد او بد و سب
 عظم زد و گفت یرحمک الله و من فرحاک شده قائم گفت ترا بشارت دهم در باب عظامن موامان
 من الموت تلتها ايام و از حکیم رض روایتست که گفت در آمدم بر ابی محمد بعد از وضع نرس جانم چهل روز

خون و در بلبسبازان میرفت و الم آن عضو را مانع از تکاب اشغال میکند پس روزی از هر قلعه
 بجای رفته مجلس سید رضی الدین علی بن طاووس در آمدم و از آن مرض شکایت نمودم و سید
 اطباء حکم را طلبیده و وریش مرا بدیشان نموده است علاج فرمود گفت ندانم فرجه برزخ
 اکل است و علاج آن قطع است و قطع مستزیم خطر انکاه رضی الدین گفت من بغداد
 میروم باید که ما من بیاسی شاید که طبیبان آن بلده علاج این مرض تو اندک در دو من در رحمت
 آنجا بی بعد از رفته چکار ایجابی نیز از معالجه آن عارضه اطباء بجز نموند و من از اطباء نوشیده
 بشمدر و ج افزای سرتن رای رفتم و بس از طواف مراقبه بسر دایم در آمد و از این دعا
 استعانت جست از آید استمداد نمودم و چند روز در آن منزل متبرک بسر بردم بعضی از شبها بقیام گذار
 در آن انشازوی بکنار درجه شافه غسل کردم و جامه پاک پوشیدم و مشوجه مشهد شریف کردم و دیدم
 از آنجناب چهار سو ابردا شد نه شمشیر با بر میان بسته بود یکی از ایشان نیزه در دست داشت و دیگری
 فرجی در بر کمان بردم که از شرفا مشهد اند و چون بن رسید سلام گفتند جواب دادم آن نیزه دار
 بر طرف راست فرجی در با راسته و دو کس دیگر بر جانب چپ وی قرار گرفتند پس آن فرجی
 پوشش مرا گفت که تو فردا بجای خود پیش اهل خویش خواری رفت گفتم آری فرمود که پیش آید
 که وریش ترا به بنم بپوش رفتم دست دراز کرد و وریش مرا بپوشید و چنانکه در و بسیار کرد و آن نیزه
 مرا گفت افلحت یا استعین من متعجب شدم که نام مرا چون دانست و گفتم افنیا و افلح افنیا
 تعالی و سمان شخص مرا تنبیه کرد که این امام است پیش دویدم و او را در بر کشیدم و از او بیگانه
 بیوسیدم پس روان شد و من نیز روان گشتم مرا گفت باز که گفتی من هرگز از تو جدا نخواهم
 شد باز دیگر گفت مراجعت غای که صلاح در آنست من سمان جواب گفت صاحب نیزه
 شرم نمیداری که امام دو نوبت ترا فرمود باز کرد و اطاعت نمودی لاجرم با ایستادم چون
 مقداری راه رفت روی باز بس کرد و گفت چون بغداد رسمی ترا ابو جعفر جینی مستطیع
 خواهد طلبد و زینهار که از وی چیزی قبول نمکنی و من چندان با ستادم که ایشان از نظر من غای

فصل در بیان حال آنکه در این کتاب
 در بیان حال آنکه در این کتاب
 در بیان حال آنکه در این کتاب
 در بیان حال آنکه در این کتاب

گشتند بعد از آن کشید رفتم و از احوال سواران استفسار نمودم گفتند که از شرفا این نواحی بودند
 من گفتم بلکه امام بود سوال کردند که امام صاحب نیز بود یا صاحب فرجی گفتم صاحب فرجی گفتند شری
 خود را بوی نمودی گفتم آنرا بیشتر دلبس ای خود را برهنه کردم و از آن فرجی اثری ندیدم از غایت
 دهشت در شک افتادم که آن مرض در آن باب بود یا در بای دیگر و او نیز برهنه کرده صحیح یافتیم
 بس مردم برس از حاکم نموده پراهنم را بدریدند و سده آن روضه مقدسه مر از جنگ خلق خواص
 ساخته بخرانند و او روز نونام و نسب مرا پرسیدند و سوال کردند که کدام روز از بغداد بیرون آمده ام
 صورت حال را بر سپیل راستی تقریر نموده آن شب آنجا بودم و غایب صحیح گزارده بجانب بغداد باز گشتم
 و چون بدانجا رسیدم خواص عوام و اراستام بر من جمع شدند زیرا که آن واقعه را شنوده بودند و نوشتن آن
 بدانجا انجامید که نزدیک بود که هلاک شوم در آن انشا و زبیر شکر کفی الاصل بود رسید رضی الدین راطلیده
 تحقیق آن خبر نمود و بسبب آن مجمع شانه نماز از محنت مردم نجات داد و پادشاه در آن مرا
 فرموده چون از مرض اثری ندید پوش گشت و بعد از افاق مجلس وزیر پشته فتنه مرا پیش روی بر تان
 حادثه را تقریر کردم و وزیر اطباق راطلیده از حقیقت عارضه من استفسار نمود گفتند علاج آن
 قرصه مختصر در قطع و در قطع نظر موت مشهور است و وزیر گفت بر تقدیری که آنرا قطع کنند
 و این شخص نمیرد چندان گاه علاج پذیرد گفتند بدو ماه اما در موضع قطع معنای مفید خواهد ماند که موی
 از آنجا نروید باز وزیر پرسید که شما کی این ریش را دیده اید گفتند ده روز است بس من باشارت
 وزیران خود را برهنه کرده ممکنان ملاحظه نمودند که اصلا اثر مرض در آن غایب و یکی از حکام صحیح
 گفت **بدا عمل المسیح** بعد از آن مرانند و ستم بر دزد و خلیفه چون آن امر غریب را شنید
 مبلغ هزار دینار بمن انعام فرمود و من بنا بر نهی امام رضای آن وجه را انکار فرستم صاحب گفت الغم
 کو بد که من در بعضی از ایام این حکایت را ایجی که نزد من بودند میگفتم چون سخن تمام شد یکی از
 مردم گفت که من شمس الدین محمد و ولد صلبی اسمعیل که صاحب این واقعه است را حرم آن
 اتفاق تجب شدیم و از وی پرسیدم که تو آن پدر خود را در وقت مرض دیده بودی گفت من در آن اوان

در سال

خود سال بودم اما بعد از صحت مشاهده کردم موی در آن موضع برآمده بود و از نری از جراحت نمانده بود
 الدین محمد در آن مجلس حکایت کرد که بعد از وقوع آن قضیه پدرم در محارقت حضرت امامت نبقت
 بنایت محزون می بود تا آنکه در زمستانی زشت قامت بجفا کشیده بابتد آنکه شاید یکبار دیگر
 آن سعادت را در یاد بر هر چند روز میگوید با سره میرفت و باز دارا السلام مراجعت میکردند
 در آن زمستان چهل گرت آمد شد فرموده و الله موصل الی کل مطلوب و مقصود و ایضا صاحب گفت الف
 روایت کند که حکایت کرد بمن سید باقی بن عطاء العلوی الحسینی که پدرم عطا در یکی از اعضا خود
 مرضی داشت و او بر بدست یدیه بود و میگفت که من تصدیق اقوال شما نمینمایم و با ماست محمد بن حسن
 قایل نمی شوم تا وقتی که بسایه و مرا ازین مرض بجات دهد و این سخن بکرات از پدرم صادر شده
 شش در وقت نماز خفتن آواز صیحه و استغاثه او بگوش من و جمعی که با من بودند رسید سید سیریل
 تعجب خود را بوی رسانیدیم چون ما را دید گفت الحق ابا حکیم فاسا عه خرج من عندی و ما انزل
 او پروان آمده هیچکس ندیدیم و مراجعت کرده کیفیت حال پرسیدم گفت در آمد بر من شخصی و
 با عطا گفت که کسی گفت منم صاحب بنی نو آمده ام که ترا از آن مرضی که داری شفا دهم پس دست
 دراز کرده عضو مؤلف مرا بیشتر دو بر رفت و من دست با نموضع رسانیده از مرض آنتر ندیدم
 سید باقی گوید که بعد از آن پدرم مدتی در زمان صحت بود و این حکایت است شتهار بنیر
 حکایت از محمد بن ابراهیم بن مهرداد منقولست که گفت بعد از فوت ابی محمد الحسن رضید در اظهار
 سفارت صاحب الزمان نموده من در آن باب دغدغه داشتم تا آنکه مالی را که نزد او مجتمع شده
 بود در گشتی نهادم متوجه بغداد شدم و من نیز بمشایخه او بسفینه در آمدم در آن اثنا بر مرض سخت
 مبتلا گشتم و گفتم که مرا باز کردان که این مرض تست فرمود که بر هر روز این مال و شرط و
 بتقدیم رسانید که آن را با نام زمان رسان و بعد از سه روز وفات یافت پس من با خود رفتم
 که پدرم بنجنان کسی نبود که بخیزی غیر صحیح و صیت کند مناسب است که آن اموال را بجزای برزم و
 برکنی شرط بکرایه گرفته بنشینم و هیچکس را بر ما فی الضمیر خود مطلق نکرد و انم بس که خبری بر من ظاهر شود

چنانچه بدرم گفته این اشبار السليم فايتم والاد وصلاح خویش مصروف دارم و بدین عنایت
بدر استلام رفته بعد از روزی چند قاصدی رفته بمن رسانید و مضمون آن نوشته مشهور بود که
کیفیت آن اسوال و وصیتی که بدین من کرده بود و آنچه من با خود خیال بسته بودم لاجرم همه را تسلیم
نمودم و قاصد نوبت دیگر باز آمده پیغام رسانید که ترا قایم مقام بدست گردانیدیم و من نوحاک
شده مراسم حمد الهی بجای آوردم **حکایت** از محمد بن شادان النیشابوری مرویست که گفت چنان
صد و هشتاد و دو روز نزدیک من جمع شده بود که بصاحب الزمان بی بایست نرسنا و من دست
نذاشتم که آن در اهرم را قبل از آنکه بیانصد رسد ارسال دارم پس بیست و دو روز از خاصه خود بان منضم
ساخته مصحوب اسدی که در آن وقت سفیر آنحضرت بود ارسال داشتم و نوشتم که از آنجمله بیست و دو
درم را منضم کرده ام و جواب برین جواب و رو دیافت که وصلت خصما درم یک نیمه عشر و ن
در حقا و امثال این حکایات ازان برگزیده و امب العطايات بسیار منقولست و خاصه شکرین جمله
از اطباب اندیشیده بر تعداد اسامی جمعی که بزعم طایفه از مورخین آن امام کرامت قرین بر ایدیه اندی
با سعادت نموده توفیقانش با بیل سوال رسانیده اند اقتصاری نماید صاحب کشف الغم از اراش و صحیح
مفید نقل نموده است که از محمد بن اسمعیل بن جعفر الصادق رضی الله عنهما که در زمان خود در عراق است
او لادرسول بود صلح مرویست که گفت رایست ابن الحسن بن علی بن محمد بن المسیح بن و هو غلام و از
فتح نامی که در سلک مالک یکی از اعیان زمان انظام داشت منقولست که گفت شنیدم که ابوعلی بن علی
مبکلف گمن دیده ام محمد بن حسن را و صفت قامت او میکرد و از خادمه ابراهیم بن عبده الشافعی
که از جمله صالحات بود روایت کرد که گفت من ایستاده بودم با ابراهیم بر کوه صفابس آمد صاحب امر
علیه السلام انکه توقف کرد با ابراهیم و کتاب نامک او را گرفت و با او سخن گفت و از او بچند آیه
بن صالح روایت کرد آنجناب را در برابر حجره الا سوره دیده بوده و محمد بن ابراهیم بن ادربس از پدر خود نقل
نموده که گفت بعد از فوت ابو محمد رضی من پسر او را دیدم و دست مبارکش را بوسیدم صاحب
کشف الغم از اعلام الوری که مضاف طبری است نقل کرده که و راه من الوکلاء بعد از محمد بن عقیل

وابنه وحاجز والبلاغي والطار ومن الكوفة العاصمي ومن اهل الاموار محمد بن ابراهيم بن مهران
 ومن اهل قم محمد بن اسحق ومن اهل عمان محمد بن صالح ومن اهل الري الهادي والاسدي ومن اهل
 اهل اذربيجان القاسم بن الجلاء ومن نيشابور محمد بن شاذان ومن غير هؤلاء من اهل بغداد
 ابو القاسم بن ابي عيسى وابو عبد الله الكندي وابو عبد الله الجندي وسرون القزاز والنيلي والواقفي
 بن زبير وابو عبد الله بن فروخ ومسور الطباخ موالى الى الحسن رض واحمد ومحمد بن الحسن بن اسحق
 الكاتب من بني نوبخت وصاحب الفراء وصاحب الصرة المحمودة ومن عمان محمد بن كشمير
 وجعفر بن حمدان ومن الدينوري حسن بن هرون واحمد واخوه وابو الحسن ومن اصفهان ابن باقر
 ومن الصيرة زيدان ومن قم الحسن بن نصر ومحمد بن محمد وعلي بن محمد بن اسحق وابوه والحسن بن يعقوب
 ومن اهل الري القاسم بن موسى وابنه وابن محمد بن هرون وصاحب الحصة وعلي بن محمد ومحمد بن محمد
 كلبيني وابو جعفر الديلمي ومن قزوین مرداس وعلي بن احمد ومن شهرزور ابن الخال ومن فارس
 الجرجي ومن مرو صاحب الالف دينار وصاحب المال والرقعة البيضاء وابو ثابت ومن نيشابور
 محمد بن شعيب بن صالح ومن اليمن الفضل بن يزيد والحسن بن الجعفي وابن الاعرج والنسيبي
 ومن عصر صاحب المولدين وصاحب المال بكري وابو جبار ومن نصيبين ابو محمد الوجعاني ومن اهل الكوفة
 الطحيني وايضا در كتب مذكور مرزورست که از جمله نفاصاحب الزمان رضی الله عنه ابو باسم داود بن
 القاسم الجعفریست ومحمد بن علی بن بلال وابو عمر عثمان بن سعید السمان وابنه ابو جعفر محمد بن
 عثمان وعمر الاموازي واحمد بن اسحق و ابراهيم بن مهران ومحمد بن ابراهيم واخوه کسبام شعاع
 انحضرت قيام نمود ابو الحسن علی بن محمد سمری بود وفوت او در شصت شعبان سنه ثمان
 وعشرين وثلثمائة واقع شد واز ابو محمد حسن بن احمد مریست که گفت من در سال فوت علی بن محمد
 در بغداد بودم وقیل از وفات او روزی بوی ملاقات نمودم توقعی ظاهر ساخت که سوادان
 اینست بسم الله الرحمن الرحیم با علی بن محمد اعظم الله اجره انک نیک فانک میت با نیک
 و بین ستمه ایام فاجع امرک ولا توصل الی احد یقوم مقامک بعد وفاتک فقد وقعت الغیبه القاتمه

عاشق کاملی
عاشق کاملی

فلا ظهور الا بعد ان الله تعالى و ذلك بعد طول الابد و قسوه القلب و امتنوا الاض جوار البهيمه كوكب كبر
 توضع رانقل نواده از نزد علی بن محمد بیرون آمدم و در روز ششم با زینب او رفتم و دیدم که در مقام ارتحال است
 و دخل آن احوال از او پرسیدند که کیست و می تو گفت سدا هم مو بالغه و فی الحال از عالم انتقال نمود
 و العلم عند الله المعجود **و ذکر علامات ظهور امام رضی الله عنه و اختتام این جزوه منتهی انجام**
 بر طبق روایات علماء اخبار حوادنی که قبل از ظهور امام رصه عنده تمت وقوع خواهد پذیرفت و امات
 النقطاع غیبت آنحضرت خواهد بود بسیار است و رقم این حکایات فادت آن در مقام اختصا بنا بران علم حسبه
 رقم بر ذکر بعضی از علامات که از سید کاینات با آنیم هدات صفات مرویست سادرت بنماید و رقم تخفیف
 بر سایر قضایا بیکشد و رکشت الفیه انجید الله بن عمر رضی الله عنهما منقولست که رسول صلی الله علیه و آله فرمود که لا تقوم
 حتی یخرج القائم المهدی من ولدی و لا یخرج المهدی حتی یخرج مستون کذا با کلام بقول انابنی یعنی قائم شود
 فیامت تا بیرون آید قائم مهدی از اولاد من و بیرون نیاید مهدی تا وقتی که بیرون آید شصت
 دروغ گوئی که هر یک دعوی نبوت کنند و ایضا از ابن عمر رضی الله عنهما رویت که رسول صلی الله علیه و آله
 گفت یخرج المهدی و علی راسه غایبه فیها مناد وینادی هذ المهدی خلیفه الله فاتجوه یعنی بیرون
 آید مهدی در حالی که بر سر او ابر باره باشد که در آن ابر ندانند که ندادند که این مهدی است
 خلیفه خداست متابعت کنید او را و از جمله علامات ظهور قائم خروج سفیانی است و قتل
 نفس زکیه و اختلاف عباسیان در ملک و کسوف شمس در نصف رمضان و خسوف قمر در آخر
 و شنیدن اهل زمین ندای از جانب پیر برین و اقبال اعلام سپاه از جانب خراسان و خروج یما
 و ظهور مغربی و نزول اترک در جزیره عرب و سرخی که پیداشود در آسمان و پوشتافان را و آمدن
 رایات فیس بمصر و رایات کنده بخراسان و بیرون آمدن عجد از طاعت سادات خود و قتل
 ایشان مالکان خویش را و انهدام دیوار مسجد کوفه از پای جزه رونمیت که گفت از ابو جعفر محمد باقر
 پرسیدم که خروج سفیانی من المحتم قال نعم و النداء من المحتم و طلوع الشمس من مغربها
 محتم و اختلاف بنی العباس فی الدوله محتم و قتل نفس الزکیه محتم

در جزوه

و خروج القایم من آل محمد محتوم و از تعبیه از وی نقلست که ابو جعفر رضی الله عنه گفت
 که دوایت خواهد بود پیش از قیام قائم کسوف شمس در نصف رمضان و خسوف قمر در آری ماه
 بس من گفته یا بن رسول الله القری فی آخر الشهر و الشهر فی النصف فقال ابو جعفر انما اعلم
 بما قلت انما ایتان لم یكونا منذ مبط آدم علیه السلام و بکرم محمد از امام جعفر الصادق رضی
 عنه روایت کرده که فرمود که خروج سر کس سفیانی و خراسانی و یانی در یکسال در یکماه در یک
 روز واقع خواهد شد و در میان ایشان سیج رایتی هدایت نزدیکتر از لوا ایلی نخواهد بود از
 برای آنکه او مردم را بسلوک راه حق خواهد خواند و انی خدیج از ان امام عالم مقام نقل نموده که
 گفت خروج کند قائم تا وقتی که بیرون آیند و وازده کس از بنی هاشم که همایشان مردم نغزنی
 دعوت کنند و حسین بن محمد رحم از ان امام بزرگوار روایت کرده که گفت اذا هدم
 حائط سجد الکوفه مما یلی دار عبد الله بن سحر و عند ذلك زوال ملک القوم و عند زوال الجحش
 انعم علیهم السلام و از ابو الحسن بن جهم روایتست که مردی سوال کرد از ابو الحسن الرضا
 رضی الله عنه از فرج جواب داد که میخواهی که کن رکنی یا اجمال گفت اجمال فرمود که هر گاه رایا
 قبس ر مهر و رایات کنده در خراسان منصوب شود فرج نزدیک خواهد بود و از سعید بن
 جبیر رضی الله عنه بشبوت پوستی که گفت در سال ظهور مهدی بیست و چهار قطره باران بر زمین
 بارو که آمار و برکات آن نمایان باشد و محمد بن مسلم گوید شنیدم از ابو عبد الله رضی الله عنه که
 میگفت بدستی که پیش از ظهور قائم بلوی از بزرگ تعالی نازل خواهد شد گفتیم آن چه خواهد بود
 جعلت فداک بس فرات کرد و کتبکم من الخوف و الجوع و نقص بین الاموال والا
 و الا نفوس و الثمرات و البشیر انصار بن تم قال الخوف من ملوک بنی فلان و الجوع من غلام
 الاسعار و نقص الاموال من کد و التجارات و قلة الفضل و نقص النفس بالمولت
 الذریع و نقص الثمرات بقلة ربح الزرع و قلة برکت الثمر بعد از ان گفت که و بشارت باوصا
 صابرانه نزدیک این وقایع بتخیل ظهور قائم رضی الله عنه رقم حروف گوید که چون سخن

فقد زلت علی
 حاج

بدینجا رسید جو ادخوش خرام خادم علی بساط انبساط واجب دید جا وائق و توفیق صفا
 که لیالی مهاجرت محبان خاندان مصطفوی و آیام مصابرت مخلصان دودمان ^{مستوفی}
 بنهایت رسیده آفتاب طلعت با حیرت صاحب الزمان علی اسرع الحال از مطلع نضره
 اقبال طلوع نماید و ماچیز آیت هدایت آیت آن مظهر انوار فضل و احسان از مشرق مراد
 برآمده غمام حجاب از چهره عالمتاب بکشاید چمن اهتمام آن سرور عالم بقام ارکان مباحث
 ملت پیمانند ایوان سپهر خضر سمت ارتقاع و استحکام کبر و بخت اجتهاد آن رسید
 ذواحرام تو اعد بنیان ظلم و ظلام بسان دور بسید غیر اصفت الخفاض و انهدام بذرد
 اهل اسلام و نظلال اعلام مظهر اعلامش از تاب آفتاب طوارث امان یابد و کفارشاد
 فرجام از اصابت حسام خون آشامش جزا اعمال خویش عاقبت بقدر حتمیت باشد ^{مستوفی}
 بجای امام هدایت شاد که بگذشت از خدمت انتظار ز روی عابون برانگن آفتاب عیان ساز رخسار جوان
 برونای از منزل اختفا نماند کن آثار زهرو فو بیاری از تاج تابد سر مینداز نطق کرامت
 سرافراز از سروری سپهر که شد مغرور ز کار توهر شیخ از کمال تو کل زره که آن پوشش از هر چه گویند
 بدست از حفظه زان سپهر که از هر بنامی بود خوبروی کوری خصمستان مینداز شع هدایت
 بکش تیغ چون شاه دلداد برآور ز زبان خواجه و مار کمان جهاد چنان کن زره که آید زهر کوش از آرزو
 طریق هدایت نمودار کن لوائی خواست بگوسارین برافراز ارکان اسلام مینداز بنیان اصنام
 جهان بر شد از شیوه ظلم و جور ز انصاف دورست طوارث باو عدل خود آباو کن دل خلق از رحمت شاکر
 بغور نظیر آن مظلوم رس که از لطف تو نیست محروم ز فیض غمام عنایت نبوت که از فرخ ابر بهارست
 بدله اهل طاعات را ابروی که جهان از لولش معاصی بود دل مرده اهل در دنیا زار بین دم عیسوی زنده
 نظر کن بحال من مستمند که در دم الطاف تو بر بندم کلمه سک آستان تو ام که من خاک راه مسکن تو
 میجی که کفتم ترا در دکن که اگر چند باقم بر پیشان سخن چو این جزوا ز وصف کلام بنام عابون تمام یافت
 که ای کشش نزد ارباب دین فضیلت و ران سخن از زمین محبان آل حبیب اللقی جیبان درگاه شایسته

خصوصاً چندی که ابواب دارم . دست کرم در زیر اسان کشاد . بر انداختن میان تکلم و تم . بر افراختن اعلام صدر کرم
 با این هنر لطیف و احسان نمود . زهرات آل زندگ جوان زدو . به پیشش نهند نموده سپهر . که ساز جهان روشن از نور
 نور زدو که کین با این زمین . زمین را کند رشک خلد برین . جو او از نجات آل نبی است . ز اعداء آل نبی اجنبی است
 بود این امیدم که باشد مدام . مباحی با لطاف خاص امام . با قبائل اولی که کوه ز شام کند بر زور دامن روزگار
 آبی تخی امام زمان . بعضی محبتان این عالمند . با میان اصحاب زهد و کرم . بعرفان ارباب شد و رشاد
 که تو فیق کردان نیت و دم . برویان کل رحمت از کلمتم . مرا بهر و رسا از لطف عالم . که دارم بفضلت امید و تمام
 ز غفران خود نام امیدم کن . ازین پیش دیگر نگویم سخن . وقع الفراغ من تصحیح الجزء الاول من المجلد
 الثانی من کتاب حجب السیر فی اخبار افراد البشر فی شهر رجب المرجب

معنی ضمیر انور امام حسن رضی الله عنه سمت وضوح پذیرفته بعد از شهادت شاه ولایت چنانچه
 مذکور شد دست انقیست مہام خلافت باز داشت و معاویہ در بلاد اسلام لو ارباست و
 حکومت برافراشت و بس از مرگ وی بعضی از اولاد او فریاد او طریق جهان بینی و کیمی ستانی
 نمودند و اکثر ایشان مرتکب لوازم بغی و ضلال شده از عقاب نکال اندر شمش نمودند و تمامی آن
 طایفه که ملوک بنی امیہ عبارت از ایشان است چہارہ نفر بودند و مدت حکومت ایشان در اطر
 جہان نود و یک سال امتداد یافت و اول آن طایفه معاویہ بن ابی سفیان است و آخر طایف
 مروان بن محمد بن مروان **ذکر مجملی از حال معاویہ** نسب معاویہ بچہار واسط بعد
 منافع بن قصی کہ از جمله اجداد حضرت رسول است صلی الله علیہ وسلم می پیوندد بر بنو جبکہ
 معاویہ بن ابی سفیان صحیح بن حرب بن امیہ بن عبد شمس بن عبد مناف و مادرش مندیث
 بنت عبد بن ربیع کہ در روز جنگ احد کجک سید الشہداء حضرت رضی الله عنہ خانیہ بنا بران معاویہ را بن
 ائکہ الاکبا و میگفتند و کنیت معاویہ ابو عبد الرحمن بود و نقش خاتم شمس **لا قوۃ الا باللہ** و او
 در سال فتح مکہ کلمہ توحید بر زبان رانده در سلک مؤلفه قلوب انتظام یافت و با عقائد زہرہ
 از اہل سیر چند نوبت کتابت وحی کرد و بزعم فرق کاتب صدقات بود و چون معاویہ بر دارم رسید
 ز وجہ رسول صلی الله علیہ وسلم و ازواج سید المرسلین را اہمات مؤمنین کویند شیخ سنی
 غزنوی در اثنا مرح جناب مرتضوی در شان وی نظم کرده کہ **مشنوی**
 خال باو رخص او حالی بیک خالی زخیرا خالی خال شکنین نبود بزخیر خال بر دیده بود خال سفید
 انکہ مرد دو با و نمیشد او نہ خال و نہ یک المیش و انکہ خوانی می معاویہ شمس و انکہ در ہا ویر است زاویہ است
 و معاویہ بعد از فوت برادر خویش زید در سال نزدیم از ہجرت خیر البشر بفرمان امیر المؤمنین عمر و
 دمشق شد و چون خلیفہ ثانی عالم جاودانی نقل کرد عثمان بن عفان رضہ حاکم جہان بنان گشت
 بدستو رسان آن منصب ابو سلم داشت و معاویہ بس از رنہادت امیر المؤمنین عثمان چنانچه جزو
 جہارم از جمله اول نقیہ کتابت در آمد دعوی خلافت نموده لوای مخالف نسبت بشاہ ولایت

برافراشت و بسبب شانت آن حوكت چندین نزار کشته کشته هرج و مرج با مبرمک ملت
 راه یافت و بعد از آنکه امیر المؤمنین علی رضی الله عنه بر باض دار السلام انتقال نمود و امام حسن سلام
 علیه السلام ظرافت استغاف نمود معاویه در رجب الاول سنه احدی و اربعین در حکومت مستقر
 و نو زده سال و چند ماهه کاهمانی کرده در رجب سنه ستمین منبرلی که در آن عالم برای او تعیین شده بود
 انتقال نمود و معاویه اول کسی است از حکام اسلام که زندان ساخت و فوج مقرر کرد و ایشانرا
 بر سبیل سرعت بمواضع فرستاد نخستین شخصی است که از مردم بجهت نام پسر خود باستاند بود
 خوش راغایه خواند و مساجد مقصوره بنا نمود و بعضی گفته که امیر المؤمنین عثمان نیز مقصوره ساخته
 بود از خوف آنکه بدوان نرسد که بفرضی الله عنه رسیده و اول کسی از ولایة مسلمانان که خواهر بر میان را
 بخندمت خود اختصاص داد و بر بر و ات دیوانی مقرر داشت و خطبه خواند و بخلاف شریعت مظهر
 استسحاقی نسب بکازنجو کرده زیاده بن اینه را برادر گرفت معاویه بود و چون معاویه در زمان
 حکومت بطریق ملوک جاهلیت در ملبوس و ماکول تکلف می نمود و تجمل و حشمت سلوک می فرمود
 سیدنا عمر رضی الله عنه او را کسرای عرب یکفوت معاویه در مشق روی نمود و بقول کنز و بیجا
 در آن زمان نزیاد غایب بود و صحاح بن قیس الغبری بروی ماکر گزارده و او را در حان بده و من کمر
 عمرش را از هفتاد و سه سال نامش تا و یکسال گفته اند اعلم بحقیقه الحال **کفتار در میان بعضی زوفا**
او ان حکومت معاویه بن ابی سفیان در سنه احدی و اربعین که ایالت بلا اسکلین در معاویه
 قرار گرفت ریاست کوفه را بمخیره بن شعبه تفویض نمود و حکومت بصره را بر ابطاه موبس از
 روزی چند بر محزول شده عبداللہ بن عامر صاحب ان منصب گشت و معاویه تهمت عراق ان فصل
 روی توجه بدین نهاد و ولوای عظمت منفع کرد این دو در سال اول از استغفال معاویه **صیفان بن ابی العقیلی**
 وفات یافت و او از جمله اعیان قریش بود و پس از غزوه خنین بوحدانیت حضرت عزت و نبوت
 بهترین سالکان مسالک رسالت اعتراف نمود و دو م در آن سال **پسند بن ریحہ العامر** که از جمله
 مشاهیر شعراء عربست فوت شد و او شرف صحبت حضرت رسول صلعم در یافته بود و آنحضرت شان

اد نمود

او فرمود که **اصدق کلمه قاتلها العرب** **کلمة الاکل ثی ما خلا الله باطل** در فصل الخطاب سطر است که
 بسید بعد از او که شرف اسلام اصلا شعر کشف و قیل قال بیجا واحد و الاول هو الاصح مدت عمر بسید از صد و
 و سال تا صد و پنجاه و هفت سال کفنه اندو در سنه ثانی و اربعین عبد الرحمن بن سمره بفرمان معاویه لشکر
 بسستان کشیده بعضی از مواضع آن ولایت را فتح کرد و راستن بن عمرو و کجک و کسند رفته دست بغارت و تاراج
 و درین سال **عثمان بن طلحة الجندی الحلی** که منصب حجاب خانه کعبه با عن جد تعلق بوی میداشت و وفات یافت
 و در سنه ثلث و اربعین عقبه بن نافع بفتح بعضی از بلاد و نمودان قیام نمود و بسربین اطاعة بغزو روم اقدام فرمود
 و هم درین سال بروایت **یافعی عمرو بن عاص السهمی** که از قبل معاویه والی مصر بود و وفات یافت و پسرش **عبد الله**
 قائم مقام شد و عمر و عاص یکی از دهاست عرب بود و در مکه و مدینه و شیب و نظیر نداشت و در عین سال
عبد الله بن سلام الاسراعیلی که بزرگو علم و عمل انصاف نداشت و در سال اول هجرت از ملت موسو
 بدین محمدی در آمده بود و در مدینه از عالم انتقال نمود و هم درین سال بروایت امام یافعی از حمزه
محمد بن مسلم الانصاری البدری رض و در مدینه فوت شده مدت عمرش هفتاد و هفت سال بود و
 صاحب کتیره آنکه محمد بن مسلمه فارس رسول الله لقب داشت و در سنه ۴۰ علم غزیت
 بجای آخرت برافراشت و در سنه ۴۰ معاویه بخلاف شریعت سید المرسلین بنسب
 زبا و بن ابهر را بنود می کرد اندیشه آن لعین را برادر خود اند فیصل بن اجال آنکه ستمیه مادر زبا و کزینک
 و هفانی بود و آن دو هفان را مرضی پیدا شده عارث بن کلهه ثقیفی بمجاوزه قیام نمود و هفان ستمیه را بریم
 حقن العلاج بجارث بخشید و از وی در خانه عارث دو پسر متولد گشت نفعج که ابو بکره کنیت داشت
 و نافع اما هیچ یک از آن دو و هلال زاده را عارث فرزند نکلفت و آخر الامر نافع را گفت تو پسر منی
 اما ابو بکره و ولد هفان غلام است که عجب نام دارد و آنکه عارث ترک ملاقات ستمیه کرده عید او را بجای
 در آورده و در آن اوقات روزی کتیرا بوسفیان بر طایف افتاد و در خانه ابو مریم خا فرود آمد
 بشرب شراب قیام نمود و در آنجا تصاعد بخار خرازا ابو مریم شاه پی طلبید و ابو مریم ستمیه را حاضر
 ساخته بوسفیان دفع فسله کرده و ستمیه بزبا و حامله گشت و چون زبا در بطن رشد و نیمه تن

صنعت کتابت آموخته آنرا فهم و نجابت در ناصیه او ظاهر گردید و امیر المؤمنین **عمر** را وقت
خلافت خود تمیی بد و رجوع نموده زیاده کارهای بیعی از عهد سر انجام آن بیرون آمد و پس از آن
بدین در مجلس انکار صحابه خطبه فصیح و بلیغ بر زبان راند **عمر** وعاص گفت که اگر این
پسر از قریش می بود همه عرب را یک عصا میراند ابو سفیان گفت بخدا سوگند که من میدانم
که او را چه کس در شکم مادر وضع کرده است امیر المؤمنین **علی** رضی الله عنه گفت خابوش
باش که امیر المؤمنین **عمر** این سخن را از تو می شنود بی الحال او را بر تومی بندد و چون امیر المؤمنین
علی رضوان الله علیه صد خلافت را بوجود همایون خود زینت داده و زینت داده و زینت داده
ولایت بصره را در کف کفایت عبدالعزیز بن عباس رضی الله عنهما نهاد و زیاده را بر سر بیگانه
و افراغ محاسبات آن دیار مقرر فرمود و روز بروز ترستی زیاده را در از دیار بود و بنا تقلید
حکومت مملکت فارس سرافرازشد و آن حدود را مضبوط ساخته قلاع استحکام
تمام داده و معاویه در اوایل ایام حکومت از وی خلیف بگشته در باب تم و با مغیره بن
شعبه مشورت نمود مغیره گفت که اگر تو از سر محاسبه اموال فارس در کناری من چنان ساق
که زیاده را اطاعت تو بر میان بندد و معاویه این سخن را بسمع رضا شنوده بوسید مغیره
میان او و زیاده مصالحه واقع شد و زیاده از مصلحه بن بهیره الشیبانی بیست هزار درم
قبول کرد که معاویه به گفت که زیاده مجموع بلاد فارس را مسخر و محفوظ ساخت و منقبلی می شود که
هر سال دو بار هزار هزار درم تسلیم نماید مشروط با آنکه آنچه مردم در شان او میگویند
توانکار بفرماید معاویه پرسید که چه میگویند مصلحه جواب داد که او را از جمله اولاد ابو سفیان
می شمارند و معاویه را این سخن موافق مزاج افتاده گواه طلبید و ابو مریم خارقصید رسیدن ابو
سفیان را بطایف و نثر بس خوردن و صحبت داشتن او را با همه چنانچه سابق مسطور شد نزد معاویه
کرد و معاویه این چنین شهادتی را بسمع قبول شنوده که زیاده پسر ابو سفیان و برادرش است
بر خاطر عامه مسلمانان بغایت دشوار زیرا که کجاست صحیح **الولد للفرض** بجز دشوار است

ابو محمد بن شیبوئی می پویند که زیاد لمیر ابو سفیان بوده باشد و معاویه نیز سبیل علانیه زد که شرف
 خازن بود و مقتضای دای خویشش مان فرمود و هجدهمین سال معاویه عبداللبن عامر را از ابلکت
 بصره عزل کرده ان بنصب الجبار بن عبداللبن اذوی داد و در نهمین سال **ابوموسی اشعری که**
موسوم بود بعد عبداللبن قیس در مکه یاد گرفته وفات یافت و او بعد از فتح خیمه صوب جعفر بن
 ابی طالب رضی الله عن ملازمت حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم و کجین صورت نبوت
 قرأت و وفوف بر قواعد احکام شریعت اتصاف داشت اما در وقتی که از قبل امیر المؤمنین علی علیه السلام
 حکم بود چنانچه در جزو چهارم از محمد اول مطورش از عرو و عاص فریب یافته خطایی عظیم نمود
 و شاعت آن حکایت تا فایم قیامت برالسنه افواه مردم گاه مذکور خواهد بود و ابوموسی
 بروایت حمد لله مستوفی شصت و سه سال عمر داشت و هجدهمین سال فتح کابل یعنی عبدالرحمن بن
 سمر دست داد و مسلم بن ابی صفوه را بایت جهاد او فرستاده روی بهند بخار و در **هجدهمین**
و اربعین معاویه جارش بن عبداللبن را از حکومت بصره معزول گردانیده ان بنصب زیاد بن ابی سفيه
 نفوذ نمود و ایالت حجاز و خراسان نیز تعلق زیاد گرفت و زیاد در راه بیع الاقطر حجازی را که
 سنه مذکوره بصره رسیده و بیع سیاست از بنیام انتقام بپروان شد و بسیاری از اهل بیت
 بقتل رسانید انگاه حکم کرد که بعد از نماز تفتن چون ان مقدار زمان بگذرد که کسی ازین جانب برسد
 جانبشته باز تو اندانند بیج آورده در کوه و زار آمده است نماید و هر کس در آن وقت نزد که خوف
 بدار باشد و در شب اول چون زمان بفرزد کردنت عسسان فرستاد تا هر که را بینه بقتل رساند
 بروایت ابن دران شب اول کشته شد و در شب دوم شش نفر بقتل آمدند و در سوم
 بیج خون گرفته بدست نیفتاد و گفت که بعد از قتلش عسسان اعیان را بافته که گو سفند را
 و او را کشته و پیش ناید بر دند زیاد از وی پرسید که چرا بخلاف حکم ما درین وقت از خانه برود
 آمده جواب داد که من مردی غریبم و از فرمان امیر خبر ندارم زیاد گفت که اگر خبر است کنایه
 اما صلح بحالمان در قتل تست و فرمود که ان بچاره را کردن روند تعب از ان بیج تنفسی را

زنده بود که شب از خانه بیرون آید و زیاد حکم کرد که شیخها با زاریان در دکان بنشیند و گفت که
 اگر چیزی غایب شود من صامین بنامش لاجرم مردم در آن یکجا ایوب کاکین بازی که داشتن
 و مسیح و نرینه دست بکمالی کسی در آن نمیکرد و کلاب و خوشن شهر در آمده در دکانها بازی میکرد
 ندید که بخت رسم تسبیح کشیدن بنداشد و زیاد در ایام حکومت خویش کباب و حجاب باغها فرمود و همواره
 در مقام تمامهائی نشان می بود و در سال مذکور معاویه بن خدیجه بنو اوقاص بر داخست و روایت یافتی
ابو خارج بن یزید بن تلبت الانصار عالم اوقات را بمنزل ساخت و او از اعظم کم کتاب و بی
 و حفظ قرآن علمای صحابه بود و مدت پنجاه و هشت سال در دار دنیا اقامت نمود و در **سنه ثانی و اربعین**
الرحمن بن البراء بن العاص در مدینه جنات یافت و کوفه بدین حال خزان بنامت معاویه در آن زیاد و در **سنه سیح**
و اربعین عبدالله بن عمر و بن العاص از حکومت معاویه که شته معاویه بن خدیجه در آن ولایت آمد و در **سنه ثانی**
 و اربعین زید بن عوفان پدر خویش با جمعی از کاتبان کاتب بن عبدالله بن عباس و ابو ایوب انصار و عبد الله
 بن زبیر و عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله عنهم بغزو و دم شنافت و او را در قسطنطنیه بانصار
 بخاریات روی نموده در آنکه معاویه ک ظفر یافت و **ابو ایوب خالد بن زید الانصار رضی الله**
 در سلک کلبا ایل بر و اصحاب احد تنظیم بود و در حبس و در حبس ملازمت حضرت ابی بکر
 می نمود در ظاهر استبول جهان قار آمد و در کوفه و در یک سو آن بلده مد فون گشته مرفه و نوز
 او محل عای استفسار رضای شد و در **سنه تسع و اربعین** معاویه مروان بن حکم را از حکومت
 مدینه عزل کرده زمام امور آن منصب بقضیه اصحاب سعید بن العاص داد و در **سنه تسع و اربعین**
 بن شعبه الثقفی روی بجای عقبی نهاد و مغیره باصابت را بی تدبیر انصاف داشت و در وقتی
 که حاکم کوفه بود علم عدل و انصاف بر او افتاد و در جنگ بیرون که تیری بیک چشمش رسید و کوفه
 و چون دیده بپوشید از شگفت پشیمانی نداشت بخاطر معاویه پدر است ابراهیم بن سنان بن علی علیه السلام
 مبالغه می نمود و پس از آنکه مغیره بدار خویش انصاف حکومت کوفه نیز زیاد و بنامت قمر ریافت
 و او کسی که معاویه حکومت این دو ولایت نمود زیاد بود و در **سنه سیح و اربعین**

جذب العیشی فوت شد و ایضا **کعب بن مالک السدوسی الانصاری** احد الثلاثة الذی خلفوا درین سال
وفات یافت مدت حیاتش بیست و هفت سال بود و در **سنه اصدی و خمین** **حجر بن عد**
الکندی که در سلک اشراف اصحاب سید المرسلین و اعظم احباب امیر المؤمنین انعام داشت
باجتماع از اتباع خود بسبب معایت زیادین ابید و حکم معاویة بن ابی سفیان شربت شهادت
چشمه و هم درین سال **سعید بن زید بن عمرو بن نقیل القرشی الحدادی** ضم که پسر عم و شوهر خواهر امیر
المؤمنین عمر بود در سلک عشره مبشره انعام داشت و در عقیق متوجه عالم آخرت گردید مدت
عمرش بقول محمد الله متوفی از ششاد سال و بعقیده صاحب سیر السلف از مضافات سال متجاوز
بود و در سنه اثنی خمین بروایت امام باقری **معاویة بن فضیل الکندی** که از قبل معاویة بن
ابی سفیان حاکم مصر بود بدرجاء منتقل گردید و هم درین سال **حزیر بن عبد الله الجحلی** که سید قوم
خویش بود و بفرموده حضرت رسول صلی الله علیه و آله تازی و الخضر را ویران نمود و وفات یافت
و حسن صورت جزیر برتر بود که او را بوسف این است میگویند و در همین سال بروایی که در تصحیح
المصابیح مسطور است **ابو محمد کعب بن عمرو الانصاری** که از اهل بیعة الرضوان بود و او بکبر و فجع بن الحما
و **عمران بن حصین** وفات یافتند و در سنه ثلث و خمین طاعونی بر انگشت زیاد بن ابیه برآمده دست
تعدی او از سر اهل اسلام کوتاه گشت و چون از اطباء استعلاج نمودند گفتند علاج این مریض مختصر
در قطع ید است و زاید و سخن طبیبان نذر شرح کرده شرط منورست بجای آورده شرح گفت از آن پیر
باقتضای مبرم بر قطع ید فایده مترتب نشود و تراست بریده با ایزد تعالی ملاقات دست دهد
و بر تقدیری که شفا یابی با وجود ید مقطوع از حیات تمتعی نتوان یافت و چون شرح از پیش
زیاد بیرون آمد بعضی از مردم او را هلامت کردند که چرا بقطع ید این بر بخت اشارت ما
نفرمودی جواب داد که **المستشار** مؤمنند و ایتست که بعد از خروج شرح از مجلس با وجود آن
که بفرموده اطباء قیام نماید و چون جلاد حاضر گشت و آتش افروخته را نظرها بر جزیع و نزع کرده از بید
دست و گردن گشت و در ماه رمضان سنه مذکوره در کوفه همان علت وفات یافت

گویند که چون خبر مرگ او بسید عبداللہ بن عمر رضی اللہ عنہما رسید گفت که ز یاد مرز و آخرت را
 در نیافت و دنیا نیز بر او باقی نماند و معاویہ بعد از توقف بمروفاات زیاد و ولد شقاوت نژاد
 او عبید اللہ را امارت کوفه داد و هم درین سال بروایت امام یا فعی **فیروز الدیلمی** که قاتل اسود
 عیسی بود و **فضال بن عبید الانصاری** که در دمشق بمهر قضا قیام می نمود از عالم انتقال کرد و در
 همین سال بقول بعضی از ارباب اخبار **عبد الرحمن ابی مکر الصدیق** رضه فوت شد و در سنه
 اربع و خمین معاویہ عبید اللہ بن زیاد را بجلومت خراسان فرستاد و او باغ و رانهرشتان فتح و لا
 مشق کرد و اینها و در سنه شصت و خمین مراجعت نمود معاویہ کجی کردید در روضه الصفا مطوشت
 در سنه اربع و شصین معاویہ سعید بن العاص را از ایالت مدینه عزل نمود و آن منصب را
 مروان داد و بسبب این قضیه آنکه سابقا مکتوبی بسعید نوشته او را بدم خانه مروان واخذ
 اموالش کرده بود و سعید رعایت حق نویسی نمود و التفات بنام معاویہ مکرده و بار دیگر معاویہ
 درین باب رفتار سال داشتند آن نوشته نیز حکم مکتوب سابق گرفتند از علی بن معاویہ
 از سعید رنجید منشو حکومت مدینه را بنام مروان در قلم آورد و بدو نوشت که خانه سعید را ویران
 کرد و معاویہ در دازوی بستان و چون آن مثال و نامه بمروان رسید فی الحال با جمعی کثیر آلات اودا
 بدم برداشته بمروان سعید رفت و سعید بختی بنده از سبب آن هجوم بر سعید مروان گفت که آمده ام
 که بفروان معاویہ خانه ترا ویران سازم و اگر تو نیز بنام ام مویشی تقصیر جایز نمیداشی تا سعید گفت
 آن ظالم دو نوبت بن نوشته است که بگرفتن جهات و انهدام سرای تو اقدام نمایم و من رعایت
 جانب تو کرده متوض نکشم مکتوبات معاویہ را بمروان نمود اما نگاه سعید و مروان متفق اللفظ
 و المعنی بر معاویہ لعنت کرده با نوشتند که چون تو در میان اقربا خویش مخالفت و مزاج
 می کنی حق بجانب امیر المؤمنین علی بود که ترا ظلم وصال میکند و طایخی و باغی میدارند و در
 سال مذکور **اسامه بن زید بن الحارثه رضی اللہ عنہما** وفات یافت کینت اسامه ابو محمد بود و قبل
 ابو زید و قبل ابو خاره و مادرش ام ایمن است تا خاضه رسول صلعم و از جمله فضایل اسامه رض

انکم من

مطابق عتبات مآب زین العابدین
رضی عنہم شین فی الجائزہ
دستین فی الاسلام

انکہ حضرت مقدس نبوی صلوات اللہ وسلامہ علیہ اوار برشکری کہ کابر مهاجرین وانصار داخل آن بودند
 امیر کرد و این پنج روز ضمن وقایع سال یازدهم از هجرت هر قوم ملک بیان کرد و بیستم و دین سال ثوبان غلام
 خواجگ کیانست علی افضل التجات و در هفت فوات یافت و در نین سال بروایت باجمعی **حزین بن مطعم بن**
 نوفل بن عبد مناف که از جمله اشرف فریض بود عالم آخرت شنافت و **ایضا حسان بن ثابت اللہ تعالیٰ**
رضی اللہ عنہم درین سال عالم فانی را و داع کرد و مداح سید کربار بود به کج کفار فجا بر قیام مینمود و این دو هفت
 ثبت می شود از قصیده است که در مخاطبه ابو سفیان در ملک نظم کشیده **شعر** بجهت محمد افاجت عمره و عند اللقی ذی
 الجارہ فان ابی و والده و عرضی لغرض محمد منکم و قار و از جمله فضایل حسان آنکه رسول صلی اللہ علیہ وسلم در شان
 او فرمود که ان اللہ یو کسان ما کما فتح کتبت عشرین صد و هفت سال بود هفت سال در جا بایت و هفت
 سال در اسلام و در تاریخ یاقعی مسطور است که بدر حسان وجد او نیز همین مقدار عمر یافتند و بیست و نهم و دین سال
 بقول بعضی از اباب **ابن حرام بن حکیم بن خرام بن حویل بن اسد بن عبد العزی بن قضی** که برادر زاده خدیجه بود
 روی عالم عقی آورد و او نیز صد و هفت سال عمر یافت و هفت سال در جا بایت و هفت سال
 در اسلام و صد برده در جا بایت آزاد کرده و صد برده در اسلام و حکیم رض در روز فتح مکه بسجده
 بود و نوبتی سزایی هفت هزار درم بجا و بیست و هفت صد را در راه خدا تصدق نمود و فرقه از اهل خبر بر آن فتره
 ولادت حکیم در اندرون خانه کعبه وقوع یافته بود و اللہ تعالی اعلم بجزء و در نین سال ابو قاده
حارث بن ربعی الانصاری و محتره بن نوفل الکرمی وفات یافتند ابو قاده در اکثر مشاهدات
 رکاب فلک فرسای خاتم الانبیا بود و در غزوه غایب آنحضرت در باره او فرمود **فی ذلک الیوم**
خیر فرسان ابو قاده مدت عمر ابو قاده ار کسی که در وقت تحریر این او را فی در نظر بود و بوضوح زیور
 اما چنان معلوم شد که اوقات حیات محترم صد و پانزده سال بوده و اللہ تعالی اعلم و در سه که عمده اللہ
 بن زیاد از خراسان باز آمد معاویه عید اللہ بن عمرو بن غیلانرا که زیاده از قبیل خویش بجکومت نصب
 کرده بود و عزل نموده آن منصب را بعید اللہ بن زیاد داد و عید اللہ در بصره توقف کرده مسلم بن زعنه
 الکلابی را بخراسان فرستاد و درین سال **ابو اسحق عدین ابی وقاص الزعری رضی اللہ عنہم** بر علم است

و جماعت از جمله عتره مبشره است در مدینه وفات یافت و در کورستان بقیع مدفون گشت و سعد
رضی و او ایل بعثت حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم سعادت یان مستعد شده بود و او اول کسی است از
کثیر در روی کافران انداخت و بسرا و غیر نخستین شخصی است که تبر بجانب امام حسین رضی الله عنه در آن
احادیثی که در فضیلت سعید روایت علی مرتضی بجهت پیوستگی آنکه رسول صلی الله علیه و سلم در روز احد
سعد را محاط ساخت میفرمود که **یا سعید ارم فدک ابی و اخی** دیگر آنکه در صحیحین از عایشه صدیقہ رضی الله
عنها روایت که در وقتی که حضرت رسالت علیه من الصلوات ناگاه بعبده تشریف آورد و در پیش پد
بوده فرمود که کاشکی مردی صالحی امشب بجز است من قیام می نمود درین جنین آواز ملاح بگوش رسید
صلی الله علیه و سلم فرمود که کیست این گفت منم سعد بجز فرمود که باعث آمدن تو جود بود گفت در فرسخ
خونی با قوم نسبت بر رسول خدا و آدم تا آنحضرت امشب حراست نام **بن رسول صلی الله علیه و سلم** او را دعا کردند
رفت در بر سلف سطور است که سعد رضی الله عنه در عهده سالک شرف اسلام در یافت و در ششاد و بر
سالکی بجهان جاو دران شفاف و موآ خراهماجرین وفاته یافت و هم درین سال **ابو الیکبر عقیق** و **عروان**
الیدر فوت شد و موآخرین مات بالمدینه من شهد بر او بقولی در عین سال **رقم بن ابی الارقم المخزومی**
از رافنا بعالم بقا انتقال نمود و در بقیع مدفون شد و او از جمله سابق اسلام است و بعقیده حمد الله
مشتا و پنج سال عمر داشت و در **معاد** و **عبد الله بن زیاد** از حکومت خراسان عزل کرده
زمانم سرانجام مهام آن ولایت را و در قبضه اختیار سعید بن عثمان بن عفان رضه نهاد و سعید بجز اسان
رفته بعد از مضبوطان حدود لشکر باور انگرشید و نخست قصد تحریک بخارا نمود جنگ خاتون که در آن ولای
بخارا بود و قاصدی نزد او فرستاده طالب مصالحت گشت و سعید بمنس جنگ خاتون را بجز اجابت
مقرون کرد انده هم برینوجب قرار یافت که بخاریان مبلغ سیصد هزار درم در بدل صلح جواب گویند
و جمعی از ملک را از کازانبواز و سعید فرستند و سعید بعد از فیصل هم بخارا را لوانظر انما بصوب سمرقند
والی آن ولایت که او را اشید سارک میکشند در شهر حصن گشته سعید ظاهران بلنده را معسکر ساخت و آقا
محصر کرده چند نوبت میان اهل اسلام و اصحاب کفر و ضلالم محاربات سخت اتفاق افتاد **رقم بن عباس**

و

رضی الله عنهما و در بعضی از آن معاکر سعادت شهادت رسید و قتم بحسب صورت مشابه حضرت خاتم بود صلعم
 در تاریخ اربعین در اعم کوفی مذکورست که چون سعید و الن که فتح عمر قندیسیر پذیرفتند مابین صلح گشت
 و بعد از آمدن شمر بنان مقرر شد که خشید مبلغ پانصد هزار درم بمسلمانان دهد و یکم و زور و از راه
 شهر را با رکذ تا سعید بدانجا و آمده از دروازه دیگر بیرون رود و سعید مال مصلحت گرفته و بسمر قندیسیر
 مراجعت نمود و چون در نواحی بخارا نزول فرموده بلکه آن دیار را الحی نزد او فرستاد و پیغام داد که بخواهد
 خویش و فغانی و ملک زادگان را شرف رخصت ارزانی فرماید و سعید از قبول آن سخن سر باز زد
 بمر و شتافت و در عین سال یعنی ششم معاویه ولدنا خلف خود یزید پدید را ولی عهد گردانید و بیعت
 اتمام آن امر از شام متوجه جاز که بزید پسر شمر از یمنی در ضمن وقایع امام حسین رضی الله عنه مذکور گردید و در سال
 مروان بن حکم از حکومت مدینه معزول گشته آن منصب بولید بن عقبه بن ابی سفیان معلق گرفت و درین
 بروایت بعضی از مؤرخان **ابوهریره عبد الرحمن بن محمد الدوسی** رضی الله عنه وفات یافت تا شام در جاهلیت
 عبدالشکر بود و در اسلام آن نام بعبد الرحمن تبدیل پذیرفت و در سبب تکلیف او ابوهریره اختلاف است
 روایحی آنکه نوبتی سعی اتمام اشتغال داشت تا ناگاه چند کربچه وحشی یافتند و آنها را راستین خود نهادند
 و چون نزدیک بروم رسید جمعی بر آن حال مطلع شده او را ابوهریره خواندند و فوئی آنکه رسول صلعم او را آگاه
 خطاب گردانید و مردم ابوهریره گفتند مشهورست که ابوهریره در وقت محاربات مصفین در عقب امیر
 المؤمنین رضی الله عنه نماز کند و بر خوان معاویه طعام بخورد و در حین مصاف از مکر که بیرون رفته در گوشه
 می نشست تا سبب این امور را از او پرسیدند گفت که **الصلوة خلف علی آتم** و سباط معاویه را در سم و ترک
القتال سلم و ابوهریره بفرموده معاویه روزی چند جلوست مدینه منصوب شده بود و مدت
 حیاتش بر او بی افتاد و هشت سال است و در سینه معاویه صحاک بن قیس که بعد از
 فوت زید بن ابیه بایک کوفه اشتغال می نمود معزول کرده آن منصب را بخوارزاده خود جلد
 عبدالرحمن بن عبداللطفی ارزانی داشت و عبدالرحمن در میان کوفیان آغاز ظلم و تعدی نمود و جمعی
 زبان بسعایت و شکایت او گشادند و معاویه رقم عزل بر صحیفه حاش کشته نمان بن

بشیر انصاری را بدان مهم نامزد فرمود و در همین سال **عبد بن عامر الجهمی** که بفرمان معاویه در
 حاکم بود با عالم انتقال نمود و او در ملک فقهنا بصحبه انظام داشت و ایضا **عبد الله بن عباس** درین سال
 رایست خرمین بجایب عالم آخرت برافراشت و او سخی ترین بابی زمان خود بود و بفرموده امیرالمؤمنین
 علی رضی الله عنه چندگاه حکومت بن نمود و هم درین سال **شداد بن عباس** در کوفه سخلین بجا افتد
 جلیله منقل شد و در **درست** و **خمسین** سعید بن عثمان ضم از امارت خراسان معزول شد و **عبد الرحمن**
 بن زیاد حاکم آن بلدان گشت و در تاریخ احمد بن اعثم کوفی مسطورست که چون سعید بن عثمان ضم از خراسان
 بعربستان مراجعت نمود در مدینه مکه ره حل قامت انداخت و ملک زاوکان بخارا را بدقت و محظ
 خراسانهای خود مأمور بساخت و ایشانرا ایمنی بخاطر کران آمده نیت بر استیصال نهال زینک کانی
 سعید قرار دادند و در روزی که سعید برسم سیر بدان فرماست آنها خود مأمور رفتند پس کاکه که خرمین جای
 بسا و فدا دادند بطریق فرار کزیده روی بگومستانهای زمانه و در سنه مذکوره **قیس بن سعید بن عباد**
الانصاری رضی الله عنهما از جهان گذران بر وضه ضوان انتقال فرمود **قیس** که کنعناک ملازم رکاب گشت
 انتساب حضرت ولایت مآب می بود و بصفت جو و سخاوت و عقل و سماحت و تصاف داشت
 و پیوسته نغمه و محبت عترت طاهره نبویه علیه و علیهم تحف السلام و التخییر و زمین دل می کاشت نیز
 السلف از آنکس بن مالک رض مر ویست که گفت **منزه قیس بن سعید بن عباد** من النبی صلعم کزیر لیتنا
صاحب الشرح من الامیر و در تاریخ باقی مسطورست که قیس یکی از سادات طلس عرب بود و سادات
 طلس چهار نفر بودند **قیس بن سعید** و **عبد الله بن زبیر** و **احف بن قیس** و شرح القاضی و طلس برف
 عرب کسی را گویند که در روی وی اصلا موی نباشد و یکی از اصحاب حبس میگفته که خریدن طلیه بزرگتر کنان
 بودی بدینچ میسر شدی من طلیه از برای قیس میخریدم و هم در این سال **سعید بن العاص** که چندگاه
 بفرمان امیرالمؤمنین عثمان والی کوفه بود و اوقات محاربات حمل و صفین انزو اختیار نمود فوت
 شد و در همین سال **ابو عبد الرحمن عبد الله بن عامر بن کزیر العشمی** که در زمان ذوالنورین ضم حاکم کوفه
 بود در ملکوفات یافت بود و عرفات مدفون شد و در انتقال معاویه از بادیه دنیا بزاویه عقبی

در کوفه

دست یمن با تفاق موثقی از بخت سید المرسلین معاویه بد برض موت گرفتار گشت و دست قضا
 روزنامه عمر و دولتش را در نوشت و در آن ایام پہلو بست تا توانی داشت تجدید بخت بنید بر دست
 و خاطر از جانب حکومت آن پدید ما بکان فارغ ساخت و در آن او ان بیوسته او را نصیحت می نمود و در
 باب تمثیت امور ریاست و صیفته ما میفرمود و از جلد روزی گفت که ای پسر ملک تو راست کردم و پسر کردن
 کشتن عرب را بجلقه اطاعت تو در آوردم و بعد از من هیچکس با تو خلاف نوزد مگر حسین بن علی
 و عبد الله بن عمر و عبد الرحمن بن ابی بکر و عبد الله بن زبیر رض اما حسین بن علی مردی تنگ رو و ضعیف است
 و ابل عراقی او را بجا آمد گذشت که خروج کند باید که چون بروی نظریابی از عفو کنی زیرا که پسر به پسرست
 صلح همو این مقام بمرت آنحضرت یافته ایم و عبد الله عمر مردی است بجاوت مشغول و او خلاف قبول
 کند مگر وقتی که تمام عالم طابش باشند این معنی هرگز میسر نشود و پسر پسر بکر را می نیست و بجا بخت زنا
 مشغول از وی بگردد و او باینا در دم و دینا رخاظر او را بدست آمانا عبد الله بن زبیر مانند روبا و بچیل و د
 در آید و اگر فرصت باشد مثال شیه جل نماید که مطیع شود و اگر نشود سرکاه بدست افتد او را پاره پاره کن و
 بعضی گفته اند که زبیر در وقت فوت پدر خود بشکار رفت بود و معاویه بد این سخنانا بجا گفت بن قیس و مسلم
 بن عقبه گفت ما بد و رسا نیند و در تاریخ گزیده فرمودست که معاویه در حین جلالت بد از جبابلی از خواص
 خود گفت بر خود ازین سرگناه بزرگتر نمیدانم اول آنکه در امخلاف که حق حضرت است رسالت بود
 طبع کردم و ملک را بقلب گرفتم و دم آنکه زوجه امام حسن را فریفتیم تا او را زهر دادیم بسم آنکه زبیر را
 ولی عهد گردانیدم و در هیچ این امور ز نظر تمثیت هم زبیر داشتیم محافظ کرده در تاریخ خود آورده
 عجیب از همه آنکه بعضی از اهل اسلام معاویه را در خلاف امیر المؤمنین علی رضی الله عنه بجهت بدی بداند و زبیر
 از ضمن او صورت گویا میدارند و این معنی از ان طایفه خایت تغافل است و نهایت سخا با او این قطعه
 بانوری منسوب است بعد از سخن مذکور در آن کتاب مسطور است که **قطع اینست**
 داستان پسر مذکور نشنیدی که از او سر کس و چه پسر چه رسید بد را ولد و دندان پسر شکست
 مادر او بگریم چه بکلید او بنا حق داماد پسر بگرفت پسر او سر فرزند پسر پسر بد

بر چنین قوم تو لعنت کنی نرفت باد **لعن الله يزيدا وعلی آل يزيدا واولاد وازواج وعمال معاویه**
در تاریخ جعفری مسطور است که معاویه را سه پسر بود **یزید** عبد الرحمن **عبد الله** و **سعد** دختر مندر مله و
خینما در عبد الرحمن ام ولد بود و والده فرزندانش میسون بنت محمد کلبی و عبد الرحمن و عبد الله
در حین حیات پدر وفات یافتند و در وقت مرگ معاویه نینعمان بن بشیر و ابی کوفه و عبد الله بن
زید را حکم بصره و ولید بن عقبه فرمان فرمای مدینه و عمرو بن سعید بن العاص امیر مکه و عبد الرحمن
بن زید و مسرور و خاسان و صاحب شرط معاویه ضحاک بن قیس بود و مسرجون رومی بوزارش
قیام می نمود و در ایام دولتش عبد الملک بن مروان بکتابت امور لشکرش پرداخت و بعد از
فوت نضال بن عبد الانصار ای عابد الله بن عیبه الله کوفی بکامل منصب قضای دمشق را پیش
نهاد و حمت سمت ساخت و سعد و سلمان و یسار که غلامان معاویه بودند با هم بجایش قیام
می نمود **ذکر ساکنان زاویه یا وید یزید بن معاویه در مسون الاخبار مذکور است که در وقتیکه**
میسون بنجد الکلبیه بزید حاضر بود معاویه او را طلاق داد و آن لعین میبشوم امیسون در سینه
سج و عجزین تولد نمود و کنیتش ابو خالد است و نقض خانمش ربنا الله و بعضی گفته اند که نام شوهر
و پدر خود را در نگین انگشتری کنده بود و آن شقی بعد از فوت پدر مالک تخت و افکار شایسته
بر اخته بخت امام حسین بن علی و عبد الله بن عمر و عبد الله بن زبیر رض مصر و ف دانست
و مهم امام حسین رضی الله عنه بودی که در ضمن حالات آنحضرت سبق ذکر یافت فیصل یزیدت
و در بخت عبد الله بن عمر رضی الله عنها اختلافت صاحب کشف و بعضی دیگر از اهل خبر بر آنند که
عبد الله کردن بکلمه متاعش در آورده و برخی گفته اند که آنجناب یزید نه موافقت کرد و نه مخالفت
اما با اتفاق مورخان عبد الله بن زبیر با وی بیعت نمود بلکه بعد از واقعه که بلال اول را مخالفت
بر افرشته در مکه خروج کرد و ساکنان حرم با وی بیعت نمودند و ایضا در زمان تسلط یزید
مدینان غاشبه متاعبت عبد الله بن خطه غیل املا یکم بردوش گرفته قدم در ادای منزلت
نهادند بنا بر آن سپاه شام بفرموده آن سرخیل اهل ظلام در مدینه خیر الامام سه روز تمل و غارت کردند

بدلان

و بگذشت افتد ای بابی بیت الحرام را می خیزی نمودند که خبر بجهت از مرکز بزیست بیج کر دیدم فوت
 آن لعین در چهاردهم ربیع الاول سنه اربع و ستم بموضع حواری وقوع یافت و او را بدشمن برده
 دفن کردند و هفتادست عمرش بر او ای سی و هفت سال بود و بقولی سی و هشت سال و سی و سه سال بگفته اند
 اما زمان حکومتش اتفاق مورخین سه سال و هشت ماه بود و لعنه الله علی الی یوم الموعود **کفایت در بیان**
بعضی از وقایع که در زمان استیلا و نیزید بوقوع انجامید بقیوت پیوسته که چون معاویه بدین خست
 بر او یہ لحد کشید با نیزید بعد از سه روز از صیدگاه باز آمد و دشمن را بقدم شوم خود مگر کردانیده و طایقت
 خلافت بقصر سلطنت رفته مرا اسم تعزیت و لوازم تنبیت بجای آورد و نیزید بزبان ملک بگفت که بشار
 با دشمن را می اهل شام که ما انصاری حق و اعوان دیدیم همیشه تا آخر سعادت در میان شما می بینم معلوم
 باد که درین نزدیکی ما را با بعد اقبال دست خواهد داد و نیزید که در یکی ازین مشبه با بنجاب دیدم که در میان
 من و عراقیان جوی خون تازه و مرا میر کشد که بر نه رعبو رغایم عاقبت عید الله بن زیاد از ان جوی
 بگذشت معارف شام گفتند که ما جلد در مقام خدمت نشسته ایم و منتظر فرمان ایستاد و **مصیر**
 بر چه حکم کنی بر وجود ما حکمی **بیزید گفت** بجان و سر من که بچنین است و انتقام مهمام من بنمیزد
 و موافقت شماست و امیر المومنین شما را بشاید پدر جهر بان بود آنکاه فصلی در باب فضل معاویه آورده اند
 از دورترین صفوف آواز بر آورد که دروغ گفتی ای دشمن خدای معاویه هرگز بدین اوصاف که بشتر در
 انصاف نداشته و آنچه گفتی صفات سید کائنات و عزت و است و تو و اهل بیت ازین سمات حسنه
 عاری و عاقل ای مردم از اجزای آن شخص متعجب گشته هم بر آمدند و او بمقتضای کلمه **الفراق لا یطاق**
 عمل نموده هر چند احوال نیزید خواستند که ویرا پیدا کنند میسر نشد بعد از ان عطانامی از دوستان
 نیزید برخاسته و سخن چند موافق مزاج او گفته مردم تجدید متابعت آن پلید برداشتند و چنانچه در
 احوال خجسته مال امام حسین رضی الله عنده ذکر یافت نیزید هم در آن ایام نامه در باب اخذ بیعت از
 امام حسین و عبد الله بن عمر و عبد الله بن زبیر رضی الله عنهما حکم مدینه و یلبین عتبه فرستاد و بدان واسطه
 امام حسین از مدینه بکوفه و از کوفه بصوب کوفه شتافت و هر که ملافی عاشر محرم الحرام سنه اهدی و ستمین شریعت

شهادت چشید و چون خبر آن واقعه بایزد که در کتب شایع گردید عبد الله بن زبیر اشرف و اعیان حرم را
جمع آورده خطبه فصیح بلیغ بر زبان راند و تفصیل آن مصیبت کلامه را بمساع خدایق رسانید
و در باب معایب یزید فصلی شایع گفته مردم را بر مخالفت او تحریص نمود لاجرم متوطنان حرم حرم از
متابعت آن سرخیل انشراح برار گشته با عبد الله بیعت کردند و چون یزید این قضیه را شنید کجی از سرنگ
خود را باغلی سیمین بکافریستاد و گفت اگر عبد الله زبیر قبیله متابعت من در آوردن آنها و اذلال را
برگردانش ننهد او را پایا و در سرنگ بکافریستاده و پیغام یزید را بعد از آن رسانیده عبد الله گفت
مراجعت فانی که من بیعت یزید را نخواهم پذیرفت و مذلت غل را نزنم کردن نخواهم گرفت و سرنگ
بی از انکودست در کردن معصود جاهل کند بخدمت یزید بازگشت و در **سنه ثانی و ستمین** الهی مدینه یزید
مخالفت یزید آشکار کرده با عبد الله بن خطله غنمیل الملاکه بیعت نمودند مفضل این بجهل نگردد بعد از آن
یزید بر سر بر حکومت ده تن از اشرف مدینه مانند عبد الله بن خطله و منذر بن زبیر و عبد الله بن ابی عمرو الخدری
بدمشق افتد و یزید ایشان را طاعتها نمود اما چون آن طایفه از شام بازگشتند زبان پریشانم سردستر
اهل ظلام گشاده گفتند که ما ز پیش کسی می آیم که شراب میخورد و بهیوسته باسکان مازنی شکار میکند
در مجلس و طلبور میزنند و مدنیان از استماع این سخنان یزید را ضلع نموده با عبد الله بن خطله بیعت کردند
و یزید این خبر شنیده نفعان بن بشیر انصاری را بان بلده طایفه فرستاد تا اقربا خود را نصیحت نموده از مقام
مخالفت بگذرانند اما اهل مدینه سخن نفعانرا پذیرفتند و بر جاوه متابعت عبد الله بن ثبات قدم و وزیرند
و نفعان مایوس و حیران باز گردید و درین سال **بریده ابن الحصب الاسلمی** رضی الله عنه بروایت
اصح در بلده مرو وفات یافت و او در وقت هجرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم در میان مکه و مدینه اشرف
ملازمت آنحضرت شرف شده ایمان آورده بود و بهیوسته در طریق حجت جناب ولایت منقبت علیه السلام و تحمیل
سلوک می نمودم در منزلش در بلده مذکور مشهورست و مطاف طوایف خدایق نزدیک و دور علیه ارجحه
و الرضوان من الله الخفور و هم درین سال **ابو مسلم عبد الله بن توکب الخولانی الیمینی** که از جمله عباد و وفا
تابعین و اجل اجاب و اصحاب امیر المؤمنین بود از عالم فانی بریاض جاورانی انتقال نمود و از ابو مسلم

کرامات و خوارق عادات مور بر السلف و بعضی دیگر از کتب اهل علم و شرف بسیار منقولست از قبله
 انکو در وقتی که اسود عیسی دعوی نبوت میکرد و او را طلبیده گفت کواهی میدهی کمن رسول خدا میباشم
 برین سخن انکار بلیغ نمود و اسود گفت کواهی میدهی که محمد فرستاده حضرت عزراست ابو سلمه را از آن سخن
 ضرری نرسید و اسود از و اندیشه مندر شده باخراش حکم نمود و در سنه **ثلاث و ستین** واقعه حره دست او
 و در مدینه قتل و فارت اتفاق افتاد و تفضیل این اجمال انکو چون با مال محرم سال بعد که دهمو رنمودن
 عثمان بن محمد بن ابی سفیان که بعد از عزل لید بن عبد جاکم ایشان گشته بود از شهر خارج کردند و از بنی امیه
 در آن بلده بود و در سرای مروان مجوس گردانیدند و این اخبار بسمع مبارک نرسید **سکیم بن عقیقه** از
 با نوبی زبانه شام و خلی از ایل ظلم و ظلام بد بجانب مروان گردانید و او را گفت که چون نخواستی آن بلده
 سه نوبت عبد الله بن خطله و اتباع او را بطاعت من دعوت کنی اگر بقدم قبول پیش آید فهو المراد و الا در قتل
 غارت اعمال مخای و از بنی مائتم در تجلیل و تعظیم علی بن حسین دقیقه نامرعی مگذرانید که نزد من تحقیق است
 مردم مدینه در بعد از مخالفت از مخالفت را بر و عرض کرده اند و آنجناب از قبول آن مهم امانت داده و در یکی از مضامین خود
 از نو اختیار فرموده و چون **سکیم** در آن وقت مرضی داشت نرسید او را گفت که اگر تو بلوازم این مهم توانی برداخت
 حصین بن غیر را قائم مقام خود ساز **القیصه** چون آوازه وصول سپاه شام بمساج عبد الله بن خطله و اهل مدینه رسید
 در باب قتل و ابقا جمعی از بنی امیه که در خانه مروان مجوس بودند با یکدیگر مشورت نمودند و بالا خود بجاعت
 سوگند دادند که با ایشان محاربه ننمایند و شما مبارز اعدا و فرمایند **بنی شمشیر** و نیز بتدبیر نگاه همه را از شهر بیرون کردند
 مگر مروان و پسرش عبد الملک را که از یاد کردن حسم و اخراج معاف داشتند و بنی امیه بعد از قطع دو
 مرحله از مدینه بمسکیم بن عقیقه و شام میان رسید **سکیم** در باب قتال مدنیان از انجاعت استمداد نمود
 ایشان گفتند ما سوگند خورده ایم که ترا معاونت ننماییم اما عبد الملک بن مروان در شهرت
 و سوگند بخورده مناسب آنست که با موسی فرستاده او را طلب فرماید و در سر انجام این مهم باو
 مشاورت نمایند و **سکیم** بر این موجب عمل نمود چون عبد الملک از شهر بیرون آمد باو وجود صغیر سن و
 تجربه او را در باب محاربه مدنیان آنقدر او تحلیم داد که موجب تعجب گشت و بعد از انکو **سکیم** نظر مدینه

نزول کرد چنانچه بزید گفت بود نخست عبدالله بن حنظله و اتباع او را بر متابعت یزید ترغیب نمود
و فایده بر آن سخن ترتیب نیافته فریقین بسوی همنوی و استعمال السنه و سیوف پراختند
و در آن روز مسلم بن ابی بکر ضعیفی که داشت در خیمه سرسری نصب کرده بر زبیران نشست و علم را یکی
از غلامان خود داد و او را در پیش آن خیمه نگاه دارد و در اثناء اشتغال آتش قال فضل بن عباس بن ربه
بن الحارث بن عبدالمطلب که سرخیل مقدمه سپاه مدینه مهتر سواران ایشان بود بر جبهه دشم حمله کرد
جعی از کثیر بقتل آورد و زمینیان نزدیک پیغمبر رسیدند فضل انجاعت را تعاقب نمود غلام حمله کرد
مسلم بنده اشته خود را با و رسانید و بیک ضرب تمشیر او را کشته با و را بر آورد که مسلم را کشت و مسلم
چون او را فضل شنید با وجود ضعف نعره زد که ایک من زنده ام و تر اقبل خواهم او را در نگاه
سلاح پوشیده و سوار کرد و بر فضل حمله برد و نیزه کاری بتیگانه او زد و فضل زبانی در آرمه مسلم
پس عبد الرحمن بن عوف را نیز زخم رسانید که دانیلا جرم مدینان شکسته دل گشتند و شامیان
دیده شده بر ایشان تا حمله و سه بر عبدالله بن حنظله و برادری او محمد بن ثابت بن قیس الانصاری را بر
سهام خون آشام بر خاک مبلان افکندند عبدالله را نیز شربت شهادت چشاندند و سپاه مدینه پشت
بر معرکه گردانیدند شامیان در شهر ریختند و بفرمان مسلم سه روز در آن بلده طیده قتل و غارت کردند و در
روز چهارم مسلم کما فو کیشین مسجد رسول صلعم رفتند شارت نمود تا شامیان دست از قتل برداشتنند و فرمود
تا ند کردند که تاگر کینگان آمد با یزید بیعت کنند و هر که تخلف و زرد خون و مال او بدر باشد بنابران بقیه
السیف ظاهر گشته بیعت نمودند و عبدالله بن ربه نیزه ام سلمه رض در حین متابعت گفت که بیعت میکنم
بلکم کتاب هدای و سنت پیغمبر و مسلم گفت بیعت بر آن جمله ای باید کرد هر تصرف که امیر المؤمنین در امور ال
اولا کند شمار اجال منع نباشد و فرمود تا عبدالله اگر دزدند و همچنین جعی دیگر را نیز در وقت بیعت
بهر بهانه بکشت و با آنکه خود را از شهید امیر المؤمنین عثمان بن عفان می پنداشت سعید بن عثمان
گرفته گفت تو خبیث بن طیبی و فرمود تا میوه های طبره او را یک یک برکنند و در آن واقعه شش نفر کس
گشته بنابران اسراف در قتل مسلم سرف لقب یافت و چون سرف از اتحباب قبایح اعمال با بر آورد

المعروف

۴

امام زین العابدین سلام الله علیه تعلیم و احترام تمام نمود و گفت امیر المؤمنین ترا سلام نهان
 میرساند و میگوید نیکو کردی که از اهل فتنه اجتناب فرمودی امام علیه السلام فرمود که آنچه می بینی صد و هفتاد سال
 مکروه و طبع من بود و چون زین العابدین عزم رکوب کرد و مسلم کتاب استراحت آنجا برگزید تا سوار
 دور او ایل استین رابع و ستین مسلم نظر موده بزید بن عیین عزم رزم عبدالله بن زبیر کرده از مدینه متوجه مکه
 گشت و در انار راه مصلح آن سرخیل ایل فسا و شنداد با فتنه بر طبق وصیت بزید حصین بن زرار با بارست
 لشکر مقرر گردانید و در سمنانی مکه رخت بجای سفر کشید و حصین نزدیک مکه رسید و میان او و عبدالله
 بن زبیر هم بمقتال انجامید و در انار که فرزند زین زبیر گشته تا زبیر بایان بشهر که نخواستن و شام میان جنگ
 حرم را در گزار در میان گرفتیم چهل بوقیس متحقیق نصب کردند و بجانب مکه بیعت و مسجد الحرام که
 مسکن عبدالله بن زبیر بود آغاز انداختن سنگ و قارورها را نطق نمودند و جمعی کثیر بر آن جهت هلاک شدند
 از آنجمله **مسود بن نوفل زهری** که در سلک صحابه انتقام داشت در سن شصت و دو سالگی را بابت
 عزیمت بطرف عالم آخرت برافراشت و او ابوباب که مسجد الحرام بواسطه اصابت تواریخ لفظ
 اشبار سوخته بیت الله برهنه مانده و بروایت امام باغنی شایسته ای کبش سجیل علیه آن غایت که در جوم
 خانه خود بود محترق گشت و بواسطه این حکایت شنیعه شامیان تردد مردم در مکه صعوبت تمام پیدا
 کرده و زمان محاصره از بسادهی صفر تا او آخر ربيع الاول امتداد یافت تا نگاه جبرخیز اثر مرگ بزید
 در میان فریقین مشهور گردید و حصین بن نمیر طبل رحیل گرفته هم عبدالله بن زبیر روی در شتر
 نهاد در متون الاخبار مسطور است که سبب موت بزید آن بود که روزی بشرب شراب فدا
 نموده که مست و لشعور شد برخواست و آغاز قص کرد و در آن اثنا بعذاب عاجل و اجل مبتلا
 گشته و پستاند فرقی سرش بر زمین خورد تا درک اسفل در هیچ محل قرار نگرفت و معاویه بن زبیر
 بر آن جسد خفته نماز گزارده و فرمود تا او را از جواری بدمشق برونند و بنزدان محدود آورده
 بزبانیه دوزخ سپردند

از متون الاخبار جهان معلوم می شود که بزید پلید را روزه بپزد و در خور بود بر بنویس که تفصیل

می باید معاویه و مخالفان که در ایشان فاخته بودند بنت ابی بنشم بن عتبه بن ربه و عبداللّه و عمر و مروان
 و عیا که که از ام کلثوم بنت عبداللّه بن عثمان کز در روجه آمده بودند و ابو بکر و عثمان و عبدالرحمن
 و عتبه و زبیر و زبیر و ریح و ریح که از مهمات اولاد تولد نوده بودند و در تاریخ گفته مطهر است که او را که
 بر سر بود برین موجب معاویه و مخالفان بنشم ابوسفیان عبداللّه کز عبداللّه الصغیر و ابو بکر عقیقه حرب عبداللّه
 ریح و اسامی عمال آن مرجع اهل ضلال از زمین حکایات گذشته بوضوح می بود و حاجت بکرا نیست
 اما و زینس بر او ای سرجون روی و بقول عبداللّه بن اوس العنسی و خلاصه صفوان بن ابراهیم منصب سجا
 قیام می نمود و صاحب شرط آن مسک جهنمی بخند کلی بود ولادت معاویه بن زبیر بر او است
 صاحب متون الاخبار در بنام ریح الاخره ثلث و اربعین اتفاق افتاد و ابوفصاحت بیان و طلاق
 لسان انصاف داشت و در زمان حیات بزید مردم شام با او بیعت کرده بودند چون آن لعین بافضل
 السافلین شناخت با او بگردست بیعت بدو دادند و معاویه بس از آنکه روزی چند بر سر خطرات
 مردم را جمع آورده بر بفرستاد و زبان با او در حدیث الهی و در و دعای حضرت رسالت بنا می کشاده
 که مراد حاجت منصب خلافت نیست تا زهد و تعهد این امر بر او نمی توانم آید بنا بر آن خواستم که نیست
 ابو بکر صدیق عمل نموده کسی بخلاف تعیین نام ما نند امیر المؤمنین عمر شخصی نیافتیم باز قصد نمودم که مطرف
 عمر فاروق را مرجع داشته باشم کس بشوری مقرر کرد انهم و این نیست نیز بنا عدم قابلیت تا بنا
 زمان از خبر قوت بعضی نیامد اکنون شما بجا خود و اناترید هر کس را خود امید بر سرند حکومت
 بنشیند الا که بر شام بمیانم تمام گفتند هر کس را تو خلیفه سازی ما متابعت نامیم جواب داد که من خلا
 خلافت را چو چشیده چگونه متفکر که آن کردم و رواجی آنکه در آن روز معاویه بر زبان آورد که ایها
 قدر نظرت فی امور کم و فی امری فاذا انالاصح لکم و الخلافه و لا یصلح لی از کان غیری احق بهامتی
 و بحک علی ساجد کم چه هذا علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب بن العابد بن اسیس بقدر طاعتین بطرف
 فان را و توفیق فیموه علی ابی اعلم انما یقبلها و معاویه بعد از تمام این خطبه از منبر فرو آمده بنزل خویش رفت
 و ابواب اختراط مدو کرد و انبده از خانه بیرون نیامد تا وقتی که وفات یافت بعضی از مورخان برانند که

معاویه

که معاویه بعد از فوت بر جمل روز زنده بود و بر بنی سده ماه گفته اند و مدت حیاتش بیست و یکسال بود و طایفه گویند که معاویه بیست و سه سال عمر داشت لقب او بقول محمد است توفی المتواضع الی الله بود و کتبتش ابو زید و قبیل او سفیان و بعد از ترک خلافت او را ابو یسحاق خوانند زیرا که عرب ضعفانزایان یک کیفیت ملکی کرده اند که کتاب ابو یسلی اوریان بن سلم بود و صاحب پیرش زید باجم جابرسن هم نموده و بعضی نام معاویه یک کلمه بود که الدینا غور و قبیل نام یسین معاویه و از معاویه

فرزند نامند

در کجلی از احوال معاویه بن یزید و ترک خلافت آن پادشاه

بعثت یوسته که چون معاویه بن یزید از وفات عاقبت اندیشیده زاویه عاقبت اختیار نمود شغل دشمنی که بنام مریه و ابر حصر عثمان بن شیرانصاری بخلافت عبدالعزیز بن زبیر مایل شده خوانند که از اعیان شام بیعت بنام او بستانند و حاکم فلسطین حسان بن بلک داعیه داشت که خالد بن یزید را بر سرند ایالت نشاند و دران اوان حصین بن تیمر از مکه باردن که مسکن حسان بود سره تابع او شده و مر و ان در وقت مرگ یزید در مدینه بود اما چون سیتلا داین زبیر را بر بله ان حجاز شده نمود حایف کشته بر شوق شافت و ضمناً طالب خلافت بود و قوی آنکه مر و آن تر شو است که باین زبیر بیعت کند اما دران انسا عید الله زیاد از بصره بدشور رسیده چندان سعی نمود که امر حکومت بر مر و ان مقرر کرد بدینسان این مقال و توضیح از احوال آنکه چون خبر مرگ یزید در بصره سمع عید الله بن زیاد رسیده معارف آن بلده را جمع آورد و خطبه خواند و گفت ای مایه بصره یزید وفات یافت و حال شما کثرت اموال و افزونی حال از کثرت ایف خلائق ایستادارید هر کس را خواهند بر سر خلافت بنشانید بفرمان گفته باین کار بجا کس از تو سزاوار تر نیست و عید الله تخت اندک انشا ع نمود بالا خره دست پرون آورد و تاباوی بیعت کردند اما چون بفرمان از پیش او بجانب منازل خود روان نشدند دستها بردیوار مالیده میگفتند این اجتنابی بندار که ما او را قائم مقام خلفه را شایسته نوا خوا ساخت و عید الله هم دران ایام دو کس از مخصوصان خود را بیعت اخذ بیعت بکوفه از سال داشت و پس از آنکه رسولان او بدان بلده رسیده نزد انتراف و اعیان آنجا

رسالت نمودند کوفیان از قبول آن امر سر باز زده بزخم سگ یزه ایشانرا نوازش نمودند و آن
دو شخص در غایت انفعال بجانب بصره بازگشته جز جوهرت اهل کوفه شهرت یافت و بصریان
نزد عبدالله در لشکر بقصد جانشینش که پسند بنا بران عبدالله فرصت نگاه داشتند
بنمشی از بصره مکه رنج و روری حمد در زمان قبله از او پنهان بوده دلیل پیدا کرد و از راه
موجودی روی بصره رسید و بعد از مرض او بصریان عبدالله بن حارس بن نوفل بر حارس بن عبدالله
را که جوهر اراده معاود بود سرود امر کرد ایندند و کوهان عامر بن سعود امیه بن خلف حجج اوالی
خود ساختند و آن دو کس مدت چهار ماه در بصره و کوفه امارت موسوم بوده اصلا اختیار
نداشتند و خلل این احوال کار عبدالله بن زبیر بالا گرفتند و اکثر اعیان عراق و جفا رعیش را
بذرفه عبدالله بن زبیر الخطمی با بامامت کوفه و اسرا هم بن محمد بن طلحه را با خد خراج آن بند
مقرر کرد و در احکامات رسالت داشت و یکی از روسا بصره حکومت آن موضع تعیین فرمودند
امالب موصل را محمد بن اشعث بن قیس داد اما عبدالله بن زیاد بعد از آنکه شمس رسید و اشک
آرای شامان نزد او بوضوح انجا میدیدید مروان رفت چون سبب واقعه شمشیر کربلا ازین
زبیر متوهم بود و با خالد بن زبیر در صفای نداشتند و را با بیعت و متابعت بن زبیر و خالد مانع آنکه
گفت شایسته که خلافت بخیر از تو کسی نیست زیرا که شیخ و سبب قریشی و پسر عم و دادا امر المؤمنین عثمان
مروان گفت چه فعلی است که با من نمی آید عبدالله سوگند یاد کرد که این سخن از سر حد میگوید و مروان
در طع افشاده عبدالله را گفت در برابر با معارف شام و عظامای بنی امیه گفت و شنید باید کرد
و ازین یادمان لطیفه مافی الضمیر خود را در میان نموده اکثر اشیای حکومت مروان ضاد اندر مشروط با کتب
از وی خالد بن زبیر حاکم باشد لیکن سخاک قب قیسین هو ادراک این بر سر تیغ خلافت کشیده جمعی از
اهل صحاف فراهم آورد و موضع مرج را هط را محکم کرد ایند و میان سخاک و مروان صحبت
روی نموده در آنجا معاهده سخاک بر خاک هلاک افتاد و بر او بیت یا فنی در آن عمر که سهرار کس
جانبین گرفته است مروان ظهور یافت و معار آن حال نهمان بن شیره منکر از جمله هو اخواهان

این پسر بود بیست و پنج سالگی از اجداد مروان گرفتار شده بتسل رسیده و عامی ولایتش هم در خزوه
 دیوان مروان قرار گرفت آنکاه مروان موحد مصر گشت و عهد الرحمن فریضش که از قبیل
 عداسی پسر دران ملکب کلوس میگردد چون از توفه او حرام بودی قسار
 شساف و مروان بخوین سعد بن العاص را بایالت آن ولایت انتصاب داده بجای
 شام بازگشت و داعیه کرد که خالد بن بزیدر امامت محض فرستد اما بنی یزید این را
 خطا شمردند گفتند حاله کوه کسب و امکان دارد که هرگاه از توجده او دخلی بماند قریب
 یازده سال استعلا کند مناسبت است که او را پس خود نگاه داشته مادرش را بعهده
 نکاح در اوری یا حاله در سلک اولاد صلیبی تو انتظام باید و میل خلاف نکنند و مروان به
 استعلا ب عهد آنه عمل نموده زن سرد را بخواند و از روی استقلال بصدط ملک و آل
 اشتغال نمود و بعد از آن سال یعنی سه و سیس و سلس و سلسه بنی سفیان از
 جهان گذران اشتغال نمود و او بو فور حکم وجود مشهور بود **و ذکر مروان بن حکم نسب**
 مروان بجبار واسطه محمد مناف که بعد بعد انطلب بنی عثمانم است می چونند بر بنویج که مروان
 حکم بن ابی العاص بن امتیه بن عدانتمس بن عد مناف و حکم در روز فتح مکه مسلمان شد
 بواسطه سوادلی که در چتر چهارم در جلد اول مدکور گشت حضرت رسول صلی الله علیه و سلم او را
 با اولاد از مدینه اخراج نمود و مادر و آن دختر علقه صفوان بن امیه کنانی بود تولد مروان
 بروایت صاحب متول الاخبار در سال دوم از هجرت حضرت سید اخبار صلی الله علیه و واله بود
 نمود کنیتش را بعد از آنکه لقبش متول صاحب زبیده دست مبارک بوی رسانیده در بعضی از
 کتب نظر بر آمده که مروان را مادرش در صفوش نزد رسول صلی الله علیه و سلم آنوقت بنامش
 برد مادر حق او دعای خیر کند آنحضرت بدو انفات نمود و عایشه رضی الله عنهما از سبب
 آن بی عنایت سوال کرده حضرت رسالت جواب داد که کیف اضع بر شیناء و او
 یلد ابجارین و خلقی فی امتی سوره و در نظم این جوزی سطور است که **و قد ریت روایا**

فی ثوبه و لکن فی صلبه رواط اطفال با سائیدنا و حکوم روان و اولاد او را هر کس
بخواست نذرت کند الرزق می کففت و زر قاجده مروان بود و قبل از آنکه او را
ابوالعاص بن امیر بخواد هر وقت فاحش بخانه اش می آمد علمی بر امان نصب میکرد تا هر کرا
میل زنا باشد بمنزلهش رود بنا بر آن آن فاسقه را صاحبه رایات می کشند القصد در سنه
اربع و ستین رایت دولت مروان ارتفاع یافت ملک مالک شام کسب و مده یک سال
دو ماه حکومت میکرد در ماه رمضان سه مجلس در کتشت مده حیاتش بر و ابعی شخصت
دو سال بر و ابعی شخصت یکسال و بقول مشتاد یکسال در تازش بعلق بعضین اجول داشت
کسار در ذکر خروج سلیمان بن مرد و وقوع حوب غیر لورد و بیان کشیدن جمع کثیر از شیعه
در وقت استعمال بوزن خرام بن ز طایفه از اهل کوفه که حسین ^{علیه السلام} المصطفی ^{صلی الله علیه} علیه
نوشته آنحضرت را بجهت خلافت طلب داشتند و چون بتمایشنا را اجابت فرمود
جانب عبدالله بن مادی رفت بمعاوشش نزد اختند بلکه بعضی تنفی شرمی از خلاف خلافت
کشید در کربلا و او قتال افراختند بعد از روزی چند بر قباچ احوال خویش مطلع گشته
انگشت نذامت برندان کزینند و بایک دیگر گفتند که حزان حسرت دنیا و آخرت نصیبت
فرزند رسول را طلبیدیم و او را مد نکویم تا شهید کردید و رؤسای انجاعت بیخ فرمودند
سلیمان بن مرد الخواجی که در سکن صحابه انتظام داشت و مسیب بن نجبه انوار و وجد الله
بن سعد بن نبیل لازدی و جده ابن وال التیمی و ز فاحش بن شداد و این طبقه هم در سال
شهادت امام حسین علیه السلام بر امارت سلیمان بن مرد اتفاق نمود خوارج بر طلب
خون اهل مظلوم قرار دادند مقرر آنکه چون بر اهل طغیان ظفر یابند امام زین العابدین
را بر بند خلافت نشینند و سلیمان با طرف احصار و بلدان و اعیان فرستاده
خلق ایتما بعت خویش خوانده و مردم بسیار بقدم متابعت پیش آمده مدت چهار سال
خروج سلیمان در حیره با خیر افتاده و در ماه محرم ام کشته شد و ستین که موخر خروج

بود از کوفه بیرون آمده بخنجر را معسکر گردانید و با آنکه قرب صد هزار کس راوی بخت
 کرده بودند زیاده برده هزار سوار جمع شدند و بروایتی حد و آن لشکر شانزده هزار
 رسیده و سلیمان از موفایی بیعتیان میانگشته با اصحاب رای ترم مشورت نمود که
 بجای رویم و با کلام یک از قبله به اعداء اهل قتال نهاییم بعضی گفتند که عمر بن سعد اگر حلاکت
 در کوفه مقیم اند مناسب است که ابتدا حربه ایشان کنیم و جوی بزرگان آورند که حمله
 بن زیاد که مصدق رشق و فساد است شام بوجود خود مکر دارد اولی آنکه نخست بیفیع
 او بر دایم سلیمان شوق بانی را اختیار کرده نخست بکربلا رفت و شتر ایزد زارت
 بناله و زاری و کرمیه و بتقراری اشتعال نمود و زبان باظهار توبه و انابت تحت خردت
 کشود انگاه کوچ کرد روی بدشوق آورده در ضلال آن احوال عبد اسبن زبیر که اقبل حمله
 بن زبیر حاکم کوفه بود قاصدی نزد سلیمان فرستاد بنعم داد که در شام دوست هزار مرد متعلق
 موجودند و سپاه تواند که وظیفه آنکه مراغت نمایی تا هر گاه از جانب عبد اسبن زبیر مدد
 رسد با اتفاق بجانب منزل کزیده ذفر زنجارش که در آن اهل حمان و شقاق و رویم سلیمان
 این سخن را بسمع قبول راه نداد و بعد از طی منازل مراحل بنوا اخی قرقیا منزل کزیده ذفر زنجارش
 که در آن او ان بران قلعه استلایافته بود و با هر و انیان مخالفت می نمود با او ملاقات کرد
 و گفت چنین شود که مروان بز حکم بقوم جنیم شتافته و سپرش عبد الملک قاهم مقام گشته و
 عبد اسبن زیاد با سپاهی زیاده از قطرات الحطاب بحرب توانمزد کرده مناسب آنکه هم در
 نواحی حصار قامت نماید و وقت اشتعال نایره کارزار مدمن تورسد سلیمان جواب داد که
 ما در از کار خود را بر تو تکفل نهاده ایم و تو خود اید که زود تر با اعدا حق ندگم زفر گفت که توقف
 نمیکند باید که در طی مسافت استیصال فرمایند تا قبل از وصول شام میان بعین او در رسیده
 و آن بنده را در بس پشت کرده مستعد صاف کردید و چون چنین کنند جهده علوفت کس
 و خلیت الانغان تنقیص نیابند و سلیمان بر تو بوجوب عمل نمود در نواحی دخیل آورد

شنید که شریک بن دو انگلاع باخوجی از ملائین شام پیک منزلی عین لورد فرود آمد
است بنا بر آن سیب بن بخته را با چهار صد سوار بر شمشیر خون بر سر ایشان فرود
و سب سحری بر شامیان ناخته و مهمایشان را چسبند خواه ساخته سالانگان
بسیلکان پوست بعد از آن حصین بن شمر با کتک بسیار بفرمود و عید الله بن زید و بیهاتک
سیلکان اقدام نمود مدت سه روز زمانه قتل آمد او یافت و هر روز امیری با همی
از نزد عید الله بگذر حصین می شتافت و در روز یکم سیلکان از خرم تری از بی درگوفان
دلگشته شدند و سران قتل او سبب بن بخته و عید الله بن و آل متعاقب یکدیگر علم
بر گرفته و با شغال نایره قتل گشتغال نمود با بسیاری از سپاه عراق گشته گشتند و نزدیک
بغ و بآفتاب رفاغ بن شد ارایت را بر گرفته قدم بازس نهاده و طوطی در محسک خود فرود
آمد در جوف سیل طریق قرار پس گرفت و بقیله سیل را از آن مملکت بجات داده و صباغ
شامیان بر کربز عراقیان و قوف یافته ایشان را تعاقب نمودند اما آنچکس را ندیدند باز
گردیدند که گرفتار شدن مروان بعقوبات بختی و نوشتن پسرش عبدالملک بر سینه
کامرانی و بروای که باغی بصبیح نمود درین سال یعنی سنه شصتین عید الله بن عمر و بن
العاصی السهمی تیر اصل از بی در افتاد و او پیش از بد خود ایمان آورده بود در رعایت
عبادات اتفاق گذرانید بدر را جرت متابعت معاویه ملامت می نمود زبان خیاش بقول
حمد الله ستونی هفتاد و دو سالست قال یحیی بن یحیی توفی بصره و دفن فی داره الصغیره سنه
خمس و ستین و قیل توفی بمکه و در همین سال چهارش بن عید الله الهمدانی که در سکن خوارزم
جناب ولایت ماب علیه انتظام داشت وفات یافت و اوصاف و علم و عمل موضوع
بود چون زام چهارم طوایف آن بقبضه اختیار مروان در آمده خاطرش مایل بدان
شد که پسر خود عبدالملک را بولایت عین بن خود خالد بن زید را از انکار معاف دارد
و جهت این هم حسان بن مالک و بعضی دیگران از اعیان شام که هوادار خالد بودند با عانت

وافره بغیفت تا با عبد الملک بیعت نمودند انگاه مروان بمصلحت انک خالد بن زید
 در نظر مرد ذلیل کرد و پوسته او را بزبان میر بخانید بجهت روزی در حضور جمعی کثیر
 از اشراف و اعیان او را بر شام مادری نوازش کرد و خالد ملول و محزون پیش والده
 رفت ایستاده بود تقریر نمود و مادر خالد که دختر تانیم بن عتب بن معبد بود در تسکین
 بسر کوشید چون زمانه بسبب غیبت آفتاب مانند باطن مروان سیاه و تاریک شد و
 آن لعین بچواب رفت ام خالد و سادۀ بزرگ بر روی شوهر نهاده خود بروبط با نیش بست
 و جمعی از کثیر کان را فرمود تا بر اطراف آن محیط گشتند از لاجرم مروان انقطاع نیت
 و مادر خالد فریاد بر آورد که مروان بعلت خجاره در گزندت در تاریخ بنا کنی مسطور است که
 از مروان چهار پسر ماند عبد الملک محمد بشیر عبد الغزیز اما عبد الملک بعد از فوت پدر بچکم ولایت
 عهد قایم مقام گشته بانک زمانی اکثر معوره عالم را در خرابی خیره آورد چنانچه از سیاق
 کلام آینده سمت و وضوح خواهد پذیرفت انشاء الله تعالی ذکر عبد الملک بن مروان
 بروایت جمعی کثیر از مورخان سخن دان عبد الملک بن مروان در سنه ثلث و عشرين تولد
 شد کنیتش ابوالولید است و لقبش بقول حمد الله مستوفی الموقوف لامر الله و عبد الملک
 بنیاد قلت سخاوت و مبالغه در بخل و خست رشح البحاره می گفتند و در تاریخ بنا کنی
 مسطور است ثلث در غایت ردارت از دنان عبد الملک بمشام رسید تا آنکه
 اگر مکن بر سرش پی نشست از تعفن آن رایحه می مرد بنا بران او را ابو الذباب
 بخوانند و عبد الملک در ماه رمضان سنه شمس و ستین که پدرش رفت بکنج طغشید
 مالک فاک شام و مصر گردید و در سنه احدی و سبعین عراق عرب رفته در جاد و لای
 همانسال بر مصعب بن زبیر ظفر یافت و کوفرا مستخر کرد اینده و چون زان سفر
 پیشق بازگشت حجاج بن یوسف الثقفی را بحرب عبده بن زبیر و مستاد حجاج
 او را خمر جادی الاخری سنه ثلث سبعین مکه را بچنگ گرفت و عبد الله را

بکشت و تمامی ممالک حجاز و یمن و عراق و از ریحان و کوجان و فارس و خراسان
 و بشام و مصر و عید الملک بن مروان سلم کشت و عبد الملک حراق و عرب و خراسان را
 بجای از زانی داشته رایت عظمت و نجات برافراشت و خروج شیب غازی و محمد ^{الرحمن}
 بن محمد بن اسف بن حجاج و وقوع محاربات ایشان و عرفت شدن شیب و ممالک
 عبد الرحمن در زمان دولت عبد الملک اتفاق افتاد و عبد الملک بخشین پادشاهی است
 از حکام مسلم که خدر کرد و اول ملکی است که مردم را از تکلم با رکاه سلطنت نمود
 و قبل از اجم حکومت او هر کس هر چه میخواست در مجلس خلفا و ملوک بر زبان می آورد
 و نخواست کسی که مردم را امر بگوید می آورد و بر زیر منبر گفت که لایا عمر فی احد مقبولی الله
 بعد مقامی جدا لآخرین عقیقه عبد الملک بود و او اول کسی است که محاسبات دیوانی را
 از قادی عمر بنی نقل نمود و بوزارتش شخص بن ذویب اقدام می فرمود و عبد الملک
 بحدوث طبع و وفور علم و اصابت رای و تدبیر انصاف داشت و در سوال حال شتا
 و شش رایت عزیمت بعالم آخرت برافراشت مدته عمر شش شصت و دو سال و کسری
 بود و زمان سلطنتش استقلال و غیر استقلال بیست و یکسال و العلم عند الله اخیر
 المتعال از راقه کونید در شرح طایفه از خوارج که ایشا زاد در وقت اصف
 مسطورست که در زمان تسلط یزید جمعی کثیر از مردم بصره که از غایت شقاوت محبت
 شاه ولایت در دل نداشتند و نسبت بابن امیه نیز رایت عداوت می افراشته
 خروج کرده بطرف اهواز رفتند و چون این طایفه نافع بنی الازرق را بر خود امیر گشته
 بودند باز راقه موسوم شدند و عبد الله بن زیاد و عبد الله بن اسلم را از عقب از راقه فرستاد
 این اسلم منزه باز آمد و بعد از فوت یزید علم دولت نافع مرتفع گشت در نوبت
 بر سگری که از بصره بکنک او مبادرت نمودند غالب شد انگاه بصریان از عید الله
 بن زبیر امیری طلبیدند با مبعوثش شوخارج را مندفع گردانید و عبد الله ملامتیش را اجابت

از راقه کونید
 سا

نمود حارث بن عبداللہ بن ابی ریحہ مخزومی را بایارت ان ولایت فرستاد و چون طار
 بر بصره رسید بعد از تقدیم مشورت ^{مجلس} حضرت بن ابی صفره از وی احرب از راقه
 ناهر فرمود و مهلب مکر را با آن طایفه مقاتله کرد و نافع بن لایزق را با اکثر کلابان ایشان
 بقتل آورده و در زمان حکومت عبداللہ بن زبیر و عبدالملک بن مروان پیشتر اوقات سر در
 بی ان طبقه داشت گفتار در بیان شهر از احوال مختار علی سپیل الایجاز و الاحتمار
 ارباب اخبار را خبر نموده اند که مختار سپهر او و سعید بن مسعود ثقی است که در زمان حضرت
 امیر المؤمنین عمر رضی اللہ عنہ شہ سالار سکر اسلام شد و در واقعہ جسود زیر دست و پای
 قسطل شہادت یافت و بعد از فتح میدان برادرش سعد بن مسعود بایارت آن دیار سرافراز
 گشته مختار طراز عجم بزرگوار اختیار نمود و در آن وقت که امام حسن مسلم اعلیہ دیناوی
 مدین زخم خورده قصر انبض را بسفح مقدم خویش غیرت سپهر حاضر گردانید مختار با سعید بن
 مسعود گفت که من سب گشت که حسن اگرقت بجای و یسپاری سعد او را لعنت
 کرد دشنام داد و بنا بر صدوران سخن از مختار شیعه حیدر کلمه را از وی بخنیدند و
 دران او ان که مسلم بن عقیل رضی اللہ عنہ جهت اخذ بیعت امام حسین علیه السلام
 بکوفه رسید مختار جهت اخذ از او جیمه سابقه مسلم را بجا نماند خود فرود آورده و او را از مختار
 بتقدیم رسانید بر تپه خجاستار او از خاطر شیعه مرتفع گردید و پس از واقعہ کربلا
 سعید اللہ بن زیاد با خواجہ عماره بن ولید بن عقبه با سبب دیگر که در تواریخ مختار ذکر کرده
 مجوس گردانید و صفیه خواهر مختار که زوجه عبداللہ بن عمر رضی اللہ عنہ بود از قیس برادر خمر یافته
 شوهر که بران داشت در باب قتل او نیز در قعه نوشت و نیز بعد از وصول قعه
 عبداللہ سعید اللہ بن زیاد مقام فرستاد که مختار را مطلق العنان گردانند و سعید اللہ قتل
 نشه مختار را بگذاشت و او روی براه مجاز خاطر ننهادہ بر طلب خون کربلا قرار داد
 در روضه واصفا از شیعه مرویت که سبب تصمیم عزیمت مختار بر انتقام از امام

در بیان ششم

میسواست

فسق و کلام آن شده که روزی شخصی در لباس سافران مجلس او در آمده گفت السلام
 علیک یا ابی الله انگاه مکتوبی سر بهر پروان آورد و دیدست مختار داد گفت این مایه
 است که امیر المؤمنین علی بن سیده فرموده بود که بختار تسلیم غامبی تخت ار گفت ترا
 پروردگاری که جز او خدایی نیست سوگند میدهم که آنچه کفنی مطابق واقع است آن
 شخص بر صدق سخن خویش سوگند یاد کرد و مختار همزمانم برداشته نوشته دید که
 بسم الله الرحمن الرحیم السلام علیک اما بعد بدان ای مختار که بسلسل سی سال که در یاد
 ضلالت سیر کرده باشی اینزد تعالی و تقدس محبت ما و اهل بیت را در تو خواهر افکنند
 و تو چون ما را از اصحاب نفعی و طغیان خواهی طلبیده باید که دل جمع داری و در غنچه بفرمود
 راه نندی و مختار بعد از اطلاع بر مضمون مکتوبات همایون ششظهر و قوی خاطر گشته در
 قتل دشمنان خاندان بنی هاشم جمیله مبذول داشت که بروایت ابوالمؤید خوارزمی چند
 قتیلان بچهل هشت هزار و پانصد و شصت و چهار نفر رسید القصد چون مختار از اجاق
 اجماع رفت یکسال در میان قوم خود بسر آورد چند کاهای بلنازت عبداللهم بن زبیر کرد و بعد
 از حرکت یزید بار دیگر از مکه بکوفه رفت محمد بن حنیفه را مهدی لقب داد و چهل مکتوب از
 زبان انجناب بچهل کس از رؤسا کوفی و قوف محمد رضی الله عنه در قلم آورده مضمون آن
 مکاتیب آنکه من مختار را بخلافت خود اختیار نموده ام باید که جهت طلب خون برادر من
 باوی پیعت کنید و سر از حلقه مطاوتش بچید و اول از امت خبر البتہ کسی که مکتوب
 مقرر بنشت مختار بود و چون مختار بکوفه رسید و با جمعی از محبان اهل بیت مافی الضمیر
 خود را ظاهر کرد انید طایفه از شیعه باوی پیعت کرد خاطر بر طلب خون امام مظلوم
 قرار داد و بعد از آن یزید را خطمی که از قبل ابن زبیر حاکم آن دیار بود به انخواه عمر بن سعد
 مختار را گرفته جوکس و بی اختیار ساخت و کثرت دیگر مختار رجوع بعبد الله بن عمر
 کرده عبد الله در باب خلص او رفته بعبد الله بن زبیر بنشت و عبد الله مختار را

از حبس بیرون آورد و او را سوگند داد که در زمان حکومت او
 خروج ننماید و تخت را اضطبار نماند اما آن کشید تا وقتی که سلیمان
 بن ضرر در چین الورد شهید شد و عبدالله بن مطیع العدوی از قبل عبدالله
 بن زبیر بگجومت کوفه فایز گردید انگاه تخت را بجد هر چه تمامتر
 بیعت از مردم ستانده در مقام خروج آمد و جمعی کثیر از رؤساء
 عراق غاشیه اطاعتش بردوش گرفتند و یکی از جمله ابوجیم
 بن مالک الاشتهر بود که بعد از آنکه تخت را خطی از زبان محمد بن حنفیه
 بوی نمود حلقه متابعتش خود در کوشش شهید در روضه الصفا
 مسطورست که در آن ایام که عبدالله بن مطیع بفرمان ابن زبیر
 بکوفه رسید مردم را در مسجد جامع مجتمع ساخت خطب خواند
 و در آن اشعار سخن بر زبان راند که من در میان شما سیرت عمر بن
 الخطاب و عثمان بن عفان رضی الله تعالی عنهما سلوک خواهم
 نمود و در آن سخن سائب بن مالک اشعری باشارت مختار
 که یکی از حضار بود گفت ایها الامیر در سیرت عمر و عثمان رضی الله تعالی
 عنهما سخن نیست مگر غیر لیکن مطلوب آنست که در میان ما بسین
 امیر المؤمنین حضرت علی رضی الله عنهما زندگانی نمای و عاقل و خلق زبان
 سخن سائب کشاده گفته بر سخن وی مزیدی نیست عبدالله گفت
 خاطر جمع دارید که بروفق رضای شما معاش خواهم کرد و آن منبر
 فرود آمد بعد از آن ایام بن مضارب الحلی که از قبل عبدالله
 مطیع العدوی شهید کوفه بود بعضی رسانید که شخصی که سخن ترا
 رَد نمود از رؤساء اصحاب مختارست و جمعی کثیر باختار بیعت کرده

اند و داعیه خروج دارند بنا بر آن عهد الله خاطر بهر کس رفتن
 مختار قرار داده زاید بن قدام و حسن بن عبد الله عبد المهدی
 را بطلب او فرستاد و ایشان بمنزل مختار رفتند گفتند
 امیر ترا میخواند گفت باسمع والطاع و بخواست که همسراه
 ایشان روان شود زاید بن این آیه بر زبان راند که **واذین کذبوا**
الذین کفروا و الیبتوک آیه و مختار مقصود زاید را
 فهم کرده فی الحال یکی از غلمان خود را گفت که جامه کمرانی بر من پوش
 که مرا لرزه گرفت و فرارش خود تمیسه نموده از زاید و حسین
 درخواست نمود که عذر مرا بخواه بچیزی که امیر باور نکلند عرض داید
 و زاید و حسین نزد عبد الله رفتند گفتند که مختار را رات
 لرزه عظیم عارض گشته و نتوانست بملازمت رسید
 انگاه مختار را اصحاب خود را بتهمه اسباب خروج
 مأمور گردانید و رؤسای کوفه روزی چند مهلت
 طلبید عبد الله بن شریح المهدی بجمع از شیعه
 بکند مشتافند تا از محبت حنفیه رضی الله تعالی عنه
 استعصار نماید که مختار کماشته آنجناب هیت یاپنی
 و مختار از توجه انجماعت خبر یافت توهم را که
 مبادا محمد رضی الله تعالی عنه او را تکذیب نماید و
 چون عبد الله و رفقا بملازمت محمد بن حنفیه رسیدند
 و در اثناء مکالمه داعیه و مختار را معروض
 گردانیدند فرمود که

که بانه الذي لا اله الا هو که من دوست میدارم که حضرت ذوالجلال والاکرام
 با تمام یکی از بندهکان خود انتقام اسلمت خیر الانام را از دشمنان مابکشد
 شیعہ چون این سخن از محمد رضی الله عنه شنیدند با هم گفتند که اگر رضای محمد بن علی
 المرتضی بخروج مختار معزونی بودی البته ما را از متابعت او نهی فرمودی و چون کوفه
 باز آمدند و با مختار ملاقات نمودند از ایشان پرسید که مهدی یعنی محمد بن الحنفیه در باب
 شبیهه که شمار نسبت بمن دست داده بود چه گفت جواب دادند که ما را بفرمان
 برداری تو ما مورود اند مختار گفت الله اکبر من ابواسحق ام که بزخم تیغ آبر بسیاری از
 خوارج خاکسار را بدار البوار خواهم فرستاد العصبه چون خبر خروج مختار در کوفه
 شیوع یافت محمد بن مطیع العدوی آياکس بن مضارب الجلی را با چند سرک مقرر
 کرد که شبها در محلات کوفه برانید و بشرایط تحفظ و توقظ قیام نمایند و در راه بر بیع کلاه
 یا او خسر بر بیع آلا خسر سست و سستین بنی ابراهیم نکات الاکثر با صد نفر
 از اقربا و اتباع خویش بخانه مختار میرفت که ناگاه آياکس بن مضارب سر راه بروی
 گرفت و بعد از فیصل و قال مهم بکنک و جدال انجامیده ابراهیم ایاس را از لباس
 حیات عاری گردانید و کسرش را نزد مختار برده گفت هر چند مقرر چنان بود که در فلان
 شب خروج نمایم اما حالاً مجال توقف نیست و مختار بیخ شده فرمود ما در محلات
 کوفه ندا کنند که یا منصور امت و یا آل ثار اب الحسین نگاه جبیه پوشیده موکرت
 و اسلم معیت بخیزت مبادرت نموده در آن شب چند نوبت میان اتباع مختار و شیاع
 ابن مطیع در نفس کوفه مختار بر اتفاق افتاد و فستج و نصرت مختار را دست داد
 و چون خیر و فواری سپهر نیلوفری را جهت نصب اعلام نورانی اختیار
 فرمود موکب کوکب را از صد مات سورت او انکیار و انهم ام روی نمود مختار
 از شهر پرو رفت و در اسدراک کرکاه ساخت و بنا بر آنکه از جمله دو از ده

انصار و انصاره
 نقول اننا لنبغون ان نقتل
 نهار و فوره با اوقات فائده
 و قواهم با اوقات
 فدان با اوقات
 و کسان
 حاج

هزار کس که بچش در آمده بودند زیاده از سه هزار نوشته صد نفر در عسکر نیدار کشته
شد و چون عبید الله بن مطیع از محل اقامت مختار خبر یافت عظام و اشرف کوفه را مانند
شبیث بن زهبی و راشد بن ضارب و حجار بن بجر و ثمر بن ذی الکوشن با دیران
صف نسک متعاقب و منواتر بکنک مختار فرستاد و مختار بن شجاعت و دلاویز
عبید الله بن جبر و ابراهیم بن کک الاشتهر بلکه بعضی باید مالک الملک کمر برده
ایشان حضور و منظر گشته از عقب مخالفان بششم در آمد و در درون کوفه
بموضع کنکه کمرت دیگر پهل ایچاپین عبار جنک و شین ارتقاغ یافته ابن مطیع
مغلوب و منزه بقصر امارت شتافت و مختار و لشکر یانشان کوشک را در میان
گرفته آغاز محاصره کردند و روز بروز سپاه مختار درازد یاد بود چنانچه در دست
دو سه روز دوازده هزار سوار در قتل رایب تیغ آتشش جمع گشته و در شب چهارم
از اوقات محاصره روسا کوفه که از قلت طعام نیک بیک آمده بودند ابن مطیع را بیجا
بر میان سته از بام قصر با پان کد گاشته با سر خویش گرفت و راه مکه در پیش و روز دیگر
انجماعت از مختار امان طلبیده در قصر مارکشانند و مختار بدار الاماره شتافته دوازده
هزار مرد درم را که در پست المال ماه بر باریان و هوا در آن حوالی نقشیم نمود و چون کوفه
تحت تصرفش در آمد با طراف و لایائی که قریب بآن بلده بود و صوت سخیر آن بسبب
روی می نمود عمال ارسال داشت و هر روز در دیوان مظالم نشسته خلایق را بعد از انضا
نویسد و در آن نشنا خبر رسید که بنا بر اشارت عبید الملک بن مروان عبید الله بن زیاد
باشماد هزار سوار سخیر عراق و حجاز را پیش نهاد ممت سخته و در حوالی
نصیبین رایت استیلا اوحاشه و مختار بلطف سرمدی و اثنی شده یزید بن
السل سدی را با سه هزار سوار که مختار شن بود بدفع سپاه شام نامزد فرمود
و عبید الله بن زیاد از توجه یزید آگاه گشته رسیده بن مختار ق الغنوی را با سه هزار

مرد با استقبال یزید روان کرد و با آنکها نموده سه هزار دیکو بمدد ارسال نمود
 و در پنج فرسخی موصل ملاقی و رهس داسب داده یزید بنا بر مرضی که داشت بر حاکم
 مصری سوار شد و بتجبه سپاه پرداخت و گفت اگر من بجامد دیکو اشغال نیامم
 و رقاب بن غراب امر لشکر باشد و اگر با و نیز اسپس رسد عهد اسن ضمیر انغوی
 سرداری نماید و اگر بوی نیز آفتی لاحق کرد سون ابی سعرا حنفی بنو ایکی نهد از نگاه
 از مرکب فرود آمده سپاه را بر حاکم ترخیب و تحریص نمود و آنس حال مباد محمد ابطال
 رجال اشغال یافته نسیم فروزی بر پرچم علم حاکمان و زید و جنود نام منزه
 کشته بسیاری از ایشان بقتل رسیدند و یکصد نفر از آن لشکر در پنج تقدیر
 اسیر و سیکز شده در نماز دیکو بجحان خرق ایشانز با بیائ سر بر یزیدین انسل سائید و
 چون او بسبب صعوبت مرض مجال تکلم نداشت بدست اشارت کرد با همه را کز دنیا
 و همان شب سبب انش وفات یافت و وقآن عازب مصلحت در مراجعت دید و مظهر و مضمون
 بخندت مختار باز کردید و در او خسر همین سال یعنی سنه ست و ستین عبدالته بن زبیر محمد بن
 حنیفره گرفت گفت اگر میخواستی که از حد جنگ اجل امان یابی ما برین جهت کن و محمد حنیفره
 دو ماه مهلت طلبیده عبد آه نخست از اجابت آن ملتسمس با فرمود و بالاخره آنجناب را حبس کرد
 و دو ماه زمان داد و محمد رضی علیه از مجلس نام مختار نوشته او را از کیفیت حال آگاه داشت
 و مدد طلبید و مختار علم تفان و استظهار افزا حتمه هزار سوار چرا بیکه فرستاد نایبکنان
 بحسرم حرم در آمده محمد را از مجلس برون آوردند و میان آنجماعت و ابن زبیر صلح کون
 واقع شده سپاه مختار بکوفه باز گشتند و هم درین سال جابر بن سمره **زید بن رقم الانصاری**
 وفات یافتند و زید انکلس است که حضرت رسول آه صلی الله علیه و سلم بر سخن
 عبدالته بن ابی سلوک که لیکن رجوعنا الی المدینه بحض الامم منها الا لاذل مطمع
 گردانید و سوره اذا جازک المنافقون جهت تصدیق قول او نازل گردید آن

فقال لما يريد ذكر وقوع محاربه بين سپاه عراق و لشكر شام كرت
ديكر و كشته شدن عبيد الله بن زياد بزخم تيغ ابراهيم بن مالك اشتر بروایت
اکثر متوخین در اوایل ستم و ستین مختار ابراهيم بن مالك را با دو ازرده هزار
مرد بخبر گذار بدفع لشكر عبيد الله بن زياد نامرد فرمود و چون ابراهيم دوسه منزل بطرف
موصول قطع نمود و رساء كوفه و قتل امام حسين رضي الله تعالى عنه مثل شبست
بن ربعي و شمر بن ذی الجوشن و محمد بن اشعث بن قيس و عزم سعد با تفاق حجاجي كه بر پل
اكره متابعت مختار می کردند را بقتل آنرا داشته بخنجر نغم فرستادند كه اكره
بهتر ازین بر عايت جانب ما قیام می نماید فهو المرام و انما استعداد جنگ و جدال من و مختار
بنا بر مصلحت وقت در استرضای ایشان كوشیده قاصدی بر جناح استبحال نزد
ابراهيم فرستاد تا او را بر کیفیت حادثه اطلاع داده بمراجعت مامور گرداند
و قاصد در سایه با ابراهيم رسیده او را باز گردانید و در روزی كه شمر بن
ذی الجوشن و محمد بن اشعث بن قيس و عزم سعد با جمعی از اشراف در خانه شيبه
بن ربعي مستح و مكمل شده داعیه داشتند كه با مختار قتال نمایند بيگنا گاه ابراهيم
بگوفه رسید و مخی الخان بران فرقه ضلال تاخته در حمله اول پنجاه نفر از ایشان
بقتل رسانید و شصتصد كس اسیر گرفت و از جمله اساری دو بیست و پنجاه نفر را
كه داخل ملاعین كرك بلا بودند كردن زد و خاطر مختار از دغدغه اشتر فراغت یافت
بار ديكر ابراهيم بن مالك را بجانب عبيد الله بن زياد روان گردانید و در نواحی موصول
تلاقی آن دو سپاه با تامل كسل اتفاق افتادند فبران مقابل و مقابله چنان برافروخت
كه ترك جنگجوی فلكت را بر كشته خان حركه دل بسوخت و در رانندگی و در ارضیه بن
نمیر السكواني كه در قلب لشكر شام ساكن بود بمركه شتافت بضرر شمشیر
شمر بن ذی الجوشن از زبانی درآمد و قتل آن لعین سبب آنكسار سپاه عبيد الله بن زياد گشته

ابراهیم بن کافک بمیان میدان شتافت و سپاه خود را گفتا ای شوخ چون وانصار را
 بکشید او لاد قاسطین و اعوان ظالمین و جنود سر جازه لعین را که او آنکس است که
 آب فرات را از حسین رضی الله عنه باز داشت و وی آن ملعون نیست که بحین نغم داد که ترا
 امان نیست مگر آنکه بچشم من راضی شوی و او آن مردود نیست که محمد زرات سر بر آید
 نبوت و امامت را مانند اسیران از کوفه به شوق فرستاد و از شنیدن امثال این سخنان
 عرق غصبت و اقیان در حرکت آمده بکبیر بر شامیان حاکم را حمله کردند و ابله عین
 زیاد زانی کوشش نموده عاقبت جاره مخصم در فرار دانستند و لشکر ابراهیم ایشان را
 تعاقب کرده جمعی کربقیل رسانیدند چنانچه ابوالمؤدب خوارزمی گوید که عدد قبلی در آن مهر که
 به فتاد مهر رسید و بعد از غروب آفتاب ابراهیم بن کافک شخصی را بر کنار فرات دید که
 دستاری جبر سر و چوینی وسیع در بر و شمشیری مدبب در دست داشت و ابراهیم بطبع
 آن شمشیر تنج بر آن شخصی زد و شمشیر را بر بود و اسب ابراهیم رمیده آن لعین نیز از مهر کت
 جدا گشت و ابراهیم صبح روز دیگر با بعضی از نزدیکان خود گفت که من دوش در کنار
 فرات شخصی را کشته ام که بوی مشک از وی بمشام می رسید برود و شخص کتید که وی
 کیست و غالب ظن من آنکه این زیاد است زیرا که آن لعین مشک با خود نگاه میداشت
 و بعضی از ملازمان ابراهیم بدانواضع شتافت و عهد نامه را کشته یافته سرش نزد ابراهیم
 آوردند و ابراهیم سجده شکر بقدیم رسانیده سر این زیاد و حصین بن نمیر را با روس
 دیگر سرداران شام بکوفه ارسال داشت و مختار فرج و سرور بسیار اظهار کرد در تاریخ
 امم یا فعی بن کوریت که ترمذی بسند خود از حمارة بن عیمر روایت نموده که گفت در وقتی که سر
 بن زیاد و احواب او را در محسن سجد کوفه به رسم چیده بودند بد بخار رسیدم
 شنیدم که مردم یکفشد تحقیق که آمد تحقیق که آمد چون نگاه کردم دیدم که ماری آمد
 و بسور آن گویی عهد را بن زیاد در زلفت و ساعتی درنگ نموده پرواز آمد و بر

تا از نظر غایب شد بعد از آن باز مردم کفشد قجاست قجاست و مار باز
بار دیگر سوراخ مینی آن بد اختر در رفت و این واقعه در آنروز مکرر بوقوع
انجامید قال العلماء و ذلك مکافاة لفعلهم را الهجین و هی من آیات العذاب الظاهرة
علیه القصة متعاقب وصول روس آن ملائین بکوفه ابرهیم نیز رسید بنوازش محنت را
اختصاص یافت و مختار سر این باد و حصین بن غیر و شریح بن زکی الککلاع و پسر نجف فریق
و بعضی دیگر از امراء شام را با فتح نام و سی هزار دینار بکف نزد محمد بن حنیفه رضی الله عنیه
فرستاد و محمد بشکر آنان موجب دو رکعت نماز گزارده امر فرمود تا از ایشان تقییرا
بیاویختند و بعد از آن بن زبیر رضی الله عنیه انجذاب را ازین امر مانع آمده فرمود تا آن
سر تا مدفون گردانندند **ذکر قتل اولاد اجماد سید اختیار انجام**
کار خجسته آثار محنت را ارباب اخبار آورده اند که چون بغنیایت قادر
مختار جمع مختار با حسن و جمی تمشیت پذیرفت و قنات و ولایت کوفه و جزیره و دیار
پرسه و طبرستان تفرق گمانگانش قرار گرفت تغافل شعار خود ساخت بقتل
کشندگان امام حسین علیه التیة الغفران پرداخت و محمد بن حنیفه و جمعی از شیعو زبایان
طعن و ملامت بروی دراز کرده کفشد این مرد در دعوی محبت اهل بیت صادق است
زیرا که اکثر قتل حسین در کوفه بغراخت نشسته اند و او پسران توفیق ایشان نمیکرد
و این خبر بسامع مختار رسیده بقیصر خود اعتراف نمود و فرمود تا بعد از آن کامل
اسامی حاضران دشت کربلا را بصحیفه نوشت و مختار بسیار از آن گروه کسار
بیرست آورده هم یک را بعقوبت دیگر بقصر فرستاد و از جمله آن خون
گردن گمان بی ایمان یکی شمر بن ذی الجوشن است که ابن ابی الکنود بغفران مختار
کردنش از بار سر سبک کرده حیفه چینه او را پیش سرکان انداخت و دیگر
عمر بن حجاج زبیدی است که در وقت فرار جمعی از شیعه حمید کرار بوی رسیده

او را کشند و دیگری حفص بن عمر سعد است که بروایت اصح خواهد زاده مختار بود
 و مختار در حضور خود فرمود تا او را کردن ززند و دیگری قیس بن اشعث بن قیس است
 که بقیه قطیف مشهور شده بود و ابو عمره در خانه عبد الله بن کامل او را کردن زد و دیگری
 خوبی بن یزید است که نوکران مختار بموجب اشارت زوجه اش او را از دود کشی
 بیرون آوردند و بسان کوفه کشیده تا پیش دوزخ رسانیدند و دیگری از انجمله
 بحدل بن سلیم است که طلع در خانه امام حسین کرده بود و مختار فرمود که دست پائی
 او را بریدند و او در میان خاک و خون می غلطید تا با سفل السافلین واصل گردید
 و دیگری حکم بن الطفیل است که او را نیز دوزخ کردند و یزید بن مالک و عمران بن خالد
 و عبد الجمل و عبد الله بن قیس الخولانی و اسحق بن حیوة و زرعه بن شریک و زبیر بن
 وفاد و صبح شامی و حرمل بن کاسن و سنان بن انس نیز از جمله بی رحمانی اند که در آن
 او ان بفرمان مختار کشته شدند و چنانچه سابقا نوشته شد از سخن ابوالموید خوارزمی
 چنان معلوم میشود که مختار در ایام اختیار جبل و مشقت هزار و پانصد و شصت و چهار
 کس را از دشمنان اهل بیت تقبل رسانید مردمی که در محاربات کشته شدند و روایت
 که در آن او ان که مختار بدد ابرهه حسین بن مالک بر معارف کوفه نظریافت شصت
 بن ربعی و محمد بن شوش بن قیس بن بصره که کینه دشمنی بر او داشت که در آن وقت از قبل
 برادر بکومت آن ولایت اشتغال داشت بر حرب مختار ترغیب نمودند و مصعب
 مهلب بن ابی صفه را از اهل انطلسه با سپاه موفور روی کوفه نهاد و مختار این
 شمیط را با بسی هزار کس بکنک مصعب فرستاده بین ایجا پین حوالی صلواتفاق
 افتاد و این سیمط مغلوب شده با بسیاری از لشکر کوفه بقتل رسید بعد از آن مختار
 دیگر فراهم آورد بعضی خویش متوجه میدان جدال گردید و چون تلاحق فرستادند
 و استمال کسوف و سنان اتفاق افتاد با وجود آنکه بعضی از اعیان اتباع مصعب

مثل چندی اشعث و اقربا و او در آن مو که کشته شدند بار دیگر نیستند و بر سر او
 وزید و مختار با شش هزار کس که ریخته در قفوف متحصن گردید در تاریخ امام
 یافعی مسطور است که در آن روز عبد الله بن علی المرتضی رضی الله عنه که در سلک
 متابعان مصعب انتظام داشت و عمر الاکبر بن علی المرتضی که داخل حش مختار
 بود مقتول گشتند و از روضه الصفا جنان بوضوح می شوند که عمر آن حمله شکر
 مصعب بوده و العلم عند الله تعالی القصة چون مختار از میدان کارزار فرار برقرار
 اختیار نمود مصعب متعاقب او بکوفه در آمده قضاارت را محاصره فرمود و پس از
 روزی چند مختار بانورده نغرا از اهل جلدات کفن پوشیده و از آن کوشش پروان
 خراشیده بر بریان تاخت و چندان محاربه کرد که عالم آخرت را منزل ساخت آنگاه
 بقیان شش هزار از مصعب مان طلبیده از قریب میان آمدند و همه ایشان سعی زمره
 از مردم قن بقتل رسیدند و مصعب سر مختار را با بیخ نامه نزد برادر فرستاده بادل حرم
 و خاطر شاد بکویت مشغول گشت و ابراهیم بن مالک شتر که در آن ایام از قبل مختار با تیا
 ولایت جزیره اشتغال داشت قاصدی پیش مصعب روان کرده امان طلبید
 و مصعب تنوی او را بقبول آقرآن داده ابراهیم بکوفه آمد و در سلک خواص مصعب
 انتظام یافت و بقول اکثر مورخین این وقایع در سنه سبع و ستین هجرت و وقوع پذیرفت
 و هم درین سال **عمدی بن حاتم** از عالم کثیر الاطم سلوک طریق آخرت پیش گرفت
 و بر شمار اکابر علمای اعم بهرم خود لایه بود که حاتم که پدر عمدی است بر عبد الله طایبی
 بود و وجود و کرم آن مقدار شهرت داشته و دار که ظاهر اما قیام قامت سرخی
 حوادث روزگار صحیفه ذکر قبیل او را طی خواهد نمود در حقه المملکتی مسطور
 که روزی حاتم طایبی و تابعه دنبانی و شخصی از مردم مدینه بخواستکاری
 ماریه که بحسن صورت و سیرت موصوف بود رفتند و ماریه

تابعه دنبانی

آن عقیقه را باز دواج خود در حوت کردند خواب داد که شما امشب هم درین نواحی
توقف نموده هر که ام شعری مناسب حال خویش نشا فرمایند تا من تأمل نموده فردا
بمناحت هر یک مصیحت دائم رضاد هم و ایشان بفری که نزول نموده بودند بازگشته ما و
جنت ضیافت هر یک شتری فرستاد و در وقت شام درزی کدایان بد بخاریت
وزبان سوال برکشاد مدنی دگر چیل را بوی داد و نابغه ذنب شتر را پیش نهاد و ^{قهقهه} حاتم چینه
از پشت شتر و پاره از کومان و قطعه از زانش بسیار فرمود و صباچ روز دیگر که خواستگان
بر رخا ناماویه رفتند و ابیانی که گفته بودند خوانندگن کز بخان مستوره سفره ضیافت کتده
هر کس آنچه شب بماویه داده بود پیشوی نهادند و مدتی و نابغه بخل کشته حاتم دست دراز
عروس مقصود جمایل کرد **بیت** ز حاتم برین بگفت راضی شو ^{ازین خوبتر ما جرای شو}
در بعضی از کتب تاریخ بطالع رسیده که نوبتی جمعی از بنی اسد نزد یک بمقره
حاتم منزل گزیدند و شب اینجا توقف کرده یکی از ایشان که مکنی نابو انجیری بود چند کرب
بسر قبر حاتم رفت و گفت ما امشب مهمان تو هم باید که خوان ضیافت بکستی ^{معمولاً}
اورا ازین برام نامعقول منع نموده خواب رفتند و کس که بعزم رحیل از جای خواب
برخواستند ابو انجیری گفت در واقع دیدم که حاتم از کور بیرون آمده شتر مرانی کرد
و چون ایشان نظر بر سر افکندند مشاهده نمودند که از جای نمیتواند جنبید لاجرم
گفتند که اینک حاتم ما را مهمانی کرد و شتر را کشته بکار بردند و ابو انجیری در وقت کوچ
ردیف یکی از رفیقان کشت و کذا بتجماعت بر نواحی منازل قیس طای افتاده نگاه
عدی را دیدند که مهار شتری رکرفت می آورد و میگوید که ابو انجیری در میان
شما کیست ایشان او را بعدی نمودند و او چیل را تسلیم کرده گفت دوش
بدر خود را در خواب دیدم که با من گفت که شتر ابو انجیری را بجزت مهمانی او
و همراگانش کستم عوض بدوده و عدی در سال هفتم از هجرت ایمان آورده

و در جنگ جمل و صفین ملازمت حضرت امیر المؤمنین علی نمود و در سنه مذکوره
 وفات یافت مدت حیاتش را صد و پست سال گفته اند و در سنه شان و بیست
 لباس حیات بحر العلوم و حبر الامم علی العموم عبد الله بن عباس رضی الله تعالی عنه
 اندر اس نایفته بروضه فرخنده اساس شتافت و تولد انجنا قبیل از هجرت بیست سال
 در شعب ابی طالب روی نموده بود و او در وقت وفات سید کاینات علیه افضل
 الصلوات پانزده ساله بود و نوبتی حضرت سول القیامی علیه السلام دعا کرد که اللهم فخره
 فی الدین و عظمه التاویل و فی روایة اخیری اللهم علمه الحکمة و تاویل الکتاب و این دعا بیشتر
 اجابت مقرون شده عبد الله در تحصیل بدرجه کمال رسید و او بیست و اوقات بحجته
 ساعات در ملازمت امیر المؤمنین علی که تم آتم وجه میگردانید و در او اواخر زندگانی چشمه
 عبد الله رضی الله عنه از حلیه بنیانی عاقل گشته در طائف مقیم شد تا وقتی که وفات یافت در سلسله
 مرویست که چون عبد الله بن عباس را رضی الله عنه تجزیه و تکفین کردند مرغی سفید آمد بمیان
 کفشش در رفت و ناپیداشد و فی الروایة جا طایر اینصقال له الغریوق فضل فی النعش فلم یبعده
 و فی روایة عن عیون بن هیران قال شهدت جنازة عبد الله بن عباس باطایف فتمی و فیه لیسید
 علیه جا طایر ابیض حتی دخل فی کفانه فالتمس فیه یوجد فلما سوی علیه سمعنا صوتا و لا نری فی
 احد یا ایها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک راضیه مرضیه فادخلی فی عبادی و ادخلی جنتی مرتفع
 عبد الله بن عباس هفتاد و یک سال بود رضی الله تعالی عنه و عن سائر العترة الطاهرة النبویة
 و علماء الائمة المصطفویة و در سنه تسع و ستین در بصره و علت و باطاعون شیوع یافته
 در مدت سه روز هر روز قریب هفتاد هزار کس قالب تهی کردند و بروایتی در آن
 هست هزار خوسل از جمله ناز روی بجزار مغفرت پادشاه بی نیاز آوردند و بقول
 امام یافعی هم درین سال آتش خلیفت میان عبد الملک بن مروان و عمرو بن
 سعید الاشدق اشتعال یافت و عمرو بن سعید خرد عبد الملک مقتول شده بعالم

در سنه شان و بیست
 در سنه شان و بیست
 در سنه شان و بیست

آخرت شتافت و در کفری لغتی که میان عمرو بن سعید و عبد الملک واقع گردید
 و بیان لشکر کشیدن عبد الملک بجانب عراق عرب و کشته شدن
ابرهیم بن الملک و مصعب عمرو بن سعید که معروفست باشد بقیامش ان
 و کثرت ثروت از سایر اعیان بنی امیه امتیاز داشت و مروان در مبادی حکومت
 خویش آثار عباد در بصره او مشاهده کرده گفت که من میرم و عنقریب می میرم و بعد از قوت
 من هیچکس را امر سلطنت با تو منازحت نخواهد کرد خاطر پریشان مدار و روی شاه راه
 موافقت آورد عمرو باین کلمات و ابی سرح و مباحی کشته نسبت بمروان شرایط هموار کرد
 و جانساری بجای آورد تا مالک شام و برقرار یافت و مروان نیز طریق وفاق سلوک
 داشته عمرو را بنیابت خویش حاکم دمشق گردانید اما چون مروان بخلاف تقویر عمرو ^{الملک} و عبد
 ولی سعید ساخته جان بکلیک سپرد عمرو بن سعید دل برخالفت قرار داده منزه فرصت می بود
 و عبد الملک در او فرسوده مان و ستیغ نباشند تسع و ستیغ بقصد بخار به مصعب متوجه عراق
 عرب گشته عمرو را در دمشق بخلافت خود مقرر کرد و عمرو در غیبت او داعیه استقلال
 بدعوی خلافت مشغول شد و عبد الملک در اثناء راه ازین معنی و قوف یافت دفع دشمن
 خانگی او را دانست و طلب مراجعت کوفت عمرو در دمشق متحصن گردید و عبد الملک آغاز
 حاکم کرده بعد از انقضا چهار ماه مهج مصاطح انجامید برینوجب که عبد الملک و عمرو در
 امر حکومت با هم شریک بود و عبد الملک با ماتت پردازد و عمرو ضبط اموالی دیوانی را
 و جهت همت سازد آنگاه عمرو ابواب اتفاق مفتوح گردانیده بی تکاشی بسر انجام حرام
 جهانبانی قیام و اقدام می نمود و عبد الملک نیز بحسب ظاهر حرمت او را رعایت
 می فرمود و بنا بر روایت اول در سنه تسع و ستیغ و بروایت ثانی فی سنه سبع
 عبد الملک خاطر براخذ و قسمل عمرو قرار داده که بطلب او فرستاد و عمرو قصد
 رفتن کرده برادرش یحیی بن سعید گفت امروز نزد عبد الملک مرو که خاطر م

دختره دارد عمر و گفت دل جمع دار که اگر عبد الملک مراد خواب باید بیدار
نواند کردی گفت باری جیبه در زیر جامه پوشش و طریقه خرم مرغی دار و عمر و
بقول برادر مهربان عمل نمود با صد کس از خواص بقصر امارت شتافت و چون بزرگانه
عبد الملک رسید او را آنها باندرون گذاشتند و عبد الملک در آن خلوت بهمانه
انکه در وقت محالفت سوگند خورده ام که غل بر گردن تو نهم و اکنون میخواهم که سوگند
من راست شود غلی بر گردن عمر و نهاد و مقارن آن حال او از بانگ نماز برآمده
عبد الملک متوجه مسجد شد و برادر خویش عبد الغزیز را گفت که عمر و را بقل
رسان اما عبد الغزیز بروی تو تحم نوه فرمان نبرد و چون تو کران عمر و عبد الملک را
بی از اینر خود در مسجد دیدند افغان بر آورده یحیی بن سعید را خبر کردند و یحیی
با یحیی کزیر پیکن کاه در مسجد ریخت عبد الملک گفت موجب این غوغا چیست یحیی رسید
که برادرم کجاست عبد الملک جواب داد که با عبد العزیز مرا نجم متهی منمائیم یحیی
گفت بغضای تایم و آید و عبد الملک بقصر درآمده از عبد الغزیز پرسید که عمر و را
کشته گفت فی و عبد الملک زبان بلعن برادر کشاده خود بر سر عرو رفت و حویبه
بر شکمش زد و زخم کار که نیامده بوضوح پوست عمر و جیبه در زیر جامه دارد
بنا بر آن گفت که بوجد ساخته آمده بوده انگاه سر عمر و را از بدن جدا
کرد و در آن اثنا او از غوغای یحیی بن سعید و اتباع او را شنید و عبد الغزیز
را گفت که از بام قصر سر عمر و را باده هزار درم در میان این جماعت پفکن
و عبد الغزیز بر آن موجب عمل نمود چون تو کران عمر و سرور زدند بعد از
بر جردن در سر خویش گرفتند و فاطمه عبد الملک از جانب عمر و بن سعید
فانخ گشته و لشکر فراوان فراهم آورده در سنه احدی و سبعین
عازم عراق عسرب کردید و خیمت بظاهر حصار قرقسا که زفر بن الحارث

بهو اداری عبدالمؤمن ز پیر مضبوط گردانیده بود نزول خون محاصره فرمود و بعد از آنکه
 زمان توقف عبدالمملک در آن نواحی امتداد یافت و بوضوح پوست که
 تخی آن حصار بجنک سولت نمی پذیرد برادر خود محمد بن مروان را واسطه ساخت
 تا میان او و زفر باطمصاخره مضبوط گردانید و زفر از قرقیا هر و ن آمده عبدالمملک
 را دید آنگاه عبدالمملک علم غیبت بجانب کوفه افراشته چون مصعب که از حجره حمان
 شهن عیب بود از توبه او خبر یافت با سپاه کوفه و بصره با استقبال روان شد و در
 نواحی قرقیا عبدالمملک رسیده حواریان و شامیان در میدان اینجا تاخندند و اعلام
 و افسانه یکدیگر را مت ساختند و مردان صف شکن و دلیران مرد افکن دست
 باستحالات قتال بر آورد و خلقی را خرقه بخون کرده کوفیان نبارشود نامتوده
 خویش راه فرار پیش گرفتند و آثار عجز و انکسار بر وجنات احوال مصعب ظاهر گشته
 عبدالمملک از غایت محبتی که با وی داشت چند نوبت کس نزد او فرستاد و پیغام داد
 تو از جانب بنی امیئ بنکد اکبریان طرف آیی در امور مملکت حال فرمان فرما خواهی بود بمناسب
 آنست دست از جنک باز داری و پیش ازین در معرکه کارزار توقف نمایی اما مصعب
 پروای آن سخنی نکرد و بزبان آورد که من کسی از همچنین معرکه چگونه باز تواند گشت
 و اما تو ترا بکدام امید قبول تواند فرمود و همچنان در مقام قتال با پی ثبات فشرده با تفاق
 ابراهیم بن مملک دست برد شامیان نینمود در آن نشنا ابراهیم شهید شد و آن همی حوی
 اضطراب مصعب گشته دل بر مرک نهاد و بسر خود عیسی را گفت که بجانب مکّه نشسته
 عزم خود را از انقض عبدکوفیان و شهادت من خبر دار ساز عیسی گفت اگر بر بنویسند
 نیا لیم مردم زبان طعن هر من بکشایند که در چنین محلی پدر را در میان دشمنان نگذاشته
 فرار نمود مصعب گفت اگر از معرکه برون نروی بادی بر من نیست تو چه نمایی تا از غر تواری
 با هم عیسی با جمعی از شیران بنهش و غابرد دشمنان را خنجر چندان کشتن گوشش بجای آورد که گشتند

انگاه مصعب بر شامیان حمله فرمود قاتل عیسی را بکشت و همچنان قتالی کرد که بنی حنیفه
رسیده طنابهای انرا برید عاقبت اعدا غلبه نمودند زاید بن قدام که بسر عجم خنجر بود
سعی بر وزد چنانچه از اسب در افتاد و عهد الله بن زاید بن طیبان بر مصعب را که برین صدمه
ساخته نزد عبد الملک برد و عبد الملک در جمادی الاولی سال ندر کوفه مظهر و منصور کوفه در
مردم عراق با وی محبت نمودند در بعضی از کتب معتبره مسطور است که در آن روز که عبد الملک
در قصر امارت کوفه قرار گرفت و مصعب را پیش او نهاد بنوعی با عبد الملک بن عجم باو گشت
که محبت حالی است که درین مکان سر امام حسین را رضی الله عنه دیدم که پیش این زیاد آورده اند
و سر این زیاد را نیز در همین موضع پیش خنجر دیدم و ایضا سر شمار را در نظر مصعب مشاهده نمودم
و اکنون بر مصعب را پیش امیر المومنین پی منجی عبد الملک از استماع آن مقال متعجب گشته بحسب
آن فرزند فرمان فرمود مدت حیات مصعب بروایت ابن جوزی چهل و پنج سال بود روایت
که چون عراق عرب بخوزه تصرف عبد الملک بن مروان در آمد امارت بصره را با خالد بن عبد الله
داده او را گفت که مهربان بن ابی صفه که از قبل عبد الله بن زید بمقابل از اردن مشغول است
نامه فرست و او را بجهت من دعوت نمای و خالد بوجوب فرموده عمل نمود که طلب
در سلک هوا خواهان عبد الملک منظم شد و در دفع خوارج بدست توهم و دلوازم اهتمام
تقدیم رسانیده اکثر عظام از طایفه را بقتل آورد و مملکت هواز و فارس و عراق عجم را
تسخیر کرد و عبد الملک بعد از قتل مصعب چهل روز در عراق عرب توقف کرده ایالت
کوفه را برادر خود بشیر بن مروان داد و روی توجه بجانب دمشق نهاد و در سنه اثنی
و سبعین عبد الملک سنان بن کحل را با امارت خراسان فرستاد اما عبد الله
بن حازم که از زمان یزید بن معاویه تا آن غایت بران ولایت استیلا داشت
ز نام ایالت را بنان باز نگذاشته و عبد الملک ازین معنی وقوف یافته به بکسر بن شام
که یکی از معارف خراسان بود نامه نوشت مضمون آنکه اگر تو بدفع ابن حازم پرداز می خواهی

او را بر حسب خواهی با سازی امارت خراسان از آن تو باشد و کبر فوست نگاه داشته
 بشی و ابانغ خویش بخانه عبدالته بر جازم که رعایت خرم نمود فوست و او را کشته بر سر بازار
 نشست و درین سال **برابین عازب** ابو حارۃ الانصاری که از جمله مشایخ صحابه بود
 از عالم انتقال نمود و هم درین سال بروایت امام با فعی **احنف قیس** **قیس التیمی** که ملی باو
 الحرف و موسوم به بھاک بود بجهان فانی را و ادع فرمود و احنف بصفت عقل و علم و فضل و علم
 اتصاف داشته در محاربات صفتین در ملازمت حضرت امیر المومنین ایت خرد جواد را قرار
 و او زمان فرخنده نشان حضرت سول الله صلی الله علیه در یافته بود اما بجهت آنحضرت شرف
 گشته بود و در اجم خلافت حضرت امیر المومنین عمر رضی الله عنه بمدینه طیبه رسیده بسعاد ملازمت
 حضرت ظاهره مستعد گردید گفت که در آن وان که معاویه بن زبیر را منصب لایبیت عهد
 روزی در قیام آنست فرمود نام دم بدیخا ایند و زبیر را تهنت گویند و در آن سخن صحیح
 معاویه را گفت که یا امیر المومنین اگر زبیر را مستولی ام سلطان نمی ساختی انت حضرت سزای ضایع
 می شدند و سایر خصم صوافی حجاج معاویه سخنان بر زبان آورده احنف که در آن مجلس بود هیچ
 نگفت بس معاویه او را مخاطب ساخت گفت یا ابابکر چونست که تو درین باب هیچ نگوی
 گفت اگر دروخ گویم از فدای تویم و اگر راست گویم از تو معاویه گفت چرا که انت خیر
 علی اطاعت و در باره او انعامی لایق فرمود و روایت سیر السلف آنکه در سنه سبع و شان
 احنف بکوفه وفات یافت و مصعب بن زبیر بروی نماز کرد و بمشایخ جنازه او اقدام
 نمود و آنعلی اعلم و هم در سنه اسی و **عبد بن قیس** **امردی** **السلمانی** از عالم
 فانی بجهارچا و درانی اشغال نمود و او از جمله بیل اند حضرت امیر المومنین و قوما ی ابی بن بود
 کثرت صاحب جناب سلیمان رضی الله عنه او را سلیمان میگفتند ذکر ارتفاع غبار جنگ و تراغیب
عبد الله بن زبیر و حجاج بن یوسف و گشته شدن عبدالله مقرون باصفاف انواع
خیر و ناسف ثبوت پوسند که چون عبدالملک بن مروان را در عراق عرب بنام غایب

مکر حجاج با فعی مکر رفتند

و بیشتر مراجعت نمود روزی خطبه خوانده خلق را محاربه علیه عبدالله بن زبیر دعوت کرد امام کلاب
شام جهت حرمت کعبه و مسجد ام سلمه و اورا جوابی نماندند اما بجحاج بن یوسف که در آن
روز کار بغایت بی اعتبار بود برخواست گفت من این خدمت قیام نمایم و عبدالله ملک باو
ملفت نکشته بجحاج بر زبان آورد که این مهم را بمن نافر و فرمای زیرا که در خواب دیده ام که
عبدالله بن زبیر را بوست میکنم انگاه عبدالله ملک سه هزار سوار بجحاج داده در ماه رمضان
سنه انبی و سبعین او را بجانب مکه گسیل فرمود و بجحاج بزین بجار زخته در طایف
رصل اقامت انداخت و عبدالله بن زبیر چند کربت لاسکر بقتلش ارسال داشته در جمیع آن
جروب بجحاج ظفر یافت و علمات بخبر و انکسار بر وجنات احوال ابن زبیر پیدا آمد و بجحاج
بظاهر حرم شریف و عبدالله در شهر متحصن نشده بجحاج بترتیب تخنیق و باقی اسباب محارمه
قیام نمود مشهورست که در نوبت اول که سنگ بجانب کعبه انداختند هو انار یک شده علیه
و صالحه بدید آمد و چند کس را از لشکر بجحاج سوخت بنا بران شامیان ترسیده
دست از انداختن سنگ با داداشند و بجحاج مردم خود را تسلیم داده گفت از
جستن رعد و برق اندیشه مینمایند که من در زمین تمامه نشو و نما یافته ام و درین فصل
امثال این آثار درین بسیار واقع میشود و بحسب اتفاق روز دیگر چند کس عبدالله بن
زبیر نیز بصاحقه محرق کشند لاجرم سکران بجحاج دلیر شده بقدر مقدر و در تضییق
مخصوصان کوشیدند و در مکه قحطی عظیم روی نموده بلاغلا بمشروع یافته که از زبان ایشان
مانند کوشش در غیر بلدان آدمیان بنظر در نمی آمد لاجرم اتباع ابن زبیر
از محنت جوع بجان رسیده متعاقب از وی میگریختند و بعضی بجحاج
پیوسته زمره در اطراف آفاق متفرق می شدند و بالاخره مهم
بدانجا می رسید که دو بر عبدالله که موسم بجزیره حبیب بودند از او
روی کردان کشته بامان بجحاج در آمدند و بجحاج با بن زبیر پیغام فرستاد که

خود را پروده بکشتن مده با عبد الملک پوجت نمای کمن ترازنها میدهم و هر
 التماس که فرمایم بسمع رضای شنوم عبدالله بدان سخن التفات نفرموده و چون
 با او زیاد از دو کسر غانده نزد مادر خود اسماء ذات النطاقین بنت ابی بکر الصدیق
 رضی الله تعالی عنہ رفقه کیفیت اضطرار خود و بنعم امان حجاج را معروض داشت و پرسید که
 درین باب بخاطر شریف تو چه میرسد اسماء گفت ای پسر اگر درین محاربات حق بجانب تو
 بوده است سخنان اختیار خود در قبضه اقدار بنی امیه منزه زیرا ایشان بقول خود
 وفا کنند و پیداست که از عجز باقی مانده و بر ضمیر خود مندان پوشیده و پنهان نیست که
 بنام و ننگ از عالم رفتن بر زنه گمانی که بکام دشمن گذرد ترجیح دارد عبدالله گفت ای مادر
 خدای ترا جزای بفرماید که لوازم اشفاق و نصیحت بجای آوردی و من نیز خاطر بهیمن
 قرار یافته بود لیکن میخواستم که از آئی صواب نمای تو استطلاع نموده هر اسم و داعی
 دارم آنگاه جوشن پوشیده اهنگ جنک ساز داد و بر حیالفان تاخته با وجود گرفتن
 بر حمله مبارزی بر خاک ملامت انداخت آخر ام ملاعین شام او را مسجد الحرام راند
 از عقب درآمدند و سگیان دلی شسته بر سر عبدالله زده او را از پای در آورد و مردم
 از بنی مراد شش از تن جدا کرده پیش حجاج برد و از ظالم سجده شکر کرده آن پسران نزد
 عبد الملک فرستاد و جسدش را از داری بیابوخت و عبدالله اول مولودی بود که
 در اسلام بعد از هجرت خیر لایم علیه الصلوٰة والسلام بدینه متولد شد و حضرت رسول
 صلی الله علیه و آله او را کینک فرمود کینتشن ارجیب است و اوقات حیاتش همقتاد و کینک
 نقلست که چون خبر قتل عبدالله مادرش رسید با وجود آنکه شش از نوید تجاوز کرده
 بود حایض گشت و گفت رحمک الله یا عبدالله لقد بکی علیک کل شیء من حیة حتی رحمتی بکیت
 علیک و حجاج با آن ضعیف ملاقات کرده گفت چون دیدی آنچه من با پسر تو کردم
 جواب داد که چه کردی تو دنیا را و او را بفساد آوردی و امور آخرت تو بفساد آنجا رسید

و اسمای نیز در آن چند روز فوت شد و او را ذات النطاقین بجا نخواست میکشند که در وقت
 که حضرت رسول آیه صلی الله علیه و آله و سلم از مکه متوجه مدینه بود نطق یعنی کمر بند خود را
 دو نیم کرده و نصفی را بر سینه که نوشته رسول در اینجا بود بست و نصفی را بر میان خویش
 و از مردم شلو که در وقت محاصره مکه با تمام اهل نهم بقتل رسیدند که یکی **عبدالله**
بن صفوان بن امان است که در مکه ایمن حرم حضرت منتظم بود و دیگری **عبدالله**
بن مطیع که در وقت خروج مختار در کوفه حکومت نمود و ایضا **عبد الرحمن بن عثمان**
بن عبدالله التیمی در آن ایام کشته شد و او بر در زاده طلحه بن عبدالله است و در اثناء
 خوزه حبیبیه ایمان آورده بود و این وقایع در سنه ثلث و سبعین روی نمود و در او احوال مجاهد
 الاخری حجاج بن محمد در آمده حکومت حجاج بن محمد بن مروان بر روی قرار
 یافت و هم درین سال محمد بن مروان از قبل برادر خود حنان بن حنیف بایالت ولایت لرستان
 و جزیره تانت و در همین سال حجاج خانه کعبه را ویران کرده باز آبادان ساخت
 چنانچه جمعی ازین حکایت در جزو سیم از مجلد اول مسطور کثرت و در او اواخر همین سال
 یا اوایل سنه اربع و سبعین **عبدالله بن عباس بن الخطاب رضی الله عنه** در مکه وفات
 یافت و عبدالله در دست خویش از مکه بدین هجرت کرده بود و پیوسته
 اوقات با داء و طایف طاعات و عبادات مصروف میداشتند در سیر السلف
 مسطور است که سر نیزه در وقت از دهام فرق نام بای عبدالله رسید و هر دو وقت
 و رم کرده آن عارضه موجب فوت او شد و از سون کلام صاحب کشف الغمبیا بیرون
 می پونند که حجاج فرمود تا حبر مسیح بای عبدالله رضی الله عنه رسانند و زهر در
 اندام او اثر کرده روی عالم آخرت آورد این عبدالله که مؤلف کتاب استیعاب است
 گوید که عبدالله بن عمر رضی الله عنه در وقت رحلت گفت نفس من از امور دنیا
 بر هیچ چیز نتاشف نیست مگر بر آنکه در ملازمت علی بن ابی طالب رضی الله عنه

یافتن یاغی مقلد نمود ملت عمر عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنده بقول اکثر اهل خبه بغداد
 و هشت سال بود و بر وایت محمد الله سوچی ششاد و چهار سال و در سنه اربع و بیستین
 عبدالملک بن مروان بکیرین و شاح را از امارت خراسان مغول ساخت آن منصب را
 با تیه بن خالد بن عبدالله داد و درین سال نیز بن مروان روی بجهان نهاد و هم درین سال
ابوسعید انخدری سعد بن مالک انصاری که از جمله فقها و اعیان اصحاب است و در غزوه
 خندق و قبله سبغی الرضوانی شرف ملازمت حضرت سیدنا صلی الله علیه و سلم در یافته بود
 انعام انقال فرمود او و مدت نود و چهار سال در جهان زندگانی نمود و در همین سال **اسلم بن**
اوع الاسلمی که در سلک شیعیان صحابه انطام داشت در مدینه رایت غیرت بجا
 آخرت را فراشت و از جمله فضایل سلمه آنکه در غزوه غابه حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم
 او فرمود که امر و زبیرین بیادگان ماسلم بن اوع است مدت عمرش مقدار سال بود
 و در سنه شصت و سبعین عربان مرسیه که از جمله مشایخ صحابه است **ابو ثعلبه انصاری**
 جهان فانی را و داع کردند و هم درین سال عبدالملک با قامت مناسک حج اسلام قیام نمود
 بجاج بن یوسف را از حکومت بجاز عزل کرد و زمام ایالت ولایت عراق بحب را در قبضه
 اقتدار او نهاد و بجاج نخست بکوفه رفت بعد از روزی چند که بظلم و جور پرداخت
 بصره شتافت و در آن ولایت نیز همین طریقه ناپسندیده پیش گرفت و از معاشر
 بصره عبدالله بن جارود با فوجی از جنود مخالفت بجاج کمر بسته ابواب جنگ و جلال
 بازگشاندند و در سنه ست و سبعین بنی امیه بنی قنانه فاحش دست داده
 چون نزدیک به آن رسید که بجاج مغلوب شود تیری از شست قضا بمقتل چهارود
 رسید و بجاج ظفر یافته سپاه ابرج را و در یکی انس بر ملک بود و بجاج بسبب
 شفاعت قتیله بن سلم خون انس را بخشید اما مشافرت او را سخنان پر شست
 گفته دشنام داد و بجز آن سفامت بسبع عبدالملک رسیده بجاج نام شست

آئین ارسال داشت تا نسبت با نس مرا اسم اعظم را بقدیم رسانید **شش**
خروج صلاح بن سرح و ششیب و ذکر محاربات ایشان با حجاج
علی الترتیب صلاح بن سرح که بصفه زهد و صلاح در آن زمان اشتهاد تمام داشت
چون بکرات اخبار ظلم و تعدی حجاج و سایر عمال عبدالملک بن مروان را شنود
جمعی از بندگان و نلافه که خود را با خود متفق گردانیده در مقام خروج شدند
و در خلال آن احوال ششیب بن یزید بن نعیم الشیبانی که در میدان شجاعت
و پهلوانی تصیّب سبق از ابطال طوائف انسلگانی می بود قاصد می پیش صلاح
فرستاده پیغام نمود که حال مقتدای فرق بر ایای تو می اگر بدفع ظلم می پردازد
خود المطلوب و الا ما را اجازت فرمای تا دیگری پیدا کنیم صلاح جواب داد که هر چه
من موقوف بخوشترست و ششیب با اصحاب و اقربا در آن احوال موصل بصباح کوفه
در سنه ۴۰ و سبعین اسبان محمد بن مروان را که در آن حوالی می میسرید متصرف
گردیدند و بیادگان خود را سوار ساخته علم حجاج را متفرع گردانیدند و محمد بن مروان
بعدا از استماع این خبر عدی بن عدی اکلندی را بدفع ایشان نامزد کرده عدی
منزه بازگشت و نوبت دیگر محمد شکر می بدفع آن طایفه فرستاده یکروز از فصاح
تا رواج مقاتله واقع شد و چون پرده سیاه فام شام حجاب نظام در پیش عیون
نورانی فرو گذاشت صلاح و ششیب از آن مقام در حرکت آمدند و بجعل تمام طی
مسافت کرده بدسکره رفتند و حجاج حارث بن عمیر را بجاریه ایشان ارسال
داشته صلاح در آن اثناء قتال بزخمی از عالم انتقال نمود و ششیب با اتباع جان بکینار
کشیده در حصار کهنه خزید و شیخی بجرارت زده او را بکینار کشیدند و متوجه مدینه
انگاه حجاج سفیان بن ابی العالیبه را بدفع او نامزد کرده سفیان منزه بارگردد
و سوره بن بحر الزهی متوجه قتال آن پهلوان عدیم المثال گشته در شهر وان باورسید ولی

از آنکه کاری از پیش تو اندر بردم این که مقرر بودم اجعت نمود و شیبب بگرت
 رفت و چهار پامیان حجاج را که در آن نواحی یافت متصرف شد بعد از آن سعید بن
 خالد و عثمان بن سعید بن شرجیل کنذی بغمان حجاج متعاقب یکدیگر بحرب شیبب
 شتافتند و سعید بر دست شیبب کشته شد عثمان مانند سایر یاران با کشت
 و سوزین عید الرحمن بن السعدی باد و فرار سوار سردر بی شیبب نهاده بین اجمالین
 محاربات دست داد و شیبب بطوف حصره رفته با اهل بادی جنگهای هر دو اند کرد
 و آتش عارت و نهب در منازل بادی شینان زده چنگت کوف نمود و حجاج در
 از خرم شیبب و قوف یافته او نیز متوجه کوف گشت و آن دو سردار در یکروز یکوف
 رسیدند اما حجاج سبقت گرفته بقصر امارت در آمد و شیبب در شب بدر کوف
 رفته نمودی بر در زرد که اثرش باقی ماند آنگاه بنا بر ندزی که کرده بود با همفدا کسلی
 اتباع خود بسجده جامع شتافت و در کعبت نماز گزارده در رکعت اول بوالعقبه
 و در ثانی سوره ال عمران قرائت نمود و متوجه اهو از کشت در مرآة اجمال مسطوبت که
 در سنتت و سبعین حجاج زایده بن قدام ثقفی را بحرب شیبب نامزد کرده انداء
 مقاتله گشته و هم شیبب روی در ترقی نهاد و در سنه سبع و سبعین عتاب بن
 ورقاء البر بای و حارث بن معاویه الشقفی و ابو الورد البصری و ظلمان طهمان خلدام
 ایدر ایلومنین عثمان رضی الله عنه بغمان حجاج متعاقب و متواتر با جنود فراوان تقبال شیبب
 اقبال نمود اما می هر داران در میدان مردان یقین رسیدند آنگاه حجاج خفب خود متوجه
 شیبب شده قرار بر فرار اختیار کرد و مسکوحه او غزاله جنگت کرک اجل افتاد از
 از سیاق کلام امام یافعی خان سفا دیکرد که وصول شیبب بکوفه و اداء
 مذکور بعد از این وقایع وقوع یافته بوده و بر وایتی جناخته سبق ذکر یافت
 آن قضیه قبل از قتل جماعه مذکوره روی نمود القصه قرب دو سال فتنه

زایده

47

شش‌بیب آمده یافته بعضی دیگر از امر اش محمد بن موسی بن طلحه التیمی و غیره بن علیهم
در معرکه شش‌بیب از بای در آمدند و آخر الامر حجاج سفیان بن ابرو در جلای را با لشکر
بسیار بدفع شش‌بیب ارسال داشت و سفیان در وقتی که شش‌بیب از جانب کرمان
متوجه عراق عرب بود بوی رسید در کنار رود آبوز از آنش قبال اشغال یافت و بعد از
خواب آفتاب شش‌بیب خواست که از جسر رود مذکور عبور نمود در آنجا بن آب فرود
آید چون میان پل رسید آبش بر پشت مادیانی که پیشش او قدم می نهاد جفت
و شش‌بیب از اسب جدا شده در آب افتاد و علی الفور متاعی است که با او فنا
داد و اصحاب سفیان جسدش را از آب بیرون کشیده سیندانش نگاهداشته و دل
او را مانند سنگ سخت یافته نقلت که چون مادر شش‌بیب را گفتند که سرت
گشته تصدیق نمود و بعد از آنکه شود که در آب غرق گشته نوحه و زاری آغاز نهاد شش‌بیب
این معنی را از وی پرسیدند جواب داد که در حین ولادت شش‌بیب شعلا آتش نظر م
در آمد که ازین جدا شده همان زمان دانستم که آتش احزاب جری فرو نتواند بسازند
در تاریخ کزیده مذکور است که شجاعت شش‌بیب بمرتبه بود که یکسوان با سیصد
مرد در میدان نبرد آمدی و هر چند لشکر خصم بسیار بودی با هزار سوار پیش رفتی و
مخاربه نمودی و ولادت شش‌بیب بروایت مؤلف تحفه المملکینه در سنه خمس و عشیرین
روی نموده بود و غرق شدن گشته عرش در کرد آب فنا با تفاق موقان فضیلت
اشنامی سنه پنج و سبعین است داد و هم درین سال سوع مریب بن ابی صفیره
و سفیان بن ابرو عجد رب الکبیر و قطری بن فحاه که از امر اء از ارقه بودند با اکثر
رؤسا آن طایفه بقتل رسیدند و بغیر السیف متفرق گشته و یکدیگر مسلک جمعیت
ایشان آن نظام نیافت در تاریخ امام یافعی مسطور است که بروایتی گشته شدن
قطری در سنه تسع و سبعین روی نمود و قاتل او سواده یا سوده

بن بحر الدارمی بوده و در سنه ثمان و سبعین عبد الملک متین بن عبد راته از حکومت
 خراسان عزل کرده امارت آن ولایت را نیز بحجاج داد و حجاج از قبل خویش حلیب
 را بخراسان و عیدالتاب بن ابی بکره را بسجستان فرستاد و در همین **حارث عبد راته**
السلی الانصاری رضی الله عنه که از جمله کبار اصحاب سید ابرار و اجله اصحاب
 صید کرگزار بود از عالم ناباید ابرار التقرار انتقال نمود و حارث رضی الله عنه آخر کسی است
 از اهل عقبه که وفات یافت مدت عمرش نود و چهار سال بود علیه الرحمه من الیک المعبود
 و هم درین سال **زید بن خالد الجهمی** که از مشاهیر صحابه بود از عالم انتقال نمود مدت عمرش
 بقول صاحب کزیده هشتاد و پنج سال و در همین سال **ابو ایمنه شریح بن**
حارث الکندی را که مدت هفتاد و پنج سال بقضای ولایت کوفه اشتغال نموده
 بود و صد سال از عمرش گذشته قضا رسید به سجن حیاتش مطوی گشت و او بصفت
 فطانت و فصاحت و علم با حکام شیوعت اتصاف داشت و در سنه تسع و سبعین
 عیدالتاب بن ابی بکره لشکر بسر ملوک کابل برتیل کشید و بتیل ملک بازگشته چند کوچ
 بس نشست و چون عیدالتاب هفتصد هزار درم از کنار قبول کرد تا از سر شوارح بر خیزد
 و او را بگذرانند که مراجعت نماید اما شرح بن ثانی که سردار لشکر کوفه بود این صلح را نپذیرد
 و با آنکه عمرش از صد سال تجاوز نموده بود ماکافران حرب فرمود تا شهید شد و عیدالتاب مبلغ
 مذکور را برتیل داده سلامت مراجعت کرد و بروایت امام باغی هم در این سال اجلاس
 روی بعالم آخرت آورد چون از قضا کریم تواند کسی هست دست قضا غنا نکش او
 هر گجا که بخت در مرأه ابجنان مسطور است که جو عیدالتاب بن ابی بکره بمرتبه بود که هر چند
 بنده از ادبی کرد و هم درین سال **عبدالرحمن بن عبد الله بن سعود الهزلی** وفات یافت
 القوه البقاء الله سبحانه و تعالی ذکر فی لغت **عبدالرحمن بن محمد بن اشعث**
با حجاج و ابیخیمیا ایشان واقع شد از عناد و بجاج و در روضه الصفا مسطور
 است که

پیش از رفتن کوفه استادان از
 عقب حجاج را در
 آنده طرف از قبیل
 که در آنجا و
 و
 و

روزی بجاج عبد الرحمن بن محمد بن اشعث را مخاطب ساخت گفت ظاهر تو بصفات حمید
 است عبد الرحمن گفت باطن من نیز از صفات سید پر است است و بعد از خط که عبد الرحمن
 از مجلس پیرون رفت بجاج گفت هرگز عبد الرحمن را نه پیغمبر که رغبت کردن زدنش ندانسته
 باشم و شعی بن حدیث را بعد از عبد الرحمن رسانیده خدمت شعی بن حدیث را بجاج در زمین دل نشاند
 و در سینه ثمانین بجاج سخنان امارت و ولایت سیستان را در قبضه اختیار عبد الرحمن
 نهاده او را با جهل نزار مرد و جارا بجاریه ریتیل و سنج کابل مأمور کرد ایند و عبد الرحمن سبیل
 شتافته و سپاه آن دیار را اضافه لشکر خود ساخته رایت محاربت ریتیل را فرآ
 و ریتیل مملکت باز کرده اشته هر چند عبد الرحمن پیشرفت او پس می نشست و جارا درنگ
 از کید ریتیل و قوف یافت بر حقیقت مردم جلد کار دیده نشاند تا ریتیل نتواند که با وی آن عمل کند
 که با عبد الله کرده بود القصد چون بسیاری از ولایات ریتیل تحت تصرف عبد الرحمن درآمد
 سالها غنا بجانب سیستان بازگشت و کیفیت حال بجاج عرض شد داشت نمود
 و بجاج را معاودت عبد الرحمن موافق مزاج میفاده سخنان شنوات این ز جواب قلمی کرد
 و از آنجمله یکی آن بود که هم سال با بستیصال رسول باید پرداخت و الا امارت سپاه را
 با سحاق بن محمد باید که داشت و عبد الرحمن این مکتوب را با شراف و اعیان نموده همه ایشان
 زبان بلعن بجاج کشد و در مخالفتش با عبد الرحمن مکر موافقت بر میان بستند و در سینه
 اصدی و ثمانین عبد الرحمن قاصدی نزد ریتیل فرستاده با وی صلح کرد بر آنجمله که اگر بجاج
 ظفر باید هرگز از خروج نطلبید و اگر هم بر عکس بود بنایه بوی برد انگاه با سپاه فراوان
 بجانب عراق نهضت نمود و چون بجاج بر نهضت و مخالفت عبد الرحمن اطلاع یافت
 با استقبالش شتافت و مردم و لشکر در دستر بهم رسانیده نسیم نصرت و ظفر بر رحم علم
 عبد الرحمن وزید و بجاج بصوب بصره که ریخت در آن بلده و صد و پنجاه هزار مردم سپاهیان
 تقسیم نمود بعد از آن در حرکت آمده موضع را ویران لشکر گاه ساخت و معماران

ارجال او عبد الرحمن بصره رسیده حوام و عوام ان بده غایب تا بعثش بردوش گرفتند
 و در او ایل محرم سنه اشقی و غایب عبد الرحمن با جنود جلادت آمیز توتوبه حجاج کشته بین
 بجایین بخاریات عظیمه بوقوع انجامید و در او اخر ماه مذکور عبد الرحمن انهارام یافت بکوفه
 رفت و ساکنان بصره با عبد الرحمن بن عباس بن یحیی بن عمارت بن عبدالمطلب پیوستند
 و بمقتل حجاج اقدام فرموده بعد از آنکه پنج شب با نوز میان ایشان و کوشش و
 کوشش دست داد ابن عبد الرحمن نیز منزه بکوفه رفته بان عبد الرحمن پیوست و حجاج
 بصره در آمده یازده هزار کس از متوطنان آن دیار بقتل رسانید ارباب اخبار آورده
 که چون عبد الرحمن بن محمد بن اشعث بکوفه رسید اکثر پیران صحابه و کبار تابعین متوجه دفع
 شر حجاج لعین گشته با عبد الرحمن پیوست کردند و او صد هزار سوار را بانعام و اکثر ارم خوش
 دل و سفره گردانید بدربار حجاج شتافت و مقارن آن حال جنود شام که مدد کار پی
 حجاج آمده بودند بوی پوششند و حجاج باستظهار تمام در برابر عبد الرحمن آمده ابواب
 جنگ و نزاع مفتوح گشت و هر روز قتالی شدید روی نموده مهم از مدار او و اسباب
 در کشتن دران اتنا عبد الملک بن مروان سپه خود عبدالله و محمد بن مروان را بدینجا
 فرستاد ایشانرا گفت که چون بحجاج ملحق شوید کسری در عبد الرحمن و رؤسا اصحاب
 او ارسال داشته استفسار نمایند که سبب مخالفت ایشان امارت حجاج است
 یا امری دیگر بر تقدیر شوق اول حجاج از امارت عراق معزول بوده محمد بن مروان قایم
 مقام باشد و عبد الرحمن حکومت هر یک از ان بلاد را اختیار نماید یا و کند ارد و لا حجاج سب
 حاکم بوده و شما مدد کار او باشید تا قصبه عبد الرحمن فیصل یابد و چون عبدالله
 و محمد بحجاج پیوسته سخنان عبد الملک را عبد الرحمن تمام نمودند عبد الرحمن بعد از تعظیم
 مشورت با اشراف و اعیان خاطر بر مخالفت مروانین قرار داده از جانبین آتش
 بهکار برافروختند و مدت مقله عبد الرحمن و حجاج ماه و سیزده روز امتداد یافته

بروایت امام باغی دراز ایام شهادت و چهار نوبت معاقله واقع شد و در شهادت
 و سه کثرت آثار غلبه در جانب عبد الرحمن ظاهر گشته کثرت اخیر حجاج ظفر یافت
 و عبد الرحمن طرف کوفه ریخته از آنجا بصره رفت و در اوایل سنه ثلث و ثمانین
 نوبت دیگر در موضع مکن میان عبد الرحمن و حجاج محاربات بوقوع انجامیده بعد از
 بازده شبانروز عبد الرحمن انحنایم یافت و بصوب سیستان شتافت و بنا بر آنکه
 عماره بن یحیی با سپاه عظیم بموجب فرمان حجاج توجیه سیستان بود عبد الرحمن
 بتاعه سست رفت و کوفه و آل آن هم در عیاض شیبانی که کرده گماشته عبد الرحمن بود
 بخمال بقرب حجاج بندی کران برپایش نهاد و ملک کابل بر کیفیت واقعه مطلع شده
 لشکر مست کشید و عبد الرحمن را خلاص ساخت بمملکت خود برد معاصر آن حال
 هزارهوار از کریمتگان سپاه حجاج سیستان رسیده عبد الرحمن را طلبید و عبد الرحمن هوا
 خوانان پوسته در آن آنجا عماره بن یحیی نزدیک ایشان منزلی گزید و عبد الرحمن بجا نماند
 که داشته رایت عزمت بجانب خراسان برافراشت و در راه عبدالله بن عبد الرحمن القوری
 بادوازه هزار کس از وی مختلف نحوه عبد الرحمن متوهم شد و نوبت دیگر نماند بر سست
 و بعضی از لشکریان عبد الرحمن بر عباس ماضی بیعت کرده بقیه متفرق گشته و عبد الرحمن تا غنی
 بهره شتافته میان او و یزید بن مطلب نایره قال الهباب یافت و سست بر عراقیان افتاد
 جمعی نیز از اشرف و ایحان نزل اسر گرفتار گشته و اسامی بعضی از آن اسیران
 اینست محمد بن عبد زابی و قاص که او را بسبب طول قامت ظل الشیطان بکفند عمر بن موسی
 بن عبدالله بن عباس نزل بود بن عوف بمقام بن نعیم بن قعقاع فیروز بن حصین عبد الرحمن طلحه
 بن عبدالله بن خلف خزاعی عبدالله بن فضاله و یزید بن عبد الرحمن بن طلحه و عبد الله
 که داشته بعبه ایشانرا پیش حجاج فرستاد و آن سفاک علی النور بکشتن
 آن مسلمانان فرمان داد کویند که یکی از اسامی که حجاج بتقدش حکم کرده بود گرفت

مرا بر حوائج حاج بر رسید که بر من چه حق داری جواب داد که نوبتی بعد از من بن محمد
 بن اشعث ترا دشمن میدارم و او را منع کردم حاج گفت بر صدق این سخن ترا
 هیچ بنده مست گفت بلی فلان اسیر کواه است و حاج این شخص را طلبیده آفسار
 آن حال نمود و او بر طبق دعوی مدعی ادای شهادت بجای آورده حاج گفت
 تو جسر ابن اشعث را از شتم مانع نشستی گفت بداجبالت که من ترا دشمن میشتم
 حاج فرمود که آن یک باجعت صغی که امانت کرد و این یک بوسیله راستی که
 گفت بگردید و در سنه اربع و ثمانین ربیع و وعید و وعید حاج قریب یافته
 عبدالرحمن را با بعضی از متعلقانش مقید گردانید و پیش عماره بن تمیم فرستاده و بجد
 در اثنای راه خود را از موضع بلند سفکند تا هلاک شد و عماره فرمود تا سر او را از تن
 جدا کردند و سایر بنده یا نیز از کشته رؤس ایشان را نزد حاج روان گردانید
 و آن مرد فرماصل سقا خوش دل و سرور کردید **ذکر وفات بعضی از اعیان و**
اشرف و امام و حکام اطراف بر روایت بعضی از ثقات مورخین در سنه
 ثمانین عبدالله بن جعفر الطیار رضی الله عنهما از دار فنا برای بقا انتقال فرمود
 و تولد عبدالله در حبشه اتفاق افتاد بود و او در صغر سن شرف ملاقات سید
 کاینات علیها افضل الصلوات شرف گشت و از آنحضرت نوازش یافت در تاریخ
 اہم یا فی مسطور است که مانند عبدالله بن جعفر وجود سخا کسی نبود بنابراین او را
 جواد میگویند و هم درین سال ابو ادیس **انجولانی** عابد الله که فقیه و قاضی مشفق
 بود از عالم انتقال نمود و درین سال اسلام غلام امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه که در سلک
 فقرا انظام داشت لو اء عن بیعت بنی عالم آخرت برافراشت و در سنه احدی
 و ثمانین **ابوالفاسم محمد بن علی المرثقی کمرانه و حجه** که مشهور است محمد بن حنیف
 بجا از غفرت خالق البریه پوست و محمد بن حنیفیه رضی الله عنه بوفور علم و طاعت

موصوف بود و بکمال فضل و شجاعت معروف و ستید اکثر ملین امیرالمؤمنین علی را از
 محمد خبر داده فرمود بود که زود باشد که ترا بسری متوکل نمود باید که او را با ستم و کینیت
 من موسوم مکنی کردانی بنا بران شاه مردان نهال گلشن ولایت را محمد نام نهاده
 ابو القاسم کینیت داد در تاریخ امام یافعی سطور است که محمد بن حنیفیه رضی الله تعالی عنه
 بغایت شدید القوه بود چنانچه میرد در کامل التواریخ مبین کرد انیدله است که نوبتی
 زری نرد امیر المؤمنین علی آوردند آنحضرت فرمود که این زره در زاست و این مقدار
 از آن کوه می باید کرد و محمد رضی الله عنه دست بدان زره برده بزور پخچه آن قدر که اینگون
 حیدر تین فرموده بود از امان آن منقطع ساخت نفست که نوبتی از محمد رضی الله تعالی عنه
 بر سیدند که چون است که پدر ترا حارب ابطل حال فرستاده در مالک می اندازد
 و حسن و حسین رضی الله عنهما از امان این مورمند و رسیدار جواب داد که از برای آنکه
 ایشان بمنزله دو چشم و بند و من بنایند دو دست او و محافظت چنانچه برست مناسب است
 و زهره از شیعه محمد بن حنیفیه را مهدی تصور کرده چنانچه اعتقاد نموده بودند که آنجناب
 در جبل رضوی که کوهی است نزدیک مدینه بسر منزل اختفا شتافته و رزاق
 علی الاطلاق آب و حل در آن جبل بوی میسازند و بنا برین منصب یکی از شعرا این
 ابیات در سلک نظم کشیده که **نظم** الا ان الایمن من قریش **هـ** و لاه فی ارجه
 سوا **هـ** علی و انشدت من **هـ** بحال سباط ایس بهم خفا **هـ** منصب سباط ایس
 و بر **هـ** وسط یغیته بکر بلا **هـ** و سبط لایذوق الموت **هـ** بقود انجل بقدمها
 اللو **هـ** نراه **هـ** فحما بحبال رضوی **هـ** مقیما عنده غسل و ماء **هـ** مدت عمر محمد بن حنیفیه
 رضی الله عنه بروایت امام یافعی شصت و نه سال بود و اعلم عند الله المعبود و در رسنه
 اثنی و تمانین ملب بن ابی صفه الازدی که از قبل تاجج با بایالت فراسان اشتغال داشت
 درم و الرود که بمغاب شتهار دارد بمرض موت مبتلا گشت و در وقت سکر است

اولا و علی خود را که ده نفر بودند جمع آورده بصله رحم و عدم مخالفت و قرآه قرآن عظیم
و تعلیم سنن و حدیث نمود و فرمود که و ای کرم و کثره الکلام فی مجالسکم نعم مات
و صلی علیکم ابنه حبیب و چون فرمودت مُهَلِّبُتْ بِسْمِ حَاجِ رَسِیدِ پسرش
یزید را بامارت خراسان سرافراز گردانید و آنم درین سال **ابومریم زین بن**
حبیبش لاسدی القاک وفات یافت در سلسله سلف سطور نسبت مہارت
زین در عریضت بنابر آن بود که بعد از آن مسعود از اناب از وی سوال می فرمود
مدت عرش را صد و پست سال گفته اند و هجتم درین سال **کسیل بن زیاد الخفاری** که
از جمله کتل اصحاب امیر المؤمنین علیه رضی الله عنه بود حجاج شرف شهادت رسانید و اعم
درین سال **جیل بن عبداللہ بن معمر** که در سلک مشاهیر شعرا عرب انظام داشت و پوت
تخم نجبت بنیہ را که بغایت جمیل بود در زمین دل بیکاشت فوت شد و جمیل و بنیہ
مرد و از قبیلہ عذره بودند و ذکر و روات قبیلہ مذکورہ سلوک در طریق تعشق
اشتهار دارند چنانکہ گویند نوبی شخصی از مردی پرسید کہ از کدام قبیلہ
جواب داد کہ من قوم اذا اجبوا ما نوا و جاریہ این سخن بشنودہ گفت هذا
عذری و رب الکعبۃ و چون معلوم کردند جنین بود و در سنہ ثلث و ثمانین قاضی
مصر **عبدالرحمن الخولانی** بجان جاودانی انتقال نمود و در تاریخ اہم یا فہم مطبوت کہ
عبدالغفر بن مروان مبلغہ ہزار دینار ہر سال بعبدالرحمن میداد و آن و آن وجہ را
بمعاش خود خرج کردہ هیچ زخیرہ نمی نداشت و در سنہ اربع و ثمانین عبداللہ بن
عبدالملک بن مروان کابل را مفتوح ساخت و آنم درین سال حجاج **ایوب بن زید**
الحکامی کہ از اکابر بنی ہلال بود و بسبب موافقت با عبدالرحمن بن محمد بن اشعث
بقتل رسانید و ایوب بن زید در کمال فضل و بلاغت و فصاحت تصبب سبق
از خطبا و تبعاً عرب می بود و بعضی از مولد و اوجوبہ کہ میان او و حجاج وقوع یافتہ

در تاریخ امام یافعی سطورست گرامیل اطلاق بران سخنان باشد بر جمع کتاب مذکور
و هم درین سال **عبدالله بن حارث بن نوفل الهاشمی** از عالم انتقال نمود و او را حضرت
رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم خنیک فرمود و در همین سال **روح افرازی** که بصفت علم عقل
انصاف داشت و چندگاه از قبل عبدالملک در فلسطین رایت حکومت می افراشت
فوت شد و در سنه ششم و ثمانین هجری بن مزین مہلب را از فراسان طلبیده و بموجب
کردارنده ایالت آن ولایت را بقیثه بن مسلم الباهلی تفویض نمود و هم درین سال
عبد الغزیز بن مروان که پستال حاکم مصر بود وفات یافت و **عبد العزیز**
بموجب وصیت مروان ولی عهد عبدالملک بود و بس از فوت او عهد الملک
ولد خود عبدالله را در مصر والی ساخته منصب ولایت عهد را بر سر گذارید و **عبد العزیز**
داشت و مقرر کرد که بعد از ولد گذارید سلیمان حاکم مسلمانان باشد و درین سال **واحد بن**
الاسقع الیهی که یکی از اصحاب صحفه بود و بصفت فضل و شجاعت اتصاف داشت
رایت سفر آخرت برافراشت و هو آخرین مات بدین من الصحابه مدت حیاتش
بعقیده امام یافعی و ابن جوزی نود و هشت سال بود و بمذہب صاحب سیر السلف
و شصت و پنج سال و آتم اعلم بحقیقه الحال و هم درین سال **خالد بن یزید بن معاویہ**
وفات یافت و او را بعضی از مورخان بوقوف در علم طب و شعر تعریف کرده اند
و در سنه نشت و ثمانین **ابو امامہ باہلی** که صدی بن بطلان نام داشت در سنه
فوت شد و او در صحت صفین در ملازمت امیرالمؤمنین علی بود و هو آخرین مات
الصحابه بکتم مدت عمر ابو امامہ بر روایت یافعی صد و شصت و شش سال
و پنج سال بقول بعضی از اهل کمال **عبدالله بن ابی اوفی الاسلمی** در کوفه وفات
یافت و هو آخرین مات بالکوفه من الصحابه و هم درین سال بر روایت امام یافعی **عبدالله**
بن حارث بن جزء الرزیدی عالم ادبی شتافت و هو آخرین مات بمصر من الصحابه

در توفیق عبد الملک بن مروان و بیان تعداد اولاد او طائفة از کبار مورخین
 با قلم بلاغت آیین مرقوم گردانیده اند که در ماه رمضان سنیت و ثمانین محمد
 گفت که من درین ماه از حرکت بغایت محی بزم زیرا که در رمضان متولد شده ام و
 در رمضان مرا از شیر باز کرده اند و در رمضان با من بیعت نموده اند و چون هلال
 شوال بوید آگشت آن دغدغه از فاطم ش مرتفع شد اما در منصف همان ماه
 وفات یافت نقلست که در وقت اشتداد مرض عبد الملک اطبا گفتند که اگر آب
 آسما به چوبیا حیاتش بچکان محات انباشته کرد و در عطش بروی غلبه کرده اند از ولید که وقت
 عهدش بود آب طلبید و ولید گفت بنابر قول طببا آسما میدن آب منوع است و عبد الملک
 روی بدختر خویش آورده همان القاسم خود ولید خواهر را از آب دادن مانع آمده عبد الملک
 گفت بگذر تا من آب دهم و الا ترا از ولایت عهد من فول کنم و ولید گفت که دیگر
 هیچ نمائند و فرمود تا او را آب دادند آسما میدن همان بود و بزفاک ریختن آب
 زندگانش همان در تاریخ حافظ ابرو مزیست که عبد الملک شانزده بسرو و سقز داشت
 بدین تفهسل و ولید سلیمان مروان کبر عایشه این چهار فرزندش یک ما در داشتند
 و لاده نام بنت عباس میشی بزید مروان اصف معاویه ام کلثوم این چهار دیگر از عا
 بنت زینب زین معاویه در وجود آمده بودند هشتم والدینش عایشه مخزومی بود ابو بکر
 از عایشه بنت موسی بن طلحه بن عبید الله تولد نموده بود حکم مادرش ام اریب بنت عمر بن
 عثمان بن عفان بود فاطمه والدینش مغیره داشت عبد الله مسلمة مندر عینیه محمد
 ابولخیر حج آج این هفت پسر از امهات اولاد متولد گشته بودند **در ولید بن عبد الملک**
 ولید بقول بعضی از مورخان صاحب تاثیرید جباری بود عینیه و شیطانی مرید و در حکومت
 مرتکب جور و ظلم فراوان گردید و گویند که حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم این معنی را در حق
 وی گفته و سبک و می بیان آورده که مانند فرعون در امت من ولید نامی باشد که

بسم الله الرحمن الرحیم
 در تاریخ سلیمان بن ابی سعید

ملک بنای جامع نجیبیه
فی کتبه

اورا فرعون ثانی خوانند و مضمون این حدیث در شان ولید بن عبد الملک تمت و وضع
یافت اما اعتقادش میان جناسنت که ولید افضل خلفا بنی امیه بود زیرا که
مسجد جامع دمشق که مشهورست بجامع بنی امیه او ساخته و در مدینه مسجد حضرت
رسول صلی الله علیه و سلم وسیع گردانید و در بیت المقدس مسجد اقصی را نیز تجدید عمارت
نمود و همزاینه ای را قائدی داد و مجذومان را اندک سائیر برآید کرده جهت ایشان
و در معاش تعیین فرمود و در ایام دولت او بلاد ماوراء النهر تا فرغانه و مملکت کابل
تا مکتان مفتوح گشت و در مرآه ابیحان چنان مرقوم شده که ولید با وجود وفور جور
کثیر السلاطین بود چنانچه در هر سه روز یک مرتبه قرآن میگرد و در ماه رمضان هفده ختم
بجای می آورد در تاریخ کزیده مسطورست که ولید در ایام ایلت خویش در راه بادیه
مضائق ساخت و در دمشق دار الشفاء و دار الضیافه طرح انداخت و پیش از
این زینب نمود و در بعضی دیگر از کتب مکتوبست که وضع منار جهت بنگلگان از حضرت
ولید است و وفات ولید در جمادی الاولی باجمادی الاخری سنه ۸۰ و تسعین اتفاق
افتاد مدت حیاتش برواتی چهل و سه سال و کسری بود و زمان حکومتش ۳۸ سال
و شش ماه و کسری و ولید بقول محمد آنه **سفی المستقیم لله تعجب** داشت
و تعقاع بن اجمیل نام روز ارتش قیام می نمود و حاجبش غلامی بود و صوابه علم
عذاته الملك العالم **گفت در ایراد بعضی از وقایع که در ایام ولید در اطراف**
عالم واقع گردید چون ولید از تجدید پیر خود عبد الملک باز پرداختن مسجد
شترافه بر بنبر برآمد و بعد از ادای حمد خالق خدای تعالی را بتجدید
مبايعت خوانده مردم بخدمت متابعت پیش آمدند و در از ان ایام ولید هشتم
بن اسر سماعیل الخثعمی را که وائی مدینه بود معزول کرد و عمر بن
عبد العزیز را بامارت آن بلده فرستاد و عمر بخلاف هشتم بن اسماعیل

هفتم

نصفت و تبعوت بروی قیام نموده رسوم ظلم و پیدایش سوخت و در همین سال
 ولید سید جامع دمشق را طرح انداخت و در زیرین و تکلیف آن بنا سپهر سپاهند
 سال مساعی جمیله تقدیم رسانید در تاریخ کزیده مطورست که کشتن بارهزار هزار
 دینار در آن تجارت صرف شد و در مراه اجخان فر بوست که همسوز دروازه
 هزار کس در آنجا ر میگردند با تمام رسید و در همین سال **عبدت بن عبید السلی**
و مقدم بن معدی کرب الکنز که در سلک صحابه منتظم بودند
 وفات یافتند و **عبدت** نود و چهار عمر داشت و مقدم نود و یکسال و در سنه
 ثمان و ثمانین میان قیبت بن مسلم و خواهر زاده فاقان چین که موازی در بوست
 هزار مرد جزار بخند و در فرغانه آورده بود و مقانله مخطیم روی نموده کفار انهمز یافته
 و درین سال **عبدت بن بشر المازی** از عاظم فانی اشغال کرد و هو آخرین مات من
 الصحابه پنجم و در سنه تسع و ثمانین بلده بخارا بسوی قتیبه منقوح گردید و هم درین سال
عبدت بن ثعلبہ العدوی که در طفولیت حضرت مقدس نبوی صلوات آتیه عالی و سلام
 علیه او را مسح نموده بود و در سنانش در عاف مومن وفات یافت و در سنه
 قتیبه بر اهل طالعان ستولی شد و مردم سعد طالب مصاط کشته جزیه قبول کردند
 و هم درین سال ولید برادر خود **عبدالله** را از ایالت مصر معزول کرده قره بن شریک
 که بصفت ظلم و شرارت موصوف بود حاکم آن ولایت گردید و در همین سال **ابو الحضر**
مرشد بن عبدالله المزی که معنی مصریان بود بجهان جاودانی منزل گزید و در سنه اصدی
 ولید عم خود محمد بن مروان را از امارت جزیره معاف داشته آن منصب را برادر خویش
 مسلم بن **عبد الملک** داد و درین سال **ابو العباس سہیل بن سعد الساجد**
 بعالم ابدی انتقال نمود اوقات حیاتش نزدیک به صد سال بود و بروایت سہیل
 آخرین کسی است از صحابه که وفات یافت و در سنه ثانی و تسعین فتح ولایت اندس

رسالت شاه صلوات آعلیه رسید و مدت ده سال در ملازمت آنحضرت که زاریند و اوقات
 حیاتش از صد سال تجاوز بود و در همین سال **بلال بن ابی الدرداء** بدر در مکرم تبار شد
 در سلسله سطور است که اول کسی که در دمشق متوجه ام قضا گشت ابو الدرداء بود بعد
 از آن فضال بن عیدانکه ه نمان بن شیر بس از آن بلال بن ابی الدرداء و بلال را الملک
 بن مروان از آن نام نرسول کرد ایند و هم درین سال **ابو الشعثا جابر بن زید الازدی** که
 از جمله فقهاء بصره بود از عالم انتقال نمود و در همین سال **ابو الخطّاب عمر بن عبدالمطلب**
بن ابی بخته المخزومی که در سلک مشایخ شعراء حبش استم دار و وفات یافت و عمر او
 جوانی چنانکه افتد و دانی بزیاد دختر علی بن ابی طالب حارث بن اسامه عبدالتمیم متعلق
 بوده و در آن باب اشعار در فریب نظم نموده در تاریخ اجماع یا فنی سطور است که
 ولادت عمر بن عبدالمطلب در شب اتفاق افتاد که در سحر آن شب عمر بن الخطّاب بنی
 زخم خود دو برین روایت مدت حیاتش هفتاد سال بوده باشد از جمله نواد حکایات
 که از عمر بن عبدالمطلب مورخان آگاه نقل نموده اند آنکه شبی عورتی در طوت با وی ملاقات
 کرده گفت یکی از بنات مکرمات میخواهد که امشب مخمطه با تو بنشیند و از ریاضت هفتاد
 تو میوه مقصود چند اما چون برش از جمله حیوان ملک و ملت است میخواهد که این صورت
 بروی روی نماید که تو او را بشناسی اکنون اگر اختیار بینما چشم ترا حکم می ندم و ترا
 منزل او هم و عمر این معنی راضی شد و مقداری صنایع از عفران خیر ساخته بدست
 گرفت و آن ضعیفه چشم او را بست و دستش را گرفته در راه افتاد و چون عمر
 بمقصد رسید آنچه در دست داشت بر در آن سر مالیده انگاه درون رفته
 بملاقات آن دختر فایز شد و تا آخر شب آنجا بوده بین آنچنان همسر گونه
 حکایات در میان آمد و اشعار بر یکدیگر خواندند انگاه آن عورت
 نوبت دیگر عمر بن عبدالمطلب را بدستوری که آورده بود بمنزلهش برد و چون صبح بدید

مطلق عمر بنی در صلوات
 با عمر ملاقات کرده

عمر یکی از غلامان خود را گفت برو و حاجی ابواب سر راههای مردم را احتیاط کرده
معلوم نمای که در کدام را احنا باز عقرا ن رکنی است و غلام بطواف حنات
شهر برداخته آن منزل را باز یافت و خواجہ خود را اخبار نمود و عمر بر حقیقت حال
ساکن آن سر امط لمع شد اما از افضای آن اسرار احقر از نمود گویند که عمر در آخر عمر
کشته نشسته بغز میرفت که ناگاه آن سفینه را کفار گرفت با هم که
در آنجا بود بسوختند و هم درین سال **ابوالعالیة رفیع بن مروان الربابی البصری**
که اقراء قراء زمان خود بود و در اوقات حیات شصت و پنج حج گذارده از عالم انتقال
و در همین سال مدت عمر **بربر ارة بن ابی اوفی العامری** نهایت رسیده در وقتی که
نماز صبح میکرد در و این آیه قرأت میکرد که **فَاذْكُرْ فِي الْاَلْتَا حُوْدَ بَلْكَا كَاهِ سَفَا ذ**
و رخت هسته بیاد فنا داد و هم درین سال **عبدالرحمن بن زبیر الانصاری**
که قاضی مدینه بود بقضا یرزدی از عالم انتقال نمود و در سن اربع و تسعين نیز درین
مهلک که با اولاد و اخوان در زندان محتاج مجوس بود فرصت یافت بکریخت
و پناه بسلمان بن عبدالملک برد و درین سال چهل روز متعاقب در ممالک
شام زلزله واقع شده بر بسیاری از عمارت منهدم گشت و هم درین سال **ابو محمد**
سعید بن اکتیب الخزومی که یکی از فقهای سبوع مدنیست در اعیان
لیکت اجابت گفت ولادتش در سال پانزدهم از هجرت اتفاق افتاد بود و او بعد
و حصول بسن رشد و تمیز تحصیل علوم اشتغال نمود بانکه زمانی در میدان فضائل قصب
السبق از ابناء زمان در ر بود در تاریخ اتم با فنی مطورست که سعید از عمر فاروق
و عثمان ذی النورین و علی المرتضی و سب و محمد بن سلمه و ابوهریره رضوان تعالی علیهم
اجوبین سماع حدیث کرد و باز بدین ثابت و عبد الله بن عباس و سعد بن ابی وقاص
و عبد الله بن عمر رضی الله عنهم شرط مصاحبت بجای آورد و از امرت ثومنین اتم سلمه و سعید

رض

دید و کارش در علم و فضل بجای رسید که امام زین العابدین سلام آتیه در
او فرمود که سعید بن المستیب اعلم الناس لما تقدم من الائمة و افضلهم فی
رائه و زهد و عبادت سعید بر تبه بود که در اوقات حیات جمل حج گزاراد
و مدت پنجاه سال در نماز بجاخت تکبیر اولی از وی فوت شد و از صفا اول
تکلف نمود و سی سال پیش از اجتماع اذان در مسجد حاضر گشت و بعضی
از کتب معتبره سمعت تخریر یافته که عبد الملک بن مروان در وقت ایالت
خود دختر سعید بن مستیب را خواستگار نمود و سعید از آن ترویج
ابا فرموده عبد الملک فرمان داد تا در روزی سه داب بروی بخت او را
صد تا زیانه زدند مع ذلک سعید بوصلت او راضی نشد و آخر الامر آن دختر را
که جمالی را یاق داشت یکسری بن مطلب بن ابی و داعه از جمله طلبه علوم بود و در پنجاه
فقر روزگار میگذرانید بد و درم با سه درم عقد کرد و همان شب بی وقوف
مردم بغمش خود دختر را تنها بخانه کثیر برده بوی سبزد و در سیر السلف مسطوبت
در وقتی که والی مدینه هشتم بن اسماعیل بنام ولید و سلیمان سران عبد الملک بن
مروان از مردم حیت می گستاند سعید با مریباعت اقدام نمود و هشتم
عبد الملک را از مخالفت او اجازت نمود بموجب نوشته که از عبد الملک بدو رسید
سعید را سی تا زیانه زد و کرد بازار بر آورده خانه از سوی در وی پوشانید و در
زندانش مجوس گردانید از سعید مرویست که گفت نینخواستم که آن جام را
پوشم اما از همه آنکه مباد امر اقبل رساند و خودت من در وقت موت
بر من مانده ای پس آن گسوت راضی شدم مدت عمر سعید بر وایت ابن جوزی
هشتاد و چهار سال بود رحمة آتیه فی يوم الموعود و در همان سال
ابو محمد عمرو بن ابراهیم که ایضا در سلک فقهاء سبعمه مدینه انتظام شد است

علم غزیت بجانب عالم آخرت نزار است مادر عروه اسما داد انظار من بود
 و تولد او در سنه اثنی و عشرين و فصل سب و عشرین زوی نمود در بار کج
 اهم ماضی از عقیقی مرویست که تعداد روح معاویه زوری عده اند و عروه و مصعب
 ابنا، زبیر و عبد الملک بن مروان در مسجد الحرام با یکدیگر نشسته بودند و از هر
 طرف سخن در پیوسته در آن اثنا ما هم کفشد بنیاید تا بگویم که هر کدام چه گفتند
 دارم عبد الله بن زبیر گفت مراد من آنست که مالک حرمین نیز لیکن گفته پرسند
 خلافت نشینم مصعب فرمود که من چنان خواهم که حاکم عراقین کردم و عقیقی ترش
 یعنی سبک بنبت الحسین علیه و عایش بنت طلحه را بعقد خود در آوردم و عبد الملک
 بر زبان آورد که من مسا دارم که فرمان مروای عاصی بلاد شوم مانند معاویه عروه
 گفت من طالب چیزی نیستم که مطلوب شماست بلکه مقصود من زهد است
 در دنیا و فوز بخت اعلی در آخرتی و حسب تقدیر و اهب العظیات جماعتی که وفات
 نیافتند تا هر یک بدست عای خود رسیدند و لهد اعبد الملک بن مروان میگفت
 هر کس سر میز شود که مردی از اهل بهشت به پند ما مد که در حق بن زبیر
 نظر کند و در زمان ولید بن عبد الملک اکل برای عروه بر آمده اطبا اعان بودند که
 علاج این مرض مختصر در قطع است و در حضور ولید جراحی بقطع آن مضموم برد
 عروه اصل حرکت نکرد و بعد از آن واقع شش سال دیگر در مکان یافت نشد
 عروه در فرم ارواحی ریده که ابرافشع گویند و از آنجا نام سه چهار روز با
 هست واقع شد و هم در سال ابو بکر بن عبد الرحمن بن حارث بن شام المعیره منفردی
 که ایضا از جمله فقهاء سبعة است و بر اسم قریش لقب داشت از عالم اسقال
 نمود و او نیزه برادر ابو جری بن شام است و شمش در آخر عمر از علیه بنیانی
 عاقل بود و در همین سال **سلیمان بن عبد الرحمن بن عوف الزمیری** که در سبک

عروه
 و کون البرکة
 از کون البرکة
 عمر

علماء رمان مستطعم بود و وفات یافت و در سه محفل و سماع نعمان حجاج لعین سعید بن
 حمیر که بصفت علم و مصلحت و مرد و عبادت موصوف بود و ما طهارت کرامات
 و حواری عادات معرو و شریف شهادت پیشید و سعید از سعید الله بن
 عباست سماع حدیث کرده برد احباب تحصیل علم بفرموده و قرآن بخود بود و
 در جمیع علوم مذکوره خصوصاً قرأت و فکرن مهارت کامل حاصل فرمود
 چنانچه یکی از سلف روایت کرده که در ماه رمضان سعید امامت بایست کرد
 و در شبی فقرات دیگری از اکابر قرا و در تمامی آن ماه مبارک حال بر نینوال حیران
 داشت و دیگری گوید که سعید در مسجد احرام در یک رکعت عامی قرآن را
 صحیح کرده و در روضه الصفا مسطور است در آن او آن که حجاج عبد الرحمن بن محمد بن
 اسعد را احاطه کسان و کامل مفسر ساد سعید را احاطه علوفات بخنده
 کردانده مصحوب او روان صاحب و حو بن عبد الرحمن انطاخیا گفت حجاج بود سعید
 اروی حدیث و در آن وقت که عبد الرحمن شکست یافته بکابل شتافت
 سعید رحمه اللهالی با صعبان روضه نهان گشت و همسایر بن حنبل او را بسمع
 حجاج رسانده ان ظلم نامه حکام اصعبان نوشت که سعید را در من فرست
 و حکام اصعبان بنا بر اعتقاد دی که نسبت با بنجاب داسب در خفیه مقام
 فرستاد که ایزن شهر بیرون رو که حجاج ترا می طلبید و سعید ازان دیار
 با در بیجان فرامنده مدتی دیگر مخفی رو کار کرد و با آن خیره از طول
 انزو املول شده بیک رفت و در فعل اقامت انداخت و چون خالد بن سعید
 بکلم ولید در زمین حرم حاکم کرد مدعی از موطنان مکه سعید را گفتند که خالد
 خالی از شرارتی نیست مناسب آنکه نقل مکان فریابی سعید رحمه الله تعالی
 جواب داد که چند ان کیر بختم کرد بیک از حق تعالی شرع میدارم که بکیر نرم آنچه

نقد بر آن

مقدر باشد مردم پس خواهد آمد و در آن آنجا حج سجد که سعد بن حمر و عطاء بن
 محمد و طلح بن حمر و عمر بن دینار پناه محرم برده اند و عرصه دشتی برودند
 و سعاد که طایفه اران مردم که در مخالفت می باو ولد اشعث موافقت نمود
 بودند در مکه نشسته اند انما س که حکم فرمای ما اسار را بجزار ساعه و ولید
 بر طوق مدعی حاج حکم فرمان داده خالد بن عذانه ان چهار خیز را بر حج
 روان کرد محمد بن حریرا البطری آورده است که خالد دو کس ابر سعید بن
 موکل کرد ایند تا او را نزد حجج برند و بعد از وصول برده که یکی اران در شخص
 سار متهی عاب کشف و دیگری خواب رفته چون پیدا شد کف ای سعید
 مراد خواب کشف که اران سعید بن حمر زخم خود را بری کرد ان اکنون بهر نجاب
 که حوای نوحه فرمای که مرا با تو کاری نیست سعد کف ایته و ارم که مال
 حال بخیر و خوبی مفرون باشد و از ایشان جدا شد ما پیش حجج رسید
 روانست که چون نظر حجج بران سعاد مسد افتاد از وی شعی کبر تعجب کرد
 و بقتل فرمان فرمود سعید گفت مرا جندان مهلت ده که دو رکعت نماز
 بگذارم حجج اخوند خود را کف که روی او را محاسبت قبله نصا کند سعید
 فرمود که فایضا تو کوا فتم وجه الله حجج کف که بر خاک کشید سعید فرمود
 که منما خلقتم و فیما یحید کفر حجج کف کرد پس برسد انگاه سعید
 کلمه بوحس در میان رانده جلاد سر مبارک کشن اریدن حد اساحت و سه بوب
 از سر بریده کلمه لا اله الا الله سمع کشف یکوب درنت سمع حاضران رسید
 و دو بوب شکسته در رانج کامل مسطور سب چون حجج سعید را اصل رساند
 اختلافا حشر و تقصیر کامل بعقل وی راه مامت و تا آخر عمر بر آن حال
 ماند و بعضی از مورخان آورده اند که حجج بعد از شهادت سعید زیاده از چهل

زنده بود در آن ایام هر گاه بخواب مرده سعد را میدید که دامن او را
 گرفته مکلفت ای دشمن خدای بحسه جیب مرا کنی نقلت که شخصی حاجت
 را بعد از وفاتش خواب دید و آن حالش بر سید خواب داد که در عوض هسر
 کس که کشته بودم مرا نکوب کشند و بعضی سعد بن جسمه صنادبار و همبور
 خلاص شده ام **نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ** مدت حیات سعید چهل و نه سال بود
 یا چهل و هفت سال و قبرش در واسط مشهور است **رَحِمَهُ اللَّهُ** رحمت واسعه و هوسم
 دین سال **ابو اسحق ابرهیم بن عبد الرحمن بن عوف** وفات یافت و در میان سال
بطرف بن عبد الله بن الشخیر البصر الحامری که از حضرت امیر و عمار بن امیر
 رضی الله عنهما صحاح حدیث کرده بود عالم آخرت شمام و هم در سال فقیه
عراق ابو عمران ابرهیم بن یزید الخلیجی و حمید بن عبد الرحمن بن
عوف الزهری فوت شدند و این دو عزیز بر شد و تیز و وفور علم و تقوی در میان
 فوق بر ایا مشهور و معروف بودند و ابرهیم چهل و نه سال عمر داشت **ذکر**
فوت حاجت بن یوسف و ولید عبد الملک افاضل مورخان در موفقت
 صحت قرین آورده اند که روزی در مجلس عمر بن عبد العزيز رحمة الله علیه مذکور می شد که
 جهانرا ظلمت ظلم و پیداد احاطه کرده است و انوار عدل و رشاد از میان جهان نیان و
 مغرب فنا آورده زیرا که ولید در شام و حاجت در عراقین و قره در مصر و عثمان در مدینه
 و خالد در مکه بجز و تعدی مشغول اند و بمرد دست بر آورده ففصل اهل اسلام را از ظلم
 ارباب ظلم سالت نمود و تیر دعا بهد فاجابت رسید حاجت بن یوسف قره بن
 شبرکت در کیمه با اتفاق سفر سقر اختیار کردند و متعاقب ایشان ولید نیز فوت
 شد و عثمان و خالد از حکومت مدینه و مکه شرفها آتقیالی معزول گشتند
 نقلت که چون حاجت پهلو بر بستر ناتوانی نهاد از بخی بر سید که در اوضاع

کولک دیلی فوت ملکی درین سال هست یا نی میخ گفت عنقریب ملکی میرد که
 او را کلیب لقب باشد حجاج گفت بخدا سو کند که مادر مرا در امام طفولیت
 کلیب میگفت میخ گفت والله که تو خواهی مرد حجاج کعب باری ترا پیش خود
 روان سازم انگاه فرمود تا آن میخ چاره را کردن زدند و روایتی آنکه حجاج بعد از
 شهادت سعید بن حسر رمل هم چکس فرست نامد در مروج الذهب مرویت
 که والدۀ حجاج فارغ بحجب زن حارث بن کلهه بود و نشان ایشان طلاق
 اتفاق افتاده بدرجحاج یوسف بن ابی عقیل ثقفی او را کواست و چون حجاج متولد شد
 خرج اسافلش بود بود بمقتب از سوراخ کردند و آن مولود نام خود
 بستان در دمان میگرد تا شطآن بصورت طبری ظاهر شده گفت
 تا بر غلام را کشند و خوش را در حجاج مالدید و روز دیگر بزی بقبل رسانیده
 حجاج را در خون آن نشاند و روز سیم ماری کشته آن طفل را خوش طلع
 بعد از آن حجاج شیر خورد و حجاج در صغر سن نیز پوسته تنای خونریزی و
 فتنه اکثری میداشت و گاهی میگفت که هیچ چیز نزد من لذید تر از قتل
 نیست عبد الله بن سبیل در کتاب او ایل آورده است که اول کسی که
 محل ساخت و بران سوار شد حجاج بود و او اول شخصی است که سفیان
 را بقر بنید و در دست مردم نام مواضعی را که مولد ایشان بود نقش کرد
 و نخست حاکی که در مجلس او هزار ماده بیکبار نهادند حجاج است و تجا اول
 است که مردان و زنان را در یکدگر کشنده مجوس کرد اند و زندان
 بی شفا از جمله خمرعات خاطر شوم اوست و چون مرد پناه هزار
 کسی رزندان او بودند سی هزار مرد و پست هزار زن کونید عدد
 مردی که بالیقین تیغ ستم حجاج کشته شد بر صده و پست هزار رسید و پست

مقتولان حروب را غیر علم العیوب کسی نمیدانست فوت بحاج در ماه
 سوال ستمس و سعاں روی نمود مدت حیاتش پنجاه و چهار سال بود و در مان
 امارت سب سال و در حجازی اللؤلؤ یا جامازی اللؤلؤ شصت و ستعین و لیدیز
 ارض بحاج روان شد در روضه الصفا مسطور سب که ولد در آخر عمر
 یغلاست که برادر خود سلیمان را از ولایت عجم خلع نمود بسرخویش عبدالعزیز
 را قائم مقام سازد و سلیمان از قبول این معنی ابا کرده هر چند ولید اول کنش که
 رمله بود طلب داشت پیش و زلف آنگاه ولید بن خلف خوش متوجه سلیمان شد
 و در راه غزائیل خدمتش رسیده روح او را مقبوض گردانید در تاریخ حافظ ابرو
 مسطور سب که از ولید بن عبد الملک نوزده پسر ماند و اسامی ایشان اینست
 عبد العزیز محمد عاتق ابرهم یام خالد علی بن مبرشر مودود ابو عبیده
 صدق منصور مروان عتبه عمر روح بشیر یزید یحیی ذکر سلیمان
بن عبد الملک سلیمان ابویزید کنیت داشت و لقبش بقول محمد الله
 مستوفی الداعی الی الله بود و چون در زمان حکومت خود بمسجد باطنصف و احسان
 قیام نمود و منصب ولایت محمد بن محمد بن عبدالعزیز تقویض فرمود او را مفتاح الخیر
 کشفه و سلیمان در میان موقوفان بقصاحت و ملائحت و فطرت شهرت
 دارد اما گویند که او را بر اکل و شرب سر می تمام بود چنانچه روزی احتشار
 سی بره بریان را با سی نان تنگ نکار سرد و چون سلطان کسدم پیش از شرب
 انحضار مجلس طعام حور و او میفرمود تا شبها طبیبهای حلوا ابرالای سرش
 می نهاد و در هر محل از شب که بیدار می شد از آنها تناول می نمود و بعضی از
 نوارح مکرورت العبد علی لراوی که سلیمان روزی صدر بطعام خورد
 بسنگ علق و بسیار بودی که مرغ بریان گرم پیش او آوردندی و او گویند

نکردی که خنک شود و باستین مرغ را گرفته خوردی و وفات سلیمان خان پسر
صفر سنه تسع و تسعای بی وی نمود مدت سلطنتش دو سال و هشت ماه بود
و اوقات حیاتش چهل و پنج سال و بعضی از مورخان چهل و نه سال گفته اند از
تاریخ کزنده جهان مستفاد میگردد که جعفر پسر قالد بر یکی پوزرات سلیمان
مشغولی میفرمود و روز جعفری نوی موسس و بعضی دیگر از کتب معتبره مستفاد
که لیث بن ابی رصه وزیر سلیمان بود و علم خداست **گفتار در بیان بعضی**
از وقایع زمان حکومت سلیمان بیست و یکم پوخته که چون سلیمان در ممالک
عالم نافذ فرمان گشت کجا بنی مضبوط و ربط مہمات برداخته تیرید بن مہلب
را در عراق بر حسب حکم ساخت و اکثر مخالف ظالم و لید را معزول گردانیده در
شهری عالمی عادل نصب فرمود و در مبادی حکومت سلیمان حکم فراسان
قبیله بن سلم داعیه کرد که اشرف ایمان آن مملکت را یا خود متفق تهاخواه
مخالفت سلیمان برافراز دست یابن داعیه کنه در آن آوان که ولید خاطر بطلع
سلیمان و ولایت عهد بر خود عهد الغریز قرار داده با مرء اطراف در آن با
مکتوبات نوشت قبیله بخلاف اکثر حکام آن معنی را قبول نمود بنا علی هذا چون
سلیمان بر سینه ایالت نشست قبیله از وی خایف گشته از سر داران
ایجابی التماس اتفاق فرمود اما انجاعت این پلمس را بسمع اجابت نشودند
و بین ایجابین بخبار نقاد ارتفاع یافته غطاء و خراسان غم خرم کردند که و کعب
اسود تمیمی را بر خود امیر ساخت قبیله را از آن امر معاف دارند و قبیله برین
معنی مطلع شده قاصدی فرساده قاصد را نزد او برد و کعب حاضر نموده اضطراب
قبیله در طلب زیاده گشت و عاقبت و کعب با اتباع خود سوار شده بطرف بیابان
قبیله تاخت و آتش قبال اشتعال یافته خرمین بحر قبیله و یازده کس از اولاد او

او مخرف نشد و و کعب رؤس ایشان را پس سلمان فرساده و در سیخ و سحر سلمان است
 حراسان را نیز بیزید بن مملک داد و بیزیدان و لاس و لاس و لاس و لاس و لاس و لاس
 کسده طرف حران سمان و ان خط را بفریب شمشیر در حیطه شجره در آورد
 انگاه کاس طبرستان روان شد و اسپهبد که والی آن ولایت بود با لشکر باران
 عدد در صد و حرب بیزید آمده مقدمه سپاه اسلام را منزه کرد انید درین اثنا خبر
 بیزید رسید که جرجانیان آغا رنج لغت کرده و بعضی از مسلمانان را اسیر کرده اند
 لاجرم و مسلمانیخت تا اسبهد از تمام جنگ و جدال که شده مول نمود که مقصد
 هزار درم و چهار صد خروار زعفران و چهار صد علم که بر سر هر علم طبعی از سیخ شد
 که طلیسان و شقه از حر بر بران پوشیده باشند نزد بیزید فرستد تا بان کرده و بیزید سبک
 مضایق را استحکام داده بطرف جرجان مراجعت نمود و مهربان که والی آن ولایت
 بود تاب مجاریت نیاورده در یکی از طلاع تحقیق جست و بیزید مجامعه نمودی
 نموده بعد از آن مفتاه قلع را مفتوح گردانید و مهربان را با اتباع کشته بسیاری از
 سایر حر حاسان مقتول ساخت و چون او را از استعمال شمشیر صورت طلال رو
 نمود فرمان فرمود تا دوازده هزار کس از مخالفان را بکشتن او بختند و غنائم موفور
 و اموال آن مخصوص درین سفونصیب بیزید و لشکر بانش گردید و در سنه مذکور **طالع بن عبده**
بن عوف الزمیری که بصفت فقاهت و سخاوت و انصاف داشت و قاضی نیز
 بود از عالم انتقال نمود و هم درین سال **قیس بن ابی حازم البجلی الکوفی** که در سکن
 علمای انتظام داشت و صحبت جمعی از اهل بدر را در یافته بود فوت شد عرش را
 از صد سال زیاده گفته اند و در همین سال سلیمان حج اسلام گزارده در منزل وادی
 القری **ابو عبد الرحمن موسی بن نصیر الاعرج** که در ملازمتش بود و وفات یافت و جمال
 حال موسی بن یزید علم و خرم و دلبری در میان رزم ترینین داشت و قلمت اندلس

و اکثر بلاد مغرب با تمام او مسوح گشته بود و در سه ماه و سه سال مسلمان بدان حق که از
 توابع نفس بن اسراف و برادر خود مسلم بن عبد الملک را که از غایت ضنفت
 لاون و کجافت بدن جراد اصفو لقب یافته بوده بغرور و عنانم زد کرد و مسلم در آن
 ولایت بجهاد اشتغال داشت تا زمانی که عمر بن عبد العزیز بر مسند خلافت
 نشسته او را طلب فرمود و درین سال **ابو عمر و الشیبی الکوفی** که بامیر المؤمنین
 علی و محمد امین مسعود رضی الله عنهما صحبت داشته بود اوفاب حیاتش تصدق
 سال رسیده موقوفه عالم آحرث کردید و هجدهم درین سال **ابو ماشم عبد اتب بن محمد بن**
الحنفی رضی الله عنهما از منزل فبا بجان بقا انتقال فرمود و بروای که امام باقر **عج** شانه
 نموده در همین سال **عبد اتب بن عبد اتب بن عجبته بن مسعود الهذلی** که در سلک فقهاء
 سبعه مدینه انتظام داشت فوت شد و هجدهم درین سال **عمرو فقره** بمش **عبد الرحمن**
الانصاری وفات یافت و در سنه تسع و تسعین بقول صحیح **ابو الاسود ظالم بن عمرو بن**
البصری جهان گذران برود کرد و ابو الاسود از جمله اعیان اصحاب امیر المؤمنین **ع**
 کرم الله وجهه بود و بتعلیم آنحضرت وضع علم نمود در تاریخ امام باقر **ع** صلوات
 مرسیست که در او اخرا **ع** خلافت شاه ولایت عبد اتب بن عباس رضی الله عنهما از بصره نجاب
 ججاز رفت و ابو الاسود بکومت بصره اشتغال داشت و اسب ماوهی که امیر المؤمنین
 علی **ع** شهادت یافت کونید که در آن اوقات شبی ابو الاسود شنید که سینه
 میکفت که کیست که طعام دهد که سوز او او را طلبیده سیر ساخت و چون
 سائل قصد بیرون رفتن کرد ابو الاسود گفت بهر مات من ترا اطعم نکر دم
 مگر بد آنجست که شبستانا نماز ایزا کنی انخواه او را قید نموده تا صاحب نگاه
 داشت مدت نحر ابو الاسود هشتاد و پنج سال بود و در همین سال **نافع**
بن خبیر بن مطعم النوفلی و برادرش **محمد بن محمد بن جبر بن مطعم** که در سلک اعیان علماء

وایش منتظم بودند از عالم انتقال نمودند و هم درین سال **عبدالله بن مجرب** **الحججی** **الملک** که از بزرگان
عبدان زمان خود بود و در پست القصد سیر سرد روی بجان جاودان آورد **در وفات**
سلیمان بن عبد الملک و بیعت مجرب بن عبد العزیز در اوایل سنه تسع و ن
بموضع دابق مرض ذات الجنب بر سلیمان استیلا یافته دانست که وقت جلالت
بنابران قصد کرد که یکی از اولاد خود را بولایت عهد نامزد کرد اند و چون فرزندان
که همسراه داشت مجموع صغیر السن بودند بعضی ناخجان با وی گفتند که اگر سلطنت
را بکودی تقویض فرمای احتمالی قریب دارد که از خنده آن خطیب کپسیر من تواند
آمد و خلیای در تفرقه افشند سلیمان گفت بمرم داد و قایل از امرت جواب
دادند که او در خدمت برادرت سلمه در محاکم روم است و حیات و محت
او غیر معلوم آنگاه سلیمان باستصواب اصحاب نیکوخواه **عمر بن عبد العزیز**
بدان موصی نامزد کرده مقرر ساخت که بعد از وی نیز بن عبد الملک والی باشد و نام
عمر را بر کاغذی نوشته آنرا بر جاب بن اخیلق داد و گفت این نوشته را بنظر خویشان
من رسان و بگوی که با کسی که نامش درین صحیفه مکتوبست بیعت نمایند و رجا
بموجب فسروده عمل نمود معارف بنی تیه گفتند که ما بنحو اجماع که امیر المؤمنین را به پنجم
و آنچه فرماید بقدم رسانیم و رجا از طایفه را نزد سلیمان برده سلیمان گفت با کسی که
نامش را درین وثیقه نوشته ام بیعت کنید و ایشان باقتضای امر مبارک نمودند رجا
گوید که بعد از آن عمر بن عبد العزیز پیش من آمده گفت اگر ترا معلوم شده که سلیمان
ولایت عهد را بمن مقوض ساخته اعلام تمامی تا استعفا کنم جواب داد که از
افشاء این سر مر معذور دار و بس از بیرون رفتن آنجا هشتم بن عبد الملک مدینه از آن
مرحوم استفسار نمود و من همان جوابی با حکم کرده بودم با وی گفتم و هشتم دست بردست نوشته
اگر اولاد عبد الملک از نعمت خلافت محروم گردند نوشته سپارید و چون سلیمان فایز یافت رجا

بن حیوة قبل از شتار فوت او بسجده جامع شتافت و ظایق را جمع کرده
 فرمان امیر المؤمنین چنانست که کت دیکر باشخصی که نامش درین صحیفه قلمی شده
 بیعت کنند و مردم بیاعت نموده رجا وفات سلیمانرا ظاهم کرد و صحیفه را
 باواز بلند بخواند چون بنام عمر رسید هشتم آواز بر آورد که من ازین بیعت
 هر ازهم رجاگفت که خلاف کنی سرت از تن بردارم و هشتم بالفروده دم در کشید
 روضه الصفا مسطورست که از غرایب اتفاقات آنکه روزی سلیمان را بحقب
 جنازه یکی از ایمان شام رفت خلکی را که از حد آن میت پروان آورده بود و بوی
 وگفت چه بکیزه خاک است و عجب بویی خوش دارد و هفتم دیکر در بملوی ^{طمان}
 قبر او را دفن نمودند **عبد العزیز بن مروان علیه السلام** و **الخمران** بافاق
 مروان در انشود ما در عمرام عاصم بنت عاصم بن عمر بن الخطاب رضی الله عنه
 و اجباب ابو حفص کینت داشت و چون عمر سوری بسر مارش رسیده گشته
 بود او را الشیخ بنی امیه میگفتند و بقول محمدانه استوفی المعتصم بالله نیز از جمله القاب
 اجناسبت لفتش فاشش این کلمه بود که عمر بوئن بالله و چون عمر بن عبد العزیز بر جاده
 محبت اهل حضرت سول الله صلی الله علیه و سلم ثابت قدم بود در ایام ایالت خود
 مزرعه فدک را بساد آ باز گذاشته منتسبان دو درمان شاه مردان را
 رعایتها فرمود و بخلاف آبا و اقربا و خویش خطبارا از لعن امیر المؤمنین علی
 رضی الله عنه و اولاد اجمادا انحضرت رضی الله عنهم منع نمود و آنچه خلفاء سابقه
 و عظام بنی امیه بظلم و تعدی از مردم گرفت بودند همه را بصاحبانش برد فرمود
 و عمر رحمة الله علیه در ایام خلافت از بیت المال روزی زیاده از دو درم تصرف
 نکردی و در دیوان مظالم برضاک ششسته جام بگلف بوشیدی در روضه الصفا
 آن صاحب مناقب و مفاخر امام محمد الباقر علیه مروست که فرمود در میان هر قومی

مردی صالح نیکو کردار می باشد و بهترین بنی امیه بن جبرین عبدالعزیز است و از افاضت بنیت
احمد بن علی المرتضی علیه السلام منقولست که چگونه زبان بستایش عمر کشادی
و گفتی که اگر او زنده بودی ما را با یک کس حاجت بنمقادی وفات عمر در ماه رجب سنه
اصدی و مایه در دربر سیمان واقع شد مدت خلافتش دو سال و پنج ماه بود و او قاضی
حیاتش بقول جمهور تورخان چهل سال و پنج هجده سال استوفی سی و سه سال و پنجاه و هفت
عمر سلیمان بن نجیح قیام می نمود **کفتار در بیان بعضی از وقایع و احوال علی پسر**
الایحاز و الاجمال در ریزه سلف و بعضی دیگر از سبب اهل شرف مسطورست که چون
احیاناً هم از ذوق سلیمان بن عبدالملک بازپرداختند اصحاب اصطبل اسپان تازی نژاد
نزد عمر آوردند که بر هر کدام خواهد سوار شود عمر فرمود که مرا همان است که سابقاً بران
سواری میکردم گفتندست که بر همان الاغ نشسته بسجد جامع تشریف برد و بر منبر برآمده
گفت ایها الناس من خلفای رضایی خود باین امر بعضی خلافت مبتلا شده ام
کنون رقاب شمار از جهت خود مبر گردانیدم بس هر کس را خواهد بر سینه ایالت
بنشاندیم دم از اطراف و جوانب آواز بر آوردند که ما ترا اختیار کردیم یا امیرالمؤمنین
و ما بارت تو رضا داریم و غیر ترا نخواستیم و عمر بعد از شنیدن این سخنان زیاد با داء
حمد و ثناء الهی درود حضرت سلالت پایی گشاده فرق انم را بطاعت و بر هر چه کاری
و احسان و کرم آزاری دلالت نمود و از زنبه فرمود آمده متوجه منزل خود شد بعضی از
ملازمان گفتند یا امیرالمؤمنین بدار الخلفاء فباید رفت فرمود که اهل بیت ابواب دران
مقام تفریت اشتغال دارند و حال امر امانتخانه من بسنده است و ما دام که
معتقدان سلیمان بطوع و شکیست قصر خلافت را خالی نکردند بد آنجا نرفتند چون عمر رسید
خلافت متمکن شد سلیمان بر عبدالملک که دران او ان با فوجی از مسلمانان مجاطره مینول مشول بود
باز طلبید و سلیمان رجعت نموده از مقامش کردن نه چسبید و عمر هم در صدای آریام

ایالت یزید بن مهلب را از امارت خسران مرفول ساخته حجاج بن عبد الله را
 بجایش فرستاد و چون یزید بجانب شام طی مسافت نموده بنهر معقل رسید والی بصره
 باشارت عمر او را مقید گردانیده بمشوق روان ساخت و عمر یزید را بجالی که از جرجان
 و طبرستان گرفته بود و بر طبق دخواه خود صرف نموده مواخذه فرمود و فرمود که آن
 اموال حق مسلمانانست من تو انچه که از انستمم و یزید آن اداء آن عاجز گشته در زندان
 حلب محبوس شد و در زمانی که مرض بزوات عمر استیلا داشت بنا بر آنکه از یزید
 بن عبد الملک خیاث بر و بگریخت و در سنه یائمه محرمی عمر خطبای ارضین و سبب ^{این}
 و اهل بیت سید لکر سلین منع نمود و فرمود که در عوض آن سخنان تنگنارین آیه را
 بخوانند که ربنا اغفر لنا و لاخواننا الذین سبقونا بالایمان و لا تجعل فی قلوبنا
غلا للذین آمنوا ربنا انک رؤوف رحیم و درین سال آغاز دعوت و بیعت
 بنی عباس واقع شد و باعث این امر آن بود که ابو مثنی عماد بن محمد حنیفه را رضی الله عنه
 که از کبار فضلا علویه بود سیلیمان بن عبد الملک در شهر زمر داد و ابو مثنی احساس این کینه
 نموده بسراة رفت و با محمد بن علی بن عبد الله بن عباس طلاقات فرموده کتبت نزد اهل
 بیت ب تحقیق پیوسته که سلطنت از بنی امیه با ولاد تو انتقال خواهد یافت باید که
 بام دعوت اشتغال نمایی و ابو مثنی هم در آن ایام وفات یافته شیعه او
 با محمد بیعت کردند و طلب خلافت در ضمیر او را کاسخ شده در سنه مذکوره داعیان
 بنجراسان و دیگر اطراف جهان فرستاد تا حلقای را بیعت آل عباس دعوت
 نمایند از آنجمله ابو عکرمه سراج را بادوشخص دیگر بنجراسان ارسال
 داشت و میسره را بعراق و ابو عکرمه که او را ابو محمد الصادق نیز می گفته
 بمشورت میسره دوازده نعیب در بلاد خسران متفرق گردانید تا بام
 دعوت بردازند و یکی از ایشان سیلیمان بن کثیر بود و دیگری خطبه بن سب

و در سنه مکروره ابو امام اسعد بن سهل بن حنیف الانصاری که در زمان حیات
 حضرت رسول تلمذ علی علیه السلام قدم از تخم عدم بخرای وجود نهاده بود از عالم انتقال نمود
 و هجتم درین سال و قبل از آنکه در سنه ششم و هجتم ابو الطفیل عامر بن واثقه الکسانی الشیبی
 در مکه وفات یافت قال البیاضی و هو آخر من رای ابی بصیر علی علیه السلام موتاً و یروى عنه
 هذا البيت ۶ و ما شاب رای عن سینان متابعت علی و اکثرت شیبی الوقایع و در
 همین سال **سالم بن ابی جعد الکوئی** که از مشاهیر محدثانست فوت شد و ایضاً درین سال
خارجت بن زید بن ثابت الانصاری که یکی از فقهای سبعه مریه است
 بعالم آخرت نقل کرد و هم درین سال **ابو عثمان عبد الرحمن النهدی البصری** وفات
 یافت و ابو عثمان در زمان حیات حضرت رسول تلمذ علی علیه السلام ایمان آورده
 زکوة بحال آنحضرت داد اما بشرف ملاقات سید کائنات شرف نکشت و در او
 سال با سلیمان رضی الله عنه مصحابت فرمود در تاریخ کزیده مسطورست که ابو عثمان
 از بنی قریظا بود و در کوفه اقامت مینمود لیکن بعد از واقعه کربلا بر زبان آورد که در
 مردی که بقتل اهل بیت حضرت را آید صلوات علیهم و سلام جیسارت نمایند
 نتوان بود و از آنجا بر صره شتافت و وفات حیاتش بر وایت ابن جوزی و امام بیاض
 صد و هجتم سال است و در همین سال **شهر بن حوشب الاشعری** که نزد عبدالله بن
 عباس رضی الله عنه قرآن خوانده بود از عالم انتقال نمود و هجتم درین سال **سالم بن**
یسار که در مسکن عباد و فضلا بصره انتظم داشت و علم حدیث بصورت علم عقلی
 بر آفرانست و در همین سال **عیس بن طلحه بن عبید الله التیمی** که از جمله عقلاء و اشرف
 قریش بود فوت شد و در سنه احدی و مایه شود بر فاجر شیبیری با هشتاد نفر در نواحی کوفه
 خروج نمود و عمر بن عبدالعزیز عبد الحمید بن عبد الرحمن بن زید بن الخطاب که در آن وقت
 حاکم کوفه بود نام نوشت مضمون آنکه مرد شیار کار دیده را بدفع خوارج مافز کن بشرط که

بعد
 و ما شاب رای عن سینان متابعت
 علی و اکثرت شیبی الوقایع

مسلمانان تلف شوند و عبد الحمید محمد بن جریر بن عبد الله الجلی را باد و نزار سوار سپهر
 شود ب که او را بسطام نیز گویند فرستاد و پیش از آنکه محمد و شادوب با هم محاربه
 نمایند از جانب محمد بن عبد الغزیز نامه بشود رسیده مضمون آنکه جهان استماع افتاد
 که خروج تو از برای تعصب دین است اگر چنین باشد بیانات با یکدیگر مناظره کنیم و
 بر طبق صلاح اهل اسلام عمل نماییم بعد از طالع نامه خلیفه نام گفت که عمر از سران طلب
 سخن میگوید انگاه عاصم نامی را با دیگری از بی لشکر بدر اخلاف روانه کردند و عمر
 از آن دو نفر پرسید که سبب خروج شما چیست جواب دادند که ما از ایالت تویمانی
 نزاریم زیرا که طریقی عدل انصاف مسلوک میداری و اگر یک سخن با اسمع ضاجای دهی
 شرایط ما بعت بجای آوریم عمر گفت آن سخن کدام است آن دو شخص گفتند که چون و غنی گفت
 اعمال و افعال نبی امیته کرده آن اطوارنا پسندیده را مطلقا نام نهاده و سائلک طریق
 هدایت کشته باید که بریشان که ملوک راه ضلالت می نمودند لعلت کنی عمر گفت مر چند
 مطلوب شما ازین سخن آخرتست نه دنیا اما خطا کرده آید زیرا که از تو تقاضا نموده بودی را بلغت
 ما مؤثر نکردانیده و من براهل خصیان واجب نیست و اگر شما برعکس این اعتقاد دارید
 موافق مدعی خود با قامت دلیل قیام نماید و آن دو شخص سخن را بجای دیگری برده گفتند یا امیر
 چون منی مدعی مردی را که حاکم مسلمانست و بصفت عدل و انصاف تصاف دارد و بعد از
 خود امر امارت را بکس حواله میکند که میدانند که ظلم خواهد کرد عمر گفت چنین شخصی را بجمله
 خطا کارانست ایشان گفتند پس تو چرا سر انجام مهمم انهم را حواله نمیداری بن عبد الملک
 میکند با آنکه بر تو ظاهرست که بزید بظلم نفس و سایر اطوارنا پسندیده موصوفت عمر
 استماع این سخن کریان شده گفت سه روز مرا حلت دهید تا در بیاب فکری کنم خود رسول
 گفتند اکنون پیش ما بیعتن پوست که تو ام عادل و چون نبی امی ازین مکه آمد و قوف یافتند
 تو هم نمودند که مبادا عمر شخصی را ولی محمد سازد که از آن قوم نباشد لاجرم یکی از قدهش را فریفتند

تا اورا زهد داد و محرم بهلو بر سر تاقی نهاده در ماه رجب سنه مذکوره وفات یافت
رحمة الله علی غایب رحمه واسعه **ذکر یزید بن عبد الملک** جد پدری یزید مروان بن حکم
و جد مادری او یزید بن عاویه لاجرم شترت موروثی در وی تاثیر نموده چون بر سنده
حکومت سب عمر اطرا بر سنده عمر بن عبدالعزیز کوسد و حال عادل اورا مغلوب
ساحه عاملان ظالم مغضوب گردانید گفت بر ما یوحالد بود و قبش بقول حمد الله
العادر بصلح له و او مدت چهار سال و کسری حکومت نمود در ماه شعبان سنه خمس و یائنه
در کسرت و تصفی از موغان در خادی عمر بن ریح الاول سنه مکوره گفته آمد اوقات حیات
چهل سال بود و اساقه سن رده نام و در ارتش قیام نمود **گفت اردشیر پسران عال شود**
و ذکر خسرو اولاد مملکت چون خبر فوت عمر بن عبدالعزیز سب و امالی کوفه بجزید
رسید بجمهر حریر نام تحریر نمود که در محاربه شوزب مساحت نماید و محمد سب
فعال گشته بود کف ظاهر آن مرد صالح یعنی عمر بن عبدالعزیز و فار نامه که آن شخص قبل از
مراجعت رسولان را در امر جدال استحال مسامد انگاه بتجسس سپاه برداشته و بیخ جلا داد
اخته محمد را از هر جم ساخت و یزید برین معنی واقف شده چند کت خود نامعدود بدفع
شودب نامزد کرد و در جمیع آن حروب شوبب غالب گشته آخر الامر حید بن عم و انجوشی
باده هزار سوار بیخ که ارمغانه آرا طاعه مأمور شد و شوبب در آن جنگ نیز انار مرد انکی و
شجاعت بظهور رسانیده عاصم با اکثر متابعان بقتل آمد و در سنه ثانی و یائنه یزید بن
مطلب که از زندان حلب کرجک بود در بصره معاونت جمعی از موغانان خروج نمود و
عدی بن طایه را که حکومت ان ولایت اعلی لوی میداشت بعد از قمار گرفته هموس
گردانید انگاه با سپاه رزحخواه کاسب واسط حرکت کرد و چون برسد عبد الملک
ارکعب حادثه انگاه شد برادر خود مسلم بن عبد الملک و عیال سب بن و لیس را
بالشکر بسیار بدفع یزید بن مطلب نامزد نمود و در نوایح واسط تلافی

و من دست داده و عمارتک و میدان ارساع نام بعد از کوشش بسیار و در ایصال
 نسیم فتح و ظفر بر پرچم علم مسلم و زید و یزید با اکثر برادران که مفضل بن حبل جبهه
 ششامک و فوجی از کربلکها ب روی جمع آمده مسلم هلال بن اعور تمیمی را با سپاه بلا شها
 باستیصال آل مہلب روان ساخت و چون ایشان طاقت مقاومت شمایان بداشتند
 در کشته نشسته بطرف هر موکر کینند زیرا که در آن حد و حصار یاسوار بود و یزید بن
 مہلب نیز بود ای بن حمید لازدی سپرده با او گفته بود که اگر مرا واقع پیش آید و اهل
 پست من بنیاه مدحاس آورند ایشان را باین طعم در آورد و چون انخوان و اولاد اهل
 پست بر من مہلب مو احوال طعم رفتند و داغ اعراس بی مروی با نجاحت را بقلم راه
 بر او اسان در و آرا م را و داغ کرده در غایت عجز و اضطراب در بر من آن حصار شسته
 بود مد که ناکا سپاه شام در رسید مفضل و زیاد و عبد الملک و مروان انبای طلب
 و معاویہ بن یزید بن مہلب مہال بن ابی عبید بن مہلب و عمر و مغیر بن سہر ان قبصہ بن مہلب
 بکشید و نوحان بن ابرہیم بن لک شتر و محمد بن اسحق بن محمد بن شعث را با عورت اکبر
 مع رؤس قوتلان پیش سلم فرستادند و سلم اسیر ان بان بر نیزی که کرده بود بصدغ در دم
 بخراج بن عبدالمطلبکی فروخت اما ان وجه را نطلبند پوشیده نمائند که آل مہلب در میان
 اشرف و ایمان بخود و سخاوت اشهار تمام داشته اند و شعرا در مدح ایشان قصاید
 غزلیه بر لوح بیان نگاشته اند در تاریخ امام یافعی مسطور است که اجمع علماء التاریخ
 انہ لم یکن فی دولۃ بنی امیہ اکرم من بنی المہلب کما لم یکن فی دولۃ بنی العباس
 اکرم من بر اکملہ و از جمله اولاد مہلب یزید و زیاد و مدرک در یکسال متولد شدہ بودند
 و بیکبار کشته شدند و مدت عمر شان جہل و هشت سال بود و در سنہ مذکورہ بنی
 سنہ اثنی و یائہ یزید بن عبد الملک امارت عسراق و خراسان را ب عمر بن پیرہ داد
 و عمر بن سعید بن عمر و الجشیر را از قبل خویش بخ اسان فرستاد

وسعيد بعد از ضبط خراسان في سنة ثلث ومانه لشكري بما ورا الهزرا سال داد
تا امانی آن ولایت را که سر از حلقه مصالحت بچیده جزیه نمیدادند بار دیگر مطیع
و منقاد گردانیدند و در سنة اربع ومانه عمرو بن هجره بسعایت بعضی از اهل حسد
سعيد بن عمرو را از آن محل محسول کرده سلم بن سعيد بن مسلم الکلابی را
قائم مقامش ساخت **دگر بعضی از اکابر نام که ایام حیات ایشان در زمان**
ایالت زیر بنه نهایت انجامید در سه اهدی و یهروایت اکثر مؤرخان حسن بن محمد
حقیفه رضوان الله عنهما بخت اعلی انتقال نمود و مجال حال حسن بن یوفور علم و عقل
میزین و وقتی بود و هم درین سال ابراهیم بن عبد الله بن جبر الممدنی و ابراهیم بن عبد الله بن سعید
بن عیاش الهاشمی و قطامی که از جمله شایسته شعراء حسبت و بشیر بن بشیر الممدنی
الحقیفه و عبد الرحمن بن کعب بن لکک الانصاری و ابوبکر بن ابوموسی اشعری
یافشد و از احوال انجماعت چیزی که لایق بسیاق این کتاب تواند بود بوضوح نرسید
بنابر آن بجز تعداد اسامی ایشان اختصار نمود و در همین سال **عایشه بنت طلحه بن عبد الله**
التمیمی که یکی از حقیقه تر است و مصعب بن زبیر مدتها در تنای او بوده بالاخره
ببلغ صد فرزدینار و او را عقد فرمود از عالم انتقال نمود و در سنة انبی ومانه نیزید بن
ابن مسلم الثقفی که کاتب حجاج بود و در میدان فصاحت و کتابت و عقل و فراست
کوی سبقت از اشغال و اقران می ربود و وفات یافت گویند که سوسی سلیمان بن
عبد الملک نیزید بن ابی مسلم را گفت ایاتی منی صاحب خود یعنی حجاج را که در قعر جفتم
فروخته و در میان شعلات تیران منزل گرفته نیزید گفت ایچنین گوی ایامی که تو زمین
بدرستی که حجاج دشمن میداشت دشمن شمارا و بادوست شمارا دوست
بود پس او در روز قیامت بر عین عبد الملک و بر بسیار ولید خواهد بود و او را
خواهند برد بجایی که دوست داری و بروایتی گفت که حجاج را در میان پدر

و برادر تو حشر خواهند کرد و سلمان از خلافت لسان نبرد متعجب گشته گفت قائله آنه
 ما اوقی لصاحبه و هم درین سال بخراسان **نحیجک بن فرامر الهلایی** که در علم تفسیر و فقه ماهر
 بود فوت شد در تاریخ اجماع با فعی مسطورست که در مکتب ضحاک سه هزار کواکب جمیع
 بتعلیم اشتغال می نمود و در سه ملک و ماه عطا بن یسار که فقیه مدسه و علام
 ام المؤمنین میونه بود و وفات او مدت هشتاد سال بعد داشت و هم درین سال
ابوالخیر مجاهد بن جسر ابله که در سلک اعاظم علمای امت انظام دارد در حین
 سجده کردن فوت شد در تاریخ اجماع با فعی از مجاهد و سبکت که گفت سی و نوبت نزد
 عبد الله بن عباس رضی الله عنه بقرات قران عظیم قیام نمود مدت عمر چاه هشتاد و سه سال
 بود و هم درین سال **مصعب بن عبد بن ابی طلحه** از مزی و **طی بن عبد الله** از شیخ
 که از جمله قدشان زمان خود بودند از عاظم اسعالم نمودند در تفسیر المصابیح مسطورست که مو
 بن طلحه تابع جلیل القدر کمان سیمی المهدی فی ری راه و ولد فی نین النبی صلی الله علیه و موسی ساه
 و هم درین سال بزید بن الاصم العامری که بسره خالیه ابن عباس رضی الله عنه بود و از خانه خود
 ام المؤمنین میونه رضی الله عنه روایت داشت و وفات یافت و در سنه اربعه و
 بروایت صحیح **ابو عمر و عامر بن شریح** از **الشیخ الکوفی** که بوفو علم و فضل در میان
 ارباب اخبار شتهاد دارد بعلت حجة عالم آخرت را منزل ساخت در تاریخ اجماع
 یا فعی مسطورست که جدشعی از اعاظم عین بود و او از جمله عظام تابعین و اکابر علمای
 مسلمان است از شیعیان و است که گفت عبد الملک بن مروان در ایام ایالت خود
 مرابرسم رسالت نزد پادشاه روم فرستاد و چون من باقیصر ملاقات نمودم از
 هیچ چیز سوال نکرد مگر آنکه بروج صواب جواب گفتم و با وجود آنکه مهم بود
 ملوک روم رسل را در آن دیار بسیار نگاه دارند و قیصر مر آن مقدار توقف نمود
 ملول شدم و بعد از آنکه ترخصت انصراف از زانی داشت بر سید که تو از اهل بیت

از شیخ شریف الشیخ الشیخ
 ابو سعید شکران العین المحدث قال ابن
 حککان یظن من هذان قال ابو یوسف
 فی الصحاح هذه السنة یقتل
 بالین زکحان زعموا ان
 و مولده در قرن ثانی قلت و یاقرب
 بلا و این مکان معروف است
 موضعا و آنجا که
 تاریخ است

ملک گفتنم زین مردی ام از عرب انگاه رفته سر بهر تسلیم کرده گفت چون نزد
عبد الملک رفت و سخنان ملک روم را عرض نموده از آن رفته فراموش کردم
و در وقتی که از مجلس بیرون آمدم آن مغلی بخاطرم رسیده بازگشتم و رفته را بدو
دادم و عبد الملک انرا مطالعه نموده مرا گفت که بکش از آنکه بقصر این نوشته را
ببوی سبج سیخ از تو بر سید گفتنم بی سوال کرد که تو از اهل بیت ملک حوا
دادم که منی مردی ام از عرب انگاه از پیش عبد الملک بیرون رفتم و او مرا از در باز
کرد اینده گفت میدانی که درین رقصه چه نوشته است گفتنم قومه را بمن داد دیدم که در کجا
نوشته است که تجت بکنیم از قومی که مثل این شخص در میان ایشان باشد و ایشان غیر
او کسی را بر خود حاکم سازند لاجرم متغیر شدم و بعضی عبد الملک رسانید که او
که اگر من میدانستم که اینچنین سخنی درین رقصه مرقوم است آنرا نزد تو نمی آوردم **عبد الملک**
گفت میدانی که بچه کس این رقصه را نوشته است گفتنم گفت حد برده است
بر من که مثل تو کسی دارم و اراده کرده است که مثل زین سخن آید نیکان شدم
ترا بکنم و اس حدیث بقیصر رسیده گفت ما اردت الا ما قال و ان شغلی لغت
که گفت ازاده بر با بصد کس را از حیاه ملازمت کردم و از آنجمله یکی امیر انوشیروان
علیه بن ابی طالب است علیه السلام مدت حیات شیمی بر و ابی هفناد و هفت سال
و بقولی از شتاد سال بجا و ز بود در سنه مذکوره **خالد بن معدان الفقیه** که بنزد
و عبادت اتصاف داشت وفات یافت کونید که او هر روز چهل هزار بار تسبیح
میگفت و هفتاد کس را از صحابه در یافت بود و بروایتی هم درین سال **عاصم بن سعد**
بن ابی وقاص فوت شد و بقولی بعضی از ارباب اخبار در بعضی سال **ابو عاصم**
بن ابی موسی الاشعری که بعد از وفات شرح فاضل بقضا و ولایت کوفه
منصب گشته بود بقضا و اجل گرفتار شده دست تقدیر بر سجلی حیاتش طی نمود و در

خمس و مایه عبدالرحمن اقطاعی که مشهورست بکثرت عتق فوت شد و کثیر از جمله اجدادش است
 و بنا بر آنکه نسبت به عتق بنت جمیل بن حفص الغفاری بقیسقی و وزید و دران
 باریک شاعر بسیار در سلک نظم کشیده بکثرت عتق اشتها یافت و کثیر با تفاق مؤلف
 عرب شیخ مذکور بود مع ذلک با ملوک بنی امیه مصاحبت می نمود و ایشان
 حسن طبع و وجودت زهنی که داشت متعرض او نمی گشتند در تاریخ امام یافعی این
 قیدم و است که روزی کثیر بن عبدالملک بن مروان درآمد و عبدالملک او را خطاب
 ساخت گفت یا کثیر بنی عدی بن ابی طالب ترا سوگند میدهم که راست بگویی که هرگز از خود
 عاشق تر کسی دیده کثیر گفت یا ای ابو یمنان اگر می خواهی خود نیز مرا سوگند میدادی راست میگویم
 آنکه کثیر گفت روزی در بعضی از بنی امیه ای که با آنها میگویم تا گاه دیدم که کشتی است و ذی
 نهاده از او پرسیدم که چه چیز ترا بدینجا آورده است جواب داد که نزدیک بان رسیده
 که من و اهل بیت از کربلا که هلاک شویم اکنون بنی امیه را نصب کرده ام بامید آنکه
 صیدی بیست آرم و سدر بنی سازه کثیم بخوابی که من هم با تو بنشینم و از شکاری که در
 دام افتد و من خواستم که آهوا اذام بیرون آورم تا آنکه شکار من بیشتر از من باهوس رسیده
 آنرا از او در داند و من بقیس شده پرسیدم که چرا چنین کردی جواب داد که
 چون مشابه لیلی بود بروی ترحم نمودم مدت بکثیر هشتماد و دو سال بود و هم
 درین سال عکرم که غلام عبدالبنی عباس است بود و در سلک علماء کبار اشتهار داشت
 علم غایت بعالم آخرت برافراشت در تاریخ امام یافعی مسطورست که عکرم بر بربری
 بود و یکی از فرعیان او را باین عباس بن علی اخذ نموده بجناب عکرم را بتعلیم قرآن
 و سنن سر امر از ساخت و عکرم در علم حدیث و فقه مهارت کامل حاصل کرد و جمیع
 حکام و امر او را تعظیم میکردند مع ذلک علی بن عبدالبنی عباس بعد از فوت پدر
 او را بخالد بن زبیر بن معاویه فروخت چهار هزار درنار و در آن عکرم او را گفت که علم

پر خور با بھار دینار دینار پیش و علی حمل شده آن بیج را اقاله کرد و حکم را آزاد
 و اقلای کوید که عکرم و کثیر شاعر در کیر و ز فوٹ شدند بدینہ و مردم برشان بیکبار نماز
 گزارده گفتند و ز اقمہ مردم و اشعرانام از عالم رفتند و بروایتی کہ اہم بیخ تصحیح نموده
 در بین سال **ابوجواد العطاردی** در بصرہ وفات یافت و او را صد و سیست
 و ہشت سال عمر بود و **مومنین** **عبد اللہ** و **عبد اللہ** **عبد اللہ** بن عمر
 و ابان بن عثمان بن عفان فوت شدند **ذکر ولایت چہدہم** و مردن **یزید** بدنام
 در روضہ الصفا مسطورست کہ در ان آیام کہ **یزید** بن عبد الملک برادر و برادر زادہ خود
 سلمہ بن عبد الملک و عباس بن زیند را بختکمال مہلب بن نفیر ستاد عباس با وی وقت
 مردم عراق بغض و کمر اتصاف دارند و اگر در انما کارزار آوازہ در اندازند کہ امیر مومنین
 وفات کرد و ما ندانیم کہ ولی عبد کیست لیکن کہ فتنہ حادث کرد کہ تدارک بند بر د
 و غضب عباس از حق این سخن آن بود کہ ولایت عبد بہ ادرش عبد الغر زین و لید
 تعلق کیر اما **یزید** سبھی سلمہ برادر خود شام را ولی عبد ساخت و بساط عیش
 و عشرت بسو ط کرد اینکہ در **ششم** و ما یزید بمسخر سل وفات یافت و **ولایت**
یزید در او آخر آیام حیات بولایت آردن با جاہری حانہ آفتندہ او بدندان میکوفت
 ناگاہ دانہ در خلق جاہر چہستہ بسیار بسر فید و در کشت و **یزید** بلید کہ ہفتہ آن متبہا
 نگاه داشتہ چند کت با وی مباشرت کرد و آخر لامہ بنا بر ملامت یکی از
 مقتدران حانہ را دفن نموده متاسف و اندوہناک از مقبرہ او باز کشت
 و مدت ہفت روز با کہے سخن نکرد و در همان چند روز روی بعام عقبے
 آورد **در ہفتم** **ام بن عبد الملک** چون شام تو لکن نمود عبد الملک او را
 موسوم بمنصور کرد اینکہ اما مادرش آن بسر را بنام پدر خویش شام میخواند
 و بلا آخر عبد الملک متابعت منکوحہ نموده باین اسم را خلی شد

مینویسند کہ در انما
 صغر انما
 شدہ انما
 حاجت

نام کوفہ او بود در شام
 حاجت میباشند و **یزید**
 دانہ انما **یزید**
 حیدر

دیگر

و کنیت هشام ابوالعبید بود و بقول صاحب کزیده هشام المنصور بالله لقب
 داشت بروائی در سن چهل و سه سالگی بر سر تخت کامرانی نشست و توفیر
 و نه ماه پادشاه بود و فتح قیساریه و اسلام اهل سمرقند و امارت نصر بن سیار در
 خراسان و لشکر کشیدن ملک خزرجانب آذربایجان و شهادت زید بن علی بن الحسین
 علیهم السلام در اجم حکومت هشام بوقوع پیوست و او بغایت بخیل و مسک بود و کج
 کردن اسبها اظهار شغف می نمود چنانچه چهار هزار اسب در طول سلطنتش جو می خوردند
 و هشام در سنه خمس و عشرين و مائیه بر فرض خنای در گذشت مدت حیاتش برین و اینصفت
 دو دو سال و چند ماه باشد و بعضی از توفیقان پناه و پنج سال و برخی پناه و چهار کف
 اند صاحب بنا کنی گوید که عالم سعید بن عبد الملک عالم نام بوزارت هشام قیام می نمود
 در بعضی از وقایع زمان ایالت هشام و بیان قوت و قوه از کبرای انام
 علما و اعلام آورده اند که بعد از قوت زید بن عبد الملک بس زو هشام از مقام
 در صافه که مسکنش بود پیشتر رسیده بر سر بر حکمت تمکن کردید و در اوایل سنه
 ست و مائیه بحر و بن همیره را از امارات عراق و خراسان عزل کرده خالد بن ولید
 القشیری را و الی ان ولایت گردانید و درین سال میان دو طایفه از اعراب که
 در نواح بلخ ساکن بودند بخوار نزاع ارتفاع یافت محرم بحرب انجامید و حکم خراسان
 مسلم بن سعید نصر بن سیار را بدفع آن حادثه نامزد کرده نصر بن سعید فوراً شتعال نایب
 فتنه را تسکین داد و سرودش بعضی از مردم قمار را تراشید و هم درین سال خالد بن
 عبدالله مسلم بن سعید را از امارت خراسان عزل کرده حکومت آن مملکت را
 برادر خویش عبد بن عبدالله داد و در همین سال عبد الملک بن عمر که از
 کبار تابعین بود و مدتی بقضاة کوفه قیام می نمود وفات یافت و هم درین سال مسلم
 بن عبدالله بن عمر بن الخطاب رضی الله عنه بعالم عقیق شافقت در تارخ امام نبوی

مسطورست که سلیمان بن عبد الملک در خانه کعبه سالم را دید و گفت حاجتی که در این
 طلب غایب جواب داد که و الله که در خانه خدا از غیر خدا چیزی سوال ننماید و در همین سال
 مرغ روح ابو عبد الرحمن طاووس بن کيسان الیمانی **بجندت الخولانی**
 که صاحب علم و عقل بود و تقصیر قابل شکسته در علم جاودانی آشنیانه کنیز در تاریخ امام
 باغی و شام بن عبد الملک که آن سال در سلک جماع انتظام داشت بروی نماز گزار در
 در سیر السلف از ابن شوزب مروست که گفت حاضر شدیم بجزانه طاووس شمشیت
 و یانه و مردم میگفتند رحمت کنان فدای بر تو ای عبد الرحمن که جل نوبت بنماست
 حج قیام نمودی و بعضی از تو خوان بدانند که طاووس چند گاه بقضاء ولایت ضفا و چند
 پرداخت و بعد از وفات او بر سرش عبد الله بن طاووس سر انجام آن مهم را پیش نهاد
 نمت ساخت و در سنه سبع و مانیه اسد بن عبد الله که حاکم خراسان بود غور
 و خجستان و جبال نیم روز را فتح نمود و درین سال **ابو ایوب سلیمان بن م** در کبکی
 از فقهاء سبعمه مدینه است وفات یافت و بروایتی هم درین سال **قاسم بن محمد بن**
ابن ابراهیم عالم فالی را و داع کرد و او نیز داخل فقها سبعمه مدینه است و از کتابتین
 و اعظم علماء بصره و در سنه ثمان و مانیه مسلم بن عبد الملک بفرمان شام شکر
 بروم کشیده بلده قرطیسار مفتوح گردانید و درین سال **ابو عبد الله بکر بن عبد الله**
المنزی الفقیه و زید بن عبد الله الشیر و محمد بن کعب القرظی وفات یافتند و زید بن خالد
 بود و در سنه تسع و مانیه هشم خالد بن عبد الله و بر درین اسد را از ابلیت حراق
 و خراسان معزول ساخته حکم کلی را ب حکومت خراسان روان کرد و بس از اندک
 فرصتی قحط غل بر صحیفه حال حکم کشیده اسر شش بن عبد الله را بجایش فرستاد
 و درین سال **ابو ایوب رشید بن لالمود الذیلی** روی بغلام عقیقی نهاد و در سنه عشت و مانیه
 اکثر اهل سمرقند با تمام اسر شش و ابو الصید که از جمله ملازمانش بود در سلک

وفات یافت
 و فایده
 اجماع
 فایده
 وفات یافت
 و فایده

وقایع حسن و سعیدی

اهل اسلام انتقام یافند و درین سال **ابوسعید حسن بن ابی الحسن البصری** فوت شد
 و حسن در وسال پیش از شهادت عمر رضی الله عنه متولد شد بود و پدر حسن غلام زید بن
 ثابت الانصاری بود و مادرش کبری ام سلمه رضی الله عنه و در وقت طفولیت حسن کجایی
 مادرش غایب میگشت و او میگفت است ام سلمه بستان مبارک در دکانش نهاده
 و شرف علم و فصاحت بدان سبب او را حاصل شد در تاریخ امام باقری مسطورست که
 یحیی بن عبد العزیز در وقت خلافت خود بحسن نوشت که من بدین امیتلا شده و میخواهم که
 جمعی که معاونت من توانند کرد بر بخایب فرستی حسن در جواب فکرم کرد که اما ابناء
 الدینا فلا تریدهم و اما ابناء الاخره فلا یریدونک فاستغین بانه اوقات حیات
 هشتاد و نه سال بود و در سؤال همین سال امام معین و مقتدای مجتربین **ابوبکر محمد بن**
سیرین وفات یافت در تاریخ امام باقری مسطورست که پدر محمد کاتب ابن مالک بود
 و مادرش مولاه ابوبکر بن ابی قحافه و تولد او قبل از شهادت عثمان بن عفان رضی الله عنه
 بدوسال اتفاق افتاد و محمد نوزده کسل از اصحاب پدر و دوازده کسل از سایر صحابه
 دریافت و او را سی بسرد وجود آمد اما همه در زمان حیاتش فوت شدند غیر از عبدالله
 و در باب تعبیر خواب ارباب یقظه و انبناه حکایات خوبه از ابن سیرین نقل بوده اند
 و تحریر آن لایق بسبب ایز مختصر نیست بنا بران بر یک واقعه که دلالت دارد بر
 او اختصار مینماید در مرآة الجنان مذکورست در وقتی که ابن سیرین با کل طعام حال
 داشت عورتی بروی درآمد و گفت خوابی دیده ام و میخواهم که بر تو عرض کنم این سیرین
 گفت علی الفور میگوی با چه میبینی که از طعام خوردن فارغ شوم ضعیفم گفت بلکه هر
 گاه از اکل طعام فراغت یابی بگویم که چه خواب دیدم و چون ابن سیرین دست
 از طعام باز کشید آن ضعیفم گفت در خواب دیدم که ماه بشتر یاد آمد و منادی از
 پیشت من ندا کرد که برو نزد ابن سیرین و واقعه خود را بگوئی در او

وقایع حسن و سعیدی

گوید که چون ابن سیرین این خواب را شنید گشای زرد گشت و برخواست دست بر سر خود گرفت
بس خوابش برسد که چه شد ترا جواب داد که این زن مکان می برد که در روز هفتم
ازین تاریخ من خواهم مرد و جانم بر زبانش گذشته بود بوقوع انجامید و میان فوت
حسن بصری و محمد بن برین ضد و زوا وسطه کردید و در همین سال جریر و فرزدق که در
اقله شایه مجامع شعراء عرب انتظام دارند وفات یافتند و بدر جریر عطیه
نام داشته و کنیتش ابوخرره بود اما فرزدق فو او اخطا امام بن غالب
مرجعه قومه و سر اتم و اشعار جریر و فرزدق در دو این فضلا عرب بسیارست و بود
و لطافت آن اشعار زیاده از حد شمار و از جمله ابیات فرزدق قصیده است که
در مدح امام زین العابدین رضی الله عنه در رشته نظم انتظام داده چنانچه مشتمل از قصیده آن
قصیده در ضمن احوال آن امام ستوده حاصل هر دو ملک سال کسب و در بیان حال
عون بن خدا بن عبد بن مسعود که بزهد و عبادت موصوف بود از عالم انتقال
نمود و در سنه احدی عشره و مایه هشتاد و شش را از امارت خراسان خلع کرده چندی بن
عبد الرحمن را بجایش فرستاد و هم درین سال **عطیه بن سعد الکوفی الحوفی**
روی بحدث اعلی نهاد در تاریخ امام یافعی مذکورست مجامع عطیه را چهار صد تا زیاده
زود که امیرالمؤمنین علی کرم الله وجهه را سب کند و عطیه تحمل کرده اصلا بموجب مدعا
آن لعین تا سر آنکف و در سنه اسی شش و مایه ملک حزر مدد و معاونت بر خاقان
با سپاه بی پایان از راه در بند شروان متوجه آذربایجان شد و حجاج بن یوسف
که حکومت آن ولایت تعلق بوی میداشت با استقبال درواز گشت و در
موضع که آب کرو آب از کجس می پوند و تلابی فریقین دست داده
سختت بر اهل اسلام افتاد و حجاج با سپاه از مسلمانان شهید شدند و
این خبر هشتم بن عبد الملک رسیده سعید بن عمرو الجهمی را با سپاه بلا

اشبهانام زد و قاتل تراک فباکت کرد ایند و سعید بعد از قطع منازل سلطان ز قتل نموده
 در آن رحله روزی شخصی با جامه های سفید را سبب جنگی سوار الس او آمد و گفت
 ای امیر ارکطاب چهار واغشمنی بر حرکت ده بدار کس از خر زمان با بسج هزار نفر
 از اسیران مسلمان در فلان موضع عاقل نشسته اند و مسجد بنام ابلغار
 اشتغال نموده آن شخص غلب گشت و سعید با چهار هزار سوار بران کفار بنام
 وایشانرا منهدم ساخت غنیمت بی نهایت بدست آورد و هنوز در منزل فرود
 نیامده بود که همان غزنی بعضی دیگر از کفار دست خیزا او را دلالت فرمود و سعید لشکر
 بر ایشان کشیده غالب کرده آنجا بسر خاقان با جهل هزار کس متوجه مسلمانان شده
 شخص مذکور باز بنزد سعید رسید و او را از آن حال آگاه گردانید و سعید متعجب کار
 کشیده بعد از وصول سماه و تهن محاربه عظیمه موقوفه انجامد و نسیم نضرت
 برداشت ارباب ملت و زبده اصحاب ضلالت بگردن کشید و روز دیگر با صاحب
 اسب جنگ نشین سعید آمده گفت ای امراماده متعاقب باش که ولد خاقان سپاه
 پراکنده را جمع کرده دانچه داد که دست بروی نماید بکن و هم بخود راه آمده که
 ماری سماه و نعلالی را نضرت کرامت خواهد فرمود و سعید بعبه سپاه
 برداخته چون تلاقی فریقین روی نمود و استیصال اشتغال یافت از هر دو
 جانب گروه انبوه بقتل رسیدند اما عاقبت علم کفار نکلوسار گشته اعلام اسلام
 مرفوع گردید و غنیمت موفوق تصب مسلمانان شد ثقله اخبار آورده اند که در آن
 چند مار که شخص جنگ سوار بنزد سعید بن عمر آمد و او را بر جنگ کفار دلالت
 نمود هر چند سعید از روی بسید که کوشی و از کی سبی اصلا بتقریر نام و نسان خود بردا
 و هیچ از روی قبول نکرد و چون به تمام خبر فتوحات سعید را شنید حکومت
 مملکت از برپیمان و سیر و از اسیران خود کس مسلمة مقوض گردانید و در نرسال

ابوالمقداد رجاء بن حیوة **الکندی** که از جمله فقهای و انصاری شام بود
 و فقه ولایت عهد عمر بن عبدالعزیز سنی او شست ندرت راه سعادت پس گرفت
 و در سنه بیست و هشت ماه شام عبدالله بن نجاب را و الی فریفته کرد و بعضی
 از بلاد سودان بردست عبدالله متفوح گردید و درین سال بغی شام و زنده
 محصلاً که ام **ابو عبدالله مکتول ندی** و فاتیما بنت در تاریخ امام همام مسطور است
 که مکتول فتوی بنید از ما و فتی که میگفت لا حول الا قوة الاما الله بند ارانی والدای
 تحلی و یصیب و در سنه اربع و شصت و ماه شام حکومت ولایت جزیره را
 مروان بن محمد بن مروان که مروان استهار دارد از زانی داشت و درین
 سال فتنه حجاز **ابو محمد عطار بن رباح** در دست نهاد و پشت ساکت هم آخرت
 اختیار کرده و هفتم درین سال برواستی **علی بن عبدالله بن عکاس بنی عقیق**
 و فاتیما بنت در تاریخ امام باقری از واقعی و خازنی مرویت که علی بن عبدالله
 در شب جمعیه هفتم شهر رمضان سنه اربعین تولد نمود و بروایت اکثر بخان
 در سحرمان شب سید عرب یعنی ابوالمؤمنین علی علیه زخم خورد و در ورواستی
 انه ولادش در زمان حجت آنحضرت اتفاق افتاد و عبدالله او را نزد علی از
 او ردنا تمیز کنش التفات کرد و گفت علی بن عبدالله نخست ابوالحسن بود اما عبدالله
 بن مروان بسبب عداوتی که نسبت شاه مروان داشت روزی او را گفت
 نام با کنیت خود را بعبیر کنی که من فخر احمد که کسی بانی اسم و کنیت موسوم و مکی باشد
 نیار آن علی ان کنیت را با بوحسد تغییر کرد انید و علی اصغر اولاد عبدالله بن عکاس
 و اجل قوم بنی هاشم بود و قدی بلند و جدی بسیم و طه طول و پاهای بزرگ داشت
 و طول قامتش مرتبه بود که هرگاه طواف مینمود چنان تصور میشد که اسوار است
 و مردم پاداه و عظیم قدس میباشد که کفش و موزه که کنی است آن داشته

باشد یافت نمی شد و علی با وجود درازی قانت نامسک بدر خود عهد الله بود و عهد الله
 نامسک به خمس و عیاش نامسک به عبدالمطلب و علی بن عبد الله نزد امانت
 اسلام معزز و مکرّم بنسبت و هم کسب خمس و عظیم و مکرّم در وی منسک است اما ولید
 بن عبد الملک بن مروان دوبار اجنبی را از بازمانده زدن نوبت اول بجهت
 آنکه علی بن خمس الله بسیار بینهت عهد الله بن جعفر بن ابی طالب را بجهت خویش در آورد
 و حال آنکه بسیار پس از آن منکوحه عبد الملک بن مروان بود و نوبت بنی عبد الملک
 سببی البشوی انداخت و لیا به موضع اسب دندان او را از آن سبب
 بکار و برید پس از آن دندان زده از آن خود عبد الملک پرسید که سبب
 میماند خود وی جواب داد که بجهت آنکه از این دندان تواید انعام و عهد الملک را عقوبت
 رفتن او را اطلاق داد القصر چون علی بن عبد الله رضی الله عنه مطلقه عبد الملک را
 خواست ولید او را بعرب بازمانده نماندی ساخت نوبت دوم آنکه محمد بن حنیف باستاند
 خود روایت کرده است که علی بن عبد الله بن عباس اولید بن عبد الملک فرمود که بازمانده
 زده بازگفته بر شترکی نشاندند و کرد بازار کرد اینده مسادی کردند آن علی عبد الله کذب
 در آن حال کسی از وی پرسید که چرا ترا کذاب میگویند جواب داد که از برای آنکه
 بولید رسانیده اند که من کلمه ام که از خلافت با اولاد من انتقال خواهد یافت
 و در تاریخ طبری مسطور است که ولید بن عبد الملک علی بن عبد الله را رضی الله عنه از دست
 اخراج کرده فرستادن فرمود که در جمیع ساکنین باشد و اولاد او را بخانی نمی گویند
 تا وقتی که دولت بنی امیه نهایت رسید عدد اولاد علی بن عبد الله از بیست تن تجاوز
 بود و مدت جانشینت هشتاد سال شد از یافت و هم درین سال او عهد الله
 و **سبب بنی البیانی الصفا** که بود فور فضائل و کمالات نصیاتی و علم تاریخ
 و اخبار از سایر انبارد و زکار اعتبار و استنسا داشت علم توجیه عجایب عالم آخرت

برافراشت و او بصحبت عبدالله بن عباس رضی الله عنه و جمعی دیگر انجماء رسیده بود
 و در باب و فایع و احوال ملوک بنی کثانی بمقتضای تصدیق نمود در تاریخ امام باقری از ویست
 بروایت که گفت من بطالع و منقاد و در کتاب انجمن الطبی فایز کشته ام بنابر آن
 موجه گونگی حال تم اطلاع دارم مدت عمر و هب بر او این مستند سال بود و لغوی
 نو و سال و برادر بزرگش امام بنی منسه زور سلک فضلا علی انتظام داشت و در سنه
 خمس و عشرین ماه در شام علت و با و در خراسان ملا تخط و شوع یافت و در سن سال
قاضی ابوسهل عبدالله بن بریده اللالی سلمه از سنه سلامت غازی
 کشته در گذشت و هم در سن سال **ضحاک بن فبروز الدبلی** که از
 قبل عبدالله بن زبیر چند گاه در بعضی از بلاد یمن حاکم بود چنان جا و دان انتقال نمود
 و در سنه ست و عشر و ماه هشام بن عبدالملک چندین عهد الرحمن را از حکومت خراسان
 معزول ساخته عاصم بن عبدالله السهلی را بدان مقام زده کرد و در سن سال **قاضی**
کود محمد بن ذنار السدوسی روی بعالم اعراب آورد و در سنه شصت و سه
 هشام عاصم را از امانت خراسان معاف داشت سدی عبدالله را فام بخش
 کرد ایند و در سن سال **عبدالله بن عبدالله ابی ملک البیسی** که مردن حرم سدی عیظه
 بود و چند گاه از قبل ابی ذنیر در مدینه با هم قضا استتغال نمود از عالم امعا
 فرمود و در سن سال **قاضی حمزه میمون بن مهران** و نقبه مدینه ابو عبدالله
 فایع غلام عبدالله بن عمر که در نقاه اهل حدیث است و فایع یافتند و در سن
 سال عبدالله بن عامر که بچی از فراسعه است و عمرو بن شیب بن محمد بن عبدالله
 بن عمرو بن العاص بعالم اعراب شناختند و در سن سال **دوالره ابوالحارث**
 بیلان بن عیضه را که از جمله همراهان شمر است فوت شد
 و ذوالره در سلک عثمانی انتظام دارد و معلوفی او میتیست مغال بن

رئیس بن عاصم بود و انضا ذوالربر نزد خرفا که بسین عامر بن جعصعه می پوست
 نطق می ورزید در تاریخ امام موسی از بفضل العینی مر و بست که گفت در راه حج
 در حاشه بعضی از اعراب منزل گرفتیم و صاحب بیت ترا گفت که بنواهی خرفا صاحب
 ذوالربر را بنویسمم گفت علی انکما بر اموار کی مک سل از جاده بیرون برو و نزدیک
 جنبائی که استعرافت بودند فرود او در ناکا در یکی از آن خانها باز شده
 زنی صاحب جناب لے بلند بالا بیرون آمد و سلام کرده نزدیک
 من نشست و بنیاد تکلم کرد در آن اثنا پرسید که دیگر چه گذارده گفت علی
 چند کت بطواف خانه فایض گشته ام گفت ای ایستندة قول ذوالربر را
تعمیر تمام الحج ان تقعه المطایا علی خرفاء کاشفہ الغمام
 وند انستة که رناب من ارجمنا سگ حج اسلام است و انعقاد استخوان پیچنده
 که من از فصاحت بیان و طلاق لسان او متعجب گشته مراجعت نمودم مدت
 حیات ذوالربر هجده سال بود در سنه ثمانی عشره و ماہ معاویه و سلیمان بران
 هشام بغروروم رفتہ بر بشارتی طغر بافتند و در سنه بیست و پنج عمر ماہ در خراسان میان آمد
 بن عبدالله و خاقان بادشاه ترکستان حرمی صعب دست داده کفار بصوب
 فرار گشته اند و در شمال **بهلول بن بسیر شیبانی** بقریه از قوی موصل رسیده غلام
 خود را فرمود که مقداری سرکه بخر غلام از کمال حماقت عوض سرکه شراب گستاند نظیر
 خواجه آورد و بهلول غلام را از سرکه گرفت شراب را بیفعل رد کنی و بهاستن انسان
 بقال قبول نمود و بهلول کیفیت معاامله را حکم آن قریه رسانیده حاکم گفت شراب
 از تو قوم تو بهتر است و بهلول کینه او در دل گرفت خمر کس را ما خود متعلق است
 و سگانه بان قریه رفت بنار حیات آن شخص را بر انداخت و دانی کوزه ششصد
 نفر از لشکر بدیع شهر بهلول فرستاده بهلول با همشاد کس که در آن زمان تابع فرمان او

بودند با آن سهاه حرب کرد و سردار ایشانرا کشته مستغرق شدند و لشکر دیگر نیز از شهر نزار
 کوفه بجنگ بهلول رفتند آن طایفه نیز بیدستور باران سابق مراجعت نمودند و بسیم نوبت زب
 پست نزار کس از کوفه و موصل متوجه بهلول شده درین نوبت بر و غالب آمدند و بهلول در انشا
 محاربه تقبل رسید و هم درین سال **ایمان بن سلیمان** الاکوع رضی الله عنه
 اساکس حاترا و داع کرد و در سنه عمری و ماه اسدین عبدالله از رو بازای زانه
 بجنگ کوفه اجل گرفتار شده امارت خراسان بر نهر بن سباز قرار یافت و در سنه
 اهدی و عمر بن سلیمان عبدالله ملک بن مروان که لصف است حاجت موصوف بود بعالم عقبی
 ستانف و هم درین سال حاد بن ابی سلیمان فقه کوفه و عبدالله بن کثیر که کبکی فرما
 سید است و ابو بکر بن محمد بن عمرو که در بصره قاضی مدینه بود بعالم افرات توجه نمودند **در ظهور شهاب**
زید بن امام زین العابدین علیهما السلام علی بنیاده و میان شمه
ارمنه و قباچ ابام حکومت هشام زمره از موزخان آوردند که در آن
 زمان که خالد بن عبدالله القسری از قبل هشام بن عبدالله مالک و ولایت عراق
 بود نوبت زید رضی الله عنه با اتفاق داود بن علی بن عبدالله بن عباس و محمد بن
 عمر بن علی بن ابی طالب رضی الله عنه بدین آوردند و خالد صلاحت کرات و حجاز
 دستزدان سعادت نند فرستاد و چون خالد از امارت معزول گشت و یوسف
 بن عمر النعمی که در او اهل حال از قبل هشام امیر من بود بجای او حاکم شد هشام نوشت که خالد
 از زید بن علی بن حسین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین زخم خنده است بدو هزار دینار
 و شش سلیم نموده و زخم را نیز با و باز کند است و هشام زید و داود و محمد را بشام طلبیده
 از کینت ان قضیه استعمال نمود ایشان سوگند یاد کردند که آنچه یوسف بن یوسف
 موافق واقع گشت و هشام تصدیق نمود اما گفتند که شمار یوان باید رفت و مخصوص
 یوسف و خالد درین باب سخن باید گفت و ایشان بکراهت تمام سفر عراقی پست

گرفتند

پس گرفتند و بعد از وصول در آنجا ان قضیه خبری بر زید رضی الله عنه ثابت نشد و انجیب
 با اصحاب رخصت انطرف یافت چون تفارسیه منزل کردند مکاتبت کوفیان بوی
 رسید مضمون آنکه بکوفه راجعت باید نمود تا زمان اختلاف را در رخصت افتد از
 انجیب نهمم وزید رضی الله عنه عزم راجعت حزم کردیم چند رفیقان را با انجیب
 کشادند و او را از ارتکاب ان کار مانع آمدند بجای می رسید و چون انجیب
 بکوفه تشریف برده سکنی کرد در شهر سهروردی و عمر بنی و ما بعضی امانی
 ان بلده آغاز ملازمتش کردند و بقول کنز اهل خیره جمل هزار نفر با او بیعت نمودند و زید
 رضی الله عنه داعیه خروج فرموده در خلال ان احوال طالبی از معارف کوفه که
 دست بیعت بد انجیب داده بودند بسی که در نواریخ سهروردیست از قبول انامش کثیر
 و بیعتش اشکسته گفتند امام با جعفر صادق رضوان الله علیه وزید رضی الله عنه ان طالبان
 می طلب کرد ایدیه گفت با قوم رخصتونی و روانی بناری سخن اسم را فضا بر سینه
 اطلاق یافت القفه زید رضی الله عنه در شب اول صفر سنه ثانی و عمر بنی ماه از سر ای ماه
 بن ایمنی زید بن حاوره انصاری خروج کرده فرمود تا انستهار افر و خنده و ملا
 زمان استقامت استعاره خوش زبان گشاده او از بر او زدند که با منفور است
 و بعضی از جمعیتان بویک شرفیستی بوستند اما عداوت انجیب از با قصد تمام زدند
 از خیمت عنبار طال بر حاسته خاطر زید رضی الله عنه نشسته از عزم وفاد کوفیان بجنب
 نموده و یوسف در ان صبح بر سر ملی اساده فوج فرج از سپاه را استعانت
 یکدگر عرب زید رضی الله عنه بموستاد و انجیب مدافعه برداخته لشکرش را همزم
 می ساخت اما چون مخالفان در غلبت کثرت بودند و رافغان در نهایت قلت عاقبت
 یوسف غالب شد و زید بن حزمه و معاویه بن اسحق و زناد بن عبد الرحمن که از حمل شوا
 اصحاب انجیب بودند بخت سخت نفر دیگر نهادن یافته روسالتا از یوسف بن عمر بردند و زید

رضی الله عنه همچنان مایهات فشرده جنگ بکمر دران انسانتری نفسی ماکس رسید
 و از اسب درگردد و خادانی نجاب را برد و تن گرفت بخانه یکی از شیخه برد و طیبی
 آورد که بجالی قیام نماید لیکن چون اوقات حیات زید رضی الله عنه بنهایت انجامیده کار
 طبیعت از پیش زلفت و روح بر فقی حسن بر این حدس منزل گردید و ملازمان پوشیده
 و بنهال در امرائی شریک معمر کردند و جسد مطهر حسن را بجاک سپردند و یوسف
 چند روز سعی نمود و زنده نشد از مدفنش نتان نیافت بالاخره سکنی از علما مان
 زید رضی الله عنه بقفل شهید نموده ان غلام از خوف جان اور انسان داد
 و یوسف جدا بجنگ از کور بیرون آورده فرموده ما سرس را زنده تمام
 بردند و حقه اورا بردار کردند مدت حیات زید رضی الله عنه جهل و دو سال بود
 در نخله الملک مذکورست زید را رضی الله عنه برهنه بردار کردند و عمارت و زنگبوتی بر عورت
 او تنید ما از نظر خلق نهان شد و یوسف مدت و سال جدا اورا بردار گذاشت بعد
 از ان بتارت فالبدین زندان قابل مطهر را با تنس عدم دانست محرق کرد و ایند نقلت
 که چون خبر صلب زید رضی الله عنه بشام رسید حکم بن عباس کلینی ان دو بیت منظم کرد
ش صلبا حکم زنده اعلامی نخله و لم اجد ما علی الخیر بصلب و قسم بغیان علیا شفا
 و عثمان خیرین علی اطلب و این دو بیت را امام جعفر الصادق سلام الله علیه
 شنیده فرمود که اللهم ان کان عبدک کاد ما فسلط علیه کلک و در ان او ان کلینی
 منوجه کونذ کتبه بتری دراه اورا از هم بردید و جعفر صادق رضی الله عنه از حال و خبر
 یافته گفت الحمد لله الذین اخرا ما و عدا بعد از واقعه زید رضی الله عنه و ولد انهم
 با سا براه لاد و اهل بیت او بحاجت خزانان شریف برد و درین ولایت نجاب نیز
 شربت شهادت خورد و در کشته مذکور یعنی کشته اشقی و عسرن و ماده یعنی بصره
 این بن معاویه قره ای که باضناف فضائل انسانی و انواع کمالات نفسانی توصیف بود و بغوات

تمام و کجاست مالا کلام معروف از عالم انتقال نمود و دانست که روزی ایامی با بعضی از نرزد
 بجان خود گفت دوستی خواب دیدم که من پدر من هر یک بر آبی سواریم و تا هم میزنیم و هیچ یک از
 دو کس را اسابت میرسنند بقیه این رو با است که ایام عمر من اوقات جنت پدرم برابر خواهد بود
 و او منقا و دستس سال عرواست و در شبی که مدت زندگانی ایام منقا و دستس سال کامل شد
 گفت که وقت رحلت من نزدیک رسیده و همان شب متوجه عالم ازت کردید و در سینه
 نکت و عشرین و ماه نهرین کنار با اسلا سجد که بار دیگر در مقام عصیان آمده بودند
 حرب کرده کفار از اظهار خلاف پشیمان شدند و باز جزیه قبول نمودند و درین سال
 ثانی بن اهل البیت که از جمله کبار تابعین و عباد مسلمان بود و **محمد بن حریب** که زینب و فقیه
 انصاف داشت و **محمد بن اسحاق الازدی** که او را ازین القوا میگفتند وفات یافتند و در سینه
 اربع و عشرین و ماه بروایت بعضی از مورخان صاحب قطن است **ابو عبد الله محمد بن علی بن عبد الله**
ابن عباسی که عظیم شان و جلالت قدرشهور بود در شب سالکی داسه صحرای اریک
 اجابت گفت و نیزه است ابراهیم که شیوهی عباسی او را امام لقب دادند تا بام
 مناقش گشت و بدین روایت ابراهیم امام ششم دران ایام انار دولت و اقبال
 در ناحیه احوال ابو مسلم مشاهده نمود و امارت شیوه خود را ابو زکی مسلم داشته ابو مسلم
 بنا بر فرسوده آوردی توجه خراسان نهاد و در ماه رمضان همین سال **ابو بکر محمد**
بن عبد الله بن عبد الله بن شهاب الزهیری که از عظماء علمای تابعین است و نزد فقهای سبعمده بنه
 تحصیل فقه نموده بصحبت ده کس از صحابه رسیده بود فوت شد و در سینه
 خمس و عشرین و ماه ششم من عبد الملک در گذشت و برادر زاده اس و ولدین زیند
 فلم مقام گشت **ذکر ولدین بن عبد الملک** کینت و لید ابو العباس بود و لقبش بقول
 حمد که **سوفی الکفنی** باشد و او بنخاوت و لطف طبع و نهارت در نظم اشعار کشتهار
 تمام داشت اما بار نکب مهنیات مخصوص شراب شراب بغایت مشغوف بود و بپوسته

بنهد بساط نشاط و عشرت استعمال می نمود و در آن باب بر تبه مبالغه میکرد که
 طایفه از علماء امت اورا بکفر و زندقه نسبت کرده اند و از جمود لامل صدق این
 مقال آنکه در تاریخ گردیده و بعضی بیکر از مولفات پسندیده مسطورست که روزی
 ولید بر سر نقال مخفی جمید بکشاد و در مسطور صحیفه معنی این آیت تریف دید که
 و خاب کل جبار عیند و از غایت خشم صحف را از دست انداخته و تیر تیر بر آن زده
 گفت **شمار** اتو عدل کل جبار عیند • فها انا ذاک جبار عیند • اذا ما جنت ربکم یوم حشره
 فضل باری من نفی الولید • و زمره گفته اند که ان پلید • لیسبت رسول صلی الله علیه و سلم گفته بود که
شمار یلتب باطلان و یاسئمی • بلا حق اناه و لا کتاب • فضل الله معنی طعانه
 و نقل بدیعنی سدرانی در روضه الصفا مسطورست که در سنه ۱۲۰۰ و ولید را
 امیر نافله ساخته بکزار دن حج اسلام امر کرد و ولید در آن سفر سکان
 شکار سے در صادقی بار کرده همراه خود برد و خشم بزرگ ترتیب
 داده بخواست که از ابرو نام خانه کعبه شریف بھیب کند و انجی نشسته با یکر کان
 معیند تیر خورد اما بعضی از نوات اورا از ارتکاب ان امر شنیع مانع
 نندند و چون به شام این نوع حرکات نامتالیسته از ولید مشاهده نمود خاطر
 بران قسرا داد که اورا از ولایت عهد خلع کرده بسر خود سلمه را که ابوشاکر گفت
 داشت ولی عهد سازد و ولید از قبول ان امر سباز زد و در ان اوقات
 سلمه نیز بار تکلیب تشریف تمیم شد و ولید این بیت در سلک نظم کشید که
شمار ایما الساعی و نیننا • نحن علی ذی الساعی •
 لاجرم به شام بر عیقت کرد و از بیاع عینار نفاق میان به شام و ولید انجا آمد که
 ولید از دمشق بیرون رفت و با حجه آردنی مقیم شد و انجانی تو دمانج
 که به شام از عالم انتقال نمود انگاه بد الملک شام کشفافه و بر سر اباب

نسته اولاد و متعلقان بنام را در تعزيب و شكوه كشيد و هر چند داشتند از زبان
 بستاند و وليد در امام حكومت خود اساس كوزان و زردم معيوب را تكللي کرده جهت
 ايشان و طابق مقر فرموده و در رسومات او را و لشكر باي بيغور زد و در بقا دي
 زمان جهان باقاي وليد يحيى بن زيد رضاي الله عنه كه بعد از سه هجرت پدر بزرگوار خوشتر
 بجانب خراسان تشريف برده بود با هفت صد نفر خروج نمود و در نواحي جوزجانان
 با بنام مسلم بن احوار المازني كه بغريان نيز بايگه و لشكر و انجمن رفته بود بغرض هجرت
 رسيد و در سنه و عشرين بنا بر زيد بن وليد بن عبد الملک بن وليد بن زيد خروج کرده بين
 الحانين مهم بقبال انجاميد و در جماعه ابي الاخرى سده مذكوره وليد مقتول گرديد مدت
 چهلين بس و هفت سال يهي و شش سال بود در منازل حكومتش بسال و سه ماه
 و سعيد بن عبد الملک بود بوزارتش قيام مينمود **ذکوة اسباب نکتہ و لسيد**
و بيان خروج بزرگي از موجدات تغیر مردم از امانت و ليد شفا و بود بشر ملام و ميل
 خاطر شوشن با بنده ام ماني دين اسلام ديگر انکه بر عمر خود سليمان بن هشام را صد
 تا زمانه زده سروريش او را نيز شيد و او را بجهان فرستاده نموي که دانند که
 انکه خالد بن عبدالله القيسري را که بصفت حميده اتصاف داشت و سموازه با نيار درم بزرگ
 تخم مهر و نبت در زمين دل صغار و کباري گاشت بيوسف بن علقمقي سبر و نال بعد از
 تعذيب بسیار نام او را از لوج سستي بيزد و تاريخ امام ناسعي مسطورست که حاله
 با وجود و فوج و بفضاحت و بلافت در ميان عرب مشهور بود و بلس و ايت ابو العوج
 اصغها بن يثوق کاس که شمه اخضفت او سبق که بافت بي موت القصد بنا بر اسباب
 مذکوره جمهور نزدک و دور که عداوت و ليد بر ميان سده اشراف اعمان بنام
 نيز بر ندين وليد که در ان او ان بزمند و تقوي استها داشت رفتند و بديعت
 با و داده علمي لغت و ليد مرتفع گردانند و در سنه و عشرين صاعه که وليد

از خوف طاعون از دوشی بیرون رفته بود بریند خروج کرده خزان و جبب خانه را تصرف
نمود و روز دیگر بهی الجانی معابد و معانی اتفاق افتاد و لیکت یافته بفر ما را
کریته و عبد العزیز بن حجاج بن عبد الملک که سر و دنده سپاه بریند بود اور احوال غمخیز
لشکریان از اطراف و جوانب بنام ان کوسک برآمدند و بفرقت و لید رفته سرس ازین
جدا کردند و نزد بریند بردند و بریند برینده نهاد و فرمود ما سر و لید را بر سر نیزه کرده کرد و بریند
دند و هم درین سال یعنی سنیت و عشرین ماه **عمر بن ابی سلمه** جهمان قاسم را
و داع نمود و او بکبیت عبدالله بن عباس و جابین عبدالله انصاری رضی الله عنده
و جمعی دیگر از اکابر رسیده سماع حدیث و تحصیل علوم فرموده بود مدت شش ماه و هشتاد
سال گفته اند و هم درین سال **عبد الرحمن بن قاسم بن محمد بن ابی بکر** که از جمله فقها مدینه بریند علم و تقوی
انتهاز داشت بعالم آخرت شتافت و ایضا درین سال **سعد بن مسروق** که پدر
سنبان ثوری است وفات یافت **ذکر دیدن ولید بن عبد الملک** بقول بعضی از
فضلاء صاحب نامه مادر بریند بن ولید ماه افریده بنت فر و زین بریند جردن شهر مار
بود و مادر فر و ز دختر شرویه بن خسرو و بریند مادر ابی دختر و والده خسرو و زینت نصیر
و مادر هر زین ابوسه و ان که پدر بریند زانست دختر خاقان بنا بران بریند کعبه بود که
شهر انا ان کسری و ابی روان ، و جدی نصیر و جدی خاقان کبیت بریند ابوالولید بود
و لقبش بقول حمد الله ستونی الشکر لانعم الله و چون بریند بر مستد حکومت نشست
موسومات سپاهیان را کم کرد بنا بران ملقب بناقصی شد در تاریخ امام باسی
مستطوبست که بریند قدری بود القصد در جمادی الاخر سنیت و عشرین ماهه که ولید بن
بریند بغیل رسید بریند بن ولید در دمشق بر مستد حکومت شسته اشرف اعیان ستم باوی سعیت
کردند اما بعضی از احوال و حکام و لایب شلا مروان بن محمد بن مروان کسری نموده در اطراف
مالک فتنها بدیداند و نصیری بسیار فتنه ماند بریند در خراسان از غلومات لشکریان

چندی کم کرده مردم از انارش متنفر گشتند و یا خلع کرمانی نسبت کردند و میان
 نصر و خلیج کرمانی از زمان خروج ابوسلم نزار قیام بود و بر بند در ایام ابانالت خود یوسف
 برع انقضی از حکومت عراق عزل کرده ان منصب را منصور بن جمهور داد و چون یوسف
 از قرب وصول منصور خبر یافت بنا بر توکل از بنید داشت راه سما و پس گرفت بر طرف
 بلخ حرکت و پس از آنکه بدانجا رسید مجلس مجلس عورات گشته با جمعی از نسوان سخن می
 و منتهی این خبر کویتی بر بند رسانید زید فاصدان فرزند تادیا یوسف ادرمان لیس بد
 او زدند و مردم غمخیزه گویس کردند و بر بند بعد از روزی چند که منصور بن جمهور در کوفه
 بحکومت پرداخت رقم عزل بکفینه گاه گشته عبدالله بن عمر بن عبدالعزیز را در ان ولایت
 والی گردانند و در سنه مذکور به منی است و عمر بن قنانه مکه برین مامان که یکی از
 داعیان مکه است بان بود بخراسان رفته بسیاری از خلائق دست بیعت بوی دادند
 و ایوال و اخرازمیتان ستانده بنظر ابراهیم بن محمد الامام رسانید و در رسم دیلم
 مذکور بر بدعت طاعون متوجه عالم اخذ کرد بد مدت عمرش بر و ان بنی هجرت سال بود
 و اوقات ایالتش تسن ماه و بوزارتش برین سلیمان قیام می نمود گویند اخر سنه که
 بزبان ولید رفت این بود که واحسته و لاسفاه **ذکر ابراهیم بن ولید بن عبدالمکک**
و اشغال ملک بنی بنی محمد و ان چون بر بدین ولید در مرض فوت برادر خود ابراهیم را
 ولی عهد کرده بود بعد از وفاتش مشفقان با ابراهیم بیعت نمودند اما مهم اور ارجح
 و حکومتی استقامت سدرت زیرا که در او اکل سنه سبع و عشرين و ماه روان بنجد
 بن حروان که قتل ولید بن زید بکلاف رضای او واقع شده بود بنیستاد هزار
 کس از لشکر جزیره و حصن فرهم آورده متوجه دمشق گشت و ابراهیم با صده بیست هزار نفر از
 مردم جوختن و را او را استقبال نموده در نواحه چشمه آب گرم کوشش
 زرم استتعال یافت و نسیم نعمت بر شفته علم حروان و زید ابراهیم بنی هم

بدین شتافت و از سابعان او نبرده هزار بقبل رسیده قربت هزار بقصد
 اسرار گرفتار شدند و روان از اسیران بنام حکم و کسان که بکسران و لیدین نبرد بودند
 و در زندان درین اقامت داشتند بیعت ستانند و چون ابراهیم و رفقا او یعنی
 عبدالعزیز بن حاج بن عبدالملک و بریدین خالد بن عبداللہ القسری از حرکت حبس با کرم مدتی رسیدند
 با هم گفتند که اگر سلطنت با ولاد و ولد استعمال نماید اگر کشنده کان بد خود سبب کس را
 زنده نگذارند و برین حال که یکی از غلامان رفتند و در زندان رفتند حکم و کس را ابوابی
 خاموشان فرستاد و یوسف بن عمر القفنی را نیز که دران در زندان بود بیرون آورده
 کردن زدند و سلیمان بن هشام بن عبدالملک که دران او ان از نجس عمان خلاص شده
 و بدین امد با ابراهیم بیعت نموده بود بعد از مشاهده ان حالات بیست الممال
 دمشق را غارت کرده از شهر بیرون رفتند و معاران این صورتیست مروان بدست در
 امد برو این ابراهیم کشنده شدند و بقول امام نجفی و جمعی دیگر از مورخان روزی چند
 مخفی بوده بعد از ان با مان نوز مروان رفت و با او بیعت کرد مدت حیات ابراهیم
 بعقیده ناگوشی و شش سال بود و زمان حکومتش سه ماه گنفت و ابوالحسنی بود و
 بنده محمد بن محمد بن عمرو بن محمد بن مروان لقب مروان خان
 در تاریخ کونیده سطر است القایم بن ابد بود و او را حمار بجهت آن میگفتند
 اعیان سر هر صد سال را ستمه الحاد گویند و از زمان استیلاء معاویه
 بن ابی سفیان بر دمشق تا وقت حکومت مروان صد سال بود باندک چیزی کم یا بیش و بعد
 نیز از انساب مروان است و سبب استنهار او با بنی عقبه آنکه نزد جد
 بن در هم ماندند و بعد معتزله مدعی بود و مروان در او اکل
 سه سبب و عشرین ساله بر ستم حکومت کشیدند مدت پنج
 سال و چند ماه جهان با تنی فرموده و طهر عبداللہ بن معاویه بن عبداللہ

بن جعفر الطیار سے رضی اللہ عنہم و شہادت انجناب و قتل خدیج کرمانی
 و خروج ضحاک و سلیمان و ابوسلم روزی و اس سال دولت از بنی امیہ
 بالعباس در ایام ابانث او بوقوع پیوست و مروان در منزل انات السکست که
 از حد و دست فی الحقیقت سنه اثنی و ثلاثین معاہ بردست صالح عباس
 یا ابو یونس کہ بفرمان سفاح خلیفہ اور انعاقب غوذہ بودند بقبل رسید و متعلہ
 غنبت مالک الملک قدر اس سال سلطانی رو از افریق و نابود گردانند دست
 عمر مروان بقول زمرہ از مورخان پنجہاہ و نہ سال و بعقدہ فوق شصت و نہ
 سال بود و زارتش لعین بعد الطمدین بحسب مدائست و حیاتش بصفوان
 الملک و الغزہ للذنان و علی الاعتماد و الککلان گفتار در بیان ظهور عبداللہ
 بن سعاد بن عبداللہ بن جعفر طیار و ذکر بعضی از وقایع ربان
 حکومت مروان بن محمد بن مروان الطیار بروایت اکثر اہل خبر در او اخراہ صغر کہ در سلطنت
 شہور خروج و عشرین و ماہ سنہ طم بود مروان در دمشق با سے
 بر سندیات نہادہ خلائق دست بہت بوی دادند و ہم درین سال
 ہویا خلافت در سر عبداللہ بن معاویہ رضی اللہ عنہما پیدا شدہ خروج فرمود
 افضل بن اجمال المؤمن عبداللہ در امام حکومت بر زمین و لہد بکوفہ رفت برف بر دو کم
 ان ولایت عبداللہ بن سعید بن عبدالغزیز انجناب را تعظیم خودہ ہر روز بہت
 اخراجتس سعید دوم تعیین فرمود و خون بریند فورت شدہ اراہیم
 قائم مقام گشت اسمعیل بن عبداللہ العشری نشانی نرور از زجان ابراہیم در ابانث
 خوش بکوفہ آورد و عبداللہ بن سعید را قدم نماخت پس آمدہ اسمعیل رسید کہ نزوی را
 ظاہر شود لاجرم گفت من شک دمار ابگردہ میدارم و ان حکومت در گذشتہ تم نگاه
 اسمعیل در کوفہ ساکی گشتہ نزد عبداللہ بن معاویہ تردد آغاز نہاد درین اثنا خبر از ہم

و ابراهیم و استیلا و مروان بکوفه رسیده عبد الله بن معاویه را محسوس
کردند و بعضی از زو ساقایل را با نعامات و افزه اختصاص داد و طایفه را استنوال
لطف و احسان ساخت و جوش بن روم و عثمان بن حنیف و جعفر بن نافع که
با ایشان جزئی رسیده بود از عبد الله بن عمر که در آن اوان در خمره افتاد داشت
روی گردان شده بکوفه رفتند و اطهار را لفت کرده جمع کثیر با ایشان گرفتند
نمودند و عبد الله بن عمر برادر خود عاصم را با استمالت مخالفان مانور ساخته
عاصم بکوفه شناسان و هم یک نام از نام بردگان از صد هزار درم داد و شیعه
ابن عطفه را از جنح عبد الله بن عمر حمل کرده عبد الله بن معاویه را از زندان
بیرون آوردند و با اتفاق اسماعیل بن عبد الله القسری و منصور بن جمهور او را
بجلافت برداشته با ماریعت برداشتند و عبد الله عاصم را از کوفه
اخراج نموده اسباب مقابله و مقاتله بهم رسانیدند و با سپاه خمره متوجه خمره
شده بین ابی بنی قتل شد بدو قتل انجامید و عبد الله بن معاویه تکیه
بافته بکوفه باز گردید و شیعه زنده باقی نماند و عبد الله از اینجا بدین
شناسان و از مداین لشکر جلوان گرفته شده حلوان و جبال و اصفهان و همدان
در روی مسجود اندام مروان در اوایل ایام حکومت از دستش بران رفت و در آن
مقام سلیمان بن هشام پیش او آمده امان یافت و مروان از حران متوجه
رصافه گشته از اینجا عازم فرقیه شد و سلیمان را گفت تو در همین مکان
توقف نما تا لشکر ما جمع گردند و هر جا بیصلحت باشد تو در نماز
و سلیمان بموجب فرموده نزدیک ده هزار کس بدو پیوسته و بعضی
از اهل فتنه با سلیمان گفتند که تو از مروان بجلافت گشته او از تری
و سلیمان از شنیدن آن سخن معزور شد با طراف و جوانی قاصدان

فرستاد و مردم را بمناجبت خویش خواند و از هر طرف طایفه روی بسید آورده
 عدد سهاش هفتاد هزار رسید و سلیمان در قیصرین رحل قامت انداخته چون
 روان ارکینیت حادثه آگاه گردید متوجه او شد و بین ایشان جنگی سخت
 دست داده امرا اسم بن سلیمان و خالد بن شام الخزومی با قرب سی هزار
 کس از لشکر سلیمان کشته کشیدند لاجرم انزمام یافت اما بار دیگر تجنیده را جمع آورده
 با و روان بیگار کرد و درین کتیر کس هزار کس از اتباع او بقتل رسیده نهم کوفه
 رفت و با ضحاک که ازین بگریز و ابل بود و در آن وقت علم مخالفت روان انرا ساخته
 بران جمله استلاد داشت بیعت نمود و ضحاک مشتی زعر انرا بخلافت خویش در کوفه
 گذاشته با تفاق سلیمان بجای وصل شتافت و در سنده ثمان و عشرين و ماه
 روان بر بند عروین پیروز را با بیایات و عاقبتی سرافراز ساخته عینک ضحاک و سلیمان را
 کرد آید و نیز بد کوفه رفت میان او و کشته ضحاک مجاریات واقع شد
 و شنی با بعضی از سرهنگان ضحاک رفاک هلاک افتاده بر بند بر سنده امارت مکنان یافت
 انگاه روان بنفس خود متوجه دفع ضحاک و سلیمان گشت و ضحاک از موصل در جنین آمده
 در نصیبین این دو لشکر خشم و کین هم رسدند و هر سینه صعب دست داده بر او
 امام باسنی شش هزار کس از جانبش کشته گشته و لباس حیات ضحاک
 در اخر روز خاک شده در آن شب خوارج با این چیزی بیعت نموده و صیاح روز دیگر
 باز جنگ و جدال آغاز کردند و درین روز انار غلبه در طرف لشکر این چیزی ظاهر گشته
 مروان نهم یافت و ابن خبیر کینیم او شتافت بر تخت نشست اما چون بمینه سپاه
 مروان پای ثبات استوار داشتند او نیز با سپه هزار کس باز گشته این چیزی را
 با بسیاری از مخالفان کشت و یقیه السیف سلیمان بن عبد العزیز بشکری اما امارت
 برگزیده خندقی برگردید خود کند و مروان در برابر ایشان نزول نموده قرب ده ماه با

ان دو لکڑا تس قنال شتغل بود و در اکثر ان ایام سگت بر جانب مروان مخی افتاد اما
عاقبت شیبان و سلیمان شهرم شهر زود رفتند و از آنجا بکربان و از کربان
بجوز شتافته شیبان دران و بار بقبل آمد و سلیمان بطرف سندر فته
در انام خلافت ابوالعباس سفاح زرداوش شتافت و غنمت نواز تری یافت و غنمت
گشته شد و در اتنا واقع مد کوره فی **سبج** و عشرین فمانه فاسته مدبت
سعید بن ابراهیم بن عبد الرحمن بن عوف **الزهری** که بیوسته روزه میداشت و هفتاد
بک سال از عمرش گذشته بود و **سیدی الکوفی** که از مشاهیر معتز ان است و وفات
یافتند و هم درین سال زاهد عالم بقدر ابو **یحیی مالک بن دینار** که در بلده بصره
مقیم بود از عالم انتقال نمود در تاریخ امام نسبی از مولف ابوالعباس بن خلف
الاندلسی مشغولست که روزی مالک دینار تسمیه بقرآن کلام برورد و کار
استغفار داشت که مردی آمده گفت یا ابا **یحیی** دعا کن در حق من تصدقه که چهار
سال است که حاملت و حالایکب و نفق شده گرفتاری دارد و مالک دست دعا
بر او گفت اللهم هذه المراه ان کان فی بطنها جاره فادلبها غلاما فانک
مخنی مانف و وثقت و عندک ام الکتاب و بعد از ساسع ان مرد باز آمده و بر کرد
او بگری بود چهار سال که زندانها داشت و درین سال **یعنی** شیبان و عشرین
یحیی بن ابی الخیر الازدی که سکه از قزاق سبعت روزه بعالم آخرت
نهاد و او از جمله تلامذه ابو عبد الرحمن السلمی و زر بن حبیش بود و در همین سال
یحیی بن عمر العدوانی السوی البصری که بصیحت عبدالله بن عباس رضی الله عنهما
و بعضی دیگر از صحابه رسیده بود از عالم انتقال نمود و یکی در سگت
فواد بصره انتظام داشت اما بعد از کتب کمال زعفران بخراسان رفته چندگاه
بقضا بلده مرد استغفار سر نمود و در سن تسع و عشرین و ماه

فاضل از نسیه خالد بن ابی عمران البوسنی که از جمله علمای زمان ما مغرب بود تقضای از وی
 دلگشت و در بنی سال بروایت صحیح ابو نصر **محمد بن ابی کثیر** که یکی از علمای حدیث
 است از عالم اشغال نمود و در ماه مبارک رمضان مبین سال خروج ابوسلم هر روز
 بوقوع پیوست و صدرت بسیار او پشت دولت روانانرا فرو شکست گفتار و **پایان**
مبادی احوال و کنیت حصول مال ابوسلم و ذکر گشته شدن بسیار بی
از نو و ایقان بقدر قادر مختار و جبار شقم حاوی فضائل لغسانی و حمزه بن
 حسین اصمغانی و ابوسلم را از آل حمزه بن عماره شمرده و در خبر بیان آورده که
 نسب حمزه بن عماره منتهی مکه مهر زین کنوادی شود و از غریب اشاقات آنکه کورد
 در غزای بسیار استماع پوشیدن جامه سیاه کرد و در غریب جنگ غنیمت
 و ابوسلم نیز درین خروج کسوت سیاه پوشیده در غریب که کار زار بگنجه بشکند
 و طایف از مورخان بر آنند که نسب ابوسلم بوزر جمهر حکیم میرسد و زوره را عقده آنکه
 ابوسلم از فرزندان سلطنت و سلطی ارجاریه متولد شده بود طایف عبد الله بن عباس
 رضی الله عنه و عبد الله نوحی روی صحبت داشته بود بعد از آن اورا ابی حمزه بن
 و سلطی چون بسند و غیر زنی نمود بنا بر آنکه ولید بن عبد الملک دعوی کرد که من اولاد
 عبد الله بن عباس ام و کوانان گذرانده فاضله و من بواسطه میل خاطر ولید بر طعن
 مدعی سلطی حکم فرمود و ازین جهت ابتدا بسیار علی بن عبد الله بن عباس بن محمد
 رسید و بر او استی که روضه الصفا سطر است در وقت ارتفاع رانات اقبال
 بسکفت کس از اولاد سلطی بن عبد الله بن ابی جعفر منصور در وقت قتل او را با بنی عوی
 موافقه کرد و نام پدر ابوسلم بقول بعضی از مورخان مسلم بود و بدین فرجه عثمان و ابوسلم
 موسوم با اسم و مکنی تا ابواسحق بنی بود و در حمزه اصمغانی در سنه ماه
 بجزیه در صغمان تولد نمود و در کوفه نشو و نما یافت و قوی که در نوزده ساله بود

خدمت ابراهیم امام رسید و ابراهیم آثار اقبال در ناصبه احوال او مشاهده نموده گفت
تغییر نام و کینت خود کنی و ابوسلم نام خویش را بر عبدالمنقن فرسار داده جنت کینت ابوسلم
اختیار فرمود و ابراهیم او را در سنه اربع و عشرين قاعه بامارت شیخ خود فرسار فرستاد
بر آسان از بسا و ابوسلم بدان مملکت رسید با اتفاق سایر داعیان خراسان
ردم را پوشیده و پنهان بخلاف بجایان دعوت می نمود ماطن فی نهایت دست
بیعت مدو دادند و در سنه ثمان و عشرين ابراهیم امام صاحب خود که در خراسان
بودند نوشت که من امارت آن ولایت را بر سبیل استقلال ابوسلم داشتم
باید که هیچ کس مرا از حکم و فرمانش نهی نکند حکم او حکم من و فرمانش فرمان منست و بعضی از
داعیان از قبول ریاست ابوسلم عار داشتند متوجه مکه مقله شدند تا منی و همله
در آن قضیه با ابراهیم گفت و شنید نمایند و ابوسلم نیز با ایشان اتفاق نموده بعد از
وصول خدمت ابراهیم امام بخدیبه زمام سرانجام مهمام دعوت و غنائین امارت خراسان
در قبضه اقتدار ابوسلم فرسار یافت و ابوسلم با اتفاق فریقان خراسان معاودت
نموده بخدمت جده متراید دعوت نزدیک و دور و تهیه سبب خروج و ظهور استقلال
فرمود و در اوایل سنه تسع و عشرين قاعه ابراهیم ابوسلم را طلب داشت
و او با پنهان و نقیب نهفت نموده چون بقوس رسید مکتوبی از نزد ابراهیم امام وصول
یافت مضمون آنکه از منتهی که این مکتوب بتو رسیده باز گردد و در خراسان با طهارت دعوت
زبان گشاده قطعه بن شیب را بدیجان روان گردان و ابوسلم خطبه را باهد با بطرف
مکه فرستاده خود بر دیار گشت و نامه ابراهیم در سلیمان کی شمر نموده
داعیان با طراف بلاد خراسان مستفوق گردانند تا پبعضا ترا از فرمان
ابراهیم امام اسازند و جان مغر گردند که در او اخر نامه رمضان المبارک
سنه تسع و عشرين و ما به خرج نمایند در روضه الصفا سطور است که در آن

او ان ابو مسلم مردم خود را فرستاد تا بهیات استماعی بتلیس بلبک سهاکی که یک کتک
 داشته باشد بنود نامهرگی که مناسب داند شمار خود سازد و آن جماعت کوزه بعد از خرابی
 تغییر لباس کرده سبج کلام مراج ابو مسلم بنفیناد و چون جامه های کسبها پوشیده
 و دستارهای کسبها بسته بجزئیست مبادرت نمودند از آن رنگ بینی
 در دلش افتاده لبکسبها شمار سپاه ساخت و در شب پست و پنجم شهر رمضان که
 موعده خروج بود ابو مسلم و سلیمان بن کثیر با جمیع متابعان از صفی و کبر لبکسبها کتک رنگ
 در بر کرده در حد و درود که لشکر ایشان بود استسار برافروختند و در آن ایام غنی
 کثیر از قرنی انام در ظل اعلام طسفر اعلام ابو مسلم قبیح کشته چون هلال شوال بوجی و
 اجبال بر نیزه نایه کردند و برآمد ابو مسلم در روز عید سلیمان بن کثیر را فرستاد و با اختلاف
 منعی استی از اذان و قنات با قنات نماز عید و نیز اربط امانت قیام و اقدام
 نماید بعد از آن بر نیزه رفته اسناده خطبه خواند و سلیمان بوجیب فرستاده عمل نموده
 بس از آنکه از نیزه فرستاد ابو مسلم خوان کرم بکسب و در خلائق اطعام داد از نگاه بنصر
 بنیسیار که مدافعت خدیج کرمانی در مانده بود نام نوشت و آیات قرآن را در آن
 کتاب درج کرده اورا بیعت عباسیان خواند و چون آن کتوب بنصر بنیسیار
 رسید بنصر و بر کسب کشته بعد از است ماه با همزه ماه غلام خود بر بند را با چند هم را
 سواد بملجر با ابو مسلم نام زد کرد و ابو مسلم مالک بن سیم خراخی را بمقابل بر بند فرستاده
 نایه قنات طهت کردید و در انشاء ارتقاء غسار بیچاره سپاه مالک عبد الله
 طای زخمی بر بند زده اورا اسیر گردانید و نزد ابو مسلم برد و ابو مسلم رعایت
 ان غلام استنم نموده چون جراحش اندک یافت اجازت داد تا پیش خواب
 خود او رود و بر بند نزد بنصر رفته از آنجا از اعمال و افعال پسندیده ابو مسلم
 مشاهده نمود بود عرض کرد گفت طلمن خیانت که هم ایشان غنقریب ترفع

تمام خواهد یافت و اگر من ملوک تو میبودم مفارقت ابو مسلم اختیار نمی نمودم و از
شکستن امثال این سخنان برتسا نه تمام عواشی بخرنبر راه یافت
و چون خلیج کرمانه در برابرش نشسته بود نتوانست که دیگر لشکر برب ابو مسلم
فرستد و در خلال آن احوال شجاعان عباس از اطراف و جویبار خراسان
با ابو مسلم پیوستند و ابو مسلم بجانب بخرنبر بسیار و خدیج کرمانه نهفت نموده در
میان دو خندق که ایشان در کر و بعسکر خود کنده بودند فرسوداد و آن دوسر در ازین
جرات خائف و ترسان گشته ابو مسلم بکرمانه را بیغام داد که من با تو برین
اتفاق مسلوک میدارم و همت بردفع نصر می کنم و این معنی موجب از داناتم گشته که مانی
بیغام فرستاد که بلغنار ابو مسلم معزور شود بلکه برود که هم با بیانی بی غم با یکدیگر
مصاطب نماییم و کرمانه نیز برورفته نصر نیز بدان بلده شتافت و روزی بحسب
ظاهر جهت نشیند میان نه صلح و ضمنا هر یک از آن دوسر در با صد سوار در برابر
یکدیگر آمدند و هر دو را در باطن آن بود که فرصت یافت دشمن را بقتل رسانند و در آن
موقع یکی از نوکران نصر پیش دستی کرده بزخم نیزه کرمانه را بجایان جاودانی
فرستاد و علی بن خدیج کرمانه در سینه اش و مالیش ابو مسلم اند و روزی چند
در خدمتش بود در و سه کردان شد و بنصرین بسیار پیوست آنگاه سلیمان بن کثیر
بوی بیغام فرستاد که ترا هیچ قیمت نیست که ملازمت شخص منبهاجی که دی روز بدست
بقتل رسانیده و این سخن در مزاج این کرمانه نه مؤثر افتاده با نصر نیاید مخالفت
کرد و قبیل ربه با او عهدستان شده قوم نصر نهایت نظر اختیار نمودند و هر یک
ازین دوسر در کس نزد ابو مسلم فرستاده مدد طلبیدند ابو مسلم جواب
داد که با بغیا مشورت کنیم و هر چه صلاح دانند مقدم رسایم و در خقیه ما شیع
عباسیه مواضع فرسود که جانب این کرمانه را از صبح کند لاجرم روز دیگر که

مجلس انعقاد یافت سلمان بنی کعبه گفت که خدیج کرمانی را بخند بخت
 گشته اند و معاونت برش واجب است و سایر نفعی درین سخن متابعش نموده رسول
 نصری بسیار شرمسار و فاصدان این کرمانی را فسیح و سرور بسیار باگشند
 بعد از آن این کرمانی غریت بر او مضم کرد اینده از ابوسلم نوت دیگر استمداد کرد
 و او جواب داد که هنوز برابر قول تو استمداد نیست و طبعه آنکه یکبار با بنصر بسیار
 محاربه نمایی تا بینیم که حال چه می آید و لبر کرمانی نیز در کشتافه میان او و نصر
 نران قتال گشته مخالفت و این کرمانی نصف شهر اکت تصرف در آورد
 و ابوسلم این خبر شنوده و بالسرک خجسته از ازماخان روان گشته برودر آمد و پیر
 کرمانی با قبیله ربوی بوی پوخته فتور موفور باحوال نصر بسیار راه یافت
 لاجرم قصد کرد که بخندیت ابوسلم مباردت نموده شرط متابعت بجای آورد اما آخر الامر
 بنابر کثوت نوم گرفتار بنهرس رفت و از آنجا بطوس آمد و از طوس بر یک شتافه
 در آن ولایت بجا شد و بنابر آنکه از ابوسلم خائف بوده روزی نفعه ننماده بساوه
 بودند و در ساوه متفاحی اجل در رسیده نصر بنی بسیار بیدار البوار انتقال نمود و ابوسلم
 بعد از فرار نصر در هر رایت اقتدار برافراشته از اصحاب نصر و روانه پیر کرمانی
 یافت بقتل رسانید و روزی چند این کرمانی را در سلک نوکران جای داده بالآخره
 اورا نیز بعالم احرث فرستاد و نمای مالک خراسان ابوسلم را مسلم گشت و پاینده
 ارتقا یافت از فرق فرقدین در گذشت و ابوسلم بصفقت فصاحت و بلاغت موصوف
 بود و بلیغت فارسی و عربی حکم می نمود هرگز مزاج نکردی و بسوخته که بر شانه زده
 روزی زیاده از یکبار طعام نخوردی از حصول کثرت اموال اظهار فرح و انسا طاعتی
 و از پیش آمدن قضایا صعب ملول و متاسف بنودی هرگز رحم بر این نصر گشتی و با یک
 جمیع خصوصان خود را بگشته یاد پیش بنهرس یک تمسیر صورت بنستی و مسج حرجی

ساعتی از خوف او ایمن نشسته لقب ابو مسلم صاحب الدعوة و صاحب الدولة
بود و او را مردی بخت آن کوند که خرد و جس در نوا می هر و و می نمود
و قبل ابو مسلم بفرمان ابو جعفر منصور و واقفی در روز چهارشنبه بیست و پنجم شعبان
سبع و نهلتن و مار دست داد و او مدت بیست سال و دو ماه پانزده
بر سر بر امانت نهاد زمان جوانی در سی و هفت سالگی نهایت انجامید و عدد
مردمی که با یقین بحکم او کشته شدند بعد مقتولان معارک بیستصد هزار رسیدند
و کرمال حال عبداللہ بن معاویہ بن عبداللہ بن جعفر الطیار و پیمان خروج ابی حمزہ
و طالب الحق بعزم تسخیر بلاد و امصاره علماء اخبار رحمہ اللہ انظار آورده
اند که در شهر کسب و عشرین و مار و لایب فارس و عراق بنام ناصح و ددا
مغان بسوی فارس بن موسی عبداللہ بن معاویہ را سوزگشت و خلق بسیاری از بی
یا تم و غیر ایشان از اصاغرو اعظم در ظل زاین فتح انیس مجتبی شدند
و عبداللہ در اصطر فارس رحل قامت انداخته امارت خیال را برادر خود حسن
منوف ساخت و عمال بولایات ارسال گشته در مہ بلده از قلعه از خود حاکمی نصب
فرمود و چون برید بن عمرو بن بیره که از قتل مروان و الی اقرین بود از استتلال
عبداللہ رضی اللہ عنہ خبر یافت عابری صبارہ و مسیحی زایدہ را با خود بلانتهما فرمود
که از دو جانب متوجه مقاتله عبداللہ کردند و آن دو سردار بموجب فرموده عمل نمود
بعد از تقارب دقیق سپاه عبداللہ تفرق گشتند و انجذاب بحسب اضطرار فرار برقرار
اختیار کرده بامید آنکه ابو مسلم مردم را بر ضار آل محمد صلی اللہ علیہ وسلم دعوت میکند
بصوب خراسان شنافت و بعد از وصول بلده ہر اہل مالک بن شمر خراسی که در آن زمان
از قتل ابو مسلم و الی آن ولایت بود عبداللہ را برادرش حسن و بر بند نگاه داشته
فاحدی نزد ابو مسلم فرستاد و او را از رسیدن ایشان آگاہی داد و ابو مسلم حکم کرد که

مالک عبدالله را بقبول ساند و برادرش را مطلق العنان کرد اند نقلست که قبل از معاودت
 قاصد روی مالک از عبدالله پرسید که عبدالله و جعفر از جمله اسامی اهل بیت پیغمبر است
 بخلاف معاویه و یزید چیت که پدرت را این نام نهاده اند عبدالله رضی الله عنه خواب
 داد که روزی چنین مجلس معاویه بن اسفند سقیان بود که با و جن را و روزه که ششده
 می نشست ترا بسری کرانت فرمود و معاویه از حدین التماس کرد که صد هزار درم بگیر و این پیرا
 موسوم باسم من کردان بنا بران پدرم معاویه می شد مالک بن شیم گفت رزاندک بر شوت
 گرفتند و نام رشتی حاصل کردید القصبه چون فرمان ابوسلم مالک رسید فرمود
 تا مغربی بر دمان عبدالله رضی الله عنه نهاده نفسش را منقطع ساختند درین انجمن
 معوج بر نشت و هزار سادات اشتهار دارد و هم درین سال ابو حمزه و عبدالله بن
 که ملقب بطالب الحق بودی از آنکه کسی بشنا از حال و شمار ابوسلم اخبار نماید درین دستار
 مایه سیاه بر سر بسته و جامه های سیاه پوشیده الوید سود را از او خند و می گفت
 روان حمار طاهر ساختند و بده صنغارا تحت تصرف در آورده طالب الحق اینجا نوقی نمود و ابو
 حمزه متوجه مکه گشت و در موسم حج پلکان گاه جمعی سیاه پوش در حرم رختیه حاجیان و مقیمان
 ان منزل بترک لغایت متوجه شدند و برسدند که شما در کسانند جواب دادند که با جمیع القان
 نبی است و دشمنان مروانم و عبدا الواحد بن سلیمان بن عبد الملک که دران زمان از
 قبل مروان حاکم مکه بود از ابو حمزه التماس را میذول داشته بعد از انقضای امام
 حج عبدا الواحد بدینست که گفت و ابو حمزه مکه در آمدن عبدا الواحد در بئر لنگری
 از اطراف و جوانب فسر امم آورده متوجه حرم گشت و ابو حمزه بر جرارت
 او اطلاع یافت از آنکه بیرون خرامید و در منزل قدیقت لی شد در وی
 نموده از لشکر عبدا الواحد هفت صد مرد بقبول کسید و او کتبه بدینست رفت و اینجا
 نیز بحال توقف یافت بشام شتافت و ابو حمزه در همین راه در خیرت خود آورده

مدت سه ماه تمهید بساط بیضت و احسان مردم را شادمان ساخت
و چون عید الفصح نزد مروان رسید و کیفیت حادثه را معروض کردند
مروان بن عبد الملک بن محمد بن عبد الملک را با چهار هزار کس اجرت
دفعه خوارج بجانب حجاز ارسال داشت و ابو حمزه از مدینه باستقبال
ان سپاه مروان شده در وادعی القری تلافی فکری استخفاف
افتاد و ابو حمزه با اکثر متابعان خرم تیغ شامیان از بای در آمده مدتی
بمدینه گریختند و مدتی آن خون ایشان را بر خاک و مملکت ریختند و آن عطلت
بعد از فراغ از مهم حجاز بصوب مین شناخته میان او و طالب الطین نیز
مخاربه واقع گشت و بار دیگر بغایت و اهب العطیه ابن عطیه نظر یافته طالب
الطین بقتل آمد و ابن عطیه سرش را شام فرستاده روزی چند در صف اول آفات
برافراشت و چون موسم حج نزدیک رسید باد و از ده نفر و چهل هزار دینار جهت
امارت حجاز بنا بر سرش نموده مروان متوجه مکه شد و در اثناء راه طایفه از بنی مراد
بدیشان رسیده ممر گرفتند که نماندند و هر چند ابن عطیه گفت که من بکم مروان
ایستخارم و بکم مبارک میروم و اینک مشغول امارت بدست دارم بجای میرسید و او را
بمانمانی ملازمان بقتل رسانیدند در بعضی از نسخ معتبره مسطور است که مدتی
ابو حمزه و طالب الطین آن بود که عباد مجروحان تکبیر زنا و سرقه کافر میسوزند و هر که زانی
و سارق را کافر نمایند اند او نیز در مملکت کفار و نظام دارد و العلم عند الله تعالی
کفایت در بیان لشکر کشیدن **خطبه بن شیب** بجانب عراق عرب و گرفتار شدن مروان
باوایح و **بجانب** در سه تلمی و ماهه قحطیه بن شیب که مروان حمار را و راهبط
حق گفتن از نزد ابراهیم امام خراسان رفته علمی زد ابو یسلم
و ابو سلمه امارت جیوش را بخطبه از زانیه داشته او را

باجود بلا کشته و امرا و شیعیان اثنا مثل خالد بن برمک و عثمان بن نهسک بن سحر مالک
 غزنی مامور گردانید و خطبه اب جهم لکری از کشته شدت بفرستد و ولایت طوس را از تصرف
 اتباع نصری سیاه برون آورد و آنجا به بویب جرجان حرکت نموده حاکم آن داریک موسی بن ابان
 بن خطله بود باجود نامعه و معاتکه او اقدام فرمود و در ذی الحجه مذکور شکست جرجانیان
 افتاد و بنانه بازب ده هزار سوار کشته شد و خطبه جرجان در آمده سی هزار کس دیگر را از روی
 بقتل رسانید بعد از آن مجانب عراق عجم توجه کرد و داد بن برید بن عمر و قلیبه و عمار بن ضیاره
 در آن زمان از قبل برید بن عمرو در کرمان بودند با سپاه فراوان متوجه خطبه گشته و
 در سه اجدی و لمپن و مایه بنوا اصفهان خراسان و شامیان بهم رسیده حرب صعب
 اتفاق افتاد و عمار بن صباره بقتل آمده داد بن برید بطریق فرار کردند و خطبه غنیمت بی نهایت
 گرفته مدت بیست روز در اصفهان رحل اقامت انداخت بعد از آن بنهار تند رفت
 آن خطبه نیز سحر ساخت و طلوعی با عالم بقادر گشته و روی بعراق عیب آورد
 اما داد بن برید چون بملاقات پدر خود نیاز گردید و کینت استیلا خطبه امر و رضی گردید
 برید سپاه عراقی را فراهم آورده و از روان مدد طلبیده موضع جلولا را بعهده گشت
 و چون خطبه در خانقاهی را بت استیلا برافراخت و هم برضی بن بیره راه یافته بطرف
 کوفه شتافت و خطبه او را تعاقب نموده نماز شامی بکنار قرارت رسید
 و بعضی از لشکریان از اب کشته با فوجی از سپاه برید که در آن طرف بود
 بودند آغاز کار زار نمودند و خطبه نیز بسبب در اب رانده نگاه پاسی
 سوارش در لای فرو رفت و کشتی عرشش بگرداب فنا افتاد و سپاه
 خراسان بی از آنکه برین حال اطلاع یابند مانند باد بر آب عبور
 کردند و لشکر این بیره روی بوار گشته انزمام آوردند آنجا امر
 و لشکریان هر چند خطبه احبستند بافتند در آن اثنا کشتن ماری و بلام برید

شده مردم دانسته قطعه را جایش آمده و حسن قبطی بهجت کرده متوجه کوزه کشند
و این عیبه تاب مقاومت نبوده بواسطه کثرت و حسن ناسی هزار درد تنبیه زن در
حرم اطرا مکنه اشقی و تلبین و ماه بکوفه در آمد با ابوسلم جعفر بن سلیمان الطلالی
رو را و زوال مستند خوانده ملاقات نمود و حسن ابوسلم را تعظیم بسیار کرده
مکتوبی از ابوسلم بوی رسانید و ابوسلمه خلافتی را در مسجد جامع شمع
ساخته نامه ابوسلم را که بوی نوشته بود و از و س بوزیرالجمعه بفرستاده
بر مردم خواند و عمال با طرف ولایات فرستاد **ذکر وفات بعضی**
از اعظم ابام و بنبر شهادت ابراهیم امام بروایت جمعی کبر از علی ر ادر
در سنه ثلثین و مائده ایات جناب **محمد بن المنکدر** با خبر رسیده و وفات
یافت و محمد در سلک اکابر زمار و افاضل تابعین منتظم بود و در همین سال
یزید بن رومان المدنی که یکی از شیوخ نافع است در علم فرائد
از عالم انتقال نمود و بروایت حمد الله ستوفی مالک دینار که سابقا ذکر او گذشت
درین سال وفات یافت و در سنه احدی و تلبین و ماه ابوب سحنیانی که از
جلا اکابر اهل انیس بود بعالم عقبی شتافت و درین سال **اصل بن عطاء**
المعزبی که در علم کلام و اصول تصانیف دارد جهان فانی را بدرود کرد
و او الفیج بود جناب اصل کجرف را تکلم نمی توانست نمود و عوض راغبی میگفت
در تاریخ امام یحیی از کتاب انساب که مؤلف معانیست حرولت که در وقت سی که
و اصل بن عطا بصحبت مسهری بر رفت اختلاف در میان است پیدا شده
خواجه گفته که مرکب کبیر کا زست و حجامت بر آن رفتند که مومین بار کتاب
کبیر کا زست و اما سابق میگردد و اصل انکار این دو مذنب نموده گفت فاشی این است
نه مومین است و نه کافر و حسن اورا بجلس خود برد و دستاشه ابن عطا

با اتفاق عمرو بن عبید از مصاحبت حسن اقرامال گردید بنا برین ایسا ز اما اتباع معتز را کفند و هم
 درین سال مام بن سبه برادر و بیب فوت شد و در سنه ۱۰۰ و یکم ماه و وفات
 عبید ابن طاووس الباهلی فی النجفی بوقوع پوست و جمال اصل عبید الله علیه و تقوی
 و مهارت در فن عربیت را گشته بود و درین سال حافظ ابو غنایت منصور بن المعتمر
السلیم الکوفی که بصنعت زهد و عمارت انتصاب انت از عالم انتقال
 نمود گویند که سکه از حکام زمان او را هر چند بفضاء کوفه اگر آه کرد زیاده از
 دو ماهه ان منصب را قبول نفرمود و موسم درین سال در مدینه
 استحقاق **عبد الله بن ابی طلحه الانصاری** الفقیه وفات یافت و در همین سال
 یونس بن یسیره که از جمله اکابر اصحاب فضیلت و زما و نسب بعالم عقوبی شتافت
 و بوقت اعمی بود و مدت صد و بیست سال در جهان فانی زندگانی نمود و در اوایل
 همین سال و آخر سال گذشته ابراهیم الامام و عبید بن عمر بن عبد المطلب و عباس
 بن ولید بن عبد الملک بن مروان که در حران بزندان مروان حمار جموس بودند از عالم
 ناپایدار بدارالقرار انتقال نمودند و سبب جس و کیفیت شهادت ابراهیم نام جهان بود که
 چون بفریب سپار از ضرب تیغ ابوسلم فرار نموده بری رسید عرصه داشت
 مشتمل بر قوت دولت ابوسلم علی کرده نزد مروان حمار فرستاد و مروان بنو آن
 سطله کتابت نفرایغ نشده بود که یکی از قاصدان ابوسلم را که مکتوبی بنام ابراهیم
 مصحوب او بود گرفته پیش مروان آوردند و مروان نام ابوسلم را که استعمال داشت بر شیخ
 مالک خراسان و فرزند سباز خوانده قاصد را گفت ابوسلم چه خبر بتو داده که این
 کتابت ابراهیم رسانی و آن شخص مبلغی نام برده مروان گفت من ده چندان بنویسمم اگر
 این نوشته را بنزد ابراهیم بری و جواب گستاندیش من او رسانی و قاصد این
 خدمت را قبول کرده نام را ابراهیم رسانید و جواب گرفته نزد مروان آورد

انگاه مروان آن شخص را نگاه داشته گمانی بولیدن معاویه بن عبد الملک که او قبل
او حاکم دمشق بود نوشت مضمون آنکه رقعہ بوالی بلغا بوسید کہ اگر خشم را که در قریه
حمیر ساکن است گرفته و مقید ساخته بحران فرستاد و ولید بموجب فرموده
عمل نموده چون ابراهیم بن مجلس مروان رسید مروان او را مخاطبت عینف
رنجانده و او نیز جوابهای درشت گفته بزبان او رد کرد پس از قضیة ابو مسلم و قوف
ندارم و میان من و او سبج مراد نیست و مروان رسول بوسلم فراموشه ابراهیم را اظهار
کرده خدمتش لازم شد و مروان او را نزدان فرستاده در خانه که عید الله بن علی
عبد الخزیر و عباس بن ولید بن عبد الملک معید بودند بموس کرد ایند و بعد آنچه
روزی جمعی فرستاد تا آن کس اهل آن ساختند گویند سر او اسم را در زبان بر
نوره نگاه داشته تا نفسی انقطاع یابد و بالتی بر دمان عبدالله و علی بنما در آن
بالا نشسته تا رفت سفر آخرت بر بسته ذکر انجام روزگار **بنی مروان و انتقال**
دولت و قبایل اجداد را در میان اخبار متقدیمین این حکایت را چنین گفته اند که چون
کسان مروان در حمیر ابراهیم امام را بفرستد ابراهیم برادر خود عبدالله بن محمد
بن علی بن عبدالله بن عباس را که لقب بسقاج بود و او عهد کرد ایند و عبدالله با اتفاق
برادر دیگر خویش ابو جعفر منصور و بعضی دیگر از اعیان عباسیان پوشید و بنهان
از حمیر بکوفه مستأنف و ابو مسلمه خلال نجات را در گوشه زندگانه کیفیت آمدن ایشان را
با اجراء خراسان در میان نهاد زیرا که داعیه داشت یکی از اولاد امجاد ابر
المومنین علی را علی السلام و تحسین بر مسند خلافت نماندند علی بن ادران او را
سے مکتوب نوشته و التماس قبول خلافت کرده نزد بزرگوار غریب
سید ابرار صلی الله علیه و آله الاطهار فرستاد اول امام جعفر بن محمد
الصنادق و دوم عبدالله بن حسن بن حسین بن علی المرتضی رضی الله تعالی عنہم جمعین

سید عمر بن علی الحسن علیه السلام و فاضل کف غنث بلا زرت امام جعفر سلام الله علیه
 سبادت منانی و اکثر سؤالات که ابوالفضل علیه السلام میایدان دو نامه دیگر را پاره کن و الا لکنوب
 عبدالله حسن را تسلیم نما و اگر عبدالله نیز این ملتزم را اجابت نماید نامه
 عمر بن علی را بوی رسان و فاضل برین موجب عمل نمودم امام تمام جعفر الصادق علیه
 الرحمة چون میدانست که بحسب تقدیر آن مهم تشریح نیت نامه ابوسلمه را قبل
 از آنکه مطالبه نماید بسوخت و عبدالله بن حسن و عمر بن علی نیز درین باب
 ما انقضت مشورت نموده بقول ان سؤل اقبال نمودند طرفه آنکه قبل از بازگشت
 فاضل ابوسلمه از مدینه که سکن آن شهر عالمقدار بود از ایزد خراسان نبی
 بمنزل عباسان بردند و غرض ابوسلمه را از احتیاط ایشان معلوم نموده باطله
 سفاح بیعت کردند و ابوسلمه نیز بحسب ضرورت بقدم متابعت ایشان آمده سفاح را از
 گوشه آنوا سپردن آورد و بدار الاماره برود روز جمعه از جماعت سبع الاولای تاریخ
 یا جمادى الاخری سینه امی و مکتبی با سفاح بحث بهر خنایت را بسجده صلیح شناسفت
 و بر نیزه را بدخلاف نیمی همه استاده خطبه خواند و بعد از امانت نماز جمع کردت
 دیگر بر نیزه صعود نموده خطبه صلیح آغاز کرد و چون در آن روز جمعیتی داشت بر بالای
 سینه نشست و عش دادند علی از وی یک درجه بایان بر استاده خطبه را تمام
 کرد و گفت ای مردمان ندانند که بعد از فوت حضرت رسول صلی الله علیه و سلم هیچ
 خلیفه یا پسرین منبر نمانده بکرام المؤمنین علی علیه السلام و این امام که بر منبر نشسته
 است و بر شما پوشیده نماید که این امر بما متعلقست و از میان ما سپردن نزد ما
 و فی آن حضرت عسی صلوات الله علیه از آسمان فرود اید بعد از آن سفاح از منبر فرو
 بداران ماده رفت و ابو جعفر تا نماز دیگر در سینه توقف کرد و از مردم
 بنام خدا برین استند و روز دیگر که خبر و حا و رقضای سپهر انقدر از ضربت اعلام ضعیفتر

ساخت سفاح موضع حمام اعین را بکسر کرد اندک غم خوشی عسده علی ایوب روان
 حمار نازد کرد و عسده با سپاه طغر بیا به متوجه مروان گشته او نیز از حمران
 در حرکت آمد و در منزل زاب بکنار راهی غلامی فریفتن دست داده
 بیا حمل ابطال رجال کشتن مال استعمال یافت و مروان خاکسار فرسار
 برقرار اختیار کرده بسیاری از شامیان در آن آب غریب بجزنا گشتند و بعضی
 از مورخان گفته اند که سبب فرار مروان از آن معرکه آن بود که در اثناء کار و فرجه است
 از قهلول در کوشه فشر و دامد و در آن جبل آب آورنده در میان صفوف بدیده
 و سپاهیان است اخالی دیده تصور نمودند که مروان کشته شده لاجرم ترک نیز کرده
 روی بواد کس که بر او زدند و بعضی نظر فاقست بروان کفشد زمین الله وله بوله
 القصه مروان حمار بعد از فرار مانند سگ پاسوخته در اطراف بلاد شام سرگردان
 شده مدبر شهر می که رفت او راه ندادند لاجرم وداع ملک و مال نموده بطرف مصر گشت
 و عسده علی که در آن انقاب می بود چون بدش رسید و بدین معا و نیزه علی الملک
 در شهر تقص شد و عسده شرط مجامعه بجای آورده آن بنده را گرفت و ولید را با جمعی
 بنی امیه بقتل رسانده از آنجا بقتل و از قسری بقتل طیف رفت و در آن حد
 فرمان سفاح بوی رسید که از برادران خود صالح را بطلب مروان روان ساز
 و عسده بویب فرموده عمل نموده صالح با ابوعون و عاتر بن اسمعیل نجف مروان
 شناخت و در حد و مصر در منزلی که از اذات السکاتل بکفشد مروان پندیده
 در شتی نایک قصد کشتن کردند و مروان با جمعی از اعوان بخدمت حماریه پیش آمده بود
 در اثناء جنگ نیزه بر تنها گشت خود در جانبی از پای افتاد و یکی از نوکران
 ابوعون سرش از تن جدا کرده صالح بروی شخصی با شارس صالح
 آن مرد اجنبانده زبان از دهان مروان بیرون افتاد و کوبه انوار بود

صالح گفت

صاحب کفایت ای ایران از عجایب روزگار عبرت کرده و پیرا دولت چند روزه اعتماد
 انگاه صاحب سر مروانرا پیش سفاح فرستاد و سفاح سر سجده نهاده مرا هم سپاسی
 بتقدیم رسانید و چون مروان کشته شد دو پسرش عبدالله و عبیدالله هم کجاست که کینه و
 ابی بقتل رسیده عبدالله نجات یافت و مردم صاحب عباسی زنان و دختران مروانرا
 اسیر گرفت صاحب انجاعت را بجز آن ارسال داشت و بعد ازین واقعه اعیان بنی عباس
 در بلاد اسلام بمبینه اساس حکومت برداخته اند ام مانی حیات بنی امیه
 را ایشان نهاد همت ساخته از ابجد عبدالله بن علی در دمشق در یک مجلس فرمود
 تا اعضا و مفاد نفر از آن قوم را بضر بچوب در هم کسند و کلیها بر زبران
 خون گرفتگان کشته بران بالا نشند و شیطان کشید و ایضا عبدالله فرمود
 که قبور نمای ملک بنی امیه را سوی قبر عمر بن عبدالعزیز رحمة الله علیه بشکافند در کوفه
 مقداری خاک یافتند و در کوفه ریخته شد دیدند و کاسه سر عبدالله ملک مروان
 بنظر چندگان درآمد و چون اعضا و شمشیر بن عبدالله ملک هوز از هم نجات بود او را
 از قبر بیرون کشیده تا زانین بسیار زدند بس بر داد کردند و بالا خیره ان حشره
 خبیثه را بسوختند و در بصره سیلمان بن علی بن عبدالله بن عباس فرماد در اد
 باعظما بنی امیه را کردن زده اجساد ایشانرا در میان راه انداختند تا کلابان
 دیار دمان بگوشت و پوست ایشان ملوث ساخته و برین قیاس کجایی بن علی بن
 عبدالله بن عباس در وصل بسیاری از حجاب مروان را بنزدان خاموشان
 فرستاد محمد بن عبدالله ملک بن مروان و عمر بن زید بن عبدالله ملک و عبدالله الواحد بن
 سیلمان بن عبدالله ملک و ابو عبیده بن سیلمان بن عبدالله ملک از جمله مردمی بودند که در این وقت
 بقتل رسیدند و کس از بنی امیه درین واقعه کشته شد مادام حیوة در زوایا ناکامی و آنچه
 بسپرد مگر عبدالله الرحمن بن هشام بن عبدالله ملک که بجانب اندلس کس نجات بر اویت محمد الله مستوی

در تسبیح و تلکین و مایه بر بعضی از حد و در آن ولایت استیلا یافت و قریب سی صد سال
سلطنت در خانه اش ماند و بر غیر نیز مطالعه کنندگان این اوراق پریشان پوشیده و پنهان
مانند که در باب مجاریات مرواتیان با جغاسیان و کیفیت فرار مروان حمار و کشته
شدن او در میان ارباب اخبار اختلاف بسیار است و چون ایراد مجموع روایات
شبهه جامع این حکایات نیست بر تحریر یک روایت که بصحت اقرب بود اختصاً
نمود و سخنان بیان را بصوب جزو سیم از مجلد ثانی که منتهی است از وقایع زمان
ایالت و جغاسیان الغطاف داد **شوی** جزو دوم صورت اتمام یافت ،
پرتو توفیق جوهر خاله تانفت ، کشت دلم را خبآن کر نهر ، باز کشید در کج کج کج ،
جزو دیگر از کج پر کشد ، زیور کوش خود از در کند ، تا شود این تازه رقم نامیاب ،
در نظر سرور عیال بنیاب ، آصف جم قدر سیماں جشم ، مرجع اشراف کب را اعم ،
جامع اوصاف جیب الهی ، لطف و کرم کشته باونتهی ، کلک سخن خرم از احسان آرد ،
بیل دل ریزه خواناوست ، مظهر الطاف الهی دلش ، زاب کرم کشته رشته دلش ،
شرح کالشن جو بودی کران ، آمده عاجز ز پمانش بنان ، کلک سخن کوی بلاغت آرد ،
برزو عایش کند هیچ کار ، تا سخن از خاله پذیرد سواد ، آمد دخام نماید مداد ،
باؤسای بد عایش قلم ، منقح از مدح و نیایش قلم ،
تا با بد نامه ، اهل حسرت ،
باؤز نام و لقبش نامور ،

جزو سیم از مجلد دوم در تمهید اساس بیان وقایع زمان نبی عباس اصناف محمد و سپاه
بی قیاس ملک الملکی را که رفعت سر پرده عظمتش برتر از ساخت موفوره المس الف
کون و میکان است و سهبت بساط سیطه کلتش بیرون از فضای وسعت تامنی زمین
و زمان **نظم** نباشد غیر او کسر استلم ، کمال باؤشاهی در دو عالم ،

تعالی سلطانه و تقدس و عظیم و توالی احسانه علی طریق الاشل و الاحصاء و اجناس درود
 و صلوة کمرت اساس عظیم اشانی را که پوشیدن لباس خلائقش افتخار اساطین
 کلام است و نوشیدن کانس اطبا کخشم واجب استظهار صنادید خواندین نافه فرمان
بیت مباحی از قد و شمس لادم . . . تعالی الله زهی شاه مکررم . . . **نشر**
 صلوات علیہ و آله و سلم علی وجه الکامل و الاتم . **ابا بعد** هوشمند سخن شناس
مصرع بی شبهه و القیاس داند که تورخان فضیلت اقباس از اولاد عباس میخواست
 کسر اختلافت نم برده اند و آیم جهانمانی ایشان را با نصد و بیست و سه سال و کسری
 شمرده اند و نخستین خلفای عباسی سفاح بود و آخرین ایشان مستعصم اسال الله تعالی
 ان یعمی عنی ذکرا خبار هم من الذلل و الاشم **ذکر اول خلفا بنی عباس کسب سفاح**
مشهورست بی بی الناس نام سفاح عبد الله است و کنیتش ابو العباس و چون بعد از
 خونریزشن بسیار خلافت بدو رسید سفاح ملقب گردید و هو این محمد بن علی بن عبد الله
 بن عباس و سفاح صورت خوب و سیرت مرغوب داشت و در ایام ابایلت انبار را
 دار الملک ساخته رایت عدالت برافراشت و بیعت او بقول حمد الله مستوفی در روز
 جمعه سیزدهم ربیع الاول سمرانی و ثلایین و مایه بوقوع پوست و سعودی گوید سفاح
 در شب جمعه چهاردهم ربیع الاخر سنه مذکوره بخلافت نشست و بعضی دیگر از اهل خراسان
 اعتقاد دارند که آن صورت در تصف مجاری الاخری از سال اتفاق افتاد اما وقتش
 بی خلاف در سیزدهم ذی الحجه سنه ثلایین و مایه دست داد اوقات عیاش
 بی خلاف بروایتی مجمل دو سال بود و زمان سلطنتش بقول او چهار سال و هشت
 ماه وزارت سفاح در اوایل حال تعلق با بوسله خلال میداشت و چون ابو سلمه
 کشته شد خالد بن جعفر بر کبی بدان امر اشتغال نمود گفتار در میان **ششم** و
 از وقایع زمان خلافت ابو العباس سفاح و بیسان ذکر وفات زمره و

از اصحاب علم و صلاح رحمة الله چون زمام مهمم فرق انهم بقبضه اقتدار در آمد
 کجا بنیض ضبط بلاد و امصار را تمام نموده بردار مصر و شام عم خود عبد الله بن علی را
 حاکم ساخت و تخم دیگر کش داد و بن علی در حرمین شریفین رأیت ابالت برافرا
 و برادر سفاح ابو جعفر منصور بفتح واسط و حرب یزید بن عمرو بن هبیره مأمور گشته
 با تفاق حسن بن قحطبه بدو بجانب شتافت و یزید ان بلده را مضبوط کرده و ابو جعفر
 شرایط قلعه کبری بجای آورده مدت یازده ماه زمان محاصره امتداد یافت و چون نزدیک
 مروان نزدیکان هبیره انجا آمد از ابو جعفر امان طلبیده از تضیق حصار بیرون خسر امید
 و ابو جعفر او را یا بعضی دیگر از سر مکان بنی مروان چند روزی ملازم خود ساخت
 اما بالاخر هبیره با شارت سفاح قیصر حیات اکثر ایشانرا از بنیاد برانداخت بلکه
 بغیر از عبد الرحمن بن بشر عجمی و معز بن زاید هبیره هیچ کس از ان طایفه نجات نیافت
 و یزید بن عمرو بن هبیره در سن جهل و پسنج ساکله عنان غریمت بجانب عالم آخرت
 یافت در تاریخ امم یاغی مسطور است که یزید بصفت فصاحت و شجاعت و کوشش
 بود در اکل و شرب اطعمه و اشربه افراط تامی نمود و در سال اول از فطانت
سفاح بروایت بعضی از اهل دین شد و نجاح **ابو جعفر یزید بن القعقاع القاری**
 فوت شد و او غلام عبد الله بن عباس بن ابی سعید الخدری بود و علم قرابت
 از عبد الله بن عباس رضی الله عنه و بعضی دیگر از صحابه اخذ نمود و در شریفین
 و یانیه و زبیر آل محمد ابوسلمه خلیل بغرب تیغ آل عباس را با سحبات حاکت زده
 از عالم انتقال کرد و تفصیل این اجمال آنکه چون سفاح بر سنده خلافت تمکن گشت
 بنا بر میلان خاطر ابوسلمه بجانب عسرت ظاهره بتویه و بویقی که در سوتش افکنده
 بود و پنجا است که او را بکشند اما لی مشورت ابوسلمه این حرکت اسکا کالی
 داشت بنا علیه **ابو جعفر منصور** را جهت استخاره زبیر آل محمد و اخذ

نزد ابوسلم فرستاد و ابو جعفر چون یکدوم در رسید ابوسلم شرط استفسال بجای
 آورده **گفتند** و ابو جعفر روزی چند بجای سیر برده در خلوتی سبب آمدن خود را
 بسبح ابوسلم رسانید و برین پنج جواب یافت که سن ابوسلم در سلطنت علایمان هر
 المومنین انتظام داریم هر گاه با ما از حد بیرون نینم قتل واجب می شود و ابو جعفر مقتضی الطر
 بگوید باز گشته رسیدن همان بود و کشتن ابوسلم همان و بعضی گویند که سفاح
 پیش از آنرا جمع ابو جعفر کار اورا ساخته بود و در تاریخ امام فقی مسطور است که ابوسلم
 برادر الصبی را بوقان فرستاد تا تحت مستی ابوسلم را با دقت داد و در آن
 او ان که ابو جعفر در آنجا بود ابوسلم نهان در سلیمان کنیز گرفته در حضور منصور
 اورا بقتل رسانید و این حرکت سبب از خاطر ابو جعفر گردید و در بیان **داود بن علی بن سید**
 ابن عباس که والی حجاز بود از عالم حجاز انتقال نمود و سفاح منصب اورا خال خود
 زیاد بن عبید الله تقوی قسر نمود و در سنه اربع و ثمان و مائیه و مائیه و مائیه از کوفه
 ما بناز نقل کرده در تبصره مدینه مائیه بر اسم امام بجای آورد و در سنه خمس و مائیه
 زیاد بن صالح در ماورالنهر با ابوسلم باغی شد و ابوسلم لشکر بدانجا فرستاد زیاد
 بخار و پنهانی کجخت و در میان ازیم و جان زیاد زیاد سر گرفته ترش نزد ابوسلم
 و درین سال **عبد بن ابی بکر بن محمد بن عمرو بن خرم الانصاری المدنی** که شیخ مالک
 بود و از انس روایت دانست و وفات یافت و هم درین سال صاحب مقامت **را بعهده**
اسمعیل العدی بقول بعضی از مورخان از جهان فانی بعالم جاودا نفعی انفعال نمود
 و رابعه علیها الرحمه بوفور زهد و عبادت و ظهور گرامت و خورانی عادت
 مشهور بود و در سنه و ثمان و مائیه و مائیه و مائیه بن عبد الرحمن بن السلی الکوفی در سلطنت
 اهل حدیث انتظام دارد در نزد و سه سالگی فوت شد و در زمین سال **ربیع بن اونی**
عبد الرحمن القصبی که از انس و سعید بن مسیب صحاح حدیث نموده بود و مالک از و

روایت دارد و وفات یافت و هم در سال **زید بن اسلم العدوی** که نفعاً است
 و دانش از امثال و اقزان امتنا داشت بنامه که در مدینه جمل فقیه و حلقه
 درس او جمع می شد ند باجل طبعی در گذشت محمد بن اسمعیل بخاری گوید که زید بن اسلم
 بصحبت شریف امام زین العابدین سلام الله علیه و سلم آمد شد می نمود و از اشقرت
 استغاره می فرمود و در بعضی سال **عطاء بن السائب الکوفی الشقیق** که از عهد الله بن
 اونی رضی الله عنه صحابی روایت داشت فوت شد در تاریخ امام فخری مسطور است
 که قال محمد بن جنبل سو رجل صالح کان یحکم کل بدیه **ذکر زین ابوسلم بطواف بیت**
الرام و فضل کردن ابوالعباس از جهان گشت در تمام در سه روز است و ثلثین و مانه مانه
 ابوسلم بنرم که در حج ایسلام و طواف رکن و مقام از در خراسان
 متوجه ممالک عرب گشت و پشت بدرگاه خلافت پناه شناخته تا تناف
 الطاف سفاح اخفصالی بیت و در آن امام هر چند ابوجعفر صفور برادر خود را
 بر قبیل ابوسلم غرض کرد سفاح سخن آورد السبع رضاجای بداد اما خلاف رای
 ابوسلم ابوجعفر را امر جلیج کرد آمد و ما ابوسلم گفت که بر آدم سابقاً التماس امارت محتاج
 کرده بود و الا این منصب ادری سال بنومفوت می ساختم و این یعنی برخلاف ابوسلم که آن
 آمده نمود باران بر زبان او رده که ایشان خود میست در حوار خانه که بعد از بابسی که
 اسپال امارت فافزین تعلق گرفتی القصه چون موته حج نزدیک شد ابوجعفر و ابو
 مسلم متوجه حرم گشته در آن سفر دولت قطارشستر مطبخ صریح خانه ابولمرا میگذ
 و او یک منزل بر بنصور سبقت گرفته اند فرمود که هیچ آورنده ز قافله طعام بنزد او جمع
 بر این روزی دو نوبت بر سر خوان ما آمده چیزی خوردند و در دم بر نوبت عمل نموده
 دعوت مستوفی می نیند نفعت که در آن او ان روزی ابوسلم دید که شخصی نظمی شتعال
 دارد و بسیار سخن حکم کرده آن شخص گفت چهار کس دادم و جهت او آن

پرهنی پنم و ابو مسلم دست از آن کس باز داشته فرمود تا بعد از آن
 برای مردم برض تشریح زوره نرند و چون ابو مسلم مکه رسیده از آنجا سگ حج با
 برداشت بعضی از مسافران و جمله مجاوران حرم را الباس کرد و آن
 مقدار خبر و احسان در آن مغواز ابو مسلم صادرند که مردم او را امر حقیقی و ابو
 جعفر را امر بخاری گفتند و در وقت راجعت ابو جعفر بر ابو مسلم شن گرفت
 پس از آنکه منزل ذات عق رسیده شنید که عن قایض را در پیش
 سفاح از حرکت باز ایستاده و انقالتش بعالم عقیق دست داده و کیفیت
 وفات سفاح چنان بود که روزی روی خود را در اینجه دهد و گفت
 اللهم انی لا اقول كما قال سليمان بن عبد الملك ان الملك انساب ولكنی اقول
 اللقمه عن فی طول طاعتک فمتنا بالعانیه و هنوز این دعا فایض نگشته بود که
 او از غلامی شنید که با دیگری مکتب نمده میان ما و خود ماه و پنج روز مانده است
 و این سخن نظر نموده مکه حسی الله سر زمان راند و بعد از روی چند بنا کرد برافرد و چون
 از حدیث فلاح است و پنج روز گذشت در سیر دهم ذی القعدة خیمه کوره دست قضا
 روز نامه جاستس در نوشت و چون ابو جعفر بدین حادثه اطلاع یافت در میان
 موضع توقف کرد تا ابو مسلم بویا پوست صورت واقعه ابا و در میان نهاده
 گفت صلاح در آنست که تو بر سید تجمل با بنا شناسی و در ضبط مملکت
 و استماله سپاهی و رعیت سعی نمایی و ابو مسلم بموجب فرموده
 بر ججاج استعمال در حرکت آمد و باده سوار جزار با بنا رسیده دید که ماه
 عیسیانی کوسنی بن علی بن عیسی بن عیسی بن عیسی بن عیسی بن عیسی بن عیسی
 خوشش دعوت بنماید و ابو مسلم خلائق را از رعیت عیسی مانع
 آمد و دیگر کس ملتفت بحال عیسی نشد و منصور نیز متعاقب تهر زوال نموده

عسی نخندت شناخت و بر اسم اعتماد بجای آورده ابو جعفر
از وعظ کرد و روایت حمد الله ستوفی چون ابو سلمه بانبار رسد داعمه
فرمود که عسی را بخوانت بر دارد و عسی از قبولی آن ارشاد منع نمود
و العلم عند الله المعبود **در ابو جعفر منصور** **ع** او نیز مانند برادر خود عبد الله
نام داشت و منصور لقب اوست و منصور اسب مبارک در بخت و کشت
بود و انقی میگفتند و ابو جعفر و انقی در او اهل **س** بیخ و کمان و ماه
بر ستم خلافت نشست و خروج عبد الله بن علی بن عبد الله بن عباس
و را بذر و سبنا انقی برست و انهدام اساس جاث ابو سلمه و ظهور
و محمد و ابراهیم انباء عبد الله بن حسن بن علی در طبایع علم السلام
و بناء دار السلام بعد از امام ابان که منصور بوقوع پیوست و منصور اول
شخصی است از عیالسان که نسبت بسادات در مقام معا و است
آمد و قبل از وی بوکسته ان عباس با اولاد امیر المومنین علی رضوان الله
علیها طریق نبوت و اخلاص سلوک صد گشتند و اول خلیفه که بنیمازا نمود
نزدیک گردانده بقول ارباب ستم عمل نمود ابو جعفر بود در امام دولت
او کتبت فرمود ان از زمان سرمانی و فارس بگفت عربی نقل کردند
و کتاب مطلی و کلبه و دمنه از جمله است و محمد بن اسحق کتبت سر و منجاری
در زمان منصور تالیف فرمود و پیش از ان این رسم نبود و منصور نخستین
خلیفه است که بخدم و مولی خویش اعمال جلیله داد و مناصب عظام عرب
با بر حسب دوکی در نقصان نهاد و فاضل جعفر در منزل بر بون تاریخ
ذی الحجه ثمان و خمسی و ماه وقوع یافت اوقات حیاتی شصت و سه سال
بود و زمان خلافتش نزدیک هشت و دو سال فالد بر یکی و ابو ایوب سلیمان بن خالد پیوست

در زمان ابو جعفر با بر وزارت قیام نمودند و حاجب ابو جعفر ربيع بود گفتار در
 در کوفه و عبيد الله بن علی و بیانی بن ابی موسیلم تقدیر از وی وارد است که مورخان آگاه او را
 اند که چون عبيد الله بن علی عبيد الله در دمشق از وفات سفاح و قوف
 یافت با اجتماع خلایق فرمان داده گفت که در آن او آن که سفاح بنو است
 که از عتبت مروان حمار لشکر فرستاد فرمود که هر کس از اولاد عباس
 که امارت سپاه را اختیار کرده مروان را بکشد و سب لعنه من باشد
 و جنایت بر مکه نشان ظاهر است ان مهم را من کفایت نمودم اکنون بنا برین
 مقدر خلافت من می رسد با ابو جعفر از طرف شام و امانی خراسان
 که در دمشق بودند بعد از استماع این سخنان با عبيد الله بن علی کردند و عبيد الله سپاه
 و او ان بجران رفت و با حاکم انجام مقاصد علی صالح نموده چنده هزار کس از خراسان را با توهم
 اندک مبادا با توهم بوندت بکشت نگاه بپضای شناسفته محل اقامت انداخت و خندق در
 کرد بیکر خود تربت ساخت و از آنجا با ابو مسلم فرموده منصور ساه موقوفه مکتوب
 خود گردانیده منوچهر بن عبيد الله کشت و بعد از قطع منازل در برابر او فرود
 آمده مدت پنج ماه زمان معابله و مفاصله آمده امانت بالاخره در او اخراج مادی
 الاخری کسب و ملتبی و مانعیم حضرت بر ترجم علم ابو مسلم و زید و سپاه شام بر وی افزودم
 پیش گرفتند و ابو جعفر بعد از استماع این خبر الوالصب نامی را جهت ضد ط
 عتاب بیکر ابو مسلم روان ساخت و ابو مسلم در عقب رفته گفت من بر خون چندین
 هزار کس امین بودم چه واقع است که در اموال ایشان خاکی قسم در روضه الصفا
 مسطورت که چون عبيد الله بن علی از مکه که فرار کرده بنام برادر خود سیمان بن
 که حاکم بصره بود برد و چندگاه در ان ولایت پوشیده و پنهان رو کرد کار گذراننده
 بر گردان خانه بستند تا بر عبيد الله فرود آمد در روز چهارشنبه بکشت و پنجم

اخر الامر بنو موسیلم بن عمرو را در اطمینان کشته در خانه او کشتند
 از عتبت مروان حمار لشکر فرستاد فرمود که هر کس از اولاد عباس

ماه شعبان سنه مذکوره صاحب الدعوه ابو مسلم حکيم ابو جعفر منصور کشته شد
کيفيت حال پييل اجمال کز دران وقت که ابوالمصعب از نزد ابو جعفر حيرت
ضبط عنايم سپاه عبدالله علی لعيسی که ابو مسلم رسيد و نامه را که خليفه دران
باب نوشته بود بمطالعه ابو مسلم رسانيد صاحب الدعوه بغايت بر کند و بدست
استخفاف ان نامه را بنسب مالک بن ستم انداخت و حسن محظية بغير تراجم ابو مسلم
نسبت بمنصور فهم کرده دران باب رقمه بزود ابو ايوب و زير فرستاد و هم دران
ايام جسد بن محظية خليفه نوشت که ان ديگر در دماغ عم تو کسيانه ساخت بود اکنون
در سر ابو مسلم جاي کوفه بنا برين جهت ريش خاطر ابو جعفر از ابو مسلم بخت نصاعف بد زنده
قبل او را بنسب نهاد بخت ساخت و ابو مسلم بعد از فراغ بال از هم عبدالله علی بن رخصت
عازم خراسان کشته منصور از استماع ان خبر مضطرب شد و ابو مسلم نوشت که ابالت
ولایت مصر و شام بتوارزانی دستم باید که مراجعت نموده بضبطان مملکت بردازی این
سخن در جمع قبول ابو مسلم جاي بنا فتنه عثمان که ان نامه ری مازیکشید و دران موضع آلود
میرود و وی از نزد ابو جعفر برسانتا شده در باب مراجعتش بقدر عهد و رسالتش نمود و در
خلال ان احوال بود او که از قبل مولوم در خراسان حاکم بود بنا بر حرکت ابو جعفر
مکتوبی مشتمل بر وجوب اطاعت خليفه بنسب ابو مسلم فرستاد و ابو مسلم از جوانی این کتابت
خشان فهم کرد که اگر می رخصت منصور خراسان رود او بود او و بقدم خلاف پیش آید
آمد لاجرم خيال مرگ منصور در خاطرش افتاد و خشت ابو اسحق بروزی را بجهت
استخراج بدار اطلال فرستاد و باندک زمانی ابو اسحق سمول غنايت و احسان و ابو جعفر
بارگشته معروض ابو مسلم رسانيد که من از خليفه نسبت بتو غیر تنقذ جزئی فهم کردم که انگاه
ابو مسلم بجانب روميه که دران زمان مستقر دولت ابو جعفر بود رخصت نمود و هر چند
مالک بن ستم و بعضی دیگر از مردم خرمنند او را امضاء این عريبت منع کردند بجای

رسید و چون ابوسلم نزد یک بروی منزل کردند معارف می یافتند موجب اشارت
 منصور شرط استقبال بجای آوردند و صاحب لده در غایت حشمت مجلس خلیفه
 در آمده ابو جعفر او را در کنار کشید و بزبان لطف و تعطف احوال پرسید اما بعد از
 سه روز از وقوع ملاقات عثمان بن بهیک را با سه سیهک دیگر در حجره پنهان ساخته
 با ایشان گفت که چون ابوسلم پیش من آید و من دست بدست زخم شما بیرون آمده
 بزخم تنوع تریبگر او را زبر و زبر کنید و در روز چهارم که ابوسلم ملازمت خلیفه باد
 نمود منصور حواس را بر نمردن گرفت و هر چند صاحب لده و لمر اسم اعتدال را استعمال
 نمود ابو جعفر عذر او را نپذیرفت بلکه تا غصبتن بیشتر از پیشتر متعال یافته دست
 بردست زد و آن حمار سیهک اینک قتل ابوسلم کرده ابوسلم گفت
 یا ایله المومنین را از برای دفع دشمنان خود نگاهدار منصور گفت من دستم
 از تو قوی تر ندارم آنکه ان چهار نفرات متعاقباً هم ابوسلم را با تمام رسانند
 و جسدش را در کلیبی بنیده در گوشه خانه گذاشتند و هر کس از ارکان دولت که مبارک
 خلافت در می آمد منصور کالید ابوسلم را بوی سفید کونند که اکثر از ما و ارا ابو جعفر
 از قتل ابوسلم خرم و مسرور شدند زیرا که از مهابت و بیم سستش شب
 بغایت بر بستر استراحت نمی بودند و روز در زرجان کفن پوشیده
 سپری نمودند **ذکر مخالفت و مقاتلت سببا و التی پرست و بیان بعضی**
دیگر از حالات که در ایام دولت ابو جعفر بود سببا و نجوسی بود نیشا
 بودی الاصل و با وجود عداوت دمی ما ابوسلم محبت می ورزید
 و ابوسلم نیز ملتقب بجالش میکردید و چون خیر قتل ابوسلم در ولایت دی
 متعلقش رسید سببا و جمعی کثر از مومن و ملحد را نیز خرافات مالا بعد از غیبت
 با خود متفق ساخت و با ابو عقیده نامی که در آن اوان از قبل ابو جعفر حاکم ری بود

نهار به نموده غالب آمد و بسیاری از عیال و اطفال مسلمانان را اسیر کرده قرب صد
هزار کس بر جمع گشتند و ابو جعفر بعد از استماع این خبر جمهورین مرا حجازی ابا سباه
بلا آنها جنگ رساند و رساند و رساند از وی باستانان جمهور رساند در ساسانی
بوی کسید و انقیال التهاب با دستخ و نصرت بر جم بر علم اسلام و زید و سنان و نجیبی بنا
باصه مد ملک طرستان برده و صهیدان کبر بر کبر ابا جمهور و خنوص صاسان بقیل رساند و روس
این سازند ابو جعفر منصور در رساند در تاریخ حافظ ابو مسطویست که چون آنست
فته سبنا و نجوسی انظفا پذیرفت و اموال غیر محصور از خزائن ابو مسلم و جهات رساند
بدست جمهور افتاد ابو جعفر جهت طلب ان مقام کین پس جمهور در رساند و این بی برگ
جمهور و جمهور اتباع او که ان آمده با ابو جعفر رساند مخالفت کردند و بر تو شعور منصور
برین افتاده در ستهور سته ثمان و تلمی و ماه محمد بن اشع را بدفع جمهور زنا خزرد کرد و محمد
بجان ری گشتانده جمهور بطرف اصفهان گرفت و ان بلده را در تصرف آورده
محمد قوی ابا سباه را بدان صوب ارسال است و جمهور از ابی نیز فرسار
نموده در حد و اذر پیمان بعضی از لشکر بانش که از سقت سیز و کوز پندک آمده بودند
پیکر او را بیغ تبر بزین کردند و درین سال قسطنطین رومی مابعد هزار مرد جلالت
این متوجه بلاد مسلمان گشته بدانق رسیده و صلح علی بن محمد الله بن عباس
با سباه می گشتن بقاله او قیام نموده قسطنطین منزه کردند و در سبت و تلمی باو
عبدالرحمن بن هشام بن سید الملک بن مروان بطرف مغرب گزیده بر چند شهر از ان مملکت
استیلا یافت و قرب دولت سال حکومت ان دیار در حال نه انقیال رساند و در سینه
اربعین قاه بمدینه گشته و زنده بر ابو جعفر منصور خروج کردند و این طایفه منسوب
بسیار الله روند بودند و بنده سبب شایع عمل می نمودند و عمده الله در خراسان
داخل اجمان عباسان بود و بنا بر فی الغنی که میان او ابو مسلم دست داد جمعی

کثیر از اتباع بقتل رسید و بقیه شیعه پوشیده و پنهان روزگار میکردند تا درین
 اوقات که خاطر ایشان از جانب ابوسلم جمع شد در مدینه تا شیعه ظاهر گشتند
 و فوجی از آن طبقه طواف قصر منصور نموده او را با الوهیت می گسودند و منصور
 بر عقیده فاسده روندید اطلاع پیدا کرده صد کس از رؤسا ایشانرا بزندان
 فرستاد و بقیه آن کمر اتان لی تحمل شده با هم گفتند که اگر منصور بر خدای ما فرود نمی آرد
 ما او را بکشیم و دیگری را با الوهیت بر کیم حکم آنگاه تا بوقتی خالی برداشته و جمع کثیر
 سردر پی توبوت نهاده چون بدر زندان رسیدند از بزمین افکندند و عظام
 خود را از بنر بخت داده بغریمت قتل ابوجعفر روی بدار الاماره آوردند و منصور
 از کیفیت حادثه آگاه می یافت مامع و دری چند از قصر بیرون آمد و بنا بر آنکه
 اسب حاضر بود بر استر سوار شده متوجه راوندیه گشت درین اثنا منمن بنز آید
 در شجاعت و سخاوت نظیر نداشت و در حین محاصره واسط از منضو
 گیر بخت بود از منزل احتفاظ ظهور نمود و بیک جمله سبک جمعیت اهل ضلالت
 متفرق کرد آینده مقارن آن حال دیگر قدم بارگاه سلطنت برد رسیدند و اکثر آن
 طایفه را بقتل رسانیدند آنگاه مغر منظور نظم حمت منصور گشته حکومت
 بمن باو تعلق گرفت و درین سال ابوجازم سلم بن دینار الفارسی لامع کج
 جمله از جمله علماء و زما مدینه بود و بوخط و نصیحت مردم اشتغال می نمود
 از عالم انتقال فرمود و هم درین سال عمر بن قیس الکندی السکونی که
 بر و ایستام یا فغی هفتاد کس از صحابه را دیده بود و بصد ساکی رسیده فوت شد
 و در سنه اصدی و اربعین و مایه موسی بن کعب الیمی المروری که در سلک تبعار
 آل عباس انتظم داشت لوا، توجه به عالم آخرت برافراشت و در سنه ثانی و اربعین
 و مایه محمد بن اسمعیل الکنونی که از انس بن مالک رضی الله تعالی عن

روایت داشت فوت شد در تاریخ ام مسطورست که محمد بن اسمعیل را چهار سیکر
ششم متولد شدند و هم چهار عمر یافتند و در سنه ثلث و اربعین بروایتی که ام فاطمی
تصیح کرده ابو عبیده حمید الطویل که در بصره داخل ثقات تابعین بود وقتی که در نماز
استاده بود بیکناگاه افتاده زخت بقبا بد فنا داد و در ذی قعدة ایرتال **ابو المعتمر**
سیلمان بن طرخان التیمی که در سلک علما و زناد بصره انظام داشت داعی حقی را پسک
اجابت گفت از معتمر بن سیلمان مرویست که فرمود پدرم چهل سال در ذی بروج
میکز را نید و روزی افطار میکرد و نماز با ما در ابو وضو نماز خفتن میکرد مدت عمر
ابو المعتمر بود و هفت سال بود در همین سال **یحیی بن سعیده الانصاری**
المدنی که یکی از علما زمان خود بود و چندگاه بفرمان منصور بام قضا قیم نمود در قریه
رصاه از عالم انتقال فرمود و در سنه اربع و اربعین و ما یله ابو جعفر منصور جریست
کردن حج اسلام بجانب بیت الحرام شتافت و چون محمد و ابراهیم انبا و بعد آئینا
حسن بن حسن بن علی بن ابی طالب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین از وی مترجم بودند
بملاقاتش رغبت نمودند و منصور این جهت مضطرب گشته در طلب آن دور
کوار سعی بسیار فرمود و چون ایشان را نیافت و له ماجد ایشان عبدالله بن حسن ارضی الله
گرفته حبس کردم و هم درین سال عبدالله روی بجوار مغفرت ایسی آورد و هم
درین سال **عمر بن حمید المعزلی** بتقدیر ازلی وفات یافت و او را بعضی از اهل تاریخ
در سلک علما و زناد اهل اسلام شمرده اند و طایفه گفته اند که عمر و نسا و اعقاب
انصاف داشت و از دستخمان که دلالت بر کفر و زندم میکند نقل نموده اند
و عمر و بن عبیده در وقتی که از آنکه باز گشته بود در منزل مران از جهمان
گذران انتقال فرمود و هم بنجامه فون شد **در کمالفت محمد و ابراهیم** با ابو جعفر
و شهید شدن ایشان تیغ جفای چرخ سنگ نردم و خزان

دانشور بشوید پوسته که ابو جعفر در زمان حکومت خویش نسبت با ولاد امیر
 المؤمنین حمید حنیف و عدی سایر بنمود و مجروح اول تو می گیس و قیدان کرده و اجیب
 العطف اشارت فی فرمود بنابر آن محمد بن عبد الله بن حسن بن حسین بن علی مرتضی
 رضوان الله علیه جمیع که در سلک اکابر اهل بیت انظام داشت در ماه جمادی الاوی
 سه نفس و اربعین مایه در مدینه رایت مخالفت منصور بر افراشت و عامل منصور
 بقتل ساینده دیار حجاز را بتصرف در آورد و اکثر معارف و اهل سادات
 خلافت محمد را بیدم فتنه و جمله متوطنان مکه و مدینه غاشیه متابعش بر دوش
 کردند و چون این خبر بگوش ابو جعفر سعید سی بن موسی بن محمد بن علی بن عبد الله بن عباس
 بالسر فرادان بدفع محمد نامزد فرمود و عیسی بن ظاهر مدینه طیبه فرست و با محمد اخا
 مقاتله نمود و خلق کثیر از جانبین بقتل آمدند و بالاخره اصحاب محمد که ریخته آنجناب
 در چهاردهم ماه رمضان سال مذکوره شهید گشت و در غزه همین طه برادر محمد ابراهیم بن
 عبد الله رضی الله عنه باده بعضی از شیعه در بصره خروج کرده سفیان بن معاویه که از قبل
 ابو جعفر حاکم آن ولایت بود در دار الاماره محقق نمود و آخر الامر بامان بیرون آمده
 کار ابراهیم بالا گرفت چنانچه قرب صد هزار کس در ظل رایش جمع گشتند
 و ابو جعفر از شنیدن این خبر در بحر حیرت افتاد چه در آن زمان لشکر بایش
 در اطراف بلاد مستغرق بودند و در پست و هفتم شهر مذکور واقع محمد بن
 عبد الله رضی الله عنه بسمع ابراهیم رسیده شو تشکر گشت و بعد از تقدیم
 مشورت بجانب کوفه که در آن زمان سلگن منصور بود توجه فرمود و اضطرار
 ابو جعفر بشتر از پیشتر گشته درین اثنا عیسی بن موسی و حمید ابن تحطبه از حجاز باز
 آمدند و منصور رایت ترا بدفع ابراهیم فرستاده بس از تلافی فریقین سپاه
 منصور طریق انزرام پیش گرفت و لشکر ابراهیم دست بقتل و غارت بر آورده

درین وقت جعفر و محمد سران سلیمان بن علی بن عبد الله بن عباس از پیشت سپاه
ابراهم رضی الله عنه درآمدند و این حرکت سبب نهزیت جیش ابراهیم و موجب
استیلا لشکر ابو جعفر گشت و در اثناء کرده و فریزی بخلق ابراهیم رسیده شهید گردید
و عیسی بن موسی سرشن از ابو جعفر و ستاده خاطر از ان مرفارغ گردانید مدت حیات
ابراهم چهل و هشت سال بود **دگر بنیاد دار السلام بغداد و ایراد بعضی دیگر از**
وقایع که در آن اوان دست داد باینان بیانی سخن و در او بیان حکایت نوگون
آورده اند که ابو العباس سفاح در ایام جهان بینی خود بنواحی کوفه شهری ساخته آنرا
مدینه نامید تا نام نهاده و مدینه نامیده دار الملک سفاح بوده منصور نیز چندگاه
در آن بلده مآکوره بر منصور خروج کردند بخاست که دیگر در آن شهر متوطن باشند
بنابران فرمان داد تا شمار آن موضعی مناسب پیدا کرده بنیاد بلده که دار الخلافه تواند
بود قیام نمایند و انجاعت بعد از جست و جوی و تک و پوی از منزل را که حالاً دار السلام
بغداد است اختیار کرده بعضی رسانیدند و منصور بنفس خویش بر آنجا بنیاد شافت
احتیاط فضای دگر گشای بغداد نمود و آنرا قابل تعمیر یافت بنیاد شهری شیخ
وسیع اشارت فرمود از علی بن یقین مروی است که گفت من در آن زمان
که ابو جعفر ملاحظه زمین بغداد میکرد در ملائیش بودم و در آن نزدیکی
راهی در دری اقامت داشت و عجمین بران دیر افتاده راهب پرسید
که سبب آمدن امیر بدین مقام چیست گفتم میخواهد که اینجا شهر پی
بنا کند سوال کرد که چرا نام دارد جواب دادم که لعبد الله گفتم چرا از لقبش
خبر ده گفتم المنصور و با آن راهب گفتم این شخص درین منزل شهر نمیتواند
ساخت گفتم چرا گفتم ما در کتب قدیم دیده ایم که درین موضع کسی که نامش
مفلاص باشد شهری بزرگ بنا خواهد کرد و کن سخن راهب منصور رسانیده و اطهار شاذانی

کرد و از اسب فرود آمده سجده شکر بجای آورد و غزیت او بر عمر بعد از تقصیر
 یافت و این نسبت این معنی را استخاره نموده منصور جواب داد که مرا چیزی
 مقلص میکند و غالب هیچ کس برین سبزه و قوف ندارد و چون نواز زبان در
 این گفتی که این بلده را مقلص نمانی خواهد پخت غزیت من این
 کار زیاد کشت و سبب تسمیه من بمقلص آن بود که مادر زمان حکومت منی امیره
 در غایت مقلص روزگار بگذرانیدیم و در یکبندی که من بی بودم فرشته بود که
 هر روز یکی از صبیان طعمای ترش نماید و لوت من رسید ^{چون} خیزند آنهم نابرابر است
 دایه خود را از دیده و فر و حشه دغونی مهیا پختم و چون دایه برسد که وجه
 طعام را از کباب جدا کردی بهانه بر زبان آوردم و بالاخره سر کشید آن کابینه نشاند
 بر مقلص بخواند در از زمان مقلص نامی ندردی استمار داشت و از هر کس این کار
 سر بر میزد با ولایت میکردند القصد چون اسباب تعمیر بعد از بهم رسید در ساعتی
 که نوحیت منم اختیار نمودنی سینه منم و اربعین و ماه استادان نهاد کار کردند
 اما در سینه مذکوره بجهت ظهور محمد و ابراهیم رضی الله عنهما چندان کاری آتش زلفت و در سینه
 ست و اربعین منصور زلفت دیگر تکمیلان عمارت را ایست نهادیم ساخت و هنوز نیم کاره
 بود که از مدینه مائمه با بخارفت و خل آقامت انداخت بعضی از فضلا در وجه تسمیه آن بلده
 گفتند که در از سینه بقادران حوالی مانی بوده که از انباغ داد خوانده اند و زمره گویند که
 بنام صمتی است و داد عمارت از جنس اوست و برین تقدیر لفظ بعد از داد فایده
 بوطیه الضمیمه و الله تعالی عسلم و در سینه مذکوره یعنی **سینه** و اربعین و ماه
 محمد بن السائب بن بشر **الکلبی** که در علم تفسیر و اخبار و انساب رجوع و آب
 علم است افادت انساب بود در کوفه از عالم انفال نمود و هشتم در سن سال
 ابوالمقدوم شام بن عروه بن الزهریر که از حمله اعلم فقها و راه حدیث است

دایه

سپاه
 حرم
 برادر
 حیات
 کبر از
 نو کون
 نزا
 که گاه
 شد
 تواند
 در اسلام
 یافت
 بیاض
 زمان
 یکی
 سید
 بر
 سن
 اند
 شای
 دنی

و بصحبت حارث بن عبدالله انصاری رضی الله عنہمست و عمر خود عبدالله بن الزبیر و بعضی دیگر از صحابہ
 رسیده بود در بغداد وفات یافت و ابو جعفر منصور بروی نماز گذارده حدیثش را در قبره
 خیرتر از آن مدفون گردانیده و در **سینج** و اریسن و مایه منصور بیا لعه تمام عمر خویش
 عیسی بن موسی و علی بن محمد پس در آن دانت که خود را از آن منصب خلع کرد و دولت
 عهد را بپسر خود محمد تقوی خود اما وصیت کرد که بعد از محمد عیسی خلیف باشد و درین سال
روبه بن الجاج المصری التیمی السعدی که او پدر او از جمله مشاهیر احبب است و بکثرت
 در آن باب دیوانی دارند و وفات یافت و رو به در علم لغت مهارت کامل حاصل
 داشت و در بصره مقیم بود اما چون ظهور ابراهیم بن عبدالله رضی الله عنہم در آن ولایت دست
 داد و میان الخلیف و سپاه منصور تجار به اتفاق افتاد و رو به از ابو جعفر رسیده و روی
 بادی نهاد و قبل از وصول مقصد بتقدیر سر مد عازم عالم اجرت شد و در همین سال **ابو عثمان**
عیسید بن عمر بن حفص بن عاصم بن عمر بن الخطاب رضی الله عنہم که بعلم و صلاح مشهور بود
 از جهان گذران اشغال نمود و در کسرتان و ابویحیی صایه **ابو محمد سلیمان بن مهران**
الاسدی الکاملی که مشهور بود باغش و در سلک اکابر علمای محدثین انظار داشت
 وفات یافت و تاریخ امام فہمی از ابو معاویہ رضی الله عنہم در زبیر روایت که گفت تمام بن
 عبدالملک مکتوبی در مصحوب فاصدکی نزد اعش فرستادیم چون آنکه منافق ابراهیم بن عثمان رضی
 عنہ و صوابی حضرت رضی کوم الله و جہم برای بن یونس و عثمان رقعہ را در دمان کوفہ
 که نزد یک و بود نهادند و رسول عمام را گفت جواب تو انست آن شخص گفت تمام
 بر او میکشد اگر جوابی این کتاب را بد و نرسامد و شرط سبالعه بجای آورد که اعش داران سباب
 چیزی نویسد تا ضهری بد و نرسد بعد از آن اعش غمگین می کرد که بسم الله الرحمن الرحیم
 اما بعد فلوکانت عثمان مناقب اہل الارض ما نفعناک و لو کان لعلی سواوی
 اہل الارض ما خرمک مدت عمر اعش هشتاد و هشت سال بود و هجرت درین سال

ابو عبد الرحمن محمد بن عبد الرحمن بن ابی لیسى الانصاری که حقیقه زمان خود بود
 و مدتی سال بقضاء ولایت کوفه استغال می نمود در گذشت و محل جانشین
 انقضاء قضاء باری تعالی منتهی گشت و در تاریخ و اربعین ماه **ابو عمر و عیسی بن عمر النقف**
النحوی البصری که اسناد سیبویه و طلیح بن احمد است وفات یافت در تاریخ امام
 با نفعی مسطور است که ابو عمر و در علم خود کتابی موسوم تالیف کرد و سیبویه همان کتاب را تخریب
 نموده و بسوط کرد اینده بخود نسبت داد و همین کتاب است که تالیف سیبویه آنها را یافته
 و در سه ضمیمه ماه ابوالحسن **مقاتل بن سلیمان الازدی** که از اجله مساهیر
 مفران دست جهان گذرانزا و داع کرد و در همین سال تقیبه عراق عرب و بغداد ای
 اکثر اهل جنت **امام ابو حنیفه نعمان بن ثابت الکوئی رضی الله عنهما** روی کمال
 عقلی آورد و ابو حنیفه روایت بعضی از علماء ثقه با جهار کس از صحابه صحبت داشت بود
 بالنسب بنی کلبه در بصره و با عبد الله بن ابی و فی در کوفه و با سهل بن سعد الساعدی
 در مدینه و با عمار بن الولید و مکه و جمعی کثیر از علماء بنی امیین رضوان الله علیهم اجمعین را ملازمت
 کرده با پیستفاده ثقه قیام نموده بود و برین تاریخ و همین سپهر در وقتی که از قبل مروان
 حمار بکویت عراقین استغال داشت جرات گشت که ابو حنیفه را قاضی کوفه گرداند و او اول
 منصب با نموده برینده روزی پای هر روز ابو حنیفه راده نازمانه زدن اطاعت فرمایند کجایی
 آورد و ابو حنیفه خوردن صد تا زیاده را تحمل کرده بعقول آن منصب مبادت نفرمود
 و برین قبایس ابو حنیفه منقول نیز چند انجذاب تکلیف آن را نمود بجای نشیند و بروایتی
 دو روز متقدم قضا گردید و بعضی از کتب معتبره منظر در آمده که روزی امام اعظم بر او میگذشت
 شخصی از بیابان را بدی نموده گفت این بر تو که امر است خدا را که گشت غار سلک از
 و امام آن حدیث را استناده گشت نسبتاً بطلح مسلمانان در باره من خلاف واقع است
 بعد از آن مدتی عمر مرتب با قاضی کوفت قیام می نمود در تاریخ امام با نفعی مسطور است

وفات امام اعظم ابو حنیفه رضی الله عنه علیه السلام

مراد از
 ابو حنیفه
 در کوفه
 کمال حاصل
 است
 ابو حنیفه
 در کوفه
 امام بن
 نعمان بن
 حنیفه
 امام بن
 حنیفه

که بعضی از مورخان گفته اند که ابوحنیفه رحمه الله با ابراهیم بن عبد الله بن حسن رضی الله عنه
 در مخالفت ابو جعفر اتفاق داشت بنابراین ابو جعفر او را از مردم نادانان پای در افتاد و این
 دو بیت که ثبت می شود از تاریخ ولادت و مدت عمر و سال وفات ابوحنیفه رحمه الله اخبر شما بد
نظم سال مسأله ابوحنیفه برادر در جهان داد علم فقه بداد سال عمرش گشت تا بمقتاد
 در صد و هفتاد وفات افتاد و بر دینش در میان آل ابوالولید عبدالملک بن عبدالعزیز
ابن صرح العریضی الکلبی که از مسأله بر علمای زمان خود بود قوت شد بقول بعضی از مورخان
 عبدالملک دل گشایست که در اسلام بتصنیف کتاب قیام نمود و در سه خدی و مخنیف و معایه
 محمد بن اصبح رسا را مطلقا لدنی که در انواع فضاائل نسائی میا علم سیر و اخبار نهات کامل
 حاصله داشت در کلاکت و او فضاائل شخصیست که تصدیق تالیف کتب سیر و معاریک است
 و فضاائل در بغداد اتفاق افتاد و در مقبره خیران مدفون شد و در همین سال **معن**
ابن ابیہ الشیبی که در عدل و ستمت مسان رستمی بدل بود و در وجود و سخاوت مانند
 حاتم ضرب المثل بعرب تیغ جمعی از بی باکان بیستانی ضربت شهادت جسد و معنی در
 ایام ابایب بنی مروان مدنی مدیده در بعضی از ولایت عراق عجم و اذرحمان بحدوث
 استفاده داشت و بعد از آن مکان در زمان امارت خود اعلام نصوشت و احسان می نمود
 و بعد از ظهور ابومسلم و فرار نصر بن سبام معنی را نیز در آن ولایت مجال قرار
 نمانده بنیز در جبهه پیوست و در وقتیکه ابو جعفر منصور بر پدید اسپستلا یافتند
 و اسطر را نسج کرد معنی بگوشه کز بخش مدتی در زوایا احصار و زکار میکند زانند
 خباثی سابقا مسطر شد و در آن روز که راوندید بر منصور خروج کردند معنی آنچه
 کاستانده بیرون آمده و در دفع آن طایفه لوازم ستمت بقدری بر سپانند بنا
 بران منصور او را مشغول غایت و لغت کردانیده با نیالت ولایت بن سرفراز شد
 و بسا از چندگاه که معنی در آن مملکت تمهید بساط معدلت برداخت مسزول شده

حکومت سیستان بوی تعلق گرفت و در سیستان روزی در سیستان خویشی نشسته جهت
 میکرد و بعضی از صنایع در نظر او بکار خود مشغول بودند که ناگاه جمعی از مردم سراسر
 با تیغ و سبز در آمده آن حاکم عادل نازل را بقبل رسانیدند و پسر او رفتند و بزرگ
 زاده من یزید بن مزید بن رایدی آن قوم ناماک را تعاقب نموده همه را تیغ انعام نمود.
 بگذرانید و از من بن زاید حکایات بر فایده در باب جود و کرم و سایر جمیع شایسته
 بن الموزینی مشهور است و در کتب معتدیه بن تفصیل مسطور از جمله آنکه روزی من پرسید
 حکومت نشسته بود و با ابرو و وزرا و ندما از هر جایی حریف در پیوسته.
 ناگاه اعرابی در آمده در برابر او ایستاد و زبان تکلمش این بیت کشید که **شعر:**
 التواضع اذ قبضتک جلد کین **•••** و اذ غلظتک من جلد البعیر **•••** معنی گفت اری میدانم
 اعرابی باز گفت که **شعر:** فبجان الذی اعطاک و ملکک و علیک الجلبوس علی السیر **•••**
 معنی فرمود که الحمد لله **•••** اعرابی مار دگر بر زمان او رد که **نظم:**
 مست فتمس لاجبیک اللبانی **•••** مدعی غم نمی بینم الا میر **•••** معنی گفت از نعمت ترا
 اعرابی گفت که **بیت:** و لا آتی بلاد انت قریها **•••** و لو خرت السامع النخود
 معنی فرمود که من سراسر ادا ناکردم غم بمنزلی که آفت تو انی بود عرب گفت که
شعر: فزله با اس زایده بحال **•••** و زاد از غمت علی المیر **•••**
 معنی یکی از غلامان خود را نمی طلب که دانه گفت هم از درم ماوده عرب گفت
نظم: فلیل ما عرب و انی **•••** لا طبع منک بالسمی الکثیر **•••** معنی فرمود که ای غلام هزار
 درم دیگر زاید کنی عرب گفت **شعر:** کانت اذ ملکک الملک رز فاعلا عقل
 و لاجاه خطیر مع کفنت ای غلام هزار درم دیگر بران بیغای عرب گفت
 ملک الجود و الافضال جمعا فنذل یدیک کالجیر العزیز معنی فرمود که ای غلام
 ان هزار درم را منصرف کردان و اعراب لست من هزار درم بیستانند

دعا و شایان انجلیس آن منع خود و احسان بیرون رفت دیگر آنکه در تاریخ امام فاطمی
 از صاحب عباد مرویت که گفت در اخبار من بن زاید خوانده ام که روزی بپاوه از
 اهل طبع بملازمتش رسیده گفت سوارس زرا ای امیر و من شتر می و استری و اسبی
 و در از کوشی و کنزگی بوی انعام فرموده گفت که میدانم که این بد لغالی مرکوبی
 غیر اینها مخلوق گردانیده ترا بران نیز سوار می شتم و ایضا جبه و کوزه و عمامه و دراعه و ازار می
 و مندی و مطرئی و درامی و کسای می و جوری از خرنوبی انعام نموده گفت اگر اتقا زلباسی
 دیگر از جز میسر بودی آینه ترا نیز بدمیدم دیگر آنکه از روان بن ابی حفصه مرویت که
 گفت در وقتی که من بن زاید و الی بن بود روزی بن حکایت نمود که در آن آوان که
 ابو جعفر منصور در طلب ابن جدو نور بطور مبرسانند و من در بغداد تحقیق بودم اندیشیدم که
 مبادا کسی را باز یابد جسمم عزم حرم کردم که بیاید رفتن ساکن شوم و بیات
 خود را تغییر ساخته بر شتر می شتم و عغان بدان صوب العطف ادم و چون
 از دروازه حرب که داخل ابواب بغداد است بیرون رفتم شخص سپاه
 جرده که شتر می جمالی داشت دست در زمام شتر می زد و شتر را خواننده در شتر می
 مرا گرفت و من منوهم شده گفتم چیست ترا گفت نوی ای کسی که امر المؤمنین می طلب گفتم
 من کیستم گفت معنی بن زاید گفتم بچهره از خدای من معنی شتم گفت دست از بن سخن
 باز دار که من ترا بهتر از آن می شناسم که تو خود را و چون باین مرتبه از وی مبالغه
 نمودم کردم عتدی از جوهر که همراه داشت بیرون آورده بوی دادم گفتم بجهای من
 جوهر با ضاعاف مضاعفه و جعلی است که بسبب جدان بن منصور بتو دید این را کبیر و جنان
 کن که بواسطه تو خون من ریخته شود و این سپاه در آن جوهر زو اهر نظر
 انداخته پس از آنکه غایت قیمت آن بروی چشمه گشت گفت
 اکنون از تو چیزی می برم اگر موافق واقع جواب گویی دست از تو باز میدارم والا

معنی از بن زاید

نقل گفتم

خاکفتم بر سر کف ترا در دم بصفت و سخاوت موصوف میداند خبرده مرا که هر زمانی احوال
 خود را یکی یکی شنیده گوئیم گفت نصیحتی را ایستاده گوئیم فی و بچنین سوال میکرد تا بعبه رسید
 و من شرم داشتم که بگویم هرگز قضا احوال خود را نیز نپوشیده ام لاجرم بر زبان آوردم که
 کجا من سنت که بخشش من مابین در جگر رسیده باشد گفت بن کسب خیرت من باده ام
 و منصور مراد هر سر مایه است درم علفه میدرسد و منت این جوهر چندین
 هزار دینار است اکنون من این ابو مشدم تا بدانی که در عالم کسب است که تا خوش
 از تو خیرت و خود خود موجب بناسی انگاه عقدر ادکنار من انداخته و زمام
 جمل اگداشته بازگشت و من اور اندا کردم که والله که نزد من کشته شدن آسایش
 از آنچه تو کردی باز کرد و این بنو هیدستان که بر اینز تعالی از آن بی نیاز گردانیده
 است و او در خنده شده گفت بنیخواهی که مراد دروغ گوئی سازی در آنچه گوئیم که جوین
 زیاد نیست و الله که هر که از ما مکرم و مدد العزیمت از کتاب اعمال خیر می ستانم و از
 نظرم غایب گشت دلیل آنکه من از کج خول بیرون آمده بود قبول رسیدم هر چند
 ان شخص را چشم که غدر خواهی نماهم نباشتم پوشیده نماید که امثال این مقام از این
 زانده بسیار متفلسط و این مختصر کنیا شس ابراد عمالی ان حکایات نذر دلاجرم
 جانم خوش خرام عثمان بسیار بصوت دیگر کرداننده باز ننماید که در سینه شنیدن
 و همین صاه عباد بن منصور که از عکدر روایت داشت و یونس بن زید که بصفت هر سرب
 و فاسم بن محمد و سالم بن عبدالله رسیده بود از عالم اشغال نمودند و در سینه شدت
 و همین و مابده خراج با جنبه قصد از بعثه کردند پوشیده نمائند که بطایفه منسوب اند بعبده
 ابن اناص و او در زمان حکومت مرو ان حساس خسر و ج کرده بردست عبدالله بن محمد
 بن عطیه کشته شد بود و ابوسع او در اطراف عالم متفرق شده بودند و در سینه
 مذکوره از ان طایفه زب حد و بیست هزار سوار در دیار عرب فراسم آمده با عسبر

ابن حفص الازدی که حکومت از بقعه تعلق بوی برداشت حرب نمودند و عمر نغزل رسیده
 خوارج ان مملکت را متصرف شدند و در همین سال مدت عمر عیسی را شد الازدی
 البصری که از جنگ محمد ثانی زمان خود بود و کتابی جامع در علم حدیث تألیف فرموده
 بنهایت رسید و بعضا هشام بن عبدالملک استوفی البصری که اقطای محمد ثانی بود هم
 درین سال شوج عالم عقی که دید و در سنه اربع و خمین و ماہ منصور سلج سی و سه هزار هزار
 درم در پنجهز سباه مصروف داشته نگاه بزار سوار مکتل گردانید و بزند طایم را بر ایشان
 امر ساخته بدفع خوارج اباضیه و شیخ بلاد ان رفیقه نامور کرد و بزند بدخانیت نشانی
 و با خوارج مقاتله نموده کلا شران ایشانرا بقتل آورد و در ان مملکت حکومت مشغول گشت
 و هم درین سال ابو عمر و بن العلاء ابن عمار البیهمی المدنی البصری که یکی از ارباب سبعت است
 فوت شد و ابو عمر و روایت اصح زیات نام داشت و بوقدر علم و صلاح مشهور بود
 مدت هشتاد و چهار سال دارد از طلال زندگانی نمود و در سنه شصت و هفتین و ماہ
 جاوید ان فی لیلی الدلیلی الکوفی که اعلم علماء زمان خود بود و علم اخبار و اشعار و اسباب
 اعراب و فاش یافت و در سنه شصت و هفتین و ماہ شصت و هفتین بصره ابو الفطر سعد
 بن انی عروبه العدوی بعالم انری گشت و او اول کسی است که در بصره تدریس علوم متغولی
 کرد و درین سال قاری کوفه ابو عماره حمزه بن حبیب البصری که یکی از ارباب سبعت در طلوان
 روی بمان جاوید ان آورد و از وی شنو گشت که تکلیف ان سبعت و هفتاد و پنجاه
 و دو گشت و پنجاه حرف است و در سنه شصت و هفتین و ماہ ابو عمر و عبد الرحمن بن عمر و الاورد
 که صاحب علم و عمل و در تکلیف فضائل حرب المثل بود و هفتاد و سه سال از جهان فانی
 بعالم باقی رحلت نمود و در تاریخ امام جمعی از یعلی بن عبید روایت که گفت روزی
 نمود سفیان الثوری بودم که مروی گشت که در شب که در خواب دیدم که در ناحیه
 مرتب بجایه کباب آسمان قضا عد کرده از نظر ما نمان شد سفیان گشت او راست

(در حدیث معتبره
 ابوالفضل بن علی
 علیه السلام)

(در حدیث معتبره
 ابوالفضل بن علی
 علیه السلام)

وفات امام زقرینه ۱۵۸

میگوید روح او را بی عالم بالا رفت است و بعد از آن موضوع بیست که همان شدت نجاس
 وقوع یافتن بوده و در شیخان و مشایخ و ما را ز فرسین الهی که یکی از اصحاب ابو جعفر
 کوفی بود وفات یافت و در همین سال ابو جعفر منصور ذوالشعبی عالم آخرت شناخت
ذکر انتقال ابو جعفر بعالم دیگر در بسیاری کتب علماء را دانستند ببطور این ذره اسف
 در آمده که ابو جعفر قبل از ابتلا برض موت روزی این دو بیت را بر دیواری نوشته
 دید که **شعر** ای جعفر جانت و فاکت و انقضت سنک و اوده الابرارفع ابو جعفر علی کاهن او بجمع
 لک الیوم من ضرب المینه مانع و ازین جهت حسن زین موفور بر خالص منصور استوب
 شده دهان ایام بوزم گزاردن حج اسلام متوجه بیت الطرام گشت و در اثناء راه
 بهلور بستر ناتوانی نهاده چون بر بزمیون رسید چشمه شایسته فی ثباتک حیات ایشانه
 و این صورت در شب تسلم ذی الحجه حجه مذکوره اتفاق افتاد آن شست
 موت او را بنهال داشتند و صبح روز دیگر که او را از طرف اطراف بدینور معمر
 بدر سر پرده خلیفه آمدند رابع حجاب ایشانرا بجدید بعبت ولد منصور که موسوم بمحمد
 ملقب بمهدی بود دعوت نمود و چون تسبیح حاضران بام سالفت برداشته خبر کرد
 ابو جعفر تسبیح یافت و او را بجز و تلفیق کرده سر جهنم و روی گستاخ مدفون ساختند
 زیرا که حرم بود انعکست که منصور هشت بسرو و دختر داشت بدین تفصیل محمد الهدی و جعفر
 البر که از ام موسی بنت منصور حمیری متولد شده بودند و جعفر پیش از پدر وفات یافت
 سلیمان و عیسی و یسویب که از فاطمه بنت محمد که در ملک احفا و طلحه و عیسی بن عبدالله شیط بود
 و در وجود آمده بودند جعفر اصغر که مادرش ام ولد بود صلح که والد اسس رو بسید
 بود فاسم که در سه سالگی سن از پدر فوت شد و اسایی دختران منصور از کتبی
 در وقت تربیت این اجزا در نظر بود بوضوح نه بیست اما چنان معلوم گشت
 که نسب او را ایشان بملوک نبی است اتصال بی نیست و علم خدا تعالی

ت

ذکر محمد بن ابوجعفر الخلیف با مہدی **ع** چون ابو جعفر منصور در وقت
 اجرام گذاردن حج اسلام دعوت حق را بیکجا جابت گفت پس محمد المہدی
 کہ ابو عبید اللہ کینت داشت را بیت ایالت برافراشت و مہدی بہدایت عقل دور
 اندیش در زمان فرمان فرمای بیگانه و خویش اشغال انعام و احسان فرسوادان
 کردانید و بسبب و فور عدل و انصاف راحت و سرور موفور قلب خواص و عوام طوائف
 انام رسانید و در اسرار ضاد خواطر اصاع و اکابر لوازم استقام بجای آوردہ زندان
 و محبوسانرا از قید جس ازاد کرد مگر این طائفہ را کہ بہت ستم و ماکسرتی از طول
 بر اباد نجس بودند و مہدی اول خلیفہ است کہ اہل بخت و مکتلین را فرسود تا کتب کجلا
 تصنیف نمودند و با قاضی حج و براہین بر معاندین غلبہ کردند و خسرو حکیم بنی خطاکہ
 متعین لغبت داشت و دفع فتنہ او در زمان خلافت مہدی و وقوع ایفیت و مہدی در آہ
 محرم اطرام **س** و تبین و ماہ بعد الم آخرت ششادفت ایام ایالتش
 دہ سال و یکماہ و کسری بود و او فات حیاتش چہل و **س** سال در منصب و داریش
 چند کاہ یعقوب بن داود بن ظہان داخل کرد و چند سال معاویہ بن عبد اللہ اشعری
 روی ششست ان نهم آورد **ک** و کفار در بیان خروج و دخول حکیم بن عطا و ذکر وفات
زمرہ از اشراف بر ایہ حکیم بن عطا ساجری ماسر و شعیب فاجر بود تقصیر
 فارت موصوف بکر اہمت جہت معروف و بنا بر آنک طوائف انسان **س**
 زشتس را از بند جبرہ از طلال استر ترتیب نمودہ بر روی یک شہد
 بدان سبب اورا متعین لغبت دادہ بودند و تا ششم نیز از جہل العقب
 آن شقاوت مآب است و متعین فحشت در مرور ظهور نمودہ از لالہ
 باور الہد شتافت و بنواجی شہر کش و قلعہ رفیع بنوع ستم کشیدہ
 جمعی از مردم کہ ایش از اسفید جا بکان میگفت متنابعش کردند و فوجی از کفار نیز

با او بار شدند و آن ملعون دعوی الوهب نموده بر زبان می آورد که حضرت
 باری عز و علا مصور بصورت آدم گشت از آنجه ملائکین ابوالیسر
 سرشیده نفس دند بعد از آن بصورت دیگر انبیا و حکماء و حکام مصور شد
 تا نوبت با بوسلم رسید و حالاً درین جلول نموده تعالی به عمایقول اطالمون و آن کیم معاش
 در سحر و شعبده آن قدر مهارت داشت که مدت دو ماه بر شب از جاه هشت
 مانند ماه صورتی مدوره منور بیرون می آورد که در فرسخ در دو فرسخ بر توفی داشت
 و مهدی عکاسی بعد از استماع خسروچ آن بدختر ابوسعید خراسانی را
 بالشکری سفر انزلیجا و راهزنی فرستاد و ابوسعید آن لعین را در قلعه
 مذکوره مدتی محصره نموده چون نزد مقتنع بوضوح پیوست که آن حصار در شیرخیز
 سپاه اسلام در خواهد آمد و احباب و اجباب خود را حسی نوان و صیان
 زبرد داد تا روی شهرشان عدم نهادند آنگاه اجساد آن مردگان را سوخته و چون
 را در خیم تیراب کردند و جمع اعضا و اجزایشان آن خم بکذاخت مگر بوی سرش
 که بر زیر تیراب ماند و بعد از وقوع این صورت جاریه که از مقتنع گرفتند در گوشه
 جزیده بود بیرون آمد و بر بام قلعه رفتند فریاد بر آورد که ای کس سلام اگر را
 امان میدهند و متعوض جانت من بمیسود در حصین را میکنایم و ابوسعید این معنی را قبول
 نموده کز کت در حصار بکشند و مسلمانان بدانی در آمده هیچ کس ندیدند و نوبت
 واقعه از کز کت معلوم کرده از کمال ضلالت مغنغ متعجب شدند و سفید
 جا کسان مدتی مدید برین عقیده بودند که مقتنع با اتفاق با ایشان با سمان رفتند
 و نوبت دیگر زمین خواهد آمد و خسروچ مقتنع بروایت بعضی از مورخان در سنه تسع و
 خمین معاره دست داد و انهدام بناجیات او در سه نشت و سنه و ماه
 اتفاق افتاد و در سنه پنجم و ماه مهدی عکاسی بن کوسی را که بویب و صیدت

ابو جعفر بعد از وی خلافت بد و بجز سید تکلیف نمود تا خود را از ولایت عهد
خلع کرد انگاه بهر خویش موسی مادی را ولی عهد گردانید و هم در سال هجرت
غزینت که اردن حج اسلام و طواف روضه مطهره حضرت خیر الانام علیه الصلوة
والسلام فرموده فرمان داد ما را بقصد شتر بوف و خمار کردند و خدین نیز اسپاره
را ازاد و راحله غایت نمود و چون بمکه رسید و از مناسک حج فارغ گردید بمجاوران
حرم بیعت ان منع جو و کم رسانیدند که از کثرت جامه دیوارهای خانه کرا بنا بر شده
و امکان دارد که از پنجهت خلل بارگانش راه یابد بنا بران همدی فرمود تا انواب
فسر و کوفته با اهل اجتناب دادند و دوست جامه زر لقب در خانه بوشاید و همدی
در مدینه بخرت و برات فرموده مجاوران روضه منوره خیر الانام را بصلاصت
و صدقات خوشه دل و سرور ساخت و بروایت امام نهمی عطا یا همدی در حرم ان سرافق
بسی هزار درم و صد و پنجاه هزار جامه رسید و در هجرت سال **ابو بصره** شیع بن الحجاج
بن النور الواسطی البصری که افضل محدثان و زمانه زمان خود بود از عالم انتقال نمود و هم
در بن سال سعودی عبدالرحمن بن عبداللہ بن عثمان بن مسعود الکوفی که در علم حدیث
مہارت کامل حاصل داشت بجهان ماروان شتافت و در سنه احدی
و ستمین و ما را بود لایم زید بن جوان که از جمله مشایخ شعر او زمانه خلقا بود و مشایخ
مانند و در شعبان ان سال ابو عبد اللہ **سینان بن سعید بن سروق الثوری الکوفی**
که در سلک اطعم علم و مشایخ انتظام داشت بجواز مغفرت از دیوبے
پیوست و لادت سفیان بقول اکثر مورخان در سنه خمس و ستمین از هجرت
سید السلفین روی نموده بود و او در خدمت اکابر تابعین مانند ابو اسمنی
سبئی و اعثمی تحصیل علم حدیث و سایر علوم دینی فرمود و ابو جعفر مشهور
بسبب آنکه سینان در خلافتش طعن میکرد فاصد نقل او شد لا حسد م

که او را حسین از هم بر کسلمان بن منصور العیسی و او را ابن رملوک بود و در جوانی تیب
 کشته سلوک کشغال نمود و هم در سال **داود بن نصر الطایب الکوئی** که تصفت
 زهد و عبادت و علم و افادت شهر بود روی بعالم هاشمی او را و بغوی
 وفات داود در سنه خمس و ستم و سنه چهار روی نمود و در سنه مذکوره قاضی
 عراقی ابو بکر عبداللہ بن شہرہ القرمی القادی اللہی متوجه منزل جاودا نے کرید و قضا آن مملکت
 بغاضی ابوسف رسید و در سنه ثلث و ستمی و ما سہ عیسی علی عم سفاح و ابو جعفر
 منصور بود فوت شد و در سنه اربع و ستمی و ما سہ یعقوب الحاجتوں که تصفت
 علم و زهد کس از حد بیرون است وفات یافت و در سنه خمس و ستمی و ما سہ
 مهدی لشکر عظیم ترتیب نموده با بر خود بیرون که هنوز در سنه کس بود بفرم رو میشتاد
 و آن سہاء مایع قطن ظنہ رفتہ دست بقفل و غارت نصاری
 بر او زدند و انقدر غنیمت گرفتہ در مسکد اسلام بہار کسی بکدم رسید و کس
 نخرید و بالاخرہ مہم بشان و فیض بعلم این سید و در **۶۶** **سہ** مدی مقرر کرد کہ بعد
 از نویسی ہادی بکوشی مروی برستند خلافت نشند و او را رسید ملقب گردید
ذکر شہ از حال یعقوب بن داود و بیان آنکہ سبب حبس و قید او بود نہ شہ
تقلد اخبار متقدمین چنین آورده کہ اندکہ داود بن طہمان در سلک دبران نصر بن
ستار اشقام داشت و فضیلت با یحیی بن زید بن زین العابدین
رضی اللہ تعالی عنہم و سابقہت میان حضرت طاہر و خیرالامام صلی اللہ علیہ
وآلہ العظام در طہر بن اخصاص و نسبت سلوک و بیکرد و چون یکی
رضی اللہ عنہم سہ شد و ابو سلم خروج نموده روی مانعام کہ سہ
کان حکمک او را و داود بخندست صاحب الدعوی نشانفت اما
چندان التفاتی بنانفت و بس از فوت داود او را لاس کہ رسید ایشان بعیس بود بہار است

اتحاد امام حسن رضی الله عنه مبارکت نمود بعد از شهادت ابراهیم بدست منصور
 که نثار گشته چو سق شد و چون مهدی بر سینه طرانت نشست او را از زندان برون
 آورده در سلک ملازمان اشقام داد و بنابر آنکه یعقوب مروی ندیم شیوه شریفان
 بود مانند آن زمان صاحب دیوان شده از غایت تعجب محمود امثال واقفان
 گشت در آن اثنا از دست برد قضا پیم ستودی بسایر یعقوب رسیده
 ساقش بشکست و روزی چند از ملازمت محروم مانده در آن ایام که داخل شهر
 پست و پستی و ماسه بود ارباب حسد کفایت اخلاص و محبت یعقوب
 بن داود را نسبت بسادات بخلیفه گفته خاطر مهدی را بروی متغیر کردند
 علی بن یعقوب گوید که پدرم گفت چون بایسن نیک شد روزی مهدی
 را طلبید و من بدار الخلاف رفتم مجلسی بدم در غایت اراستگی و کزنی خوب
 صورتش مشا خودم که نزدیک مهدی نشسته است و خلیفه مرا مخاطب گردانیده
 گفت ای یعقوب این فعل بنظر تو چون می نماید گفتم از لیبین را تقاماد خوبی از مجلس
 در عالم تم توان یافت مهدی گفت از مجلس را با جزس و اوامی که نیک بنویسیم
 و بار دیگر من زبان بدعا گشته خلیفه گشاده مهدی فرمود که را بتو حاجت است و من
 بر حاجتت بعضی رساندم که بنده را چه حلال باشد که باین عبادت بخدمت مامور شود
 و به حکم که صادر کرد دست بر جان بخاده قبول نمایم مهدی گفت بخدای که چنان کنی که من گویم
 گفتم اری گفت دست بر زمین نه و سوگند بخود بوجب فرموده عمل نمودم آنگاه صد نفر از مردم
 انعام کرده گفت بخوایم که فلان حاوی را بقبل رسانم در او از غوغای غوغای
 و من که نیک را با اسباب مجلسی خازنه علوی را طلبیدم و او را مردی خرد مسد سنجیده
 گوی نیستم و در اسامی حوره با من گفت که ای یعقوب تو را اصدای که در روز قیامت
 بخون بر و خنجر پیغمبر خود ما خود کردی گفتم لا والله اما بگوئی که چه بانی باید که گفت دست

از من باو آرد بر نیم شب بطیانی بیرون روم و از خوف سلاکت این شوم و با من مشروط
و پیمان در میان آورد کم بر مهدی شرح کند نگاه او را با دو پیش کیسل نمودم
و آن کبرک از صورت و آنقدر کاچی نبسته فی الحال بحساب که پیش مهدی فرستاد
و او را بر مثال اطلاع داد و مهدی چشم در آن شب جمعی روان ساخت تا علوی با
باز بقاش گرفت بدار الحاف بر درند بعقب کود که چون روز دیگر عیال رفت
مهدی چشم برسد که علوی را چه کردی جواب دادم که خاطر امیرالمؤمنین را از وی
فاریغ کرد اندم گفت رد گفتیم که آری سر بود که ندای که چنین است گفتیم که گفت دست
بر سر من نه و سوگند بگو و بوجوب فرموده عمل نمودم بعد از آن مهدی او را بکشید که
ای سلام مردی را که درین خانه اند میرون او غلام در خانه کشاده علوی را
باز بقاش محلیس او را درون عرق حالت کشته از نای در افتاد پس
مهدی تبارت کرد تا بر ازندان بوده در نکت جان ناریک انداخته و سنا
مدنی را فوضع جوشن مانده خوبت چنین من نقصان پذیرفت و موی اندام من مانند موی
جهار پای پان بلند و در نشت کشت اخلاص شخصی ما بیرون آورده بجای برد و گفت
بر امیرالمؤمنین سلام کن و چون سلام کردم پرسید که که امیرالمؤمنین سلام کرد پس
گفتم بر مهدی گفت او بر جنت حق پیوسته است گفتم بر نادی گفت او نیز نمایند گفتم
به روان که شد گفت بله اکنون حاجتی بخواه گفتم میخواهم که در یک سکن باشم گفتم
این حاجت رواست دیگر چه خواهی جواب دادم که کار من از آن گذشته که دیگر خبری
خواهم نگاه بر اجریم حرم فرستادند که بیددت انامن یعقوب در زندان نشاندند
سال بود و چون بگذر رسید پس از اندک فرصتی از عالم انتقال نمود و در سبب و سبب
مهدی بسیاری از منازل را که متصل بسید اطهر ام بود خیزده آن مقام
لازم الاجتهاد ام را و سبب گردانید و در همین سال جمادی سله البصری که در علم حبش

تعیین دارد

تصانف ارم منوجه عالم آخرت کردید **مهم** درین پالایش **دین بردا القیلبی**
 که از جمله اهل شمر امشهور بود و پیوسته در مدح مهدی قضا نمیشد بی نمود **بکیم**
 مهدی سلک نظر جانش از هم بکینست و کش که سه خون او ناک راه برانجست **و**
 آنکه بعضی از اهل حدان شاعران را از خطفه برند و نسبت کردند و مهدی فرمود
 تا اورا هفتاد تا زبان زدند و انغنی سب تو نشسته و زره بران رفته اند کیشار
 یکی از اعیان رو کار را همچو نمود و بدان جهت لقب **سید مدت** عرش از نو سال
 زیاده بود این دو بیت از جمله اشعار شایسته که **قطعه** باقوم اذنی لبعض الی عا شفه
 و الاذن تعشقی قبل الین اجانا لا تری کما اثلک **مهم** الاذن کالعبین تونی القلب ما کانا
 و در **سنة** ثمان و ستمین و ما افصح الفره الطامره ابو محمد حسن بن زید حسن
 ابراهیمی زنی طالب رضی الله عنهم در هشتماد سالگی بجز انفرقه الی انفال فرمود و حسن
 رضی الله عنه در ایام حکومت ابو جعفر منصور چند گاه با بابت مدینه طیبه اشتغال نمود
 و اترال منصور از انجانب طایف کشته او را جس کرد و چون منصور روی عالم
 عقبی او در مهدی حسن را از قید نجات داده معرب خویش گردانند از فرزند
 حسن بن یغیبه رضی الله عنهما مشهورست و زار بزرگوارش در مصر مطاف
 طواف جمهور نزدیک و دور ذکر **فوت** **مهدی بن منصور** روایت اکثر اهل خبیره
 در ماه حرم اطام سنه و ستمین و ما مهدی در صد گاه فرسه ما سندان از عقب
 مخیری سب برانگینت و محو خرابه کیش مهدی سب دران و برانده و شش
 هر چه تمامتر بد بند رسیده بگفت و همان لحظه رفت سفر آخرت رست و بعضی از
 مورخان گویند که سب موت مهدی آن شد که یکی از حواری او طبعی بود و بد یکی از ستوران
 دار الحلافه فرستاد و در اروزی که بهتر بود زهر بغیبه کرد و چشم مهدی از منظر
 بران طبع افتاده و حامل از آن خود طلیده او و دسوم را بجزود و هم دران روز برد

از اولاد مهندی مادی و مارون و ابراهیم مشهورند و اسامی بسیار اولاد ایشان
در کتب متداوله و لغزنده کوراست موالفوه العقور ذکر موسی الجادی و له محمد المهدی
مادی که ابو محمد کینیت داشتند در زمان فوت مهدی در حبه جان بود و چون از آن
حادثه خبر یافت بر خضاب استعمال میگرداشتند و بر سینه خلافت نشینت
و او بر ظلم و ستمک و ماحرص تمام داشتند و در زمان فرمان فرما می خود هیچ
مجرمی را لطمه زنده نگذاشتند و هر گاه که هادی سوار می شد بیاد با ناگفته های بر سینه
و عود تا و کما نهای پیش او بر نشند و پس از و در پیش حکام این رسم نمود و ظهور حسین
بن علی حسن ایام حسن رضی الله عنهم و شهادت انجانب در ایام ایالت او واقع
گردید فوت مادی در شانزدهم ربيع الاول سنه بیست و نهم و ماه اتفان افشار
و او یکسال و دو ماه و چند روز قدم بر نشند حکومت نهادند تا جانشینت و مسال
بود و پس بود عمر بنی تبعی بنی نوسن قیام می نمود گفتار در بیان بعضی از وقایع ایام حکومت
مادی و ذکر کینیت و وفات انشاکک سالک سیدادی در او ایل ایام سیدی مادی میان سید
سومن حسن بن علی بن حسن رضی الله عنهم و حاکم مدینه عمر بن عبد العزیز بن عبد الله بن عمر بن الخطاب
رضی الله عنهم پس از آن سبب نزاع شده حسین با ظهار رخا گفت مادی مبارک دست نمود
و مردم را بخلافت خویش دعوت فرمود و چون جمعی قدم در دایره متابعت نهادند
نهادند خبر و کورد و انجانب را با عمر بن عبد العزیز چند نوبت محاربت دانه در گرفت
او حسین رضی الله عنهم بفتح و طغر اختصا علی قبت و پس از باز دانه روز که در مدینه افت
نمود در بیت و پسیم دلی عقده کشیم و ستمین فایه کاتب مکه شتافت و حوالی
حرم رسیده فرمود تا سادی گردند که هر سنده که بملازمت ابراهیم بن حسین
آید از او باشد و بدین سبب بسیاری از حاکمیت بملازمت انجانب رفتند که حضرت
بر میان بستند و بعد از آنکه بر تو شود هادی برین حادثه افتاد محمد بن سلیمان بن عیسی

با فوجی از سپاه هجرت و فتح حسابی بجز از فریفتن او در روز ترویج و بیرون رفتن وی طوی
 غمار بود که همچو ارتفع یافتند به بنی المصعبین هر دو در صفا اتفاق افتاد و در آن
 اثنا حسین رضی الله عنه شهادت فرموده اصحابش نیز در آن روز شهادت کردند
 و شخصی از توابع ابوالعباس بن علی بن ابی طالب آمد که گفته یافته سر مبارکش را از تن
 جدا کرد و پیش محمد بن سلیمان برد و محمد آن سر را بگذارد فرستاد و نقلت کرد در سینه
 مذکوره کار زنا دو قوت گرفت و با حضرت در اقدام بر ارکان اسلام مثل نماز و روزه
 و حج ایستادند و یکی از آن طایفه بنی مایان عبدالله بن المصعب بود که در نوحه حمت
 و علاقت فی شمه و نظری نمود و کتاب کلید و دمنه را از حضرت مهدی بعد از نبوت او نقل
 کرد و گوید که نوبتی زنا دو قوت با یکدیگر گفتند که مدار کار ما با عیان مکتب محمدی برتر است
 و هرگاه که مادر بر این کتاب کشیده تا لایف نماجم فرقا را وقتی نماند و مهم ما از پیش
 رو و دین اتفاق این تمنع را گفتند که تر با نسا و نسا بلیغه و انشا که کلمات فصیح
 است تمام این بود و نخست در برابر ایت قبل از این ابلفی ما که را لایف کلید بر تب باید
 ساخت چه هرگاه که از عمده این ایت بیرون ایی یا تان ان اوست سهولت
 خواهد یافت و این تمنع معتمد این کار گفته زنا دو قوت اسباب فراق او را هم با کرد
 نیند و ان اول مدت شش ماه در خانه شما نشسته و رنج پهموده کشیده هر چند سعی نمود نتوانست
 که لفظی چند برهم بندد که بان ایت اندک شایسته داشت باشد و چون یارانش
 بان خانه در آمده مسودات او را مطالعه نمودند گفتند که دست ازین کار باز دار
 که تقلید اباب قرآن فوق ربه انسانیت و جلال ان احوال مادی بر عقیده فایده
 اصحاب ضلالت و قوف یافتن جویش از ابقیل رسانید و هم درین سال ابو
عبد الرحمن نافع بن عبد الرحمن بن ابی نعیم اللبثی که یکی از فرزند سبعة بود
 و اصغر آنها فی الاصل منوذج عالم افرت گردید و در سینه بیغین و مابنه اوج شهادت کرد

صاحب معازنی و اخبار بود و وزیر فاضل و کامل معاویه بن عبد الله اشعری که چندگاه
بوزارت سده سی قیام نمود وفات یافتند و هجرت درین سال مهابت
ربیع بن یونس صاحب بخزان نجات مبدل شد و در همین سال معنی ای اصحاب خود گفت
خیل بن محمد الفراء بندی از دی بعالم ابدی انتقال نمود علم عرض اندام سننط
خلیل است و او بازده بحسب استخارج کرد و بخشش بخت را بران افسرود
و خلیل بن احمد اول کسی است که جمیع حروف تهجی را در یک بیت جمع فرمود
روایت که مادی در مادی ایام ابالت قصد کرد که مازوز از ولایت عهد صلح نموده
بسر خویش جعفر را و بی عهد گرداند و مازون درین باب با یحیی بن خالد بر ملک که
باصیبت عقل و تدبیر محتاج الب برنا و سپر بود شاورت کرد یکی گفت زنه را با بن مر
سداستان نشوی و خود را از لغت خلافت محسوم نگردانی و این سخن بسیم مادی
رسیده یحیی انجوس کرد اند محمد بن یحیی از پدر خویش روایت کند که گفت
دران زمان که در زندان بودم عرض داشتم بی بهادی نوشتم که مراد خلونی
طلب فرمای که نصیحتی ارم و همدادی مرا طلبیده پرسید که چنین داری جواب
دادم که یا امیر المؤمنین اگر درین اوقات ترا حادثه که خشم من اثر اسپا پیش اید باطنها
خلایق را جعفر را که هنوز بحد بلوغ نرسیده متابعت نمایند سرمود که درین معنی
نزد و بیت گفتند می تواند بود که جمعی از اکابر بنی ماکشم مثل ملان و فلان درین امر
دخل کنند و نام خلافت از دست اولاد مهدی برون رود و همدادی این سخن شنیده
سر در پیش انداخته شکر کرد و من نوستی دیگر جرات نموده گفتم یا امیر المؤمنین
مصلحت نیست که حال را شید را بخلع تکلیف کنی و من قبول کردم
چون جعفر بالغ مشود همدارون را سیاه درم تا با وی پیوست نماید و همدادی را
این را بی معقول افساده سرا اجازت مراجعت داد آورده اند که با و

ابن حال هادی از ماریون و بیچی که در آن تمام در خاطر داشت خاسته از سیاق
 کلام آینده بوضوح خواهد پیوست نقلت که در او ابل ایام سیرمان زمانی نادی
 مادرش خیزان در امور سلگی و مانی دخل نموده ارا و اعیان هر صباح جلالتش میرفتند
 و نادی نیز چند کاهنی از سخن والده تجاوز نمیکرد اخرا لایسب همی میان مادر و پسر
 که ورت و نزاع بوقوع انجامیده نادی ارکان دولت را از ملزمت خیزان منع
 کرد و خبر آن از پسر پکنده سوگند خورد که مدد العمر با وی سخن نماند و عداوت
 بین الجانیان بجای رسید که روایت طبری خیزان نادی را زهر دار و بعضی گویند
 بالمش بود مانس نهاد تا نقش منقطع شد روایت دیگر در باب فوت نادی
 انکه اهری بن ابیمن منقولست که گفت شبی نادی را غیبت سزای طلب نمود و چون
 بان خانه در آمدم فرمود که در را بنید و نشین و من خونناک شده بموجب فرموده سپید
 اوبس ان منزل پرود اشم انگاه گفت بی منی که ان سکت ملیجی نمی ماند با من نوع
 نمائس میکند و دل در دم را محبت ماریون مایل میکرد اند باید که ام شب سر ماریون را
 نزد من آوردی هر چند گوید که بعد از استماع این سخن کوزه بر اعضای من افتاده
 در غایت تضرع بعضی رسپاندم که با ابرالمومنین رسید برادر اعیان زلفشست
 اگر بکنجی او را بقتل رسانیم در دنیا و آخرت پیش خدا و خلق سعادت و ملوکم دیم
 جواب داد که اگر همین کنی کردنش را نزع و من زمان بعتول کشاده نادی گفت چون
 از قتل ماریون فارغ شوی برندان رد و هر کس ازال ابوطالب ایماستد بعالم
 آخرت دست انگاه با فوجی از سپاه بطف کوفه توجه مای اولاد و اتباع می عیاسن
 از انجا بیرون کرده انشس در شهر زن کفتم یا مولای منی مهمی شطیم است فرمود که از انجا
 کفتم چاره نیست اکنون در مقام توقف کن ویر کار من ترا انگاه سازم از بی این خدایت
 بشکست و خود بزم بر در آمد و من در غایت ترس و بیم در ان مکان نشسته با خود خیالهستم

که ظاهر امامی است اگر ائمه در شرف من مشاهده کرده نخواهند که انجیل را بدیدگی سر مایکس
باز آمده مرا بکشند و با خود حرم نمودم که اگر از آن سر سر سلامت بیرون روم مایا در باب
سفر بنهاده در شهری که را سبح کس شناسد ساکن شوم و چون نصیحتی از شب
در گذشت خادمی آمده گفت امیر لومین استراحت بفرماید و من کله سها دست بر زبان
را نده روان گشتم تا بجای رسیدم که او از عورات شنیدم پس ممانجا استاده
فریاد زد که تا او از امیر لومین را شنیدم که مرا بخواند پیشتر نمودم درین اثنا او از عورتی
استماع نمودم که گفت ولیک تا هر چند منم خیزران بسایین که ما را از پیش آمده و من بخانه
در رفتیم خیزران از پیش برده گفت که موسی ببرد و خدا بی نیاید که ترا و کافه
بر ابار از ظلم او نجات داد برخیز و در دی نگر و من بالا بپوش از روی نادگی
بوداشته او آمده باشم و خیزران گفت که چون نادگی بانی خانه در آمد
من مقنعه از سر مبار کرده چون مارون را از وی درخواست نمودم و او سخن
مرا رد کرده ناگاه بسر صد سر دیدنی در غایت شدت و آب اشامیده فایده بر نرسد
ان بر نشد و فی الحال بعالم دیگر شناخت اکنون محمی غلده را از کفایت واقعه
اعلام کن تا بیعت مارون را تمام سازد و من تعجب نزدیکی داشته و صورت حادثه را
در میان آورده هم در الشب خلافت بر شدت مغر گشت و تولد مأمون نیز در آن
شب بوقوع انجامید و آن شب بلبلیا حکمی استنها را یافت زیرا که خلیفه ببرد
و خلیفه بر سر حکومت نشست و تولد خلیفه بوقوع پیوست و در راست سبب
وفات نادگی روایات دیگر نیز منظر رسیده که در ایراد آن چندان فایده
متفاوت نیست و بر هر تعداد آن واقعه در سجستان و ماهه بقره عسی امام اتفاق افتاد
در ایرادش هر دو اگر کشند بروی نماز گزارده حیدر را در خاک نهاد در
تاخ حافط ابرو مسطور است که از نادگی گفت ببرد و دختر ماند بر بموجب جعفر

عباس بن عبد الله استحقاق عمل سلیمان مویام عباس پس ذکر ماریون اگر کشید
 کنیت هسرون بن مهدی ابو جعفر بود و ولادتش در ولایت ری فی شهر سنه
 ثمان و اربعین و ماه ربیع الثانی بود و چون بیست و دو سال از عمر او گذشت و در سی و پنجین
 و نمانه مستندی ابو خلافت گشت از غایب اتفاقات بلکه عمر هسرون اگر کشید
 سلیمان بن منصور و دانستی و عم پدرش عباس بن محمد الامام و عم جدش عبد الله بن علی
 بن عبد الله بن عباس با رشید بیعت کردند و شرط ما بعتش گای او کردند و ظهور کنی علی علیه
 بن حسین بن امام حسین بن ابراهیم بن علی بن ابی طالب رضی الله عنهم در ایام ابا ت رشید
 واقع شد و وصول نیز دولت و اقبال بر آنکه با وج کمال و مسووط کواکب طالع ایشان
 محض کتب و ادب از خسروچ رابع بن لیت بن نصر بن کسار در ایام اقا در رشید
 بوقوع ایامید هسرون در اوقات حکومت خود سالی حج رفت زیارت
 بیت الله کردی و سالی در امر غزا و جهاد بجای آوردی و او نخستین خلیفه است که در
 میدان کوی باجش و بلعبت طرح برداخت و شرط نماز اعلو نه و رسوم داد و چون
 هسرون را بصحبت اعلی فضل و دانش رعیت نام بود در سفر و حضر جمع کثیر افضلا
 و شمر اهل بیتش بنمودند و بجواز و صلوات که امانند محوطه می شدند وفات
 هسرون اگر کشید در جمادی الاولی سنه ثمان و ستین و ماه در بلده طوکس
 اتفاق افتاد و در کشیدی که قالا روضه منوره رضونه است مدفون گشت مدت
 خلافتش بیست و سه سال بود و اوقات حیاتش چهل و پنج سال بود و از رشید در اوبل
 تعلق بر میان داشت و در اواخر فضل بن الربیع را بیست و وزارت بر افراشت
 گفتار در بیان بعضی از وقایع زمان خلافت ماریون و ذکر ولایت
 عبد اولادش محمد امین و عبد الله مأمون با اتفاق مورخان صاحب تاسید
 هسرون اگر کشید پس از فوت برادر از غیبی آباد بغداد اشنایابی بر کشید و پانصد

نهاد و دست تقدی یکی بنی خالد برمکی ادر بخام بهام ملکی و مانی نوی کرد آینه
 خاتم خود را بوی داد منصب وزارت بر جعفر بن محمد گرفت و امور سبانی
 و عیث پهن و قوف و کتایت سایر بر یکسانت انتظام پذیرفت و چون مفت
 ماه و پست روز از زمان ایالت هسرون گذشت محمد امین که اعزاز اولادش
 بود متولد شد و در سه هجده سبعین و ماه ابو عبد الرحمن بن عمر بن حفص بن عیثم
 البرمی از عالم اشغال نمود و او در سلک اهل صلاح و اصحاب حدیث مشرف بود
 و در سنه انی و سبعین و ماه برعم ابو جعفر و اشقی فصل صلاح بن علی
عبد الله که در دمشق بفرمان فرمایم اشغال داشت علم غربت بعالم غربت
 برافراشت و در سنه تک و سبعین مادر هسرون رسید خبر در آن جهان گذر از
 وداع کرد و در سن سال عبد الرحمن بن المویب الدینی که از جمله شیوخ الامام المؤمنین علی
 بود روی بعالم جاو دان آورد و عبد الرحمن محمد بنی عالم حاضر بود و از امام عالم تمام آنچه
 الباقی علیه السلام و بعضی دیگر از علمای اعلام روایت بنمود و در سنه اربع و سبعین
 حافظ عبد الرحمن عبد الله بن الهیثم الحارثی که در امام خلافت ابو جعفر لقبضاء و لایب
 معر اشغال داشت در گذشت و در سنه خمس و سبعین سجل شیخ دیار مصر
لیث بن سعد الغنیمی سطوی گشت و لیث اصغریا بے الاصل بود و از عطاء بن ابی بلعک
 و جمعی دیگر از محمد ثانی نقل روایت بنمود در تاریخ امام باقی مسطور است که دخل لیث در بیابان
 هشتاد هزار دنیا برسد و بخاوش بر تبه بود که هرگز زکواه بروی
 واجب نیکر دید و او هر چه روزی دهان بخوردن طعام نمیکشاد تا وقتی که و شصت
 سلکین را طعام نمیداد و کاشی در شش شعبان سنه مذکور به مصر روی نمود و در فرقه
 مدفون شد مدت عمرش هشتاد و یکسال بود و در سال مذکور هسرون محمد امین که
 در آن وقت پنج ساله بود ولی آمد ساخت و فصل بنی برمکی را بخت انعام

ان کا رخسان فرستاد و فضل در ان مملکت دست با نعام و احسان طویف
 انسان کشاده از نانی ایشان بیعت نام این بستانند و در کتب و سبب بیان
 بی بی بن عبد الله بن حسن بن امام حسن رضی الله عنهم در بیان زمانه خروج کرده جمعی شتر در ظل را
 تیش قطع گشته و چون رشیدی جیبی گشاید فضل بن علی را مدافع ایشان نامور گردانید
 و فضل با بیخه سزار سوار نمود و بیخه گنده مکتوبت مشتمل بر تکرار از حق لغت و سنی از بیخ
 برو افتت نزد یکی از شیخ فرستاد و انجمن باطل مبصاط گشته بیخام داد
 که اگر خط مارون امان مار قنوی بر شتر و طرکد جهت مسکنستان همراه تو بگذرد
 میروم و فضل بقیس کی را بهارون نوشته رشید تبحر و سرور گردند و فی الحال نوشته
 بر طبق مدعیای کمی در سلم آورده ارسال داشت و چون ان کتابت بنظر حق بنی اتمت
 رسد صحیح فضل بعید او خرامید و مارون نسبت بان زبده خاندان نبوت ابواب
 انعام و احسان مفتوح ساخته در فضل بسبب ان نیکوختی بلند گردید و در سنده کوره
 قاضی بغداد ابو عبد الله محمد بن عبد الرحمن الطبری الدنی که در سلاک اهل علم و صلاح مشتمل بر وفات
 یافت هم درین سال **حدیثی از پیغمبر کوفی در جهنم الله** بعالم آخرت شناسفت
 و در پیسنج و سپسین و مار قاضی کوفی **تذکره بنی عبد الله النخعی** که در سلاک علماء اعلام
 اشظام داشت از عالم اشغال نموده است عمرش ششاد و چند سال بود و در سنده
 ثمان و سپسین و بقول بعضی از مورخین خالد بن عبد الله الواسطی الحافظ که در وفات
 به طغان فوت شد و در پیسنج و سپسین و وفات ابو عبد الله **مالک بن انس الاصبجی**
 که یکی از اید اربعه اهل سنت است اتفاق افتاد و مالک بن یسین ارجویکه بدو صحیح مشهور بود
 مشهور است تولدش در سنده رابع و سپسین روی نموده و فضل بنی سار رابع و پنجاه
 اول است شتاد و چهار سال بنده و قال الوازی مات ولما رسد ان مصنفات مالک
 موطن در میان فرق بر ایا شتهار دارد و در باره مبارک رمضان سنده کوره مقتدای

دست تالیف است

ائمه ابو اسماعیل جامی زید بن درهم الازدی از عالم فساد تبارفت و در سنه ثمانین
 تارون ز نام ایالت ولایت خراسان را در قیضه افندار علی بن سسی بن مامان نهاد و علی
 بدان مملکت در آمده ظاهر بن سسی را از فضل خود بگویند و در سنه سال
حضر بن سلمان که در کوفه از جمله فرایض عظیم ایشان بود در حبه انتقال نمود و او از شاکر
 عاصم است و مدت نود سال عمر داشت و هم در سنه سال برادر سفیان نوری **بارک بن سعید**
 مشوجه عالم اخرت گردید و در سنه احدی و ثمانین و ماه محمدت **سالم حمیل بن علی العسلی**
 را مدت عیش بر سر آمده فوت شد و هم در سنه سال **قاصم بن ابراهیم ابو معاویه یثقل بن فضال العسلی**
 جهان فانی را بدو کرد مدت عمرش هفتاد و چهار سال بود و در ماه رمضان سال تکویر
ابو عبد الرحمن عبده بن مبارک الخطلی المروزی که از مشاهیر علماء کبار و مشایخ بزرگوار است
 وفات یافت بعضی از مورخان بر آنند که فوت **عبده** در جمله هیبت روی
 نمود و در وقتیکه ابرغز در کشته بود و زمره کفنه اندک که چون جاه و جلال **عبده** بدید
 کمال رسید سلوک طریق سباحت اختیار کرده تنها روی بدر غربت نهاد
 و در بعضی از بیابانها رخت بپایاد فساد و در سنه شش و ثمانین و مائت تارون
 فرمان فرمود تا حلالی با عبدالله مامون بیعت گردند که بعد از محمد امین خلیفه
 باشد و او را **جعفر بن علی** بر یکی سرد و در سنه سال **قاصم بن ابراهیم بن ابراهیم بن حنیف**
بن محمد الکوئی که از جمله ملانده ابو حنیف بود روی به عالم عقبی آورد و ابو یوسف اول
 کسی است که او را قاضی القضاة گنشد و او در زمان **کسری** از خلفا با قضاة اشتغال
 محمدی و ثادی در شمشد و اوقات **جاستس** بفول صاحب گزیده ستاد و سنه سال
 بود و بر اویت بعضی دیگر از مورخان نزدیک هفتاد سال جمله مستوفی گویند که
 از جمله موزکات **ابو یوسف** چهار هزار تیران بود که بریند **مریک** یک اثر فی **سینه** بودند
 و بر او **حکم** در سنه سال **یونس بن حنیف الغوی** فوت شد مدت عمرش صد و شصت

سال بود و هم درین سال مروان بن ابی حفصه که از جمله سائبر شراست بمعاذ بن قیس
 و او در زمان خلفا از بامکه که مولدش بود ببعثت آمد و پیوسته در مدینه مهدی و کسب
 قصاید در سلک نظم کشید و در سنه نیک و ثمانین و ماه محمد بن الساک که از جمله سائبر
 و اعطان و غطایه تحصیل بود از عالم خاک بجهان پاک انتقال نمود و هم درین سال شیخ
 و عالم اصغمان **ابولمنذر لغمان بن عبد السلام** که نسبت به نایب ابد بن غلبه می پیوست رخت سفر
 افروخت بر لبست در تاریخ امام فخری مطهر است که در کان ابولمنذر فقیها عابد اصحاب
 تصانیف و در سنه اربع و ثمانین بروایت بعضی از مورخین کتب حیات قاضی
 و قاضی دمشق **ابوعبد الرحمن کبیری بن حمزه المظفری** مکتوم گشت مدت عمرش ششاد
 سال بود و در سنه پنجاه و ثمانین **عبد الصمد بن علی بن عبد الله بن عباس** پس از لباس جنت
 عاری گشته اساس پس زندگانی او اندک است باقیست در تاریخ امام عباسی از ابو الفرج
 جوزی مرویست که در باب **عبد الصمد** او عجیب بظهور پیوسته از جمله آنکه او در **سنه**
 متولد شد و برادرش محمد که بدین سفاح و منصور است در سنه سی و نهمین بوجود آمده
 بود خفا بین الولادین بنحاه و کشتن او اسط ماست دیگر آنکه سکن را و بید
 تا و بیزید بن معاویه در **سنه** چهل و یک که در **عبد الصمد** در **سنه** پنجاه و نهمین و ماه بطواف
 رکنی و مقام قیام نمود و حال آنکه نسبت **عبد الصمد** و بیزید بعید منافیست و مساوی
 دارد و دیگر آنکه **عبد الصمد** را ادراکت زبان حکومت برادر زادگانش سفاح
 و منصور دست داد بعد از آن او ان خلافت مهدی را نیز دریافت و حال آنکه
 او عم پدر مهدی بود پس ثانی را نیز حاکم مآبده کرد و او عم جدش بود
 از گاه **سنه** را نیز **سنه** خلافت دید و در وقت دولت **سنه** عالم
 اخوت خرامید و فال بونا کر **سنه** مآبده مجلس فدا بر المومنین و عمه و عم عم
 و عم عم عمه و ذلک ان **سلمان بن ابی جعفر** بمکه **سنه** و **العباس** عم

سلمان و عبد الصمد العباس دیگر که نزد عبد الصمد همان دندانها که در طفولیت برآورده بود
از عالم انتقال نمود در تاریخ حافظ ابو سطلونست که سبب عدم سقوط اسنان او در
زمان طفولیت و کبر سن او بود که غامی دندانهای بالاییش کفطه بود و دندانهای بالایش
قطع دیگر و در بعضی سال **ابو خالد بن زید** بن حاتم بن قیس بن المطلب بن ابی صفه سوز
اختار کرد و بزید را ابو جعفر منصور در سنه ثلث و اربعین و ماه و الی هر که دانده
بود و در سنه اربع و شصت امانت بیت المقدس را بران منصب فرود و او از نیت
المقدس جانب افریقیه لشکر کشیده شرح حاج را استنوع گردانید و هم در آن ولایت فوت شد
و هم درین سال **برید بن برید** که برادر زاده معین بن زبده بود بعالم عقلی شغال
نمود و در سنه ثمانین و ماه مارون را رسد عازم حج شده اسبی و مأمون را
مراه برد و چون بمدینه رسید ساکنان آن بلده طیبه را رسد نوبت عطاداد کنیوت
بام خود و دوکت با اسم ابنی و مأمون و از آنجا بکعبه مکتب رفت با مأمون حرم زینب
مسئول را اسم انعام و احسان بجای آورد گویند که انعام رسد در آن بورتی هزار
هزار دینار و پنجاه هزار دینار رسد و مارون در آن وقت که در مکه بود و ولایت
ربع مسکون را در میان اولاد خود تقسیم نموده غرق غلبه حلوان را که عبا بنسنت
از کرمانشاهان و نهند دند و هم و کاشان و اصفهان و فارس و کرمان
وری و قوس طبرستان و خراسان و زابل و کابل و هندوستان و ماورا
النهر بمحمد الله مأمون داد و واسط و کوفه و بصره و شامات و سواد عراق و موصل و جزیره
و حجاز و عین و مهر و آنا نهایت معرب محمد ابنی از زانی داشت و درین باب
عهد نامه نوشته و صحت کرد که ابنی در بغداد اقامت نماید و مأمون در مرو ساکن باشد و بنده را بر دیگر
بود فاسم نام که عبد الملک بن صالح بجای او از نوبت بگیرد و چون عبد الملک شنید که مارون حاکم ربع مسکون را تا کابل
و مأمون داد مکتوبی بی نوشت مضمون آنکه چنانچه از خون احسان خوبتر بی نصیب مگردان بنابر آن

رشید بعضی از ولایت جزیره را بعاشق ار زانی داشته اورا بنویس ملقب کرده اند
 نقلست که مارون ار کشید امین و مامون را در خانه کعبه سوگند داد که ما کعبه را نمی لغفت
 نکنند و اکابر و ائمه اطراف ابر بنی کوه گرفت و درین باب وثیقه نوشت شخصی
 فرمود که بر ایستاده کعبه ایستاده انرا با و از بلند خوانده ار گاه گفت که آن عهد نامه را از
 در خانه بسا و بزند و درین احوال کاغذ از دست او بزنده افتاده خلق را و وقوع انفال
 بنال بداند و کعبه موافقت اخوین را بقای کعبه بود بعد از ان مارون از مکه بجهت
 نموده در رفتن قول فرمود **ذکر وصول نیر جابه و جلال بر یکسان با وج کمال**
و بیان رجعت اخرا اقبال استانی بخصی فرود مال ثقات روای آورده اند که سب
 جعفر که پدر خاندست و بر مکه عبادت ان سوست بلوک زین بی پیوند و در او ایل
 حال مجوسی بود و پیوسته در نو بهار بلج نجیاد ان تقیام می نمود نگاه بنا بر سالیقه
 عنایت از بی تنگه انوار سن بیده الله فلا مضل له از سکوته وجودش زیاده زد ان گرفت
 و جمال حالتی بکلیه ایمان و زینار سلام زینب و زینب بیزینت و باعمال و اطفال و جهنت
 و انزل بجانب دمشق که دار الملک حکام می امته بود نوحه نمود در جامع التواریخ جلد ۱
 مذکورست که وصول جعفر بدین در زمان ایات عبد الملک بن مروان بوقوع انجا مید
 و بعضی از مورخان بر آنند که او در ایام حکومت سلیمان بن عبد الملک بدار الملک رشید
 رسید و چون روایت ثانی بعیت ارب بنیامید را فرم حروف قم شرح بر قول اول کشده میگوید
 چون جعفر مبارکگاه سلیمان بن عبد الملک در آمد رنگش متغیر گشته اشارت فرمود تا
 او را از مجلس بیرون بردند و خواص بند ما از صد و را این حکم بنویسده سلیمان گفت
 این شخصی زهر چهره دار دنیا بران او را بیرون فرستادم زیرا که بر ما زوی من دور کرده
 است که هر گاه مجلسی نزد او در اندازد بحسب حاجت حرکت کنند و حصار کینیت حال از
 جعفر استغفار نموده جواب داد که بلی در زیر کتیبه انکسری من محمد از زهر است

گفتند بجهت از آنگاه صداری گفت بجهت آنکه در وقت شدت بر یکم نایب سخی جعفر
 بر یک نایب شد و بعد از این گفت و شنود سلیمان جعفر را با زبانی مجلس طلبیده رخصت
 جلوس از زانی است و آن دو مهربان را طاهر گردانا حاضران صورت آن خاصیت را بعین
 الیقین دیدند آنگاه از بر یک پرسیدند که تو هرگز مثل این امری غیب مشاهده نموده
 جواب داد که در مجلس پادشاه شنب چیزی دیدم که در غیب عدلی است سلیمان گفت
 بگو که چه دیده گفت روزی مالک نمش رنگار و روی نشسته بود و با قوفی که آن را در دست
 راستش نگاه آن جوهر نفس در آب افتاد و حضار اطهار تا سفسف کرده ملک گفت هیچ غم
 نیست و خازن را گفت که صند و قور را حاضر ساز و او بوجوب فرموده عمل نموده سلطان
 قفل از آنکس و او از این پیکری مانند ماهی بیرون آورد و در رود انداخت فی الحال آن
 پیکر قطعه با قوت را در زمان گرفت از آب بیرون آمد سلیمان از شنیدن
 این سخنان تعجب نموده اشارت فرمود تا نام و ابی است و ابی طلب این ماهی
 کتابتی در قلم آوردند و بعد از آنکه زمان قاصد با رکنه ان ماهی را باطلی بنظر سلیمان
 رسانید و سلیمان نماز با عثمان ماهی استغفال نموده صدق مقال بر یک تروی
 ظاهرند و در آن اشیا کسی است بر طبل زده مادی از وی صادر گشت و حاضران از
 افتاده بر یک گفت این طبل علاج قولنج است و بر یک و اولادش در زمان نبی امیر معزز
 و محترم می بودند و در اینان نسبت ایشان الطاف می نمودند و چون ساطح حکومت
 مروانیه مطوی گشت و هدای طبل خلافت عکس از ان کوان و کد گشت
 بدستور مهر و ان مطا هر حان و وجود رعایت فرمودند و بقول صاحب کونبول
 کسی از بر یکمان که بر سبند وزارت نشست بر یک است و او در زمان سفاح تکفل
 ان منصب سرافراز شد اما امام یاسی گوید که اول من و زرم آل بر یک خالک پین
 بر یک لایب العباسی السفاح و خالک تا آخر ایام حیات سفاح در ان

منصب دخل داشت و چون او فوت یافت ابو جعفر و آنخی نیز خالد را بهمان منصب
 سرفراز ساخت اما در ایام دولت منصور ابو ایوب موربانی در آن اثر استقلال
 پیدا کرده خالد مواخذ و موزول شد و تولد در سنه تسعین هجری دست داده بود و فوتش
 در سنه خمس و ستمین و ما بعد اتفاق افتاده و در سبب یک انکبت تاریخ بنظر در نیامده که
 از خالد غیر هجری بر بی مانده باشد و جمال حال یکی بحلقه فضل و سخاوت و بذل سماعت
 ار استه بود و از سماعت بخل و ظلم و اعمال ناشایسته پیکر استه در جامع الحکایات
 مذکورست که در زمان خلافت ماریون اگر کشید مسان هجری خالد بر یکی و عبدالله بن مالک
 خراسی قواعد نزاع و خلاف کشید کردید و خلیفه جعفریت ان حال اطلاع یافته مرشد بر یکسان
 در باب انهدام بنا عرض و ناموس عبدالله کوشیدند بجای بر کشید و ماریون ار کشید
 با بایست ولایت ار سینه سرفراز کرد اند عرض انکه در آن فرصت که عبدالله در ار سینه است
 حکومت بر افروخته بود یکی از اعیان بغداد که بواسطه بیکاری و عدم التفات هجری
 و یکی در غایب ملاکت سلوک می نمود مکتومی در باب سفارستش خود از زمان
 هجری در قلم آورد و با برینه شافنده ان رفوع را بر عبدالله عرض کرد و عبدالله چون در آن کتابت
 مکتوبت کان برد که ان شخص جهت جز منفعت نیز و بخط هجری اتقلد نموده و با امید فریب ان راه
 در از سپوده لاجرم او رنده رفوع گفت که از عذر و تزویر هم کسی تمسک نکند و از کذب
 و فریب هیچ ایزی نیست ان نظام بدیدر **منوچه** کی رود این حدیث در وقوع **ما**
 چند بود شعله حسن افروغ **شیشه** که ار کشید کند لعل نام **طبع سلیم** ننهد لعل نام
 ان شخص بنابر اعتمادی که بر کرم هجری است بدل قوی جواب داد که ایها الامیر دروغ بر احوال تو ان
 است بجد الله که هجری در سلک اجا ان نظام دارد چون کسی منوچه در اطلافه باشد
 کینیت و اتعه ای هجری نویسد تا حقیقت حال بر شفا صبر کرد و عبده الله **سینه**
 بسج رضا جاداده در ان باب مکتوبه نل نژد یکی نرسند و چون

و چون ان نوشته بنظر کسی رسید دانست که حال بروج منوال است و روی بلبل فلیس
آورده گفت اگر شخصی از دیوان امیرالمؤمنین بدو غ و نزو بر نام ما میری نویسد نری او
باشد جواب داد که دست بریدن و پرده در قفس دریدن یک گفت که این شیوه اهل لطف کرم
نیت پیاده که ما باید بسیار از بغداد بازمانده رود و اعتماد بر و خورجی حسن بهم ما کرده
مکتوب ما را سبب حصول معاصد خود شناسد او را چگونه نمید و محسوم توان
ساخت و همان است در جواب عبد الله نوشت که چون دین و لا غبار تقار الخائب
از خاطر رفع نموده ایم و که ورت و نفاق و بصفا و اتفاق تبدیل یافته ابواب مرسلات
کرده ان شخص را ما سفارشش نوشته بودیم هر شفقت که در حق او سرمانید موجب
مث خواهد بود بنا بران عبد الله سپهر ور شده دولت بداردم و دو نخته جلد و دو سپهر
وده استرو پنج شش و پنج غلام بان عامل نمید و بدین جهت بیان او و یکی ساس انجا دمک
کردید و یکی را انزد سجانه و تقالی جبار بر کرامت فرمود که مضمون **مصراع**
بهم کسی رسوم الفضال و الجود **ب** ایشان صادق مینمود و اسبابی بران امنیت
فضل جعفر محمد موسی **اما فصل** از جمیع اخوان در باب اشار درم و دنیا ر شپتر
بماند میگرد و لیکن نسبت با بنیای روزگار لوازم تواضع و حکم نمایی نمی آورد و تقاضای
نوعی یکی از خواص از وی برسد که سبب جهت که نسبت به ما ننوده نوشت را با بشیم
رضیة شما و جمع فرموده جواب داد که این دو صنعت را ما صادر است
عماره بنی حمزه شایده نموده و بر اسننده افتاده از اشار خود ساشم انگاه حکایت
کرد که بدرم در او اول حال عالمی بی زولایت بود و شخصی پسر خیم امور وزارت
قیام می نمود بنابر سوزانچی که نسبت باو داشت قبل حصول محمول اموال
ان ولایت را بروی حواله نمود و محصلان یکی ابغداد آورده در طلب
در طلب در لوازم نشد و بجای او روند تا هر چه دست میگفت او بدان

میرسد بدشان داد و سه هزار درم بروی بانی ماند و پدرم از سر انجام آن وجه
 عاجز گشته و آنست که غیر عماره بن حتره کسی جل آن عقده نمینود کرد و عمارت از نسل عمده غلام
 عبد الله بن عباس رضی الله عنهما بود و میان او و یحیی غبار که درت و تقار از نفع
 داشت فضل گوید که چون مهیم یحیی با ضبط رسید روزی مرا که در سن صبی بودم گفت که
 نزد عماره و ازین سلام رسانیده ضرورتی که دارم بر عرض کنی و بر سپیل
 ترضی طلب مبلغ مانی نمایی جواب دادم که بر غیر تو روش نیست که عداوت عماره با ما
 دره صدره است و من چگونه جهت سپر انجام این مبلغ کل می نذر او رم و حال آنکه
 اگر عماره فدیت می باید ترا می کند گفت ناچار پیش او می باید رفت شاید
 این دو سجده و ثوابی رسمی در ولایت اندازد تا این هم را بکفایت مقرون سازد
 و من بوجوب فرموده عمل نموده بدر سرای عماره رفتم و استیذان کردم چون صحبت
 باشد در ادمم او را دیدم که بر صدر ایوان خویش بر بنفشه تکلف نموده
 و موی سر و طبع خود را بشک معطر ساخته و از غایت نخوت روی
 بجانب دیوار کرده و من در پایان صفیه استاده برو سلام نمودم اب
 جواب نکشاد انگاه سلام یحیی را بد و رسانیده بسبب آمدن خود را معوضی
 کرد انیدم لحظه ساکت بوده گفت من نظر من تو مید و نامم بارگشته از غایت خشم و کینه
 ساعتی بماند ز رفتم و چون غضب من سکین یافت بجانب پدر شتافت و قطار ثانی
 استر بار داد در سرای یحیی استاده دیدم و از استر بان پرسیدم که این چیست جواب
 داد که وجهی است که از عماره طلب نموده بودی و من در غایت پیرت تو پدر در
 امده از وصول این مبلغ او را خبر دارم و یحیی آن وجه را محصلات تسلیم
 کرده بدان ولایت مراجعت فرمود و اموال تو فورا بحصول وصول گشته بعد از آنکه
 ببنفد باز آمد سه هزار درم عمارت را بمن برد تا بد و رسانم و من بار دیگر

بلازمت عماره شناخته اور ابد ستوار اول بر سنده جلالت یافتم و زبان سلام کشاده
 جواب نشنودم بس بر اسم سکر گزاری بقدم رسانیده اور ابر آوردن و جند کور مطلع
 کردانیدم گفت و بحک اظطارا کنت لایک یعنی ای اس طرف پدر تو بودم احسرج
 معنی لا بارک الله فیک ومن بکشتن ان مال از پدر بردم و کینیت حال باز کشتم
 و از حال جود و کبر عازله تجب کردم پدرم از ان اموال از هزار درم بن مجسده و باقی را
 جنت خاصه خود معروف گردانید **ما جعفر بن کبی** با وجود و فور جود و سخا بنیات متواضع
 بود و صنعت انش و کتابت بد بیضا می نمود و منصب وزارت رسید یعنی بوی مد است
 و زیاده بر سایر اخوان رایت نیابت و تقرب بی افزاشت از اسحق موصلی رو کرد کینیت
 روزی بدرگاه رسیدم تا اور ملازمت نمایم چنان معلوم شد که با سزاحت اشتغال
 دارد لاجرم قصد مراجعت نمودم در ان اثناء جعفر بن کبی مرا طلبیده گفت چرا شد که امروز
 یایم موافقت کنی تا در خلوت با هم صحبت داریم و بساط نشاط کشیده رویی بتجمع اقداح
 افراخ ابریم و من ای معنی را قبول نمودم انگاه جعفر را خلوت خانه حاصل در آورد و
 مجلس در غایت زیب و زینت ترتیب کرد **ششم** مجلسی راست لبان بهشت
 خاک و بی از غالی غیر نداشت **هفتم** و جعفر کبک حسر بر پوشید و در اعظم از ان جنس جامه
 پوشانید و کیز کان مغنیه بخنور طلبیده حاجب را فرمود که غمراز عبد الملک سبج کسیر را
 بارتدی و حال آنکه ابن عبد الملک از جمله ندیمان خاص جعفر بن محمد محبت اختصاصی داشت
 اسحق گوید که چون روزی جند بگذشت و از نشاءه ثراب آب دماغها گرم گشت
 سینا گاه عبد الملک بن صالح ثانی که از جمله انباء اعمام ما دون بود و از غایت جلالت
 هرگز نمادند و مصاحبت خلیفه میل نمی نمود از در ان خانه در آمد و ترا که حاجب
 ابن عبد الملک که ندیم جعفر بود غلط کرده بود و چون جعفر را پیشم بر
 عبد الملک بن صالح افتاد عظیم متغیر گشت و عبد الملک آثار تغیر در بسره او

مشاهده کرده فی الحال اغار اینب طفسر مورد و طعام طلبیده چون لقب چند
 شاول کرد با آنکه هرگز در مجلس خلیفه شرب نیناشا میده بود قدح شرب بر گرفت
 و فرو کشید و مانند ماجه بر بر پوشید لاجرم خاطر جعفر اطمینان یافته دست عبد الملک
 پیوسید و بر زبان آورد که عنایت فرموده بکوی که بر عجب بوده که سنده خاتمه
 تشریف آورده تا در سر بنام مہمگی روی نموده است کوی بر میان جانبا **جان** گروار بر میان بندم
 عبد الملک جواب داد که این مجلس معتقدی آن نیست که زبان پنهان ملتیت بکنایم و آنچه مدعا
 دارم بقر بنام **نظم** متن افزانه ماکوش که این باغیم **جفا** شد که بران خاطر هم گذرد
 و جعفر مایل به نموده عبد الملک گفت **تلا** سر از اج خلیفه برین متغیر گشته
 بخوام که آن که در دست بصفا تبدیل باید جعفر فرموده که این یعنی شیر سینه زیت
 خدمت دیگر فرمایم گفت چهار نهار جز ساز درم قرض دارم و ادایه انرا از کرم
 خلیفه او میداد و جعفر گفت این مبلغ مہاست اما مرا خدا نیست که فی الحال مرا حاضر
 ساخته در باره توانعام نمایم فرمود بعد قضاء الله تعالی خازن ابر الیومین انرا تسلیم
 قرضه انان خواهد نمود بخدمت دیگر حکم فرمای عبد الملک گفت بر تو ظاهر است
 که بر سر اسحقاق ترتیب دارد اگر لطف فرموده نوعی سار سارے که خلیفه او را
 ملوک طاعین عقلت کرده اند مہاست جعفر گفت ابر الیومین مخدوم زاده را منظور نظر شفقت
 گردانید و ایالت مملکت مصر بوی نمون ساخته دختر خود عالیہ ابا و در ملک از دواج کشید
 اسمی گوید که من با خود اندیشیدم که جعفر از سر بیختی میگوید و سر بنام این نوع مہاست کلیه جلوت
 تثبت بذیر و اما روز دیگر یکبار گاه خلافت بناه شتافته دیدم که جلسی **ارون** بوجود عملی
 شخون است و بمن **طلمه عبد الملک** بد انجمل در آمده خلیفه بوی اطهار لطف و ملائمت
 کرد و گفت که در وقت نزاع صفای خاطر مبدل اساتم و دختر خود عالیہ را بحال اسیرت
 در اوردم و اورا حاکم مصر کردم و کفتم که دیون ترا ادا نمایند و من ارشیدین

این مقالات و مشایده این حالات متعجب شده چون مجلس سبکست خود را
بجعفر رسانیدم و کیفیت سزایم این مهمام را از وی استفسار نمودم گفتم که چون در صباح
بخدمت ابراهیم رفتی رسدم حکایت صحبت دی روز را بتفصیل معروفی داشتم و صوت
تقبیل آنی که کردم بودم بولوح خاطرش نگاهشتم فرمود که جمیع ملت را بجز اجابت امعرون
ندانیم نگاه کنی طلب کار و اعیان ارسال داشته بترتیب این مجلس برداشتم
و جای نشایده فرمودی نسبت این مهمام بوقوع اینجاست و از دنیای اویس عواطف ابراهیم
بروی مملکت مغنوج گردانید اما محمد بن یحیی بصفت علمت و میل بایستغای سر و زلفت
موصوف و محسوف بود و موسی بن یحیی در شجاعت و جلالت لشیره و نظری نمود و از
اقل زمان ابایت رسید تا اوایل شهر سج و ما بین و نامه که فرج مازون بر یک
متغیر گشت زمام زین و توفیق و حل عقد و قبض و بسط امور ممالک عالم در قبضه اختیار بینی
و اولاد نامدارش بود و اسباب تغییر مزاج خلقه بر بر اسباب است از جمله یکی آنکه چون
فضل زین بن یحیی بن عبد الله را بعد و مشافقت نمود مازون آورد اگر روزی بگذرند
نسبت بخوبی رضی الله عنه در مقام رعایت بود اما اخرا لام انجامت را گرفته بجعفر سپرد و در
باب محافظت مبالغه کرد و در آن اوقات یحیی رضی الله عنه در مجلس روزگار میگذرانید
بنا بر آنکه میدانست که مازون فاسد جان اوست نوبتی بجعفر گفت که از خدای برترش خود را
داخل کسی مگردان که حضرت محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم در فحاشت با ایشان
خاصیت نماید و الله که من گمانی نموده ام که متوجیب گشتن تو به با هم و این سخنان
در جعفر اثر کرده فرمود تا جمعی از نوکرس یحیی را نمایی بیایند و صورت واقع بسج مازون
رسیده روزی از جعفر پرسید که حال یحیی بن عبد الله چیست جواب داد که در خانه است تا یک
متدبست رسید گفتم بسرو جان من که چنین است جعفر از حال فرست دانست که کیفیت
حال را خلیفه شنیده لاجرم گفت که بسرو جان تو که چنین است اما چون دانستم که یحیی

ضعیف شده و او امری که موجب دلشغولی المرئوسین باشد صد و نوزده یافت اورا که ششم
 و ایمنی بر خاطر مازون کران آمده بحسب طاهر گفت نیکو کردی و در وقتی که جعفر نیت کرد
 از مجلس بیرون رفت استه بر زبان آورد که خدای را بکشید اگر ترا نکشیم و قوی ترین
 اسباب سوزاج خلیفه نسبت بر ملکبان قضیه عربی بحکامه است تفصیل این احوال آنکه مازون
 از شنیدن بارالسجس بزم و طرب عنایت تمام داشت و بدو ام اختلاف جعفر بر یکی و خود بخود
 بحکامه که هر یک بلطف طبع و حدت ذمین بیکانه روزگار بودند نهایت معسوق بود بنابراین
 در باب استماع آن دو تن در یک مجلس چنانکه عیسی بان لاجق نشود مکرر نموده با جعفر
 گفت که در ابدیدار تو متغی بسیار است و با عکاسه الفت و یوانست چنانچه بنمایم که شما هر دو
 در یک مجلس جمع سازم تا بحقیقت خاطر در زرم عرش تو انم نشست اکنون بحکامه را با تو عقد
 میکنم تا هر دو بحسب تریغ در صحبت من حاضر تو اندست و هر دو با یکدیگر در غیر حضور من با هم
 نشینند و جعفر گفت از قبول این اخطار ایانوده بالاخره سر درضا بخنایند و رسد عکاسه را
 بعقد او در اورا نگاه جعفر و بحکامه بی نخاشی در مجلس مازون حاضر میکشید و با هم گفت و شنود
 بی نمودند و چون جعفر جوانی خوب صورت با کینه سر برت بود باندک زمانی عیاشی بقیته
 او شده طالب وصال گشت و رفو منشی از تعلق خاطر خویش در قلم آورده مصیبت محرمی نزد
 جعفر فرستاد و جعفر او زند جعفر محبت استمر کرد انیده بحکامه بار دیگر با طاهر
 مانی الضری بر داشت و جعفر پیشتر از پیشتر فاصد را اندازی ساخت و بحکامه از جعفر با بوس
 گشته بمادش عتاب رجوع نمود و جواب نغینه نزد او فرستاده در حصول مقصود
 از او استند انسر بود و عمایه تفصیل این منی شده روزی جعفر را گفت که چنان شنوده
 جازیه که بعضا حجت زسار و ملاحت گفتار بوسوف است و در خاندان کرام
 نشو و نما یافت بحضرت بیع در آورده اند و خاطر بران تسرار گشته که آن مطلقا
 برای خدمت تو بخرم و جعفر مایل به امانت جازیه بوسوف گشته و والده را الفت

زودی اور انبصر بی باید رسانند و ام جعفر قبول کرد اما اشتیاق هر دو در محال
باید در احضار آن خود شد غذا بطریق تعاضل و اسما سلوک میداشت و هر روز نهانه
پیش می آورد و چون جعفر عنان مصابرت از دست داده بمالغرا خدا اعتماد
گذرانند غما گفست فلان شب آن کز کتک را پیش تو خواهم فرستاد نگاه عماسه
تنبیه نمود که در شب موعود ترغیب حضور یافته از زانی دارد و در آن شب در وقتی که
جعفر در مجلس مارون انشراح کنوزی شعور رخا نه خود درآمد و از مادر طلب
وقار و عده نمود عتابه عیب را که انتظار میکشید با زینت و زینتی هر چه نماز منجمله
جعفر فرستاد در تاریخ امام باسی مسطور است که عتابه بر شیب جمعه جاریه با کره
نزد بزرگسال میداشت و در آن شب عیوض آن جاریه عیبه بخود خانه جعفر درآمد
و آن پست تر ب شهوت او را شناخته ابری که مقتضای طبیعت برت است
پس المانی وقوع یافت نگاه عیبه جعفر گفت کفایت خدیو بنات الملوک
جعفر گفت زینت و در خضر باد شاه گفست عیبه گفت انا مولاتک العیاسه
و جعفر از شنیدن این سخن مضطرب گشته فی الحال نزد عتابه رفت و گفت مرا بنیابت
نیابت از زان قسم و حتی منتظر و خاست مال ارجال باشش و چون قضا کار خود
کرده بود فایده بر عتابه عتابه ترتیب نیافت و عیبه از جعفر حامله شده
بعد از انقضای مدت حمل ببری فر منتظر از وی متولد گشت و از ترس مارون از شنید
ان نوزند ارجند را بی ادبی ریانشن نام و قباله مسماه ب بره سپرده بکله عظیم فرستاد
و درین آسمان زنده خاتون زوجه مارون از شنید و یکی بی خالد عیبار نقار از بیع
یافت زیرا که ضبط ابواب حرم سراسر اختلاف تعلق می میداشت و او نماز دیگر در راه
را مقفل ساخته بعضی از خدام و خواهر سران را از آمدن مانع میگفت و زنده خاتون
نزد مارون ارجی موافق ناموس ما شکایت کرده رسید گفت آنچه از کجی و از او امری کنی باید

صدور می باید

در وجود نمی بد زنده گفت چون حال برین منوال است جزا بر خود را از جزای که کرده و سکنده
 باز نمند ارد و رسیده از حقیقت این سخن استغفار نموده زنده صورت موصلت
 جعفر و عباس را جای معلوم داشت تفرقه نمود و رسیده عظیم منفرینده گفت
 دلیل صدق این سخن چیست زنده گفت سبج بر ثانی از ولد روشن تر نمی تواند بود
 بار رسیده بر پسر گماشت گفت حالا در مکه بقرات رسیده گفت غیر از تو سبج کس برین سر
 وقف دارد زنده گفت تا به کنز کان حرم سرای تو برین معنی اطلاع دارند
 چون سخن بدینجا رسیده رسیده دم در کشید و عازم کردن حج شده عباس فاسد
 مخفیان شمال و صاحب کرم در کشید و تا بر آورد از آنجا بمن برند و چون رسیده
بمکه مکتور رسیده و شراب نفیض بجای آورده سخنان زنده را مطابقت واقع دید
 خلبار استعمال را مکرر داده بعد از سماع از نما سگ حج گماشت بعد در اجعت
 نمود و چند روز در آن خط گذرانیده متوجه انبار شد و جعفر بن یحیی را همراه برده سندی
 بن شایک را که از جمله متندان آستان خلافت اشیا بن بود در اسلام بلد داشت
 و رسیده در انبار بنا بر غره سبج و نمایی و ما فی السی است که هرگز دیده زهره خنیاگر
 بر مثل آن خطی نیفتاده بود در آن جهت نسبت بجعفر اضاف الطاف مبدول داشته
 نماز دیگر اورا اجازت داد که بمنزل خود رود و جعفر بود کنار سازنده و ابن ابی شیخ را
 بخانه برو و تجرع اقداح افراحت استعمال نمود اما رسیده بعد از توفیق دردم اسما س
 منامی و ملاهی را از صحبت برداشته با سر خادم را طلبیده و گفت ترا خدمتی میفرمایم باید که
 تو اطاعت بوجوب فرموده عمل نمایی و الا از غضب من بتو ملت کند با سر گفت با ما برالمومنین آنچه
 فرمان تو باشد آن کنم رسیده گفت برو و جعفر بر یکی از نظرم رسان با سر از شنیدن سخن
 در لوزه افتاده سر پیش انداخت و تارون بار دیگر مبالغه نموده گفت اگر چنین نکنی بغیر و
 سوط می مبتلا گردی از گناه با سر توبه بمنزل جعفر رسیده بی استئذان مجلس در آمد

و جعفر خایف کشته از سبب آن جزا است پرسید و با سر فرمان خلیفه را بد و رسانده
جعفر گفت غالباً از سر سختی سخن بر زبان امیر المومنین گذرشته اکنون باز کرد و عرض کنی
که جعفر را کشتیم اگر صبح او را بشیمان یانی فرموده طلب والا با بجز ما مورشته قیام نمای
یا سر از قبول این ملتس بر بار زده جعفر همراه او تا نزدیک سر بریده رسید رفت و با سر را
گفت نوبت دیگر نزد امیر المومنین روشاید که ازان حکم بشیمان شده باشد و با سر را درون
رفته رسید رسید که چه کردی گفت جعفر را آورده در سپرون نهاده ام تا درون گفت
رفود بیار والا کدنت را از بار سبک سازم انگاه با سر باز کشته سران سر در فتر اعل
فضل و نهر را از بدن جدا ساخت و نزد رسید برده در پیش انداخت پس تا درون
بیا سر گفت فلان و فلان را نزد من حاضر کردن و چون انجمن است بملازمت رسید
رسیدند فرمود که با سر را بکشید که من محلل بدن قاتل جعفر ندارم و ایشان بموجب فرموده
عمل نمودند مدت عمر جعفر سی و هفت سال بود و عظمت و نبابتش هجده و سال کردی در مرآت
انفجان از سندی بن شامک روایت که گفت شعی در غرّه منزلی که در جانب غربی
بعثاد بود و جعفر بن ابی را بنجاب بدم که جام مضموع بمحضر نوشیده و این و سبت بخواند که
شعر کان لم یکن بین الجنون الی الصفاۃ انیس و لم یهریکه سامر بل یمن کنا املها فاما دنا ما صرف
العیالی و المهدود العوارۃ پس بدار شدیم فر خاک و کینیت و اقدر ابابکی از خواص خود
در میان نهادم جواب داد که این خواب داخل اضغاث احلام است و تقیر ندارد
و من باز بل خواب کرده هنوز چشمم کم نشده بود که او از مردم و کوفتی در غرّه بگوشتش
من رسید لاجرم بر جسته بفتح باب اشارت نمودم ناگاه سلام ابرش که از جمله خدام
رسید بود و پیوسته بر انجام تمام کلید نور حمل شد بالا آمد و بجز در بدن اولرزه
بزن افتاده کمان بردم که در باره من حکم صدور یافته و سلام نشسته منگونی منموم نمای
تا روی رسید در کشت من داد مضمون انجمن این کتابت بنویسد فی الحال صبا

سلام نمی بر یکی را احاطه نای و اورا گرفت در محبس که منصور زناده را بازداشت بود
 محبس کردن و همین دستور یاد ام بن عبداللہ را انداخته و قد فضل نمی نامور ساز بعد از آن
 اصحاب خود را بگرفتند اولاد و احوان و در ایشان ارکن را وی گوید که چون سندی
 بن شامک برنجای کتایت کشید و اوقف کردید حسب الفرموده بتقدم رسانیده همان
 محبس و فضل و اولاد و اتباع برانکه را مقید و محبس کرد ایندو محبس ژب دو سال
 در زندان با انواع بلاها مبتلا بوده در سنه سبعین و مار متوجه محبس شد کردید و فضل چندگاه
 دیگر بعد از پدر زنده ماند عمر او نیز در زندان می شد اثنی و تسعین و مار به نهایت رسید
 و توله فضل بروایت امام یحیی در بیت سوم ذی الحجه سد تسع و اربعین و مار دست داده بود
 مدت عرض بدین روایت جعل و سال باشد و بوزن فیکس و قات دولت و زندگانی
 سایر برملکان و متعلقان ایشان باختم پوست و هیچ یک از ایشان از شدت
 این بلیت سالم نشتند گویند که جنه جعفر را بموجب حکم کشید از انبار بیجا آورده
 بر سر جسر او ریختند و در وی که کشید متوجه خراسان بود بسوختند از غریب حالات که
مورخان در قضایا برانکه آورده اند یکی آنکه شخصی از اهل فکم گوید که دفتر اخراجات
 مارونی را کشید روزی بنظر من رسید در ورق نوشته دیدم که در فلان
 روز بفرمان امیرالمومنین بر سبیل انعام زد چندین وسیم و کسوت
 و فرش و عطر خدین تسلیم ابو الفضل جعفر بن محمد ادا م الله کرامت
 کرده شد و من آن دفعات را میزبان کرده سیم هزار درم درم برآ
 و در ورق دیگر نوشته دیدم که بها آن نقطه و اورا که جعفر بن محمد را
 بان سوختند چهار درم و نمد آنک دیگر آنک در تاریخ امام یحیی از محمد بن برند الله
 الشاعر منعقد است که گفت شبی فضل نمی بر یکی را طلبیده گفت ام شب ابن زین
 را بسری کرامت کرده و جمعی از شعر در نهیت آن مولود استعار در سلاک نظم

کشیده برهن خوانند اما هیچ یک از ان ابیات سخن طبع من بفتاد و خود اسم که
از نتایج ذهن تو در اسباب نظمی شوم جواب دادم که شکوه مجلس تو مرا از گفتن
شعر مانع نمی آید گفت ناچار چیزی نمی آید گفت اگر چه یک ست باشد من تا عمل نموده این
دو بیت کفتم که **بیت** و بفرج بالمولود من آل برکت * ولا سیمان کان من ولد الفضل
و يعرف فی الجحیم ولاده * بذل الهدی و الجود و الجود و الجود و الفضل * و چون فضل این ابیات را
استماع نمود متعجب و مبرور گشته ده هزار دینار مرصه داد و من از ان اموال صنایع و عقا
خریده بگفت تمام و ثروت لاکلام پیدا کردم و بعد از اسلال برکت بندگای تو تمام
رفته حمای را کفتم که دلاکی نزد من نرسد و تمامی بر کسی هیچ ابوالجاسال داشته داشته
اندر ان بسپرد لک اشتغال داشت کمال قبایل و بذل و افضال بر او جزیر من گذشته
ابیات مذکوره را خواندم و ان سر از شنیدن ان منفر گشته و غمش کرده بیفتاد
خواجه کمان بردم که دیوانه است و از حمام بیرون رفته حمای را کفتم که رو باشد که مصر و علی
فرستاده که مرا خدمت نماید جواب داد که والله که مدیست که این جوان پیش من نمی آید
و هر که از جنون و صرع در وی مشاهده نکردم من لحظه تحمل و تا تحمل نموده بدافاقت یافت
او را طلبیدم و از تنب عروض ان حالت پرسیدم گفت قابل این دو بیت که بر زبان
نوک گشت گیت کفتم ان ابیات از نتایج فکر منت برسد که انرا برای که گفته بودی
کفتم که برای ولد فضل بر یکی گفت آن پسر حالاً کجاست کفتم نمیدانم گفت ان پسر منم لاجرم بعد
از شنیدن این قطع احوال سابقه مرا یاد آمده و عالم برین تنگ شده مدیوش
گشتم محمد بن زید گوید که چون این سخن استماع نمودم کفتم ای پسر والله که
بگوشن مرا در یافتی است و اصلا وارث ندارم و آنچه در تصرف منست از قواصل
انعام بدیست اکنون با من باس تا نزد شهود عدول اعتراف نماید که آنچه در تحت
ملک دارم ملک است و بعاریت در دست منست پس لب در جیبهای او گشته کفتم

و الله که این بدرم بنویسیده هرگز باز نمانم هر چند محتاج باشم و من بابا بگویم که بر این موجب
 رضای همه یا چیزی از من قبول فرماید اما محاسنی بر منید و هیچ چیز از من نماند و این
 در کتاب مذکور مستور است که یکی از اهل باج کوه کند که روز عید کی بنامه مادر خود در آورم دیدم
 ضعیف که جامه که پوشیده بود نزدیک بوالده من بسته است و در آنجا مکالمه مادر
 از من پرسید که ایشان را می شناسی گفت منی که گشت عبا است مادر جعفر بر یکی لاجرم
 بتفقه حاشی برداخته گفت که ای در از عجبی که منسا همه فرموده نیمه بگوی جواب داد که
 ای پسر عیدی بر من گذشت که چهار صد گز گزت بر ز بر سر من بسته بودند و مع ذلک
 ولد خود را بعقوت منسوب میداشتند و درین عید غیر دو پوست کوسفند که یکی را زوتی
 سازم و دیگر بر بالا بوش منسا دارم را وی گوید که بعد از استماع این مقال بانفد درم
 بوی خوشیدم نزدیک بود که از شادی بر در خاطر و ابابا و الالبصار قطع
 ای طفل دیگر که تو زیستان حرص و آرزوی دوشتر دولت و اقبال بر منک
 در همه عمره مشوا از کمال خوشی با داور از زمان بزگان بر یکی در جامع الحکامات
 مستور است که فاروس اگر سبید بعد از استیصال آل برنگ حکم فرمود که هیچ کس
 از طوائف انسان مع و ثنا بر یکی از بزبان نیارد و هوش لطف و عطای ایشان
 بر الواح خاطر نکارد بعد از چند گاهی شخصی بر من رسانید که سیرکام شرب در میان
 آل برنگ بر ز بر کوسی نشینند و شرح فضایل و کمالات ایشان بسج مردم می رساند تا درون
 در غیبت رفته با حضار آن فرمان داد فرمان بران همان لحظه آن نیز
 بنظر خلیفه رسانیده از موقف سبست حکم بقبل او صادر گشت بزقیه گفت
 یا امیرالمؤمنین امید دارم که مرا انقدر بحال دهی که سینه از حال خود مروض دارم انگاه بوجوه
 صوابت اقتضا نماید حکم فرمای خلیفه گفت بگوی پسر گفت مرا اندرین مغیره
 دست حق کوبند و ابابا و اجداد من در سلک اکابر شام انظام داشتند بسبب صفوت

حوادث روزگار و نوایب لیل و نهار روز دولت من شام بخت تبدیل یافت و از کمال
اضطراب با عیال و اطفال جلدار وطن اختیار کرده بعد از احتمال نوعی سخن خود را بعد از تسلیم
و عیال و اطفال را در مسجدی نشاند خود بیرون آمدم بامید آنکه شاید کسی با من هم مدار
جوار خود پناه دهد چون میان بازار رسیدم جمعی از اکابر و معارف را دیدم که نغان
بگذر میگذرند با خود گفتند که شکست بد عوفی میروند و بنا بر آنکه میترسند که سستی بودم کمال
مصارت نداشته ام آنجا جمع روان ندیم ناکاه بدرستی عالی رسیدیم حاجب برده
برداشت و در ابطضیل آن روم درون گذاشت و من بدان سرادر آمده در گوشه نشستم و از
تفحص در بهلوی من بود بر رسیدم که این منزل کسب و سبب جمعیت چیست جواب ادا که این منزل
فضل بر ملک است و موجب استماع عقد نکاح است و چون آن عقد انعقاد یافت خادمان
طبقه های روز آورند و پیش هر طبعی نهادند و یک طبقه بن نیز دادند بعد از آن تسکات
ضیاع و هفتار کردند تا هر کسی که قبلا بگردان مرزها از وی باشد و دود و شک بدست
من افتاد آنگاه مجلس برنگشته چون قصد نمودم که از آن سرا بیرون روم غلامی دست مرا
گرفت باز کرد انبند با خود جزیم کردم که روزها و تسکات را بخواهد که از من بستاند اما اختلاف
متوقع مرا از فضل برد و فضل شمرط تعظیم بجای آورده گفت ترا در میان این روم غریب
دیدم خواهستم که شما از حال تو معلوم تمام بگوی که از کجایی ایی و در مجلس چگونه افتاد من
قصه رخصه خود از اول آخر تقریر کردم فضل گفت حالا متعلقان تو کجای تو وطن دارند گفتیم
در فلان مسجد بود که جمع دار که ما اسباب فریغ ترا همساکرد اینهم سخن بسیار
پیش طلبید و در گوش او پس خفتی گفت و من بعضی فخر در من بوشانید و از تو بسیار غصه
تمام مرا آنجا داشت و شب هر چند از توقف ایانوده گفتم اطفال من در آن مسجد
گرسنه و بجهت اندکی ایی بر رسید و روز دیگر حضرت اطراف یاقینت خادمی مسراه بخوان
گشت و چون خواهستم که بان مسجد روم مانع آمده مرا برای دلگشایی برد و متعلقان خود را

انجا دیده پرسیدم که شما را اینجا که اورد جواب دادند که دوش وقت نماز حفتن جمع می پس
 امده مارا بدن منزل اوردند و انواع طعناها و بیجاها پیش ما نهادند لاجرم من براسم تکدی رفتی
 بعد از آن پوسته ملازمت بر یکسان می نمودم و از تو اثر انعام و احسان ایشان می نمودم
 اکنون ای ابوالموئین اگر من مدح و ثنا اینجا می بر زبان نیازم بگفتم ان نعمت که موجب
 خذلان دنیا و آخرت است منسوب کردم تا روزی که کشید ابن حکایت کشید قطره اشک
 از خواره دیده روان گردانید و هزار دنیا در حق پسر انعام فرسوده اورا سطلی العنان
 ساخت و پسر زین خدمت بوسید گفت یا ابوالموئین سزا من بکات البرکة قطع
هر کس که در دست فرمان او ز نام خلیان نهد که دکار سماه که کوفته بود و کم که آن نذ از سروران
 و در سال مواخذه که اندک بعضی سینج و تمانج و ماه بروایت امام فای ابو فضل بن عباس
 در سلک شاه پیش چشم شظ بود از جهان که زمان انتقال نمود در نجات مسطور است که
فضل بن عباس کوئی لاصل است و بعضی گفته اند روی لاصل بود و طایفه احمده انکه سیر کند
 تو له نمود در ریور نشو و نما یافت و فضلی السری بود و فضل و عبادت از وی زیادت
 موسوم بعلی و علی روزی در السیح اطرام نزد کبک بجاه زخم استاده بود که تاگاه
 کشید که کسی بنی است بخواند که بوم القیمه زوی المومنین و صغقه زده فوت شد و در سنه
ثمان و ثمانی و ماه ابو اسحق ابراهیم بن یمان الشیبی که معروفست بنیدم موصلی و فای یافت
 و او در حق موسیقی و اختراع الحان در آن زمان عدلی و نظیرنداشت و در سنه و ثمانی
 ابوالحسن علی بن حمزه الالاسدی الکوفی الکسائی که یکی از فرارسیده است و در علم خود سرمد علماء بود
 در ولایت ری فوت شد و او را کسای هیچ نیست ان می گفتند که در روزی که بگذرد آمد
 کسائی روایت امام شعبی بود و معلم ابنی تی رسته بود و بعضی جمله اندک شوقی تعظیم
 ماون قیام سینه و کتف معانی القرآن و الاثار از سینج کلک بلاغت و تار کسائی است
 و اینها در روز فوت کسائی قاضی القضاة محمد بن الحسن الکوفی الشیبانی که از فقهاء

حنفیات از جهان فانی نقل کرد و محمد تقی الاصل بود و بدشکل بنام عراق افتاده
و در واسط مقیم شده محمد در آن بلده تولد نمود و در کوفه نشو و نما یافت و اول خوارزمشاه
و در سنه سبعین و ما عیسیده بن محمد الکوفی که در سلطنت علما فن حدیث و توارث
انتظام داشت و بعد از فوت کسی بی تعلیم این سنه پیداخت عالم
آخرت را منزل ساخت و بم در بی سال بقول امام یاسعی شیخ ابو علی
تقیق بن ابراهیم البلیغی و فاکت یافت اما در نفقات مسطور است که در بعضی
از تواریخ بلخ آورده اند که شفق در سنه رابع و سبعین و ما در ولایت ختلان
بسعادت شهادت رسید و العلم عند الله الطیب المجدد و کفر
خروج رافع بن لبث بن نصر بن سيار و بیان رفتن هر و ن بجان
روم با سپاه بسیار علماء اخبار آورده اند که سید محمد بن اسفندیاری الطایفی
در سلطنت اعیان ماوراء النهر انتظام داشت دختر عم خویش را که عورت جمیله
مالدار بود عقد فرمود و بنا بر ضرورتی آن سنوره را در بیوفتند که گشته
غیبت بغداد نمود و زمان غیبت یحیی آمدند او را یافتند و کوفه مد کوره دادند
که در آن روز بیرون آید و شوهر دیگر کند اما تدبیر که موصول بکوفه
معمور تو اند بود می یافت و رافع بن لبث بن نصر بن سيار ازین معنی و انقباض
گشته و قوت طاموشی در حرکت آمده بدان ضعیف پیغام فرستاد
که مصلحت است تو مشرک شوی تا عقد نکاح میان تو و یحیی انصاف یابد
الکفاه باز ایمان آورده شوهر گیتی و ان مکاره برین موجب عمل نموده رافع
او را بخواست و چون این خبر بسمع یحیی رسید تودر شکر رفتند کیفیت
معروض گردانید و تارون متغیر شده نام بحالم خضر اسان علی بن عیسی بن مایان
در علم آورد که منکوحه را از رافع بستاند و رافع را حذرده کرد اسوان بگرداند

وعلی بن محمد را بسلیمان بن محمد از دی که عامل سمرقند بود فرستاد و سلیمان حسب الحکم بقدریم
 رسانیده این معنی موجب آن شد که رافع جمعی را با خود متفق ساخت و علمای لغت
 خلیفه را فرستاد در سنجین ممانه سلیمان را گرفت و بقتل رسانیده و علی بن عیسی
 بر خود عیسی را بختک رافع فرستاده او نیز در مکر بجا کشید و کار رافع بالا گرفته را بآب
 طغیان او اندوخت و زیاد در گذشت و هم درین سال درون ارشد با صدوسی و چند هزار
 مرد جز از غرق روم را پیش نهادیم ساخته در آن دیار استخفج و نارایان مشغول
 گردانید و بلده هر قلعه فتح کرده بسیاری از سنوان و صیان برشایان در دست
 سلیمان اسیر شدند جای خود را نشان بشارت زده هزار رسید و یکی از اعمال اسقف فرمود
 که لعن خود را بزار دینار باز خرید و بالاخره میان کشید و قیصر که تقفوز نام داشت مهم
 بصلح انجامید و تقفوز عماله اوقات مبلغ پنجاه هزار دینار بر سر جزیه ارسال نمود و بموجب
 مدعای کشید قبول کرده بعد از آن هر سال مبلغ سیصد هزار دینار بجزا عا و بعد از فرستد
 و هر قل را که ایمل اسلام خراب کرده بودند تعمیر نماید نگاه کشید سالها غنائم از آن غنایار کشیدند
 ب بغداد رفت در سندهی و سنجین و ممانه درون علی بن عیسی بن مانان را بسبب ارتکاب
 ظلم و طغیان از حکومت خراسان عزل کرده بر خسته بی اعیاف را بجایش روان ساخت و چون
 هر خیزه بر سر رسید او را با اتباع معید گردانیده اموال و جهات ایشان را گرفت و علی
 ابن عیسی را باندی کران بجایب بغداد روان ساخت **ذکر جوانی که تروان را کشیدند**
و پان فو ت او که در خراسان واقع گردیدند جید سبکی بن جیشوع طلیب و ابان
 که در سمرقند اشی و سنجین و ممانه که من در منزل رفته ملازمت تارون می نمودم
 صاحبی یاب بر هر خلاف شناسه خلیفه را بغایت تغیر و تنفیر کنیم و پیش رفته عیسی
 عوضه کردم که با اهل سمرقند از روز تروان بسیار بخون می یابم اگر سبب ملالت عارضه بدی
 است بیان فرمای تا بقدر امکان در تدارک آن سعی نمایم و اگر حادثه ملکی است

دل مشغول مدار که حضرت پروردگار تفرغ نماند را کفایت کند جواب داد که هیچ یک از آنها واقع
نست بلکه دوش واقع است و ما سب دیدم و از تغییر آن رشیدم خبری نگویید که چون این سخن
شنیدم قدم پیش نهاده بای قلیقه را بوسیدم و کفتم بجهت خوایی که منشاء آن بخارا است
فاسده باشد خردون فاسده ندارد تا رون گفت ما صریح در واقع چنان مشاهده نمودم
که تاگاه از سر بر زمین دستی بیرون آمد که مفذاری خاک سرخ بر کف داشت و در آن اشیا
ندای شنیدم که ای تارون این کجاست که مدفن تو خواهد بود برسدیم که در آنجا دفن خواهند
کرد گفتند در طوس بعد از آن دست نایب داشت و من پیدار شدیم خبری نگویید که پیاسیدی
این خوایی شوریده است و قبیره ندارد غالباً دوش در خیال خراسان و خروج رافع بن ابی
بوده فرمود که بلی در آن اندیشه بودم کفتم امروز بعینش حوطلب بگذران تا نقش این اندیشه
از لوح خاطرت محو شود و رشید بن زینب مجلسی بزم اشارت فرموده باشد که زمانی از آن
واقع فراموش کرد و در آن اثنا خبر استعمار لواء دولت رافع بنوازه نمودند
تا رون از تو بیدار شنافت و براق سفر کرده در سه مونس نشفت و ستمی و ما
با کسکه خراوان روی بصوب خراسان آورد و در اثنا راه مرضی بروطاری کشید
چون بحر جانی رسید آن عارضه گشت از زیاد بذریقت و همت ناسازگاری میواس
ان ولایت بتجلیل در حرکت آمده چون بطوسی نذول فرمود خبر آمد که مرقد بن اعیان بار رافع
خاربه نموده او را که زاننده است و برادرش بشیر را اسیر ساخته فرستاده است
و رشید با جعفر برادر رافع فرمان داده قضای طلبید و اشارت کرد تا در مجلس او را
قطعه قطعه کرد این خبری بنی حنیف کذب که بعد از قتل برادر رافع رشید پهلوان گشت و پس از
افتت یا شرف گفت اجتناب خوایی را که در رفته دیده بودم بیاد داری اینک طوس و آن خاک
که مدفن من خواهد بود انگاه مسرور خادم را گفت قدری از خاک این سرزمین بیا
و در مسرور از آن خاک بنظر آورده در آن جیبی که بجهت و ن سینه و ساعدش برهنه شد

رشید گفت

رشید گفت بخدا سوگند که این ممان کف و ممان خاک و ممان دراع است که در خواب بمن
 نمودند و اضطرابش از پیشتر بکوششته بعد از سه روز در جمادی الاولی سینه تفت و تسعین و با
 وفات یافت و او را در جمادی الاولی در جوف طبع علی بن موسی الوضاع سلام الله علیهما در آن
 مقام است بخاک سپردند و فصل از واج و اولاد مارون الرشید بر بنویس است که نوشته
 می شود بزرگترین خوانین او زبیده بود بنت جعفر بن منصور و او بی و محمد امین که ولایت
 عمه تعلق بوی میداشت از آن ضعیف خیره بود آمد و مکتوب دیگر مارون ابن العزیز نام داشت
 و از بصری تولد کرده موسوم بعلی گشت و ام محمد بنت صالح السکینی و عباسه بنت سلیمان بن منصور
 و عذره بنت عطف بن عثمان بن عثمان بن یوسف استه ایضا از جمله از واج
 مارون الرشید را از اہمات اولاد یازده بسرد دیگر و چهارده دختر تولد نمودند پس
 بران نیست عبداللہ مامون قاسم موثق محمد المقتدر صالح محمد ابو یوسف
 ابوالیس ابو سلیمان ابوعلی ابو محمد ابو احمد و اسپانی خزان نیست پکین
 ام حسد اردوی ام الحسن ام محمد فاطمه ام سلمه خدیجہ ام العقیم بطله ام جعفر
 ام علی علیہ رطله **ذکر محمد بن مارون** تولد محمد که ملقب بامین و مکنی ابو
 عبدالله بود از زبیده بنت جعفر بن منصور در شوال سال هجرت و هفتاد و روی نمود و چون مدت
 پنج سال از عمرش در گذشت بنی او آخر سنش و سبعین سالگی ولایت عهد
 سرفراز گشت و در او اسط جمادی الاخری سنه ثلث و تسعین و ماہ کفر فوت رشید
 بعد از رسید خواص و عوام دار السلطنت تجدید بیعت امین برداختند و او بر سرند
 خلافت نشسته بعضی طوطی و لہو و لہو مشغول شد و اسلا بزواای ضبط ملک
 و مال کرد بنا بران باندک زمانه میان او مامون مهم بخالفت سرایت نموده
 زمان جمان بناست بر آمد و در او آخر قوم الحرام سنه ثمان و تسعین و ماہ بدست
 ظاهر ذوالحجہ که از قبل مامون مجاوره بغداد استغفال داشت افتاده رخت سستی

بیاد فساد از زمان حکومت چهار سال و هشت ماه بود و اوقات حشمت و عظمت پادشاه
و کسری بوراتش و زبردت فضل بن الریح قیام می نمود و غیر از این ماجرا هیچ یک از افعال
عباسی از منی قیامش نبود گفتار در بیان فی الفتن و مناقبت امین امیر و مأمون
و ذکر کشته شدن علی بن عقیلی بن قتیبه بن قار و عمون با اتفاق نقله اخبار در زمان وفات
مارون الرشید مأمون در بلده فاخره رو بود و چون خبر فوت پدر خود استماع کرد
خطبه خوانده مردم را بخندید بیعت برادر ترغیب نمود و لاجرم اعیان خراسان بقدم
منابعت پیش آمدند و نوبت در کربسایت امینی اقدام نمودند و روزی چند بین
الاجونی طایق موانعت سلوک بوده بالاخره غبار نزاع بر وجهی رفع گشت که اصلاً شجاعت
سبب تصاحب نیک اندیشان فرود گشت و یکی از اسباب خلاف آنکه مارون در وقت
وفات وصیت کرده بود که آنچه از اموال و جهات همراه من است تسلیم عبدالله مأمون نماید
و بعد از این نزد و بعد از فوت رشید فضل بن الریح که پس از نیکم ال بر نیک بدولت رسان
رشید رسیده بود بمقتضای قضای آنکه از نزد محمد امینی آمد تا حاجی مروتکات مارون همراه
داشتند متوجه بغداد شد و چون مأمون آنچه میخواستند با بر استصواب فضل بن سهل
ذوالدینار استی که وزیر و سرپرستی بود و با صاحب رای و تدبیر شهر داشت قاصد کمالی فضل
بن الریح فرستاده طلب حقوق خود فرمود و رسول در پیشا بود و فضل رسیده و با او
پیغام قیام نموده می نیک مقصود باز گشت آنکه فضل بن سهل بعضی مأمون رسانید که بعد از این
بر محمد و پیمان عراقیان اعتماد نتوان کرد زیرا که در اول حال و نصیبت رسیده را اعتبار نموده خوف
ترا باطل کرد اندیند اکنون مناسب است که عالمی را بعد از و داد نوید داده در استقامت
خلو و استرضای شمار بر کسم سعی و استقامت بدول دارای و مهر روز و تقضی قیس در
دیوان مظالم نشسته انصاف مظلوم از ظالم بیستانی نمانجیت تودر دل و دل
گیر و غنی و فقیر جایگزین شود و مأمون بر غیوب علمنوده زمانه و منی قیام همای ملک

مال او کف کفایت فضل ذوالرباشین نهاد اما فضل بن ربیع چون بیغداد رسید دید که
 همه امین اکثر اوقات را بمعاشرت و معاشرت و اسب تاخیر و کوی ماختن مصروف
 میدارد و پروای سرانجام امور مملکت و عیالت احوال سپاهی و رعیت ندارد لاجرم
 بر خاطرش گذشت که اگر هم بدین سان گذران باشد باندک زمانی مأمون در خلافت
 اشغال یابد و ازین انتقام کشد و تقریبات میکنمته با امین گفت که مصلحت در آنست که
 مأمون و مومن را از ولایت عهد خلع نموده بسرخود موسی اولی عهد کرد آنرا و از
 مردم بیعت بنام او بستانی و علی بن عقی و بعضی دیگر از امرا درین امر با فضل اتفاق نموده
 امین را بر نقض میثاق غیب نمودند و محمد امین را پیش نهاد دست ساختن در اوایل
 سنه رابع و سبعین و ماه فاطم مومن را از جزیره بیغداد طلبید و حکومت آن مملکت را
 جزئی از خازم مفضول گردانید و بسرخود موسی اولی را ملقب کرد و فرمود خطبا
 زبان بدعا می او بگشاید در تاریخ ابوحنیفه و بنوری مذکورست که چون امین خاطر بر خلع امین
 قرار داد در آن باب باکاتب الرضوخویش اسمعیل بن صبح ابواب مشورت یکسازد و اسمعیل
 نخست او را از کتاب آن امر منع نموده چون دانست که امین از سر نقض عهد او تمیکد زد
 گفت اگر خاطر امیر المومنین برین قرار یافته که مأمون را از امارت معاف دارد صلاح
 در آنست نماید که مافی الضمیر خود را اظهار نکند و استقامت نامه نزد مأمون فرستاده در آن
 مکتوب مندرج گرداند که ترا جهت نسبت جهتمام خلافت و سرانجام امور مملکت مجبور تو
 احتیاج است باید که بی توقع بدخلفان تو رجوع نمایی تا بمعاونت و مساورت بگذیری دست
 ملکی و مالی اقبصل و هم و چون مأمون بیغداد آید و از متابعان خود دور افتد آنچه
 درباره او صواب دانی بفرستد و امین این سخن را را لیسع قبول جاداده رفته
 مشغول بر امتثال این مقال در قلم آورد و مصحوب عدس بن موسی بن عیسی و صاحب بن عبد الملک
 صاحب مصعبی و محمد بن عیسی بن نسیک نزد مأمون فرستاد و ایشانرا گفت که در آن

او بقدر امکان سعی نمایند در رسولان در مشورتها بجان بملازمت مامون رسیده مکتوب
امین را بعضی رسانیدند و در باب شخصت او جانب دار السلام شرط مبالغه بجای
اوردند و مامون باریکه بافضل بن سهل طبری مشورت سلوک داشتند و از آن
گفتند که او ضلع کواکب و دلائل علم نجوم بر اجناس معلوم شده که تو بر این غلبه کرده از روی
استقلال بصیقل ملک و مال خواهی برداخت اکنون باید که سکون را برکت صحیح در
و رسولان از هر بجهت توانی بازگردانی مامون این رای را صواب دانست با فرستادگان
گفت که پدرم بنا بر آن ولایت خراسان را بر من سپرد که مبادا بپیکان برین سرزمین
استیلا یابد و اگرین ازین مصیقت غافل بوده درین والا بغیر او ششتمین که فتنه
حادث کرد که ضرران بایر لومین لایق شود انگاه ایشانرا با نعام و احسان تو ازین
نموده رخصت معاودت از زانی داشت و چون اغیاث بغداد رسیدند و امتناع
مامون را از آمدن بعضی رسانیدند امین بعد از تقدیم مشورت باظهار مخالفت
مبادرت نموده نام مامون را از خطبه بیگفتند و از شوطان عراقی عرب بیعت بنام پسر خود
مولا بستاند و در حسن و سعین و مایه شفت هزار سوار ارسته تربت ساسانه علی
ابن عسی را بر ایشان امیر گردانید و او را گفت می باید که خراسان رفته سر روز مامون را
مهرت و می تیرا قی شمرند انگاه بر پسیل تجمل او را بدینجانب اوری و زبیده مادر امین
ما علی بن عسکرت عبدالله را بشماره فرزند حقیقی است باید که مطلقا مکر و می بوی ترسانه
و اگر از فرمان برادر سرکشی کند بندگی از فقره برایش نهد او را بدین طرف روانه کرد
و علی بن عسی این وصایا را بسمع قبول جاداده بغرور بمرج تمامه تا بان لشکر خویش در
در حرکت آمد و حال آنکه در آن اوقات طاهری حسین بن مصعب
خراسان که نید و المنین اشتهار دارد با چند هزار سوار جوار بنا بر فرمان
مامون بری آمده بود و جاسوسان باطراف و جوانان فرستاده در کمال

احتیاط سلوک می نمود و علی عینی در غایت عجب و عظمت علی سافت میکرد تا در هیچ فرسخی
 ری تلافی فرقیست دست داد و انجم بادیان شیران پیسته و غاغبان کعبه که پیروی عالم
 بالانهاد و حرب صعب روی نموده در آن اثنا تیری ارشست داد و سباه کشا دافنه
 بفضل علی عینی رسید و او از پشت زمین بروی زمین افتاده بغدادیان مشک فاجی
 یافتند و عثمان فرساز جانب در اسلام نافتند در تاریخ حافظ ابرو مسطور است که در نماز
 دیگر از روز که ظاهر بن شیخ و طسفر مخصوص شد بر کاغذ باره نوشت که این نامه نوشتم
 در حالی که سر علی عینی پیش من بود و خاتم او در گشت من و السلام و این مکتوب را
 به شرح داده او را مبالغه نمود که در رفتن بخیل نماید و فاصد در عرض ده روز از ری
 بروی رسیده ان خبر بجهت اثر باعمون رسانید و در آن روز اعیان و اشراف خراسان
 بجلالت بروی سلام کردند نطقست که روزی امین با اتفاق کوشتر خادم در کنار خط
 پشت در اب انگنده بگرفتند ماهی شتغال داشتند که ماکاه شخصی از کربلا
 سباه علی عینی بدانی رسیده حکایت حواره و کیفیت قتل علی بن عباسی آغاز
 کرده امین گفت دست از این سخنان باز دار که گوشه دو ماهی گرفت و من
 و من تا غایت هیچ صد نکرده ام و چون آن صاحب دولت صایب ندیدم از آن خط
 باز پرداخت عبد الرحمن بن حبله انباری را بمقتل ظاهر مذکور البسین روان پیامت
 و کس استلای بغدادیان با نواع جنگ و شین و کشته شدن امیر **سبعه**
طاهر بن حسین را با خبر آورده اند که چون خبر قتل علی عینی
 در بغداد تحقیق بیوست عبد الرحمن بن حبله بفرموده امین باسجی هزار مرد
 شخید که از کربلاست طاهر بر میان بست و در نواحی محمد ان بنی الحانیه مقابل
 دست داده بغدادیان قبیل از آنکه دست بستند و کسان برند ایشان
 بر معرکه کرده بشهر درآمدند و طاهران بلده را محاصره کرده بعد از انقضای

یکماه عبدالرحمن بامان بیرون آمده و باطاهر موط و حجان آورده با اشیاع خویش بر یک
 جانب بمسک خراسان منزل گزید و بس از روزی چند از وقوع اختلاط و انبساط ببط
 بساط عذر قیام نموده کسی بخبر بر طاهر نمانت و لوازمش و کوشش و رفع ساخت
 با وجود احوال طاهر از جای بنزده در میدان بزد جندان قتال کرده که عبدالرحمن با جمعی
 از دلیران کشته گشت و این خبر بعد از رسیده امین لشکر دیگر دفع طاهر روانه گردانید و بخت
 قبل از ملاقات با ذوالعینین طالب طرفین سلامت شده بدار السلام مراجعت کردند
 و در حلال این احوال هر دو بن امین باسی نیز کس از شجاعان برسم مدد بفرموده در حوان
 بطاهر پیوست و جرات طاهر پس از وصول ان سپاه از پیشتر نبوده بطرف هواز
 و بصره گشت و بهر دو بار رسیده عامل امین را بیرون کرده کما شسته خود نصب نمود
 لاجرم نزل دل تمام بنیاد دولت امین را یافت و در روز یکشنبه با زخم رحمتی و سغلی تو
 حسین غلی عیسی بن مانان اطهار رسواری مامون کرده جمعی را با خود متفق ساخت و رحم
 خلع بر صحنه حال امین گشتند و روز دیگر اعیان لشکر از حسین از رانی طلبیده ان بوفیل
 از سر نظام همی کوشش گرفته بود عاجز شد و بسو محمد بن خالد نوبت دیگر امین برستند
 خلافت استند از سر هر چه حسین در گذشت و او را خلعت پوشانید اما حسبی از رو
 مروت رخت خراسان گرفت و جمعی از عسا که بعد او را ان تعاقب نمود و بقتل رسانیدند
 و سرش را نزد امین بردند و درین سال چند نوبت امین بجهنم بن خود اقدام فرمود
 بجز طاهر و مرتضی فرستاد و در جمیع آن معارک بفریت جانب سپاه بغداد افتاد
 و در کشته رسید و سبب و ماه امیر خراسان با سپاه فراوان از طرف
 دار السلام حام آقا گشت نصب کرده ان بلده را محاصره نمودند و زمان دیدن
 انداد یافته متعاقب و متواتر اثر او اعیان از امین روی گردان می شدند
 و بطاهر می پیوستند تا کار بجای است رسیده که فضل بن الریح نیز که بخت

در گوشه جنبه و چون خزانه امین از نفوذ و استئمانه او از جنود خالصه کشت الاثام
 و ادوات زرین و همین را در دم و دینار زده و امنه و اقمه نفیسه اسبینه بهاسر و خنجر
 بپیاران و لوندان میداد تا بدفع اهل خراسان قیام نمایند بنا بر آن مفسدان بر بغارت
 و تاراج بر آورده بر بغداد استیلا یافتند و مردم شهر بر غمی و فتنه خیان غلبه کردند که
 در هیچ عصر کسی مانند آن فتنه نشان نداده و چون ضعف حال امین نهایت انجامید رسوایی
 نزد مردمی امین که بر جانب او فی الجمله اعتمادی داشت فرستاد و پیغام داد که من ترک
 خلافت گفتمه با مامون بیعت میکنم امید که در اصلاح این مهم سعی نمایی مگر جواب
 داد که مناسب نیست که تو در شب بیستی من استیلا را فاصد بفرستی برو فرستاده از
 اهل بلوچین مامون جهمت توانا است تا من و امین از غایت خجرازی معنی قبول نغوه
 بخشی با فوجی از محضو صان در زور قیامت تا از دجله عبور نموده بهر نغمه پیوند که ناکاه
 کشتی جیشش در غرقاب ممان افتاد زمین این مقام اندک ظاهر ذوالنبین از
 مواضع امین و بهر نغمه جریافته بود و با تعجبی از فی باکان در کنگره غدر و مکر استاده
 و چون امین بلیاب رسید از اطراف و جوانبش در آمده او را کشتیگر کردند
 و ممانش یکی از غلامان طاهر که نویسنده نام داشت امین را کشته روز دیگر طاهر
 سران جوان نادان را بطرف رود رسال نموده و کان ذلک فی واحترام المرام
 سه نمان و تسبیح و ما نزد بعضی مورخان آگاه از محمد امین دو لب پانده موسی
 و عبد الله و المعلم بالله ذکر بعضی از اصحاب رشد و رشاد که فوت ایشان در زمان
خلافت محمد امین اتفاق افتاد در شهر سنه ثلث و تسعین و ماب بر و ابیت
 بعضی از اهل خبر محمد بن محمد بن جعفر که او را غنم میگویند و در سلک
 اکابر علمای محمد بن منتظم بود از عالم انفعال نبود و او مدت پنجاه سال روزی
 بروزه میگذازید و روزی از اقطار میگردد و در سنه ثلث و تسعین و ماب

ابو نوکس حسن بن ثانی که در سلک افاضل شعرا انتظام داشت از جهان فاسی
 بعالم جاوده انشغال نمود امام بیسی در راه الجنان بیان کرده که پدر ابو نوکس
 از جمله متمدن رودان بن محمد بن مروان بود و در او احوال حال بلده دمشق افادت می نمود و با
 الاخره از انجا با هو از سستافه مسوده بحال کنج در آورد و او را از اهواز به
 چند بر سر نول گشت از جمله ابو نوکس و ابو معاد استهبار دارند و ابو نوکس را مادرش
 بعضی خطاران سپرد و ابو اسامه بن الجباب او را در دکان عطاری دید و بنور فرست
 و جنبش انار کباب است ساهده کرد و در وقتی که تنها بود با وی گفت که در نشئه تو عظامت
 قابلیت می نهایت حیف باشد که از اصابع کردانی مناسب آنکه مصاحبت من اختیار
 نماید و کتب فضیلت فرمای ابو نوکس گفت که تو کیستی گفت ابو اسامه بن الجباب
 ابو نوکس گفت و الله که صحت بلاغت ترا شنیده بودم و میخواستم که جهت ادراک
 ملاقات تو بگذر شتافته اشعار ترا بشنوم انگاه ابو اسامه ابو نوکس را همراه خود بجداد
 برد و ابو نوکس در عراق نشو ما بافته سر آمد شعر اردور از بند و پیوسته ملازمت مآرون
 ارتد نمود بین الجبابی حالات غریبه بوقوع می انجامید از جمله آنکه مآرون اگر سب
 سب می در کرد قصر خود میگفت ماگاه یکی از جواری حیل را است افتاده دید و حال آنکه
 پیش ازین مآرون نوبتی از ان جاریه اقامت مواصل کرده بود و بعد از آنکه شفاه لاجرم
 در ان شب فرصت غنیمت دانسته علی الفور بر بالای او نشست و بند از او را بگشاد چاره او آغاز
 کرد چنانچه جز از میکیانی او پیمان افتاد انگاه آغاز ملامت نمود گفت یا امیرالمؤمنین سب بر اهل بیت
 ده تا فرود از بعضی و مآرون دست از او باز داشته صبح فرج میس ان عماره فرستاد
 و طلب و قاعده نمود چاره فاضل را گفت امیرالمؤمنین را بگوی که کلام الله مجید را نهاد و فاضل
 و این صراع را بر مآرون خوانده رسید گفت سب می که از سر شعر او در میر و کتبت
 و ان شخص جنابا کرده باز اند و کتبت رو اشی و ابو مصعب و ابو نوکس

در این کتاب
 از ابو نوکس
 در بیان
 از ابو نوکس
 در بیان

حاضرند انکاء رشیدان پس این مطلبیده فرمود که بخواهم هر یک قطع در سبک نظم
 کشد که مصرع اخوان این باشد که **مصرع** کلام البلیل نحوه النهار و شعر این معنی را
 ملتمس شده رفقا شمس **شعر** منی تضحوا و طلیک سنطار و قد منع القزار فلما قزار
 وقد نزلک صبا منها ما فنا ولا شرور ولا نزار اذ او عدتک صدت ثم قالت کلام البلیل
 بمجوه النهار و ابو معص گفت که **قطع** اما واه لا تدین و جدی لا ذهب الکری عنک السرار
 تکلف وقد کرب العین عری و فی الاث من ذکر اک ناز فقالت انت معزور بوعدی
 کلام البلیل نحوه النهار و ابو نو اس گفت که **شعر** و بلا قبلت فی القصر کری و کنی زین البکر الوقار
 و نزل الخ اردافا ثقالا و غضا نبه زمان صفار فهد سقط الرکاب منکسها و التجهین و اخل الازار
 مددت یدی لها ابغی التماس فقالت فی فخذک المزار فقلت الوعد سبه فی فقالت
 کلام البلیل نحوه النهار و مارون از شنیدن اشعار ابو نو اس متعجب شده هر یک از آن
 دو شعر را هزار دینار انعام نمود و بجزب عتی ابو نو اس حکم فرمود ابو نو اس گفت
 یا ایها المؤمنین سب قتل من چیست مارون جواب داد که ظاهرا تو در شب گذشته
 در قصر من بوده و کیفیت واقعه را مشاهده نموده ابو نو اس گفت والله من دوش در
 خانه خود خواب کرده ام اما بنور فرست بدانجه واقع بوده بی دردم و این قطع
 بنظم او دردم و مارون تصدیق فرموده مبلغ ده هزار دینار بوی بخشید و درین
 سیع و تسعین و ماه ابوسفیان و کعب بن السراج که از جمله علمای زمان بود
 از عالم استقال نمود بمی بن النعم که یکی از مصاحبان و کعب است روایت کند که
 و کعب صابم الابر بود و هر شب پیش خستمران میکرد و هم درین سیال
عبد اللہ بن وعب القهری المالکی المصعب که در سبک را حاصل علم و حدیث انتظام
 داشت و فات یافت و تاریخ امام نسبی سطر است که و له تضانیف معروفه
 و حدیث باب الف حدیث و در ماه صفر سنه ثمان و تسعین و ماه و دو ماه

رجب همین سال شیخ حجاز ابو احمد سفیان بن عبد الله الطحالی الکوفی که از جمله اهل
 حدیث بود در مکة معظمه نزد مفسران گذران و ادعای نوید گویند که او متعادل و حج گزارده بود
 و نوید یک سال عمر داشت **ابی بوسعید یحیی بن سعید القطان البصری** که جمال خالص بصیفت علم و
 تقوی فرین بود فوت شد گویند که مدت پیش از این یکی در شب یکم ختم قرآن میکرد و چهل
 سال قبل از زوال در مسجد حاضر می شد **ابی ریحانه** علی بن محمد و اسعد
 ذکر عبدالله بن **هرون المشهور مأمون** ولادت مأمون فی شعبان و ماه
 در سلطه نهمه روی نمود و او ملکی با ابو العباس بود و چون ابو العباس و او
 سال شد و آثار قبایل از لشکره اولی گشت مأمون فی سپتامبر و غمانی و ماه
 مقرر ساخت که بعد از امین مأمون متعهد از خلافت باشد و از مردم بر بنویسند
 بستند و در شصت و غمانی و ماه مأمون ایالت ولایت عراق بم و کرمان
 و فارس و طبرستان و خراسان و کابلستان و هند و پستان و ماورالنهر
 نام زد مأمون کرد و در او اهل سنت و تسعین و ماه مأمون برود شرافت روی
 بقبط مملکت آورد و بعد از ترک مأمون میان او و امین مخالفت بوقوع پیوسته
 در حرم الطرام سه تنان و تسعین و ماه امین کشته گشت مأمون در خلافت استعمال
 یافت و خروج محمد بن ابراهیم الطباطبار ضی عنقه نامداد ابوالیس انا و بیعت
 امام علی بن موسی الرضا سلام الله علیهما و قتل فضل و والد یاسین و خروج ابراهیم
 ابن مهدی در ضربی شیب و بانگ شرم دین در ایام دولت او واقع شد و مأمون
 در سنه ثلث و مائین از و منوچر بعد از گشت و در او اهل سنت و مائین بدار
 الملك ابا خود رسید و او بوفور وجود و سخاوت و کثرت علم و فضیلت
 از سایر خلفای بنی عباس ممتاز و پیشانی بود و پیوسته با جملا و دانشندان صحبت
 داشته باخته می نمود و مأمون فرمود تا کتاب افلیکس را از مردم عراق آورده بر بنی ترجمه کردند

و او اول کسی است از خلفاء بعد از پیغمبر که مغز او شده گفت که قرآن مخلوق گویند و مامون درین
 نماز عشره و مائتین بغز و دم رفت و در وقت مراجعت از آن در ماه رجب
 سه صد کوزه بر کنار چشمه بنده و ن وفات یافت و برادرش منحصر بر وی نماز
 که آرده جسدش را در طوس مدفون گردانید اوقات حیاتش هجده سال بود
 و زمان حکومتش با استقلال بیست سال و پنج ماه و کسری و زاریش در او این حال تعلق
 بفضل بن سهل میداشت و بعد از قتل فضل محمد بن ابی خالد را بست وزارت بر او
گفتار در بیان بعضی از وقایع زمان ایالت مأمون و ذکر حدیث انواع فتن
تقدیر صانع چون گوید طالع مامون بعد از قتل امین بدرجه کمال رسیده در خلافت
 استقلال یافت و منوطا ز عراقین و فارس و سجستان و خراسان تجدید
 بیعت برداخته بر نوعی التمس بر و جنات احوال ممکن یافت اما در شام نظری
 شیب عقلمانی با جمعی که از سالکان سالك یکدیگر اظهار مخالفت نمود و مامون بعد
 از استماع آن خبر امارت عراقین و فارس و عین و حجاز را بحسن بن سهل تفویض
 فرمود و فرمود که طاهر ذوالعین بر تو رود و بطنط ولایت جزیره و شام و دقع
 نظری شیب قیام و اقدام نماید و هر غده بنی امین بجانب خراسان بازگشته ملازمست
 باید بر خلافت میفرستد و در پیشه تسبیح و تسبیح و ماهه طاهر طرف زعفران
 حسن بن سهل بعباد رسیده و عمال بولایت فرستاده میقتل سرانجام امور ملک
 و مال گردید و چون دخل طاهر از ملکته که بعضی شمشیر گرفته بود و نصیب حسن در عراق
 عرب تحقیق پیوست این خبر شیوع یافت که فضل بن سهل بر مامون مستولی شد
 او را در کوشکی نشاندند است و بنیکه در در هیچ کس از امر او با خلیفه ملاقات نماید
 و بی مشورتش میرت ملکی و مالی را فضل میدهد بنا بر این اعیان بنی ماسیم و غیر ایشان
 از اکار و اعطای مخالفت مامون مبارزت نمود در هر کوشه فتنه بید آمد و اول کسی که

ظهور فرمود محمد بن ابراهیم طباطبائی اسمعیل بن ابراهیم بن حسن بن امام حسن
 بن امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بود و ظهور این جناب
 در کوفه واقع شده در آن اثنا ابوالسرا با که در سلک سرهنگان هر عیسی بن علی
 انتظام داشت بواسطه عدم وصول عوفه از یمنه گرفته بکوفه شتافت و از جمله خواص محمد
 بن طباطبائی بنید تقرب امتنا ز یافت و حسن بن سهل ز یمن سبب را با ده هزار کس را سپاه عجم
 و عوب مجاریه محمد رضی الله عنه ما ز کرده از طرف این جناب ابوالسرا با در برابر آمد و بشیر نصرت
 از جانب ابوالسرا با در همت از آمده زهر بکوفت اما روز دیگر این طباطبائی بتقدیر از دعای نوبت
 شده ابوالسرا محمد بن محمد بن زید بن امام زین العابدین علی بن امام حسین بن امیرالمؤمنین علی را
 علیه السلام که در صحن بود بر سر منده خلافت نشاند و واسطه و بصره را در جبهه شمشیر آورد
 و چون حسن بن سهل شاهیده نمود که کار ابوالسرا با بالا گرفت فاصدی پیش هر محمد که جانب
 خراسان مرفت فرستاد الهی کرد که باز کرده و مدفع ابوالسرا با برد از در هرگز شست
 از قبول ابن مسلم بن ابی بنوده بعد از آنکه ارسال رسل و رسالت که ز یافت از طوان
 عنان را جهت بطرف بغداد یافت و تهر به سبب مجاریه شغولی کرده با سپاه ارسته
 بطرف نهر صحر که بیکر ابوالسرا با بود بسان بوق و ما تو جز نمود و بین الجانبین انشغال
 یافت خون بسیاری از میان جان ابوالسرا با برخاک هلاک گشت و او پیش بر معرکه گردانید
 بقصر این جبهه کجنت و هرگز آنقب روان شده و نوبت دیگر جاری دست داده با رستگ
 بر ابوالسرا با افتاد و ببلده کوفه شتافت از آنجا در رکاب محمد العلوی رضی الله عنه روی
 سوی سوس نهاد و حسین بن علی الها و عیسی از قبیل هرزه او را تعاقب نموده بس از گشتن و گوش
 بسا محمد رضی الله عنه و ابوالسرا با بدست اعدا گرفتار گشتند و حسین ایشانرا
 نزد حسن بن سهل برده حسن ابوالسرا با را کردن زد و محمد را پیش ما مویان
 فرستاد دست فتنه ابوالسرا با ده ماه بود و هرگز چون از هم ابوالسرا با فراغت

یافت بخلاف رضای حسن فی سنیة بین عمان عزت بطرف مروانفت و در خاطر
 داشت که بعضی مامون رسانده مردم عمان از متابعت حسن بن سهل عاردارند و بدین
 سبب هر خط فتنه فی الخیزد مناسبت آنکه آن مناصب بدیکری تعاقب کرد تا آنش فتن سمت
 انظافا ببرد و حسن ان معنی را فهم کرده در باب المناسبت دفع شتر بر عتق برادر خود فضیل
 فصلی نوشت و آن مکتوب را مصحوب بر سر می برد و فرستاد و چون فضل بر مضمون آن فسخه
 مطلع شد ز زمامون آغاز خجاست کرده خاطر نشان نمود که مخالف ابو الهیبابا بر کربک
 بر شمر بوده لاجرم فراج مامون بر هر عتق بجاره متغیر گشت بر تبه که چون بر و رسیده قبل از مکه
 بقصدش حکم فرمود و فضل بانی گفتا نکرده دست از هر عتق باز نداشت تا وقتی که مامون
 او را قبیل سایند بنیوت بوسه کتبه بعد از توجیه شمر از عراق بجانب خراسان احوال
 ممالک عرب شتر از شتر با جلال انجا مید و ابو اسیم بن یحیی بن جعفر الصادق علیه السلام
 درین طهور نموده حسن بن حسن افطس علوی بر ملک استیلا یافت و محمد بن جعفر الصادق را
 علیهما السلام طوعا او کره بر سر سینه خلافت نشاند و اتباع او بنیاد ظلم و تعدی کردند
 و نسبت بنیو طغان حرم انواع حی آدمی بجای آوردند و از جانب بعد از بروا می گسخت
 ابن موسی الجعفی بنک سادات علوی رفقه بعد از محاربات بسیار بر ایشان ظفر یافت
 و محمد بن جعفر علیهما السلام از عساکر امان طلبیده بسوی دیار جهمینه شتافت
 و بس از روزی چند بملکه معظمه باز گشته خطبه خواند و با مامون بیعت کرد
 اما حسن بن سهل بعد از رفتن بر عتق بجانب مرو از بعد از دیان خایف شده
 آن ملده را باز گذاشت و بعد این رفقه را بت اقامت برافراشت و در سینه مذکور
ابو محضوظ معروف الکوفی که در سلک خدام علی بن موسی الرضا سلام الله علیهما انبیا
 از جهان گذران انتقال نمود در تاریخ امام پنجمی مسطور است که بدر و ماد معروف
 نفرانی بودند و او را در سبب صبی نمودنی که سالی منسوب داشتت سپردند

و چون بنا بر سابقه نماندگی اینند دل معروف از صورت معرفت الهی عکس پذیر
بود و وقتی که مودت او را گفت که چگونه آنست که با هواله الواحد الفسار
و مودب او را بظن متعاقب فتاوی ساخته معروف از وی بگنجیت بولایت
سده سینه امامت رفته بودست حق برست امام علی بن موسی الرضا علیه السلام
ایمان آورد و بدر و مادر در ایام جوانی روزی بزبان او زدند که گامی معروف
بهر ملتی که خواهد باز آید نامانیز با او موافقت نمایند و معروف ای سخن شنیده بجانب
خانه والدین مشتافت و حلقه در زد و گفتند کیست گفت منم معروف گفتند بر که آمدی
امده گفت بدین اسلام و بدر مادر او نیز طریقی اتفاق مسکوک داشته مسلمان شدند
و معروف مستجاب الدعوه بود و قبرش را در بغداد بر بانی حرم میگفتند رحمه الله علیه
ویم درین سال **ابو اسحق البختری** و **مب بن و سب بن سب** القری مدنی از علم فانی
در گذشت و او نیز فاضل از ائمه است ابو عبد الله جعفر الصادق علیه السلام مشرف گشته از
انجمن روایت می نمود و مادرش در سلک زوجات طاهرات ان ایام عالی مقام ششم
بود و ابو اسحق مدنی بقضا ببلده طلبه مدینه و دیگر بلدان اشتغال داشت و بعد از آن
مقرون شد تا وقت وفات در بغداد رات اقامت برافراخت در تاریخ امام فاطمی
سلطنت که و کان فقیهها اخبار با نسبت جواد که در تصانیف منها کتاب فضائل الانصاره
ایراد بعضی دیگر از وقایع بغداد و تعداد حوادثی که در آن ولادت و او
مورخان فضیلت نهاد با قلام بلاغت نژاد مرقوم گردانیده اند که بعد از زین العابدین
سکسلسل بعد این بغدادیان عمال او را از شهر بیرون کردند و در سده احمدی
و مابین منعم بن مهدی را بر خود امر ساخته شرط متابعی بجای آوردند و حسن
بن سهل ازین معنی اندیشناک شده از مداین بواسطه رفت و در آن سال چند
نوبت میان او و سپاه بغداد تجارت با اتفاق افتاد و این اخبار متعاقب و متواتر

بر و برسد و فضل بن شهبان غنی متعلق برادرش داشت بعضی مامون نیز ساند
 اما میگفت که در هر بلده از بلاد عرب علوی بداعبه خلافت خسرو چون نموده و اگر بنده لبرین نام
 نیز دارند عقرب احوال ممالک با جنرال ایستاد و مامون بعد از تقدم مشورت بنا بر اینست
 فضل خایند و جزو اولی ازین جمله نوشته شد اما هم شمر را علیه السلام برو طلبید ولی عهد کرد اند
 و این معنی موافق مزاج تمام طوایف انانیت و مکر جمعی از غلات شیعہ عباسیه
 بر بعد از استیلا داشتند و ان طایفه چون خبر ولایت عهد امام علی بن موسی را علیه
 السلام شنیدند بر مامون الحارثی عظیم نمودند و گفتند که اگر او فرزندان کشید بودی
 اولادش را از نعمت خلافت محروم نساختی انکار ابراهیم بن مهدی را که غم مامون بود
 بر سنده ایالت نشانده دست بیعت بولی دادند و ابراهیم در روز جمع چهارم محرم الحرام
 سنه اثنی و مائتین خطبه نام خود خوانده بلفظ دیار عرب برداشت و چند نوبت میان
 او و حسن بن شهبان جنک واقع شده در جمیع معارک ابراهیم لشکر حسن را منهدم
 ساخت و جزا گرفتار کا ابراهیم مامون رسیده از فضل بن شهبان کینت ریاست
 او را بر سید فضل گفت ایمل بعد از ابراهیم را با ما رت نصب کرده اند بخلاف
 امام در ان امام امام علیه السلام حقیقت اخبار و اوضاع و احوالی و مجاز را
 بتفصیل مامون گفت و فرمود که فضل بنا بر صلت برادر تا نهایت در کتمان این امور
 کوشید و وقایع انجایی ابراهیم را کسب برستی عرض نکرد و انده انکار مامون غم شمر
 بعد از جرم کرده بد انجانب محضت نمود و چون بنخس رسد روزی ذوالریاستان
 بحام در آمد و بنا بر انکه از علم خود دانسته بود که در ان روز خوش در میان اسب
 استراحت رخت کرده قصد قصد کرد و بنداشت که تقدیر آسمانی را بتدبیر انسانی
 منفعی توان ساخت و همان زمان که از ان کار فارغ گشت غاب بن اسود سوکی
 و قسطنطنیه روسی و فرخ در یلمی و نوقی متغلبی با تنجهای گسیده فضل سر قشش

رسیده و اورا بقتل رسانیده بگفتند و ما مون اظهار اضطراب کرده رسید است
قاتلان حرمان داد و ابو العباس دنیوی انجمن را گرفت نزد ما مون بود گویند که
ما مون از پشانی برسد که بر این حرکت شنعا اقدام نمودند جواب دادند که تا ایتر
الموتی از خدای بگوش این امر فرمان تو از ما صادر شد و ما مون التفات بدین
سخن نگزوه و ان مهارت شخص ابققل آورده سر تابی نشان میسین بن سهیل و بن
باتفاق مورخان فضل بن سهیل بود فضل و عفت و کمال عقل و فطنت و وقوف بر دقایق
علم نجوم و اطلاع بر صفاتی سایر علوم موصوف و معروف بود و در بلده حرو و کثرت
ما مون رسیده و طریقه ملازمت گرفته در مضی وزارت شروح نمود و بواسطه
اصابت رای حسن تدبیر او ارتقی تمام دست داده ساعدی و عیون عیون ما مون
بروخت احوال تنافس نادر شغل امارت نیز دخل کرده ذوالربا کستان لقب
یافت و مهارت فضل در فن تخم مینا بود که امام باسی در حراة الجنان آورده که در
وقتی که ما مون طاهر بن الحین را بجانب بغداد میفرستاد فضل بن سهیل ساعتی اختیار کرد
علمی منعقد ساخت و از ابدست ظاهر داده گفت این لو را برای تو در ساعتی بسم که
با انفضاضت و بیخ پال اخلال بدان راه خواهد یافت و این کلمه مطابق اقتضای
قضا افتاده طاهر بر بغداد استولی گشت و ان رایت تا زمان استیلاء یعقوب بن لیث
ضمار برخراسان در میان طاهریان بود و ایضا در کتاب مذکور بر نوبست که ما مون بعد از
قتل فضل بن سهیل کس نزد مادرش فرستاده پیغام داد که از سر دکان فضل ایگه
مناسب دانی جهت ما ارسال نماید و مادر فضل ضد وی مضموم مقفل بیس ما مون فرستاده
جون ما مون سر ضد و ق باز کرد در انجا ضد و ق یافت که ان نیز مضموم بود و در ان ضد
درجی دید و از ان درج خبر بر پاره بیرون اندک ففصل بر ان نوشته بود که **مان**
بسم الله الرحمن الرحیم مندا مقضی الفضل بن سهیل علی مقضی است

بعش ثانی و اربعین سده ثم یقبل من ماء و ناز و مامون و حضار مجلس ازین کلمه متعجب گشته
 بر حال دانش و افزین کردنده هم درین سال مؤدب مامون کین بن المبارک العدوی
 المعروف بایزی بصحبه زید بن المنصور خال المهدی بعالم سرمدی انتقال نمود و او را در علم
 نحو و لغت شایسته بود القصة مامون بعد از کشتن فضل بن سهل از سر حسن بطونست
 و روزی چند داران سرزمین توفیق کرده در آن ایام که داخل سه سوختن و عیبی
 مانع بود انام و اجداد الاشراف ابوالحسن علی بن موسی الرضا علیهما السلام بر وجهی که بسبق ذکر یافت
 بریاض دار السلام انتقال فرمود و مامون بعد از اقامت مراسم عزت بلبل بصلوات
 راه بغداد پیش گرفت و هم درین سال **ابوالحمد الزهیری** محمد بن عبدالله الاسدی
 الکوفی که در سلک عباد اهل حدیث استقام داشت علم عزت بصوب عالم اخوت
 بر او داشت و در همین سال **ابوالحسن نضر بن شبل المازی البصری** که در فن حدیث
 و فقه و لغت و نحو سرآمد علماء بصره بود جهان که را زید رود نمود در تاریخ امام فاضلی
 مسطورست که در وقتی که نضر بن شبل در بصره اوقات مکلذ را بنده از قفلت داخل صنطریه
 روی توجیه خراسان نهاد و سه نفر از علماء آن دیار بشایعه او روان گشته چون نفر در
 منزلی نزول نمود روی انجماعت آورده گفت ای اهل بصره واسه که معاشرت شما بمن دستوار
 و اگر من در روزی یک کلمه بافلا درین ولایت بیستم طریقی معاشرت
 اختیار نمیکردم و هیچ کس را آن جمیع کثیرا ان فدیعت نبود که منعهدان مؤلف
 قلیل شده او را باز کردند و نضر خراسان شناسنده در در و فقیه گشت و او را اموال بسیار
 جمع آمد و هم درین سال **زمر بن محمد التیمی** که از جمله اهل حدیث بود در گذشت نفلس که
 قبل از آنکه ابو جعفر نمیبض خلافت کرد افسر از کردد از هر با او معاشرت
 می نمود و چون منصور بر سندان نشست از هر جهت اقامت مراسم عزت باستان
 خلافت استسبجان شناسنده صاحب او را بار نهاد و او در کین انتظار بسته شده

که بارعام بود نزد ابو جعفر رفت خلیفه چون او را دید از سب آمدن پرسید جواب
داد که برتم تنهت بگفت آمده ام ابو جعفر هزار دینار با او انعام فرستاده گفت تو از من
تنهت بجای آوردی دیگر قدم بزمین و از هر بار که ششده سال یک بختجان روزی با خود را
بنصورت نمود و چون ابو جعفر پرسید که بکار آمده گفت شنیدم که تو در بیض شده آمده
ام که مراسم عبادت بجای آورم و منصور هزار دینار دیگر بوی داده گفت وظیفه عبادت مرعی
داشتی اکنون باز کرد و دیگر ما را تصدیع بده و از هر مرتبت نموده سالی دیگر باز بیارگاه
خلافت شتافت و منصور از او پرسید که باز بکار آمده جواب داد که از نو دعای ششده ام
و آمده ام که از انعامم کم منصور گفت ای از هر ان دعا اصل اثر ندارد از برای آنکه هر بار که
تو می بینی آن دعا را خوانده از انبوت تعالی سات منبایم که دیگر ترا توفیق ندهد که نزد من
آسی و آن سول با جایت مغرور نمی شود و تو باز تشریف می آوری امام منی گوید که از آنجا است
و سطوت منصور دو انتی این مقدار انعام و محفل در غایت عزت است و لعلم عند الله تعالی
ذکر وصول مامون بدالاسلم و بعضی دیگر از وقایع مشهور و اعوام افاضل انام باقی السلام انعام
بر لوح بیان در رسم کرد اینده اند که چون خسر قبل فضل بن سهل و قرب و وصول مامون
نزد مستوطنان بغداد بود فوج انجا مدد بعضی محبت از اسم من مهدی را
از صحیفه خواطر سلیم تراست من و فامی خود کرده مامل بگفت مامون گشتند
و ابر اسم این معنی را فهم نمود. در روز دوم عید اضحی که داخل یام سنه
ثلث و مانی بود در بغداد گفتی مدت حکومتش یکسال و باز ده ماه و دو **زده**
روز بود و در او اکل سنه اربع و مانی مامون بدالسلام در آمده فتنها آرام
یافت و اتحاد احسان او بر وجهات احوال فساد انام تافت و هم در ان ایام
ظاهر ذوالینبیه که در رفته اقامت داشت یکسال از اولاد خود را بدفع بقرن شیبلی
نام زد نمود. خود بلازمت در کاه خلافت رفت و مامون او را با صفا ف

الطراف اختصاص داده هر انجمنی که در باجابت مقرون ساخت از انجمن بنا بر مدعی
 ظاهر ثواب بزرگ است و بیشتر ثواب و ربات سود تقویر فرمود و درین سال
محمد بن ادریس الشافعی رضی الله عنه که یکی از ائمه اربعه اهل سنت و جماعت است
 از عالم انتقال نمود و هو ابو عبد الله محمد بن ادریس بن العباس بن عثمان بن شافع
 بن السائب بن عبد بن عبد بن زید بن ماشم بن المطلب بن عبد مناف و مطلب بن عبد
 مناف عم عبد المطلب است و عبد المطلب جد شریف و دو مان لوی بن عالم صلی الله علیه و سلم
 بنا بر ان امام شافعی را اجماع ائمه کونیه و امام شافعی از طرف ائمهات ابا و خود نیز تابعی
 بود زیرا که جمعی کثر از مورخان نقل نموده اند که مادر سائب شافعی بود بنت ابراهیم بن ماشم
 بن مطلب بن عبد مناف و مادر شافعی خلیفه است بنت اسد بن ماشم بن عبد مناف
 و ایضا مادر عبد بنید که شافعی نام داشت دختر ماشم بن عبد مناف بود برین تقدیر
 شافعی این عمه حضرت نوحی از حقه و شقیع الائمة صلی الله علیه و سلم الی یوم القیامة نیز تبارک
 زیرا که شافعی بنت ماشم خواهر عبد المطلب است و عمه عبد الله که پید حضرت رسالت
 پناه است و امام شافعی در سنه چهل و نهمه و یائمه متولد گشت و بسیاری از مورخان بران
 رفته اند که در همان روز که امام ابوحنیفه فوت شد امام شافعی قدم از کمر عدم بیرون
 نهاد و مولدش بروایت اصح غرة بود از بلاد شام و پدر او را دو سالگی بکوه برد
 انجا نشو و نما یافت و بقرآت قرآن مجید و کسب علوم قیام نمود انکله بیغدا و شناسنامه
 دو سال در دار السلام اقامت کرد و کتب قدیمه خود را در سلک خرد گشت
 بعد از ان باز بکوه رفته نوبت دیگر از انجا بیغدا و خراسید و کلمه در آن مکه بود
 بمصر شناسنت و کتب جدید را در ان خطی تصنیف نمود و هم در ان دیار ساکن بود تا در
 روز جمع اخر ماه رجب سنه مذکور فوت شد و بعد از عصر در قراهه مدفون گشت
 اثنی و التبع امام فخر الدین الرازی در بعضی از نوشته هاش خود آورده که اندک اولی شافعی

فی اصول الفقه و الله تعالی اعلم بصیحة و درستی و ما بین ما مومن طایفه دومینسانی را بنا بر
 سببی که در او اول جزو چهارم از بی جلد دوم خواهد گشت با ما است دلالت حرمان
 فرستاد و درستی و ما بین فضل بن الربیع که از سال قبل محمد امین تا آن زمان در زادیه
 اخصفا بسپرد و ما مومن بود جان او شفق تمام داشت بعرضه ظهور آمد و یکی از سرینیکان
 ما مومن شاکستام که بگفتش ما مومن بود او را در خانه تاجری یافته بارگاه خلافت او رد
 گویند که چون چشم ما مومن بر فضل بن الربیع افتاد بر خاسته دو کعبت نماز گذارد و گفت ای فضل
 این نماز لبیکه از آن گذارم که در صحیح تعالی ترا ماسو بنظر من رسانید و عزالتی داد که طایفه
 عنو مسلوک دانسته از سر جرایم تو در گذشتم اکنون از غایب و قایم که در ایام اخصفا ترا پیش آمده
 شود بقرعانی فضل گفت در اوقات که تو در هر چند روز منبری می بودم تا کسی مرا باز نیاید
 و در نیم روزی هسایت خود را شایه سادمان ساختن جوی بر پشت گرفتیم و از کوشه
 زاویه پیرون آمده ماسد و جودان نهانجا که دگر روی بر او آوردم تاگاه در یکی از قحلات
 بغداد بیاورده و سواری بن دو جار خوردند و بیاد و بر استاخته سواری راگاه ساخت
 و سواری نقد گرفتیم من کرده است بر اینک و چون نزدیک رسید جوی را که بر پشت داشتیم
 در حرکت او دردم و اسب او ازین حرکت فریده سواری بیفتاد و من خضت غنیمت
 دانسته و بیعت برقی و مادر در دیدن آمده در آن انا عجزه بر در سراسی ایستاده
 دیدم و بزبان تفضیح و زاری گفتم ای درخنده باشد که مراد و سه روزی در خانه خویش جای دهی
 پسر زن گفت منت دارم و بر اسب درون برود و بلا لایحه نشاند و همان لحظه سواری که قصد
 رفتن من کرده بود بان سر او آمده پسر زن را گفت امروز فضل بن الربیع بن دو جار خورد
 و چون خواستم که او را بکنم درم بسبب عدم مساعدت بخت اسب من ریمده مرا بینه خشت
 بنا بر آن فضل بحال خرابی و الا ایلمو یصلی مانی و ازین انعام بگوید فضل بود
 چون ابا حکایت شنودم نزدیک بدان رسید که از غایت و هم بیدم و در آن

نشسته

حال عطسه زدم و آن شخص او از مرا شنوده انجوزه برسد که درین بالا خانه گشت
 جواب داد که برادر رازده من که پیش ازین چند سال اختیار سفر کرده بود آمده است
 و چون در یکی از منازل قطاع الطرای او را غارتبده اند حال اعراب درین بالا خانه و عظم
 میدارد که برهنه نزدیک تواید آن شخص گفت جامه مرا در روی بوشانی و بگوئی که
 بیاید تا بهم ملاقات کنیم عورت گفت منست دارم اما چند روز نیست که طعام نخورده
 و از غایت کوششهای حرکت نذارد و لطف نمود انگشتری بر ایازار بر روی من نهاد
 طعام کن تا آنش جمع را تسکین دهد بعد از آن بخدمت تواید آن شخص
 چنین گفتم و انگشتری را ستانده بیرون رفت و پیرزن پیش آمد گفت
 ای شیخ آن مرد که منته نومی گفتم بله گفتم بر خیز و زود در سفر کنی بگره راه کوز
 دریش و من را اینجا غایت اضطراب و حیرت بیرون رفته ام ای که مقصد کنی
 معینی داشته باشم در محلات بعد از میکشتم تا که در سرای بزرگ رسیدم
 و جهت اسبش نظر آنجا منزل کردند آن خود سرای شاهک بود و همانست که شکست
 پیدا شده صید مطلوب را در دام خود گرفتار دید و پرسید که ای فضل اینجا چگونه افتادی
 جواب دادم که قاید قضا گریبان مرا گرفته ام ای اختیار نماز تو رسانند و شاهک آغاز
 ترحم و لطف کرده مرا بدرون سربارد و طعانی حاضر آورد و گفت اما کدام امیدوست
 بر طعام برم گفت با من بقتل و رحمت و بعد از آنکه سه روز شامک مرا نگاه داشته
 لوازم روست ببقدم رسانید رخصت یافته بخانه باز رفتمی که از من دور زمان
 اعتبار رفیع بسیار بدو رسید بود رفتم و باز رفتم و از جای مناسبت نشاند
 فی الحال بدرگاه خلافت پناه شتافت و شاهک اخیر گردنا و اگر فقه بد بجا آورد
 تا من بعد از شنیدن این سخن روست بیرون و شامک را مستحسن داشته مبلغی در
 نزد جوزه فرستاد و زبان بنوازی و ستایش شامک بکشد و باز نگاه نما

نکوستن غوده با خراج او از بغداد مثال او و چون فضل بن الربیع خلعت با نوبت عفو نمود
در دارالسلام بغداد مانند سایر عیار اوقات میگذرانند تا وقتی که منوچهر عالم اثرت
کردید و در شب سیزدهم حاذی الاخری کشید و ما شایع بر او ای که در راه و طه الصفا
مسطورت عیاش بغداد ابراهیم بن المهدی را که در کسوت نشوون باد و عورت
از منزلی بمتزلی میگرفتند بنام خنده بگویند و بیس مومن بودند و ابراهیم
فضل شمع در این فضیلت عفو و اغماز تقریر کرده مامون از جریده عم خود بنا و ز
فرمود اما او را در همان لباس ابر و ارکان دولت نمود نقلت که مامون
بعد از وصول بغداد در باب وجدان ابراهیم اتمام تمام ظاهر ساخته گفت هر کس او را
تزدمن آورد صد هزار درم بوی میدهم و این خبر بشمع ابراهیم رسید در غایت
ترس و بیم هر روز بمتزلی و هربش جایی میگذرانند و در آن اوقات او را موغری به
مبن امد از جمله این حکایت مشهورست که ابراهیم گفت نوبتی در نیم روز که حرارت
بر هوا استیلا داشت بنا بر نومی که روی خود بهایات خود را تغییر داده از کج حصا
پهرون ادم تا اوید و یکدیگر بدکم و در آنوقت راه بکوچ سپه بسته میدم و در درستی
بروی سیاه چرود البتاده دیدم با او گفتم که توانی که مرا ساعتی در منزل خود جانی بی
گفت بیی باین خانه در ای و چون بقول او عمل نمودم در خانه را از برون بسته
ناید اند با خود گفتم از ای اندیشه داشتم مبن امد و ظاهر این شخص بر او شناخته
رفت که مامون خبردار گرداند اما بعد از نظر آن شخص باز آمده قطعه گوشت و نان و یک
و کلاه و کوزه نود و نوبتی با کینه همراه آورد و زبان اعتماد گشاده گفت من مردی
الم حجاز و حیان گمان میهم که تو از اشیاء معموله من مستقر با ستمی لاجرم زمانی
از ملازمت خلف نموده اشیاء غیر معمول بدست آوردم ابراهیم گوید
از کباب است آن مرد متعجب شده بطبخ مشغولی کردم و طعامی لذیذ بخشتم

و بعد از استیفاء طعام صاحب خانه گفت اگر میل داری سدا از سبب حاضر سازم و در
 خدمت نوار و زنبق و طب بگذرانم گفتم اختصار پیش نوشت و حمام سینه باده لعن نام
 بحضور آورده چون هر کدام دو سه بیاله استامیدیم خودی ظاهر ساخت و گفت هر چند
 کسناخی می شود بخواهم که بنده خود را با سنجاق عطا و سر و سرور کردانی گفتم ترا از
 کجا معلوم شد که را ازین فن بعضی هست گفتم تو مستهور تر ازانی که کسی ترا نشناسد
 ابراهیم بن محمدی نوی که ما مون قبول کرده است که کسی را که از نو او را واقف سازد
 صد هزار درم انعام نماید ابریم گوید چون این کلام از حجام شنیدم عود را بر کنار نهادم
 و خواستم که آغاز لغتی بنام گفتم مکتسب است که خشت من سرور گویم و صورتها می آید که
 در عمل آورده باشم توانهار ابلوی من منوجه او کشته حجام عملی چند گفتم که حضرت
 نمودم و پرسیدم که این فن را از کجا آموخته جواب داد که ندی ملازم استی سخی بیج
 ابریم موصی بودم و این میز را از وی یاد گرفتم و چون آن روز شب رسید
 و قصد کردم که بمنزلی دیگر روم صره و بنا پیش حجام نهادم و گفتم که این وجه را در
 در مصاعف خویش صرف کن گفتم عجب حالتی است من بخواهم که آنچه دارم نتار تو نیام
 و نو ادعیه داری که در ابا انعام خود ممنون سازی کلا و حاضر کنز این او مشتت
 بنزد و هر چند بمالعه کردم فلسفی تر من قبول نمود و در ازان منزل بعضی دیگر برده
 بهمان ساخت تا آن زمان که از بد تعالی فرسج داد و بهم درین سال
 بعضی سبب و ما تبیح و اقدی ابو جده محمد بن سهر بن و اقد لاسیله الدینی
 که از مناسته عملار کبار و اعظم اصحاب اخبار است وفات یافت و او مدتی ضعیف بعد از
 و هشتاد و هشت سال عمر یافته در ایام حیات در مطرب تصنیف نمود کتاب الورد و ذکر از یاد
 نقابل عیب از آنجمله است از غریب حکایات که بعضی از ارباب روایات آورده اند که از قول
 منقول است که گفت من در دو بیت دینم و یکی از آن دو صدیقی تا من بود و قاعده اتحاد در میان

بائنا که موکه بود که هر سه خود را کنس و احده نشور میکردم و در وقتی که افکاش من در حال
 داشت روزی قریب بعید مادر او را با من گفت که مادر شدت و عسرت بسیار و نشان کردم لیکن
 دل من تحمل می توانی فرزندان ندارد چه با ما جنس ایشان درین عهد انواب زبکائی خواهند بود
 و این ستمندان با انواب گفته خواهند بود اگر میتوانی تدبیری کنی تا تخم من بدست ابد و در دست
 جگر کوشکان مصروف گردد و اقدی گوید که چون اینک می شنیدم رفعت بدوست مائمی نوشتم
 بد آن دوست داشتمه بائنا ما را آمد فرمائی که احتیاج بسیار داریم و او کسبه سر مهره و ان
 کردن پیغام داد که درین صرحه هزار درم است و هنوز در اینرا گفتن ده بودم که
 شخصی از دوست دیگر می نوشتند آرد بهمان مضمون که من تصدیق مائمی
 فرستاده بودم و من ان کسب زر را تمام نزد او فرستادم و از شرف مندی که الله
 فرزندان ان شب در سجد بوده بخانه نوشتم و روز دیگر که بان ضعیفه ملاقات نمودم بسبب
 اشاری که ورزیده بودم مرا بر نیانید و سخن درشت گفت و همان زمان دوست مائمی
 کسبه اشیات سابق نزد من آورده گفت بگویی که وجهی را که بنور فرستاده بودم
 چه کردی و من صورت واقعه را بر زبان راستی در میان آورده دوست مائمی گفت که
 چون نوشته تو بچ رسید با آنکه غرابی هزار درم بیج ندانستم مروت جنان اقتضا کرد که ان
 وجه را تمام نزد تو فرستادم و چون بر اینرا اخراجات ضروریه واقع بود جا را مخفردان
 دانستم که نزد فلان که دوست منی و مست رفعت نوشتم و ایتمس کردم که بد آنجا نوانی
 بر او شکری بنمای و او چیزی کسبه اهرم من ارسال داشت لاجرم در نجیب افتاد
 قدم در راه نهادم تا حقیقت حال را از تو استیغایم و اقدی گوید که بعد از ان گفت
 و شنید ان دوست را بمصنوف طلبید با اتفاق ایشان از این صد درم جدا کردم و نزد
 والده او را خود فرستادم با اتفاق نماید و نه صد درم باقی را سه حصه کرده هر یک
 بصد درم برداشتم و ابی تصدق استار یافته بسبع مامون رسیده و مرا طلبید

بعد از

بعد از تحقیق آن قضیه غیر بیخبر نیست هزار دینار انعام فرستاد و گفت از این مبلغ هزار دینار را بوالده
 فرزندان خود بدهم و بقیه را بر سر او نهادم و دست علی السویه تقسیم کنید و در همین سال
ابوعلی بن یحیی بن زیاد الغزالی الکوفی که از جمله اهل اصحاب کسایی بود از عالم انتقال نمود
 و او تصانیف بسیار دارد و کتاب المودود و کتاب المعانی و کتاب اللغات و کتاب
 المصادر فی القرآن و کتاب الوقف فی الامتداد و کتاب الموادرا از جمله است مدت عمرش
 هشتاد و هفت سال بود و در سنه ثمان و ثمان صدی بهار حیات فضل نبی الربیع خزان حیات
 تبدیل یافت و در همین سال **ابوعبیده صفی المصنفی** که در تفصیل وقایع ایام جاهلیت
 و حوادثی که در میان قبایل اعراب وقوع یافت بقیه دارد بحال اوست ششاد
 و در سنه تسع و مائده بیروانی که در غنای مسطور نیست شرح نمیشد و بنوری
 که از ای رسوخ جوان بود از عالم انتقال نمود و در همین سال بفرستاد بنیب از عبدالله بن ^{طاهر} امان
 طلبید، نوزاد وقت و عبدالله او را پیشین مامون فرستاد و خلیفه رقم عفو بر جید و حریم
 کشید و هم درین سال مامون پوران دخت بنت حسن بن سهل را در رحم الصلح که در آن وقت
 مسکن حسن بود بحال نگاه داشت و در آورده حسن در حسن جشن و احسان و انعام خاص
 و عام بر تبه مبالغه نمود که نمیدی بران سخن و مستور نبود و از جمله تکلفات یکل آنکه حسن
 بنادق مشک و کافور بارها که در آنها اسامی ضیاع و نامهای جواهری و اوصاف
 دو آب نوشته بودند بر بنی ماییم و امرا و اعوان تبار کوزند و هر بنده فی حسب طالع بدست
 یکس افتاد رجوع نکند حسن موقوفه آن رفته مثبت بود بستاند و بر بنی فانیس
 بر سیا بود نامهای مشک از فرومضه های عطر باشند و در شب زفاف هزار دراز
 مریک مانند عصفوری در خوابی زین نهادند بجله بودند و بر سر پوران دخت نهند
 و حال آنکه در آن زمان در زریابی مامون و پوران ^{فوسی} بود زریافت
 و چون در بران ^{دستی} شکر گشت مامون گفت **حاکم الله ابا تو اس که کویا**

و صفت این مجلس گفته که حجاب و علی رضی من الله و امامون در قم الصلح بود حسن نمازی
 بنیام لشکر او را از طعام طبقات انسان و علی چهار بابان رتب گردانید چنانکه مع
 کسی در آن امام هیچ چیز از نفس ضرورت محتاج نگذرد و امامون خراج یک له ولایت
 ولایت فارس و ایما را از آن نقد کرده بحسن بخشید و ستم آعوب در باب این جشن و مدح کمال
 و استنمان حسن اشعاعاً در سلاطین نظم گسندند و خلیج و صلوات گرامند
 محظوظ و بهره در گردیدند و در غیره و مانندی بابک خرم دین که او را بابک خرمی نیز گویند
 خروج نمود بابک مردی ملکی پیشه بود و دین رزیک داشت و زعم او اکثر محرمات مثل
 مباشرت با جمیع حلال بود و او در ولایت ازربجان و یلقان خروج کرده هر کس را از
 اهل اسلام مسایید بقتل برسانید و جمعی کثیر شایعست آن نیز تر کرده پناه بقلع و موضع
 حصینی بردند و هر لشکری که مائون جنگ او در سواد مهزم باز آمدند و در سواد
 احدی و غیره با تندی مائون مذنبان غنای میل نمود و در سواد نهمی عشره و مانندی علمای آن زمان
 خود را تکلیف کرد که خلی و آن اعتراف نمایند و هم در سال محمد بن حمید الطوسی را
 برب بابک خرم دین ارسال داشت و حمد زیاده بر یک له سرد عقیب بابک نهادند چند
 نوبت با وی بجاریه کرد و در سواد رابع عشره و مانندی بردست او گشته گشت و هم بابک توانست
 و در سواد عشره و مانندی خندان بن هلال البهری المحدث و عبد الملک الاصبغی اللغوسی
 من حرفات دنیوی را و دروغ نموده روی بعالم امروزی آوردند و در سواد نهمی عشره و مانندی
 مائون برادر خود ابو اسبی محمد المعظم را ولی عهد گردانید و نمانندی اواف محاکمت
 ز ستاره خلاص را به بهت او ماجر ساختند **ذکر وقت مائون در نواچی**
چشمه بندون بشیوت پیوسته که در او ابراهام ابالت مائون عهد و س در صلح
 مفر کوسن ثمانت فسر و کوفت و مائون بنفس خویش متوجه آن خوب شده
 بعد از دفع ستر عهد و س متوجه غر فردوم گشت و چهارده قلعه از قلاع آن

موزوم فرسخ نموده قنات مراجعت بجای بغداد العطف داد و در کنار چشمه نهندون
 که در سوای بنی ابام از افسر میگفتند و در نوای طاسوی بود نزول نمود جهت مصلحت ملکی
 عزم خرم کرد که روزی خدای رحمت افاضت اندازد در روضه الصفا از مروج الذهب
 منقولست که آب این چشمه از برودت برنیده بود که هیچ کس طاققت نداشت که قطره در
 این نشیند و صفای مشابه که نفس سکه از آب مینمود و القصة شی مامون با جعی از ندماب
 کزار این چشمه نشسته بود و از هر جانبی حکایت در پیوسته در آن اشا حافظ سعید علاف
 فی طب ساخته گفت ایاج چیز خوشتر باشد که بخوریم تا آشتهما آب آرد جواب داد که ایلمر مینوی
 بهتر داند مامون گفت رطب از اد مناسب است و بهتر این سخن در میان بود که او از درای
 شتر برآمد مامون خادمی را گفت معلوم کن که چه چیز آورده اند اگر رطب از اد باشد
 معذاری بیاور خادم برقت و فی الحال سکه رطب بنظر رسید مامون ازین حسن
 اعتقاد تعجب نمود از آن رطب بسیاری بخورد و همان ساعت او را بت کوفت بر سر تا توانی
 افتاد و در ابام رضی عنی از اسیران روم را طلبیده برسد که معنی فشره که نام این چشمه
 بوده است گفت که رمد جلک یعنی در از کنی مهر دو پای خود را و مامون را این سخن
 بقال بد آمده باز از انجماعت استفسار نمود که نام این منتر ل معربی چیست جواب دادند که
 رقه و حال آنکه در زبانی که طالع مامون نوشته بودند که فوت او بموضع رقه واقع خواهد
 و از نجات هرگز در بلده رقه که داخل عراق عرب است افادت نمینمورد و چون این سخن
 بسمع مامون رسید دانست که از قضا کز نیست و دل بزرگ نهاد در همان چند
 روز درگذشت بعد از تقدیم لوازم کهنه و کلبانی در طاسوس حد فون کشت
ذکر العتصم بالله بواسطی محمد بن ماردون ما عتقاد فوجی از اعظم ولادت معضم
 در سنه ثمانین و ماه اتفاق افتاد و او و کله ششم است از اولاد عباس
 رضی الله عنه و نامن خلفاء عباسیه است و بعد از فوت مامون بر سنده خلافت

نشست فتح در ایام دولت او بوقوع پیوست و هشت ملک را ده از ابناء ملوک عجم
در خراسان که سیصد و هشت سال و هشت ماه و هشت روز حکومت کرد و در زمان
جهانبانی هشت نفر بنا نمود و هشت سال در دار دنیا بسر برد و هشت سر و هشت دست
داشت هزار هزار دینار و هشتصد هزار هزار درهم و هشتاد هزار اسب و هشتاد هزار
اسیر و هشت هزار غلام و هشت هزار جاریه از وی باز ماند تا برین جهان او را خلق
شمار میکنند و اگر این انعامات موافق واقع باشد در غایت خیر است و معصوم گویند
معصومی که در حال سباحت و مهابت و انقدر قوت داشت که دو کوه را بدو
دست خود گرفته نگاه میداشت تا سینه میگردند سهر برین رای که بسامه هشتاد
بافته از بنا ماه اوست و او اول خلیفه است که غلامان ترک خریدند ایشان را هشتاد
ساخت و بدین جهت مناصب اکابر عرب روی در نقصان نهاد و شیخ عجم رویه در
ایام ابان اوست داد در تاریخ گردیده مذکور است که در زمان خلافت معصوم
مؤمنند در دست روی گرفتار گشته گشت و اعتصام روی بر زبان آورد که معصوم را
بگوی تا بر اسب ایلی خود سوار شده بیاید و ترا از جنگ مخلص سازد و منتهی این خبر را
بمعصوم رسانیدند آن خلیفه معصوم سوگند خورد که تا بفریاد آن عورت نرسد تبسبط
بسط نشاط نبرد از انکلا و قلب درستان بسجاسا فراوان بجانب روم نشاند
و بر قیصر اطلاع یافتند آن مؤمنند را بد کرد و از اسیری نیات داد گویند که تمام لشکر
معصوم در روز جنگ بر اسبان ایلی سوار شده بودند و عدد آن اسبان
بصدوسی هزار میرسید و دفع شترها یک خرم دین نیز در ایام ابان معصوم بوقوع
انجامید و معصوم در ماه محرم کسب و عمر بن و ماتمی زلفی گشته در شهر ریج
الاول ممان سال از جهان بر ملال انتقال نمود زارتن محمد بن عبد الملک
الزمانی استغاث داشت و فضل بن بروان نیز در سلک و زار معصوم

منظم بود گفتار در بیان بعضی از وقایع زمان حکومت معتصم و ذکر گرفتار شدن
 باکبک یعقوب **جبار** تا طمان منظم اخبار اعظم جوایر سخنی در رسته بیان جنگ
 منتظم کرد اندید. اند که چون مامون بقدر فادرجون فوت شد او از کان
 دولت او متصرف بدو فرقه شدند طایفه بجدید بیت معتصم برداختند و زمره بود
 داری عباس بن مامون را پیش نهادت ساختند و معتصم عباس را بجای طایفه
 ساخته از وی طلب بیعت نمود و عباس امثال او کرده. با هم خواهان خود گشت که من ملاقفا
 بجم خویش مسلم دایم شما ترک فضولی کنید و معتصم در غم رمضان سنه ثمان عشر و پانز
 بنیاد رسیده از روی استقلال بقیط امور ملک و مال برداخت و ایمن با ابراهیم
 بن مصعب اجمت گوشمال طایفه از مردم اصفهان دهمدان که دم از حجت باکبک خرم
 دین میزدند روان ساخت و آنچه بدان حد و دست یافته قرب شغبت هزار کس
 بتدل رسانید و در سبغ عتروا تابع **عبد الملک بن تمام النوفی** که از غم اخبار و معاز با
 و قوفی تمام داشت علم غریب بعالم اخوت برافراشت و در عتربی و ایتابی **صحیح علی الموصلی**
 که در ملک استیج کبار ان نظام دارد فوت شد و هم درین سال معتصم بنا در سرش
 بسامه استهوار یافته قیام نمود و سبب این معنی ان بود که چون معتصم جمعی کثیر
 از عظامان ترک را ترتیب کرد بغداد بان از حرکات ناسندیده ایشان شنگ آمدند
 و روزی یکی از عوام سر راه بر معتصم گرفته گفت یا ابا اسحق از شهر ما بیرون رو و الا با
 حرب کنیم معتصم پرسید که کدام استطاعت با منج قماربت خطی نمود جواب داد که
 یا کشت درشت خوبی در دل شب و خلیفه هشتم از شنیدن این سخن متاثر گشته
 در موضع قاطول تهری طرح انداخت و چون ان بنا با تمام رسید انرا دار الملک
 ساخته سرزمین را بنام نهاد و معنی این لفظ است که هر کس انرا به پند سرود کرد
 و بنا بر کثرت استعمال کلمه سرزمین دای بسازد بتدلیف و هم درین سال معتصم حیدر کلج و

کا که

را که از بزرگ زادگان ماوراالنهر بود و افشین لقب داشت بسیار سیکن بد فرج بابک
خرم دین نامزد فرمود و افشین در او ابل جمادی الاخری باینجا در بخان روان شده و در مدت
دو سال چند نوبت میان او و بابک قتال اتفاق افتاد و از جانب خلعی فی نهایت گشته
گشته بالاخره و در سه انبی و عترت و ماتین بابک شکستی نخست یافت و با سعد و دے
جذب طرف اربنده گرفت و در آن نواحی قلمبه بود و یکی از رومیان موسوم به سهل بن سنباط
در اینجا بحدوث استعمال می نمود و چون سهل شنید که بابک در آن حوالی فرسود
انده با جمعی از ملار زمان نزد او رفت و گفت ایها الملک خاطر جمع دار که خانه خود شریف
اوردی و بابک بکلمات سهل معزور شده بدرون قلعه شتافت و سهل او را
در قصر امارت برکت نشانده در مقام خدمت با ستاد اما چون طعام کشیدند نشسته
با وی آغاز طعام خوردن کرد بابک از حال نخوت گفت ای سهل ترا می رسد که با من
در یک طبعی طعام خوردنی سهل فی الحال رجبت که ایها الملک خطا کردم بر اوجه حدان ناسد که
با منو کجرتی خورم الخاء الهی علیک علیه گفت ایها الملک بای در از کن ما آستاندندی گران
بران نند و حداد بابک را عقید گردانید. افشین از صورت واقعه کاهنجی یافت و معتقدی
با چهار هزار سوار با رستم فرستاد تا سهل بن سنباط و بابک را نزد او آوردند و در بار سهل
اضافه الطاف مبدول داشته بابک را بابک برادر و جمعی از متعلقان محبوب خویشی
بدر الحلاقه برد و مستقیم اصل خود اعظم را با استقبال فرستاده فرمان داد تا بابک را
بر قبیل برادرش را بر شتر نشاندند و بساغر در او زدند و چون بابک باستان خلافت
ایشان رسید از معتصم مای عظیم قبول گردنا از سر خون او در گذرند اما معتول نینقاد و از
موقف سیاست فرمان صادر شد که دست و پای او را از مفصل جدا ساخته
گردنش از بار سربک گردانند نعلت که چون یک دست بابک را بریدند بدست
دیگر متداری خون گرفتند بر روی خویشی مایلید بعضی از حاضران رسیدند

کسب حرکت چیست جواب داد که رسیدم که رنگ من زرد شود و زردم محل برنج کشند
 و بعد از آنکه هم با یک فصل یافت چند او را او کینه سرش ای برادرش عبدالله بن
 السلام بغداد بردند و حاکم آن بلده اسحق بن ابراهیم عبدالله را نیز بدستور با یک
 کشت و قتل با یک برادرش در سبیلت عمر بن و مانیان روی خود و بواسطه این
 نیکو خدمت عظیم در ترتیب و رعایت اقلیت نذر امکان مبالغه فرمود و هم درین سال
 قیصر لشکر بصره که داخل بلاد اسلام بود کسیده آن بلده را گرفت و بسیاری از مسلمانان را آبر
 ساخت و معصوم بعد از اجتماع خبر طغیان قیصر کاتب روم نهفت فرمود اقلیتین را در مقدمه
 روانه کرد اندامیان قشون در و بمان تجارت عظیم دست داد سپاه بغداد ظهر یافتند و جمعی کثیر از
 لشکر قیصر قتل آوردند و قمارن اهل مکه معصوم با اقلیتین بودند عموماً به را این نهادیم
 ساخته و بعد از روی چند که آن بلده را حاصره نمودند صورت فتح و ظهر در آن برادر جلوه
 کردند و حاکم عوریه که ساطع نام داشت در بنجه تقدیر سرد و دستگیر گشته مسلمانان چهار روز در آن
 شهر از روی قدر بقبل و هدم و احراق اشتغال داشتند و در آن واقعه هزار کس از توابع
 قیصر کشته شده معصوم بعد از فزاع از هم عوریه رعیت قبول نمود اما در خلال آن احوال شوی که
 قوی از سر بهنگاه سپاه مثل حیف بر عیسی و عمر غانم و حارثه سمرقندی و احمد ضحیل از قشون
 و اسبانی که در سلک اجراء عظام انشطام داشتند رکنید خاطر خلافت عیسی بن مامون قرار
 داده اند لاجرم عنان رعیت بجان ساحر منقطع گردانید جماعت مذکور را منعقد و موافق
 ساخته و بسوی ازبوت گناه تاجان را بقبل سپانید و عیسی بن مامون را اطعام بسیار داد و از
 شیبای سنج که در روی بعالم عقبی آورد و در سنه اربع و عشرين و مائتین مازار س قادی سحر
 حراسی که حاکم بعضی از جبال البرستان بود با غوار اقلیتین آغاز قتل نمود بسبب این قضیه انگشتی
 بنواست که امارت و ولایت خراسان متعلق با و شود و میدانست که تا عبدالله بن طاهر بیعت
 در آن مملکت باشد این مدعا حصول نه بوند و بنا بر آن ملک برستان را بموخت تا با عبدالله

اظهار خلاق کرده مالی مقرر را که در آن زمان تعلق بحکام خراسان میداشت باز گرفت
 و عبد الله عم خود حسن بن حسن را سپیکار ما زباز نازد کردانده حسن بعد از کشتن و کوشش
 بسیار بر ما زباز نظر یافت و او را اسیر کرده بساره فرستاد و ما زباز چون مجبوس رسید
 بعضی رسانید که باعث جانگوشی اغوار افسیانی بود و معتصم حاکم طبرستان را بضرب ما زبانه
 کشته افسیانی را مجبوس کردانید و در زینت و عیش و مانتایی او را سترنی مسموم داد و جسدش را
 روزی چند از داری بیا و کت و بالافرا بسخت و در بیست و هفتین ابو بقیر شیرین الحارث
 بن عبد الرحمن الحامی المروزی که در سلک اعظم مشایخ انظام داشت بعالم اخوی اشغال نمود
 مدت عمرش هشتاد و پنج سال بود و در همین سال معتصم نیز در ساها مرد هم ایامه خونگشت
 چنانچه در مقدمه ذکر او کشت **ذکر الواثق بالله ما روى بلعصم** در همان روز که معتصم
 از عالم نقل کرد و اثنی روی بتبلیغ امور مملکت او رد و او خلیفه بود بعد از واد
 موصوف و بوفور خود و سنی معروف در زمان حکومتش طوائف رعایا ملکه عامه
 بر ایاغ باغ بال روکار میکند و در باب عمارت و زراعت و آبادانی شهر
 و ولایت مساعی جمیله تقدم برسانیدند و واثق در تقسیم سادات مبالغه تمام می نمود
 و با علما و حکما و اطباء مصاحبت کرده ایشان را رعایت میفرمود و او در زمان دولت خود
 اعتماد بر مال جهت نفرا و مساکین بزمی سرفروغ فرستاد که اکثر اهل اصحاب در آن دو
 بلده طبعی از سوال می نیاز کشفند و واثق در منصب اعتدال از پدر خود مبالغه بیشتر داشت
 بنابر آن احمد بن نصر بن مالک بن هشام جزامی که سنی مذسب بود برو خروج کرده کشته شد
 وفات و اثنی در او اخذ فی الحی سندانته و لمایه و مانتایی دست داد مدت
 خلافتش بر و اثنی بیست سال و چهار ماه کسری بود و بقولی بیست سال و نه ماه و سیزده
 روز و اوقات حیثی را حافظ ابروی و شش سال اعتقاد در ارد و مسعودی سسی
 هفت سال منصب وزارت تعلق بود نیز بدین محمد بن عبد الملك الرضا داشت

گفتار در بیان خسرو ج احمد بن نصر بن مالک بن میم و ذکر کیفیت اشغال اثنی خلیفه
 ازین عالم در کتب علماء حجت ششم مرقوم مسلم فخری رستم گشته که چون واقع
 در مذهب اعتزالی ثابت قدم بوده هرگز آنکه بخلق کلام ایزد نقالی اعتراف
 ننمود و محی طیب و معاتب میکردانند طایفه از اهل سنت و جماعت در بلخ بغداد
 با احمد بن نصر بن مالک که در سلک اهل حدیث تنظیم داشت و در زمان مامون چندگاه
 بلوازم امر و معروف و نسی منکر برداخته بود ملاقات کرده و شرط مباحثت بجای آورد
 او را بر خسرو ج باعث گشتند و بعضی از نوکران و اهل بغداد استی بن ابراهیم نزد دست معیب
 بوی داده احمد بن نصر با اتباع خویش مقرر ساخت که در فلان شب باید که طبل زده خسرو ج
 نمایند و بجهت اتفاق طایفه از بیغیان در شبی که از شراب شراب کور بی شعور بود نذبل
 از میعاد طبل ناهنگام زدند و هوس یاران از خانه بیرون نیامدند ششم بغداد آغاز
 تفحص حقیقت آن امر نمود بعضی از مردم بعرض رسانیدند که عیسی جامی از کیفیت واقعه
 دقوف دار و شخته عیسی را گرفته بعد از تحویف و تهدید از واقعه را کشید که کدام طایفه با او
 بن نصر بیعت کرده داعیه مخالفت نموده اند و همان شب احمد را با روس اصحابش
 گرفته و در دیکر مقید با مره فرستاد و واقع در مجلسی که علماء معتزله حاضر بودند او را
 بر جوع مذهب اهل سنت و اعتراف بخلق قران و عدم رویت بزوان جل جلاله دعوت
 نمود و احمد بر مذهب خود مصر بوده و اثنی بنفس خویش برخواست و بشمشیر عمر بن عبد کرب که
 سه صم نام داشت زخمی بر احمد زد و یکی از سه پیکان شیراز از تن جدا کرد و دیگری بفرمان
 و اثنی آن سر را بدارت تمام برد و در سندانین و نلین دمانین **خواجه ابوالیاس**
احمد بن ابی الرجا رحمة الله که جمال حالش کلیه علوم ظاهری و باطنی را ایش داشت
 و در علم حدیث رایت مهارت می افراشت در بلخ فی خسره هرات و فنی یافت
 و در فریه آزاد آن مد فون گشت و در همین سال اثنی خلیفه در گذشت در روضه

الصفا مسطور است که واثق خلیفه بر کثرت اکل شرب تمام داشت و اکثر اوقات بی غیبت طعام
ببخورد و بنا بر آن در ایام جوانی بمرض استقامت نداشت و طبی توری یافته افکار ما از آن
بیرون آورد و اثنی را در تنور نشاند و چند گاه از اغذیه رودیه برهیز فرمود تا با بر دیگر
تا صحت یافت و واثق نوبت دیگر در خوردن اطعمه مضه افراط نمود و مرض نکس کرد و فرمود
تا با بر دیگر توری را کرده کردند و در آنجا نشاند تا بعد از لحظه از کثرت حرارت بی طاقت شده
اشارت نمود تا او را بیرون آوردند و در همان روز اوقات حیاتش نهایت رسیده
و برادرش متوکل متصدی امر حکومت کرد بدین ذکر **التوکل علی الله ابو الفضل**
جعفر بن المعصم چون واثق فوت شد احمد بن ابی داود که در آن زمان بر اکثر
ارکان دولت فایز بود با تفاق محمد بن عبد الملک زیات قصد نمود که محمد بن واثق را
بر سبب خلافات نشانند و صیغ ترک گفت شرم نمیدارید که شخصی را خلیفه می رسد
که هنوز بنام مرتبه نرسیده که در عقب و غارت توان کنزارد و این سخن موثر افتاده
خلعت خلافت را در قامت جعفر بن المعصم نوبت نیندند و او را با المتوکل علی الله لقب
کرد ایندند و متوکل با سیاهات خلق و شرارت نفس موصوف بود و پیوسته با کتاب اعمال
دیند و اشتغال با افعال رودیه حسارت می نمود با سادات صاحب سعادات معادات
می ورزید و هر کس بطواف شاهد الا نورانیه بزرگوار علیهم السلام میرفت از وی تازی
میکردید در مجلس سخنان نزل آمیز بسیار میکذشت و هر کس در سخن بیشتر مبالغه می نمود
در خدمتش مقرب تر میکشت در ایام دولت متوکل در اطراف عالم امور غریبه و حالت عجیبه
دست داد و تلاش با اشارت منتصرو مزب شمشیر مانوسه باج سوال سینه سبع و اربعین
و مائین اتفاق افتاد مدت حکومتش بقول مسعودی چهارده سال و نه ماه و نه روز
بود و اوقات حیاتش جبل و جبال بعضی از مورحین جبل را گفته اند و زارش
بعقین بنا کنی تعلق با الوزیر مبرم داشت اما با تفاق اکابر علما اخبار در زمان

ابان متوکل فرستید بن خاقان علم اختیار در سر انجام امور ملک مال رحلی فرشت
 گفتار در بعضی از وقتها ^{زمان حکومت متوکل} با طمان مناظم اخبار آورده اند که چون متوکل
 من مقصود بان وقت طایفه از اهل کربلا و اهل کربلا ^{با طمان مناظم اخبار آورده اند} که چون متوکل
 بر سر فرزند می گنجد محمد بن عبد الملک الزبای را که از دی نغادی در
 خا طرب ^{در سنه ثانی} و ثلثین و مائین بگشت و محمد بن عبد الملک بعقین امام
 یافعی وزیر عالم فصل بود و پدر عبد الملک ابان نام داشت و روغن
 زیت بفعدا آورده میفرودخت بنا بران محمد را ابن الزبای میگفتند و برود
 در سنه اربع و ثلثین و مائین ^{سجده بوزید طغفور بن عیسی بسطامی رحمه الله علیه}
 که از غایب است تبار احتیاج بقرب فم سخن گزار نند و از دار نا باید از ^{الغبار} زبای
 انتقال فرمود قبرش در بلن بسطام مطاف طواف طوایف تمام است و در سنه
 خمس و ثلثین و مائین متوکل حکم فرمود که مردان یهود و نصاری بنند و زنان
 ایشان نشانی بر آزار دوزند و بچکرا ازین طایفه در دیوان عمل بفرمایند
 و ایشانرا بکندارند که رکاب خود را آهین سازند بلکه تکلیف نمایند که با بی در
 رکاب جوین کنند و هم درین سال متوکل حکم کرد که با سببر او منصرف و معز
 و موبد علی الترتیب بیعت کردند و در سپردیکر را که ملقب بمعتمد موقوف بودند در حساب
 بناورد اما آراء آهی جهان اقتضا نمود که زمان حکومت منصرف و معز امتدادی نیافت و نوید
 بسبب عدم نماید خلافت رسید و معتمد ساها برسد فرماند می شسته منصبیات از و با اولاً
 موفق انتقال کرد و بسبب مساعدت توفیق نا آخر ایام دولت عباسیه امرا یالت در میان
 ایشان نماند و در سنه ثانی و ثلثین و مائین فتح بن خاقان نزد متوکل اعتبار تمام یافته
 در تمثیت امور ملک و مال استقلال دخل نمود و هم درین سال متوکل از غایت شقاوت
 حکم کرد که فرق انام را از طواف مراقد فایض لائوار حیدر کرار و اولاد بزرگوار
 علیه السلام منع کند و فرمود تا روضه امام حسین و شهید که گریه از امور سخته جهت

زراعت اب در آن بندند در تاریخ کزین مسطورست که هر چند فرمان بر آن آن
سخریل اهل عصیان سعی نمودند آب در موضع قبر موطن امام عالی کده و بر شهادت
عترت ظاهره خیر البشر و بان یافت و این معنی سبب خیرت حلایق گشته آن مشهد جنت
رقت را حابری نام نهادند و در همین سال **مصعب بن عبد الله بن مصعب الزبیری** الفداء
وفات یافت و در سنه تسع و ثلثین و مائین متوکل فرمان داد که نمود و فشاری بر اسرار
نشوند و از مراکب با ستر و فراگتفا نمایند و درین سال **عثمان بن محمد بن ابی شیبه** که
در علم تفسیر و حدیث درجه علیا داشت و در آن باب تصانیف در سلسله تخریر کشید بعالم آخوت
منزل گزید و در سنه اربعین و مائین **سید قاسم بن ابراهیم طباطبائی اسمعیل الدیباج** ما
بن ابراهیم بن عبد الله بن الحسن بن الحسن بن امیر المؤمنین علی بن ابیطالب رضی الله عنهم
در صده وفات یافت و انجناب از جمله ائمه زیدیه بود و در علم فقه و کلام مهارت تمام پیدا کرده
تصانیف نمود و در زهد و عبادت درجه علیا داشت و کاهای و شعار و فصاحت اشعار و صحیفه
روزگار می نگاشت مدت حیاتش بخصت و پنج سال رسد علیه از حجت من الله الغفور الرحیم
و هم درین سال **شیخ ابو عبد الله سلطان احمد خضر** دیده که درجه او در زهد و عبادت و
اظهار کرامت و حواری عادت در غایت رفعت بود در قبه الاسلام لمخ از عالم انتقال
نمود و قبر انجناب در ظاهر بلده مذکور مشهورست و مطاف طواف جمهور نزدیک
و در مدت عمرش نود و پنج سال بود و در روز جمعه از ایام او اسطر بیع الاول سنه
احدی و اربعین و مائین **ابو عبد الله احمد بن محمد بن جنبل الشیبلی المروزی**
که یکی از ائمه اربعه اهل سنت و جماعت است بعالم آسرت بیوت در قرض المصالح بیعت
تصریح یافته که ولادت امام احمد بن جنبل در بغداد بی سنه اربع و ستین و مائه
افتان افتاد و او هم در آن بلن نشو و نما یافته از شیوخ دارالسلام استماع حدیث
نمود و از انجا بکوفه و بسره و کله و مدینه و مین و شام شتافت و از علما

ان بلاد حدیث شنوده باز بغداد مراجعت فرمود و در تاریخ امام باقری مسطورست که احمد بن
 از حواصی صاحب امام شافعی بود و بقول بعضی از مورخین هزار هزار حدیث یادداشت
 و زمره از کبار محدثین مانند محمد بن اسمعیل بخاری و مسلم بن الحجاج القشیری و یوسف
 از وی نقل حدیث نموده اند و عظیم الشان احمد در میان بغدادیان بمشابه بود که بحسب
 جوز و تخمین مشتصد هزار کس از رجال و شصت هزار نفر از زنان مشایخه جنانه او
 مدت حیاتش مفتاد و مشت سال بود مدفنش باب حواریست و در سنه ثلثین و اربعین
 و مائین **ابوالحسن محمد بن مسلم الطوسی** که از جمله زما در اسلام حدیث بود و در آن باب
 مصحح و در کتب او مغفرت قدوسی انتقال نمود و در همین سال **ابوجعفر محمد بن عبد الله**
بن عمار الموصی که در فن تاریخ مهارت کامل حاصل داشت و در آن باب
 کتابی بر صحیفای روزگار نکاشت و فوات و هم درین سال قاضی بغداد یکی
 بن **اکثم** که از جمله مشایخ علم است روی بعالم احسرت نهاد و در سنه
 ثلث و اربعین و مائین صاحب مسند **محمد بن ابی عمیر العدنی** و یکی **بن جعفر بن ابراهیم**
الکندی که شیخ محمد بن اسمعیل بخاری است فوت شدند و در سنه اربع و اربعین
 و مائین **ابوجعفر احمد بن منیع البغوی** که در علم حدیث ماهر بود و در آن باب
 مسندی تصنیف نمود و **حسن بن شجاع البلی** که او نیز محدثی است مشهور از عالم
 پر عس و نقل کردند و در سنه خمس و اربعین و مائین **شیخ ذنون مصری** رحمه الله و
 وفات یافت و **مهاو ابو الفیض ثوبان بن ابرهیم** و **ابرهیم** از بلاد نوبه بود و در سلک موالی
 قریش نظام داشت و در نفیحات مسطورست که چون جنازه ذوالنون را برداشتند کرد
 مرغان بر زپر جناح ذوی پر در بر یا قند جناح همه حلق را بسایه اجنه خود پوشیدند
 و در همین سال **شیخ ابوتراب علی بن حصین بخشی** رحمه الله در بادیه بصره
 به بیابان عدم شتافت و از نخبان جنان مستفاد میگردد که نام ابوتراب عسکر بود

نه علی و العلم عند الله تعالی و مسم درین سال ابو الحسن احمد بن محمد بن سحری را و ندید
فوت شد در تاریخ کزین صسطورست که عدد مولغات را و ندی بصد و پست و چهار کتاب
رسید و در سنه سبع و اربعین و مائتین ابراهیم بن سعید الجوهری بغدادی صاحب مسند
بهران موبدان نقل نمود و مولف غفورا لود و در ذکر بعضی از غراب روزگار و شمه از عجایب
عالم ناپیدا را ابن جوزی در تلخیص از محمد بن حبیب ناشمی نقل نموده که در ایام دولت متوکل
سیزده فرقه از قری فیروان بزین فرو رفت جنا بجز از ساکنان آن قری زیاد از حمل
و دو کس نجات یافتند و در سنه اثنین و اربعین و مائتین در اصفهان زلزله واقع شد
که نصف عمارات آن بلد ویران گشت و لب آینه بسطام نیز بزلزله افتاد و دردی
و در جان و نیشابور و اصفهان نیز ازین حادثه دست داد و در یکی از قری تونس نیز در پیش
آمن اردی بیرون رفتند و از جانب آسمان اوازی شنیدند که اللّٰه اجل و اعوذ با رحمة
عباده و همچنین در ولایت مین از شدت زلزله مزرعه کجلی بود و منفصل گشته بموضع دیگر
افتاد و از جمله عجایب دیگر آنکه ابن ابی الوضاح روایت نموده است که در بعضی
از قری و متوکل طایری بزرگتر از غراب بر درختی نشسته فریاد برآورد که یتما الناس
انقوا الله الله الله و جهل فوبت این کلمه را تکرار کرده بر بر بد و روز دیگر باز آمدن
جهل گرت و دیگر همان سخن گفت و منهی محضی مشتمل بر شبهات با لضع کس درین
باب قلمی کرده بدار الحلافة ارسال داشت و دیگر آنکه از ابن ابی الجلا مر و پست
که در ایام حکومت متوکل در بعضی از قری امواز و خورستان شمع و فوات
یافته چون خارزه او را بر گرفت مرعی بر آن نشست و بزمان خودی گفت
که ایزد تقای این میت را و هر که بجنایزه او حاضر گشته همه را بیا مرزید
و العلم عند الله الحمید الحمید ذکر بعضی از افعال نامموار متوکل و کیفیت
گشته شدن او بزخم تیغ جانگسل افاضل حجة

افاضل محبت شمایل با نامل وافر فضایل مثبت گردانیده اند که متوکل در محفل بزم با حصان
 و ندیمان نظرافتهای ناخوشش کردی گاه فرمودی که شیر مراد مجلس بده کردندی
 و احیاناً ماری در آستین بچاره افکندی و چون او را زخم زدوی بزایق مداوا
 نمودی و بسیاری از اوقات بفرموده او سپو تا پرکردم بصحبت او رده می
 سگشند و آن جانوران در میان مجالس پراکنده شده اینحکس را بارای حرکت
 نبود و چون زمان نجات طوایف انام از ظلم و حرکات نابند متوکل نزدیکش بیغی
 از مزارع و صیف ترک را که در ولایت جمال و اصفهان داشت بی جنتی از وی ستان
 بفرج بن حاقان بخشید و بدین واسطه و صیف ربخین قتل او را در خاطر مقرر گردانید و تا
 بر آنکه متوکل انتظار حرکت من میگشتی و گاهی او را مستنصر را که بر وی عهدش بود پوستانه
 ایند کرده گفته که ترا منتظری باید خواند زیرا که انتظار مسرک من می گشتی و گاه
 او را بشراب بسیار بخود ساختی و بیایای بیانی نواختی مستنصر نیز کینه بدر در سینه
 جای داده ترکان را برکت تن او اغوا نمود بجزئی که در سگ ندیمان متوکل منظم بود
 روایت کند که روزی شخصی بعرض متوکل رسانید که فلاکس در بصره شمشیر
 بی مثل دارد و چون متوکل بجمع آوردن شمشیرهای نیک میل با فرط داشت
 فی الحال نشانی بنام حاکم بصره نشوشت که آن تیغ را بیع نموده بفرستد و الی بصره در جواب
 قلمی کرد که قبل از وصول مثال لازم لا مثقال آن شمشیر را شخصی حرمین همین برده است
 و متوکل مسرعاً حرمین ارسال داشت تا آن شمشیر را برین هزار درم حرمین معدا او در دو متوکل
 نظر بران تیغ انداخته و از او در غایت جود دیده خوش وقت شد و باغ بن حاقان گفت
 غلام ترک بهادرت بخوام که این شمشیر را حمل کرده مادام که در مجلس ششم محافظت احوال من نماید درین
 اثنا باغ در آمد تیغ بعرض رسانید که با امیر المؤمنین باغ قابلیت این خدمت دارد و متوکل تیغ را
 باغ سر برده مرعوش را زیاده گردانید و باغ را از اغلاف کشید که شمشیر متوکل را بقرن

الفقه چون اسباب قتل متوکل دست در سم داد بروایت اکثر در شب چهارشنبه چهارم نوال سنه
سبع و اربعین و مانین که خلیفه در مجلس پنجم نشسته بود و دست کشته بوقاه القفیر و
موسی بن بو فاه الکبیر و باغ و طغور و غیر تمام از آنرا که عریده ناک با شمشیرهای برهنه بدار
الخلافة در آمدند و یکی از آنها این صورت را برهنه بداشت گفت یا امیرالمومنین نوبت ما را
و شیر گذشت اکنون وقت تمیز است متوکل گفت این چه سخن است که میگوید
و هنوز سخن با تمام نرسیده بود که باغ با شخصی دیگر همش را با نام رسانید و فخر بن حاکم
حود را بالای متوکل انداخته او را نیز باره باره کنزند مسعودی گوید که ترکان باستخوان
مستضر متوکل را در موضعی کشتند که حسرو بر دوز بفرموده شرویه در همان موضع کشته شده
بود آن منزل را ماحوریه میگویند و متوکل در آن مکان قصری بنا کرده بود که از اجزای متوکل
مستضر بعد از قتل بدست رفت روز در آن فراق امت نموده بعد از آن بجای دیگر نقل کرد
و قهر آن بنا فرمان داد **ذکر المستصر بالله ابو جعفر محمد بن المتوکل** فضلا حمید
ماثر و عملاً و از مفاخر آورده اند که مستضر بفرح و حلم و حیا و کثرت جود و
سخا موصوف بود و بخلاف بد رسادات عظام را منظور نظر اگر ام ساخته در باره
ایشان انعامات فرمود و چون او برسد ایالت ستمکن گشت منصب وزارت را باجدین
الخصیب مسلم داشت و احمد با بو فاه صغیر و بعضی دیگر از ترکان شهر گرفت که اگر مستضر بمرد
و خلاف معتز و موید رسد از قاتل آن بد خود یک نفر زن نگذارند سعی می نمود که
خواطر این دغدغه فریادت یابد ترکان را این سخن معقول فاده نزد مستضر رفتند و مباحثه
و الحاح تمام او را بر خلع برادران تکلیف نمودند مستضر با بفرموده معتز و موید را
طلبه این حدیث با ایشان در میان نهاد و موید علی الفور برین معنی راضی شد معتز
نخست ابا نمود و بالاخره ناستصواب موید او نیز خود را فلع کرد در بعضی از کتب
مستور است که مستضر بعد از قتل بد رشتی در خواب دید که متوکل با او میگوید که با محمد

مرا بطلم کشی بخدای که از خلافت نمتع بنا می آید و در روزی چند دستنظر ازین جهت بغایت ملول
 و محزون می بود تا از عالم انتقال نمود و در سبب فوت او وجوه متعدده در کتب
 تاریخ و روایات بعضی عقیده آنکه بعلت خنای ببرد و ذمه گفته اند که بواسطه عارضه
 سیرام روی بعالم آخرت آورد و طایفه بر آن رفته اند که از ازل وی تغییر فرساج
 فهم کرده مجابی را فریفتند تا بدینش زهر آلود او را قصد نمود و این قصه سبب وفات او بود
 در روضه الصفا از احمد بن محمد بن موسی بن الفوات منقولست که گفت پدرم در سلک
 عمال احمد بن الحصبی لوزیر انتظام داشت و میان ایشان نقاری پدشاه روزی
 یکی ز خدام دار الخلافه با من گفت که وزیر اعمال پدرت را بفلاکس معوض ساخت
 و فرمود که او را گفته بمانی بظلم مصار و نمایند و من نزد پدر شنافه آنچه شنوده بودم
 عرض کردم و پدرم از غایت ملالت بسوده نماند و بجواب رفته و فرغناک بیدار
 شده گفت در خواب جنان دیدم که احمد بن الحصبی لوزیر درین موضع استاده میکوید که
 مستخر فلیقه بعد از سه روز دیگر خواهد مرد من گفتم مستخر پیش ازین ساعتی در میان کوی
 می بخت از گاه با کل طعام مشغول کشیم و هنوز از خوردن فارغ نشده بودیم که شخصی زاعیان
 در آمده گفت وزیر را در سراسر ای خلافت متغیر دیدم و از وی سبب تغیر را پرسیدم
 جواب داد که امیر المؤمنین بعد از کوی باختن بجمام رفت و از آنجا بیرون آمدن در با کبر ^{خانه}
 خواب کرد و مو او را ریافته اکنون می محرق دارد و من بر سر بالین او رفته
 معروض داشتم که بعد از گذشتت تعب امیر المؤمنین حمام اختیار فرموده گرم
 بیرون آمدن است و در ممر با دیکه کرده و از مو او در بدن مبارکش نشانی بر وی واقع شده
 ازین عارضه محزون نیابد بودم مستخر گفتم ای احمد از موت خایم زبراکه دوش در خوا
 دیدم که شخصی مرا گفت مدت حیات نوست و پنج سالست وفات مستخر در پنجم ^{الاول}
 سنه ثمان و اربعین و مائتین اتفاق افتاد مدت ابالتش شش ماه بود و زمان حیات

بیست و پنج سال و نیم و العلم عند الله العظیم ذکر المستعین بالله ابو العباس
 احمد بن معصوم بن رشید و بیان مجملی از وقایع که در ایام حکومت او بظهور رسید
 بعد از فوت مستنصر سید اترک امر و اعیان بامستعین بیعت کرده او را بر منند
 خلافت نشانند و در آن روز بعضی از اهل بازار بهو اداری او را در منوکل
 اغاز غوغا کرده بوقا کبیر با بیای تیغ تیز غباران فتنه را تشکیل داد و در سال
 اول از حکومت مستعین بوقا وفات یافت بسرش موسی مقرب بخلیفه شد
 و در همین سال رفایع قاضی ابوهاشم محمد بن زید الکوئی فکی از علمای معتبر
 بود بعالم دیگر اشتغال نمود و در سنه تسع و اربعین و مائتین ابو الحسن بن
 الصباح البزاز که در سلک فضلا کبار ان نظام داشت و عبد بن حمید الکلبی
 که در علم تفسیر و حدیث تصانیف بر صحایف روزگار نگاشت وفات یافت و در سنه
 حسین و مائتین حارث بن سکین که قاضی مصر بود و جا خط که موسوم است بعمرو بن بحر و در
 علوم تصانیف دارد فوت شدند و در همین سال وفات فضلا بن مروان که چند سال و
 وزارت معصوم کرده بود روی نمود و ایضا درین سال ابو ابراهیم اسحق بن ابراهیم اناریایی که
 حال اسمعیل جوهریست و دبوان الادب تصنیف دست فوت شد و در این سال
 یحیی بن عمر بن یحیی بن حسین بن زید العلوی رضی الله تعالی عنهم بواسطه کمال
 افلاس در کوفه مردم را بیعت خود دعوت نمود و چون جمعی شرط متابعت بجای آوردند
 خروج کرده آن جناب را با امر آ عباسیان چند نوبت مجاربت اتفاق افتاد و الا خلاصه
 مغلوب گشته شهادت بسعی محمد بن عبد الله بن طاهر دست داد و در همین سال حسن
 بن زید الباقری که الدلسی الی الحق لقب داشت در طبرستان خروج کرده آن مملکت را
 در حیط ضبط او را بام دولتش نوزده سال امتداد یافته چون در
 گذشت برادرش محمد قایم مقام شده و هر دو سال پادشاهی نمود

۲۴۹

۲۵۰

و بالآخره بردست محمد بن هسرون که از امراء عینسیان بود شهید گشت و در سنه
 احدی و خمین و مانین بجهت قتل باغری بعضی از آنراک بی باک لوح دل از محبت مستعین
 باک ساخته اظهار مخالفت نمودند و مستعین از ساره بغداد که ریخته ترکان مقررانجلافت
 برداشتند و باتفاق موفق نظر هر بغدادی شتافتند مستعین را محاصره کردند و در سنه
 اثنی و خمین قدوسی الحدیث ابو ناسم ز یاد بن ابوب الطوسی که ملقب شعبه صغیر بود
 و ابو بکر محمد بن شبرا بصری که او را بنیاد میکشند از عالم ناپایدار انتقال نمودند و هم
 درین سال مستعین بنا بر تکلیف بو قاصغیر و وصیف خود را از خلافت خلع کرد و بحکم معبر
 گشته کشته روی جهان جاویدان آورد و اوقات حیاتش سی و پنج سال بود و زمان
 ابان سنه سال و نه ماه و در زمان جهانبانی او احمد بن صالح بن شیرزاد بای پرسند
 وزارت نهاد **کفار در بیان طغیان و مخالفت آنراک و بیان قتل مستعین**
بعس آن طایفه بی باک در سنه احدی و خمین و مانین بر سر مرز عینان و وصف
 و باغری غبار نزاع ارتقاء یافت و چون مستعین از باغری بجهت قتل متوکل رنجیده بود جانب
 و صفی گرفت و باغری با زمره از دوستان خود گفت که وصف و بو قاصغیرت صاحب وجود
 شده اند و از ما جدا حسابی بر نمیدارند باید که ممد و معاون من باشی تا مستعین را
 با این دو شخص کشیم و کسی دیگر بر سر نه خلافت نشینم و آن جماعت اظهار موافقت کرده
 کیفیت حال بعض مستعین رسید و باغری اطلبین در سرای خلافت مجوس گردانید
 سواداران باغری از ملاحظه این حرکت بی طاقت شده در ساعت با صطیل خلیفه رفتند
 و دست بغارت و تاراج بردند و وصف تصور آنکه اگر باغری بفریب تیغ ابدار از بای دریای
 غبارفته فرود نشد بقتلش مبادرت نمود و خوشونت ترکان زیاد کشته مسم
 بجای رسید که مستعین باتفاق و صفی و بو قاصغیر و شامک از ساره بغداد که ریخته و
 در خانه محمد بن عبدالله بن طاهر نزول نموده مخالفان جمعی از روسا حود را با پسر

و قصب حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم که مخصوص نخلها بود بنفد و فرستادند و برخواست
خوبش اظهارندامت کرده التماس مراجعت مستعین نمودند و محمد بن طاهر این ترا امانت
کرده بخواری بازگردانید و آن جماعت چون بنفد رسیدند و کیفیت حال بعضی یاران
خود رسانیدند همه متفق شدند معرود مؤید را از زندان بیرون آوردند و معتز را بتکفل
منصب خلافت عزیز ساخته بغدادیان چون این خبر شنودند اسباب قلع و
دارای ترتیب نمودند و ابواحمد موفق بموافقت ازراک و فوجی از مردم بی باک
نظار آن بلن شتافته بین الجابین آتش جاریه و محاربه اشتعال یافت و بعد
از کوشش و کشتن بسیار آثار بجز و انکسار بر صفحات روزگار مستعین پیدا شده
وصیف و بوقاصغیر و محمد بن عبید الله نیز دفتر عهد و پیمان او را بر طاق میان نهادند
و محمد بن ابلیس پیش معتز فرستاده پیغام داد که من سعی بینماجم که مستعین ترک خلافت
با تو بیعت کند مشروط بانکه امارت بغداد بدست تو رسد بن من متعلق باشد و مستعین
اجازت کرد در نوح یافته بعد از مراجعت در واسط معتم کرد و معتز این مسلمات را
بسمع رضا اصفا نموده موافق مدعا محمد بن عبید الله و نسیفه بغداد فرستاد انگاه محمد
بن عبید الله و بوقاص و صفیفا مستعین را تکلیف نمودند تا خود را از خلافت خلع کرده او را
بسری حسن بن سهل حبس فرموده احمد بن طولون را بروی موکل کشند و بعد از
جنگگاه معتز مستعین را با سر مرده طلب داشتند و بغداد او را بدانجا نماند
روان ساختند تا ملک خادم گوید که من در آن سفر بخاری مستعین در آمده
عدیل وی کشم و چون بموضع قاطول رسیدیم دیدیم که سواران پیدا شدند
مستعین گفت ای شاهک نظر کن که سردار این جماعت کبیرت که سعید جار بیست
بدانک بکشتن من می آید شاهک دید چون احتیاط کردم سعید را در آن میان دیدیم گفتیم
و الله که سعید رسید مستعین گفت اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ

ایام حیات من نهایت انجامید و سعید فی الحال نزدیک من مستعین را از عمارت
 بیرون آورد و قایم بانه بر سر سرش زد نگاه او را بر قفله انداخته سرش را از تن جدا
 کرده **ذکر معتر با الله ابو عبد الله بن المتوکل** اکثر مورخان بر آنند
 که معتر موسوم بوده بر سر و زمره نامش را محمد گفتند و چون معتر تکفل منصب
 خلافت عزیر گشت محمد بن اسرائیل را از بغداد با سه طلبیده وزیر ساخت
 و امارت بغداد را حسب لوعده محمد بن عبد الله مسلم داشت و در اوایل ایام آن
 خویش قصد و صیغه و بوقا نموده بالآخره بموجب شفاعت محمد بن عبد الله از
 سر جبهه ایشان درگذشت نگاه از تراک بعض معتر رسانیدند که وصیف و بوقا
 مدتی مدید بر ایت ماقام نموده اند طمش آنکه ایشانرا از بغداد با سه طلبیده
 صاحب مناصب کرد لیس و معتر در اجابت این التماس طریق تغافل سلوک داشت
 اما چون الحاح از تراک از حد اعتدال تجاوز نمودان دو عزیر را با سه اورده مناصبی را
 که در زمان مستعین داشتند بر تن نفویض کرد در حلال این حوال عیسی بن فرحان شاه که از جمله
 نواب معتر بود معروض داشت که بسیاری از مردم دم از مودت مویذ میزند و سخن و هدایا
 برای او میفرستند و معتر بر بردار متعیش مبلغ پنج هزار درم که حاکم ازمینه رسم هدیه نزد
 مویذ فرستاده بود دستاورد و مویذ پیش موفی از عیسی شکایت کرده موفی تر کار را بر قتل
 عیسی تحریر نمود و عیسی کیفیت حادثه را بعض خلیفه رسانید معتر هر دو برادر را محبوس
 گردانید و بعد از روزی چند فرمان فرمود تا مویذ را دست و پا بسته در میان بر
 انداختند و آب خنک بر روی خنند تا سخت بقایا دفا داد پس بوستین نمود در ویک
 پوشانیده بعلما و قیاد نمود و گفت برادرم با جل طبیعی درگذشت و در ایام ابالت
 معتر و صیغ بزخم تبریزین بعضی از تراک مقبول شدن بوقا رصغیر که او را
 شرب لیس میگفتند حکم شربت فنا اش سید و این معنی موجب خلاف

امرا ترک کشته ترک متابعت معتز کفند و او را در سنه خمس و مائتین از حکومت خلع نمودند
محمد بن واثق را بخلاف برداشتند مدت حیات معتز بر او بیست و چهار سال بود و زمان
ابالفتح بعد از خلف مستعین بسال و شش ماه و بیست و سه روز و او اخیلفه ایست
برزین مذمت نشست **کفار در ذکر کشته شدن و صیغ و بوقا و بیان کیفیت**
انتقال معتز از عالم فنا بجهان بقا فضلا مورخین چنین آورده اند که در ایام
ایالت معتز روی فوجی از اهل فرغانه که بر مملکت خلیفه مستوی بودند جهت
طلب غلوه چهار ماه آغاز غوغا کردند و وصیغ با ایشان در شتی نموده گفت
خاک خودیکه حال رزم موجود نیست اما بوقا بر زبان آورد که مدعا می شمارا
بعرض امیر المؤمنین رسانیم جواب گویم از کاه با اتفاق سمانند معتز زلفت و غیبت
ایشان ترکان قاصد جان و صیغ کشته او را دوزخ زدند و یکی از مقربان و صیغ
او را بر گرفته بخانه خود برد و بوقا و سیماندر تر از دار الخلافه بیرون آمدن ترکان
کمان بردند که بر هیئت اسباب مقاتله مشغول می نمایند لاجرم خاطر بر آن فرار
دادند که نخست مهم و صیغ را با تمام رسانند بعد از آن حربه بوقا را نیز نهایت
کردند و سینه الحال بخاند که و صیغ انجا بود شتافته اول بزخم بر زمین بازوی او را
در هم شکستند پس سرش را از تن جدا ساختند و بوقا که مزاج خلیفه را نسبت بخود متعبدی یافت
چون این جرات از اهل فرغانه مشاهده نمود متوهم گشته در سزارع و حمین و مائتین غنا
غزیمت بجانب موصل یافت و غلامان معتز سزای او را غارت کرده بعد از انتساب
خبر لشکری که در خندقش بودند متفرق گشتند و بوقا روئے و نشسته داعیه
مود که با مره باز آید ناکاه و آید مغربے او را دین مضبوط گردانید و این
خبر را بمعتز رسانید معتز گفت و بجک سزاوار بیاورد و ولید بموجب فرود
عمل نموده این معنی بر خاطر ترکان کران آمدن و صالح بن و صیغ را سردار خود ساخته

بطع حصول اموال محمد بن سراسیل وزیر و جمعی از اهل قلم را گرفتند و در شکبه کشیدند
 ایشان چپبری مقننه حاصل نشد بدار الحلافه رفته از معتز علو قه طلبیدند
 و معتز از انجیح مطلوب انجماعت عاجز گشته صالح بن و صیف محمد بن بوقا
 با فوجی از امر ابا یحیی خلیفه را گرفته از دار الحلافه بیرون کشیدند و در انقب نگاه داشتند
 تا خود را از خلافت خلع کرد انگاه او را مجوس ساخته کس بغداد فرستادند تا محمد
 بن وانیق را با سره آورد و امر آرزک نزد محمد رفته خواستند که با او بیعت کنند گفت
 تا من معتز را نبینم بر این معنی سمه داستان شوم و معتز را با پیرامنی جو کین و مندی بی زبیرش
 محمد آوردند و محمد بن عظیم او بر خاسته و شرط معانقه مرعی داشته از کیفیت حادثه استفسار
 نمود معتز گفت من از عهد محمد مشیت مهم خلافت بیرون نمیتوانم آمد محمد گفت اگر خواهی
 من میان تو و آرزک طرح صلح افکرم جواب داد که مرا احتیاج بمصالحه نیست و یقین میام
 که ایشان را رضی نخواهند شد محمد گفت برین تقدیر من از بیعت تو معاف باشم گفت
 بی انگاه محمد روی از معتز کرد این موکلان و را بجیس بردند و ترکان با محمد بیعت
 کرده او را المهدی بالله لقب دادند و هم در آن چند روز طعام بسیار معتز بخفت
 کردند و آب از وی باز گرفتند تا رخت برندان فراموشان کشید و هم درین سال
 سنه خمسین و مانین زینار باب حدیث **حافظ ابی محمد عبد الله بن عبد الرحمن**
بن الفضل بن برام السمرقندی الدارمی منوجه عالم عقبی کرد بد در تفصیح المصباح مسطور
 که ولادت دارمی در سنه احدی و ثمانین و مانه اتفاق افتاد و او را در علم حدیث
 ان مرتبه دست داد که در با زده حدیث میان او و حضرت رسول صلی الله علیه و سلم
 زیاده از سه س و واسطه نیست و صحیح دارمی داخل صحاح عشره است و در نقش بلده
 فخره سمرقند **ذکر المهدی بالله ابو عبد الله محمد بن لوانی** چون مهند
 برسد خلافت نشست ظهار زهد و صلاح کرده ابواب فسق و فساد در بربست

و تقلید عمر بن عبد العزیز فرموده در امر معروف و نهی منکر مبالغه نمود و او آن
طلا و نقره را که در خزانه بود در نیم شکسته مردم را از غذا و شراب منع فرمود کندی
عایله بنی در چهار در عمارت کرده از اقبه المظالم نام نهاد و هر روز بنفیس
خویش را بنشیند مهات خلائق را فیصل مباد در امام امانت و منصب امیر الامرا
بر موسی بن بوقار الکبیر فرار یافت و صاحب بن و صیفا شکسته بعالم آخرت
شتافت خروج زنجیان بصره و اتفاق ایشان بر خلافت علی بن محمد بن احمد العلوی
که اور اصحاب ازج کویند در ایام حکومت هندی واقع گردید و خلع و قتل هندی بسبب
مخالفت اتراک در ماه رجب سنه ۳۰۳ و مائین بوقوع انجا مبد مدت حیات
محبت بقولی سی و نه سال بود و زمان فرمان فرمائی او بازده ماه
و هفت روز کفار در میان وصول موسی بن بوقار الکبیر من رای و ذکر
کفایت انتقال اصل بن و صیفا و هندی بسبب عقیق جمع کشید
از مورخان تحریر بر فرموده اند که موسی بن بوقار الکبیر که در زمان معتز
بالشکری کران از بغداد بکنک حسن بن زید العلوی رفته بود و در طبرستان آبها
تیغ و تبر قیام می نمود چون کفایت خلع و فوت معتز را شنود غمان مراجعت
داشته سمره کشت و بعد از قرب وصول و صاحب بن و صیفا از انتقام
اندیشیده در گوشه محقق گردید و موسی بعظمت هر چه تمامتر بدار الخالاند
در آمدن و یا خلیفه بیعت نموده جاسوسان بر کاشت تا صاحب بن و صیفا را پیدا
کردند و در آن زمان که او را از زاویه اختفای بیرون آورده بمنزل موسی
میردند جمعی بابتقبال آمدن سرش از تن جدا ساختند و در ایام دولت
محبتی فی و آخر سنه ۳۰۳ حسین و ملتین زنجیانی که اکثر ایشان عاملان اهل
بصره بودند با هم اتفاق نموده رفته از رلقبه رفیت خواجگان خود بیرون

اورزند و علی بن محمد بن احمد العلوی بکلاف برداشته خروج نمودند
 و بر بصره و ابله و بعضی دیگر از قوی و قضبات عراق عرب ستمیایافته نته ایشان
 مدت چهارده سال ممتد گشت دهم صاحب لرنج در زمان معتد سبعی موفق از غم گذشت
 نقلت که هندی بنا بر کمال صلاح و میل نمر سبط عدلان انصاف میخواست که رشحات
 سحاب تند بر آتش اعتساف ترکان را منطفی گرداند و انرا کاین معنی را فهم کرده در ماه
 رجب سنست و حسین مانین باغوا، اولاد متوکل مسلح و مکمل گشته تا خلیفه را از سب
 بردارند و هندی با جمعی که با او اتفاق داشتند میدان قتال شتافته بنفس خود
 چند نفر ازین ترا قتل گردانید اما بالاخره اسیر دستگیر شدن بنا بر تکلیف امر آرد ترک
 ترک خلافت گفت و همان زمان زخم تیغ ایشان منقول گشت و هسم درین سال در شب
 عید فطر **ابو عبد الله محمد بن اسمعیل البجاری** وفات یافت و هومحمد بن اسمعیل
 بن ابراهیم بن بردزبه بن المغیره بن الاحنف الجعفی در نصیحا المصابیح مسطورت
 که ولادت بجاری در روز جمعه میزدیم شوال سنه اربع و شصتین و ماه ربیع
 و جد اعلی او مغیره مجوسی بود و بردست بمان الجعفی که در بخارا منصب حکومت
 داشت مسلمان گشت و بدو منسوب شد و محمد بن اسمعیل در ده سالگی بطلب علم
 اشتغال نموده در اندک زمانی بنزید دانش را اکثر علما امتیاز یافت و جهت
 سماع حدیث بخراسان و عراقین و مصر و شام و حجاز شتافت از وی منقولت که گفت
 صد هزار حدیث صحیح و دویست هزار حدیث صحیح غیر صحیح یاد گرفتم و صحیح خود را درشت زده
 سال تصنیف کردم و نوشتم حدیثی مگر آنکه پیش از آن غسل نمودم و دو رکعت نمود نماز
 گزاردم از غزایب نکه بخاری همچنان که بدست راست کتابت میکردم بدست چپ
 نیز خط می نوشتم و چنانچه مذکور شد محمد بن اسمعیل در شب عید فطر سنه مذکور
 فوت گشت و در روز عید فطر که گشته بود در خرمنک که قره ایست در دفر و فرسخ

هم فرزند فون شد و او را ایست دو حدیث ثلثانی است و اعدا حدیث صحیح او
 هفت هزار و دوست و پنج است و در سن سبع و خمین و مائین **شیخ ابوالحسن بیجم**
التقطی العالم انقال نمودن خبرش بود **الهد ذکر المعتمد علی الله و العباس** از آن بی باک پس از آنکه
 مهندی را دین مطوره خاک ساختند دست بخت با **احمد بن المتوکل** احمد بن متوکل داده او را
 المعتمد علی الله لقب نهادند و چون معتمد بر سنده ایالت میمان گشت کرت
 دیگر بغداد را در احوال آنکه کردانیده از سامره باز پرداخت و جمیع مهمات ملک
 و مال را برای برادر خود موفی موقوف ساخت و در ایام حکومت معتمد رواج
 و رونق در امور مملکت پیدا شد و ترکان بدستور بیشتر مجال استیلا بنا کردند و او
 خلیفه بود پیش و عشرت مشعوف و بوقوف در علم موسیقی موصوف اکثر اوقات با اهل
 و او از صحبت دانشی و همواره همت بر تزیین صنایع خور و مسکرات گذاشتی او را از منصب
 خلافت جز نامی نبود و کلمات و جزئیات مهمات را برادرش موفی سرانجام مینمود
 خروج یعقوب یلیت صفاد در دیار خراسان و سبحان در زمان دولت او بوقوع انجامید
 و کشته شدن صاحبان ریخ در او ان ایالت و او واقع گردید در ماه رجب **۳۷۰** هجری قمری
 استیلا یافت و در همان ماه بهمان مرض عالم عقی شتافت زمان جانش بر اویت اکثر
 پنجاه سال و شش ماه بود و اوقات حکومت او بیت و سه ل عبد الله بن یحیی بن جاقان
 و حسن بن محمد و سلیمان بن وهیب ساعد فخلد در ایام خلافت معتمد بنوبت متصدیک
 امر وزارت بودند و کما یبغی باستمالت سبجا و رعیت قیام و اقدام می نمودند
کفزار در ذکر بحلی از وقایع زمان خلافت المعتمد علی و بیان وفات
ذمه از علماء و فضیلت چنانچه چون خیر استعلاء، لواء دولت صلاح
 الریح مکرر ابغداد رسید بی سنه ثمان و خمین و مائین معتمد برادر خود
 موفی را با مغلزک بدفع فتنه او مامور کردانید و ایشان بجانب

ستافده بین الجابنین محاربه عظیم اتفاق افتاد و مغل در معرکه کشته شده
 موفق روی بواسطه نهاد و از انجا بشهر بواسطه رفته در آن منزل بحسب
 تقدیر بعضی از لشکر باین او بختک کرک اجل گرفتار گشته و موفق با وجود
 ان حال بار دیگر آسباب قتال بهم رسانیده بحرب زکیان شناخت و بان منزه شد
 بموضع باد اور در رفت و در باد اور و آتش او افتاده جهات بسیار بباد فنا
 نابود گردید لاجرم موفق از راه واسطه بد الخلاء فرجعت کرد و در همین سال **احمد**
بن سنان الفطان الواسطی صاحب مسند **ابو مسعود احمد بن الفرات الکاتبی** که او نیز
 در علم حدیث مهارت کامل حاصل داشت جناب خیر وایت شیخ حر دی هزار هزار و با نصیحت
 هزار حدیث بقید کتابت در اورد و وفات یافتند و هم درین سال **یحیی بن معاذ الرزاز**
 که از مشاهیر مشایخ اسلام است از عالم محنت فرجام بریاض دارالسلام فرامید و آنجا
 در غلط مهارت بی نهایت داشت جناب خیر یوسف بن حسین رازی گفته است که در صد
 و پست بلد بخدمت علما و حکما و مشایخ رسیده هم بیکس افاد در زیر سخن از یحیی
 بن معاذ رازی ندیدم و در سنه تسع و خمسین و مانین **ابراهم بن یعقوب الجوری**
و محمد بن ابراهیم بن سیمع الدمشقی که هر یک در علوم مختلفه بصانف دارند فوت شدند
 و در سنه احدی و شتین و مانین **مسلم بن الحجاج القشیری السابوری** بچنان جا و در انتقال
 فرمود و هو ابو الحسین مسلم بن الحجاج بن مسلم بن وزد بن کوشا و القشیری در صحیح الصبیح
 مسطور است که ولادت مسلم در سنه اربع و مانین روی نمود و بعضی در سنه ست و مانین
 گفته اند و او در خراسان از یحیی بن یحیی و اسمحن بن رامویه استماع حدیث کرد و در
 از محمد بن مهران الجمال در عراق از احمد بن حنبل و در حجاز از سعید بن منصور و در
 مصر از عمرو بن سوار و اعلی مایق که استناد آن بیند و بین ابی محمد علی علیه السلام
 اربعه رجال و ذلک فی یف و ثمانین حدیثا نو فی عثبه الاحد و درین یوم لانیین الحسین

من شهر رجب فی السنه المذکوره بظاہر مدینه نیشابور در تاریخ امام باقری مدگوست که مسلم
صحیح خود از اسمجد هزار حدیث مسعود تصنیف نمود و میان علما اهل سنت در باب
تفصیل صحیح بخاری و مسلم اختلاف و مشهور آنست که کتاب بخاری نفی و کتاب مسلم
احسن مسارفات للروایات فالله تعالی اعلم و در همین سال **ابوالحسن محمد بن لیثان الرضا**
که در ملک عاظم علماء انتظام داشت از من خسر فوات ذیوی برین ممتزات اخروی
پیوست و در همین سال معتدل بسر خود جعفر را و بی عهد کرده المفوض الی تدقیق داد و مقرر
فرمود که بعد از جعفر برادرش ابواحمد والی باشد و او رملقب بانصاردین الله الموفق
گردانید و در سنه اثنین و ستین مالک بن یعقوب بن لیث که با خلیفه مخالفت می نمود بعد
از تسخیر عراق عجم متوجه بغداد گشت و موفق باستقبال یعقوب شتافته در قبه عاقل بن الجائین
قتال دست داد و نهیمت بطرف یعقوب نهاد و در بین سال **یعقوب بن شیبان البصری**
که در ملک عاظم حدیث منظم بود و مستدی تصنیف نمود که از ان بزرگتر مسندی در کثرت
از عالم رخت فرمود و در سنه اربع و ستین و مائتین ابوالعباس الموفق باده هزار و
چهار بفرمان معتدل بجزم رزم صاحب البرج در حرکت آمد و در نواح واسط سه نوبت
بین الجائین محاربت و قیام یافته هر بار نیم نقرت بر پر خیم علم ابوالعباس زید و خلیفه
کیر در آن معارک بر خاک هلاک فتادند بعد از ان صاحب البرج در موضعی حصین نشسته
مسرعان با طرف جوانان فرستاد تا سپاه او را مجتمع گردانید و این خبر بسمع موفق رسیده
بجایت بسر از بغداد متوجه واسط گشت و در یک فرسخی آن بلد بدر و بسبر سکید کرد
بیوسته نظر هر شهری که صاحب البرج از امنیعه نام نهاده بود رفتند و بعد
از محاصره هزاره امنیعه محاصره سپاه بغداد بنیاد عارت و تاراج نمودند و از نیکان
زمره خود را در آل ندانته طایفه پیشه ما که میخندند و موفق از نشو ان مسلمانان که
در دست زنجاران اسیر بودند قریب پنج هزار در منیعه یافته تسلیم مردم خویش نمود

که عریان

که بقربان این رسانند القصه مدت مدت مدید میان موفق و صاحب تاریخ نابر
 قتال وجدال اشتغال اشته بالافره در حدود او سوهن شتر صفر سنه سبعین و مانین صاحب
 الراج شکیستی یافته خواص اصحاب زوی روی کردان شدند و او بچنان در معرک نبات
 قدم نموده لوازم شجاعت و مردانگی ظهور می رسانید هم چند مردم موفق اما
 بر روی عوض میکردند بسمع قبول نمی شنیدند و فتنی که بواسطه وفور زخم نیزه و شمشیر
 از پای در افتاد و شخصی از بغد او بان سرش از تن جدا کرده موفق آن سر را همراه بر سر
 بدار اسلام فرستاد در تاریخ کزین مسطورست که صاحب الراج بر فنی لقب داشت و بر وایت
 روستای بجه بود و در صغر سن پدرش فوت شده مادرش را یکی از سادات کجایه خویش آورد
 بنا بر آن خود را بیادرت نسبت میکرد و اعلم عند الله تعالی و در همین سال **ابو ابرهیم**
بن اسمعیل بن یحیی بن اسمعیل المنزی در مصر بعالم جاودانی انتقال نمود و آواز اکابر
 اصحاب امام شافعی بود چنانچه روزی آن امام عالم مقام میفرمود که ابو ابرهیم حاضرند
 منست و در سنه هفتستین و مانین **علی بن حرب الطائی الموصلی** صاحب المند که در علم
 اخبار مهارت بسیار داشت از عالم ناپایدار انتقال نمود و در سنه هشت و ستین و مانین **شیخ**
ابوالفصح عمر بن مسلم حداد نیشابوری بعالم آفت شتافت قبرش در آن ولایت بغایت
 مشهورست و در سنه هشتاد و سه صاحب تاریخ مرو **ابوالحسن احمد بن سید المرزوقی** وفات یافت
 و در سنه هشتاد و سه **عاصم الاصفهانی** بجهان جاودانی شتافت و در همین سال **داود بن علی**
برخلف الاصفهانی که در علم حدیث و فقه امام شافعی بغایت ماهر بود از عالم انتقال
 و لادتش در سنه اثنی و مانین در کوفه وقوع یافته بود و فقه را از اسمعی بن راسوبه و آ
 تود اخذ فرمود و در زهد درجه کمال داشت و در فضایل امام شافعی تألیف کرده و رساله
 بر صحیفه روزگار نگاشت و در سنه نین و سبعین **مانین احمد بن موید بن رستم**
 صاحب سنه فوت شد و در سنه ثلث و سبعین و مانین **ابن ماجه** که مولف یکی از صحاح است

بعالم آخرت پیوست و هو ابو عبد الله محمد بن زید العروک و جناب محمد در تصحیح
 سمت تصریح بذیرفته ما ج لقب زید است و ابن ماجه در سنن حسن و مانین متولد شد
 و چون بس ز شد و تیز رسید در تحصیل علم حدیث متوجه افطار افاق کشته در آن باب
 مساعی جمیده بقدم رسانید و او را استماع احادیث میآورد و حضرت رسالت صلی الله
 علیه و سلم کس واسطه اند میسر شد و بعرف محدثین آن احادیث را احادیث ثلاثیه گویند
 و بروایتی در همین سال **الشیخ ابو محمد سهل بن عبد الله تستری** عالم فانی را و داع کرد
 در نجات از وی منقولست که در کف سال بودم که شب زنگ میداشتم و در نماز گزاردن
 خال خود محمد بن سوار میگریستم و الله تعالی اعلم و در سنه خمس و سبعین و مانین **ابوداود**
 که دیگری از صحاح سنه مصنف اوست و وفات یافت و هو سلیمان بن اشعث
 بن اسحق بن بشیر الازدی السجستانی ولادت ابوداود در سده ثانی و مانین اتفاق
 افتاد و او در ایام تحصیل جهت تحقیق ضعف و صحیح احادیث بنویس باطراف بلاد رفته و از
 عراقین و جزیره و شام و مصر و حجاز استماع حدیث کرد در تصحیح المصابیح از ابو بکر بن محمد
 بن داسه مرویست که گفت شنیدم از ابوداود که کجفت کتابت نمودم من از رسول صلی الله
 علیه و سلم با بعد هزار حدیث و از آنجا چهار هزار و هشتصد حدیث انتخاب کرده در کتابت
 مندرج گردانیدم و الله اعلم و در سنه **ابو عبد الرحمن تقی بن محمد السیسی** که یکی از علماء ارض تفسیر حدیث
 است و در آن ابواب تا بیفات دارد و وفات یافت و هم درین سال صاحب تصانیف **ابو محمد**
عبد الله بن مسلم بن قسبه بعالم آخرت شتافت و در سنه سبع و سبعین و مانین **یعقوب بن**
سفیان النضوی صاحب المشیخه و تاریخ زبیر باص اخوی انتقال نمود و در همین سال **ابو عبد الله**
محمد بن محمد بن احمد الهروی که جامع علوم صوری و معنوی بود از منازل دنیوی بدرجات
 اخروی انتقال نمودند مزار فیض انارش در سر جایان هرانت و هر روز شنبه
 مردم بر یاد آن مرقد منور فایز میگردند و در سنه ثمان و سبعین و مانین **ابو محمد**

موفق بن متوکل دوس جهل و هفت ساکنی از عالم رحلت فرمود و ائمه و اهل بیت
 بنا بر ائمه معتمد بر ابو العباس بن موفق بیعت کردند که بعد از مفوض بنا معتد
 از خلافت باشد مفوض باشد و اورا معتضد بالله لقب دادند و در سنه ۷۰ و سبعین و هشتاد و نهم
ابوبکر احمد بن ابی حنیفه زحیر بن جب صاحب تاریخ بودی عالم آفت نهاد و در شب دوشنبه
 سیزدهم رجب همین سال بمیدان الرجال زنده و فات **ابوعلی محمد بن عیسی بن مسوره بن یحیی**
بن فضالک الترمذی الضریری که در سلک جماعه اهل حدیث انظام دارد دو جامع
 او داخل صحاح سنه است اتفاق افتاد در تصحیح المصابیح مسطورست که در اعلی
 ما وقع له اسناد احدیث واحد وقع بینه و بین ابی بنی صلی الله علیه و سلم ثلثه رجال هم درین
 سال معتد بشتی عظیم زینب نموده علما و فضلا در کمان دولت را انحصار فرمود و سب
 خویش مفوض را گفت تا خود را از ولایت عهد خلع کرد انگاه معتضد بالله را بی واسطه
 دلی عهد کرد و ایندو در ماه رجب همین سال معتد متوجه عالم عقی گردید در روضه الصفا
 مسطورست که سب و فاش آن بود که روزی در کمان شرط در اکل طعام و شرب شراب
 افراط نمود و بمرض خنان مبتلا گشت و بقول ابن جوزی اجلت فجاة در گذشت العلم
 عند الله تعالی ذکر **المعتضد بالله ابو العباس محمد بن موفق بن المتوکل** بروایت
 مورخان معتد معتضد در ایام ابالت معتد بشی در خواب دید که شخصی بر کنار دجله
 استاده هرگاه دست بسوی شط دراز کردی جمیع آب دجله در مشت او جمع گشتی
 و چون کف کنجادی آب بدستور محمود روان شدی در آن اثنا آن شخص از معتضد
 پرسید که مزاجی شناسی جواب داد که نی فرمود که منم علی بن ابی طالب می باید که چون خلافت
 بتورد در حق اولاد من بنکوی کنی بنا علی بنی ایند چون معتضد بر سریر شکست نشینت
 سادات عظام را مسئول نظر انعام و احسان گردانید و در باره ایشان اصناف
 الطاف بقدم رسانید در روضه الصفا مسطورست که والی طرستان محمد بن

زید العلوی هر سال سی هزار دینار بفرستاد و نزد تاجری میفرستاد که بر علویان نفسی نماید
 و نوبتی شخته بعد از این معنی و قوف یافته ان وجه را از قاصدستاند و کیفیت حال را
 بعضی معتقد رساند با ^{معتقد} سردار در زمان داده گفت من بشی بخواب دیدم که
 بجایی بروم ناکاه بحسب رسیده مشاهده نمودم که شخصی بر سران چپ نماز میکرد
 و بخاطرم گذشت که آن شخص مردم را از عبور مانع خواهد آمد و چون از نماز فارغ گشت
 پیش رفته سلام کردم و او سلی من داده گفت خاک این زمین را بر کن و چون سلی جدم
 گفت میدانی که من کیستم گفت من علی بن ابی طالبم و بعد در سلی که بر زمین
 زدی سبکی از اولاد تو طوافت خواهد کرد می باید که ریح یا ولا دمن زسانی و فرزندان
 خود را وصیت نمایی که این را بنازاند نگاه مراره داد تا از چو بگذشت بصحبت پوسته
 که معتقد بصفت شجاعت و جلالت انصاف داشت و بر سنگ در ماحریص بوده هرگز
 هیچ مجرمی را نطه زنی نمیکنداشت بقدر امکان محل امنساک می و زید و در هیچ
 وقتی رحم و درافت بر امن خاطرش نمیکردید گناهکاران را بعقوبات متفوعه قتل می
 نمود و بصحبت نوان و عمارات اظهار میل و رغبت می نمود خراج ابو سعید
 جباری و قریطیان در ایام دولتش بوفوع انجامید و فوتش در آخر ربيع الآخر سنه
 و ثمانین و مائین واقع گردید اوقات جهانش حمل و سال بود و زمان اقبالش سال
 و ندها و کسری بوزارشش عبدالله بن سلیمان اشتغال داشت و آن وزیر بدان
 اختیار نقش رعیت پروری بر لوح صیبری بگذاشت **کفار در ذکر شمه از احوال زمان**
اقبال المعتضد بالله و بیان خروج ابو سعید جباری با ستم ظهار و مطمان کراه
 در رؤضه الصفا از مروج الذهب منقولست که در سنه ثلث و ثمانین و مائین
 شخص مصور بصورتی مختلفه در او قابی که ابواب دارالخلافت مسدود می بود بر معتضد
 ظاهر می شد گاهی در لباس رهبانان با محاسن سفید و اجمان در صورت جوانان

بار و بی چون خورشید نوبتی در کسوت تجار و کرتی در زسی شمعان جلالت آثار و کلاه
 آن پیکر جلوه که میکشت حدام دار الحلاقر امیر بخانبد و این منجی موجب تجر
 معتقد میگردد و چون این قضیه عشریه به حضرت یافت هرگز در آن باب سخنی
 گفت جمعی بر زبان آوردند که آن شخص بطائی است ما در قاصد اند و اضرار معتقد
 و بعضی گفتند جبه است مومن که خود را با این صورت مینماید تا خلیفه ترسیده از اعمال گویند
 توبه فرماید و زمره اظهار کردند که یکی از خدم معتقد معتقد و متعلق بعضی از جوار
 حرم سربای خلافت است و آن خادم دست در نیزنجات و طلسمات حکماز و ده با این
 بیات بر می آید و معتقد ازین قصه مضطرب شده رجوع با هسل غایم نمود و قاصد
 جان فوجی از کبیرگان حرم را کشته جمعی را بشیخ ابدار بگذراند و بعضی را در حمله
 انداخته غریب آب فنا کرد و در همین سال **احمد بن عمر بن النخاع البصری** که در اصل
 قاضی بود در اصناف علوم تصنیفات نمود از عالم انتقال فرمود و در سنه اربع
 و ثمانین هجرتین معتقد قصد کرد که خطیبا رابعن معاویه بن ابی سفیان مامور کرد
 عبید الله بن سلیمان که منصب وزارت داشت بعرض رسانید که اگر بر او سنا بر معاویه
 لعنت کند عوام الناس در اضطراب آیند و منفصان تهنیت نمایند معتقد بتدبیر
 وزیر ملتفت نشد و فرمود که صحیفه را که مامون در معایب معاویه قلمی کرده بود حاضر
 ساختند و فرمود که از مردم خوانند وزیر با یوسف بن یعقوب قاضی گفت که خلیفه را
 ازین اندیشه بگذران که مباد اغیار آشوب ارتفاع یابد و قاضی و معتقد را گفت که
 اگر عوام بر مصفون این صحیفه مطلع شوند و مکنون خاطر خطیر امیر المومنین را نسبت بجای
 بدانند در حرکت آیند معتقد جواب داد که من این را بضر ششیرت کین میم
 قاضی گفت با آل ابی طالب چه خواهی کرد که درین صحیفه مناقب و مفاخر آن طایفه مستور
 و چون آن سخنان بمسامع لخوایف انسان رسد بخدمت ایشان میل نمایند و آن قوم در

طاب خلافت کردند و ازین جهت با جوال راه یابد و این پیشین موثر افتاده مقتصد
از سر داعیه که داشت در کشت و پروا بی در سنه خمس و ثمانین و مائتین شیخ
ابوسعید خدری متوجه عالم حرکت گشت نام شیخ ابوسعید احمد مدینه است
و او بعد ادوی الاصل بود و نوینی موزه مید و خت و باز میکش و گفتند جواخین
بیکه جواب داد که نفس خود را استغوی میکنم پیش از آنکه او مرا مشغول گرداند
و چون خرز در لغت دو ختن موزه است بخرا از لقب گشت و در سنه **۲۸۶** ابوسعید
بجای شیخ سرخل و مطبیان کشته فرج کرد و هر کس از مسلمانان بدستش افتاد از پای
در آورد و تنبیس این احوال را کلک شیرین مقال برین مقال تقریر می نماید که فرامطه
جاعتی اند که بحسب ظاهر خود را از اسمعیله می شمارند و با مات محمد بن اسمعیل بن جعفر رضی
رضی الله عنه اعتراف دارند و باطن اعتقادشان ابطال شریعت خیر العباد و محض
الحدیث است زیرا که قبطیان مانند ملاحان اکثر محرمات احوال بند دارند و نماز را
عبادت از اطاعت امام معصوم دارند و گویند زکوة کناست از آنکه خمس
با امام دهند و نگاه داشتن اسرار را صوم خوانند و افتاد را ز را زناد سد و مع
دلک دعوی کنند که ملایکه بشوایان مانند و جنان محلفات ما و چون در بدایت
حال یکی از کلانتران ایشان خط را مقومطی نوشت لفظ فرامطه بر آن طایفه
اطاق یافت و بروایتی که در نسخه الملکیده مسطورست بانی آن مذهب باطل
عبدالله بن میمون القدرح است که از اهل امواز بود و بدعی آنکه من و صهی محمد
بن اسمعیلام بسیاری از خلافت را اضلال نمود و فرمطبیان در زمان نهرزون
ارتشید با ما مون علی اختلاف از او تین برسیدل حقیه آغاز دعوت کردند بنده بیج
مردم بسیار آن مذهب اختیار نموده لوازم متابعت بجای آوردند و در سنه
احدی و ثمانین و مائتین یکی از اعیان آن طبقه که یحیی بن ذکریه بن محسوریه

نام داشت بقطیف رفت و در منزل علی بن معلی که از کل اشرا آن دیار بود نزول نمود و اهل
 کرد که مرا امام محمد مهدی برسات فرستاده و زمان ظهور آنحضرت نزدیک است و جمعی
 کثیر از مردم قطیف و یحیی بن سرکه مطاعت یحیی در آوردند و از جمله آن طایفه یکی ابوسعید
 جبابی بود و جبابیه کتابت از قریه است که بر سطلی فارس ملات یافته اقصه چون سنج
 چند روزی با ضلال توطنان قطیف و یحیی بر داخت مدنی در گوشه پنهان شد
 و باز دیگر ظاهر گشته مکتوبی بتابعان خود نمود و گفت این کتابت صاحب الزمان است
 بسوی شما و مضمون آن خط مزور این بود که دست از دامن متابعت یحیی باز مدارید
 و هر یک شتر دینار و چهار دانگ زود ما فرستید و یحیی آن وجه را بحصول موصول کرد
 کرت دیگر غیبت نمود و بس از چندگاه باز پیدا شد و رفته دیگر آورد که مردم خمس
 اموال خود بدو دهند و در آن اثنا روزی بخانه ابوسعید جبابی رفت و ابوسعید
 بلوازم ضیافت برداخته منکوحه خویش را بخلو خانه او فرستاد و حاکم یحیی ازین
 واقعه خبر یافته یحیی را بگرفت و نادید بلیغ نموده شهنشهر فرمود و انگاه ابوسعید و یحیی ازین
 ولایت برودن رفته یحیی میان بنی کلاب فرامید و ابوسعید جمعی کثیر از فرامطه را تابع خود
 گردانیده در سنه مذکوره لشکر بقطیف کشید آن دیار را فترافز کرده و بسیاری از اهل
 اسلام بکشت و در اوایل ربیع الاول سنه سبع و ثمانین و مانین بنو احمی مجبر ساخته
 از مراسم قتل و غارت دقیقه بامر عی کذاشت از گاه رایت عزیمت بصوب بصره
 برافراشت و چون این خبر بسمع مقتصد رسید عباس بن عمر العوی را با فوجی
 از سپاه بغداد بدفع شد و فرستاد و بین الجانین محاربه دست داد و ابوسعید
 ظفر یافت و عباس با مقتصد نفر اسیر گشته ابوسعید او را از سخط خویش امن کرد و ایند
 و سپهر را از ابتیغ نیز بگذرانید عبد الواحد ثامنی از عباس روایت کند که گفت
 چون دستگیر کردیم طع از زندگان بریدم و ابوسعید مرا مجوس گردانیده بس

از روزی چند پیش خود طلبید و گفت که اگر عهد میکنی که آنچه با تو بگویم بی زیاده و نقصان
 بسع معتقد رسائی ترا میگذارم و الا میگویم عباس گوید که سوگند بزبان آوردم
 که هر چه فرمای بی بعینه و عوض خلیفه کرد انم ابو سعید گفت با معتقد گوی که من مردی
 ام در بیابان شسته و باندگ تناعت کرده شهری از تو گرفته ام و در ملک
 تو نقضی پیدا کرده بخدا سوگند که اگر جمیع سپاه خود بر جنگ من فرستی برایشان
 غالب ام زیرا که لشکریان من بخت و بلا نخواهد اند و سپاه تو در غایت
 تنوع روزگار گذرانیده اکنون که بنا بر فرموده تو قطع صحرا و بیابان نموده در نیت
 ماندگی بمن رسند رو در منزم شوند بلکه اکثر از دست من بنوند و بر تقدیری که بسیار
 باشد من در ابتدا از پیش ایشان بگریزم و گاه فرصت با من بشیخون بر سران
 طایفه برم عرض آنکه در منازعتی که با من میکنی و لشکر بفرستی ترافعی نسبت
 بلکه ضرر مغرورست باید که من بعد در قصد عرض خویش سعی بجایی و دست ازین پیش
 بستی قاین باز داری عباس گوید که چون ابو سعید سخن تمام کرد مرا اجازت
 داد و من بیغدار فتنه سخنان او را بی زیاده و نقصان بر عرض معتقد رساندم و معتقد
 بعد از آن نام قرمطیان بزد مکر در او ایل سنه تسع و ثمانین و مانین که شنید که فوجی ایشان
 در سواد کوفه باضلاع خلا بن مشغول انگاه سرسنگی را بجنگ اجتماع فرستاد
 و آن سرهنگ قرمطیان را گریز اند و سیکه از روستا ایشان را گرفته
 نزد معتقد آورد و معتقد از اصول مذهب قرامطه پرسیده آن شخص گفت که تو
 از امری سوال نمای که متعلق تو باشد خلیفه گفت آن کدام است جواب داد که
 چون رسول صلی الله علیه و سلم بدر باختر آمد جدت عباس دعوی نکرد و مردم ابو بکر
 صدیق رضی الله عنه بیعت کردند و بعد از وی امیر المؤمنین عمر خلیفه شد و او در بین
 سمرات هم خلافت را بشوری حواله کرده عباس را در خلافت داد

بنا بران اعتقاد ما است که ترا از خلافت نصیبی نیست مقصد از مشبه این سخن در
 غضب رفته فرمطی را بقیوبت هر چه نامتر کثبت و در سنده مذکور **ابو علی**
الحسن بن محمد القلی مؤلف تاریخ بنیما بود که در علم حدیث نیز سندی دارد
 وفات یافت و در ربیع الاخر همین سال مقصد ولد خود علی را که مکنف لقب داشت
 ولی عهد کرده بعالم احرث شتافت **ذکر المکنف بالله ابو محمد علی بن المعتمد**
 در زمانی که مقصد از عالم انتقال نمود مکنفی در رقه بود چون خبر واقعه بدر را شنید
 آمدن خلافت با او سعت کردند و مکنفی طوایف انام با نعام و احسان فراوان نوازش
 فرمود مجتنبش در درها قرار گرفت و در ایام دولت مکنفی حسین بن ذکریه فرمطی که لقب است
 لصاحب شتامه بر بعضی از بلاد شام استیلا یافت و بلو از م قتل و غارت برد و ام قیام نمود اما احوال
 بعی محمد بن سلیمان که از اعیان امرا مکنف بود کشته گشت و بعد از قتل و قرامط نیز بد رش رفته
 در راه مکّه مبارکه آغاز فتنه و فساد کردند و ابضا بنا بر توجه خاطر مکنفی بی سنه ربیع و تسعین و ثمانین
 مهم ذکر و به کجایت افزان یافت و در ذی قعد سنه شمس تسعین و ثمانین مکنفی تبر بعالم احرث
 شتافت او فاش جانش بی وسه ل بود در زمان ابوالش شش سال و شش ماه و قاسم
 بن عبد الله و زارش می نمود **کفار در بیان استیلا فرمطیان بر بعضی از بلاد اسلام**
و ذکر وقوع قتل و غارت در دیار شام چون تیگی
 بن زکویه از قطیف و بحرین بمیان اعراب تیگلب رفت و آن قبیله را بنده سب
 قرامط دعوت فرقه از انجاعت متابعتش اخبار کردند و باتفاق روی
 چه بولایت شام آوردند و مکنفی کجایت مهم این را پیش نهاد و تمت ساخته
 در سنه تسعین و ثمانین سپیدان بخانب فرستاد و بین الجانین محاربات بوقوع
 انجاسید در بعضی از ان معارک کجی ز لباس جیات عاری گشته و فرمطیان بر دوش
 حسین را بریاست برداشتند دعوی کردند که من از اولاد عبد الله بن محمد

بن اسمعیل بن جعفر صادق ام و ابن عم خویش عیسی را مدثر نام نهاده میگفته که
مدثر که در فزان واردست کنایت از عیسی است و یکی از غلمان خود را مطوق
خواند قتل سیران مسلمانان را با او تفویض کرد و اکثر و لا باات شام را مسیح
ساخته فرمود که او را امیر المؤمنین گویند و مقصود از صاحب الشامه در کلام ارباب
اخبار حسین بن رکوبه است و صاحب الشامه کی از همراه خود را صاحب الخصال نام نهاده بجای
بعلبک فرستاد و صاحب الخصال بعلبک را گرفته در آن دیار قتل عام کرد و همچنین بدر کوه
شام شتافته و بر هر جا مستوفی همان فعل بجای آورد و در طبره در آن امر بر زمین بافته
نمود که زنان و کورکان شیره خواره را شربت فنا جت نمایند لاجرم طرف و مسالک
مسدود شده فقیر عام با وج فلک نیروزه فام رسیده و چون کیفیت حال ^{مکتف}
شنید در دوم رمضان سال مذکور با قریب صد هزار کس از راه موصل توجیه شام
گشت و بعد از آنکه برقه نزول نمود محمد بن سلیمان را با سباه کران در مقدمه روان
کرد و محمد در دوازه فریخته خا بصاحب الشامه رسیده و در آنهم فرمودند که اینده ^{مقتا}
در حرکت مسارت نمود پس از سخت و جوی و تنگ و بوی در یکی از اعمال فرات صاحب
الشامه را با سیصد و شصت کس که مدثر و مطوق از آن جمله بودند اسیر ساخت
و نزد مکتفی برده خلیفه فی سده احدی و تعیین و مانین همه را کردن زد و بعد از
مراجعت نمود و بقیه فرامطه پیش زد که بیدر صاحب الشامه رفته او را اسیرداری قبول
کردند و بار دیگر روی اشتغال تش ظلم و ضلال آوردند و در همین سال ^{شیخ}
ابو اسحق ابراهیم بن محمد الخواص بجوار مغفرت الهی اجتهاد یافت و پدر را بولسج
از ازل بود و او در بغداد اقامت بینمود و در سنده انبیین و تعیین و مانین ^{شیخ}
ابو عبد الله عمر بن عثمان که فوت شد و هم درین سال **ابو بکر احمد**
بن عمر بن عبد الحلق ابن راکه شیشه بر اینین الاضلف بن مشام المرارون

بن الصباح

بن الصباح البرزفانی نسیه را و کذا را ابوکر احمد البرزفانی صحیح المصاحیح صاحب سند
 کبیر که از جمله مشاهیر علمای و عالم فیما انتقال نمود و در سنه **۲۹۲** زکریا و یحیی و آدم
 شناخته آغاز قتل و غارت کرد و ملک فی ساسی متوجه دفع او گردانیده زکریا و یحیی و آدم
 بطرف عراق عرب اعطاف داد و لشکر بغداد در بعضی از اعمان فارس بود بوی سینه
 شکست یافتند و بسیاری کشته شدند و در محرم سنه اربع و تسعین زکریا و یحیی و آدم
 در آمن سر راه بر حاجیان گرفت و قواخل را غارت کرده در بیت هزار نفر قتل
 آورده و ملک فی از استماع این خبر بی لطف شدن و صیغ نامی را با فوجی از لشکر
 جهت دفع شران بد اختر از سال داشت و وصیف در او افریج اول سه مذکور
 بزکریا و رسیده بین الجانیین حمار به در غایت صعوبت دست داد و زکریا و یحیی و آدم
 از پای در آمده بعضی از متابعان دستگیر شدند و بقیه السیف فرار بر اثر از اختیار
 نمودند و در سنه خمس و تسعین و مائتین قاضی بنف **ابراهیم بن معقل النقی صاحب سند و**
تفسیر و ابراهیم بن ابی طالب النیشابری و صاحب تاریخ **عبد الله بن محمد بن علی**
البلخی وفات یافتند و هم درین سال **شیخ ابوالمحسین احمد بن محمد النوری البغوی** عالم آموخته
 شتافت بعضی از مورخان پادشاه را محمد کفنه اند و اصل او از بغشور است که قبل
 بوده در میان مرد و هراته هکذا قال صاحب النجات و در ذی قعد همین سال
 ملک فی فوت شده برادرش جعفر صاحب افسر شد **دکتر المقتدر بالله ابو الفضل**
جعفر بن المقصد چون ملک فی وفات یافت در سحر سید دهم ذقعد **۲۹۵**
 با تمام عباس بن حسین که در سلک غاظم و زرا انتظام داشت امر خلافت بر مقتدر
 قرار گرفت و چون او در صف سن تو در حق و مع امور مملکت و حل عقد همام
 سلطنت بوزرا و جواری و بن بیعت بپذیرفت جناح یکی از کبیر خان مادر مقتدر

در دیوان نظام می نشست و فقها و علما هرگاه فیصل قضا یا شریعه بدیوان می آمدند با آن کثیر
بریک فرش منزل گزیده گفت و شنودی نمودند و مقتدر مردی بیک نفس کثیر الصفت
بود اما تمهید با طبعش و عشرت بسیار اشتغال می نمود و قتل حسین بن منصور خلج که اکثر
علماء و ارازمه را جلالتش می شمردند در ایام دولت او دست داد و استعلاء نوا، اقبال
ابوطاهر ولد ابوسعید حسامی فرمطی و کندن او حجب را سوود در امم در آن ولایتان افتاد و
در اوقات خلافت خود دوازده نوبت بغزل و نضب و در برداشت چنانچه خانه سنگین
عمامة ساق و زرد او را درین و رون مذکور خواهد ساختن مقتدر بسبب مخالفت مونس خادم
در سنه عشرين و ثمانه روی نمود و همتش را بیست سال در پنج ماه گفته اند و همتش را
الْحَدِيثُ الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ نُوشته اند **تقدیر**
بعضی از وقایع که در او ایام دولت مقتدر روی نمود و بیان آنکه
سبب قتل حسین بن منصور خلج چه بود از باب اخبار آورده اند که مقتدر
در سن سیزده سالگی خلعت خلافت پوشید لاجرم اهل عالم آغاز قتل وقت کرده
زبان عیب جو بیان دراز کردند و عباس بن حسین از اتهام در آن آبروشان گشته قصد
نمود که ابو عبد الله محمد بن المعتمد را بر سر خلافت نشاند بجهت اتفاق محمد در آن ایام
فوت شد انگاه عباس داعیه کرد که یکی از اولاد متوکل را که ابوالحسن کینت داشت
بباس حکومت پو شانند قضا را آن شخص نیز از عقب محمد روی ملک اید آورد و امر
فرمانی بار اوقه مالک ملک قادر بر مقتدر قرار یافته در سنه ست و تسعین هجرت
حسین بن حمدان می سببی طاهر عباس بن حسین را کینت و با اتفاق بعضی از امرای عبد
بن معمر از اختلاف برداشت و او را المرتضی بالله لقب نهاده سمت بردف مقتدر
کاشت و مقتدر با اتفاق مونس خادم و بعضی دیگر از محضون بحسین مجاری نمود و نظرد
نصرت احضار صایف حسین با اکثر اتباع و بر معتر کز قمار گشته غسان بطرف ملک یافت

بشش ابو القاسم محمد المقتدی فایم قام شد و بن زابو القاسم برادرش
احمد الناصر و مدتی مدید امامت زیدیه در سلیمان نامه و الله تعالی علم و هم درین سال
شیخ ابو عثمان سعید بن اسمعیل الحلبی در بلده بنش باورستو فی کشت قبرش سه دران
دلایب است و در سنه شصت و تسعین **شیخ ابو عبد الله محمد بن اسمعیل المعزنی**
بعالم بقا پوست مدت عمرش صد و بیست و شش سال بود و هم درین سال ابن فرات
از منصب وزارت معزول شده ابو علی بن عبد الله بن یحیی بن حاکان وزیر کشت
اما جاجی باید از عهد تمشک ان فریرون توانست مدلاجوم مقدر با تصویب مؤس
خادم فرم غزل رودق حاش کشیده آن منصب ابعلین عبیدی داد و در سنه ثلثه ثانیه علی
بن سعید العسكري که بواسطه فر علم بر بسیاری از اهل حدیث ربه سروری داشت
فوت شد و هم درین سال **شیخ یوسف اسباط** وفات یافت و در همین سال **شیخ**
یوسف بن حسین تبریزی و شیخ ابوالحسن افع معزنی بعالم آفت شتافتند و در سنه
احدی و ثلثه ثانیه غلامی صقلی ابو سعید جتار که فر مطیان سید میگفتند در درون
بکشت و بیرون آمده یک یک از اکابر اصحاب و رامیکفت که سید ترا میطلب
و چون انکس بحاجم در می رفت آن غلام او را حمیم مرکت می چنانند تا همارا نبرد بکرا
نکند بفرستاد اسگاه سابر نوکران ابو سعید بران حادثه اطلاع یافت غلام کشته
و بسر ابو سعید ابوطاهر که در سن هفت سالگی بود مطیع و منقاد گشتند و هم درین
سال بوکر جعفر بن محمد العمامی صاحب تصنیف و محمد بن اسمعیل بن برره که در علم
حدیث ماهر بود وفات یافتند و در سنه ثلث و ثلثه ثانیه **ابو عبد الرحمن**
احمد بن تغیب النسائی که یکی از صحاح سه مصنف است بعالم اخصرت
دخلت نمود و در تصحیح المصابیح مسطورست که کتبی در اول حال کتابی به سوط در علم
حدیث تالیف کرده از اسن کبری تام نهاد و بعد از انمام آن سخن روزی

بعضی از امر اروی رسیدند که جمیع احادیثی که درین کتاب نوشته صحیح است
 جواب داد که بے کفایت کس برای کتابی در سلک تحریر منظم گردان که احادیث
 آن تمام صحیح باشد انگاه صحیحی را که حالاً مشهورست تصنیف نموده موصوم بجنتی گردانید
 و عرض علی هرگاه نویسد که رواه الکتب یا اوخرجه التسنخ حدیثی است که در جنتی مکتوبست
 در بعضی از نسخ بنظر در آمده که نوبتی نسائی بدمشق رسیده بعضی از معصیان آن بلده نزد
 او جمع گشتند و التماس نمودند که حدیثی در باب فضائل معاویه برای ما روایت کن نسائی
 گفت که آیا معاویه با ما سرسرم را ضعیفست و آن مردم از شنیدن این سخن خشمناک شدند
 ایضا بسیار نمودند و فوات سنن دروفتی که از مصر بدمشق میرفت در بلده رمل اتفاق افتاد
 و هم درین سال وفات **احمد بن ابراهیم بن الفربسبسی الثیبی** بود **صاحب المسند**
و ابو العباس الحسن بن سفیان الثیبی الشوبی که در سلک علاحدین است
 دارد و **ابراهیم بن سعید الثیبی بوری الاغاطی** صاحب التفسیر و شیخ **ابو احمد بن**
رویم بفسد ادبی دست داد و در سنه خمس و ثلثمائة علی بن عیسی
 و ذریع موجب شارت مقدر مقید گشته بار دیگر این فوات پرمسند وزارت
 نشست و در سنه ست و ثلثمائة بار از این فوات مفرد شد حامد بن عباس لاجوز است
 پوشیده و هم درین سال **بو محمد عبد الله بن احمد بن موسی الاموازی** ازین سرای
 مجازی بعالم بی نیازی منتقل گردید بعثت عبدان بود و عبدان در آوان زندگانی
 در علوم دین تضانیف ترتیب نمود و ایضاً درین مجال **قاضی ابو العباس احمد**
بن عیسی بن شریح در بغداد از جهان برفته و فاق نقل فرمود و او از اکابر علمای شافعیه
 بود چهار صد کتاب تصنیف نمود در همین سال **قاضی ابو بکر محمد بن خلف بن**
دکعب الاحباری صاحب المؤلفات وفات یافت و در سنه سبع و خمیس
 مائتمائة **ابو بعلی احمد بن علی بن المثنی الموصلی** صاحب المسند و ابو بکر محمد بن هرود

از وی صاحب‌المنند بعالم سرمد انتقال کردند و در سنه تسع و ثمانه
محمد بن المرزبان الاخباری صاحب‌المصنفا وفات یافت و در همین سال
حسین بن منصور صلاحی بی‌جماد وزیر مواخذگشته بعالم آخرت شنافت
تفصیل این حال آنکه حسین منصور بعد از آنکه مدتی بر ریاضت و عبادت گذرانیده
بصحت سهل بن عبد الله تستری و جنید بغدادی و ابوالحسن فوری مشرف گردید و دعویها
بلند کرده و بسنجین که ظاهر آنکه بان مجوز نور تکلم نمود و کیفیت این حال بر عرض جماد وزیر بریده
بگرفتند جمعی از مردان صلاح فرمان داد و انجاعت بعد از تحویف و تهدید گفتند که ما را
عیان حسین منصور بگردانند تا تحقیق پیوسته که حسین حدیث است و بر اجا اموات قدر
دارد و چون حسین را بجلوس وزیر برده از وی پرسیدند که این دعاوی باطل است
که از تو نقل میکنند انکار نموده گفت اَعُوذُ بِاللَّهِ که من دعوی الوهیت کنم و من پیوسته
بصیام نهار و قیام بیل گذرانیده بغیر ارتکاب عملاً خیر نی دارم و حامد در باب تجویز نقل
او از علما فتوی طلبیده ایشان گفتند که تاجر بیده بودی ثابت نشود ما فتوی ندیم
و مقدر این قبل و قال اشئبه علی بن عیسی از مودت با حسین بن منصور در مناظره نماید
و علی بن عیسی در این مناظره در کشت مخاطب گردانیده صلاح گفت برین سخن کلمه
میفرماید و الاربعین را بگویم که ترا فرود و عیسی تو هم کرده از معارضه او استغفار
نمود و حامد وزیر حسین را محفوظ ساخته بحد تمام در تفتیش معایب او اهتمام نمود
در آن اثناعور بی‌جمیل خوش‌لبو بجلوس حامد رفته گفت من چند گاه صاحب
اسرار صلاح بودم و سخنی چند از وی نقل کرد که ما عقبین اهل اسلام منافق
تمام داشت اما با وجود آن حال اهل علم و کمال حکم تقبل او نکردند و سبب
کشتن حسین آن شد که سطرین چند بخط صلاح بدست افتاد مضمون آنکه
هر کس از روی حج پیدا شود و زاهد و راضی نداشتند باشد اگر مبرر گردد

در سرای خود خانه مربع سازد و از آنجا سادات نگاهدارد و بیچکنی بد آنجا در نیاید
 و در ایام حج آن خان را طواف کرده جناحی همودست مناسک زیارت بیت اللہ بجای
 ارد بعد از آن سه سم را بد آنجا برده بنیکو ترطعامی که دست رس داشته باشد
 ایتم را ضیافت کند و بنفس خویش دست آنجا اعت را بشوید و هر یک از تبار
 پیراهنی پوشانیده هفت درم بخشد این عمل او قایم مقام حج باشد و چون
 حامد این نوشته را دید فرمود تا علما و فقها و قضات را حاضر کنند و آن صحیفه را
 پریشان خوانند ابو عمر و قاضی از حلاج پرسید که این کلمات را از کجا نوشته حلاج
 جواب داد که از کتاب احلاص که مصنف حسن بصری است و بروای گفت که از کتابی که
 مولف ابو عمر و عثمان بیک است و علی ای التقدیر بن ابو عمر قاضی گفت ای کشتی
 آن کتاب را دیدیم و این سخن در آنجا نیست و چون حامد این مقال را از ابو عمر و
 با قاضی خطاب کرد که آنچه گفتی بنویس و ابو عمر و اممال نمود و حامد گفت اگر
 او کشتی نیست چرا گفتی و قاضی عاجز شده نتوانست که مخالفت وزیر کند لاجرم
 ما مح خون حسین فتوی و سایر علما متابعت قاضی نمودند در روضه
 الصفا مسطور است که آنچه بعضی از مورخان گفته اند که شیخ جنید فوت کت حلاج
 ظاهرا کشته است خلاف واقع می نماید زیرا که خواجه محمد بارس و بسیار
 از علما آنجا نمودند و اندک پیش از قتل حسین بن منصور بن زوده سال شیخ
 جنید فوت شد بوده القصه چون فتوی باحت چون حسین مملکت کیفیت حال
 بعضی مقتدر رسیده فرمان داد که حسب لشرع بکشند و حامد با شیخ گفت
 فردا حلاج را بر سر دجله برده هزار تاز یا نه بزن و اگر از ضرب تاز یا نه بگریز
 دست و پایش را برین و سرش را از بدن جدا کرد انبوه بردار کن
 و کالبدش را سوخته در دجله افکن و سخن موجب فرموده عمل نموده خلق بسیار بر سر

شرح و تفهیم
 سال
 کتابت
 در آنجا
 در عوینا
 در زیر
 که ما را
 است قدر
 باطل
 است
 و ز قتل
 نامیم
 که نماید
 کلمه
 و آن
 نام زود
 است
 مشافه
 و سبب
 آن که
 کرد

کرد آمدند سیاط ششصد تا زیاده بر حلاج زد حلاج ششمه را گفت که بصدی دارم که اگر
 آنرا با امیرالمومنین گویم با فتح قسطنطنیه برابری کند و ششمه بنا بر وصیت حالتی
 یار من سخن کرده هزاد تا زیاده را با تمام رسانید و اصل حلاج اضطرار بفرمود و بکلیه ای کشید
 آنکه جلا در هم حلاج را فیصل داده و جسته اش را سونته حاکم ترش در شرط انداخته بعد از آن
 آب دجله زیاده شده مریدان حلاج یعنی را جلد بر کرامت حلاج کردند و بر ضمیر از کس
 پوشیده نمانده که علما و مشایخ در باب رد و قبول حسین بن مخلان نموده اند و اکثر
 مشایخ طایفه بجا و مرتبه او قابل کشته شدنش را تا و بل فرموده اند و در سنه
 عشره و ثلثمائه ابو جعفر محمد بن حبس الطبری که در علم تفسیر و حدیث و فقه تاریخ ماهر بود و
 نفسی و تاریخی که مؤلف اوست سمت اشتهار در دو وفات یافت در محله المملک
 مذکورست که قوت کتابت محمد بن بربرته بود که هر دو زجیل و رن تحریر می نمود
 و بعضی از مصاحبانش بعد از آنکه فوت شد بود و جناب مصنفات آنجناب
 نمودند از وقت بلوغ تا هکدام از حال از در ملد دودی را چهار ده ورق
 رسید و مدت عمرش هشتاد و چهار سال بود هم درین سال صاحب انصاف
 ابو سرحه الدوالانی المرزبی شیخ ابو الحسین واسطی و مؤلف تفسیر مسند ابو العباس
 الولید بن ابان جان گذران او دایع کردند و مسکن ابو عباس بن بلده اصفهان بود و علم نجای
 فوت شدن مد فوت کشت و در سنه اصدی عشره و ثلثمائه صاحب صحیح و تفسیر عمر بن محمد
 البخاری و مؤلف صحیح و مرتب و تصانیف محمد بن اسحاق بن ۹۰۰ هـ الثمنا بوری و وفات
 وفات یافتند در همین سال حامد وزیر موحد و معاقب کشته بار دیگر ابن العز
 بای در سنه وزارت نهاد و در سنه اثنی عشره و ثلثمائه وفات ابو بکر محمد بن محمد بن
 سلیمان الباقعی که یکی از مشایخ علمای حدیث است اتفاق افتاد **در عصیان و طغیان**
سر دار قریطیان ابو طاهر و بیان بعضی دیگر از وقایع زمان ایالت ابو الفضل معمر

المقدر بنما بجا سابقا مسطور شد ابوطا هر بعد از فوت پدر در درس مفت سالکی مقصد
 قرامط کشت در روز بروز مهم او در تربی بود تا کار بجای رسید که در سنه اربعه عشر
 و ثمانم با هزار و هفتصد سوار چار از بحرین الی غار کرده شبی بکنار خندق بصره آمد
 و نزدیکان بر باره خود را در شهر انداخت و بنا حیات حاکم این بلده را با جمعی دیگر
 از اهل اسلام ضد هم ساخت و بعد از آنکه مدت هفت روز در آن دایر لوازیم قتل
 دغارت و مراسم فرخ و تخریب عمارت بجای آورد عنان مراجعت بصوب ولایت خود معظف
 کرد و در سنه اثنی عشر و ثمانم سر راه بر قافله مکرمه که گرفت ابوالعباس بن حمدان را که
 امیر حاجیان بود باد و نزار و دو دست مرد و باضدن اسباحت و نزار و دو بیت
 نفر از رجال و سبصد کس از نوان بکشت و تمامی اموال و جهات حجاج راعضه نهب
 و تاراج کرد ایندو چون این خبر شنوند اثر بغداد رسید اضطرار بی
 عظیم بحال حواص و عوام دآر اسلام راه یافت و مقدر اسباب
 عساکر اشتغال نموده ابوطا هر بر سر رسید و این حمدان را با سایر اسبان
 مطلق العنان ساخت و ایلیان بدار خلافت و ستاده التماس ایالت
 بصره و اهواز کرد اما این ملتس مقبول نیفتاد و ابوطا هر عنان غنیمت
 بجانب بحرین انعطاف داد و درین سال کمرت دیگر ابن الفرات معزول
 و مقید شده وزارت مقدر با ابوالقاسم عبداللہ بن محمد الحاقا تعلق
 و مونس خادم آن وزیر فاضل نیک نفس بطبع فرخ فوات دنیوی در نیکو کشیده و مبلغ
 ده هزار دینار از او حاصل گردانید نگاه او را با بقیل رسانید مدت حیات این
 مراد استفتاد و یکسال بود و او سه نوبت بوزارت مقدر قیام نمود و در سنه
 عشر و ثمانم مقدر حاقانی را نیز از ان امر معاف داشته ابوالعباس احمد بن عبد
 الحصبی بیت وزارت برافراشت و درین سال صاحب مسند ابوقریش

محمد بن جعفر بن خلف القسائی و ابو العباس محمد بن اسحاق البزاز
که از جمله زما و علماء بود از عالم انتقال نمودند در تصحیح المصباح از ابو العباس
منقولست که گفت بجهت ترویج روح حضرت رسول صلی الله علیه و سلم دو از ده
هزار شتم قرآن کرده ام و دو از ده هزار قربانی بجای آورده ام و در
اربع عشر و ثلثمائة صاحب تصانیف **ابو بکر احمد بن علی بن الحسن بن شهاب**
الرازی و شیخ بنشاپور محمد بن مسیب الارغیبی از جهان فانی
انتقال نمودند در تصحیح المصباح از محمد بن مسیب مرویست که گفت نمیدانم
که منبری از منابر اسلام باقی مانده باشد که من جهت سماع حدیث بدانجا رفتم
و گویند که یونانی محمد بن مسیب بمصر صرفت و در امتین خود جزو داشت که در هر یک
از آن اجزا حدیث نوشته بود و در سنه خمس و ثلثمائة عالم ربانی
ابو بکر عبد الله بن ابو داود السجستانی عالم جاودانی حرامید شیخ جز رب
آورده است که بصد هزار کس باز یاده بروی نماز گزارند و هم
درین سال صاحب تاریخ و مسند **محمد بن عیسی الاثری البلیجی** و موافق صبح
یعقوب بن اسحاق بن ابو عوانة الاسفرائینی وفات یافته و در همین
سال مقتدر خلیفه احمد حبیبی را مواخذه کرده فوبت دیگر عیسی بن عیسی
بر مسند وزارت نشست و هم درین سال کثرت دیگر ابوطاهر فرست
بقتل و ناراج قافلہ مجاج دیر می نمود تا که ذغان بگریا کشید و بغداد بنا
از شنیدن آن خبر در بحر اضطراب افتاد و مقتدر یوسف بن ابی اسحاق
را که یکی از امرآه معتبر بود بحرب ابوطاهر نامت نمود و مال بسیار بکشوریان
بذل فرمود و یوسف باسی هزار مرد راسته متوجه کوفه گشته قاصد
نزد ابوطاهر فرستاد و او را با طاعت خلیفه دعوت کرد ابوطاهر از آن

شخص برسید که به چه مقدار لشکر دارد و جواب داد که سی هزار گفت حقیقت که کس
 ندارد آنگاه یکی از اصحاب خود را گفت شکم خود را باره سزا ن خود در ساعت
 برانگیز عمل نمود و دیگری را گفت بر بالای آن بواری وجود ایها بیان ندارد آن
 بد بخت نیز چنان کرد آنگاه ابوطاهر الطی را گفت یوسف با ستمی که بدین مشابه مطیع
 فرمان من باشد چگونه محاربه تواند کرد انشاء الله تعالی فرود امان سکس می بینی
 بریکس ایمان خواهم بست و قاصد بازگشته و آن سخنان را یوسف بن ابی الساج
 گفته یوسف از مصالحه نویسد گفت و بجانب میدان مقاتله روان شد و بعد
 از وقوع محاربه شکست یافته بدست فرمطیان افتاد و بعضی از لشکریان کشته شدند
 بقیه ایشان روی بنزیمت بغداد نهادند و ابوطاهر با بیصد مرطیلات مایه ز فرات
 عبور نموده بلده انبار را بخیطه تصرف در آورد و چون این خبر بغداد رسید
 مردم بغایت برترسیدند بعد از آن بلیق حاجب و ابوالهیمن حمدان با جهل
 هزار سوار بجاعت نشان متوجه حربه فرمطیان شدند و بر ساحل شهر عرقه توقف
 نزد کرده ابوالهیمن تحریب جسر امر نمود و در باز و دم ذی قعدة ^{شش کوره ابوطاهر}
 بدانجا رسیده کوه بعد از آن بنزیمت بجانب بغداد بیان افتاد اما چون جسر ویران
 بود ابوطاهر ایشان را تعاقب نتوانست نمود و عنان مراجعت انفظان داده بلیق
 با شش هزار کس خود را بوی رسانید و بین ایشان نایره جنگ و نیزین اشغال
 یافته بار دیگر کوکب طالع ابوطاهر با خسر ظفر مقارنه نمود و در انروز از غایت
 شدت نفس نقش وجود یوسف بن ابی الساج و سایر اسیران از لوح ^{هسته}
 حک فرمود و در اول محرم سنه ۲۰۸ هجری قمری در حیره ^{بسیار} مردم انجا ^{بسیار}
 را در حیره در قصر حیات انداخت داهل قریه را امان داده جمعی از لشکریان را بصوب
 جزیره روان ساخت تا مستوطنان آن بلدان را غارت نمودند و مقرر کردند

که اهل خاندانی در سالی یکدیگر بنام بنی ابوطاهر رسانند و در همین سال علی بن عیسی
از امر وزارت استعفا حسیب ابوعلی محمد بن علی بن حسن قتله وزیر معتقد
شد و در سن سی و نهم و ثلثمائة فوجی از اعانم امر امثل ابو الیجان حمدان و باز
و غیر بما بسبب دخل خواری و نساد امور مملکت با مقتدر آغاز مخالفت
کرده متوجه دار الخلاف شدند و مونس که بحسب ظاهر ایشان موافق پیشتر نزد خلیفه
رفته اورا بانواع مهر و مادی و اهل عیال برای خود فرستاد و امر ادعای
محمد بن معتقد را بخلاف برداشته القاهر با بند لقیه دزد و مقارن آن حال
بازوک بعضی از حاجیان و مقیمان آستان خلفار از دار الخلاف عهد خواسته
انگیزی بر خاطر ایشان کران آمد و مکمل و صلح بعضی برای قاهر شتافته بخنوسیت
هر چه تمامتر موم طلبیدند و بازوک این حمدان را کشته بسرای مونس رفتند
و مقتدر را بردوش گرفته و بدار الخلاف رسانید تجدید عیش برداختند و قاهر
محبوس ساختند و در هشتم دی الحجة مذکور که عبارتست از روز تریه ابوطاهر
در مطی بکیناگاه در مکه تاخه بنیاد قتل و غارت کرد و قرب سی هزار کس
از مقیمان حرم و حاجیان کشته حجر الاسود را برکنده و آن مقدار در بانی و نساد
که بنجد کعبه از آن ملعون در مکه سمت ظهور یافت و حجر الاسود را بدین خود
برده بر دایمی بوجوب نوشته که از والی افریقیه ابو محمد بن عبداللہ بن اسمعیل
بدورسبدان سنگ بنترک را باز فرستاد و قوی آنکه مدت پست و دو سال
در مطیان حجر الاسود را نگاه داشتند و در سن سی و نهم و ثلثمائة که المطیع شد
خلیفه بود از آن بکوفه برده برستون مسجد جامع بستند و گفتند بعضی فرمان بود
بودیم و بعضی فرمان باز آوردیم و مسلمانان آن حجر متبرک را بکنده رسانید بجانش
استوار ساختند در تاریخ کزین مزبورست که در محل که قرامطه حجر الاسود را

بدبار خود میسر شدند چهل شتر در زیر بالان سقط شد و چون اهل اسلام از این بکه
 می آوردند شتری که در زیر بارش بود بغایت فریخت و در سنه ثمان شتر
 و ثلثمائة این مقدار وزارت مقتدر مغزول شده سلیمان بن حسن بجای نشست
 و در سنه تسع عشر و ثلثمائة سلیمان نیز مواخذگشته ابو القاسم کلواد ابی
 یاسی بر سرند وزارت نهاد و بعد از روی چند او نیز حکم وزاری بن گرفته
 حسین بن قاسم در آن امر دخل نمود و پس از انقضاء سفت ماه حسین هم در قید بلا
 افتاد و بقول بعضی از مورخان ابو الفتح فضل بن جعفر بن محمد بن الفرات ^{بن} نصیب
 قبول فرمود و هم درین سال شیخ ابو عبدالله محمد بن فضل لخی در سپهر قدس ^{نشین}
 عدم رفت و در سنه عشیرین و ثلثمائة شیخ ابو علی احمد بن محمد رودباری در مصر راه
 سفر آخرت پیش گرفت و هم درین سال جمعی از اهل فساد و بیع موش خادم رسیدند
 که مقتدر قصد قتل ^{داد} تو دار السلام بی رخصت خلیفه بصوب موصل در حرکت آمد و حکام
 موصل که اولاد حمدان بودند نمی هزار کس در هم کشیده با موش که سباه او پیا
 از همت قصد نفر نمودند حریب نمودند اما بر طبق کلام ^{که} **مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ**
فِئَةٌ كَثِيرَةٌ بِإِذْنِ اللَّهِ موش غالب آمد و دین حمدان در معرض گرفتگی
 شد و اخوان قرار بر قرار اختیار کرده موش مدت سفت ماه در موصل توقف
 نمود انگاه با سباهی ار استه متوجه بغداد گشت و مقتدر با لشکر دار السلام او را
 استقبال فرموده بعد از وقوع قاتل انهمزام یافت و در انشاء کرب ز فوجی از مغربیان
 که از جمله متابعان موش بودند بمقتدر رسیده سر او را از تن جدا کردند و زو
 موش بردند و موش را چون چشم بر آن سرفقادی وقت فرموده کشتگان
 او را سرزنش نمود و کفت مناسب آن بود که مقتدر کشته نشدی و در سنه اربع
 و عشیرین و ثلثمائة ابو جعفر احمد بن محمد بن سلامه الطحاوی از مضر فات و نبوی شسته

امید کجسته بجل المنین درجات افزوی پوست و لادتش در سنه ثمان و نشتین و مانین
دوق یافته بود و او در اوایل حال تنوع مذسب مام شاخه رضی الله عنہ می نمود و نزد ابوالبراهیم
المزینی نفقه بخواند در آن اثنا روزی ابوالبراهیم او را گفت که والله که از تو خیری ظاهر کرد و او چون
ازین سخن برنجیده بدرسل ابو جعفر بن اعمران الحنفی رفت و بندهب مام اعظم نقل کرده
در نقابت بدرجه کمال و کتابی مختصر تصنیف نموده بعد از اتمام روزی بر زبان
خدا ی تعالی بر ابوالبراهیم رحمت کند که اگر زین سبب بود و این کتاب مرا
اطلاع میفرمود سو کند خود را کفارت میدهد **ذکر القاهر بالله ابو منصور**
محمد بن المقصد چون مونس خادم مقتدر را کشته بغداد رسید داعیه
کرد که بشرش ابوالعباس را لباس جلالت بوشاند ابو یعقوب اسحق بن
اسمعیل که یکی از اهل اختیار بود گفت اکنون که ایرد تعالی ما را از خلیفه که زمام امور مملکت
در دست مادر و حاله و جواری خود نهاده بود نجات داد با ولد او که همان نوع معاش
خواهد کرد بیعت نکنیم و بنده سو کند که رضاندیم مگر بخلاف کسی که بوفور عقل تند بیر
موصوف بوده ما را نیز در سر انجام امور دخل دهد انگاه خواطر خلافت قاهر قرار
یافته مونس با وی عهد و پیمان در میان آورد که در شان او و بلیغ حاجب بسر
بلیغ علی بدی بنده بشد و درین باب عهد نامه از وی بستاند انگاه لوازم متابعت
و مباحث بجای آورد و چون قاهر بر بسند خلافت نشست این مقلد را از فارس طلبیده
وزیر کرد این منصب حجابت را بعلین بلیغ از زانی داشت و بنا بر کمال شرات
نفس او داد و متعلقان مقتدر را که فتنه در تغذیب و شکجه کشید و مادرش را
با انکه بعلت استعلا مبتلا بود بمحصلان سبرده ببلغ بروی حواله نمود بنابر
مونس خادم و بلیغ و این مقلد و بعضی دیگر از امر اخاطر مخالفت قاهر قرار
دادند و اینجی بروی ظاهر شده مونس بلیغ و علی را بقتل رسانید در تاریخ

کزیده مسطور است که بر یکی سر موش پرتبه بود که بعد از قتلش جنت انجان مغز او را
 بیرون آوردند و بر کشیدند بسنگ بغداد شش رطل برآمد ثبوت پیوسته که این
 مقله بس از واقعه موش بکوشه کربته و در ^{جسم} خفا کمانی با امر ملاقات میکرد و
 ابش را بر خلع قاهره لیر میکرد و در آن اثنا مبلغ دو بیست دینار بمغی داد تا
 با سیم که مقدم اترک بود گفت که اوضاع بخومی دلالت بر آن میکند که امسال
 نیکبختی مثل حال قاهره گردد و سیم بر قاهره متغیر گشته اسباب محنت او دست در سم داد
 و سیم بموافق سیر امر آن خلیفه قاهره را بر گفته میل کشید و قاهره تا زمان خلافت
 المطیع الله زنده مانده از کمال فقر و فاقه در ایام جمع مثل سایر کوران در جامع بغداد
 که ای میگرد و مسکنت ایها الناس دید کسی را که دی روز خلیفه شما بود و امر
 بشما احتیاج دارد و خلیفه قاهره در سنه ثانی و عیشین و شلثمائه اتفاق افتاد مدت
 دولتش یکسال و شش ^د گسری بود و اوقات خباتش نجاه و دو سال این نقله
 و محمد بن القاسم و احمد بن عبد الله بنوبت در زمان ابالت قاهره وزارت کرد
ذکر الراسیض بالله ابو العباس محمد بن المقتدر مورخان ستوده مانر
 آورده بر مسند جهان با سینه اند که چون عظام بغداد بر خلع قاهره قادر شدند
 محمد بن المقتدر را از محبس بیرون آورده بر مسند جهان بنامی نشانند و او را الراسیض
 بالله خواندند و راضی طایق را بعدل و داد فوید داده منصب وزارت را باین
 مقله مفوض کرد و در باب تمالت خواطر اکابر و اضاغ مراسم سعی و اهتمام بقدم رشتا
 و جمال حال راضی بزور عدل و فضل و بذل راسته بود و پیوسته علماء و فضلا و اندامارا
 منظور نظر انفات ساخته در پاره ایشان انعام و احسان می نمود علم اخبار و انساب
 نیکو میدانیست و نظم کردن اشعار بلغمی توانست و او ازین خلیفه است که منظومات
 او را مدون ساختند و بعد از وی هیچ یک از خلفا در جمعات و اعبادات بمیزر

زنت و خطبه بخواند و با اهل طبع صحبت نداشت قطعید این مقله که از جمله افاضل
دور بود در ایام دولت راضی بوقوع بپوست و سم در آن او آن
بکلمه ما کانی بر بغداد استیلا یافته بر مسند امیر لامرایی نشست و فوات را پیش
در منصب ربیع الاول ۱۹۳ که روی نمود و او در آن وقت سی و دو سال بود
مدت خلافتش را مورخان شش سال و دو ماه و چند روز در قلم آورده اند
و این مقله و بعد الرحمن بن عیسی و محمد بن قاسم الکرخی و سلیمان بن حسن را
در سلک وزارتش شمرده اند **کفار در بیان بعضی از وقایع و فوت فوجی**
از اشراف مردم و ذکر که فارس این مقله بسبب مرسله و حکایت حکم
در سال اول از خلافت راضی که سنه اثنی و عشرین و ثمانمائه بود
کسوت جبات **خبر ساج** پرسیدم که تراجران ساج کویند گفت با ایزد تعالی
بی ناز بود کشت و هو ابوالمحسن محمد بن اسمعیل اصل خیر از سمره است ما بغداد
نشستی و با ابوخرمه بغدادی صحبت داشتی از جعفر خلدی مرویست که گفت ساج
پرسیدم که تراجران ساج کویند گفت با ایزد تعالی عهد کرده بودم که رطب نخورم
روزی هوای نفس بر من غلبه کرد یک کله رطب خوردم و همان لحظه شخصی در من تکریت
و گفت ای کز بای اسی خیر و او را غلامی بود خیر نام که از وی کینه بود و شب در بر من
افتاده بس مردم گرد آمدند و گفتند و آند که این غلام نشت خیر گوید که من خیران
ماندم و دانستم که سبب کفراری من چیست بس مرا بجای برد که غلامان او
نهی میکردند و گفت در ای و همان کار که میکردی میکن و من چون پای خود
در کارگاه جولامیکه او بنجم آغاز کرد باس بافتن کردم چنانکه کوساها
آن کار کرده بودم و چون چهار ماه آنجا ماندم شیئی وضوح ختم در بجه
افتادم و کفتم بارحه ایادیکر باز نگردم با بجز کردم چون با ماداش

شبه از غلام از من برفت و بصورت اصل معاودت نموده نجات یافتیم
 مدت عمر خیر شصت و هفت سال بود و من درین سال **ابو جعفر محمد بن عیسی**
بن موسی العقیلی صاحب طردج و التعداد یل وفات یافت و در سنه ثلث و عشرين
 و ثلثمائه ابوطاهر فرزند مطی بگرد بکبر سراه قافل که شتافت اما بنا بر شفاعت بعضی
 از سادات کوفه دست از قتل غارت کشیده داشته آن طایفه را از سلوک طریق بیت
 منع کرد و بطرف دارالسلام باز گردانید و من درین سال اساس بقا مولف **سویجا**
بن عباس منهدم گردید و در سنه اربع و عشرين صاحب لمصنفات **ابو الحسن**
بن اسمعیل الانصاری از لباس جیات عاری گشت و در همین سال راضی از ابن مقله
 رنجیده رفتم غزال بر صیحه احوالش کشید و بعد الرحمن بن عیسی او را بر ساخته بعد از روزی
 چند او را نیز موقوف گردانید و منصب وزارت نصیب ابو جعفر محمد بن قاسم لکرچی شد
 و محمد بن زبایدک فرصتی حکم یاران سابق گرفته سلیمان بن حسن بجایش نشست و در همین
 و عشرين و ثلثمائه ابن رائق که رائق فائق امور مملکت راضی بود از ابوطاهر فرزند مطی بول
 نمود که هر سال مبلغ پنجاه هزار دینار سرخ از مال بغداد نذر او فرستد مشروط باینکه
 من بعد متعرض خواهل مکه نکردم و بدین واسطه فتنه و فساد قریطیان تسکین یافت و در
 سال **ابو حامد محمد بن الحسن بشرقی المورخ** بعالم آفت شتافت و در سنه ست و عشرين
 و ثلثمائه ابن مقله فوت دیگر بمرتبه بلند وزارت رسید و با ابن رائق که در عرض خطبا
 داشت آغاز نزاع کرده حکم ماکانی که غلام پادشاه دایلم مراد اولج بن زیاب بود و بعد
 از قتل خواج خود بر بعضی از بلدا و عرب سبیل یافته بودند نامه نوشت و او را بغداد طلبید
 و این خبر کوشش ابن رائق رسیده بکفایت حال عرض خلیفه رسانید و چون راضی گشت
 بآمدن حکم مقرون نبود ابن مقله را محاطب گردانید که هر ای حکم حکم کتابت نوشتی و این مقله
 منکر شده بحسب تقدیران مکتوب بوجه ظهور آمد و خلیفه بقطع ید ابن مقله حکم

فرمود و او هر چند اضطراب نمود که دستي را که واضع خط است و چندین مصحف نوشته
چرايي بر يد بجايي رسيد در بعضي از كتب معتبره مسطور است که راضي بعد از وقوع آن امر
پشيمان گشته اظهار ابعاد و بردست اين مقله مامور گردانيد و چون آن جواحت ملتئم
گرديد اين مقله قلم را بر ساعد بسته کتابت ميکرد و تکميلت از راضي منصب وزارت مي
طلبيد و چون اين رايق بر داعيه او اطلاع يافت فرمود تا زبان او را نيز برين بزند انش
بروند و اين مقله در جنس سبزه سبز و در سبزه سبز و ثلثه از عالم رحلت کرد و او
در سلک مشاهير وزراء عظام و اعظام فضلا کرام انظام دانست و در ايام دولت
واقبال و او ان وزارت و استقلال را نسبت خود و سخاوت بر افراشت خطي که از مشاهير
صورتش بجهت خطي کامل يافتی در سلک اختراع منتظم گردانيد و بقلم کوه سر
بار سحر انار در قلم نسخ بر خط خوش نويسان اقطار افان کشيد از غايب اتفاقات
انکه اين مقله وزارت سه خليفه کرد و در ايام حيات سه مصحف بقلم در آورد و او را
گرفت مسافرت اتفاق افتاد و بعد از فوت سه بار مدفون شد و در سنه مذکور
بجکم بي حکم راضي متوجه بغداد شده اين رايق بکبريخت و حکم سرانجام کلیات و جزئیات
مهمات را از پيش خود گرفته منصب امير لامر ابي يافت و هم درين سال **عبدالرحمن بن**
ابي خاتم محمد بن ادريس صاحب تفسير وفات يافت و در سنه ثمان و عشرين و ثلثه
راضي مبلغ پنجاه هزار دينار نزد ابوطاهر فرزند طي فرستاد تا بدر قحاجيان شود و ان
طايفه را بکلمه مبرکه رساند و او بموجب فرموده عمل نمود و هم درين سال صاحب
مصنفات **ابوبکر محمد بن بشار** راه بناري و شيخ **ابومرغش نيشابوري** بوادی
مهوری انتقال کردند نام **ابومرغش عبدالنهد بن محمد** بود و درين سال **شيخ ابو علي**
محمد بن عبدالوهاب الثقفي در بلده نيشابور بجوار مغفرت حج غفور نمود و در سنه ثمان
و عشرين راضي بعلت استسقا وفات يافت **ذکر المتقي نهد ابو محسن بن ابراهيم بن المقدر بالله**

مورخان فضایل آورده اند که در وقت وفات راضی حکم در واسط بود و چون خبر فوت خلیفه را شنید مسری بیغداد فرستاده پیغام داد که علماء و قضایه و اشراف نبی باشند با یکی از اولاد عباس کتایب منصف خلایف باشد بیعت کنند اکار دارالتلام بعد از تقدیم مشورت ابراهیم بن المقدر را بر سر بر خلایف نشاندند و او را المتقی بنده خوانند گذشته شد حکم خلیف خانی بلاد و عباد و استیلاء ابو عبد الله بریدی بر بغد او در ایام خلایف متقی اتفاق افتاد و متقی را در سن ثلث و ثلثین و ثلثمائة نوزده که از امر ابراهیم بود میل کشید و او بعد ازین ابتلا می مدید در عالم فنا بگذرانید اوقات حیاتش نخصت سال بود و در زمان خلافتش سه سال با زده ماه سلیمان بن حسن فخلد و احمد بن مهون و محمد بن احمد القواریطی و احمد بن عبد الله الاصبهانی در ایام جهان بانی متقی بنوبت ریاست وزارت برافراختند و مهمات سرکار خلایف را در سلک نظام کفکار در میان گشته شد **حکم ماکانی و ذکر بعضی دیگر از حوادث عالم تا** حادیان فضایل نفسانی آورده اند که مقارن جلوس متقی بر مسند جهان بانی حکم حکم فوجی از ملازمان او بیغداد آمدن بخبر تعلق بخلا می داشت از اسبان تیر رفتار و شتران بار بردار و امتو کران به او دیگر آشیابست خاصه در محط ضبط در آوردند و این جوکت بروی مبارک نیامد زیرا که هم در آن او ان مردی به اندک و امید فراوان عزیمت شمار کرده و در اثنا راهش نمود جمعی از اگر او را فرستاد در آن نواحی منزل گزیده اند و حوص جمع اموال او را بران داشت که آن طایفه غارت نماید و اگر او از عزیمت حکم و قوف یافته بصوب فرار شتافتند و حکم ایشانرا تعاقب نموده یکی از کربنجگان نزدیک رسید و دو تیر بجانب او انداخته هر دو کوی شد و از غایت غضب زعقب و تاخته در آن حال غلامی از آن زمره نیره بر پیشکش زد و حکم از پشت دین بر روی زمین افتاده غلام با تمام مهم او برداخت و بعد

نوشته
آن
منبت
دارت
نوش
کرد
م
م
از
س
نفا
و
گ
ن
ح
ن
و
د
س
د
س
س

وازين واقعه حاکم بصره ابو عبد الله بریدی بطعم امیر الامرا بی روی توجیه بغداد نهاد و
او بعضی از ترکان مهم بحرب انجامیده بریدی مراجعت کرد اما در سنه ثلثین و ثمانه
نوبت دیگر علم طغیان افراشته بردار اسلام مستوی گشت و از مراسم
قتل و غارت دقیقه مهمل نگذاشت و متقی پوشیده و پنهان با فوجی از مخصوصان بموصل
رفته از ناصرالدوله و سیف الدوله بمران عبد الله بن حمدان که واسطی
موصل دشام بودند مددخواست و ایشان بکشت قبول بردیده نهاده با سباه
موفور متوجه بغداد گشتند و بریدی از مقاومت آن لشکر عاجز نشده بطرف واسط
گریخت و متقی بدار اسلام درآمده ناصرالدوله بریدی را تعاقب نمود و در حدود
مداین بونی رسیده بضررب تیغ و سنان او را شکستی فاحش داد و در رسیدن
این سال **ابو عبد الله الحسن بن اسمعیل المحامی القاضی** بقضا اجل گرفتار گشت و
انجام مدت شصت سال در کوفه بمنصب قضا منصوب بعد چندان تفصیل قضایا
فارس نیز قیام نمود و در اواخر اوقات بجا از ان شغل استعفا فرمود در تصحیح المصابیح
مطورست که در مجلس درس حدیث ابو عبد الله ده هزار کس حاضر می شدند و در سن
سال **محمد بن عبد الملک بن فرج القرطبی** که از مشایخ محدثانست و بر سن است
داو کنایه ثانی یافت نموده وفات یافت و در سنه ۳۳۱ مناصب امیر الامرا بی بغداد بر توزن
که از جمله امرای مقرب بکیم بود فرار گرفت و در سنه ۳۳۲ سببی از اسباب میان متقی
و توزن غبار گردورت ارتفاع یافته خلیفه بس از قتل بطرف رفته که بخت
و از اخشید که در آن زمان حاکم مصر بود مدد طلبید و اخشید برقه رسیده متقی
گفت مناسب است که مصر را بقدوم شریف مشرف کردانی تا لشکر بسیار فرام
آورده از سر اقتدار متوجه دفع شرتوزن شویم متقی این نصیحت را بسمع
قبول نشنود و در سوسه نزد توزن فرستاده طلب صلح نمود و توزن عملاً و اکابر

جمع کرده در حضور ایشان سوگند ان بر زبان آورد که نسبت یا امیرالمؤمنین
 در مقام اطاعت و انقیاد با ششم و در حق وی بدی نیندیشم و درین باب وثیقه
 نوشته ارسال داشت و چون آن عهدنامه بمتقی رسید متوجه بغداد گردید و هر چند بنا
 حمدان و اخشید او را ازین عنایت مع نمودند بسمع رضاشنید و در همین سال
حافظ احمد بن محمد بن سعید بن عقیق الکوفی که شیعی مذهب بود و در سلک اعظم
 اهل حدیث و انتظام داشت رایت غزمت بعالم اجرت برافراشت و در ماه ربیع
 همین سال ابوطاهر و مطیعی بعلت جدوی از کون حیات عاری شد و فرمطیبا^ش
 شاپور را کشته برادرش بعد را مطیع کشیدند و در سنه ثلث و ثلثین و ثلثمائه متقی خلیفه
 که متوجه بغداد بود شهر عینی رسیده توزن شرط استقبال بجای آورد و فرخید
 در کاب خلیفه پیاده رفت اما همان روز مسرعی بغداد فرستاده **عبدالله بن**
المکفی را طلب نمود و چون عبدالله بشکرگاه درآمد توزن متقی گرفته میل کشید و متقی
 بسال بسلا کودی بر وایت مست و پنج سال در حیات بود و بدین روایت **متقی**
 مدت نضت سال در عالم زندگانی نمود **ذکر المکفی بالله ابو الهاسم عبدالله**
بن علی المکفی و لادت مکفی در سنه اثین و تسعین و مانین اتفاق افتاد و چون
 او جهل و بیگانه شد فی سنه ثلث و ثلثین و ثلثمائه سعی توزن بر سنه خلافت
 نشست و امام المحقق لقب یافت و در سنه اربع و ثلثین احمد بن بویه بر بغداد **استبلا**
 یافته هم در آن سال متکفی را گرفته میل کشید و او بعد از آن حادثه چند سال
 دیگر زنج مانع بی سنه ثمان و ثلثین و ثلثمائه از عالم انتقال فرمود اوقات
 خلافتش کسب و چهار ماه بود و بورارش ابو الفرج محمد بن علی قیسام می نمود
 گرفتار در ذکر و قایمی که در ایام دولت **متکفی اتفاق افتاد و بیان استبلا**
احمد بن بویه بردار التلام بغداد در ماه محرم الحرام سنه اربع

و نیش و نمانه که مستکفی بر سر بر خلافت متمکن بود سامت نقص عهد شامل حال آن
شده بدار جزا انتقال نمود و امارت بغداد بر ابن شیراز قرار یافت
و او بنیاد ظلم و تعدی کرده احوال بغدادیان بغایت پریشانی گشت این
خبر بسمع احمد بن بویه که در آن زمان بر بلاد اسوار استیلا داشت رسیده
بعزم تسخیر بغداد و واسطه را مضرب خنجام نصرت انجام کرد و این شیراز و ابراهیم
بغداد از نهایت احمد اندیشیده هر یک کوشه کوشند و مستکفی نیز از شهر بیرون رفت و احمد
بنی مانی بدار السلام شتافته بعد از وصول و مستکفی بدار اطلاقه معاودت نمود و اهل
انبساط فرموده گفت از ترکمان تو هم بسیار داشتم الحمد لله ممن مقدم احمدان
و هم زایل شد و احمد با مستکفی بلا بگشته شرایط متابعت بجای آورد و عمر
الدوله هر روز جهت اخراجات خلیفه هزار دینار و بنار فرمود باقی اموال
دار السلام بغداد ولایت با متصرف گشت در روزی چند میان مستکفی و معزالدوله
طریقه مودت مربعی بوده بالاخره مهمم بعد اوت انجامید و یکی از اسباب مخالفت
آن بود که قهرنامه که در حرم ساری خلافت اعتباری تمام داشت حشمت عظیم
طرح انداخته معزالدوله و رؤساء امر او را طلب نمود و معزالدوله کمان
برد که بمخواستند که در اثنای طوی با او میگری اندیشند لاجرم ما معتقدان خود سلاح
پوشیده بدار الخلافة درآمد و مجلس خلیفه رفته طایفه از اتباع او بمستکفی
نزدیکتر رفتند چنانچه او را کمان شد که انجاعت موسی بقبل انا مل شیر
دارند بنا بران دست دراز کرد و ابش را او را از مسند فرو کشیده
دستار در کردنش انداختند و معزالدوله از مجلس برخاسته
مردم هم آمدند و آنچه در ساری خلیفه یافتند عارت کردند و نوکران
مغزله و مستکفی را مقید گردانیده میل کشیدند و قهرنامه را نیز گرفته

بریدند و هم درین سال سبعمی سنه اربع و ثلثین و ثلثمائة سیط بن عیسی دادود
الطیاح البغدادی که چندکرت در زمان دولت مقتدر و فاهر برمسند وزارت
نشسته بود و در ایام اختیار تمهید باط عدل و انصاف بنام نمود
وفات یافت قال الماتعی الوررالعا دل علی بن عیسی کان محمد ثا عالمسا
دنیا خیر اعالی الاستاد و هم درین سال فوت **فیخ ابابکر الشیخ** که از جمله
مشایخ است اتفاق افتاد در نفحات مدکور است که بقولے نام بی
جعفر بن یونس است و قبل دل بن جعفر و قبل دل بن جدد و بکر و وی که در بغداد
نوشته اند که جعفر بن یونس و فی طبقات الاسلی اندر اسانی الاصل بغدادی
المنشا، و المولد و قبل اصله من اسر و شته در تاریخ امام یحیی مطور است که شیخ
در او ایل حال تحصیل فقه در مذمب امام مالک قیام می نمود و بالاخره بصحبت جنید بغداد
رسیده بسلوک مشغول شد و ریاضات و مجاهدات بی نهایت کشید و مدت
عمرش هشتاد و هفت سال بود و هم درین سال **ابوعلی محمد بن عبید القسری**
المورخ متوجه عالم آخرت گردید **ذکر المطیع لله ابو القاسم فضل بن جعفر**
المقتدر در روضه الصفا مسطور است که میان مستکفی و مطیع قتل و تلبس لباس
خلافت بسبب کبوتر بازی و بعضی دیگر از ملاعبات کوزکانه غبار نزاع ارتفاع
داشت بنا بران در آوان دولت مستکفی مطیع در گوشه محفی بود و چون معز
الدوله او را بخلاف برداشت مستکفی را مجلس اور و تابا وی بیعت نمود و
مردم را کواه گرفت که خود را ازین امر خلع کردم انگاه معزالدوله کاتب
تعیین فرمود تا مفصل دخل و خرج خلیفه را نگاه دارد و در ایام دولت معزالدوله
و سایر ملوک دالمه خلفاء عباسیه بغایت بی اختیار بودند زیرا که معزالدوله ^{متشبه}
بندسب مایه بو میدانست که خلافت حق سادات صاحب جاد است و در سیزدهم

بعده در سید مطیع بود
مجلسی که در معزالدوله مستکفی
میرالدوله

ربع الاخر سزست و حمین و ثلثمائه موالد دولت بعالم آخرت پیوست و پیشتر
 عواد دولت بختیار بجایش نشست و در سیزدهم ذی قعد سنه ثلث و ستین و ثلثمائه
 مطیع بواسطه عارضه فاج خود در ازخلافت معاف داشته آن مهم را امیر عبد الکریم که
 ملقب بطالع بود باز گذاشت مدت حکومتش بیست و نه سال و پنج ماه بود و احمد
 بن فضل بن عبد الرحمن السمری با مرز ارشش شغوبی میفرمود **ذکر بعضی از اصحاب**
علم و سدا که فوت ایشان در زمان المطیع نه اتفاق افتاد در نفع المصباح
 سمت تصریح یافته که در سنه خمس و ثلثین و ثلثمائه صاحب مسند ابو سعید المصباح من کلید
 بعالم آخرت نقل نمود و در سنه تسع و ثلثین و ثلثمائه ابو القاسم حفص بن عمر الابر
 بلی که در ولایت آذربایجان از جمله اعیان محمدیان بود و در علوم سدا و لایق
 دارد فوت شد و در همین سال سید ابوالحسین محمد الاقطبی در نیشابور از در غرور بر سر
 نقل فرمود و آن جناب بصفت زهد و دانش موصوف و معروف بود و در نیشابور در دم
 بخلافت خود دعوت نمود و چون جمعی دست بیعت بوی دادند برادرش ابو علی از کیفیت حال
 و قوف یافت و آنجناب را گرفته محمود بن علی که از جمله امرآه نصر بن احمد ساسانی بود بر وی
 سید ابوالحسن را بخار افروستاد تا مجبوس کردند و بعد از اقصاء یکسال آن سید حمید
 خصال از حسن نجات یافت بار دیگر نیشابور را مد و تا آخر ایام جنات بفرغت
 گذرانید و در سنه اربعین و ثلثمائه فوت شیخ ابو العباس دینوری واقع بود و در
احمد بن محمد بن برائیم الخطیب که مقام السنن در شرح صحیح زهدی و اعلام السنن در شرح
 صحیح بخاری و غریب الحدیث از جمله مولفان اوست و فاته یافت و در سنه ثلث
 و اربعین و ثلثمائه ابو نصر فارسیه که از مشاهیر حکما اسلامی است و شیخ ابو سعید
 بن سینان را که در مضنفات اوست بعالم آخرت شتافت فاراب بر عزم بعضی
 از ارباب الباب اسم و لایست در دیار ترکستان و بقول صاحب کتاب

ملک فارابی

شهرت در بالای شاش نزدیک بلاعون و نام ابو نصر محمد ترخان بود لقبش معلم
 ثانی و او در فنون حکمت و کمالات نفسانی بنیان بود که عقل علیا کامل کیاست مامون
 آن درجه تصور نمینمود در بعضی از تواریخ مسطورست که در اواخر اوقات جناب ابو نصر قاضی
 را بر ولایت شام عبور افتاد و مجلس سیف الله و له بن حمدان که در آن آوان
 حاکم آن دیار بود رفت و بحسب اتفاق در آن روز جمیع کثیر از علمای فضلا
 در آن محفل جمع آمدن بمباحثه اشتغال داشتند و حکیم ابو نصر در برابر سیف
 الله و له طوطی بر پای استاده در سخنان دانشندان دخل میکرد سیف الله و له
 گفت بشین پرسید که گنجائشیم پادشاه جواب داد که در هر موضوع که قابل جلوس تو باشد
 ابو نصر بعد از شنیدن این سخن بای برسد سلطنت نهاده بهلوی سیف الله و له نشست
 و عرق نخوت و غیرت پادشاهی در حرکت آمد بعضی از غلامان خود را بزبانگی
 خاصه ایشان بود گفت که این ترک ترک بدم کرد چون از مجلس بیرون رود
 او را گرفته بسیار رسانید ابو نصر فرمود که ایها الامیر اصبر فان الامور یجوز
 سیف الله و له متعجب شد و گفت توجه دانستی که من با این غلامان چه کنم حکیم فرمود
 که من بهمه لقات عارفم بعد از آن باداشتمندان محفل غایب منظره کرده برهم
 فایز بگشت و هم در آن مجلس مهم بدانجا انجا مید که هر چه علماء از ابو نصر شنیدند
 در سلک تخریکشیدند تا بهنگام حاجت حجت باشد و بعد از تفرق خلایق سیف
 الله و له ابو نصر را نگاه داشته او را داخل رباب اختصاص کرد انید و اهل ساز
 و آواز را طلبیده فرمود که سرود کفند و ابو نصر بر انجاعت اعتراضات فرموده سیف
 الله و له از وی پرسید که شمارا بر علمی این علم و قونی هست گفت بل و از میان خود
 خرطیله بگشاد و از انجا چند قطعه از آلات غنای بیرون آورد و انها را بر یکدیگر ترکیب
 کرده بر وجهی نواخت که اهل مجلس بخنده افتادند بعد از آن همان ادوات را

از زم انداخته و بنان دیگر انصالح ادب و اخوت جنا بجز حصار بیکبار کر بان شدند
و سیم نوبت بطریق اغاز سار کرد که همگنا از خواب در ر بود و سیف الدوله
مشغوف صحبت ابونضر شده التماس فرمود که چند کاسی در آن ولایت اقامت
فرماید حکیم مود که چنین کنم اما بشرطی که مرا تخلیف ملازمت کنی سیف الدوله
گفت هر گاه خاطر تو خواهد پیش ای و حالاً بجز محتاج ایستت باز نمایی ابونضر
گفت مرار و روزی چهار درم کافی است سیف الدوله نمازنان را گفت که هر چه
حکیم طلبد بوی دهند و او هرگز روزی زیاده از چهار درم نگرفت و بعد از چند
گاه از دمشق متوجه عقیلان شده در اثنا راه بردست جمعی از قطع الطریق شربت شهادت
جشنید و سیف الدوله برین معنی اطلاع یافته فرمان داد تا ملازمان در گاه سلطنت ایشان
قاطعان طریق را پسند کرد و همه را از دار اعتبار بیا و بختند و در سنه خمس
و اربعین و ثلثمائة **ابوالفرج محمد بن علی** که چند گاه بوزارت مستکنی مشغول گردید
بود بوفور وجود سخاوت اشتهار داشت علم غایت بصوب جهان جاودان برافروخت
در تاریخ امام باقری مسطورست که محمد بن علی در ایام جیات خود صد هزار برده ازاد کرد
و العلم عند الله تعالی و در سنه سبع و اربعین و ثلثمائة **ابوسعید عبدالرحمن بن**
احمد بن بوش المهری که تاریخ مصنف ایست فوت شد و در سنه ثمان و اربعین
و ثلثمائة شیخ **ابوالحسن علی بن یحیی بن یحیی** عالم آفت شتافت و در سنه
ابوالقاسم خالد بن سعید که در اندلس از جمله اعظم محدثان بود از عالم
فنا رفت نمود و در سنه ثلث و خمین **احمد بن ابی بکر محمد بن ابی عثمان سعید بن**
صاحب تفسیر کبیر و صحیح وفات یافت و سیم درین سال صاحب مصنفات سعید
بن عثمان بن ابوسعید المهری بجمان جاودان شتافت و در سنه
اربع و خمین و ثلثمائة ابو حاتم محمد بن حان السبئی صاحب صحیح و دیگر مؤلفات

کلس حاتم بود کرد و در سه حس و حسین و ثمانه حواجه ابو احمد ابدال حشقی
 حسی رضی الله عنه روی بریاض رضوان آورد و جناب خود در تفحات مذکور کشته
 ان سید حمیده صفات بر سلطان فرستاده است و سلطان فرستاده را حواجه
 بود که او را شایسته عظیم باشد بغایت صالحه روزی شیخ ابوالحسن شامی دید که گفت که برادر
 ترا بسری خواهد بود که او را شایسته عظیم باشد باید که محافظت حرم برادر کنی که در ایام حمل
 لقمه نه بخورد لاجرم آن ضعیفه ربمان رسته بفرود خنی و ازان مرما بختاج زن برادر
 را سرانجام کردی نادرسنه ستین و مانین حواجه احمد متولد گشت و چون مدت
 بیست سال از عمر عزیزش در گذشت روزی با پدر خود که حاکم ولایت جنت
 بشکار رفت و در اثناء صید از پدر جدا افتاد در میان کوهی دید که جل تن از حال
 الله بر سر سنگی استاده اند و شیخ ابوالحسن شامی در میان ایشان است حال بروی متغیر
 گشت و از اسب پیاده شده در پای شیخ افتاد و پشمینه پوشیده روی بوادی مجاهده و
 ریاضت نهاد و هر چند پدرش معی نمود او را باز نتوانست آورد و بالاخره پدر نیز بگذشت
 وی توبه کرد و حواجه ابو احمد را ولدی بود محمد نام و سید محمد درس بیست و چهار
 سالگی تکمیل علوم دینی و معارف یقینی فرمود و در سنه احدى عشره و اربعه از بعاد اعظم
 انتقال فرمود و در سال مذکور یعنی سنه خمس و ثمانه **ابا بکر محمد بن حسین**
بن محمد البغدادی که جهان فانی را وداع کرد در تفسیر المصابیح مطبوعه است که
 محمد چهار صد هزار حدیث یاد داشت و ششصد هزار حدیث مذکره می نمود
 و در سنه ۸۶۰ صاحب التصانیف ابوعلی اسمعیل بن القاسم البغدادی در اندلس عالم
 عقیبی شتافته و ذی درسنه ستین و ثمانه فرامط و مشوق را تسخیر نموده حاکم ان بلده جعفر
 بن فلاح را راجع مرگ جتائیدند و در ان وقت سردار ایشان حسن بن احمد برادر زاده ابو
 حسانی بود و در سنه احدى و ستین و ثمانه سعید بن ابوطاهر حسن از عالم رفته برادر س

ابو یعقوب قائم مقام شد و هم درین سال محافظ محمد بن الحارث بن اسد الصروانی که
مصنف تاریخ اندلس بود و در قرطبه اقامت داشت وفات یافت و کفر خلافت الله
نهاد ابو بکر عبدالکریم بن المطیع و میان بخود را بام دولت او واقع شد از کردش فلک مسیح
در هزار و زکه المطیع نهاد از خلافت استعفا نمود و امر او را کان دولت
نسبت بولدش الطابع نهاد در مقام مطاعت من شرایط مباحث بجای آورد
و هم در آن ایام میان اترک و عزالدوله بختیار هم نزاع و جدال انجامیده
عزالدوله فرار برقرار اختیار کرد و بطرف واسط رفته از ابن عم خویش
عضدالدوله که فرمان فرمای ممالک فارس بود استمداد فرمود و اترک
بغداد طابع را از دارالسلام بیرون آورده از عقب بختیار الیغار کردند و چند بار
در حد و واسط بین الجانیین مقابل و مقاتله اتفاق افتاده اکثر اوقات ترکان ظفر نهند
و در آنکه عضدالدوله جهت معاونت عزالدوله توجیه عراق عرب گشت و چون نزدیک
واسط رسید ترکان بجانب بغداد گریختند و عضدالدوله در مصاحبت عزالدوله ایشان را
تغایب نموده بدارالسلام درآمد و نسبت بطبع طریق تعظیم و احترام مسلوک داشته
عزالدوله را بر مسند ارادت نشاند و خود بجانب فارس مراجعت فرمود و در سه
ست و ستین و ثلثمائه ابو یعقوب قرمطی فوت شده شش نفر از قرمطیان از ذریت ابوعبید
سجاء در میان قرمطیان زمام فرمان فرمایی بدست آوردند و بمشاورت یکدیگر مکرر کردند
و درین سال میان عضدالدوله و عزالدوله تقاریب پیدا شده و عضدالدوله لشکر بغداد
کشید و بعد از محاربات بسیار در سن سبع و ستین و ثلثمائه عزالدوله بطرف شام گریخت
و باز لشکری فرستاد و در آنجا توجیه بغداد شد و عضدالدوله باستقبال ششمانه در نواحی
نخربت هر دو سپاه بهم رسیدند و عزالدوله که فرار گشته شد و در ماه رجب سه
شان و ستین و ثلثمائه ابو سعید حسن بن عبدالله السیرانی که در علم خود لغت و فقه

ما هر بود شرح کتاب سیبویه تصنیف دست از عالم انتقال نمود و در او بعضی از توابع بغداد
 کاه بامر قضا اشتغال فرموده بود در تحفه المملکه مسطورست که زهد ابو سعیدان در حدیث داشت
 که هر روز قبل از آنکه بعقل قضا ببرد از دوده ورق کتابت میکرد و ده آنچه اجزه میکرد
 و ماکول و مشورت و بلبوس خود را از آن مرتب می نمود و در وقتی که فوت شد
 از تالیف کتاب اتباع فارغ نشده بود و ولد سلیمان بن یحیی انسخه را تمام کرد و در سنه
 اشعی و سبعین و ثلثمائة عضد الدولة وفات یافته بهر مصمما الدوله بجایش نشست و در سنه
 ثلث و سبعین و ثلثمائة طایفه از قرامطه لشکر کوفه کشیدند اندک مالی از کوفیان گرفته بصلح باکشتند
 و در سنه اربع و سبعین و ثلثمائة باعتقاد جمهور مورخان از درباری عمان جانور سی
 بز که از قبل بیرون آمدن بر بالی شبته رفت و سه نوبت بزبان فصیح گفت قوزب و این
 سه روزی در بی کرار یافته دیگر کسی ان حیوان را ندید و در سنه ثلثمائة
 باعتقاد جمهور مورخان شرف الدوله بن عضد الدولة بمخالفت برادرش کوفه او کشید و مصمما
 الدوله بامید محرم پیش او رفته گرفتار گشت و شرف الدوله بغداد آمده در تقیظ
 طایع شرط مبالغه مجای او رد و خانیجیه تقییل باط خلافت بنیام نمود و در سنه حرمین
 و ثلثمائة فرمطبان فی بیان کوفه را گرفته حطبه بنام شرف الدوله بن بویه خواندند و خلیفه
 از بغداد لشکر بی فرستاد تا ایشان را که بزایندند و تعاقب نموده مستاصل گردانیدند و در
 اینجاعت را اجتماعی معتقد به دست نداد بلکه بنیاد دولت ایشان از بنیاد بر افتاد و در سنه
 سبع و سبعین و ثلثمائة ابو علی الحسن بن احمد بن عبدالقادر الفارسی که از اکابر نخاچه بود
 از عالم انتقال نمود و او را ایل حال در ملازمت سیف الدوله بن حمدان بسیر بود
 در اواخر بنجذمت عضد الدوله دیلمی رسید عضد کوفه پیش او خواند و در مجلس او در
 بی نشست و ابو علی را در علوم نصایب ناست و در سنه ثمان و سبعین و ثلثمائة **محمد**
بن محمد بن احمد بن ابو احمد الحاکم النیشابوری صاحب لقصایف از عالم انتقال

فرمود و در سنه ۳۷۹ شرف الدوله وفات یافت برادرش ابو نصر فرزند حسرو قائم مقام شد
 و لقب بها الدوله گشت و در سنه ۳۸۱ بها الدوله طمع در امور الطایع بسته بس از استخاره
 بقصر خلافت درآمد و بدستور معهود بر کرسی نشستگاه چند نفر از امرای دیلم پیش
 رفتند حلیفه بنصور انکه بعزم دستبوس می آیند دست دراز کرد و انجماعت دست
 طایع را گرفته بایان کشیدند و او را از انجا بوضع دیگر برده بها الدوله اموال و
 خلیفه را ضبط نمود و مرغان جهت طلب حمد بن ابی بن المقدر بطریق فرستادند خلافت
 طایع مفده سال و نه ماه و کسری بود صاحب کزین که بعد از خلع سالهاست
 و پیوسته با قادر صحبت میداشت و چون سال عمرش بهشت و نه رسید بعالم عشق
 حرامید **ذکر القادر بالله ابو العباس احمد بن ابی بن المقدر** در روضه الضعفا **مکتوب**
 که احمد بن ابی در او اواخر ایام خلافت طایع از وی تویم نموده بطریق فرار از بغداد
 بطریق رفت و در پناه دولت حاکم انجا مذهب لدول بسیرد و چون بها الدوله طایع را
 مواخه کرد انید بنا بر استصواب مرواعیان و راهبیت خلافت طلب نمود از همه الله بن ابی
 کاتب مذهب الدوله دلی مرویت که گفت در ان ایام که احمد بن ابی در نظری بود من روی
 بخد متشرفتم دیدم که بغایت مناعلت و جرات کرده بر سیدم که سب تفکر چیست جواب
 دوس در خواب دیدم که الی که برگرد این بطحاست بسیار شد و جبری بر ان بسته
 اند و من در در پایی خیرت افتاده درین انشاشی از انجا بنجر او از داد که بخواب
 که ازین دریا بگذری کفتم اری و او دست خود را دراز ساخته تو بدست من برسانید
 مرا بگذرانید و تعجب بن این حالت روی از دیار نهاده بر سیدم که کیستی گفت
 من علی بن ابی طالبم بدانکه عنقریب خلافت بتو میرسد باید که با اولاد
 و شیعه من نیکو سبیه کنی همه الله گوید که چون سخن احمد بد بخار رسید و او از مردم
 شنیدم که از بغداد بطلبش آمده بودند و مذهب الدوله او را بر ابرق تمام

داده بجناب دارالسلام کسب کرد و چون احمد بن اسحق بن ولید بغداد رسید
 بهای دولت با اکابر و اعیان شرط استقبال بجای آورده با وی بیعت نمودند
 و او را القادر بالله لقب نهادند و قادر در یزد هم ماه مبارک رمضان سنه
 احدی و ثمانین و ثلثمائه بدارالسلام در آمده مهام خلافت را نظام و انتظامی
 پیدا شد و ملوک دیلم را بدستور همیشه مجال تسلط و تغلب نماند و قادر بصفتا
 حمیده و سمات بسندیده موصوف و معروف بود و در ایام اقتدار و احتیاج تمهید
 مبانی نضت معدلت قیام نمود و مدت جهل و کجبال بدولت و اقبال کز رانیده در ماه
 ذی حجه سنه اثنی عشرین و اربعه توجیه عالم عقیبی کردید اوقات حیاتش بروایتی
 هشتاد و شش سال بود و بقولی نود و سه سال وزارتش تعلق با بالفضل حاجب
 داشت گفتار در بیان محمی از وقایع زمان القادر بالله احمد بن اسحق و بیان انتقال
 طایفه از علما و امرای مستحقان در تصحیح المصباح مسطور است که در سنه اربع و ثمانین
 و ثلثمائه کسوف زندگانی ابوالمحسن علی بن عمیر القزقنی مندرس گشته از جهان گذران
 انتقال و او یکی از عظامه علمای محدث بود و در سنه ۳۹۱ شیخ ابو عبد الله محمد بن حنفیه
 شیرازی از عالم مجازی نقل فرمود مدت حیاتش بر و ابنتی صد و چهارده
 سال و بقولی و پست و چهار سال بود در نارنج کزین مسطور است که شیخ ابو عبد الله
 در تمامی عمر خود بیک بیت گفت و آن اینست که **مد**
 هر کسی و کار خویش و هر کس بیار خویش صریف هنر شناخته قیمت دینار خویش
 و از نفعات چنان معلوم می شود که وفات بجناب در سنه احدی و ثلثین
 و ثلثمائه واقع بود و العلم عند الله تعالی و در سنه ثلث و تسعین و ثلثمائه
 ابو نصر اسمعیل بن حماد الجوهری صاحب صحاح اللفظ وفات یافت و او
 نیشابوری الاصل بود و خطوط را بغایت خوب می نوشت و در علم

اصول و کلام مهارت کامل حاصل داشت و چون حسب تحقیق لغت عرب بر ضمیرش استیلا
یافت قدم در طریق مسافرت نهاده بدیار ربیع و مصر شتافت و چون در آن
علم سرآمد علما اعصار گذشته بنشاند و در آنجا در آن وقت که از جهان گذران رحلت فرمود و در **۳۹۸**
بدیع ممد ای بنی ابوالفضل احمد بن الحسین بعالم جاودا بنی انتقال نمود
و چنانچه در نسخه الملکبه مذکورست بدیع از عجایب زبان خود بود قوت حافظه
اش آن مرتبه داشت که قصص را بیک خواندن یاد میکرد و هر آن کس
با وی میفرمودند در بدیهه بی نوشت دیوان اشعار و اشعار دارد و در **۴۰۳**
قاضی ابوبکر اباقلانی که در فضل و کمال بی مثل بود و در وضع زندگانی و ادب نمود
و در همین لیل بنا الله و له در بغداد وفات یافت بر سرش سلطان الدوله امیر لامر
و در **۴۰۵** شیخ ابوعلی دقان در بنشاند و فوت شد و او کاتبی موهوبه و ظالمین مشغول
میشود و نامش حسن بن محمد بود و در **۴۰۶** نقیب لاشراف و مظهر محاسن اوصاف
السید الشریف الرضی رضی الله عنه بر باطن رضوان شتافت و هو ابوالحسن محمد بن الحسین
بن موسی بن محمد بن موسی بن ابراهیم بن الامام موسی الکاظم رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
در نظم اشعار و علم نحو و لغت مهارت بی نهایت داشت چنانچه از تقابلی مرویت که گفت
اگر بگویم که سید رضی شرف تریش است دور از کار نیست در تاریخ امام باقری مسطورست
که سید رضی در اندک زمانی حفظ قرآن مجید فرموده در بیان معانی و لغت و کلمات
تصنیف نمود که مانند آن تا بلیغی نتوان یافت و در **۴۰۹** حافظ ابو محمد عبدالغنی
بن سعید المهری صاحب المصنفات روی بعالم آخرت آورد و در سنه هجری ۲۱۰
شرف الدوله بن بهاء الدوله بر عمران عرب استیلا یافته منصب بارت بغداد تعلق بوی گرفت
و در **۴۱۲** صاحب تاریخ بخارا غفار محمد بن احمد البخاری و صاحب مؤلفات

ابو الفتح محمد بن احمد بن فارس البغدادي فوت شدند و در سنه ۴۱۲ دانستند سعید شریفی
 که از جدا عالم علماء مذنب مایه بود و عضد الدوله دلمی بوسه ملازمتش می نمود
 وفات یافت در تاریخ امام باقری مسطورست که در کان الشیخ کثیر الصدقات عظیم الشان
 کثیرا الصلوة والصوم حسن القیاس عشر و سبعین سنه و له اکثر من ابی مصنف
 و کانت جبارته مشهوده و شبعه ثمانون الفا و در جهاد الاوسه بین سال
 ابو الحسن علی بن هلال که معروفست بر این بواب خطاط در بغداد فوت شد و در جوار
 قبر امام احمد بن حنبل مدفون گشت و در سنه ۴۱۴ نقش وجود صاحب نقضانین ابو سعید
 محمد بن علی بن عمر النحاس از لویح مستی سترده شد و در غزه صفر ۴۱۶ شیخ ابو عبد
 طاهری بهشت جا و دان انتقال نمود و انجناب محمد بن فضل بن محمد موسوم بود و در علوم
 نظهری و باطنی مهارت داشت بمرتب که حواجه عبدالقده انصاری در صحبت او نقش تلذ
 بر صیغه حاطری نگاشت و در بین سال قادر بر سر خود عبدالقده را ولی عهد کرده القایم بالله
 لقب داد و در بین سال مشرف الدوله عالم آخرت تشریف برده جلالت دوله بنیالدوله
 در بغداد امیرا مرشد و در سنه ۴۱۷ ابوبکر الفال المدوزی که یکی از مجتهدان هند
 امام شافعی است در گذشت و در سنه ۴۱۸ ابو اسحق الثعلبی که سبکی از اعاظم
 مفسرانست و کتاب عابسن ثلثین اوست متوجه حمله اخبرت گشت و در سنه ۴۲۰
 شیخ ابو علی مسکونه وفات یافت و او در سلک عاظم حکما و اکابر علماء النظام داشت
 بجزاب الامم در علم تاریخ و کتاب فنج الاکبر و فوز الاصفدر در فن حکمت و کتاب
 الطارره در اخلاق از جمله مؤلفات آنجنابست ذکر القایم بالله ابو جعفر عبدالقده
 بن القادر بالله در سهاروز که اوقات حیات قادر آخر شد عاظم و اکابر بغداد
 بجهت بدیعت قایم قیام نمودند و او در سلک صلحا خلفا النظام داشت و جمال
 حالش بکلیه فضل و فصاحت مزین بود بکفتمن شعر بسیار شغوبه بے نمود

و در نهمید با طمعدلت اهتمام تمام میفرمود در ایام خلافت او دولت ملوک و دلمسه
 انقراض یافت و ظفر لیک بلجوی را که زهوره افان سئوشده بصوب بغداد شتافت فتنه بسا
 سری در عراق عجم در زمان دولت قایم دست داد و کشته شدن او هم در آن اوان
 بسوی ظفر لیک اتفاق افتاد و قایم در **۴۹۷** از محنت سرای دنیا بعالی علم عقبه انتقال
 نمود اوقات جانشینت مفتاد و دشمنش سه ماه و پنج روز بود و مدت حلافتش خمس
 و چهار سال و دو روز ابو الفتح منصور الشیرازی و ابو نصر محمد الموصلی در زمان قایم
 بر تبه وزارت رسیدند و لوازم کفایت و کار داسی بقدم رسانیدند **کافور**
ذکر بعضی از وقایع ایام دولت قایم و بیان وفات زمره از اکابر و اعظام
 در ادخردی **حججه ۲۲۴** القایم بامر الله بر منند خلافت نشست و در شب عاشورا
۴۴۰ شیخ ابو الحسن **خرفانی** بجهان جاودا سبب پیوست و او موسوم بعلی بن جعفر
 بود و بکثرت مجاهدات از مشایخ زمان کوی مسبق می بود و در **۴۲۸** **صاحب**
 قدوری ابو الحسن که یکی از علماء مذهب خنقی بود درخت سفاخت برست و در **۴۳۰**
حافظ ابو نعیم احمد بن عبداللہ الاصفهانی روضه زندگانی را وداع کرد و او ایام جیش
 خود مولفات در سلک خیر وارد و بروایی در **۴۳۲** **محدث** ماوراء النهر **حافظ**
ابو العباس جعفر بن محمد المستغفری که از جمله مشاهیر اصحاب تصنیف است وفات
 یافت و در **۴۳۴** شیخ ابو اسحق ابراهیم بن شهریار کارزدی بعالی عالم جاودا سبب
 انتقال نمود و او در طلب علم مسافرتها کرده در بصره و مکه و مدینه از علماء استماع حدیث
 فرموده بود مدت عمرش از شصت سال زیاده گفته اند و در زمان شیخیه
 حسن فیلین و اربعماء امیر الامرآ بغداد جلال له و له بعالی آخره شتافته برادرش
 ابو کاکیحار بن سلطان الدوله از فارس متوجه دارالسلام شد و در سنست
 و ثلثین هجری بخار سبب امیر الامر گشت و در پنجاه سال برادر سبب رضی الموسوی

ابن القاسم

ابو القاسم **علی بن الحسین** که لقب بود بر تقی از عالم انتقال نمود و آنجناب از سایر علما
 و ادباء زمان خود بزرگتر و دانش امتیاز داشت و از نایب طبع شریف خویش اشعار
 لمیخ بر لوح بیان نگاشته با دکار گذاشت در تاریخ امام باغی مسطورست که سید مرتضی
 قضایف است در مذهب شیعه و مقاله ایست در اصول دین و دیوانیست در شعر
 دیگر از مصنفات آنجناب کتابیست موسوم بقره در دود و سوکتاب بشتمل علی فنون من
 معنی الادب تکلم فیها علی النحو واللغه و غیر ذلک و سوکتاب یدل علی فضل کثیر و نوع
 فی الاطلاع علی العلوم و اختلافت در میان مورخان که جامع کتاب سادات است
 پنج ابلاغه سید مرتضی است با برادرش سید رضی رضی الله تعالی عنهما و عن جمیع اواله
 خاتم النبیین من الطاهرین و در شب جمعه چهارم شعبان سده اربعین و
 اربعه **شیخ ابوسعید فضل الله بن ابی الخیر مهنه** بکوار مغفرت الهی پوست و آنجناب
 مرید شیخ ابو الفضل حسن بخرسی بود مدت عمر غریزشش بروایت حمد الله مستوفی
 ششاد و نوزده سال و چهار ماه است آن نایب طبع فیاض آنجناب رباعیات هدایت
 اشتهار دارد از جمله یکی اینست که **رباعی** چشمی درام همه بر از صورت دوست
 با چشم مرا خوشست تا دوست در دوست از دیده و دوست خزن کردن نه کوست با او
 بجای دیده ما دین هموست و جناب فضل الانامی مولانا نور الدین عبدالرحمن
 الحامی ابن رباعی را بر شید و طواظ نسبت نموده اند و الله تعالی علم و هم در سال
 ابوکاخیار بدار القرار خرابیده بپوشش ملک رحیم بجای پدر نشست و در **۴۴۶**
حافظ ذریع بن عبد الله الخلیلی که یکی از علمای حدیث است از عالم فانی نقل کرد و در **۴۴۷**
 میان رئیس لرؤسا که وزیر قاجار خلیفه بود و بسرسری که در سلک امرای دیلم انظام
 خبار رفتار ارتفاع یافته بساری از بغداد بیرون رفت و دست بغارت و تاراج
 بر آورده از حاکم مصر ستم علوی استمداد نمود و مستقر ملتزمی را مبد و انشته اختلاف

و بشارتی باحوال بغداد راه یافت و چون ابن خبربسم طغرلنگ سلجوقی که در آن اوان در ملک
حراسان و عراق عجم و اذربایجان فرمان فرما بود رسید عازم دار الخلافت گشت و در روز
دوشنبه بیست و پنجم ماه رمضان سال مذکور با عظمی و اہمیت موفور باب شمشام
نزول نموده ہم در آن ماه میان لشکریان طغرلنگ و بازاربان بغداد بسبب معالہ
نزاع واقع شد ہم بدینجا انجامید کہ سوفیہ سلجوقیہ را سنگ باران کردند و مواد فتنہ
و فساد روی در از یاد نهادند از جانبین چند کس کشت و اموال فراوان بدست
سلجوقیان افتاد و طغرلنگ ملک رجم را باعث این وحشت دانستہ بخلیفہ پیغام داد کہ
اگر این قضیہ بانگیز ملک رجم نموده او را نزد ما بیا داند و ملک رجم نزد طغرلنگ رفتہ
سمان زمان مقید شد و در سنہ ثمان و اربعین و اربعمائہ با سبیری موصل را منحرف گردانید
و طغرلنگ لشکر بدینجا نب کشیدہ او را منہزم ساخت و در سنہ شصت و اربعین و اربعمائہ
شارح صحیح بخاری ابو الحسن علی بن خلف بن بطلال القرطبی علم عزیمت بعالم آخرت
بر فراشت و در سنہ خمسین و اربعمائہ ابو ابراهیم اسحق بن ابراهیم الفارابی سنی که
حال اسمعیل چھری بود و کتاب دیوان الادب تصنیف اوست از عالم انتقال نمود
و در بیست سال برادری سلطان طغرلک برایم نیال در مقام عصیان اسن بعد از ا
نخت نصرت در او در دو طغرلنگ توجه دفع اذگشتہ چون بناسیری بن خبربسم در پریسل
تعیل بجانب بغداد ستافت و در ہشتم ذی قعدہ سنہ مذکور دست بدان ہلہ رسیدہ
فایم خلیفہ را حبس کرد و رئیس الرؤسا را باجمعی از مخصوصان بارگاہ خلافت بر شترانشانند
در کرد بازار را بگردانید انکاہ ہمہ را کشتہ خلیفہ را بمبارشش عجمی سپرد و خطبہ بنام مستفر
علوی خواند و فایم از مجلس قدم صحیح متمدی نزد طغرلنگ روان کرد مضمون
انکہ شعار فرامطظا ہر شدہ بناء اسلام روی باہندام دارد اگر تو اسنی بی توئی
بدیجانہ شتاب طغرلنگ صفی الدین ابو العلامنشی گفت کہ سطر می چہ شد مثل

بر قول ائمه خلیفه بنظر همین مکتوب قلمی کن منشی نوشت که ارجح الیهم فلنا بینهم بجنود کلا قبل لهم
 بها وخرجهایم منها اذله وشم صاعغرفون و سلطان نظر بران نوشته اند اخته منشی اجدین
 کرد و گفت امیدست که مضمون ابیت که بیده ظاهر کرد و بعد از آنکه حاطب طفل
 از جانب برانم نیال جمع شد عنان غریمت بصوب بغداد انطاف داده بسایر
 سراسیمه و از فرار بر فرار اختیار کرد و مهازشن عجلی قائم خلیفه را استقبال طفل لیک برده
 سلطان پیش خلیفه شرط زمین بوس بجای آورد و بیاده در رکابش روان شد قائم گفت
 ارکب بار کن الدین و منشیان بعد از ان این لفظ را اضافه القاب طفل لیک کردند و
 در او اخر زدی قعه **۴۸۱** خلیفه و طفل لیک بغداد در آن سال سلطان متوجه
 بسایر گشت و مقدمه لشکرش در کوفه به بسایر رسید و او را گرفتند و شورش
 از چند کردند و در وضو الصفا مسطور است که بسایر غلام بها الدوله دلمی بود و بموم
 بارسلان دکنی با ابو الحارث و بنا بر آنکه از بسا و شیرا بود او را بسایر میکفتند
 و در سنه اثنی و خمیس و اربعه قائم فرزند خویش عبدالله را ولی عهد گردانیده او را
 المعتدی بالله لقب داد و در سنه **۴۵۲** حاکم دیار بکر نصرالدوله احمد بن مروان الکردی بعالم
 انتقال نمود و او بعد از قتل برادر خود منصور بن مروان در ان ولایت حاکم شده بود در تاریخ
 امام ماضی مسطور است که نصرالدوله سلوعت و حسن سبیت و دفر حرم و کثرت عدالت
 انصاف داشت و در مدت دولت خود زیاده از یک شخص امصا دره نکرد و با وجود
 تمهید بساط عبث و نشاط و استسقاء لذات مشغوف بود هرگز نماز صبح از وی فوت نشد
 از عجایب آنکه نصرالدوله بعد از اتمام سال رسید و شصت و شصت دانست و هر با با کبی
 از ایشان صحبت میکرد و تا سال یکم فوت بار بخرسد و در سنه **۴۸۸** طفل لیک وفات ماضی
 سلطان حلب را مسلماً قائم مقام گشت و ابلیس سلیمان را بسختی بغداد فرستاد و در سنه
 ست و خمیس صاحب قضایف ابو محمد علی بن احمد بن فرم الطاهری القزلبی روی بعالم

نهاد و در سنه سبع و هجده صاحب الموفات حافظ ابو بکر احمد بن الحسين السعفی و مولف محکم
 ابو الحسن علی بن اسمعیل اللغوی از موقوفات دیوی بمتنه نوات اخروی پوستند و در سنه
 ثمان و هجده بغداد دختر بی متولد شد که او را در کردن و دوسر و دور بود بر یک میدان
 و در سنه سبع و هجده واربعه خواجه یوسف بن محمد بن سعفا از عالم فانی بجهانک جاودا بنی
 شناخت و او خواهر زاده خواجه محمد بن خواجه ابو احمد ابدال جستی است مدت عمر عزیز
 مشنا دو چهار سال بود و در سنه اربع و ستین و اربعه اینکین از سبکین محکم بغداد مؤلف گشته
 سعد الله و که هر این بجایش نیست و در سنه خمس و ستین از سبک سلطان البلسران بدر
 شهادت رسید و بنفش سلطان ملک شاه پادشاه شد و در سنه سبع و ستین و اربعه از سبک
 حیثا قائم خلیفه نهایت انجامید و المقصدی بالله خلیفه گردید **ذکر المقصدی بالله ابو القاسم**
عبد الله بعضی از نورغان مقصدی را بسبب صلی قائم شمرده اند و برخی نیزه بسری او کیان
 برده اند و گفته اند که پدرش ذخیره الذین محمد نام داشته و علی التقدير بن هانر و زکات الله
 باهر الله فوت شد المقصدی بالله بر سنه خلافت برآمد و اکابر و اعیان بغداد دست بیعت
 بدو دادند و مقصدی در ایام دولت خود در غایت عدالت سلوک نمود و ظاهر شرع بیعت
 رعایت کرده بلوازم امر معروف و نهی منکر اقدام فرمود و جاری بفرستد از آمد شد حج را باز داد
 و نگذاشت که هیچ کس بی فوط بجام در آید و رسم کبوتر بازی را بر انداخت و گفت که بهای حاکمان را
 نگذارند که در جله برزد و ملاحارا از آنکه رجال و سواران در یک کشتی نشاندند منع کرد و از سلطان
 جنت امین سلطان ملک شاه سلجوقی با مقصدی معاصر بود و دختر خود را با او عقد فرمود و وفات
 مقصدی بیست و هجده و ثمانین و اربعه اتفاق افتاد مدت عمرش بیست و هفت سال تمامه و کبری
 بود و زمان خلافتش فزده سال و پنج ماه ابو نصر محمد بن محمد الموصلی ابو نجاع محمد بن الحسین
 در امر وزارت مقصدی دخل کردند و در ایام شروع خود لوازم بصف و رعیت پرورد
 بجای آوردند **کتاب در در بیان بعضی از وقایع ایام خلافت مقصدی و ذکر کیفیت انتقال**

ادب عالم

او بعالم سردی چون مقندی بر تخت خلافت نشست اکابر و اعیان دارالسلام اقتدا بدو
 کردند و سلطان ملکشاہ سلجوقی که در آن زمان فرمان فرمای جهانیان بود در سل و سایل تعقیب
 و متواتر بدار الحلافة ارسال داشته میان خلیفه و پادشاه قوعده حجت و اتحاد و محبت نهادند
 یافت و سلطان یکی از خدزرات سرپرده خلافت را نامزد خلیفه گردانیده با وی عقد فرمود
 و در سندهای و سبعین و اربعماء صاحب التصانیف ابو بکر عبد العاص بن عبد الرحمن الجرجانی
 از جهان فانی روی بعالم جاودانی آورد و در سده ثمان و سبعین و اربعماء **شیخ شافیه**
ابو المعالی عبد الملک بن ابی محمد عبد الله بن یوسف الجوبلی که او را اهل سنت امام
 الحزین گویند عالم فانی و داع از تصانیف ابو المعالی در فقه نهاییه مشهورست و در کلام
 شامل در سده ۴۹ سلطان ملک بغداد در فتنه نسبت بخلیفه در غایت تعظیم و حرمت زندگانی
 فرمود و در ماه صفر سنه ثمانین و اربعماء به بجانب دار الملک خویش را حجت نمود و در دهم دین
 سال دختر خود را که سابقا بجای له نکاح مقندی در آورد بود تحویل چشمی که دین کردون
 پسر که شش و نظران ندین بود بدار الحلافة روان فرمود در روضه الصفا مسطورست که
 آن دختر نیک اختر صدوسی قطار شتر بار آن شتران زر و نقره و اجناس قیمتی و امانت بود
 و همه را ندمای روی پوشیده بودند و سقا و چهار شتر با جرها و فلاد بد زین همراه
 داشت و بر شتر استرازان فعال دوازده صندوق نقره که فلواز جواهر گرانمایه بود بار
 کرده بودند و سی و سه سرب مزین بر زمینها رطلی مرصع پیش پیش محمد دختر ملکشاہ بسکند
 و چون آن دختر بدین عظمت و حشمت نظار دارالسلام بغداد رسید غنی و فقیر و بزاز و پیر
 و صغیر و کبیر از دارالسلام بیرون رفتند و مقندی یکی از وزرا و خود را با سیصد جنیت و سیصد
 مشعلک پیش عم سلطان ملکشاہ زمان خاتون که همراه دختران بود فرستاد و پیغام داد که
 إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا خَاتُونَ كَفَتْ بِالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ وَالْإِثَارَةِ كَرَكَةٌ
 تا دختر بدار الحلافة برسد و در آن شب عروس بشهر در می آوردند نظام الملک نیز و سوار

ارکان دولت ملکشانمی که در ملازمت عهد عالیه بودند چندان شمع و مشعل همراه داشتند که
شهر در چشم آسمان از روز روشن ز می نمود و در کرد محفله دختر سیصد کنیزک بر می بگردید
و حواجر با بی که در پیش محفله و عقب آن میرفتند از غایت کثرت بشمار در می آمد و در بغداد
بجکس هزار من شکر در آن صرف شد باقی اشیاء را برین قباس باید کرد و در روز جشن
خلیفه هر یک از ارکان دولت سلطازان جلعفی بنایسته و انعامی لایق سزاقرا زینت
و با وجود این همه اظهار میل محبت ز جانین باید که زمانی میان خلیفه و دختر ملک شاه
غبار نزاع ارتفاع یافته دختر با صفهان که دارالملک بدشش بود مدحجت نمود و هم
انجا فوت شد و در همین سال و الشرفین اسید المرقضی **الحافظ ابو المعالی**
محمد بن محمد بن زید العلوی الحسینی بر دست حاقان ترکستان شربت شهادت چشید
درین صندل برای انبوسی که بی نام بود کامی عروسی در تاریخ امام باغی مطربیت
کسید ابو المعالی رحمه الله از ابوعلی بن شادان حدیث روایت میفرمود و در اوقات حیات
خویش رضایف پسندیده نمود و انجناب موال و استعداد بسیار داشت جناب پسر
مبلغ ده هزار دینار از زکوة جهات خود بفقرا و مستحقان میرسانید و کان مقبولاً معظماً
و اخرا الحشمة حدث بهرقند و صفهان و بغداد علیه الرحمه و الرضوان من خالق البلاد
و العباد و در سده صدی و ثمانین و اربعه و اوقات شیخ الاسلام و قدوة اتقاء
انام **ابو اسمعیل خواجه عبد الله الانصاری** اتفاق افتاد و انجناب ولد انصوری
محمد الانصاری است و ابو منصور اولاد مت انصاری بود و مت بسر ابو ابو
انصاری است و ابو ابوب رضی الله عنه صاحب فضل سوال است صلی الله علیه و سلم
جنازه در کربلا حضرت از کعبه بیدینه مذکور شد و مت در زمان خلافت عثمان ذبی
النوری رضی الله عنه در مصاحبت احنف بن تیسیر باسان شتافته در بلده فاخره هرات
ساکن گشت و ولادت خواجه عبد الله قدس سره در آخروز جمعه دوم ماه شعبان سنه

ست و تسعين و ثمانه بقصد ز معرخ روی نمود و در آن روز آفتاب در هندیسم درجه نور بود در آنجا
 از اینجانب منقولست که گفت در اول حال مراد بپرستان زنی فرستادند بعضی مردم این معنی را
 پسندند و چون چهار سال شدم مرا بملکت مابلی روان کردند و بعد از آنکه نه ساله شدم املا خوانم
 و سنوز خود بودم که شعر میگویم چنانکه دیگران بر من جدی بردند و کودکی بود در درستان بقایه
 صاحب جمال ابو احمد نام مرا گفتند بوی چینی کوی این است گفتیم که **شوا اینست**
 لابی احمد وجه قراللیل غلامه **ه** و لفظ غزال رشق القلب سهامه **ه** و هم از خواجہ عبداللہ زودا
 که گفت حق سبحانه و تعالی مرا حفظی داده بود که هر چه بقلم من بگذشتی مرا با شدی و من مصلحت
 هزار حدیث با هزار هزار استاد یاد دارم و فرمود که من قتی قیاس کردم که چند بیت دارم
 از اشعار عرب زیاده بر سفتا و هزار یاد داشتم و هم از وی منقولست که گفت هر یاد
 یکاه بمفری می شدم بقران خواندن و چون بار جمعی مدم بدرس رفته شش روی در
 می نوشتم و از بر میگردم و بعد از فراغ از درس نزد ادیب رفته همه روز بنوشتن مشغول
 میکردم هزار بزرگوار حواصی عبداللہ در کار نگاه هراه است و صفاء آن منزل ز این صفات
 زیاده از است که بیان سان پیر من تفصیل آن تواند گشت بنا بر آن خامه دوزبان
 از مقام الطناب در آن باب در گذشت و در سنه اربع و ثمانین و اربعه و اربعه ماه محرم الحرام
 صاحب کتاب الفرج بعد الشرح قاضی ابوعلی محمد بن علی الشوبجی از شدت سخن
 دنیوی شرح یافته بنعیم احسروی سویت و در سنه خمس و ثمانین سلطان ملک شاه در
 شکارگاه بغداد در مرض دام اجل گشته صید می شد و در همین سال محدث مک حافظ ابو الفضل
 بجلی بن عبداللہ الحکاک و شارح مجازی محمد بن خلف المرابط الاندلسی وفات یافتند
 و در سنه سبع و ثمانین و اربعه و اربعه ماه محرم الحرام صاحب مصنفات حافظ ابو نصر علی
 بن هبته اللہ بن ماکول با علم بالا بروان نمود و در همین سال روزی مقتدی
 جامع از خواص بر سفره نشسته طعام خورد و چون دست بشست و اکثر مردم متفرق
 شده

قیصرمانه و شمس النهار کسی در مجلس نمایند خلیفه شمس النهار را گفت این مردم چه کسانی
 که رخصت من در آمدند و شمس النهار باریس بگریسته هیچ افرین بزید و همان لحظه دست
 و پای مقتدی ارکار و کار از دست رفت و روزگار جانش بر آمد
 فوت شد **ذکر خلافت المستظهر بالله ابو العباس احمد بن المعتدی بالله** و
 بعد از وفات المعتدی بالله برش ابو العباس احمد بنا بر استصواب سلطان
 بر کبار و سلجوقی که در آن وقت در بغداد بود بر سنده خلافت صعود نمود و المستظهر بالله
 ملقت یافت و مستظهر خلیفه بود بعد از انصاف موصوف و حسن خلق و مکارم ادا
 معروف شمر بن کوفتی و خط خوب نوشتی و در آتام دولت و از سعه سیاره شش کوب
 در حوت جمع گشته میمان بر زبان آوردند که امثال طوفانی ب آن طوفان زمان
 نوح واقع خواهد شد و مستظهر این معنی را از ابن عیسی مخ نقیض نموده ابن عیسی گفت
 در زمان سعه سیاره تمام در سلطان مجتمع گشته بودند و حالاشش کوب
 در حوت جمع آمده اند و دخل بایان نیست بنا بر آن کمان من جنانست که طوفان
 آن در بحر نخواهد داشت بلکه در فطری از اقطار عالم جمعی کثیر از طوایف خدایان که
 از هر جانب اجتماع نموده باشند بسبب میدان اب فرادان عربی بخرنکار زدند و بسبب
 اتفاق در آن سال زیاده از دوست هزار کس از طوایف حجاج در دوفانه فرود آمدند و بیگناگان
 بسبب عظیم حاجب از احاطه گردواندگی از ایشان پناه بر کوس جبال برده خلاص شدند
 و همواران گروه موفوز از سیل بلاجات نیافتند و چون مستظهر این واقعه را شنید
 ابن عیسی را منظوم نظر انعام و احسان کرد ایند و در **۱۲۴** مستظهر بعض گشته و دست
 مدت عمرش چهل یکسال شش و چند روز بود و زمان خلافتش بیست و پنج سال
 و کسری وزارت مستظهر در اوایل حال تعلیق بعید اله و له محمد بن محمد اله و له
 میداشت و در واسط برادر عمید اله و له مجبر اله و له رایت وزارت برافراست

در او فرستاده شد محمد بن علی المعروف بابن المطلب در آن امر شروع نمود و گفتار در ذکر
 شمه از وقایع ایام خلافت مستظهر و بیان انتقال جمعی از علماء و اشراف بجوامع معتز
 حضرت قادر بصحت پیوسته که در او ایل ایام دولت مستظهر بنی سنان
 و ثمانین و اربعمائه صاحب مصنفات ابو عبد الله محمد بن ابی نصر الحلی است که در
 وفات یافت و در همین سال عبد السلام بن محمد العروسی بیجان جاودا
 شتافت و او از اعظم علماء معتزله بود و تفسیر کبیر را در سبده مجله تالیف
 نمود و در همین ظهیر الدین ابو شجاع محمد بن الحسین که مدتی در زمان المقدسی
 با تدبیر بنجام مہام وزارت انتقال داشت و موید الدوله صفی امیر المؤمنین لقب
 یافته بود از عالم انتقال فرمود در جامع التواریخ جلالی مسطور است که اگرچه ابو شجاع
 بوفور فضل و فراست و کثرت و فهم و کياست و علو نسب و بوجبه سر آمد و زرا کفایت
 تمامی بود اما صفت بخل و اساک بنا به بر طبعش استیلا داشت که صیام الدهر کشت
 و شب در خانه تنگ تاریک تنها افطار میکرد و بعضی دیگر از کتب بنظر در آمد که ابو شجاع بچو
 از شغل وزارت معاف شد بمدينه طبره رفته و مقیم گشته اکثر اوقات را بطاعت
 و عبادات میگذرانید تا وفات یافته و در مشهد ابراهیم بن ابی سلیمان صلوات الله علیه
 و اله مدفون گردید و در ماه ربیع الاخر سنه ثمان و تسعين و اربعمائه سلطان بر کبارق
 فوت در بغداد خطبه بنام بر سرش ملکشا خواندند و در او اخراج ابی الکریم بن
 سلطان محمد بن ملکشا بنیفا در سیده نام عوض اسم ملکشا بن کبارق در خطبند
 کردید و در سنه حسانه ابونضر بن ابی جعفر بن ابی اسحق الهروی از منازل دنیوی
 تمبر ثقات اخروی انتقال نمود و او از علوم ظاهری و باطنی محظوظ و بهره ور
 بود در نفیحات مسطور است که ابونضر بخدمت سیصد پسر رسید و بصحبت حضرت علی
 فایز گردید و بکده و مدينه و بیت المقدس رفته مدتی بعبادت و ریاضت پرداخت

شریف معروف داشت و چون از آن سفر به راه مراجعت کرد در رصد و پیست و چهار سگ
روی بعالم آخرت آورد و مرقد منوش در جابجی با نزدیک بقبر امیر عبد الواحد بن مسلم است
در چهار دم جمادی الاخره سنه خمس و خمس مائه **حج الاسلام ابو حامد زین الدین محمد**
بن محمد بن محمد الغزالی الطوسی وفات یافت در ^{نقش} نظام مسطورست که غزالی در اوایل
حال در طوس و نیشابور تحصیل علوم و تکمیل فنون اشتغال داشت بعد از آن
با وزیر سلطان ملک شاه سلجوقی خواج نظام الملک ملاقات کرده منظوم نظر
عاطفت شد و با بعضی از علما و افاضل که ملازم مجلس نظام الملک بودند مباحث
کرده بربان غالب آمد و تدریس نظامی بغدادی تفویض یافته در ۱۴۸۱ هجری بمکه
شتافت و اکثر مردم عراق عرب را مرید و معتمد خود ساخت بحاجه باختر ترک
ان منصب داده در سنه ثمان و ثمانین و اربعه حسره بن شریفین گشت و بگذارد
حج اسلام و طواف روضه مقدسه خیر الانام علیه السلام مشرف شد و از حجاز
بشام رفته از آنجا بمصر و از مصر باسکندریه فرامید و از اسکندریه باز دگر بشام شتافت
از شام روی بوطن اصلی آورده و آغاز تصنیف و تالیف کرد و احیاء العلوم و کیمیاء
سعادت و بسط و وسیط و دوجز و مضایح الملوک و جواهر القرآن و
تفسیر باقوت النابیل و در حجب محمد و مشکوٰۃ الانوار و قواعد العقاید از جمله
مؤلفات اوست و عقیده صاحب کزیم آنکه غزالی در ایام حیات نصد و نود
و نه کتاب در سلک انشا کشیده و چون اجل موعود در رسید آن امام صاحب
در طوس متوجه عالم بقا گردید و در سنه سبع و خمس مائه ابو الفضل محمد بن طاهر
المقدسی المصنف فوت شد و در همین سال ابو المعالی الخاسر لاصفها فی جهان
فانی را وداع کرد و مجال حال ابو المعالی با انواع فضائل و ادب طی بود و در فن
استیفا و سیاق بد بیضامی نمود و در اوایل حال ملازمت سلاطین سلجوقی

کرده بمنصب عارضی شغال داشت بعد از آن بدرگاه صاحب علیه السلام صدقه
 شتافته بنا برآمد او وزیر مستظهر شد اما بس از انقضای یکماه از دخل در آن منصب
 بواسطه کمال خست و امساک که در جیش مرکوز بود ارکان دولت خلیفه با ابوالعباس
 در مقام عداوت آمدند و او را بر فرمان مستظهر مقید گردانیده مواخذه کردند و ابوالعباس
 از مجلس کریمه هم در آن شتافت و در آن دیار پریشان حال روزگار میگذرانید
 تا در سنه مذکوره وفات یافت و در سنه ثمان و خمسائه **محمد الدوله ابوالقاسم علی**
بن محمد الدوله بعالم آخره منزل کریم و او در سنه شمع و تسعین و اربعه از منظر نظر اتفاق
 مستظهر خلیفه گشته خلعت وزارت پوشید و در وقت نزدیک سال بدان از خطر اشتغال نموده
 در سنه مذکوره متوجه عالم بقا گردید و بعد از فوت مجید الدوله بنده الله محمد بن علی المعروف
 بابن المطلب تصدی منصب وزارت گشت و دلمی الدوله لقب یافت و در سنه شمع
 و خمسائه صاحب کتاب الفردوس **حافظ ابوشیخ** شیره دیلمی فوت شد و در سنه
 احدی عشر و خمسائه سلطان محمد بن ملکشاه بعالم محمد انتقال نموده بپسرش سلطان
 محمود قایم مقام گشت و در سنه اثنی عشر و خمسائه مستظهر خلیفه نیز در گذشت **ذکر المشرقی**
بالله ابو منصور فضل بن المستظهر بالله در روز وفات مستظهر اکابر و اصالح بغداد بر
 خلافت پسرش فضل اتفاق نموده او را المشرقی بالله لقب دادند و مشرق
 بصفت فصاحت و بلاغت انصاف داشت و معنی بسیار در ضمن اندک لفظی
 بر لوح بیان می نگاشت خیر و کبر موصوف بود و به هبات سیاست معروف و لاجرم از س
 بن صدق صاحب علم و سلاطین سلجوقی جدا گشتی بر گرفت و میان ایشان مخالفت
 و محاربت اتفاق افتاده خلیفه در سنه شمع و عشرين و خمسائه بدست سلطان مسعود
 سلجوقی گرفتار گشت و سلطان مستر شد را در خیمه محبوس کرده جمعی از اهل زمان
 برومی گماشت و هم در آن ایام بعضی از فرزان ملاحص فرصت یافته زخم خجرب

جان ستمان خلیفه را شهید ساختند و سلطان سعود بر اسم تعزیت قیام نموده فرمود
تا بعد او را بر اغز تبر بزرده در مدرسه یکی از نابکان ادرمان مدفون گردانیدند
مدت خلافت مستر شد سفته سال و شش ماه و بیست روز بود و اوقات حیاتش
جهل و سالی و زانش در او ایل تعلق بجلال الدین ابو علی حسن بن صدق میداشت
و در او اخبر ابو القاسم علی بن طسرا ز زینبی رایت وزارت بر افرات **کنار دور**
ذکر وقایع ایام خلافت المستر شد با الله و بیان انتقال بعضی از علماء فضلا و دستگاری
در او ایل ایام خلافت مستر شد برادرش ابو الحسن از بغداد که بخت بگله رفت و در وقت
چند در بیاق دولت دس بن صدق بر برد و مستر شد نقیب نقبا شرف الدین
علی زینبی بطلب برادر نزد دس فرستاده صاحب حله جواب داد که چون ابو الحسن ایجا
بن نموده تسلیم کردن او خلافت مذنب اهل مروست لاجرم نقیب نقبا مایوس بازگشت
و ابو الحسن بعد از روزی چند از طه بواسطه شتافت و مردم را بخلافت خویش دعوت
کرد و دس بن صدق بنا بر التماس مستر شد متوجه دفع او گشت ابو الحسن روی
بودی فرار او در دو فوجی از لشکرمان دس را قاتل نموده و گرفته نظر دس رسانید
و سپس ابو الحسن را بغداد فرستاده بقولی مستر شد از برادر عفو فرمود و او را نواریش
نمود و رایجی آنکه اشارت کرد تا جامه سرخ در ابو الحسن پوشانند و قلابه از خز
مهره در کوشش او بخت او را برشته می کشانند و غلابی رومی ردیفش ساختند
و باین میات ابو الحسن را در کرد اسواق بغداد کرد بنده غلام هر لحظه دره بر شتش
میزد و در مرات الجنان از تاراج این حمزه قلاسی مروست که در سه نکت و حسانه
قبایل اسمعیل و یعقوب علیهم السلام ظاهر گشته جمعی از اهل اسلام برویت ایستادند
انبیاء بزرگوار مشرف شدند و ملاحظه نمودند که اصلان تعزیر بایان عالیستان
ایشان راه نیافته و در آن مغاره قندیلها بی طلا و نقره موجود بود و در

ست عشر و جسمانه محی السنه ابو محمد حسین بن مسعود البغوی از دارفتنا بعالم بقا
 انتقال نمود و او در سلک عاظم علماء و زما و انتظام داشت و در کمال ریاضت
 اوقات گذراندین پیوسته تمت بر تالیف و تصنیف سیه کماشت در تصحیح المصابیح
 مسطورست که بغوی از ابوالحسن عبد الرحمن بن محمد الداودی و بعضی دیگر
 از اقران او استماع حدیث کرده بود و تحصیل فقه نزد قاضی حسین فرمود و جوان
 ابو محمد توفیق تالیف شرح السنه یافت رسول راصلی الله علیه و سلم در خواب بد که گفت که الله
 کی اجبت سنتی بنا بران ملقب بمحی السنه گشت کتاب تهذیب در مذاب و تفسیر معالم التنزیل
 و مصابیح و کفایه و جمیع الجامعین و فتاوی از جمله مؤلفات محی السنه است و وفاتش
 در شوال سنه مذکوره بقبضه مر و در و اتفاق افتاد و هم انجا نزدیک شیخ خود قاضی بن
 مد فون شد اوقات حیاتش از هشتاد سال تجاوز بود و در همین سال **ابو محمد قاسم**
بن علی بن محمد البصری الجبیری صاحب مقامات وفات یافت در رتبه المملکیه مسطورست
 که جو بری در مدت پنجاه سال از تحریر مقامات فارغ شد و بعد از اتمام جهل مقام با
 بغداد آورده بعلم نمود و تحسین یافته خلیفه امرات را بوی تفویض کرد و چون
 فرمود که مکتوبی بنویسد قاسم دست در محاسن خود زده در فکر افتاد و اصلا نوانست
 که کلمه در قلم ادر این حساب گفت او مرد این مقام نیست در خانه خود میتواند که قصه ^{زیادتی}
 بنویسد و بعضی گفتند که مقامات را جو بری تحریر نمود و او از بغداد بصره رفته در مقام
 که ظاهر است خنده بود ارسال فرمود مدت عمرش هفتاد سال بود و در سنه سبع عشره و خمس مائه
 قزوین بود ارسال **شیخ احمد غزالی** برادر حجره الاسلام محمد غزالی وفات یافت و او را بقضا
 معتبرست و اشعار مضاحت که از انجمل این قطعه ثبت افتاد **قطعه**
 چون بر سجده رخ بنخم سیاه باد مافز اگر بود سوس ملک محرم تا با جان
 من جز از ذوقم شب صد ملک بنمروز بیک جو بنمزم ^{بشریح} احمد در قزوین است

و در همین سال میان مستر شد خلیفه و دس بن صد و غبار که ورت و زراع ارتفاع یافته
 بقصد بکبر حرکت نمودند و حری صعب اتفاق افتاد و خلیفه را فتح و لغت دست داد و مستر شد بغداد
 بازگشته و پیشش سلطان طغرل بن محمد بن ملکته سلجوقی رفت و او را بر آن داشت که در سنه
 تسع عشر و حسمانه بعزم تسخیر بغداد توجه کرد و خلیفه نیز سبامی فرام آورده روی پوی
 نهاد و طغرل و سپس از هضت مستر شد خبر یافته طغرل بطرف بغداد کوچ نمود و سپس
 خواست که در برابرش خلیفه در آید درین اثنا بقصد بر آلتی نب محزون بزوات طغرل اعراض
 گشته با راسی عظیم بر بدن گرفت جناب سلجوقی همان را جمال حرکت نماند و پس
 شتی بقصد خلیفه ایغا ر نموده راه کم کرد و تا صبح اسب را زغایت ماند که
 بجهای منزل گزید از عرابت اتفاقات آنکه چون سپاه بغداد از غنیمت طول خبر یافتند
 طریق فرار سلوک داشته برکنه گشته و مستر شد در وقت که بزبان معهودی از بنود
 سیر دس بن صد که دزان مجرا جواب رفته بود رسیده دیس سر اسبه برجست روی
 بناز بر زمین نهاد خلیفه از وی عفو نمود و بجانب بغداد توجه فرمود و دیس بطغرل مکتب گشته
 بهمان شنافت و در **سنه ۴۲۰ جلالت الدین ابو علی حسن بن صدقه** که بفضایل نفسانی
 متصف بود در مفا راب و استغنا قصب السبق از امثال قرآن می بود و فوات
 یافت و او در شهر سنه ثلث عشر و حسمانه بحکم مستر شد قید شدند وزارت گشت
 و مدتی در کمال اختیار بدان امر خطرا اشتغال نموده در سنه مذکور در گذشت و در راه
 شوال سنه خمس و عشرین و حسمانه سلطان محمود بن محمد بن ملک شاه وفات یافته در سنه
 ست و عشرین و حسمانه در دار السلام قطب بنام برادرش سلطان مسعود خواندند و در
 سبع و عشرین و حسمانه **خواجه مود و حشمتی** فوت شد و خواجه مود در ولد خواجه پوسف
 بن محمد سمعی بود و در سن سفت ساکنی نامی کلام الله را حفظ حفظ کرده تحصیل
 علوم مشغولی نمود و چون خواجه پیست و شش ساله شد پدرش خواجه پوسف

وفات یافته آنجات را قایم مقام خود کردند و مواجه نمود و بعد از ملاقات شیخ
 احمد جام جهت کسب کمال بجانب بلخ و بخارا رفت و مدت چهار سال در آن بلاد بقدر وسع
 در تحصیل علوم اجتهاد نموده ایات غزیه و کرامات عجیبه ظاهر کردند انگاه بخت بازگشته
 بترتیب اصحاب ارادت مشغول گردید و تا آخر ایام حیات هم در آن دیار اوقات گذراند
 و در سنه تسع و عشرين و هجده امیر جلای **ابوالغازد پسر بن صدق بن منصور** انجمن
 بر غزور انتقال نمود و با بصفت شجاعت و جلدات موصوف بود در تاریخ امام باغی
 مسطورست که امارت مد و بعضی دیگر از دیار عرب بموجب فرمان خلفان بن عباس مدت
 شصت و نسال قلع با این تصور آمدی میداشت و چون درایت غنیمت بصورت عالم ^{بود}
 برافراشت بشش سبعا الدوله صد قایم مقام بدرگشته بیست و دو سال قبایل گردانید و او در ^{۹۹۱}
 با سلطان محمد بن ملک سلجوقی محاربه نموده گشته گردید و سپس جای بدرگشته بعد از آنکه
 بیست و هشت سال فرمانی کرد در سنه مذکوره روی بعالم عقیقی آورد و هم درین
 سال صاحب تاریخ **حافظ ابوالحسن عبدالعزیز بن اسمعیل بن عبدالعزیز القاسمی** بجوامع
 حضرت قدوسی پیوست و در همین سال طایفه از امر آه سلطان مسعود سلجوقی از روی
 منوم شده بغداد را گرفتند و مسترشد باغوا آن طایفه نام سلطان از خطبه فکنن
 بغزیت محاربتش توجه فرمود و مسعود با جنود نامعد و در برابر من شکست بر لشکر
 بغداد افتاد و مسترشد در یک دست مصحفی و بدست دیگر شمشیر برداشته با وزیر خویش
 ابوالقاسم علی ربیعی ثبات قدم نمود و سلطان از کمال وقار خلیفه تعجب کرده جمعی
 فرستاد تا او را با وزیر و اخصی بغداد و صاحب المنخن بر گرفتند و در خیبر باز داشتند
 و در آن آناسعود و بواسطه اجتماع خنجر محالفت داد و درین محمد بن ملک شاه بجانب
 اذربایجان کوچ کرده چون بمراختد رسید نسبت خلیفه در مقام صلح آمد مقرر آنکه مشر
 پسران از اموال دارالتکام چهار صد هزار دینار بخزانه سلطان رساند و من ^{خود را}

از مقام لشکر کشی بگذراند و در آن منزل روزی موکلان از مخالفت خلیفه غافل گشته
ناگاه جمعی از مایان ملاحظه بجمعه مسترشد درآمدند و او را شهید کردند و بعضی از
مورخان را اعتقاد جانشینت که این صورت بنا بر استیضاب سلطان مسعود روی نمود
و علی ای القدرین بعد از وقوع آن امر مسعود اظهار جمع کرده سوار شد و قاتلان
مسترشد را پید کرده بقصاص رسانید و خواص عوام سر تا برهنه ساخته در مفارقت
خلیفه کربیه و افغان نمودند و علی و فضاة تا بوتش را برداشته در مد رسه مراغه خجاک
سپردند **ذکر خلافت ال راشد بالله ابو جعفر منصور بن المسترشد بالله** مسترشد
قبل از انقضاء اوقات جبات خود بیکسال راشد را ولی عهد ساخته از مردم بنام ائمه
ستان بود و چون خبر اسیر و قتل مسترشد بگذا رسید در روز دوشنبه بیست
و هفتم ذی قعد سنه شصت و عشرين و هجده اکتبر و اشرف دارالسلام بخید بار شد
بعیت کرده او را بر سر بر خلافت نشاندند شخمه بعد از آنکه نوکر مسعود سلجوقی بود درین امر
با بغدادیان موافقت نمود در سنه ثلثین و هجده سلطان مسعود در سوزدر راشد فرستاد
مالی را که مسترشد قبول کرده بود طلب فرمود و راشد از ادأ مال عارداشته باقی
اهل بغداد با مراد سلطان مسعود و لشکر بانی که دارالسلام بودند در مقام قتال
آمدند و سلجوقیان از شهر کربجه در آن اثنا داود بن محمود بن محمد بن ملک شاه از اذربایجان
و عماد الدین زنگی از موصل بگذا رسیدند و راشد بوصول این جماعت منتظر گشته
نام داود را عوض اسم مسعود در خطبه مندرج ساخت و سلطنت بگذاستماع این اخبار
با سپاه بسیار متوجه دارالسلام گشت و راشد ازین معنی وقوف یافته بنا بر
استیضاب داود و انا بک زنجی بفرم رزم مسعود روان شد و بعد
از تقارب فریقین بغدادیان از مقام سلجوقیان خود را عاجز دیدن بدارالسلام
بازگشتند و مسعود در ظاهر آن بلع منزل گزین مدت محاصره بجاه روز امتداد

یافت بعد از آن سلطان مسعود از نواحی بغداد بطرف مروان توجه کرد و در آن
فرصت غنیمت دانسته همگان آن بک زنگی روی بصوب موصل آورد و داود بجای
از ریجان رفت و در موصل از زنگی مفارقت نموده بمراغه شتافت و در آن
منزل کرن دیگر داود و بعضی از امرای سلجوقی بوی پیوسته چون مسعود از جمعیت
اعدا خبر یافت متوجه مراغه شد و راشد مستعدال قتال گشته در موضع صحیح انکنت
بین الجانین اتش جنگ و بین همت اشتغال پذیرفت و هزیمت بر جانب راشد
افتاده با اتفاق داود راه خورستان پیش گرفت و از خورستان باصفهان
شتافته در آن دیار شخصی از ملاحظه آن خلیفه سرگردان از ابرختم کاردی از بای
در آورد و ملازمان راشد آن فدایی را گرفته فی الحال قبیل رسانیدند و کالبه راشد را
در ظاهر صفا نشان مدهفون گردانیدند مدت خلافت راشد بکمال و کسری و اوقاف حیاتش
جبل و سهیل بود و با مرو زارتش شهاب الدین اسفراهی قیام می نمود **ذکر المصطفی لام راشد**
ابو عبد الله محمد بن المستنصر در آن ایام که راشد از مستقر سر بر خلافت فرار نموده
بطرف موصل و از ریجان رفت سلطان از شهر وان بعهد او بازگشته با اتفاق
اکابر و اعیان محمد بن احمد المستنصر را بر مسند خلافت نشاند و او را المعصی
لامر الله لقب داد و بعد از دو سه روز کس نزد خلیفه فرستاده پیغام کرد
که منجمل کن که ما بختیاج تو و اتباع تو روزی چه مبلغ می شود نام وضعی بقین نمایم
که دیک تو روز بروز آن وجه را از آن مریستانه خلیفه جواب داد که هر روز هجده سکه
بدرالخلافت میکشد باقی ضروریات را برین قیاس باید کرد سلطان گفت که ما شخصی
عالمی را بر مسند خلافت نشاندیم خدای تعالی شرا و را از ما کفایت کند انکاه سر انجام
جمع مهمام ملکی و مالی را از پیش خود گرفته معصی را در بیج کار دخل نداد و سلطان مسعود
در سنه سی و اربعین و جسمانه وفات یافته بعد از آن رونقی در سر کار خلافت پیدا

ومقتفی دیگر سلاطین سلجوقی را بعد از راه نداد و او مردی کرم حلیم نیکو سیرت بود
 و در ایام اختیار اموال بسیار صرف اخبار نموده تمهید بساط معدلت قیام فرمود و مقتفی
 در سنه حسن و حسین و همسانه وفات یافت مدت عمرش شصت و شش سال بود
 و زمان حلافتش بیست و چهار سال و سه ماه و بیست و یک روز و زارتش تعلق بعبود
 الدین بن میرزا میداشت کفار در ذکر بعضی از حوادث که در ایام خلافت مقتفی
دست داد و بیان لشکر کشیدن محمد بن محمود سلجوقی بجانب ارباب السلام بغداد
 در روضه الصفا مسطور است که در ایام دولت مقتفی در بلاد شام چند
 نوبت زلزله عظیم بوقوع پیوست چنانچه از اهل حایب هزار نفر در آن
 زلزله قایل هلاک شدند و آب شط بغداد بنا بر روی دراز دبار بنا د که
 بسیاری از محلات غرقین گرد آب فنا گشت و از اکثر عمارات نشان نماند و در
 حسن و تلین و جسمانه شیخ عالم ربانی **ابو یعقوب خواجہ یوسف محمدی** بجهان جاودا
 شنافت و آنجناب در اوایل حال بغداد در فقه در مجلس شیخ ابواسمعیل شیرازی تحصیل مشغول
 گشت و در اندک زمانی بر امتثال و اقران فایز امرع بدیکر ولایات شنافت و از
 علماء آن زمان استماع حدیث کرد انگاه روی بخراسان آورده در مدینه قامت
 نمود و از آنجا براه رفته بعد از چند گاه باردیکر غزیمت مرو فرمود و در اثناء راه
 وفات یافته تبریزان او را در همان منزل مدفون ساختند و بسیل زمدنی برونقل گردید
 و حالامرا آنجناب در ظاهر آن پهن مشهور است و نیم درین سال صاحب قضایانف حفظ
ابوالقاسم اسمعیل بن محمد البیہی الاصفهانی و مولف تحف برید الضحاح **ابوالحسن زرین**
معاویہ وفات یافتند و در سنه ست و تلین و جسمانه **شیخ معین الدین**
ابونفر احمد بن ابی الحسن النامق الجاجی کاس حیات در کشید نسبت آنجناب بخریز
 عبداللہ البیہی میرسد و او در سنه اصدی و اربعین و اربعمانه تولد نموده بود و در سن

ست و دو سالگی توفیق توبه یافته مدت هزده سال در یکی از جبال عبادت
 و ریاضت اشتغال داشت و ابواب علم لدنی بر وی مفتوح شده درجهن ساکنی
 بمیان خلق آمد و با آنکه امی بود در علم توحید و معرفت و روشن طریقت و اسرار ^{حقیقت}
 تصنیفات کرده و از جمله مولفات انجناب کتاب سراج السابری است که سرچشمه قلوب
 ارباب سیر و سلوک را روشن دارد و شیخ ظهیر الدین عیسی که یکی از فرزندان آن
 قدوة عارفان بود در کتاب رموز الحقایق آورده است که تا آخر عمر بر دست پدرم
 شیخ الاسلام احمد ششصد هزار کس توبه کرده اند و از راه معصیت بطریق طلعت
 باز آمده از غایب تفافات آنکه احمد جامی قدس سره بحساب حمل از سال وفات آن
 مرشد اکمل خبر میدمد در نجات مذکور است که ایزد تعالی شیخ الاسلام احمد را اجل و دو
 فرزند کرامت کرد سی و نذ بسروسه دختر و بعد از وفات انجناب چهارده بسروسه دختر
 زنده بودند و این چهارده بسر تمام بصفت علم و عمل انصاف داشتند و اسامی ایشان
 اینست عبدالرشید جمال الدین ابوالفتح قطب الدین محمد صفی الدین محمود ضیا الدین یوسف
 شمس الدین منظر برهان الدین نصر ظهیر الدین عیسی فرید الدین ابوالحسن حمید الدین عبدالعزیز نجم
 الدین ابوبکر بدال الدین صاعد شهاب الدین اسمعیل عماد الدین عبدالرحیم و از جمله انصار
 بسرنیک اختر نسل مانی ماند و نامهای ایشان اینست قطب الدین محمد ضیا الدین یوسف
 شمس الدین منظر برهان الدین نصر و در ^{۳۷} مصنف منظومه و دیگر تصانیف مفیده
ابو حفص نجم الدین عسبر بن محمد بن احمد بن اسمعیل بن محمد بن علی بن عثمان النسفی
 بعالم اخوت شتافت و ولادتش در سنه اهدی و سنین و اربعه اتفاق افتاد و
 بود و فوتش بنا بریح دوازدهم جمادی الاولی سنه مذکوره در بلده سمرقند روی
 نور و در سنه ثمان و ثلثین و حسمه صاحب کشف جار الله العلامة ابوالقاسم محمود
 بن عسبر بن محمد بن عسبر الزمخشری از کسوة حیات عاری گشت و ولادتش در ماه

رجب سنه سی و ستین و اربعه در زحمت که قریب است از قری خوارزم اتفاق افتاد بود
و او مذکور است که کتاب فضل در نحو و اساس البلاغه در لغت و رابع الا برار
در فن اخبار مرقوم کلک بلاغت آثار اوست و تمامی مولفات جبار الله سبحانه
از تعریف بلغا و صاف استغفار دارد و در سنه اربع و اربعین و خمسائه **الحافظ القاضی**
ابوالفضل عیاض بن موسی البستی که یکی از علماء اسلام بود از عالم انتقال نمود
از مصنفات او شفا در میان را با مشهورست و در سنه ست و اربعین و خمسائه اتفاق
حیات صاحب مصنف **حافظ ابو بکر محمد بن عبدالله المغربی اندلسی** بمغرب فنا گردید
و در سنه هجری و خمسین و خمسائه سلطان محمد بن سلطان محمود بن محمد بن ملک شاه سلجوقی
بدر الحلاذ فرستاده از مقفی الناس نمود که نام او را در خطبه مندرج کردند و خطبه
از قبول ابن ملطس الکرده سلطان محمد لشکر بغداد کشید و مقفی اطراف دار السلام
مضبوط ساخته تحقّق شد و مدت محامره امتداد یافته در آن اوقات بغدادیان جنگها
مردانه کردند لاجرم سلطان محمد عاجز گشته در آن اثنا از جانب ذریچان اخبار
پریشان استماع نمود و دست از محامره دار السلام باز داشته رایت مراجعت
برافراشت بعد از آن در بغداد و بلیه عظیم اتفاق افتاد جمعی کثیر وفات یافتند
و در سنه اثنی و خمسین و خمسائه المقفی لام الله در سی در غایت تکلف جهت خانکعبه
تراشیده از در قدیم جهت خود تا بونی ذنب داد و در سنه خمس و خمسین و خمسائه برض
موت گرفتار شده روی بدرالقرار نهاد **ذکر المستنجد بالله ابوالمظفر یوسف بن محمد**
و بیان آنچه در ایام اقبال او واقع شد از نیک و بد منتقبان آثار
سابقه و مستحفظان اخبار لاحقه آورده اند که ولادت یوسف بن مقفی
در عرّه رجب الاخر سنه عشر و خمسائه اتفاق افتاد و چون بس رسد و نیز سید
منصب بابت عهد خود بدو داد و او را **المستنجد بالله** لقب نهاد اما در وقتی که

مقفی بکرات موت گرفتار گشت بسرو کیش ابوعلی داعیه خلافت نموده مادران
 بسزای او ارکان دولت رشو تنها قبول کرد که بعد از وفات مقفی ابوعلی را بر بند
 خلافت نشانند انجاعت گفتند که دست بیعت بستند داده ایم حالا بچینا و بل نقض
 عهد نایم مادر ابوعلی گفت که چون مستجد بدین بدر آید من خاطر
 از مر او فارغ گردانم نگاه جمعی از کثیر کارزار دادند در کین نشانند
 که چون مستجد بای دران خانه نهند دست بردی نمایند و یکی از فواجه سرایان
 برین کیدت اطلاع یافته صورت قضیه امروض عضدالدین کلاوارا استادالدار
 میکشد گردانید و عضدالدین مستجد را بتنه نموده او در غایت اجتناب نزد بر رفت
 و چون مقفی رخت سفر آخرت بر بست و مستجد بر سنده خلافت نشیت ابوعلی را
 با مادرش محبوس کرده جمع آن کینز کارزار در وجل افکند و مستجد بود فور فراست
 و کجاست موصوف بود و تمهید بساط عدالت و رعیت پروری معروف
 مقرر پیشه را همیشه منزجر می ساخت و هرگز گوش بجانب تهن ساعی و نعام سینه
 انداخت نقلت که مستجد موسی محبس بیکه از غمازان فرمان فرمود و آن
 شخصی مدتی مدید در زندان مانن مردمی از ووسنان او بعض مستجد
 رسانید که اگر از موفخ خلافت حکم باطلان ان دوست من صادر کرد
 تقبل ینمایم که مبلغ ده هزار دینار بخزانده عامره رسانم خلیفه جواب
 داد که اگر تو مانند آن غماز شریری دیگر پیدا کنی که محبوس کردانم من بشکرانه
 ده هزار دینار بتوانعام میکنم وزارت مستجد تعلق بوزیر پدرش عون الدین
 یحیی بن محمد بن سپهر میداشت و عون الدین بمعاونت رای صایب و منظر
 تدبیر ثاقب کامبغی بمشبتان امر و نعام می نمود و در تئید مسایله
 احکام شرع شریف و تمهید قواعد ملت مینف مها اکن سعی فرمود

داود در سنه تین و خمسه و فات یافته شرف الدین ابو جعفر بن احمد بر سنه و زارت
 نشت و در سنه احدی و ستین و خمسه **شیخ محی الدین عبدالقادر جیلانی** بمجاور فخر
 سجانی بوست و محی الدین عبدالقادر بن ابی صالح موسی بن ابی عبداللہ بن محی
 بن محمد بن داود بن موسی بن عبداللہ بن الحسن بن الامام حسن علیہم السلام و مادر
 شیخ محی الدین عبدالقادر ام الحیر فاطمہ دختر ابو عبداللہ الصومعی الزاهد بود **ابو عبداللہ**
 صومعی از جمله مشایخ چیلان است بنا بر آن شیخ محی الدین عبدالقادر در جیلان
 کویند و تولد آنجناب در کیلان فی سنه سبعین و اربعه ماسه احدی و سبعین و یک
 نمود و چون سن شریفش بہترده سالکی رسید فی سنه ثمان و ثمانین و اربعه ماسه
 تشریف قدم از انی فرمود و در آن دیار بدرجه فضل و کمال رفتی **ترتیب** از انجناب
 کرامات و حواری عادات بحیر ظہور رسید چنانکہ در کتب مبسوطه مطبوعہ در نفحات
 از شیخ شہاب الدین سروردی ویست کہ گفت شنیدم از شیخ محی الدین عبدالقادر
 کہ میگفت کل ذی علی قدم بینی و انا علی قدم جدی صلی اللہ علیہ وسلم و ما رفع المصطفی
 صلی اللہ علیہ وسلم قدم الا و وضعت قدیمی فی الموضع الذی رفع منه قدمه الا ان
 قدما من اقدام النبوة فانه لا سبیل الی ان بنا لہ غیبی و در سنه انہن و ستین و خمسه
 صاحب رضایف تاج الاسلام **حافظ ابو سعید عبدالکریم بن محمد بن منصور السعید**
 کہ محدث مشرف بود از جهان فانی زودی بعالم جاودانی آورد و در سنه ثلث و ستین
 و خمسه **شیخ ضیاء الدین ابوالنجیب عبدالقادر السمرودی** کہ شیش ہزار دہ
 واسط بابو کر بن الصدوق رضی اللہ عنہ میرسید و در اکثر فنون مصنفات مفیدہ
 دار جهان فانی را و داع کرد و در سنه ست و ستین و خمسه ایستند برین شدہ
 کلشن حیات را و داع نمود مدت خلافتش یازدہ سال و یک ماہ بود و او قاضی
 بیجاہ و شش **کر المستفی بنور اللہ ابو محمد حسن بن یوسف المستفی** طلوع انوار طلعت مستفی

در سنه ثلثین و هجدهم از مطلع ولادت اتفاق افتاد و او در اسم و کتبت باقره
 العین شاه ولایت امام حسن علیهما السلام و الهی سعادت موافقت دست دارد
 و هیچ یک از خلفا را این دولت بیست و نبد پرفت و سم در روز فوت مستنجد ^{مستند}
 از نور وجود مستضی صفت ضاءت گرفت و او در آن روز هزار خلعت قیمتی برداشتم
 و بساط عدل و احسان و بنای بر دانستن مبسوط نمند گردانید طغیان قطب لدین
 قیما و هلاکت او در ایام دولت مستضی بوقوع پیوست و مستضی در سنه خمس و سبعین
 رخت مغواخت بر بست اوقات طلاقش نه سال مشقت ماه بود و زمان حیاتش سی
 و نه سال و وزارتش در او ایل بعضد الدین بن رئس الر و سواد را و از نظر الدین
 ابی بکر العطا و تعلق داشت **کت در بیان عصیان و طغیان قطب لدین قیما**
و ذکر انتقال بعضی زاغره و اشرف از عالم نابا بدار بر القوار ارباب اخبار
 آورده اند که در او ایل ایام دولت المستضی نور الله قطب الدین قیما را غبار تمام
 یافته زمام منصب امیر الامرای در قبضه قدرت او قرار گرفت و بطریقه استفاد استبداد
 در کلیات و حیاتیات مهم ملک و حال دخل نموده بی مشورت خلیفه امور انام را افضل
 میداد و اگر حکمی مخالف مزاج او از موفی خلافت صادر می شد بسمع قبول نمی شنود
 و مقتضای رای غلط غای خود عمل میفرمود بالاخره کار بجایی رسید که در سنه سبعین
 و هجدهم قیما قصد گرفتن ظهیر الدین عطار که در ملک مخصوصان خلیفه منظم بود کرد و ظهیر
 الدین بدار الحلا و کریحه قیما را تشنه و تاراج در خانه اش زد و با بعضی زامرا و جمعی کثیر
 از اهل غوغا و تاشا ردی بقصر خلافت نهاد تا ظهیر الدین را از خلیفه بستاند و چون
 او از او دخام طوایف نام بگوشش مستضی رسید و دانست که منشاء آن فتنه کیست
 بر ایام کونک رفته و حودر ابردم نموده فریاد زد که ایها الناس قیما را بس
 از حد خود فرار می نهد اکنون اموالش از شماست و خون او از ما مردم عام

که این سخن استماع نمودند متوجه منزل قطب لیدین گشته و قیام خود را بهز جمله در سراندهفته
 هر چند خواست که مردم را از غارت مانع آید میسر نشد بلکه از بسیاری ضایع که برادر
 سزایش جمع بودند توانست که بیرون رود عاقبت دیواری سوراخ کرده بطرف موصل
 شتافت و در اثناء راه از تشنگی و حرارت آفتاب بی تاب شده عنان غمبت بعالم آفرین
 تافت نقلست که تجمل و حشمت قطب لیدین قیام بر تپه رسیده بود که در مستراح
 خانه خویش بزنجیری از طلا او بچینه بود که بعد از قضا حاجت چون بر خاستی
 دست دران زد و در جی بزرگ از طلا مسبک مملو از مشک و عنبر دران
 خانه نهاده بود تا از کثرت بوی خوش تن بخاست بشامش نرسد در روضه
 الصفا مسطورست که دران روز که مردم اموال بیمار را غارت میکردند مغلوکس
 دران خانه پنج خریطه فلورس یافت و از بیم مردم بقوت که بر سر راه بودند توانا
 که مال را بهر جی بیرون برد بنا بران سائل گشته ناکاه چشمش بر دیدگهای اش
 افتاد که در مطبخ همیا بود و فی الحال خسر بطهراراد در یکی انداخته از او بر سر نهاد
 و بیرون دو بد صلابی که او را بد آن دیدند در خنده شدند و او در رفتار تجمل
 نموده میگفت که من چیزی میبرم که بالفعل عیال و اطفال من از آن محفوظ شوند
 و در ۵۶۷ صاحب تفسیر و شارح صحیح سنن **ابوالحسن علی بن عبدالله بن خلف**
بن محمد لاندلسی وفات یافت و در سنه احدی و سبعین و شصت و هفتاد و شصت شام
ابوالقاسم علی بن الحسن بن هبته الله بن عاکر بعالم آفرین شتافت در تصحیح المصابیح
 مذکورست که این عساکر تاریخی است در مقدار دو و دو مجلد که تألیف مثل ان
 کتابی نون مرتبه است نیست **ذکر الفاضل لیدین الله ابو العباس محمد بن المستفی**
نور الله چون چراغ علم مستفی بسبب محبوب صرصر اصل بی نور گشت
 ناهر بر حسب وصیت پدر بر سر مندر خلافت نشست و او بحدت ذمیر وجود

طبع و وفور فطنت و کثرت فضیلت انصاف داشت و دقیقه از وقایع
 امور مملکت و احوال سپاهی و رعیت نامعلوم نمیکداشت در ایام دولت
 خود در رواج شریعت غرا کوشیده اکثر نامشر و عات را بکذاخت و در تقمیر و ترویج
 بفاع خیر سعی نموده مساجد و خوانق و مدارس و رابطه معمور ساخت شبها بنفش خویش
 در کرد محلات و دور بغداد سی می نمود بقدر مقدر استراق سمع و استفسار طول
 میفرمود و پوسته جاسوسان او در اطراف امصار آمدند میکردند و از کلیات و جزئیات
 حالات سلاطین و حکام و لوازم استعلام بجای می آوردند و ناصر که در عمارت
 و ضیافت مبلغهای کلی خرج می نمود اما بجمع اموال مصادره اغنیا بغایت مشغول
 جناح در ایام دولت او هر تاجوی که در بغداد روی بعالم آنوقت می نهاد تمام حیات و متروک
 را بناحق تصرف کرده فلسفی بود نه سبب بنیاد و توجه سلطان محمد خوارزمشاه بجانب
 دارالسلام نیست انکه سید علاء الملک زمدی را بر سر مذخلافت نشاند در اوقات
 زمانه می ناصر بوقوع پوست و هم در آن آوان از صولت جلایخان اساس پادشاهی
 خوارزمشاهیان در نیم شکست و در لشکر ناصر مرخص شده از جهان گذران رحلت نمود
 مدت حیاتش بقول حافظ ابرو شصت و نه سال و دو ماه و بیست روز بود و زمان
 خلافتش چهل و شش سال و ده ماه کشید و ایام دولت هیچ یک از عباسیان این
 مقدار ممتد نکرد مؤید الدین ابو عبد الله محمد بن علی که معروفست باین قصه
 و جلال الدین ابو المظفر علی بن هبه الله البخاری و ابو الحسن ناصر بن محمد بن
 بن حمزه الحسینی و مغز الدین بن ابی الحدید در سلک وزیران ناصر منتظم بودند و در طریق
 راستی و شیوه کونا ه دستنی سلوک می نمود **کفتار در بیان ششم از وقایع ایام**
صلوات ناصر بن الله و ذکر وفات زمره ارباب علم و اصحاب
یقظه و انتباه هوشمندان اگاه و مومنان فضیلت پناه آورده اند که چون

ناصر خلیفه در امر حکومت استقلال یافت و بر تو شعله مهابت و سیاست او بر وصال
احوال ساکنان و ولایات نافذ در سنه شصین و هجدهم موالدین محمد بن قضا
که منصب وزارت داشت لشکری داده بجانب حورستان روان کرد و این قضا
شرایط اتهام و اجتهاد رعایت نموده آن مملکت را بجزوه دیوان خلیفه در آورد و در
ثلث و ستانه سحر که ملوک ناصر و مالک خودستان بود بعضی از ولایات کرستان را بر
سخر فرمود و در سنه اربع و ستانه ناصر حکم کرد که ربيع و شراب اجناس مواشی بچکس
تغاشانند و آن قاعده مذمومه را منسوخ دانند و در غلته سلطان محمد خوارزمشاه که از نام
خلیفه برنجیده بود با سیصد هزار سوار سحر گزار بصوب دارالسلام بغداد توجه فرمود و بفرست
انکه مبنای دولت آل عباس را بست گرداند و سید علاء الملک تردی را که از اجله
سادات بود بر سرند خلافت نشاند و چون این خبر در دارالسلام بغداد شایع گردید همه
خلیفه شیخ شهاب الدین سهروردی را جهت مصالح روان گردانید و شیخ شهاب الدین
در حد و دهمدان باردوی سلطان محمد رسین کثرتی دید که در حوصله قوت میخورد و نمیکنید
و شیخ بعد از سعی و تردد بسیار رخصت حاصل کرد که با خوارزمشاه ملاقات نماید و
بادار رسالت خلیفه بغداد زبان بگشاید و چون بخاک خوارزمشاه درآمد سلطان محمد
دید جامه های بی تکلف پوشیده و بر تو شکی نوشته و شیخ نسب عمل نموده سلام کرد اما سلطان
از غایت بکبر لب بجواب نکشود بلکه اجازت جلوس نیز فرمود و شیخ همچنان بر بابی ایستاده
بلغت عربی خطبه خواند و سخن را بدکردار و لاد عباس رسانید قضا ایل انجمن را
تعداد کرد و ناصر را اختصاص نموده بعضی از صفات پسندیده او بر زبان او در حدیث
روایت فرمود که مبنی بود از ترک بداد آل عباس ترجمان مضمون این سخن را
بعضی سلطان رسانیده خوارزمشاه جواب داد که ایچ این شخص از اوصاف ناصر است
میکند غیبه واقع است و چون من بغداد در رسم بزرگی را که موصوف بدین صفات

این کتاب در کتابخانه
موزه و کتابخانه
جمهوری تهران
ثبت شده است
شماره ثبت: ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰
تاریخ ثبت: ۱۳۰۰/۰۰/۰۰

باشد بر سر بر خلافت خواهم نشاند و اینچنینکه بد که رسول صلی الله علیه و سلم از انبیا ایشان
 نمی فرموده کسیان قوم را در خانیان که هم از ایشان بوده و اکثر ذریت عباس در زندان بودند
 کشته اند و حال آنکه در آن زمان جمعی کثیر از عباسان بفرمان ناصر در زندان بودند و شیخ
 این جواب استماع نموده و از رخگام بیرون آمدیم بغداد دستافت و کیفیت گفت و شنود
 بوضع ناصر رسانید و ناصر متوهم و خائف گشته بترتیب سبب قلعه داری مشغول شد و چون
 سلطان مجد بقصد جلوات رسید در اوایل فصل خریف حریف سر ما و لشکر برد دست برد
 نمود که دست و پایی بسیاری از سپاهیان از کار و رفتار باز مانع و برف فراوان بایزه
 اکثر چهار بابان تلف شدند بنا بر آن سلطان عنان غنیمت بصوب خوارزم معطوف
 ساخت تا سال دیگر بر آن سفر کرده از ناصر خلیفه انتقام کشد اما بواسطه مخالفت جنکین فغان
 و هجوم مغولان مجال نیافت چنانچه شمه ازین معنی در محل خود سمت تحریر خواهد پذیرفت انشاء
 تعالی بیوت پیوسته که در اوایل اوقات خلافت ناصر فی ۷۷۰ **خواجہ احمد بن خواجہ مورود**

چشمی وفات یافت و او در سبع و هجده ساله متولد شده بود و بعد از وصول
 بس رشد و تندر و فقیهت چشمت فایم مقام پدربزرگوار خود گشت و مدتی تربیت مریدان
 و مستغیدان قیام نموده شبی حضرت رسالت را صلی الله علیه و سلم خواب دید که فرمود ای احمد
 اگر تو مشتاق مانیستی ما مشتاق تویم بنا بر آن احمد سبب موافق پیدا کرده روی بجدین طلیه آورد
 و بعد از طواف روضه مقدسه خیرالانام علیه السلام و گزاردن حج اسلام مراجعت فرموده
 بغداد دستافت و در خانقاه شیخ زین العابدین سهروردی فرمود آمده شیخ او را تعظیم
 بسیار نمود و ناصر خلیفه بنا بر خوابی که دیده بود حواجا احمد را طلیه و وظایف اکرام
 و احترام تقدیم رسانید و مبلغی برسم تحفه منظر خواجہ احمد آورد آنجناب جهت
 خاطر خلیفه اندکی ازان برداشته چون از مجلس بیرون آمد همه را بر نفرات قسمت
 نمود و بجانب خراسان توجّه فرمود و در ۷۸۰ **محمدت** و مورخ اندلس **الواقف**

خلف بن عبد الملك القرطبي وسيد عابدی احمد بن ابی الحسن الرضایی و فقه
یاقتد و سیدی احمد رضی الله عنه از اولاد اجداد امام عالم فقام موسی الکاظم علیه السلام
بود و جمال حالش بحالات صوری و معنوی را ایشان داشت در کتب سلف و خلف
از وی کرامات و حوارق عادات بسیار منقولست و در **۸۱۴** صاحب التفسیر
ابو محمد بن موسی خادمی الهدایمجان جاودانی شتافت و در **۸۱۷** شیخ شهاب
الدین الشهروردی المقبول در حلب قرین انواع عقب راه سفر آخرت پیش گرفت
در نجات مذکورست که نام شیخ شهاب لدین مقبول بپی بن حبش و او در حکمت
مشابان و اشراقیان بحر می تمام داشت و در ان ابواب تفسیرات لایقه و تالیفات
را بقیه نمود و بعضی او را بدانتن علم سبب استند و حکایت کرده اند که روزی شیخ
شهاب لدین با جماعتی از دمشق بیرون آمد و بر مژ رسید همایش گفتند ما را کسر
کو سفند ضرورتست و ده درم بزکمانی که مالک کو سفندان بود داده کو سفندی بزرگ
گرفتند زکمان آغاز مضایقه کرد که کو سفندی خود زبیر بد شیخ اصحاب گفت شمار بود
و کو سفند را ببرد که من و براهش نمود سازم ایشان برقتد و شیخ باز کمان آغاز نکاله
نموده در باب نسلی خاطر او سخنان میگفت تا مصاحبانش مقدار بی مسافت
کردند انگاه از عقب ایشان در دویدن آمد و زکمان نیز در پی وی دوین فریاد
میزد چون بوی رسید دست شیخ را گرفت و بکشید که کجا میروی آن دست از نشانه جدا
و در دست زکمان همانند و خون از ان میرفت زکمان بترسید و دست و پرا بیدافت
و دیگر بخت و شیخ از ابر داشته باران پیوسته و حال آنکه مندی بی در دست و بی
بود و از آنجیز زکمان مشاهده نموده اثری ظاهر نبود در ناراج امام باغی مسطوبت
که شیخ شهاب لدین در آخر عمر متهم شد با آنکه در اعتقاد موافق حکما متقدمین است
بنابر ان علماء حلب فتوی نوشتند که قتل وی واجب است و حاکم حلب او را حبس کرده

بخوبی بگشت و قوی آنکه شیخ را نماز عا بن بردار کشیدند و روایتی آنکه طعام از وی
 بار گرفته تا بمردمت عمرش سی و شش لایسی و هشت سال بود و در **847**
 ابو الفج عبد الرحمن بن علی بن محمد بن علی المعروف بن جوزی فوت شد و نسب این
 جوزی بامیر المؤمنین ابو بکر رضی الله عنه میرسد و او در انواع فنون و اضا و علوم
 مانند تفسیر فقه و طب و سیر و تواریخ و اخبار و جیدار و ارد فرید اعصار بود و از مصنفان
 تلیغ و منتظم و اعمار الاعیان در میان طوایف انسان مشهورست و نکات آن کتب در
 مؤلفات علما و فضلا منقول و مذکور در تاریخ امام باغی مسطورست که ابن جوزی از سفر
 سن ناهم در بغداد بموعظه و بوضیحت اشتغال مینمود و بر بالایی منبر سوالات مردم را
 جوابها میداد و میگفت از جمله آنکه نوبتی در باب تفضیل امیر المؤمنین علی و امیر المؤمنین ابو بکر
 رضی الله عنهما بیان شیعیان و سببان نزاع کلی بوقوع پیوست و بعد از ختم قال هر دو طاهر
 بجما که ابن جوزی راضی شدند در محلی که بموعظه مشغول بود و بجای آوردن کلمه یکی از ایشان
 در برابر منبر ایستاد و سوال کرد که افضل صحابه رسول صلی الله علیه و سلم علی بن ابی طالب است
 یا ابو بکر صدیق رضی الله عنه و چون رعایت جانب فریقین در آن زمان لازم بود ابن جوزی
 جواب داد که افضلها من الله و فی الحال از منبر فرو آمد تا بسبب عاده سوال گشت معنی این
 عبارت بهم نیاید کرد پس شیخان گفتند که سخن ابن جوزی این معنی داشت که ابو بکر افضل
 است زیرا که دختر او عایشه رضی الله عنها در خانه رسول صلی الله علیه و سلم بود و شیعیان
 بر زبان آوردند که مقصود ابن جوزی از آن عبارت آنست که امیر المؤمنین علی علیه السلام
 افضل است زیرا که دختر بی بی سلوات الله علیه و آله در خانه او بسر برد و هم درین سال
 شاه سبجان که ملقب و موسوم است بر کن لدین محمود از عالم انتقال نمود و در **609**
 ابو الکلام فضل الله النواقی که در حدیث شیخ ابن بخاری بود از جهان نقل
 فرمود و او در سال بانصد و سیزده بوجود آمدن بود و بعد از وصول بسن رسید

مطلقاً افضل علی بن ابی طالب
 است یا ابو بکر صدیق

و نیز در تحصیل علوم مساعی جمیله بتقدم رسانیده فاضل کامل شد و هم درین سال قدوسی
 الحشیش و زبیدی المنیرین صاحب المصنفات ابو محمد عبد الغنی بن عبد الوالد القندی
 و ابو محمد قاسم بن هبته الله بن عساکر بعالم آفرین رفتند و در سه ای و ستانه ناصر
 منصب وزارت خود را بسید ابوالحسن ناصر بن مهدی بن حمزه الحسینی نقویض نمود و بانجا
 در اوایل حال ساکن خطه ری بود و در وقتی که خوارزمشاه بران ولایت استیلا یافت
 بدار السلام بغداد شتافت و در سه ای و ستانه در اوایل حجاجی الاخری سیداربع و ستانه
 ناصر فرقه عزل برورق حاکم کشید اما نسبت بانجناب طربین لطف واحسان سلوک سیدانش
 و در صنف محرم الحرام ۷۶۰ شیخ روزبهان شیرازی از عالم مجازی انتقال نمود و ابو
 ابو محمد بن ابی نصر البعلی و شیخ روزبهان در علوم عقلی و نقلی مهارت کامل حاصل داشت
 و مدت پنجاه سال در جامع عتق شیراز هفت بر نصیحت طلابین می گماشت تفسیر عرسیس
 و شرح سطیحات عربی و فارسی و کتاب لاناوار فی کشف الاسرار از جمله مولفات
 اوست و هم درین سال وفات افتخار العلماء المنیرین فی الملله و الدین الرازی که نزد اصحاب
 علم منطق و کلام و حکمت ملقب است با مام و وقوع یافت و ابو عبد الله محمد بن عمر بن
 القرظی البصری و ابانجناب طربستانی الاصل بود و در ماه رمضان سنه اربع و اربعین
 ماسه ثلث و اربعین و هجده در ولایت رومی ولادتش روی نمود و بنا بران او را
 رازی گویند و امام محمد الدین رازی در اوایل حال هم دران ولایت زود پدر خود
 بتحصیل علوم مشغول میسوزمود تا وقتی که والده او فوت شد انگاه بسنان شتافت
 پیش کمال سمنان در کسب کمالات نفسانی اهتمام کرد و بعد از مدتی بزنی با کشته
 در سلک نلامه مجد جیلی که از جمله شاکردان غرالمبے بود انتظام یافت
 انگاه بخوارزم شتافت میان او و علما آن دیار در باب اختلاف مذاهب مناظر

بوقوع پیوست و امام فخرالدین الرازی از حواریان ماوراءالنهر رفته در آن بلاد
 بنامیان او و علما مباحثات اتفاق افتاد و بری بازگشت و از وی بعضی سخن
 کرده حکم آن دیار سلطان شهاب الدین الغوری در اکرام و احترام آن زین
 علما نام مبالغه تمام نمود و انگاه امام فخرالدین بخراسان رفته در بلده فخره مقیم شد
 بدرس و وعظ مستعد نمود و حکام و اشراف و اعیان آن بلده در باقیظیم و کرم او اعتقاد یافتند
 کردند که نزدیکی بر آن نتواند بود در تاریخ امام یافعی مسطورست که امام فخرالدین رازی بقایا
 جیل و باوقاف ختم بود و هرگاه سوار می شد قریب بصد کس از طلب علوم در کتاب و پیاده
 میفرشتند و او در اصناف علوم و انواع فنون تصانیف شریف بسیارست مانند تفسیر
 و مطالب عالی و نهی بالمعقول و کتاب الاربعین و محصل کتاب البیان و البرهان و مباحث
 مشرقیه و مباحث عمادیه و تهذیب الدلائل و عبون المسایل و ارشاد النظر و احوال المسایل
 النجاریه و تحفیل الحج و کتاب الزئبد و معالم و ملخص و شرح عیون الحکمه و شرح السماء اللد
 و شرح مفصل و شرح و چیز و شرح کلمات قانون و له مختصر فی الاعجاز و مواخذات
 جده علی النجاة و رساله فی علم الفزاسه و غیر ذلک من الکتب الرسائل و فواتح العام
 فخرالدین الرازی در سنه مذکوره در روز دوشنبه که عید فطر بود در بلده هرات روی
 نمود در جنابان آن بلده فخره قرا و مشهورست و هشتکاه جمهور مردم نزدیک بود
 و در همین سال **ابو بقا عبد الله بن المحسن العکبری النخوی** بعالم افرودی پیوست
 و او در نخوشا کردانی محمد بن المشابست و در حدیث تمبید الی الفتح محمد بن عبد الباقی
 المودف با بن البطحی در تاریخ امام یافعی مسطورست که و لم یکن فی آخره عمره فی عصره
 مثله فی فنونه و کان الغالب علیه علم النحو و تصانیف مفیده منها شرح کتاب اللعاب
 لابن علی الفارسی و شرح دیوان المتنبی و اعاب القرآن الکریم و کتاب اعراب الحدیث
 و کتاب شرح الملح لابن جنی و کتاب الالباب فی علل النحو و شرح المفصل للزمخشری

و شرح المقامات الطبری و غیر ذلک و در جمادی الاولی سنه سبع عشر و ستانه سید
 ابوالحسن الحسینی که در جمادی الاخری سنه اربع و ستانه از وزارت ناصر مؤول شده بود
 از عالم انتقال نمود و در روضه طیبه امام موسی کاظم رضی الله عنه مدفون گشت و در
 ثمان عشر و ستانه شیخ **قطب الدین حیدر** راوه که جماعت حیدر بان بوی منسوب
 اند فوت شد و در قصبه زرب از ولایت زاوه و محمولات مدفون گشت کوبندش
 سببان در حق او این رباعی نظم نموده **رباعی** رندی دیدم نشسته بر خشک زمین
 بی کف و نه اسلام نه دنیا و دین • بی حق نه حقیقت نه طریقت نه یقین • اندر و در جهان
 کرا بود زهره این • و در سنه عشرین و ستانه مولف معنی و دیکر نقضایف **عبدالله**
 بن احمد بن محمد بن قدامه المقدسی بجوار مغفرت قدوس نقل نمود لقبش موفی بود
ذکر الظاهر بالله ابو النصر محمد بن الناصر الدین الله علما اخبار را خبر نموده اند که ناصر
 در اربت مد احوال محمد را دیده عهد ساخته او را الظاهر بالله لقب نهاد و بعد
 از چند گاه از وی رنجیده بر دیکر خود را که علی نام داشت بولایت عهد تعیین
 نمود و علی در زمان حیات پدر زحمت بعالم دیکر کشیده باز محمد ولی عهد شد
 اما اکثر اوقات در حبس بگذرانید و چون ناصر وفات یافت کار و اصاع از وی
 باطن و ظاهر بخلاف ظاهر منفق گشته با وی بیعت کردند و او در آن وقت پنجاه
 و دو سال بود و میکفت و کاسه که بقال نماز دیکر باز کند پیدا است که چند
 سودا نماید بثبوت پوسته که ظاهر خلیفه عدالت شاعر دین دار بسند بر آید
 بود و در ایام اقتدار خویش بقدر امکان در مظالم نمود و مردمی را که جهت اموال بوان
 مجوس بودند از او فرمود و بخلاف پدر منبیا ترا از افشا اسرار منع کرد و بعد
 از عمر بن عبدالعزیز رحمه الله بحسن سیرت و بیحکس منسب خلافت نشست و
 از علما و فاضل امام **الدین ابو القاسم عبد الکریم بن الدافعی** با ظاهرا معاصر بود

داود بود

و او با وجود صعود بر معارج علم و کمال بنظم اشعار مشغولی مینمود این رباعی از جمله
 منظومات اوست که **رباعی** در جامه صوفیست ز ناز چه سود در صومعه رفته دل ای بار
 چه سود ز ناز ارکان راخت خود میطلبی یک راحت و صد هزار از ار چه سود محر
 و تدوین و شرح صنوبر و خباز جمله مؤلفات رافعی است و او در سنه **۶۲۳** در قزوین عالم
 عقیقی پیوست و در روز جمعه سیزدهم ماه رجب سنه مذکوره ظاهر نیز رخت
 سفر آخت بر بست زمان حلافتش نه ماه و چهارده روز بود و مؤید الدین بنی
 بوزارتش قیام مینمود **ذکر المستنصر بالله ابو جعفر منصور بن الطاهر بالله** هازد که
 ظاهر بار اده ملک فادر وفات یافت اشرف و اعیان بغداد با مستنصر بیعت نمود
 و او نیز مانند پدر بصفات حمیده و سمات بسندیده انصاف داشت و در ایام دولتش
 رایت عدالت و رعیت پروری و لواهی سخاوت و مرحمت کسری برافراشت
 در ترویج بقیاع خبیر و ابواب البر مساعی جمیله تقدیم رسانید و در هر جمله از محلات
 بغداد ضیافتخانه معمور کرانید و در آن ضیافتخانهها پوسته الوان اطعمه معدومها بودی
 و در بیالی ماه رمضان در اطعام و انعام فزونی نام بیشتر مبالغه نمودی و همچنین
 مد رسه که از مستنصر به میکفتند در بغداد بنا کرد و در آن بعقب چهار مدرس
 مقرر ساخت و گفت که در هر درسی نضت و یک کس را از معیبه و طلبیه و طیفه دهند
 و جهت ایستادن ماکول و مشروب و سایر ما بخاج معین گردانید و دارالشفاء و
 دارالفرقة نیز احداث کرده مستغلات نقاع برین بقیاع وقف نمود و تولیت آنرا
 برای صوابانهای مولید الدین ابوطالب محمد العلقمی تفویض فرمود در تاریخ و صفای
 مذکورست که روزی مستنصر با یکی از مخصوصان در بیوتات حرایب خویش میر میفرمود
 ناگاه بر حوضی رسید که از در اسم و دنیا نیز مملو بود و گفت با ما اجل چندان امان دهند
 که این اموال را بر طبق دلخواه صرف نمایم آن مقرب ز شنیدن این سخن متنبس گشت

خلیفه از سبب خنده بر رسید جواب داد که نوبتی در خدمت جد تو انامر بن ابی الله
 بدین مقام رسیدم و مقدار دو شبر ازین حوض خالی دیدم نامر فرمود که آیا چند
 مهلت باجم که آنچه ازین حوض خالی مانده برگردانم اکنون بجهت استماع این
 دورای مختلف مرا خنده آمد در روضه الصفا مسطورست که روزی قریب
 بعید مستنصر بام دار الحلا ذصعود نمود و مناسبت فرمود که در اکثر باهما ما کلمت
 اند و از وزیر سبب این حرکت را سوال کرد جواب داد که مردم انواب خود مشتت اند
 تا در روز عید پاک باشد مستنصر فرمود که من نمیدانم که اهل بغداد چنان مغلوب
 اند که در روز عید جهت خود جامه نونینوانند و دخت بعد از آن رزگران بفرمان
 او بنا در قطلای ساخته و ملازمان آستان مکترا شیان آنها در امکان کرده
 نهاد بخانه بغدادیان می انداختند وفات مستنصر در سنه **۶۴۰** روی نمود اوقات
 حیاتش پنجاه و یکسال چهار ماه و زمان حلافتش شانزده سال و ده ماه
 و چند روز بود در ایام دولتش موبد الدین محمد فی و بقر الدین محمد بن القاسم
 نبوت با موزارت مشغول گردیدند **و کربعضی از علما و اکابر که معاصر بودند**
با مستنصر بن طاهر یکی از اهل فضل و کمال که در زمان حلافت مستنصر
 مرجع افاضل حجت مال بود **شیخ فریدالدین عطار نیشابوری** است شمایم آثار
 معارف و مناقب آن شیخ بزرگوار نه جنان و چند ان بمشام طو ایفانسان رسید
 و میرسد که احتیاج بشرح و بیان داشته باشد و مصنفات و منظومات انجناب
 مانند کتاب منطق الطیر و دیوان غزلیات بغایت مشهورست و اسرار توحید
 و مواجده که در آن نسخ اندراج یافته غیر محصور و بروایت نقیحات شیخ عطار
 در سنه سبع و عشرين و ستانه بردست کفار شهید شد مدت عمرش صد و چهارده
 سال بود و دیگری از افاضل زمان مستنصر **ابوالحسن غزالدین علی بن محمد الجری**

است که در میان ارباب اخبار باین اثر اشتها دارد و او در موصل قامت داشت
 و همواره همت بلند نهد بر تصنیف و تألیف می گماشت و از جمله مصنفات آن جناب
 تاریخ کامل بغایت مشهورست و زکات و حکایات آن در مولفات متأخرین منقول
 و مسطور و این اثر کتاب انساب بن معانی را انتخاب کرده در آن منتخب بر اغلاط
 مصنف شرط نموده بجای آورد و آنچه از این معلوم فوت شده بود اضافه
 نمود و آن منتخب در سه مجلد است و اصلش در شش مجلد و دیگر یکی از مولفان
 این اثر کتاب معرفت الصحابه است در شش مجلد و فاشش در سه تالیف
 و ستانه اتفاق افتاد و دیگر از **ابن ماجه** است **فارض** است و شیخ العارف
 شرف الدین **عمر بن علی الجوی** و **نسب بن فارض** بقبیله بنی سعد می بود
 دو مولدش بلخ فخره مصر است و فوت او نیز در آن دیار اتفاق افتاد
 دیوان اشعار بلاغت انارش مشهورست و قصاید کثیره الغوابه اش
 بر انواع حواطر اکابر و افاضل مسطور و بسیاری از علماء و اهل تصوف
 آن قصاید را شرح نوشته اند و نکات ابیات فصاحت ابیاتش را بر صحیفه
 نگاشته و فوات این فارض در دوم جمادی الاولی سنه اثنین و مئین هجرت
 روی نمود و در دامن جبلی از جبال بزرگ مصر مدفون شد و در سه
 مذکور **شیخ الشیخ بغداد ابو حفص شهاب الدین عمر بن محمد السمرقندی**
 روی بعالم آفرین نهاد و او از اولاد امیر المؤمنین ابو بکر بن ابی قحافه بود و در
 ماه رجب سه تولد نمود و در اوایل سن رشد و تمیز تحصیل کرده بعد از آن
 بیادت و ریاضت و موعظه و نصیحت مشغول گشت و در هر باب تصانیف مفید
 بقلم آورد و کتاب عوارف و رشح التصایح و اعلام التقی و مشتمل از آن جمله است
 حمد الله مستوفی گوید که یونقی بعض یکی از خلفاء بغداد رسید که شیخ شهاب

الدین در دو رکعت نماز یکنوبت ختم کلام حضرت عت می کند و هر روز چهار
ختم وظیفه دارد و جهت امتحان شیخ را طلبیده با حضار حفاظ نیز فرمان داد
و شیخ را گفت تا بتلاوت اشتغال نماید و آنجناب در کمتر از سه ساعت قرآن را
از اول تا آخر بر وجهی قرائت کرد که مستحسن حفاظ افتاد این رباعی از
نتایج طبع شیخ شهاب الدین است **رباعی** در آن بختی برای آنکه بخت بارش نبود
چرا خوردن اندوه تو کارش نبود در عشق تو حالش باشد که هم با تو وهم
بی قرارش نبود و در همین سال **ابو عبد الله محمد بن سعد بن یحیی الواسطی الموح**
وصاحب تاریخ ابوالبرکات مبارک بن احمد المستوفی منوفی شدند و در سنه
ثلث و ثلثین و ستمانه صاحب التصانیف **حافظ ابوالخطاب عمر بن حسن بن علی**
در بلده مصروفات یافت و در سنه ثمان و ثلثین و ستمانه مقدس ای اهل تصوف
شیخ محی الدین العوی وفات یافت و هو ابو کر محمد بن علی بن محمد الطایب اطاع
ولادت آنجناب در مرسد از بلاد اندلس در شب دوشنبه مندم ماسک
رمضان سنه سنین و خممانه دست داده بود و چون او سن رشد
و تمیز رسیده بلاد روم رفته مدتی مدید آنجا ساکن گردید بعد از آن
بدمشق شتافت و بقیة ایام حیات را آنجا بیا مان رسانید و در پست
و دوم ربیع الاخر سنه مذکوره فوت شد در دامن جبل قاسیون که اکنون بصلیه
مشهورست مدفون گردید و شیخ محی الدین را صوفیه بعظم شان و علو مکان
و انصاف بصفت کرامات و حوارق عادات اعتقاد دارند و او را در سکه
اکابر و بیا و اعانم اصحاب علم و تقوی می شمارند و طایفه از علما و فقها
بخلاف این عقین نموده اند و بر توفات او اعتراضات فرموده و الله تعالی
اعلم بحقیقه الحال و در نجات مسطورست که یکی از کبار مشایخ بغداد در کتاب

شیخ محی الدین کناسی جمع کرده است و در اینجا آورده که مصنفات حضرت شیخ
 از بابضه زیاد است و شیخ محی الدین با التماس بعضی از اصحاب رساله
 در باب فهرست مولفات خود نوشته و در اینجا زیاده از دو دست و پنجاه
 کتاب را نام برده پیشتر در نصوص و از آنجا که کتاب فتوحات و نصوص الحکم
 بغایت مشهور است و سخنان آن دو کتاب بر السند و افواه صوفیه مذکور است ^{و غیر}
 ذکر المستعصم بالله ابو احمد عبد الله بن المستعصم بالله بر وایت طایفه از اصغر
 و اعظم مستعصم بیت و چهارم ولد است از اولاد عباس رضی الله عنه
 بر بنو جب که المستعصم بالله ابو احمد عبد الله بن المستعصم بالله منصور بن الظاهر
 بالله محمد بن الناصر لدین الله احمد بن المستضی نور الله حسن بن المستجید بالله یوسف
 بن المقتدی لامر الله محمد بن المستظهر بالله احمد بن المعتدی بالله عبد الله بن القايم
 بامر الله عبد الله بن القادر بالله احمد بن اسمعیل بن المقدر بالله جعفر بن المقصد
 بالله احمد بن موفق بن المتوکل علی الله جعفر بن المعصم بالله محمد بن الرشید
 بالله هرون بن المهدی بالله محمد بن المنصور بالله ابو جعفر عبد الله بن محمد
 بن علی بن عبد الله بن عباس و بقول زمره دیگر که المقدمی بالله را بنبره
 القايم بامر الله شمرده اند مستعصم ولد بیت و پنجم است از اولاد عباس
 و با اتفاق جمهور را باب اخبار خلیفه سی و هفتم است و او بعد از فوت پدر بیست
 سه در بعین و ستمانه بر سنده خلافت نشسته رایت مؤکت و عظمت بر افراشت
 و این خبر با طرف بلاد و اقطار امصار رسیده در ممالک شرقی و غربی
 حطبه بن امش خوانند و سلاطین جهان و حواریان نافذ فرمان در مقام عطا
 و انقباض شدند و مستعصم از اکثر خلفاء عباسیه بجز و کبر و کثرت زر
 و جواهر و بسیاری رخوت کرانما به و تنسوقات دیگر ممتاز و مستغنی بود و چنانچه

چهارصد خادم بخدمت درگاه حلافت پناه مشغول میکردند و بیست و چهار
 هزار سوار از دیوان خلیفه علوه میجو کردند از ملوک ایام و حکام نام و اشراف
 اطراف و اکابر اکناف هیچ افزین را در مجلس مستعصم نداشتند و در استانه و اطراف
 قطعه سنگ برنگ حجر الاسود انداخته بودند و از غنای اطلسی سیاه بسیار
 فرود که آشته هرگز به انجام میرسد آئین را مانند ماه کعبه بر دیده می نهاد و سنگ را
 برنگ حجر الاسود بوسه میداد و در او ابل دولت مستعصم در عراق عمر و بیت
 عظیم روی نمود و مستعصم در باره مرضی اشیا لا نقد و لا تخصی نقد و نفع
 فرمود و در سنه اثنی و اربعین و ستانه **نصرالدین محمد النافذ** که وزارت
 مستعصم چنگاه تعلق بوی میداشت و در زمان مستعصم نیز علم وزارت
 می افراشت و وفات یافت **وابوطالب محمد بن محمد بن احمد بن علی بن محمد العلی**
العلی وزیر مستعصم شد و در سنه سبع و اربعین و ستانه آب دجله جان
 طغیان کرد که اکثر عیارات بغداد روی با نهادم آورد و بمناب که در دارالسلام
 زیاده از سه مسجد آبادان مانند و در سنه خمیس و ستانه میان سینا
 و شبکان بغداد نمانه نزاع و جدال التهاب و اشتغال یافت و بستر مستعصم بوی
 بجای اهل سنت مقوطنان کرخ را که شیعه مذنب بودند غارت نمود و بسیاری
 از سادات را اسیر ساخته بخواری هر چه تمامتر مجبوس گردانید بنا برین این
 علی که بواسطه مشارکت در مذنب جانب مردم کرخ داشت خاطر بر جلالت
 خلیفه قرار داده منتظر انتقام می بود و از غصه این قصه شیعه بغرابت بر ستر
 استراحت نمی نمود و در سنه احدی و خمیس و ستانه هلاکوخان از ممالک
 شرقی بقصد تسخیر و لایات غنی علم غنیمت برافراخت و در او اخر سنه خمس
 و خمیس و ستانه ظاهر دارالسلام بغداد را محم سرداقات جاه و جلالت ساخت

و مدت دو ماه مستعصم متحصن بوده و لشکر مغول کمال جلادت ظاهر نموده بالا فرود
 خلیفه باستصواب ابن علقمی از شهر بیرون خرامید و بیارگاه هلاکوخان شنافت
 هم در آن ایام بقبل رسید اوقات جانش بقول صاحب کزین جمله و شش سال و سه
 ماه بود و مدت خلافتش نزدیک نوزده سال و چند ماه یا فونت خطاط که رقم شیخ
 برخطوط تمام خوش نویسان جهان کشیده در سلک خدام مستعصم انتظام داشت
 و در ایام خلافت او رایت مهارت درین فن برافراشت **ذکر بعضی از علما و اعظم**
که معاصر او بودند با مستعصم از جمله مشایخ و علما زمان مستعصم یکی
 شیخ رضی الدین علی لالا **الفز نوی است** و او بپیش شیخ سعید بود و شیخ
 سعید بر علم حکیم سنایی و شیخ رضی الدین علی ملازمت شیخ نجم الدین کبری و
 بسیاری از اکابر مشایخ رسیده بود و چنانچه در نفقات مسطورست از صد پست
 و چهار شیخ کامل مکمل گرفته داشت و بعد از فوت وی صد و سیصد و هفتاد بانی مانده بود
 و فاش در سیم ماه ربیع الاول سه دست داد و از منظوماتش این رباعی
 بر حاطر بود ثبت اقتاد **رباعی** هم جان هزار دل گرفتار تو است هم دل
 هزار جان خدایدار تو است اندر طلبت نه خواب ماندن فرار هر کس که دراز و نما
 دیدار تو است و از آن جمله دیگری صاحب مصنف **ابوعسر و عثمان بن صلاح** است
 و او در سه نسلت و اربعین و ستمانه در گروه دمشق و فاش یافت و در سه جمعی از عین
 و ستمانه صاحب کلیفه و وافی و عدو **مص ابو عسر و عثمان بن عمر بن الحاجب** بعالم است
 شتافت و در سه نسلت حسین و ستمانه جامع مشارق الاوار و محرر معجم البحرین و بعضی
 دیگر از مولفات افادت آثار **ابوالفضایل حسن بن محمد بن حسن الصفائی** رو
 بعالم جاودانی آورد و در عین سال **شیخ سعد الدین الموهبی** جهان فانی را بدرد
 کرد نام وی محمد بن الموهب بن ابی بکر بن ابی الحسن بن محمد بن حمویه است و شیخ سعید

درسلک مریدان شیخ نجم الدین کبری انظام داشت و در علوم ظاهری و باطنی
مستغفات برصفحات روزگار نگاشت و کتاب محبوب و سنجیل الارواح از انجمله است
درنقشات مذکورست که درمؤلفات شیخ سعدالدین نخبان مرمرور و کلمات مشکل
و ارقام و اشکال و دوا بر که نظر عقل و فکر از کشف و حل آن عاجز است بسیارست
و همانا که تا دیده بصیرت نبود کشف منقش شود ادراک آن متعذرست از منظومات
شیخ سعدالدین این رباعی برخط بود ثبت **قادر رباعی** کافر شوئی از زلف نگاریم بینی
مومن شوئی از عارض بایم بینی در کفر میا و برود در باجان منکر تا عت بار و انقادم بینی
فیر شیخ سعدالدین در تصبیه بحر ابادست و در سنه ثانی و خمین و ستانه مؤلف
سنفی **ابوالبرکات عبدالسلام بن عبداللہ الحنبلہ** وفات کرد و در سنه
اربع و خمین و ستانه سبط ابن جوزی **العلامة ابوالمظفر يوسف**
بن علی البغدادي که تاریخ حراة الزمان از جمله مؤلفات اوست
منوجه عالم عقبنی گشت و در سنه خمس و خمین و ستانه صاحب تصانیف
محمد بن عبداللہ المحدث المفسر در گذشت و در سه صاحب المولحات زکی الدین
عبدالعظیم بن عبدالقوری البندری الشافعی المصري و شارح صحیح مسلم **ابوالعباس احمد**
بن عمر القرطبي و ذوالتصانیف **ابوعبداللہ محمد بن احمد الموصلي** فوت شدند و هم در بنا
سال قدوة العارفين صاحب المجد و المعالی **شیخ ابوالحسن علی بن عبداللہ الشاذلي**
برایض جهان توجه نمود نسبت شریف انجناب با امام ثانی حسن بن مرتضی علی علیهما
السلام میرسد و آن قدوة اولاد خیر البریه در بلده اسکندر اقامت داشت
و در علم و فضیلت و زهد و عبادت درجه یافت که فوق آن مرتبه تصور نتوان نمود و
ابام سلوک و ارشاد و فرق عباد و کرامات و خوارق عادت بسیار اظهار میفرمود و
در وقتی که احوال جم بسته بجانب مکه معظمه میرفت فوت شد در صحرائی که ای شود داشت

و چون جسد مطهرش را دفن کردند آب آن بیابان شیرین گشت و بعضی از موزان
 فوت انجاب را در سنه اربع و خمسين و ستمانه کفته اند و الله تعالى اعلم
 کفتار در ذکر نهضت هلاکوخان از جانب مغولستان با سپاه
 ظفر اقباس و بیان انهدام اساس خلافت خلفاء بنی عباس واقعا عجایب
 حالات و عارفان غرایب مقالات آورده اند که چون منکوقا آن بن تولی خان
 بن جیکیزخان در حد و دفر اترم و کلوران افر با دشااهی بر سر نهاد تا جوایبان را
 با سباهی بی کران بضبط ممالک بران نامزد فرمود و تا جوایحون عبور نمود بعد از چند
 کاه عضه داشتی همی از شکایت مستعصم خلیفه و ملاحظه اسمعیله با سپهر قان روان گردید
 بنا بران منکوقا آن برادر خود هلاکوخان را با جمعی از لشکر جیکیزخان بجا فطت مملک ایران
 نامزد کرد و هلاکوخان پنج روم ربيع الاول سنه احدی و خمسين و ستمانه علم غنیمت را
 اما در سیرتانی می نمود و در سنه ثلث و خمسين و ستمانه در مرغزارگان کل منزل ساخت و در
 ذی حجه همان آل از حیون گذشته در ذی قعدة سنه اربع و خمسين با ط حکومت ملاحظه را
 در نوشت در آن اثنا خواجه فیزالدین محمد طوسی که از غایت اشتها را احتیاج بتولیف
 ندارد از قلع میمون رز با محبس نصرالدین محسنم که حاکم فرستان بود بیرون آمد بخدمت
 ایلیان شتافت و منظور نظر عنایت بی غایت شده در سلک معربان انتظام یافت
 و هلاکوخان بنا بر استصواب خواجه شیخ بقداد را پیش نهاد همت ساخته عنان بدان
 صوب نعطاف داد اما با بیست کیلی مسافت می نمود و چون این اخبار به دارالسلام بغداد
 رسید و داعیه هلاکوخان نزد سکنان تحقیق انجا میدان علقی بواسطه تعصب مذہب در
 صد استیصال آل عباس آن آغاز نکرد و ترز بر کرد و در خلوی نزد مستعصم خلیفه بر زبان آورد
 حال بنایه الله تعالی سلطابن جهان و حوافین نافذ فرمان داغ اضلاص و عبودیت
 امیر المؤمنین بر چین دارند و جمیع ملوک نام و تمامی حکام ابام خود را از جمله بندهگان

خدم دارالخلافة مینمازند بنا برین رای زدین و فکر دور بین جان نفاضا میکند که سیرال
چندین مال به سوم امرا و لشکران معروف کرده و امیر المؤمنین رخصت فرماید تا بنج هر یک
ازین ترا بشغلی مشغول کنیم و بجای فرستیم تا فرانه عامره را تو فیزی تمام بحصول بپوند
مستعصم از غایت محبت سیم دوزر صلاح و فسادان مهم را برای دوزر بر بکر و تزویر باز
کداشت و بنفس خود در نهایت عقلمت رایت عیش و عشرت بر افراشت و این علقی با بکر
زمانی اکثر متخذه بغداد را با طراف و لایات فرستاده قاصدی سخن دان نزد
هلاکوخان ارسال فرمود و او را از کیفیت دولتخواهی خویش اعلام کرده قصه پرستان
لشکر باز بازنمود هلاکوخان در بادی الرای آن سخنان را وقتی بنهاد و این علقی
بار دیگر عریضه ارسال داشته پیغام داد که من بعد وصول مواجب بسیار بسیار بغداد و
مرسومات لشکریان بن بلاد چون سر رشته حسن عهد و اخلاص من نسبت به بسیار منقطع
و نا بود خواهد بود و هلاکوخان درین نوبت تاریخ ششم رمضان سنه خمس و هجین و ستانه
از انک هم ان در جنبش آمده بصوب بغداد کوچ فرمود و سوغو بخان و بنا بخورا با جوفی از سپاه
جان کش برسم منتعلا از پیش روان گردانید و خود با سار عساکر حضرت ماژ متعاقب ایشان
نرفت نموده منتشر جنگ جدال کردید معتبران در کاه خلافت و مقران بار کاه جلالت
بعد از تحقق این خبر هر چند خوانند که خلیفه را از شراب غرور و خواب عقلمت هشیار و بیدار
سازند بمسرتند زیرا که هر کاه که جناب خلافت بنا درین قضیه با این علقی مشورت نمود
وز بر صواب تدبیر زبان فریب و تزویر عرض میرسانید که لشکر مغول اچره زهره و باراکه
سپاه بغداد را آسیب رسانند اگر عورات و اطفال از بام خانهها و ششاز اسبک تاران
کشند و راد کوجا و بازار ما تا خیر یابند تا چیر گردانند و برین بناس این علقی تیرتیب
مقدمات و آسج مستعصم را غافل می ساخت که ناگاه منهیات خبر دادند که سوغو بخان
و بنا بخورا جوفی از سپاه هلاکوز را با بدیه مشوجه بغدادند خلیفه فتح الدین و مجاهد الدین را

باوه نزار سوار بدفع مخالفان فرستاد و آن دو خیل در نواحی دخیل بهم با رزغورده بی جا با دقل
 بریکدیگر تاخند و بیاد حمل باره قتل و آتش جدال شعله و ملتهب ساختند و چون آرزو
 غالب از مغلوب متمیز شد بهنگام شام در برابر یکدیگر فرسود آمدند و بغدادیان بخواب
 غفلت زورفته لشکرتان را در شب نارآب فرات بر سپاه خلیفه کشتند و احوال انقال
 آن غافلانرا بیاد فنا و طوفان بلبا بردادند روز دیگر پیشتران لشکر را آب منج نطفه
 پیکر کبرون رسید و طغیان بیل بی با و سر از سر در کشتند و مجاهد الدین با سه نفر از ان عرقا
 حان باطل نجات کشید و متوجه بغداد گشت مستعصم خلیفه چون حقیقت ان حالت را بمش
 هوش شنود سه نوبت بگفتن کلمه الحمد لله علی سلاله مجاهد الدین زبان گشود و بروایت
 اکثر ارباب درایت در واجزه جمیع حسین و ستانه هلاکوخان با سپاه فراوان از راه
 بعقوبه بظاهر بغداد رسید و خلیفه چون طاقت مقاومت نداشت در چهار دیوار شهر متحصن
 گردید و شب دو ماه هر روز از صبح تا رواح از بیرون و درون با اشتغال آتش قتل اقدام
 می نمودند و مغولان نسبت به بغدادیان دست تعدی و بیاد آورده ساعت بساعت
 بیشتر از بیشتر در تزیین مخصوصان سعی میفرمودند هر روز خلقی از جانبین طوعه حسام بهرام تقم
 میکشند و در معرکه جنگ بهنگام تلاش نام و ننگ از سر جان که مناعت پس گران در
 میکشند بالاخره انار عجز و اضطراب بر وجنان روزگار احوالی بغدادیها را طعنه خلیفه
 از ابن علی که دشمن نهان و دوست آشکار بود در باب که کتسابی ان واقعه مشکل در سپاه
 ان نازله تا بل رای صواب طلب نمود و وزیر تغیر دلپذیر بوقف عرض رسانید که لشکر
 نیامت از مغول را آسان آسان باز نتوان کرد انید و در شهر چندان سباه نسبت
 که دفع جنود نامعد و دشمنار توانید کرد و رعایا را نیز انقدر جرات و جلادت
 نماده که من بعد روی بمیدان بیکار نتوانند آورد مصیحت جوانب و امنیت عواقب
 تدبیر آنست که خلیفه اسلام ابواب را تسلیم را بهین باز نهند و ترک منازعت

کرده برک موافقت و مصالحت سازد و هر چند زود تری اندیشه و تردد بخدمت
هلاکوخان شتابد و بوسیله نقابس اجناس و نقود بی حد و قیاس شوق ملاقاتش
دریابد بعد از آنکه قواعد موافقت و تشدید معاهد مجالست بحسن تدبیر و لطف تفریبنا، مصالحت
مستحکم توان ساخت و دوزخی از حرم سرای جانبت جهت خلق صدق امیر المؤمنین
در جلاله نکاح آورده رایات میبایست که باین سبب عرصه
ولایات زینت مشارکت گیرد و سلک سلطنت و حشمت خلافت بخدمت
انتظام ببرد سیلاب خوف و هراس ساس کر با بس طایفه را جانان اندر اس
داده بود که تبریح از باطل و فرق میان صدق و کذب بهیچ صورت و جهت نمیتوان
نمود و چون ظاهرین کلمات بر تقدیر موافقت مقدمات ردی در صلاح داشت مستقیم
ترک مناظرت کرده زمام مرام بقبضه فقضا، ایام باز گذاشت و روزگش بنه چهارم
صفر سنه ست و محبین و ستانده باد و بیلر بوکر و عبدالرحمن و بسیاری از علویان و
دانشمندان غیبت ملاقات هلاکوخان کردند و میان خوف و رجاء از در و از راه دارالسلام
بیرون رفته روی بدرگاه دولت پناه آورد آه من غنمه بغیر ایاب چون بکر با فلک
ماس رسیدند طایفه و بسرازا باد و سه خادم بار داده باقی موقوف گردیدند و هم در آن
روز بعضی از مخصوصان خلیفه با ساء ایلیان اختصاص یافتند و لشکر بجز خوش خدوش بقصد
نهب و غارت بصورتی داشتند صورت کشتن و حالت خوزیزش بان غایت انجامید که از خون
کشتگان ای جمله نگیان گردید و حقیقت زلزله الساعة بوم القیام آن ساعت در دارالسلام
ظهور نمود و جواهر سخاثر و نقود نامعد و دوا و اسب زین و سبیمین و تنوفا
روم و مصر و چین و نقابس لمنعه و اجناس که بدست آن لشکر بے و هم و هراس
افتاد بی حد و قیاس بود و هلاکوخان در ایاب فنا و بقا خلیفه دوران باطلان
طربن مشورت مسلوک داشته آخوالا مرسمه بر قتل خلیفه متفق گردیدند و مستقیم

در غنچه و بر زمین مالین بشت صدمت بندهای اعضا، اورا از یکدیگر جدا
 گردانیدند ستم تنها بر چون او کس رفت درین برده ازین بازی سبی رفت
 در تاریخ کزین مسطورست که دران واقعه از موطنان بغداد مشقه هزار کشتی
 کشت و ترسکے تا بخونام در خانجهل و چند طفل رضیع یافته نامه حیات همه را در
 نوشت القصه شمع دولت عباسان از اهتر از نسیم اقبال هلاکوخان بی نور ماند
 و زمان حال حسن مقالبت انتقال سلطت ایشان بر جهانیان خواند بعد ازین واقعه
 کسی ازین نوا، خلافت مرتفع گردانید و هلاکوخان در جل و عقد و قبض و بسط
 امور ممالک بران مستقل گردید چنانچه مجلی از وقایع اوقات سلطنت او در جزو
 اول از مجلد سیم در سلک تبین انظام خواهد یافت و بر توسع و اهتمام بر بحر ارجال
 اولاد و احفاد او خواهد یافت و التوفیق من الله العلام وله الشکر والمنه لا تمام بنده
 الارقام والصلوة والسلام علی خیر الانام و آله اعظام واصحابه الکرام **مشوب**
 نکر کز نکر تم لم یزلے • وز مددکاری فیض زلی • شد سیم جزو ازین جلد تمام
 سلک ذکر خلفا یافت نظام • کی شود فیض رسان خاتمین • کی با انجام رسد نامه من •
 کردم را بنود اکاسی • از کرمهای حبیب الهی • اصف عادل صاب تدبیر •
 مشتری چشم خورشید شیر • معدن فضل و حضرت شرف • ذات او در و جهانش چو صدف
 قبله اهل بصیرت رویش • سر نه دین غبار کویش • طلعش مظهر آنا و جلال •
 طیتش هر بط انوار کمال • لفظ پاکش همه که در باشد • ابر دستش ز کهر پر باشد •
 زان در از جمله جهان بهره ورنه • زان که راهل خود بهره برند • هست چون تقوت دین گام
 لقب ختم رسل شد نامش • بار باین شمع شبتا و جلال • آفتاب فیض فضل و کمال •
 با د از باد حوادث مأمون • بر تو معدلتش روز افزون • نظرش همه م و اقبال فرین
 جویم از مکرمتش روی زمین •

MAGYAR AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Handwritten text in Arabic script, likely a library or ownership mark, including the number 1051.

Perza Qu. 1.
Genese Qu. 1.

12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

1000

Perzsa. Qu.

1.

Digitized by the Library and Information
Centre of the Hungarian Academy of
Sciences

Perzsa

Qu. 1.

